

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

АН 5HP6 .

^o [Bible. N. T. Greek. 1809. Griesbach.] *Jas. Walker*

H KAINH
ΔΙΑΘΗΚΗ.

NOVUM TESTAMENTUM
G R A E C E

EX RECENSIONE

JO. JAC. GRIESBACHII

CUM

SELECTA LECTIONUM VARIETATĒ

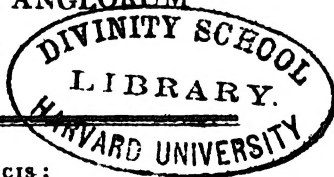
.....
TOMUS SECUNDUS.
.....

LIPSIÆ, G. J. GÖSCHEN. 1805.

ITERUM

CANTABRIGIÆ NOV. ANGLORUM

IMPRESSA.

TYPIS ACADEMICIS;

SUMTIBUS W. WELLS ET W. HILLIARD.

MDCCCIX.

6. A final restoration of the Jews & a spiritual reign of Christ to prevail over that restoration has been supposed to be foretold in scripture, by many from of earliest ages of Christianity. Vid. Deut. 30; 1-5. & Isai. 2; 1-4. 1; 50; 18-26. 33; 20-24. 49; 18-26. 51; 3-23. 54; 11-14. 60; 65; 17-25. Hosea 3; 5. Joel 2; & 3. Amos 9; 11-15. Mich. 2; 12. 4; 3-15. 7; 11-20. Zeph. 3; 8-20. Jer. 3; 16-18. 16; 15. 23; 3-8. 30; 3-20. 31; 4-14, 35-40. 33; 7-11. Ezek. 20; 40-44. 28; 25, 26. 34; 26-29. 36; 37; 38; & 39. Dan. 7; 26, 27. Zech. 8; 7, 8. Rev. 20; 21; & passim. Matth 20; 21 Acts. 3; 21. Cyprian Key. 1. 359.

501
1809gr
v.2
cop.1

ΠΡΑΞΕΙΣ
ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ.

Τὸν μὲν πρῶτον λόγον ἰποισάμην περὶ πάντων,
ὃ Θεόφιλε, ὃν ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς ποιεῖν τε καὶ διδά-
σκειν, ἄχρι ἧς ἡμέρας, ἐντειλάμενος τοῖς ἁποστόλοις,
διὰ πνεύματος ἁγίου οὓς ἐξελέξατο, ἀνελήφθη. Οἷς
καὶ παρίστησεν ἑαυτὸν ζῶντα μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν,
ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις, δι' ἡμερῶν τεσσαράκοντα ὅσα-
νόμενος αὐτοῖς, καὶ λέγων τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ
4 Θεοῦ. Καὶ ἑσυναλιζόμενος παρήγγειλεν αὐτοῖς, ἀπὸ
Ἱερουσαλὺμιν μὴ χωρίζεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τὴν
ἑπαγγελίαν τοῦ πατρὸς, ἣν ἠκούσατέ μου· ὅτι Ἰω-
άννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε
ἐν πνεύματι ἁγίῳ, οὐ μετὰ πολλὰς ταύτας ἡμέ-
6 ρας. Οἱ μὲν οὖν συνελθόντες ἐπηρεάτων αὐ-
τὸν, λέγοντες· Κύριε, εἰ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἁπο-
7 καθιστάνεις τὴν βασιλείαν τῷ Ἰσραὴλ; Εἶπε δὲ πρὸς
αὐτούς· Οὐχ, ὑμῶν ἐστι γινῶναι χρόνους ἢ καιροὺς,
8 οὓς ὁ πατὴρ ἐθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ. Ἀλλὰ λή-
ψαθι δύναμιν ἐπιελθόντος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐφ'
ὑμᾶς· καὶ ἑσσεσθέ μοι μάρτυρες ἐν τῇ Ἱερουσαλὴμ, καὶ

2. ἁποστόλοις διὰ πνεύματος ἁγίου, οὓς 4. συν-
αυλιζόμενος ἠκούσατε, φησὶν, διὰ τοῦ στόμα-
τός μου. 5. ἡμέρας, ἕως τῆς πεντηκοστῆς. Οἱ
8. δύναμιν, ἐπιελθόντες

ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ, καὶ ὡς ἐσχάτου
 τῆς γῆς. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, βλεπόντων αὐτῶν 9
 ἐπήρθη· καὶ νεφέλη ὑπέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν ὀφθαλ-
 μῶν αὐτῶν. Καὶ ὡς ἀτενίζοντες ἦσαν εἰς τὸν οὐρα- 10
 νὸν, πορευομένου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ, ἄνδρες δύο παρει-
 στήκεισαν αὐτοῖς ἐν ἐσθῇτι λευκῇ, οἳ καὶ εἶπον· Ἄν- 11
 δρες Γαλιλαῖοι, τί ἐστήκατε ἐμβλέποντες εἰς τὸν οὐ-
 ρανόν; οὗτος ὁ Ἰησοῦς, ὁ ἀναληφθεὶς ἀφ' ὑμῶν εἰς
 τὸν οὐρανόν, οὕτως ἐλεύσεται, ὃν τρόπον ἐθεάσασθε
 αὐτὸν πορευόμενον εἰς τὸν οὐρανόν. Τότε ὑπέ- 12
 στρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἀπὸ ὄρους τοῦ καλουμένου
 Ἑλαιῶνος, ὃ ἐστὶν ἐγγὺς Ἱερουσαλὴμ, σαββάτου ἔχον
 ὁδόν. Καὶ ὅτε εἰσῆλθον, ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῶν, 13
 οὗ ἦσαν καταμένοντες ὃ, τε Πέτρος καὶ Ἰάκωβος, καὶ
 Ἰωάννης καὶ Ἀνδρέας, Φίλιππος καὶ Θωμᾶς, Βαρβο-
 λομαῖος καὶ Ματθαῖος, Ἰάκωβος Ἀλφαίου καὶ Σίμων
 ὁ ζηλωτὴς καὶ Ἰούδας Ἰακώβου. Οὗτοι πάντες ἦσαν 14
 προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν τῇ προσευχῇ, σὺν γυ-
 ναιξί, καὶ Μαρίᾳ τῇ μητρὶ τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἰσὺν ταῖς
 ἀδελφοῖς αὐτοῦ.

Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ταύταις ἀναστὰς Πέτρος ἐν 15
 μέσῳ τῶν μαθητῶν, εἶπεν· (ἦν τε ὄχλος ὀνομάζων
 ἐπὶ τὸ αὐτὸ ὡς ἑκατὸν εἴκοσιν·) Ἄνδρες ἀδελφοί, ἴδε 16
 πληρωθῆναι τὴν γραφὴν ταύτην, ἣν προεῖπε τὸ πνεῦ-
 μα τὸ ἅγιον διὰ στόματος Δαυὶδ, περὶ Ἰούδα τοῦ γε-
 νομένου ὁδηγοῦ τοῖς συλλαβοῦσι τὸν Ἰησοῦν· ὅτι κα- 17
 τηρήσθαι ἦν ἐν ἡμῖν, καὶ ἔλαχε τὸν κληρὸν τῆς
 διακονίας ταύτης. Οὗτος μὲν οὖν ἐπέτρεψε χωρεῖν ἐκ 18
 μισθοῦ τῆς ἀδικίας· καὶ πρηγὴς γενόμενος, ἐλάκησε
 μέσος, καὶ ἐξεχύθη πάντα τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ· καὶ 19
 γνωστὸν ἐγένετο πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ,

10. ἦσαν, εἰς τὸν οὐρανὸν πορευομένου · 14. † καὶ
 τῇ δεήσει, " ἄσὺν 15. Ὡς ἀδελφῶν, " ἀνδρῶν
 16. → ταύτην, 17. γ. σὺν 18. † τοῦ " ἐλάκισε

ὄντι κληθῆναι τὸ χαρίον ἐκεῖνο τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῃ
 20 αὐτῶν, Ἀπελδομά. τοῦτ' ἔστι, χαρίον αἵματος. Γέ-
 γρατται γὰρ ἐν βίβλῃ ψαλμῶν. Γενηθήτω ἡ ἑπαυλις
 αὐτοῦ ἔρημος, καὶ μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ.
 21 καί· Τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος. Δεῖ οὖν
 τῶν συνελθόντων ἡμῖν ἀνδρῶν ἐν παντὶ χρόνῳ, ἐν ᾧ
 22 εἰσῆλθε καὶ ἐξῆλθεν ἐφ' ἡμᾶς ὁ κύριος Ἰησοῦς, ἀρξά-
 μενος ἀπὸ τοῦ βαπτίσματος Ἰωάννου ἕως τῆς ἡμέρας
 ἧς ἀνελήφθη ἀφ' ἡμῶν, μάρτυρα τῆς ἀναστάσεως καί-
 23 τοῦ γενέσθαι σὺν ἡμῖν ἕνα τούτων. Καὶ ἔστη-
 σαν δύο, ἰωσήφ τὸν καλούμενον ἑ Βαρσαβᾶν, ὃς
 24 ἐπεκλήθη Ἰούστος, καὶ Ματθίαν. Καὶ προσευξάμενος
 εἶπον· Σὺ, κύριε, καρδιογνώστα πάντων, ἀνάδειξον
 25 ὃν ἐξελέξω ἐκ τούτων τῶν δύο ἕνα, λαβεῖν τὴν
 κλήρον τῆς διακονίας ταύτης καὶ ἀποσταλῆς, ἐξ ἧς
 παρέβη Ἰούδας, παρευθῆναι εἰς τὸν τόπον τὸν ἰδίον.
 26 Καὶ ἔδωκαν κλήρους αὐτῶν καὶ ἔπεισαν ὁ πλῆθος ἐπὶ
 Ματθίαν, καὶ συγκρατεψήφισθη μετὰ τῶν ἑνδεκα ἀπο-
 στόλων.

2 Καὶ ἐν τῇ συμπληροῦσθαι τῇ ἡμέρᾳ τῆς πεν-
 τηκοστῆς, ἦσαν ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ τὸ αὐτό.
 2 Καὶ ἔγενετο ἄφνω ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἦχος ὥσπερ φερο-
 μένης πτοῆς βιαίας, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν οἶκον,
 3 οὗ ἦσαν καθήμενοι· καὶ ὠφθῆσαν αὐτοῖς διαμεμεζόμε-
 ναι γλῶσσαι ὥσπερ πυρός· ἐκάθισέ τε ἐφ' ἕνα ἕκαστον
 4 αὐτῶν, καὶ ἐπλήσθησαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ
 ἤρξαντο λαλεῖν ἑαυτοῖς γλώσσαις, καθὼς τὸ πνεῦμα
 5 ἐδίδου αὐτοῖς ἀποφθέγγεσθαι. Ἦσαν δὲ ἐν Ἱερουσα-
 λὴμ παροικοῦντες Ἰουδαῖοι, ἄνδρες εὐλαβεῖς, ἀπὸ πα-
 τ-

23. ἔστησε ἰωσήφ ἑ Βαρσαβᾶν, 24. γ. ἐκ τού-
 των τῶν δύο ἕνα ὃν ἐξελέξω, 25. ὁτόπον ἑ δί-
 καιον. 1. σπ. ἅπαντες Aiii: πάντες οἱ ἀπόστολοι
 σπ. ὁμοθυμαδὸν Aiii: ὁμοῦ 3. πυρός, ἐκάθε-
 σί τε ε. ε. ε. αὐτῶν καὶ ἑ καὶ ἐκάθισαν

πρὸς ἔθλους τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανόν. Γενομένης δὲ τῆς 6
 Φωνῆς ταύτης, συνῆλθε τὸ πλῆθος, καὶ συνεχύθη
 ὅτι ἤκουον εἰς ἕκαστος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ λαλούντων
 αὐτῶν. Ἐξίσταντο δὲ ἅπαντες καὶ θαυμάζον, λέγον· 7
 τες πρὸς ἀλλήλους· Οὐκ ἰδοὺ πάντες οὗτοί εἰσιν οἱ
 λαλοῦντες Γαλιλαῖοι; καὶ πῶς ἡμεῖς ἀκούομεν ἕκα- 8
 στος τῇ ἰδίᾳ διαλέκτῳ ἡμῶν, ἐν ᾗ ἐγεννήθημεν, Πάρ- 9
 θοι καὶ Μηδοὶ καὶ Ἑλαμίται, καὶ οἱ κατοικοῦντες τὴν
 Μεσοποταμίαν, Ἰουδαίαν τε καὶ Καππαδοκίαν, Πόν-
 τον καὶ τὴν Ἀσίαν, Φρυγίαν τε καὶ Παμφυλίαν, Αἴγυ- 10
 πτον καὶ τὰ μέρη τῆς Λιβύης τῆς κατὰ Κυρήνην, καὶ
 οἱ ἐπιδημοῦντες Ῥωμαῖοι, Ἰουδαῖοί τε καὶ προσήλυτοι,
 Κρήτες καὶ Ἀραβες, ἀκούομεν λαλούντων αὐτῶν ταῖς 11
 ἡμετέραις γλώσσαις τὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ; Ἐξίσταν- 12
 το δὲ πάντες καὶ διαπύρουν, ἄλλος πρὸς ἄλλον λέ-
 γοντες· Τί ἂν θέλοι τοῦτο εἶναι; Ἐτεροι δὲ ἰδια- 13
 χλευάζοντες ἔλεγον· Ὅτι γλεύκους μεμεστωμένοι
 εἰσὶ. Σταθείς δὲ Πέτρος σὺν τοῖς ἑνδεκά, ἐπῆ- 14
 ρε τὴν φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἀπεφθέγγετο αὐτοῖς· Ἄν-
 δρες Ἰουδαῖοι, καὶ οἱ κατοικοῦντες Ἱερουσαλὴμ ἄπαν-
 τες, τοῦτο ὑμῖν γνωστὸν ἔστω, καὶ ἐνωτίσασθε τὰ
 ῥήματά μου. Οὐ γὰρ ὡς ὑμεῖς ὑπολαμβάνετε, οὗτοι 15
 μεθύουσιν· ἔστι γὰρ ὥρα τρίτη τῆς ἡμέρας· ἀλλὰ τοῦ- 16
 τό ἐστι· τὸ εἰρημένον διὰ τοῦ προφήτου Ἰακώβ· Καὶ 17
 ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, λέγει ὁ Θεός, ἐκχεῶ
 ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα· καὶ προ-
 φητεύουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, καὶ
 οἱ νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται, καὶ οἱ πρεσβύτε-
 ροι ὑμῶν ἐνυπνίοις ἐνυπνιασθήσονται· καί γε ἐπὶ τοὺς 18
 δούλους μου καὶ ἐπὶ τὰς δούλας μου ἐν ταῖς ἡμέραις
 ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου, καὶ προφη-

7. → πάντες 9. Conj. Ἰνδιαν f. Λυδίας f. Ἰου-
 μαίαν f. Βιθυνίαν 13. r. χλευάζοντες 14. add. πρῶ-
 τος 17. r. ἐνύπνια

30. In this verse Griesb. has rejected a clause upon the authority of a powerful body of evidence of ^{all the} ~~both~~ kind. Newcom. & the Imp. Vers. have very improperly supplied "successors" - though the sense manifestly requires a singular object. The spurious clause has the air of a gloss to fill up the ellipsis - Ecclesius Review of Imp. Vers.

19 τεύσουσι. Καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω, καὶ
 σημεῖα ἐπὶ τῆς γῆς κάτω, αἷμα καὶ πῦρ καὶ ἀτμίδια
 20 καπνοῦ· ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος, καὶ ἡ
 σελήνη εἰς αἷμα, πρὶν ἢ ἔλθειν τὴν ἡμέραν κυρίου
 21 τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ. Καὶ ἔσται, πᾶς ὃς ἂν
 22 ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου, σωθήσεται. Ἄνδρες
 Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν
 τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον
 εἰς ὑμᾶς δυνάμεσι καὶ τέρασι καὶ σημείοις, (οἷς ἐποίη-
 σε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς ἰ καὶ αὐτοὶ
 23 οἶδατε,) τοῦτον τῇ ὀρισμένῃ βουλῇ καὶ προγνώσει
 τοῦ Θεοῦ ἔκδοτον ἰ λαβόντες, διὰ ἰ χειρῶν ἀνόμων
 24 προσπῆξαντες ἰ ἀνείλατε Ὁν ὁ Θεὸς ἀνέστησε, λύσας
 τὰς ἀδυναμίας τοῦ ἰ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατόν
 25 κρατεῖσθαι αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Δαυὶδ γὰρ λέγει εἰς
 αὐτόν· Προφωρῶμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διαπαν-
 26 τος, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἐστίν, ἵνα μὴ σαλευθῶ. Διὰ
 τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδία μου, καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ
 γλῶσσά μου· ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρεξ μου κατασκηνώσει
 27 ἐπ' ἰ ἐλπίδι, ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς
 ἰ ᾄδου, οὐδὲ δώσεις τὸν ὀσίόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
 28 Ἐγνωρίσάς μοι ὁδοὺς ζωῆς· πληρώσεις με εὐφροσύ-
 29 νης μετὰ τοῦ προσώπου σου. Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐξὸν
 εἰπεῖν μετὰ παρρησίας πρὸς ὑμᾶς περὶ τοῦ πατριάρχου
 Δαυὶδ, ὅτι καὶ ἐτελεύτησε καὶ ἐτάφη, καὶ τὸ μνήμα
 30 αὐτοῦ ἐσιν ἐν ἡμῖν ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης. Προ-
 φήτης οὖν ὑπάρχων, καὶ εἰδὼς ὅτι ὅρκῳ ὤμοσεν αὐ-
 τῷ ὁ Θεός, ἐκ καρποῦ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ἰ καθίσει ἐπὶ
 31 τοῦ θρόνου αὐτοῦ· προῖδὼν ἐλάλησε περὶ τῆς ἀνα-
 στάσεως τοῦ Χριστοῦ, ὅτι ἰ οὐ κατελείφθη ἰ εἰς ᾄδου,

20. → ἡ 22. → καὶ 23. → λαβόντες, ἰ ≈ χειρὸς

ἰ r. ἀνείλετε. 24. ∪ ᾄδου, 26. ἐλπίδι. Ὅτι

27. ≈ ᾄδην, 30. † τὸ κατὰ σάρκα ἀναστήσειν τὸν

Χριστὸν, 31. ∪ οὔτε ἐγκατελείφθη ἰ † ἡ ψυχὴ αὐτοῦ

11 οὐδε ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶδε διαφθεράν. Τοῦτον τὸν Ἰη- 32
σοῦν, ἀνίστησιν ὁ Θεός, οὗ πάντες ἡμεῖς ἐσμεν μάρτυ-
ρες. Τῇ δεξιᾷ οὖν τοῦ Θεοῦ ὑψωθείς, τὴν τι ἐπαγγ- 33
γελίαν τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς,
εἶχε τεῦτο, ὃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ ἀκούετε. Οὐ γὰρ 34
Δαυὶδ ἀνέβη εἰς τοὺς οὐρανοὺς· λέγει δὲ αὐτός· Εἴ-
πεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
ἵνα ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν 35
σου. Ἀσφαλῶς οὖν γινωσκέτω πᾶς οἶκος Ἰσραὴλ, 36
ὅτι καὶ κύριον αὐτὸν καὶ Χριστὸν ὁ Θεὸς ἐποίησε,
τοῦτον τὸν Ἰησοῦν, ὃν ὑμεῖς ἐσταυρώσατε.

Ἀπούσαντες δὲ κατενύγησαν τῇ καρδίᾳ, εἰπὼν τι 37
πρὸς τὸν Πέτρον καὶ τοὺς λοιποὺς ἀποστόλους· Τί
ποιήσομεν, ἄνδρες ἀδελφοί; Πέτρος δὲ εἶφη πρὸς αὐ- 38
τούς· Μετανοήσατε, καὶ βαπτισθήτω ἕκαστος ὑμῶν
ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν
καὶ λήψετε τὴν δωρεὰν τοῦ ἁγίου πνεύματος. Ὅτι 39
γὰρ ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία καὶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ
πᾶσι τοῖς εἰς μακρὰν, ὅσους ἂν προσκαλίσηται κύριος
ὁ Θεὸς ἡμῶν. ἑτέροις τε λόγοις πλείοσι διμαρτύ- 40
ρετο, καὶ παρεκάλει, λέγων· Σώθητε ἀπὸ τῆς γενεᾶς
τῆς σκολιᾶς ταύτης. Οἱ μὲν οὖν ἄσμένως ἀποδεξάμε- 41
νοι τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐβαπτίσθησαν καὶ προστετίθησαν
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ψυχὰι ὡσεὶ τρισχίλιαι. Ἦσαν 42
δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων, καὶ
τῇ κοινωνίᾳ, καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου, καὶ ταῖς
προσευχαῖς. Ἐγένετο δὲ πάσῃ ψυχῇ φόβος, πολλὰ 43
τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο.
Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ εἶχον 44
ἅπαντα κοινὰ, καὶ τὰ κτήνη καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπί- 45

31. 11. ~οὔτε 33. † νῦν 36. r. ὅτι κύριον καὶ Χρι-
στὸν αὐτὸν ὁ 40. ~διμαρτύρετο, 41. ~ἀσμέ-
της

πρασποι, καὶ διμερίζον αὐτὰ 'παῖσι, καθότι ἂν τις
 46 χρεῖαν εἶχε. Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμο-
 θυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ, κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον,
 μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι
 47 καρδίας, αἰνοῦντες τὸν Θεόν, καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς
 ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ κύριος προσετίθει τοὺς σωζο-
 μένους 'καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ.

3 Ἐπὶ τὸ αὐτὸ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης ἀνέβαινον
 εἰς τὸ ἱερόν ἐπὶ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς τὴν ἐννάτην.

2 Καὶ τις ἀνὴρ χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ ὑπάρ-
 χων, ἐβαστάζετο· ὃν ἐτίθουν καθ' ἡμέραν πρὸς τὴν
 ἴδυσθαι τοῦ ἱεροῦ τὴν λεγομένην ὡραίαν, τοῦ αἰτεῖν
 ἐλεημοσύνην παρὰ τῶν εἰσπορευομένων εἰς τὸ ἱερόν.

3 Ὃς ἰδὼν Πέτρον καὶ Ἰωάννην μέλλοντας εἰσεῖναι εἰς
 4 τὸ ἱερόν, ἠρώτα ἐλεημοσύνην 'λαβεῖν. Ἀτεισίας δὲ

Πέτρος εἰς αὐτὸν σὺν τῷ Ἰωάννῃ, εἶπε· Βλέψον εἰς
 5 ἡμᾶς. Ὁ δὲ ἐπεῖχεν αὐτοῖς, προσδοκῶν τι παρ' αὐ-

6 τῶν λαβεῖν. Εἶπε δὲ Πέτρος· Ἀργύριον καὶ χρυσίον
 οὐχ ὑπάρχει μοι· ὃ δὲ ἔχω, τοῦτό σοι δίδωμι. Ἐν

τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου ἐγείραι
 7 καὶ περιπάτει. Καὶ πιάσας αὐτὸν τῆς δεξιᾶς χειρὸς

ἤγειρε· παραχρῆμα δὲ ἐστρεβάθησαν αὐτοῦ αἱ βάσεις
 8 καὶ τὰ σφυρά. Καὶ ἰξαλλόμενος ἕστη, καὶ περιπάτει·

καὶ εἰσῆλθε σὺν αὐτοῖς εἰς τὸ ἱερόν, περιπατῶν καὶ ἀλ-
 9 λόμενος, καὶ αἰνῶν τὸν Θεόν. Καὶ εἶδεν αὐτὸν πᾶς ὁ

10 λαὸς περιπατοῦντα καὶ αἰνοῦντα τὸν Θεόν· ἐπεγίνωσκόν
 τε αὐτὸν, ὅτι οὗτος ἦν ὁ πρὸς τὴν ἐλεημοσύνην καθή-

μενος ἐπὶ τῇ ὡραίᾳ πύλῃ τοῦ ἱεροῦ· καὶ ἐπλήσθησαν
 δάμλους καὶ ἐσπτάσεως ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι αὐτῷ.

11 Κρατοῦντος δὲ αὐτοῦ τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην,

45. καθ' ἡμέραν πᾶσι, καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶ-
 χε καθ' ἡμέραν. Προσκαρτεροῦν τε 47. καθ' ἡμέ-
 ραν ἐπὶ τὸ αὐτό. Πέτρος δὲ 2. πύλην 3. λα-
 βεῖν. 11. γ. τοῦ ἰαβέντος χωλοῦ

συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ
 καλουμένῃ Σολομῶνος, ἐθαμβοί. Ἰδὼν δὲ Πέτρος 12
 ἀτεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· "Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί
 θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ; ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὡς ἰδίᾳ
 δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν αὐτόν;
 Ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν 13
 πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ὃν
 ὑμεῖς ἔμεν παρεδύκατε, καὶ ἡγήσασθε αὐτὸν κα-
 τὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν.
 Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἡγήσασθε, καὶ ἡτή- 14
 σασθε ἄνδρα φονέα χαρισθῆναι ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγόν 15
 τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε· ὃν ὁ Θεὸς ἡγείρεν ἐκ νεκρῶν,
 οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνό- 16
 ματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε, ἔστε-
 ρέωσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δὲ αὐτοῦ ἔδω-
 κεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων
 ὑμῶν. Καὶ νῦν, ἀδελφοί, αἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπρά- 17
 ξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἀρχόντες ὑμῶν. Ὁ δὲ Θεὸς ἅ προ- 18
 κατήγγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐ-
 τοῦ, παθεῖν τὸν Χριστὸν, ἐπλήρωσεν οὕτω. Μετα- 19
 νοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι
 ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύ- 20
 ξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν
 προκεχειρισμένον ὑμῖν Ἰησοῦν Χριστόν· ὃν δεῖ οὐρα- 21
 νὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων ἀποκαταστάσεως πάν-
 των, ὃν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος τῶν ἁγίων
 αὐτοῦ προφητῶν ἅπ' αἰῶνος. Μωϋσῆς μὲν ἔπρὸς 22
 τοὺς πατέρας εἶπεν· "Ὅτι προφήτην ὑμῖν ἀναστήσει
 κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ·

13. γ. ὁμ. μὲν " → αὐτόν 16. ἔστερέωσθε τὸ ὄνο-
 μα αὐτοῦ καὶ 18. ≈ παθεῖν τὸν Χριστὸν αὐτοῦ;
 20. γ. προκεχειρωμένον 21. γ. πάντων ἁγίων Αἰνί:
 Ὑπάντων τῶν ἁγίων " ⇒ ἅπ' αἰῶνος. 22. † γὰρ
 " ⇒ πρὸς τοὺς πατέρας

Deut. 18; 15.

22. Sunt qui hanc pericopam (in Deut. 18; 15) de Mesia agere statu-
ant. Hi praecipue urgent vocem 'נביא' mei similem, simulque proferant
ad Deut. 34; 10. coll. Num. 12; 5, 7. ubi prophetam illi similem anti-
cipant negant. Hinc sub 'נביא' neminem alium posse intelligi quam
Christum. Sed ad istam vocem illustrandam non omnia quae in
Iliis reperiebantur, arcepi debent: nec comparatio ad omnia eius
officia omnesque virtutes extendenda; sed restringenda omnino ad
succedens 'נביא'. — Prophetam mihi similem, cui, scilicet. Deus eodem
ratione ut mihi voluntatem suam patefaciat, quique eam ad vos referat
et ego retuli, talem, inquam, prophetam, servum dei futurae tem-
poris creabit Deus. Oratoris series hanc de Mesia interpretationem
non repugnat, primo intuitu quisque intelligit. Quomodo enim haec
dixerunt: Nolite harios adire — nam Deus vobis prophetam Mesiam
creabit? Rosenmüllerii Notitia 2^a p. 14. 12

συνέδραμε πρὸς αὐτοὺς· πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ τῇ στοᾷ τῇ
 καλουμένῃ Σολομῶνος, ἔκθαμβοι. Ἰδὼν δὲ Πέτρος 12
 ἀτεκρίνατο πρὸς τὸν λαόν· "Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, τί
 θαυμάζετε ἐπὶ τούτῳ; ἢ ἡμῖν τί ἀτενίζετε, ὡς ἰδίᾳ
 δυνάμει ἢ εὐσεβείᾳ πεποιηκόσι τοῦ περιπατεῖν αὐτόν;
 Ὁ Θεὸς Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ὁ Θεὸς τῶν 13
 πατέρων ἡμῶν, ἐδόξασε τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰησοῦν, ὃν
 ὑμεῖς ἔμειν παριδύκατε, καὶ ἡρνήσασθε αὐτὸν κα-
 τὰ πρόσωπον Πιλάτου, κρίναντος ἐκείνου ἀπολύειν.
 Ὑμεῖς δὲ τὸν ἅγιον καὶ δίκαιον ἡρνήσασθε, καὶ ἡτή- 14
 σασθε ἄνδρα φοιεῖα χαρισθῆναι ὑμῖν, τὸν δὲ ἀρχηγόν 15
 τῆς ζωῆς ἀπεκτείνατε· ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν,
 οὗ ἡμεῖς μάρτυρές ἐσμεν. Καὶ ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ ὀνό- 16
 ματος αὐτοῦ, τοῦτον ὃν θεωρεῖτε καὶ οἶδατε, ἔστε-
 ρέωσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ· καὶ ἡ πίστις ἡ δι' αὐτοῦ ἔδω-
 κεν αὐτῷ τὴν ὀλοκληρίαν ταύτην ἀπέναντι πάντων
 ὑμῶν. Καὶ νῦν, ἀδελφοί, αἶδα ὅτι κατὰ ἄγνοιαν ἐπρά- 17
 ξατε, ὥσπερ καὶ οἱ ἄρχοντες ὑμῶν. Ὁ δὲ Θεὸς ἅ προ- 18
 κατήγγειλε διὰ στόματος πάντων τῶν προφητῶν αὐ-
 τοῦ, παθεῖν τὸν Χριστὸν, ἐπλήρωσεν οὕτω. Μετα- 19
 νοήσατε οὖν καὶ ἐπιστρέψατε, εἰς τὸ ἐξαλειφθῆναι
 ὑμῶν τὰς ἁμαρτίας, ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύ- 20
 ξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ κυρίου, καὶ ἀποστείλῃ τὸν
 προκεχειρισμένον ὑμῖν Ἰησοῦν Χριστόν· ὃν δεῖ οὐρα- 21
 νὸν μὲν δέξασθαι ἄχρι χρόνων, ἀποκαταστάσεως πάν-
 των, ὃν ἐλάλησεν ὁ Θεὸς διὰ στόματος τῶν ἁγίων
 αὐτοῦ προφητῶν ἄπ' αἰῶνος. Μωϋσῆς μὲν ἡ πρὸς 22
 τοὺς πατέρας εἶπεν· "Ὅτι προφῆτην ὑμῖν ἀναστήσει
 κύριος ὁ Θεὸς ὑμῶν ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ·

13. γ. om. μὲν " → αὐτόν 16. ἔστερέωσι· τὸ ὄνο-
 μα αὐτοῦ καὶ 18. ~ παθεῖν τὸν Χριστὸν αὐτοῦ;
 20. γ. προκεκηρυγμένον 21. γ. πάντων ἁγίων *Alit* :
 ~ πάντων τῶν ἁγίων " → ἄπ' αἰῶνος. 22. † γὰρ
 " → πρὸς τοὺς πατέρας

Deut. 18; 15.

22. Sunt qui hanc pericopam (in Deut. 18; 15) de Messia agere staterint. Hi praecipue urgent vocem משיחי mei similem, simulque provocant ad Deut. 34; 10. coll. Num. 12; 5, 7. ubi prophetam illi similem esse tunc negatur. Nihil sub משיחי neminem alium posse intelligi quam Christum. Sed ad istam vocem illustrandam non omnia quae in Illo reperiebantur, arcepi debent: nec comparatio ad omnia ejus officia omnesque virtutes extendenda; sed restringenda omnino ad nascentem משיחי. — Prophetam mihi similem, i. e. scilicet Deus eadem ratione ut omni voluntatem suam patefaciat, quicquam ad vos referat ego retuli, dicens, inquam, prophetam, semper dei futura tempora vobis enuntiabit Deus. Oratoris series hanc de Messia interpretationem non repugnat, primo intuitu quisque intelligit. Quomodo enim haec cohaerent: Nolite hircos adire — nam Deus vobis prophetam Messiam enuntiabit? Rosenmüllerii Solutio D. C. 1. 10. 12

αὐτοῦ ἀκούσισθε κατὰ πάντα, ὅσα ἂν λαλήσῃ πρὸς
 23 ὑμᾶς. Ἔσται δὲ, πᾶσα ψυχὴ ἣτις ἂν μὴ ἀκούσῃ τοῦ
 προφήτου ἐκείνου, ἐξολοθρευθήσεται ἐκ τοῦ λαοῦ.
 24 Καὶ πάντες δὲ οἱ προφῆται ἀπὸ Σαμουὴλ καὶ τῶν
 καθεξῆς ὅσοι ἐλάλησαν, καὶ ἑκατήγγειλαν τὰς ἡμέρας
 25 ταύτας. Ὑμεῖς ἔστε οἱ υἱοὶ τῶν προφητῶν, καὶ τῆς
 διαθήκης, ἧς διέθετο ὁ Θεὸς πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν,
 λέγων πρὸς Ἀβραάμ· Καὶ ἔν τῳ σπέρματι σου ἐνευ-
 26 λογηθήσονται πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῆς γῆς. Ὑμῖν πρῶ-
 τον ὁ Θεὸς, ἀναστήσας τὸν παῖδα αὐτοῦ, ἀπέστειλεν
 αὐτὸν εὐλογοῦντα ὑμᾶς, ἐν τῷ ἀποστρέφειν ἕκαστον
 ἀπὸ τῶν ποιητῶν ὑμῶν.

4 Λαλούντων δὲ αὐτῶν πρὸς τὸν λαόν, ἐπίστησαν
 αὐτοῖς οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρατηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ αἱ
 2 Σαδδουκαῖοι, διαπονούμενοι διὰ τὸ διδάσκειν αὐτοὺς
 τὸν λαόν, καὶ καταγγέλλειν ἐν τῷ Ἰησοῦ τὴν ἀνά-
 3 στασιν τὴν ἐκ νεκρῶν. Καὶ ἐπέβαλον αὐτοῖς τὰς
 χεῖρας, καὶ ἔθεντο εἰς τήρησιν εἰς τὴν αὔριον· ἦν γὰρ
 4 ἡσπέρα ἤδη. Πολλοὶ δὲ τῶν ἀκουσάντων τὸν λόγον
 ἐπίστευσαν· καὶ ἐγενήθη ὁ ἄριθμὸς τῶν ἀνδρῶν ὥσπερ
 5 χιλιάδες πέντε. Ἐγένετο δὲ ἐπὶ τὴν αὔριον
 συναχθῆναι αὐτῶν τοὺς ἄρχοντας καὶ πρεσβυτέρους
 6 καὶ γραμματεῖς εἰς Ἱερουσαλὴμ· καὶ Ἄνναν τὸν ἄρ-
 χιερέα, καὶ Καϊάφαν καὶ Ἰωάννην καὶ Ἀλέξανδρον,
 7 καὶ ὅσοι ἦσαν ἐκ γένους ἀρχιερατικοῦ. Καὶ στήσαν-
 τες αὐτοὺς ἐν μέσῳ, ἐπυνθάνοντο· Ἐν ποίᾳ δυνάμει,
 8 ἢ ἐν ποίῳ ὀνόματι ἐποιήσατε τοῦτο ὑμεῖς; Τότε
 Πέτρος πλησθεὶς πνεύματος ἁγίου, εἶπε πρὸς αὐτούς·
 9 Ἄρχοντες τοῦ λαοῦ, καὶ πρεσβύτεροι τοῦ Ἰσραὴλ, εἰ
 ἡμεῖς σήμερον ἀνακρινόμεθα ἐπὶ εὐεργεσίᾳ ἀνθρώπου
 10 ἀσθενοῦς, ἐν τίνι οὗτος σέσωσται· γνωστὸν ἔστω πᾶ-

24. γ. προκατήγγειλαν 25. γ. ἔστε υἱοὶ ἢ γ. οἱ ἐν

26. † Ἰησοῦν, 2. ~ τῶν 5. ~ ἐν 6. Ἰωνάθαν

7. † τῷ

σιν ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐν τῷ ὀνό-
ματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ Ναζωραίου, ὃν ὑμεῖς ἐσταυ-
ρώσατε, ὃν ὁ Θεὸς ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, ἐν τούτῳ οὗτος
παρέστηκεν ἐνώπιον ὑμῶν ὑγιής'. Οὗτός ἐστιν ὁ λί- 11
θος ὁ ἐξουθενηθεὶς ὑφ' ὑμῶν τῶν οἰκοδομούντων,
ὁ γεινόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας. Καὶ οὐκ ἐστιν ἐν 12
ἄλλῃ οὐδενὶ ἢ σωτηρία· οὔτε γὰρ ὄνομά ἐστιν ἑτε-
ρον ὑπὸ τὸν οὐρανόν, τὸ δεδομένον " ἐν ἀνθρώποις,
ἐν ᾧ δεῖ σωθῆναι ἡμᾶς. Θιωροῦντες δὲ τὴν τοῦ 13
Πέτρου παρρησίαν καὶ Ἰωάννου, καὶ καταλαβόμενοι,
ὅτι ἄνθρωποι ἀγράμματοί εἰσι καὶ ἰδιῶται, ἐθαύμα-
ζον, ἐπεγίνωσκόν τε αὐτούς, ὅτι σὺν τῷ Ἰησοῦ ἦσαν·
τὸν δὲ ἄνθρωπον βλέποντες σὺν αὐτοῖς ἐστῶτα τὸν 14
τεθεραπευμένον, οὐδὲν εἶχον ἀντειπεῖν. Κελεύσαντες 15
δὲ αὐτούς ἔξω τοῦ συνεδρίου ἀπελθεῖν, συνέβαλον
πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· Τί ποιήσομεν τοῖς ἀνθρώ- 16
ποις τούτοις; ὅτι μὲν γὰρ γνωστὸν σημεῖον γέγονε
δι' αὐτῶν, πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν Ἱερουσαλὴμ φανε-
ρὸν, καὶ οὐ δυνάμεθα ἀρνήσασθαι. Ἀλλ' ἵνα μὴ ἐπὶ 17
πλείον διανεμηθῇ εἰς τὸν λαόν, ἀπειλῇ ἀπειλησάμεθα
αὐτοῖς, μηκέτι λαλεῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τούτῳ μηδενὶ
ἀνθρώπων. Καὶ καλέσαντες αὐτούς, παρήγγειλαν 18
' αὐτοῖς τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ
τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πέτρος καὶ Ἰωάννης 19
ἀποκριθέντες πρὸς αὐτούς εἶπον· Εἰ δίκαιόν ἐστιν
ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὑμῶν ἀκούειν μᾶλλον ἢ τοῦ Θεοῦ,
κρίνατε. Οὐ δυνάμεθα γὰρ ἡμεῖς, ἃ εἶδομεν καὶ 20
ἠκούσαμεν, μὴ λαλεῖν. Οἱ δὲ προσαπειλησάμενοι 21
ἀπέλυσαν αὐτούς, μηδὲν εὐρίσκοντες τὸ πῶς πολά-
σονται αὐτούς, διὰ τὸν λαόν· ὅτι πάντες ἐδόξαζον
τὸν Θεὸν ἐπὶ τῷ γεγονότι. Ἐτῶν γὰρ ἦν πλείονων 22

10. add. καὶ ἐν ἄλλῃ οὐδενί.

11. ~οικοδόμων,

12. → Καὶ οὐκ . . . σωτηρία· *Alii om. ἢ σωτηρία·*

" *om. ἐν*

14. ~τε

18. → αὐτοῖς

τεσσαράκοντα ὁ ἄνθρωπος, ἐφ' ὃν ἐγγόνει τὸ σημεῖον
τοῦτο τῆς ἰάσεως.

- 23 Ἀπολυθέντες δὲ ἦλθον πρὸς τοὺς ἰδίους, καὶ ἀπήγ-
γειλαν ὅσα πρὸς αὐτοὺς οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύ-
24 τεροι εἶπον. Οἱ δὲ ἀκούσαντες, ὁμοθυμαδὸν ἦσαν φω-
νὴν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἶπον· Δέσποτα, σὺ ὁ Θεός,
ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν,
25 καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὁ διὰ στόματος Δαυὶδ²⁵ παιδός
σου εἰπών· Ἰνατί ἐφρύαξαν ἔθνη, καὶ λαοὶ ἐμελέτη-
26 σαν κενά; Παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ οἱ
ἀρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ, κατὰ τοῦ κυρίου,
27 καὶ κατὰ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ. Συνήχθησαν γὰρ ἐπ'
'ἀληθείας ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐπὶ τὸν ἅγιον παῖδά σου
'Ιησοῦν, ὃν ἔχρισας, Ἡρώδης τε καὶ Πόντιος Πιλάτος,
28 σὺν ἔθνεσι καὶ λαοῖς Ἰσραὴλ, ποιῆσαι ὅσα ἡ χεὶρ σου
29 καὶ ἡ βουλή σου προώρισε γενέσθαι. Καὶ τανῦν, κύ-
ριε, ἐπίθε ἐπὶ τὰς ἀπειλὰς αὐτῶν, καὶ δὸς τοῖς δού-
λοις σου μετὰ παρρησίας πάσης λαλεῖν τὸν λόγον σου,
30 ἐν τῇ τὴν χειρὰ σου ἐκτείνειν σε εἰς ἴασιν, καὶ ση-
μεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ ἁγίου
31 παιδός σου Ἰησοῦ. Καὶ δεθέντων αὐτῶν ἐσα-
λεύθη ὁ τόπος, ἐν ᾧ ἦσαν συνηγμένοι· καὶ ἐπλήσθη-
σαν ἅπαντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἐλάλουν τὸν λό-
γον τοῦ Θεοῦ μετὰ παρρησίας.

- 32 Τοῦ δὲ πλήθους τῶν πιστευσάντων ἦν ἡ καρδιά
καὶ ἡ ψυχὴ μία· καὶ οὐδὲ εἰς τι τῶν ὑπαρχόντων
αὐτῶ ἔλεγεν ἴδιον εἶναι, ἀλλ' ἦν αὐτοῖς ἅπαντα κοινά.
33 Καὶ μεγάλη δυνάμει ἀπεδίδουν τὸ μαρτύριον οἱ ἀπό-

25. Ὁ διὰ πνεύματος ἁγίου, διὰ στόματος τοῦ πα-
τρὸς ἡμῶν Δαυὶδ, παιδός σου, *Alii*: Ὁ τοῦ πα-
τρὸς ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου στόματος Δα-
υὶδ, παιδός σου, "† τοῦ 27. r. Ὡς ἀληθείας ἐπὶ τὸν
32. *add.* καὶ οὐκ ἦν διάκρισις ἐν αὐτοῖς οὐδεμία.
Alii add. καὶ οὐκ ἦν χωρισμὸς ἐν αὐτοῖς τις.

στολοι τῆς ἀναστάσεως τοῦ κυρίου Ἰησοῦ· χάρις τε
 μεγάλη ἦν ἐπὶ πάντας αὐτούς. Οὐδὲ γὰρ ἰνδῆς τις 34
 ὑπῆρχεν ἐν αὐταῖς· ὅσοι γὰρ κτήτορες χωρίων ἢ οἰ-
 κιών ὑπῆρχον, παλουῦντες ἔφερον τὰς τιμὰς τῶν πη-
 ρασκομένων, καὶ ἐτίθουν παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀπο- 35
 στόλων· διεδίδото δὲ ἐκάστῳ, καθότι ἂν τις χρεῖαν
 εἶχεν. Ἰωσῆς δὲ, ὁ ἐπικληθεὶς Ἰβάρνάβας ὑπὸ 36
 τῶν ἀποστόλων, (ὃ ἐστὶ μεθερμηνευόμενον, υἱὸς πα-
 ρακλήσεως,) Λευίτης, Κύπριος τῷ γένει, ὑπάρχωντος 37
 αὐτῷ ἄγρου, πωλήσας ἥνεγκε τὸ χρῆμα, καὶ ἔθηκε
 παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων. Ἀνὴρ δὲ τις 5
 Ἀνανίας ὀνόματι, σὺν Σακφείρῃ τῇ γυναικὶ αὐτοῦ,
 ἐπώλησε κτῆμα· καὶ ἐνοσφίσατο ἀπὸ τῆς τιμῆς, συνει- 2
 δυίας καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ· καὶ ἐνέγκας μέρος τι,
 παρὰ τοὺς πόδας τῶν ἀποστόλων ἔθηκεν. Εἶπε δὲ 3
 Πέτρος· Ἀνανία, διατί ἐπλήρωσεν ὁ σατανᾶς τὴν καρ-
 διάν σου, ψεύσασθαί σε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καὶ νο-
 σφίσασθαι ἀπὸ τῆς τιμῆς τοῦ χωρίου; Οὐχὶ μένον, σοὶ 4
 ἔμενε, καὶ πρᾶξαι, ἐν τῇ σῇ ἐξουσίᾳ ὑπῆρχε; τί ὅτι
 ἔθου ἐν τῇ καρδίᾳ σου τὸ πρᾶγμα τοῦτο; οὐκ ἐψεύσω
 ἀνθρώποις, ἀλλὰ τῷ Θεῷ. Ἀκούων δὲ ὁ Ἀνανίας 5
 τοὺς λόγους τούτους, πεισὼν ἐξέψυξε. Καὶ ἐγένετο
 φόβος μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ἡ ταῦτα. Ἀνα- 6
 στάντες δὲ οἱ νεώτεροι συνέστειλαν αὐτὸν, καὶ ἐξε-
 νέγκαντες ἔθαψαν. Ἐγένετο δὲ ὡς ὥρων τριῶν 7
 διάστημα, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ μὴ εἰδυῖα τὸ γεγονός εἰσ-
 ἦλθεν. Ἀπεκρίθη δὲ αὐτῇ ὁ Πέτρος· Εἰπέ μοι, εἰ 8
 τοσούτου τὸ χωρίον ἀπέδοσθε; Ἡ δὲ εἶπε· Ναί, τοσού-
 του. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτήν· Τί ὅτι συνεφα- 9
 νήθη ὑμῖν πειράσσαι τὸ πνεῦμα κυρίου; Ἴδου οἱ πόδες
 τῶν θαψάντων τὸν ἄνδρα σου, ἐπὶ τῇ θύρᾳ, καὶ ἐξοί-
 σουσί σε. Ἐπεσε δὲ παραχρῆμα παρὰ τοὺς πόδας αὐ- 10

36. ~ Ἰωσῆφ Ἰβάρνάβας 37. χωρίου, 2. ~ αὐ-
 τοῦ 3. r. → ε Ἰβάρνάβας.

6. $\nu\epsilon\omega\tau\epsilon\gamma\omicron\iota$) This word & $\nu\sigma\alpha\nu\omicron\mu\omicron\iota$ Mosheim think,
means the "deacons" in the same way that $\pi\rho\omicron\sigma\beta\tau\epsilon\gamma\omicron\iota$
means the "Presbyters." Here it means the deacons
or ministers of the Church of Jerusalem. Mosheim's
Eccl. Hist. Cont. 1. P. 1. Ch. 2. vol. 1. p. 101. see Luke 22:26. —
1 Pet. 5:5. — Act. 6.

- τοῦ, καὶ ἐξέψυξεν· εἰσελθόντες δὲ οἱ νεανίσκοι εὗρον αὐτὴν νεκράν, καὶ ἐξενέγκαντες ἔθαψαν πρὸς τὸν αἰῶρα αὐτῆς. Καὶ ἐγένετο φόβος μέγας ἐφ' ὅλην τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας ταῦτα.
- 12 Διὰ δὲ τῶν χειρῶν τῶν ἀποστόλων ἐγένετο σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ λαῷ πολλά· καὶ ἦσαν ὁμοθυμαδὸν ἅπαντες ἐν τῇ στοᾷ Σολομῶνος· τῶν δὲ λοιπῶν οὐδεὶς ἐτόλμα κολλᾶσθαι αὐτοῖς. Ἄλλ' ἐμεγάλυνεν αὐτοὺς ὁ λαός· (μᾶλλον δὲ προσετίθεντο πιστεύοντες τῷ κυρίῳ, πλήθη ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν) ὥστε κατὰ τὰς πλατείας ἐκφέρειν τοὺς ἀσθενεῖς, καὶ τίθεναι ἐπὶ κλινῶν καὶ κραββάτων, ἵνα ἐρχομένου Πέτρου καὶ ἡ σκιά ἐπισκιάσῃ τινὲς αὐτῶν.
- 16 Συνήρχετο δὲ καὶ τὸ πλῆθος τῶν πέριξ πόλεων εἰς Ἱερουσαλὴμ, φέροντες ἀσθενεῖς καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων· οἵτινες ἐθεραπεύοντο ἅπαντες.
- 17 Ἀναστὰς δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ πάντες οἱ σὺν αὐτῷ, ἡ οὖσα αἵρεσις τῶν Σαδδουκαίων, ἐπλήσθησαν ζήλου, καὶ ἐπέβαλον τὰς χειρας αὐτῶν ἐπὶ τοὺς ἀποστόλους, καὶ ἔθεντο αὐτοὺς ἐν τηρήσει δημοσίᾳ. Ἄγγελος δὲ κυρίου διὰ τῆς νυκτὸς ἠνοιξε τὰς θύρας τῆς φυλακῆς, ἐξαγαγὼν τε αὐτοὺς εἶπε· Πορεύεσθε, καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης.
- 21 Ἀκούσαντες δὲ εἰσῆλθον ὑπὸ τὸν ἄρθρον εἰς τὸ ἱερόν, καὶ ἐδίδασκον. Παραγενόμενος δὲ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, συνέκάλεσαν τὸ συνέδριον καὶ πᾶσαν τὴν γερούσιαν τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ· καὶ ἀπέστειλαν εἰς τὸ δεσμοτήριον, ἀχθῆναι αὐτοὺς. Οἱ δὲ ὑπηρέται παραγενόμενοι οὐχ εὗρον αὐτοὺς ἐν τῇ

15. Ὑκλιναρῶν "add. καὶ ῥυσθῶσιν ἀπὸ πάσης ἀσθενείας, ἧς εἶχον. Alii add. ἀπηλλάσσοντο γὰρ ἀπὸ πάσης ἀσθενείας, ὡς εἶχεν ἕκαστος αὐτῶν.

16. → εἰς 18. → αὐτῶν 20. Conj. ὁδοῦ

φυλακῇ· ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγγειλαν, λέγοντες· "Οτι 23
 τὸ μὲν δεσμωτήριον εὗρομεν κεκλεισμένον ἐν πάσῃ
 ἀσφαλείᾳ, καὶ τοὺς φύλακας ἑστῶτας πρὸ τῶν θυ-
 ρῶν· ἀνοίξαντες δὲ, ἔσω οὐδὲνα εὗρομεν. Ὡς δὲ 24
 ἤκουσαν τοὺς λόγους ἑαυτοῦς, οἱ ἱερεῖς καὶ ὁ στρα-
 τηγὸς τοῦ ἱεροῦ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, διηπόρουν περὶ
 αὐτῶν, τί ἂν γένοιτο τοῦτο. Παραγενόμενος δὲ τις 25
 ἀπήγγειλεν αὐτοῖς· "Οτι ἰδοὺ, οἱ ἄδρες οὓς ἔθεσθε
 ἐν τῇ φυλακῇ, εἰσὶν ἐν τῷ ἱερῷ ἑστῶτες καὶ διδά-
 σκοντες τὸν λαόν. Τότε ἀπελθὼν ὁ στρατηγὸς σὺν 26
 τοῖς ὑπηρεταῖς, ἤγαγεν αὐτοὺς, οὐ μετὰ βίας· ἐφο-
 ροῦντο γὰρ τὸν λαόν, ἵνα μὴ λιθασθῶσιν. Ἀγαγόν- 27
 τες δὲ αὐτοὺς ἕστησαν ἐν τῷ συνεδρίῳ. Καὶ ἐπηρώ-
 τησεν αὐτοὺς ὁ ἀρχιερεὺς, λέγων· "Ὁ παραγγελία 28
 παρηγγείλαμεν ὑμῖν, μὴ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τού-
 τῳ; καὶ ἰδοὺ, πεπληρώκατε τὴν Ἱερουσαλήμ τῆς δι-
 δαχῆς ὑμῶν, καὶ βούλεσθε ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς τὸ αἷμα
 τοῦ ἀνθρώπου τούτου. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος 29
 καὶ οἱ ἀποστόλοι, εἶπον· Πειθαρχεῖν δεῖ θεῷ μᾶλλον ἢ
 ἀνθρώποις. Ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν ἡγείρεν Ἰησοῦν, 30
 ὃν ὑμεῖς διεχειρίσασθε, κρεμάσαντες ἐπὶ ξύλου τοῦτον 31
 ὁ θεὸς ἀρχηγὸν καὶ σωτῆρα ὑψώσας τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ,
 δοῦναι μετάνοιαν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.
 Καὶ ἡμεῖς ἐσμεν αὐτοῦ μάρτυρες τῶν ῥημάτων τού- 32
 των, καὶ τὸ πνεῦμα ὃ δὲ τὸ ἅγιον, ὃ ἔδωκεν ὁ θεὸς
 τοῖς πειθαρχοῦσιν αὐτῷ. Οἱ δὲ ἀκούσαντες διε- 33
 κρίνοντο, καὶ ἐβουλεύοντο ἀνελεῖν αὐτούς. Ἀναστὰς 34
 δὲ τις ἐν τῷ συνεδρίῳ Φαρισαῖος, ὀνόματι Γαμαλιήλ,
 νομοδιδάσκαλος, τίμιος παντὶ τῷ λαῷ, ἐπέλευσεν ἔξω
 βραχὺ τι τοὺς ἀποστόλους ποιῆσαι. Εἰπὶ τε πρὸς 35

23. † ἔξω 24. τοὺς οἱ, τε στρατηγὸς 25. † λέγων

26. om. οὐ 27. ἱερεῖς, 28. → Οὐ 31. δόξη

32. → αὐτοῦ Al. transp. Al. αὐτῷ f. ἐν αὐτῷ " → δὲ

34. om. βραχὺ τι Al. transp. Al. → τι " ὡς ἀνθρώπους

- αυτοὺς· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, προσέχετε ἑαυτοῖς, ἐπὶ
 36 τοῖς ἀνθρώποις· τούτοις τί μέλλετε πράσσειν. Πρὸ
 γὰρ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀνέστη Θεοῦδᾶς, λέγων εἶναί
 τινα ἑαυτὸν, ὃς ἔτι προσεκολλήθη ἀριθμὸς ἀνδρῶν ὡσεὶ
 τετρακοσίων· ὃς ἀνῆρέθη, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο
 37 αὐτῷ, διελύθησαν καὶ ἐγένοντο εἰς οὐδέν. Μετὰ τοῦ-
 τον ἀνέστη Ἰούδας ὁ Γαλιλαῖος, ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
 ἀπογραφῆς, καὶ ἀπέστησε λαὸν ἱκανὸν ὀπίσω αὐτοῦ·
 ἀπείνους ἀπώλετο, καὶ πάντες ὅσοι ἐπείθοντο αὐτῷ,
 38 δισκορπίσθησαν. Καὶ τανῦν λέγω ὑμῖν, ἀπόστητε
 ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων, καὶ ἑάσατε αὐτούς·
 ὅτι ἐὰν ἡ ἐξ ἀνθρώπων ἡ βουλή ἢ αὕτη ἡ τὸ ἔργον
 39 τοῦτο, καταλυθήσεται· εἰ δὲ ἐκ Θεοῦ ἐστίν, οὐ δύνα-
 σθε καταλῦσαι· αὐτοὺς, μήποτε καὶ θεομάχοι εὗρε-
 40 θήτε. Ἐπείσθησαν δὲ αὐτῷ· καὶ προσκαλεσάμε-
 νοι τοὺς ἀποστόλους, δείραντες παρήγγειλαν μὴ λα-
 λῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἀπέλυσαν αὐτούς.
 41 Οἱ μὲν οὖν ἐπορεύοντο χαίροντες ἀπὸ προσώπου τοῦ
 συνεδρίου, ὅτι ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος ἡ κατηξιώθησαν ἀτι-
 42 μασθῆναι· πᾶσάν τε ἡμέραν ἐν τῷ ἱερῷ καὶ κατ' οἶκον
 οὐκ ἐκαύοντο διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι Ἰησοῦν
 τὸν Χριστόν.
- 6 Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ταύταις πληθυνόντων τῶν
 μαθητῶν, ἐγένετο γογγυσμὸς τῶν Ἑλληνιστῶν πρὸς
 τοὺς Ἑβραίους, ὅτι παρεθεωροῦντο ἐν τῇ διακονίᾳ τῇ
 2 καθημερινῇ αἱ χῆραι αὐτῶν. Προσκαλεσάμενοι δὲ οἱ
 δώδεκα τὸ πλῆθος τῶν μαθητῶν, εἶπον· Οὐκ ἀρεστόν
 ἐστίν ἡμᾶς καταλείψαντας τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, διακο-

35. τούτοις· τί μέλλετε πράσσειν; 36. add. μίγαν,
 " ~ προσεκλήθη Alii: προσεκλήθη Alii: προσετίθη
 37. → ἱκανὸν Alii transp. Alii: πολὺν 38. ~ ἄφικε
 " add. μὴ μιάναντες (f. μολύνοντες) τὰς χεῖρας
 ὑμῶν. " → αὕτη 39. ~ δυνήσεσθε " r. ~ αὐτὸ,
 41. † αὐτοῦ Alii: Ἰησοῦ f. Χριστοῦ f. κυρίου f. Θεοῦ

τεῖν τραπέζας. Ἐπισκέψασθε οὖν, ἀδελφοί, ἄνδρας 3
 ἐξ ὑμῶν μαρτυρούμενους ἑπτά, πλήρεις πνεύματος¹
 καὶ σοφίας, οὓς " καταστήσομεν ἐπὶ τῆς χρείας ταύ-
 της· ἡμεῖς δὲ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ διακονίᾳ τοῦ λόγου 4
 προσκαρτερήσομεν. Καὶ ἤρρεσεν ὁ λόγος ἐνώπιον παν- 5
 τὸς τοῦ πλήθους· καὶ ἐξελέξαντο Στέφανον, ἄνδρα
 πλήρη πίστεως καὶ πνεύματος ἁγίου, καὶ Φίλιππον,
 καὶ Πρόχορον, καὶ Νικάνορα, καὶ Τίμωνα, καὶ Παρ-
 μενᾶν, καὶ Νικόλαον προσήλυτον Ἀντιοχείᾳ· οὓς ἕστη 6
 ὄσαν ἐνώπιον τῶν ἀποστόλων· καὶ προσεζάμενοι ἐπέ-
 θηκαν αὐτοῖς τὰς χεῖρας. Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ 7
 ἠύξανε, καὶ ἐπληθύνετο ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ἐν
 Ἱερουσαλὴμ σφόδρα· πολὺς τε ὄχλος τῶν Ἰερέων
 ὑπήκουον τῇ πίστει.

Στέφανος δὲ πλήρης ἡ χάριτος καὶ δυνάμεως ἐποίει 8
 τέρατα καὶ σημεῖα μεγάλα ἐν τῷ λαῷ. Ἀνέστησαν 9
 δὲ τινες τῶν ἐκ τῆς συναγωγῆς τῆς λεγομένης Ἰου-
 δαίων, καὶ Κυρηναίων, καὶ Ἀλεξανδρέων, καὶ
 τῶν ἀπὸ Κιλικίας " καὶ Ἀσίας, συζητοῦντες τῷ Στε-
 φάνῳ καὶ οὐκ ἴσχυον ἀντιστῆναι τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ 10
 πνεύματι ᾧ ἐλάλει. Τότε ὑπέβαλον ἄνδρας, λέγον- 11
 τας· "Οτι ἀκηκόαμεν αὐτοῦ λαλοῦντος ῥήματα Ἰουδα-
 ῖσιν εἰς Μωϋσῆν καὶ τὸν Θεόν. Συνεκίνησάν τε τὸν 12
 λαὸν καὶ τοὺς πρεσβυτέρους καὶ τοὺς γραμματεῖς, καὶ
 ἐπιστάντες συνήρτασαν αὐτὸν, καὶ ἤγαγον εἰς τὸ συνέ-
 δριον, ἕστησάν τε μάρτυρας ψευδεῖς, λέγοντας· Ὁ ἄν- 13
 ἄθρωπος οὗτος οὐ πᾶνται ῥήματα Ἰουδαίων κατὰ τοῦ
 τόπου τοῦ ἁγίου " καὶ τοῦ νόμου. Ἀκηκόαμεν γὰρ 14
 αὐτοῦ λέγοντος· "Οτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος οὗτος κα-
 ταλύσει τὸν τόπον τοῦτον, καὶ ἀλλάξει τὰ ἔθνη, ἃ πα-

3. † ἁγίου *Alit* : κυρίου " γ. καταστήσωμεν 6. οἵτι-
 νες 7. Ἰουδαίων 8. γ. πίστεως 9. Ἰουδαίων,
 " οὐ καὶ Ἀσίας, 11. βλασφημίας 13. † βλάσφημα
 " † τούτου

15 ἔδωκεν ἡμῖν Μωϋσῆς. Καὶ ἀτενίσαντες εἰς αὐτὸν
 πάντες οἱ καθιζόμενοι ἐν τῷ συνεδρίῳ, εἶδον τὸ
 7 πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ πρόσωπον ἀγγέλου. Εἶπε
 2 δὲ ὁ ἀρχιερεὺς· Εἰ ἄρα ταῦτα οὕτως ἔχει; Ὁ δὲ ἔφη·
 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατε. Ὁ Θεὸς τῆς
 3 δόξης ᾤφθη τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ ὄντι ἐν τῇ Με-
 3 σοποταμίᾳ, πρὶν ἢ κατοικῆσαι αὐτὸν ἐν Χαρρὰν· καὶ
 εἶπε πρὸς αὐτόν· Ἐξελθε ἐκ τῆς γῆς σου, καὶ ἐκ τῆς
 4 συγγενείας σου, καὶ δεῦρο εἰς γῆν, ἣν ἂν σοι δεῖξω.
 Τότε ἐξελθὼν ἐκ γῆς Χαλδαίων, κατῴκησεν ἐν Χαρ-
 4 ρὰν· ἀπέθην, μετὰ τὸ ἀποθανεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ,
 μετόπισεν αὐτὸν εἰς τὴν γῆν ταύτην, εἰς ἣν ὑμεῖς
 5 νῦν κατοικεῖτε· καὶ οὐκ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν ἐν
 αὐτῇ, οὐδὲ βῆμα ποδός· καὶ ἐπηγγείλατο αὐτῷ δοῦναι
 εἰς κατὰσχισιν αὐτὴν, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ μετ' αὐ-
 6 τόν, οὐκ ὄντος αὐτῷ τέκνου. Ἐλάλησε δὲ οὕτως ὁ
 Θεός· Ὅτι ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ πάροικον ἐν γῇ ἀλ-
 7 λοτρίᾳ, καὶ δουλώσουσιν αὐτὸ καὶ κακώσουσιν ἔτη
 7 τετρακόσια· καὶ τὸ ἔθνος, ᾧ ἂν δουλεύσωσι, κρινῶ
 ἰγῶ, εἶπεν ὁ Θεός· καὶ μετὰ ταῦτα ἐξελεύσονται, καὶ
 8 λατρεύσουσί μοι ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. (Καὶ ἔδω-
 κεν αὐτῷ διαθήκην περιτομῆς· καὶ οὕτως ἐγέννησε
 τὸν Ἰσαάκ, καὶ περιέτεμεν αὐτὸν τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ·
 καὶ ὁ Ἰσαάκ τὸν Ἰακώβ, καὶ ὁ Ἰακώβ τοὺς δώδεκα
 9 πατριάρχας. Καὶ οἱ πατριάρχαι ζηλώσαντες, τὸν Ἰω-
 σὴφ ἀπέδοντο εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἦν ὁ Θεὸς μετ' αὐτοῦ,
 10 καὶ ἔξείλατο αὐτὸν ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ,
 καὶ ἔδωκεν αὐτῷ χάριν καὶ σοφίαν ἐναντίον Φαραὼ
 βασιλέως Αἰγύπτου, καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἡγούμενον
 11 ἐπ' Αἴγυπτον καὶ ὅλον τὸν οἶκον αὐτοῦ. Ἦλθε δὲ
 λιμὸς ἐφ' ὅλην τὴν γῆν Αἰγύπτου καὶ Χαναὰν, καὶ
 θλίψις μεγάλη· καὶ ἔχ εὗρισκον χορτάσματα οἱ πατέ-

1. ἄρα 3. εἰς τὴν γῆν, 4. μετόπισεν

10. γ. ἐξείλατο 11. ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον

ρεις ἡμῶν. Ἀκούσας δὲ Ἰακώβ ὄντα ὅσα ἐν Αἰγύ- 12
 πτω, ἐξαπέστειλε τοὺς πατέρας ἡμῶν πρῶτον. Καὶ 13
 ἐν τῷ δευτέρῳ ἀνεγνωρίσθη Ἰωσήφ τοῖς ἀδελφοῖς αὐ-
 τοῦ, καὶ φανερὸν ἐγένετο τῷ Φαραὼ τὸ γένος τοῦ
 Ἰωσήφ. Ἀποστείλας δὲ Ἰωσήφ μετεκαλίσσατο τὸν πα- 14
 τέρα αὐτοῦ Ἰακώβ, καὶ πᾶσαν τὴν συγγένειαν, ἐν
 ψυχαῖς ἐβδομήκοντα πέντε. Κατέβη δὲ Ἰακώβ εἰς Αἴ- 15
 γυπτον, καὶ ἐτελεύτησεν αὐτὸς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν.
 Καὶ μετετίθησαν εἰς Συχέμ, καὶ ἐτέθησαν ἐν τῷ μνή- 16
 ματι, ᾧ ὠνήσατο Ἀβραὰμ τιμῆς ἀργυρίου παρὰ τῶν
 υἱῶν Ἐμμόρ τοῦ Συχέμ.) Καθὼς δὲ ἤγγιζεν ὁ 17
 χρόνος τῆς ἐπαγγελίας, ἥς ὤμοσεν ὁ Θεὸς τῷ Ἀβραὰμ,
 ἠύξησεν ὁ λαὸς καὶ ἐπληθύνθη ἐν Αἰγύπτῳ· ἄχρις οὗ 18
 ἀνέστη βασιλεὺς ἕτερος, ὃς οὐκ ᾔδει τὸν Ἰωσήφ. Οὗ- 19
 τος κατασοφισάμενος τὸ γένος ἡμῶν, ἐκάκωσε τοὺς
 πατέρας ἡμῶν, τοῦ ποιεῖν ἔκθετα τὰ βρέφη αὐτῶν,
 εἰς τὸ μὴ ζωογονεῖσθαι. Ἐν ᾧ καιρῷ ἐγεννήθη 20
 Μαυῦσῆς, καὶ ἦν ἀστεῖος τῷ Δεῶ· ὃς ἀνετράφη μῆνας
 τρεῖς ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς. Ἐκτεθέντα δὲ αὐ- 21
 τὸν, ἀνείλατο αὐτὸν ἡ θυγάτηρ Φαραὼ, καὶ ἀνθρέ-
 ψατο αὐτὸν ἑαυτῇ εἰς υἱόν. Καὶ ἐπαιδεύθη Μαυῦσῆς 22
 πάσῃ σοφίᾳ Αἰγυπτίων· ἦν δὲ δυνατὸς ἐν λόγοις καὶ
 ἐν ἔργοις αὐτοῦ. Ὡς δὲ ἐπληροῦτο αὐτῷ τεσσαρα- 23
 κονταετῆς χρόνος, ἀνέβη ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπι-
 σκέψασθαι τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, τοὺς υἱούς Ἰσραήλ.
 Καὶ ἰδὼν τινα ἀδικούμενον, ἡμύνατο, καὶ ἐποίησεν 24
 ἐκδίκησιν τῷ καταπονουμένῳ, πατάξας τὸν Αἰγύπτιον.
 Ἐνόμιζε δὲ συνίεναι τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, ὅτι ὁ Θεὸς 25

12. ~ σιτία εἰς Αἴγυπτον, 13. αὐτοῦ. 14. → Ἰα-
 κώβ, *Al. transp.* "† αὐτοῦ, 16. γ. δ. " *Conject.* Ἰα-
 κώβ *f. ε' ἀμῶν* " ἐν Συχέμ. *f. τοῦ ἐν Συχέμ.*
 17. ~ ὁμολόγησεν *Al.* ἐπηγγείλατο 20. *Conj.* τῇ Δεῶ·
 "† αὐτοῦ. 21. Ἐκτεθέντος δὲ αὐτοῦ, " γ. ἀνείλετο
 22. ~ ἐν " γ. → αὐτοῦ.

16 Either Stephen or the reporter of his speech or some
copyist has here made an egregious blunder - see Gen. ch. 23.
Also 33; 19 & Joshua 24; 32 - The consent of all MSS. seems to es-
tablish the present reading. Middleton therefore attributes the
mistake to Luke the compiler - who being a convert from heath-
enism was not probably much acquainted with G. O. T. & might
easily fall into an error of this kind. Middleton's Reflections
on Var. of Evang. Works. Vol 2. p 54. -

διὰ χειρὸς αὐτοῦ διδάσκει αὐτοῖς σωτηρίαν· οἱ δὲ οὐ
 26 συήκασι. Τῇ δὲ ἐπιαύτῃ ἡμέρᾳ ᾤφθη αὐτοῖς μαχο-
 μένοισι, καὶ ἔσυνήλασαν αὐτοὺς εἰς ἐρήνην, εἰπὼν·
 27 ἄνδρες, ἀδελφοί ἐστε ὑμεῖς· ἵνατί ἀδικεῖτε ἀλλή-
 λους; Ὁ δὲ ἀδικῶν τὸν πλησίον ἀπάσκατο αὐτὸν, εἰ-
 πὼν· Τίς σε κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν ἐφ'
 28 ἡμᾶς; Μὴ ἀνείλεῖν με σὺ θείεις, ὃν τρόπον ἀνείλες
 29 χθὲς τὸν Αἰγύπτιον; Ἐφυγε δὲ Μαυῦσῃς ἐν τῷ λόγῳ
 τούτῳ, καὶ ἐγένετο πέρρικος ἐν γῇ Μαδιὰμ, οὗ ἐγέν-
 30 ησεν υἱοὺς δύο. Καὶ πληρωθέντων ἐτῶν τεσσαρά-
 κοντα, ᾤφθη αὐτῷ ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ὕψους Σινᾶ ἀγ-
 31 γέλος· κυρίου ἐν ὀφλογὶ πυρὸς βάτου. Ὁ δὲ Μαυ-
 σῃς ἰδὼν ἐθαύμαζε τὸ ὄραμα· προσερχομένου δὲ αὐ-
 τοῦ κατανοῆσαι, ἐγένετο φωνὴ κυρίου πρὸς αὐτόν·
 32 Ἐγὼ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων σου, ὁ Θεὸς Ἀβραάμ, καὶ
 ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ, καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ. Ἐντρομος δὲ γενέ-
 33 μενος Μαυῦσῃς οὐκ ἐτόλμα κατανοῆσαι. Ἐπεὶ δὲ αὐτῷ
 ὁ κύριος· Λύσον τὸ ὑπόδημά τῶν ποδῶν σου· ὁ γὰρ
 34 τόπος ἐν ᾧ ἵστηκαίς, γῆ ἁγία ἐστίν. Ἰδὼν εἶδον τὴν
 κάκασιν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ τοῦ
 στεναγμοῦ αὐτῶν ἤκουσα, καὶ κατέβην ἐξελίσθαι αὐ-
 τοὺς· καὶ νῦν δεῦρο, ἀποστελῶ σε εἰς Αἴγυπτον.
 35 Τοῦτοι τὸν Μαυῦσῃν ὃν ἠρνήσαντο, εἰπόντες· Τίς σε
 κατέστησεν ἄρχοντα καὶ δικαστὴν; Ἐκῶτον ὁ Θεὸς ἄρ-
 χοντα καὶ λυτρωτὴν ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀγγέλου
 36 τοῦ ὀφθέντος αὐτῷ ἐν τῇ βάτῳ. Οὗτος ἐξήγαγεν αὐ-
 τοὺς, ποιήσας τέρατα καὶ σημεῖα ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ
 ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσῃ, καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἔτη τεσσαρά-
 37 κοντα. Οὗτος ἐστὶν ὁ Μαυῦσῃς, ὁ εἰπὼν τοῖς υἱοῖς
 Ἰσραὴλ· Προφῆτη ὑμῖν ἀναστήσει· κύριος ὁ Θεός·

26. ~ τε ~ συνήλασαν ~ ἄνδρες ἀδελφοί
 ἐστε· ἵνατί 30. → κυρίου ~ πρὸς αὐτόν 35. ~ σὺν
 31. ρ. ἐθαύμασε ~ 37. ~ κύριος ~ ἡμῶν ΔΙ. ἡμῶν

ἐκ τῶν ἀδελφῶν ὑμῶν, ὡς ἐμέ· ^{III} αὐτοῦ ἀκούσισθε.
 Οὗτός ἐστιν ὁ γενόμενος, ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν τῇ ἐρή- 38
 μῳ, μετὰ τοῦ ἀγγέλου τοῦ λαλοῦντος αὐτῷ ἐν τῇ
 ὄρει Σινᾶ, καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν, ὃς ἐδίδεξοτο λόγια
 ζῶντα δοῦναι ἡμῖν· ᾧ οὐκ ἠβέλησαν ὑπήκοοι γενέσθαι 39
 οἱ πατέρες ἡμῶν, ἀλλ' ἀπώσαντο, καὶ ἐστράφησαν ταῖς
 καρδίαις αὐτῶν εἰς Αἴγυπτον, εἰπόντες τῷ Ἀαρῶν 40
 Ποίησον ἡμῖν θεοὺς, οἱ προσταρεύονται ἡμῶν· ὁ γὰρ
 Μωϋσῆς οὗτος, ὃς ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
 οὐκ οἶδαμεν τί γέγονεν αὐτῷ. Καὶ ἐμοσχοποίησαν ἐν 41
 ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, καὶ ἀνήγαγον θυσίαν τῷ εἰδώ-
 λῳ, καὶ εὐφραίνοντο ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐ-
 τῶν. Ἔστρεψε δὲ ὁ θεὸς, καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς λα- 42
 τρεύειν τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ· καθὼς γέγραπται ἐν
^{4mrs V. 25.} βίβλῳ τῶν προφητῶν· Μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσ-
 κινέγκατέ μοι ἔτη τεσσαράκοντα ἐν τῇ ἐρήμῳ, οἶκος
 Ἰσραὴλ; Καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολόχ καὶ 43
 τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν· Ῥεμφάν, τοὺς τύπους, οὓς
 ἐποίησατε προσκυνεῖν αὐτοῖς· καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέ-
 κεινα Βαβυλῶνος. Ἡ σκηνὴ τοῦ μαρτυρίου ἦν 44
 ἐν τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ, καθὼς διετά-
 ζατο ὁ λαλῶν τῷ Μωϋσῇ, ποιῆσαι αὐτὴν κατὰ τὸν
 τύπον ὃν ἐωράκει· ἦν καὶ εἰσήγαγον διαδεξάμενοι οἱ 45
 πατέρες ἡμῶν μετὰ Ἰησοῦ ἐν τῇ κατασχίσσει τῶν
 ἐθνῶν, ἃν ἔξωσεν ὁ θεὸς ἀπὸ προσώπου τῶν πατέ-
 ρων ἡμῶν, ἕως τῶν ἡμερῶν Δαυὶδ. Ὅς εὗρε χάριν 46
 ἐνώπιον τοῦ θεοῦ, καὶ ἡτήσατο εὐρεῖν σκηνῶμα τῷ
 θεῷ Ἰακώβ. Σολομὼν δὲ ᾠκοδόμησεν αὐτῷ οἶκον. 47
 Ἀλλ' οὐχ ὁ ὑψίστος ἐν χειροποιήτοις κατοικεῖ, καθὼς 48
 ὁ προφήτης λέγει· Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ 49
 ὑποπόδιον τῶν ποδῶν μου. Ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετε
 μοι; λέγει κύριος· ἢ τίς τόπος τῆς καταπαύσεώς μου;

37. ^{III} → αὐτοῦ ἀκούσισθε. 43. Ῥεμφάν, ΑΙ. Ῥεφ-
 φαῖ, ς. Ῥομφαῖ, 44. ἐν 48. † ναοῖς

2. Apud Iudeos XII prophetae minores, ut liber unus, sum-
mati sunt. Idcirco S. Stephanus, adducens Mosi verba, ait
ἐν βιβλῳ τῶν προφητῶν.

50-51 Οὐχὶ ἡ χεὶρ μου ἐποίησε ταῦτα πάντα ; ... Σκληροτράχηλοι, καὶ ἀπερίτμητοι τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὤσιν ὑμεῖς ἀεὶ τῷ πνεύματι τῷ ἁγίῳ ἀντιπίπτετε, ὥς οἱ
52 πατέρες ὑμῶν καὶ ὑμεῖς. Τίνα τῶν προφητῶν οὐκ ἰδίαζαν οἱ πατέρες ὑμῶν ; καὶ ἀπέκτειναν τοὺς προκαταγγείλαντας περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ δικαίου, οὗ
53 ὧν ὑμεῖς προδότες καὶ φονεῖς γεγέννησθε· οἵτινες ἐλάβετε τὸν νόμον εἰς διαταγὰς ἀγγέλων, καὶ οὐκ ἐφυλάξατε...

54 Ἀκούοντες δὲ ταῦτα, διεπρίοντο ταῖς καρδίαις αὐτῶν, καὶ ἔβρυχον τοὺς ὀδόντας ἐπ' αὐτόν. Ὑπάρχων δὲ πλήρης πνεύματος ἁγίου, ἀτεμίσας εἰς τὸν οὐρανόν, εἶδε δόξαν Θεοῦ, καὶ Ἰησοῦν ἑστῶτα ἐκ δεξιῶν τοῦ Θεοῦ, καὶ εἶπεν· Ἴδού, θεωρῶ τοὺς οὐρανοὺς ἀναγμίνους, καὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν ἑστῶτα τοῦ Θεοῦ. Κράζαντες δὲ φωνῇ μεγάλῃ, συνέσχον τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ ὤρμησαν ὁμοθυμαδὸν ἐπ' αὐτόν·
56 καὶ ἐκβαλόντες ἔξω τῆς πόλεως, ἐλιθοβόλουν. Καὶ οἱ μάρτυρες ἀπέθεντο τὰ ἱμάτια αὐτῶν παρὰ τοὺς πόδας νεανίου καλουμένου Σαύλου, καὶ ἐλιθοβόλουν τὸν Στέφανον, ἐπικαλούμενον καὶ λέγοντα· Κύριε Ἰησοῦ, θέξι· τὸ πνεῦμά μου. Οἱ δὲ τὰ γόνατα ἐκράζε φωνῇ μεγάλῃ· Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν
58 ταύτην. Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ἐκοιμήθη. Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῇ ἀκαιρέσει αὐτοῦ.

Ἐγένετο δὲ ἐν ἐπείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις· πάντες τε διασπάρξαν κατὰ τὰς χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας, πληρὴν τῶν ἀποστόλων. Συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ἐποίησαντο ποτετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῷ. Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνεται τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας, παρεδίδου εἰς φυλακὴν.

4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διήλθον, εὐαγγελιζόμενοι 5 τὸν λόγον. Φίλιππος δὲ κατελθὼν εἰς πόλιν τῆς Σα-

μαρείας, ἐκήρυσσαν αὐτοῖς τὸν Χριστόν. Προσεῖχόν 6
 τε αἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυ-
 μαδῶν, ἐν τῇ ἀκούειν αὐτοὺς καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα
 αὐτοῦ. Πολλῶν γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκά- 7
 θάρτα, βεῶντα φωνῇ μεγάλη ἐξήρχετο· πολλοὶ δὲ
 παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ ἰθεραπεύθησαν. Καὶ ἐγένε- 8
 το χαρὰ μεγάλη ἐν τῇ πόλει ἰερσίνῃ. Ἄνδρ 9
 σις, ἀνάματι Σίμων, προὔτῃρχεν ἐν τῇ πόλει μα-
 γεύων, καὶ ἐξιστῶν τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων
 αἰκαί τινα ἑαυτὸν ρίγαν· ὃ προσεῖχον πάντες ἀπὸ 10
 μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες· Οὗτός ἐστιν ἡ δύνα-
 μίς τοῦ Θεοῦ ἡ καλουμένη μεγάλη. Προσεῖχον δὲ 11
 αὐτῷ, διὰ τὸ ἰκανῶ χρόνῳ ταῖς μαγείαις ἐξισταμένοις
 αὐτούς. Ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ εὐαγγελίζο- 12
 μένη τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ὀνό-
 ματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο ἄνδρες τε καὶ
 γυναῖκες. Ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσε, καὶ 13
 βαπτισθεὶς ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ. Θεαρῶν
 τε δυνάμεις καὶ σημεῖα μεγάλα γινόμενα, ἐξιστα- 14
 το. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱερουσολύμοις ἀπόστο-
 λοι, ὅτι δέδεκται ἡ Σαμαρεία τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ,
 ἀπέστειλαν πρὸς αὐτοὺς τὸν Πέτρον καὶ Ἰωάννην· οἵ 15
 τινες καταβάντες προσηύξαντο περὶ αὐτῶν, ὥπως λά-
 βωσι πνεῦμα ἅγιον. (Ὅπως γὰρ ἦν ἐπ' οὐδενὶ αὐτῶν 16
 ἐπιτετακός, μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχαν εἰς τὸ
 ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.) Τότε ἐπιτίθουν τὰς χεῖρας 17
 ἐπ' αὐτούς, καὶ ἐλάμβανον πνεῦμα ἅγιον. Ἰδὼν 18
 δὲ ὁ Σίμων, ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τῶν
 ἀποστόλων δίδεται τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, προσήνεγκεν
 αὐτοῖς χεῖματα, λέγων· Δότε καὶ μοι τὴν ἐξουσίαν 19

7. Πολλοὶ ... ἐξήρχοντο. 10. → πάντες *Al. transp.*
 "r. om. καλουμένη 12. ⇨ τὰ "† τοῦ 13. r. ση-
 μεῖα καὶ δυνάμεις μεγάλας γινόμενας, "⇨ μεγάλα
 6. ~ Οὐδέπω 18. r. Θεασάμενος

- ταύτην, ἵνα ὃ ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνῃ πνεῦ·
 20 μα ἅγιον. Πέτρος δὲ εἶπε πρὸς αὐτόν· Τὸ ἀργύριόν σου σὺν σοὶ εἴη εἰς ἀπόλειαν· ὅτι τὴν δωρεάν τοῦ
 21 Θεοῦ ἐνόμισας διὰ χρημάτων κτᾶσθαι. Οὐκ ἔστι σοι μερίς οὐδὲ κλῆρος ἐν τῇ λόγῳ τούτῳ· ἡ γὰρ καρδία
 22 σου οὐκ ἔστιν εὐθεία ἔναντι τοῦ Θεοῦ. Μετανόησον οὖν ἀπὸ τῆς κακίας σου ταύτης, καὶ δειθήντι τοῦ
 'Θεοῦ, εἰ ἄρα ἀφεθήσεται σοὶ ἡ ἐπίνοια τῆς καρδίας
 23 σου. Εἰς γὰρ χολὴν πικρίας καὶ σύνδεσμον ἀδικίας
 24 ὀρῶ σε ὄντα. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπε· Δειθήντε ὑμεῖς ὑπὲρ ἑμοῦ πρὸς τὸν κύριον, ὅπως μηδὲν ἐπέλ-
 25 θῃ ἐπ' ἐμὲ ὃν εἰρήκατε'. Οἱ μὲν οὖν διαμαρ-
 τυρώμενοι καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον τοῦ κυρίου, ὑπέ-
 στρέψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ, πολλὰς τε κόμας τῶν Σα-
 μαρειτῶν εὐηγγελίσαντο.
 26 Ἄγγελος δὲ κυρίου ἐλάλησε πρὸς Φίλιππον, λέ-
 γων· Ἀνάστηθι, καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν, ἐπὶ
 τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἰά-
 27 ζαν· αὕτη ἐστὶν ἔρημος. Καὶ ἀναστὰς ἐπορεύθη· καὶ
 ἰδοὺ, ἀνὴρ Αἰθίοψ ἐκνοῦχος, δυνάστης Κανδάκης τῆς
 βασιλείας Αἰθίοπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς γάζης αὐ-
 28 τῆς· ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἦν τε
 ὑποστρέφων καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἅρματος αὐτοῦ,
 29 καὶ ἀνεγίνωσκε τὸν προφήτην Ἡσαΐαν. Εἶπε δὲ τὸ
 πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ· Πρόσελθε, καὶ κολλήθητι τῷ
 30 ἅρματι τούτῳ. Προσθραμὼν δὲ ὁ Φίλιππος ἤκουσεν
 αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος τὸν προφήτην Ἡσαΐαν, καὶ εἶ-
 31 πεν· Ἀράγε γινώσκεις, ἃ ἀναγινώσκεις; Ὁ δὲ εἶπε·
 Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην, ἐὰν μὴ τις ὁδηγήσῃ με; Παρα-
 κάλεσέ τε τὸν Φίλιππον, ἀναβάντα καθίσαι σὺν αὐτῷ.
 32 Ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς, ἣν ἀνεγίνωσκεν, ἦν αὕτις

21. γ. ἐνώπιον

22. ~ κυρίου

24. add. ὃς π. πλ.

λά κλαίων οὐ διελίμπανεν.

26. Γάζαν. Αὕτη, Al.

Γάζαν· αὕτη 27. → τῆς

Ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον
τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφανος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ
στόμα αὐτοῦ. Ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ ἡ κρίσις αὐ- 33
τοῦ ἦρθη· τὴν δὲ γενεὰν αὐτοῦ τίς διηγῆσεται; ὅτι
αἶρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ 34
εὐνοῦχος τῷ Φιλίππῳ εἶπε· Δέομαί σου, περὶ τίνος
ὁ προφήτης λέγει τοῦτο; περὶ ἐαυτοῦ, ἢ περὶ ἑτέρου
τινός; Ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ 35
ἄρξάμενος ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίστατο αὐ-
τῷ τὸν Ἰησοῦν. Ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, 36
ἦλθον ἐπὶ τι ὕδωρ· καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος· Ἰδοὺ ὕδωρ·
τί καλύει με βαπτισθῆναι; Καὶ ἐκέλευσε στήναι τὸ 38
ἄρμα· καὶ κατέβησαν ἀμφότεροι εἰς τὸ ὕδωρ, ὃ, τε Φί-
λιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος· καὶ ἐβάπτισεν αὐτόν. Ὅτε 39
δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, πνεῦμα κυρίου ἤρπασε
τὸν Φίλιππον· καὶ οὐκ εἶδεν αὐτὸν οὐκέτι ὁ εὐνοῦ-
χος· ἐπορεύετο γὰρ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων. Φίλιπ- 40
πος δὲ εὗρέθη εἰς Ἀζωτον· καὶ διερχόμενος εὐηγγελί-
ζeto τὰς πόλεις πάσας, ἕως τοῦ ἰλθεῖν αὐτὸν εἰς Και-
σάρειαν.

Ὁ δὲ Σαῦλος ἔτι ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ φόνου εἰς 9
τοὺς μαθητὰς τοῦ κυρίου, προσελθὼν τῷ ἀρχιερεῖ,
ἠτήσατο παρ' αὐτοῦ ἐπιστολὰς εἰς Δαμασκὸν πρὸς τὰς 2
συναγωγὰς, ὅπως εἰάν τινας εὑρῇ τῆς ὁδοῦ ὄντας, ἄν-
δρας τε καὶ γυναῖκας, δεδεμένους ἀγάγῃ εἰς Ἱερουσα-
λὴμ. Ἐν δὲ τῷ πορεύεσθαι, ἐγένετο αὐτὸν ἐγγίξιν 3
τῇ Δαμασκῷ· καὶ ἐξαίφνης περιήστραψεν αὐτὸν φῶς

37. † Εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος· Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς
καρδίας, ἔξεστιν. Ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε· Πιστεύω τὸν
υἱὸν τοῦ Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. *Alii*· Εἶ-
πε δὲ αὐτῷ· Ἐάν πιστ. ἐξ ὅ. τ. καρδίας σου, σωθή-
σῃ. Ἀποκρ. δ. ε. Πιστεύω εἰς τὸν Χριστὸν τὸν υἱὸν
τοῦ Θεοῦ. 39. πνεῦμα ἅγιον ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν εὐ-
νοῦχον, ἄγγελος δὲ κυρίου

4 ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ πεισὼν ἐπὶ τὴν γῆν, ἤκουσε
 φωνὴν λέγουσαν αὐτῷ· Σαοὺλ, Σαοὺλ· τί με δια-
 5 πεις; Εἶπε δέ· Τίς εἶ, κύριε; Ὁ δὲ ὁ κύριος εἶπεν·
 6 Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὃν σὺ διαπεις· ἅλλα ἀνάστηθι καὶ
 εἴσελθε εἰς τὴν πόλιν, καὶ λαληθήσεταιί σοι ὅτι σε δεῖ
 7 ποιεῖν. Οἱ δὲ ἄνδρες οἱ συνοδεύοντες αὐτῷ, εἰστήκει-
 σαν ἑννεοὶ, ἀκούοντες μὲν τῆς φωνῆς, μηδὲνα δὲ θεω-
 8 ροῦντες. Ἠγέρθη δὲ ὁ Σαῦλος ἀπὸ τῆς γῆς· ἀνεωγμέ-
 των δὲ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, οὐδὲνα ἑώρακε· χεῖρα-
 9 γωγοῦντες δὲ αὐτὸν εἰσήγαγον εἰς Δαμασκόν. Καὶ
 ἦν ἡμέρας τρεῖς μὴ βλέπων· καὶ οὐκ ἔφαγεν, οὐδὲ
 10 ἔπιεν. Ἦν δὲ τις μαθητὴς ἐν Δαμασκῷ ὀνόματι
 Ἀνανίας, καὶ εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος ἐν ὁράματι·
 11 Ἀνανία. Ὁ δὲ εἶπεν· Ἰδοὺ ἐγώ, κύριε. Ὁ δὲ κύριος
 πρὸς αὐτόν· Ἀναστὰς πορεύθητι ἐπὶ τὴν ῥύμην τὴν
 12 καλουμένην εὐθεΐαν, καὶ ζήτησον ἐν οἰκίᾳ Ἰούδα Σαῦ-
 λον ὀνόματι, Ταρσία· ἰδοὺ γὰρ προσεύχεται, καὶ εἴ-
 13 δει ἐν ὁράματι ἄνδρα, ὀνόματι Ἀνανίαν, εἰσελθόντα
 καὶ ἐπιθέντα αὐτῷ χεῖρα, ὅπως ἀναβλέψῃ. Ἀπεκρίθη
 14 δὲ ὁ Ἀνανίας· Κύριε, ἀκήκοα ἀπὸ πολλῶν περὶ τοῦ
 ἀνδρὸς τούτου, ὅσα κακὰ ἐποίησε τοῖς ἁγίοις σου ἐν
 15 Ἱερουσαλὴμ. Καὶ ἃς ἔχει ἐξουσίαν παρὰ τῶν ἀρχιε-
 ρέων, θῆσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα
 16 σου. Εἶπε δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ κύριος· Πορεύου, ὅτι
 σκεῦος ἐκλογῆς μοι ἐστίν αὗτος, τοῦ βασιτάσαι τὸ ὄνο-
 μά μου ἐνώπιον ἐθνῶν, καὶ βασιλείων, υἱῶν τε Ἰσραὴλ
 17 Ἐγὼ γὰρ ὑποδείξω αὐτῷ, ὅσα δεῖ αὐτὸν ὑπερ τοῦ
 ὀνόματός μου παθεῖν. Ἀπῆλθε δὲ ὁ Ἀνανίας καὶ
 εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν· καὶ ἐπιθείς ἐπ' αὐτὸν τὰς

5. = κύριος εἶπεν " add. ὁ Ναζωραῖος, 6. r. σκλη-
 ρόν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. Τρέμων τε καὶ
 δαμῶν εἶπε· Κύριε, τί με θέλεις ποιῆσαι; Καὶ ὁ
 κύριος πρὸς αὐτόν· Ἀνάστηθι " ~ 7. ~ ἔπειτα
 8. οὐδὲν 12. om. ἐν ὁράματι Al. transp. 19. + ὁ

χεῖρας, εἶπε· Σαουλ ἀδελφε, ὁ κύριος ἀπέσταλκέ με,
 (Ἰησοῦς ὁ ὀφθαλμοὶ σοι ἐν τῇ ὁδῷ ἢ ἤρχου,) ὅπως ἀνα-
 βλέψῃς, καὶ πλησθῇς πνεύματος ἁγίου. Καὶ εὐθὺς 18
 ἀπέπεισον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὥσπερ λεπίδες,
 ἀνέβλεψέ τε· καὶ ἀναστὰς ἐβαπτίσθη. Καὶ λαβὼν 19
 τροφὴν ἐνίσχυσεν. Ἐγένετο δὲ μετὰ τῶν ἐν
 Δαμασκῷ μαθητῶν ἡμέρας τινάς. Καὶ εὐθὺς ἐν ταῖς 20
 συναγωγαῖς ἐκήρυσσε τὸν Ἰησοῦν, ὅτι οὗτός ἐστιν
 ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Ἐξίσταντο δὲ πάντες οἱ ἀκούοντες, 21
 καὶ ἔλεγον· Οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ πορθήσας ἐν Ἱερου-
 σαλὴμ τοὺς ἐπικαλουμένους τὸ ὄνομα τοῦτο; καὶ ὤδε
 εἰς τοῦτο ἐληλύθει, ἵνα δεδεμένους αὐτοὺς ἀγάγῃ
 ἐπὶ τοὺς ἀρχιερεῖς. Σαῦλος δὲ μᾶλλον ἐνεδυναμοῦ- 22
 το, καὶ συνέχυνε τοὺς Ἰουδαίους τοὺς κατοικοῦν-
 τας ἐν Δαμασκῷ, συμβιβάζων, ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χρι-
 στός. Ὡς δὲ ἐπληροῦντο ἡμέραι ἱκαναί, συνέβου- 23
 λεύσαντο οἱ Ἰουδαῖοι ἀνελεῖν αὐτόν· ἐγνώσθη δὲ τῷ 24
 Σαύλῳ ἡ ἐπιβουλὴ αὐτῶν· παρετήρουν τε τὰς πυ-
 λας ἡμέρας τε καὶ νυκτός, ὅπως αὐτὸν ἀνέλωσι. Αἱ 25
 βόντες δὲ αὐτὸν οἱ μαθηταὶ νυκτός, καθῆκαν διὰ τοῦ
 τείχους, χαλάσαντες ἐν σπυρίδι. Παραγεγόμενος 26
 δὲ "εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐπειρᾶτο πολλᾶσθαι τοῖς μαθη-
 ταῖς· καὶ πάντες ἐφοβοῦντο αὐτόν, μὴ πιστεύοντες ὅτι
 ἐστὶ μαθητής. Βαρενάσας δὲ ἐπιλαβόμενος αὐτόν, ἤγα- 27
 γε πρὸς τοὺς ἀποστόλους, καὶ διηγήσατο αὐτοῖς, πῶς
 ἐν τῇ ὁδῷ εἶδε τὸν κύριον, καὶ ὅτι ἐλάλησεν αὐτῷ,
 καὶ πῶς ἐν Δαμασκῷ ἐπαρρησιάσατο ἐν τῷ ὀνόματι
 τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἦν μετ' αὐτῶν εἰσπορευόμενος καὶ 28
 ἐκπορευόμενος ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ παρρησιαζόμενος
 ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Ἐλάλει τε καὶ 29

17. ≡ Ἰησοῦς 18. † παραχεῖμα· 19. † ὁ Σαῦλος
 20. γ. Χριστόν, 22. add. τῷ λόγῳ, 24. παρητη-
 ροῦντο δὲ καὶ τὰς 26. † ὁ Σαῦλος " ε 28. ~ εἰς
 " → καὶ

συνεζήτει πρὸς τοὺς Ἑλληνιστάς· οἱ δὲ ἐπεχειροῦν
 30 αὐτὸν ἀνελεῖν. Ἐπιγινόντες δὲ οἱ ἀδελφοὶ κατήγαγον
 αὐτὸν εἰς Καισάρειαν, καὶ ἐξαπέστειλαν αὐτὸν εἰς
 Ταρσόν.

31 Αἱ μὲν οὖν ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας
 καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχον εἰρήνην, οἰκοδο-
 μούμεναι καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ κυρίου καὶ
 τῇ παρακλήσει τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐπληθύνοντο.

32 Ἐγένετο δὲ Πέτρον, διερχόμενον διὰ πάντων, κα-
 τελεθεῖν καὶ πρὸς τοὺς ἁγίους τοὺς κατοικοῦντας Λύδ-
 33 δαν. Εὗρε δὲ ἐκεῖ ἄνθρωπόν τινα Αἰνέαν ὀνόματι,
 ἐξ ἐτῶν ὀκτὼ κατακείμενον ἐπὶ κρᾶββάτῳ, ὃς ἦν
 34 παραλελυμένος. Καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Πέτρος· Αἰνέα,
 ἰᾶταί σε Ἰησοῦς ὁ Χριστός· ἀνάσθηθι, καὶ στῆσον
 35 σεαυτῷ. Καὶ εὐθέως ἀνίστη. Καὶ εἶδον αὐτὸν πάν-
 τες οἱ κατοικοῦντες Λύδδαν καὶ τὸν Σάρωνα, οἵτι-
 νες ἐπέστρεψαν ἐπὶ τὸν κύριον.

36 Ἐν Ἰόπῃ δὲ τις ἦν μαθήτρια ὀνόματι Ταβιθὰ,
 ἣ διερμηνευομένη λέγεται Δορκάς· αὕτη ἦν πλήρης
 37 ἀγαθῶν ἔργων καὶ ἐλεημοσυνῶν ὧν ἐποίει. Ἐγένετο
 δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἀσθενήσασαν αὐτὴν ἀπο-
 38 θανεῖν· λούσαντες δὲ αὐτὴν ἔθηκαν ἐν ὑπερῷῳ. Εγ-
 γὺς δὲ οὔσης Λύδδης τῇ Ἰόπῃ, οἱ μαθηταὶ ἀκούσαν-
 τες ὅτι Πέτρος ἐστὶν ἐν αὐτῇ, ἀπέστειλαν ἑξ ἑαυτῶν δύο ἄνδρας
 πρὸς αὐτὸν, παρακαλοῦντες μὴ ὀκνήσαι διελθεῖν ἕως
 39 αὐτῶν. Ἀναστὰς δὲ Πέτρος συνῆλθεν αὐτοῖς· ὃν πα-
 ραγεγόμενον ἀνήγαγον εἰς τὸ ὑπερῷον, καὶ παρέστη-
 σαν αὐτῷ πᾶσαι αἱ χῆραι κλαίουσαι, καὶ ἐπιδεικνύμε-
 ναι χιτῶνας καὶ ἱμάτια, ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὕσα

29. Ἑλληνας· 31. Ἡ μὲν οὖν ἐκκλησία ... εἶχεν
 εἰρ. οἰκοδομουμένη καὶ πορευομένη ... ἐπληθύνετο.
 " κυρίου· καὶ τῇ π. τ. ἁ. πνεύματος ἐπληθύνοντο.
 35. Σαρωνᾶν, ἢ Ἀσσάρωνα, 38. → δύο ἄνδρας
 " παρακαλοῦντες· Μὴ ὀκνήσης δ. ἐ. ἡμῶν.

ἡ Δορκάς. Ἐκβαλὼν δὲ ἔξω πάντας ὁ Πέτρος, θεῖς 40
τὰ γόνατα προσηύξατο· καὶ ἐπιστρέψας πρὸς τὸ σῶμα,
εἶπε· Ταβιθά, ἀνάστηθι. Ἡ δὲ ἤνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς
αὐτῆς· καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον, ἀνεκάθισε. Δοὺς δὲ 41
αὐτῇ χεῖρα, ἀνέστησεν αὐτήν· φωνήσας δὲ τοὺς ἁγίους
καὶ τὰς χήρας, παρέστησεν αὐτήν ζῶσαν. Γνωστὸν 42
δὲ ἐγένετο καθ' ὅλης τῆς Ἰόπης· καὶ πολλοὶ ἐπίστει-
σαν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἐγένετο δὲ ἡμέρας ἱκανὰς μῆναι 43
αὐτὸν ἐν Ἰόπῃ, παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ.

Ἀπὸ δὲ τις ἐν Καισαρείᾳ, ὀνόματι Κορνήλιος, 10
ἑκατοντάρχης ἐκ σπείρης τῆς καλουμένης Ἰταλικῆς,
εὐσεβὴς καὶ φοβούμενος τὸν Θεὸν σὺν παντὶ τῷ οἴκῳ 2
αὐτοῦ, ποιῶν ἑλεημοσύνας πολλὰς τῷ λαῷ, καὶ
δεόμενος τοῦ Θεοῦ διαπαντός· εἶδεν ἐν ὁράματι φανε- 3
ρῶς, ὥσπερ ὄραν ἐννάτην τῆς ἡμέρας, ἄγγελον τοῦ
Θεοῦ εἰσελθόντα πρὸς αὐτὸν, καὶ εἰπόντα αὐτῷ· Κορ-
νήλιε. Ὁ δὲ ἀτενίσας αὐτῷ καὶ ἔμφοβος γενόμενος, 4
εἶπε· Τί ἐστι, κύριε; Εἶπε δὲ αὐτῷ· Αἱ προσευχαί
σου καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου ἀνέβησαν εἰς μνημόσυνον
ἑνώπιον τοῦ Θεοῦ. Καὶ νῦν πέμψον εἰς Ἰόππην ἄν- 5
δρας, καὶ μετὰπεμψαι Σίμωνα, ὃς ἐπικαλεῖται Πέ-
τρος· οὗτος ξενίζεται παρά τινι Σίμωνι βυρσεῖ, ᾧ 6
ἐστιν οἰκία παρὰ θάλασσαν. Ὡς δὲ ἀπῆλθεν ὁ ἄγγε- 7
λος, ὁ λαλῶν αὐτῷ, φωνήσας δύο τῶν οἰκετῶν αὐ-
τοῦ, καὶ στρατιώτην εὐσεβεῖ τῶν προσκαρτερούντων
αὐτῷ, καὶ ἐξηγησάμενος αὐτοῖς ἅπαντα, ἀπίστευεν 8
αὐτοὺς εἰς τὴν Ἰόππην. Τῇ δὲ ἑκαύριον, ὁδοι- 9
πορούντων ἐκείνων, καὶ τῇ πόλει ἐγγιζόντων, ἀνέβη
Πέτρος ἐπὶ τὸ δῶμα προσεύξασθαι, περὶ ὧραν ἑκτην.

1. γ. Ὡς ἦν ἐν 2. → τε 4. ἔμπροσθεν 5. Ὡτὸν
ἐπικαλούμενον Πέτρον 6. † Οὗτος λαλήσει σοι τί
σε δεῖ ποιεῖν. Al. ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν
οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. 7. γ. τῷ Κορ-
νηλίῳ, " αὐτοῦ, 9. et 10. αὐτῶν,

- 10 Ἐγένετο δὲ πρόσπεινος, καὶ ἤθελε γεύσασθαι· παρα-
 σκευαζόντων δὲ ἑκείνων, "ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἑκ-
 11 στασις, καὶ θεωρεῖ τὸν οὐρανὸν ἀνωγμένον, καὶ κα-
 ταβαῖνον ἰσκεῦός τι ὡς ὀβόην μεγάλην, τέσσαρσιν
 12 ἀρχαῖς "δεδεμένον, καὶ καθιέμενον ἐπὶ τῆς γῆς· ἐν ᾧ
 ὑπῆρχε πάντα τὰ τετράποδα τῆς γῆς "καὶ τὰ θηρία
 13 καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐγέν-
 ετο φωνὴ πρὸς αὐτόν· Ἀναστὰς, Πέτρε, ὕσπον καὶ
 14 φάγε. Ὁ δὲ Πέτρος εἶπε· Μηδαμῶς, κύριε· ὅτι οὐδέ-
 15 ποτε ἔφαγον πᾶν κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον. Καὶ φωνὴ πάλ-
 λιν ἐκ δευτέρου πρὸς αὐτόν· Ἄ ὁ Θεὸς ἐκαθάρίσει, σὺ
 16 μὴ κοίνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς· καὶ ἄλ-
 17 λιν ἀνελήφθη τὸ σκεῦος εἰς τὸν οὐρανόν· Ὡς δὲ ἐν
 ἑαυτῷ διηπόρει ὁ Πέτρος, τί ἂν εἴη τὸ ὄραμα ὃ εἶδε,
 καὶ ἰδοὺ, οἱ ἄνδρες οἱ ἀπεσταλμένοι ἀπὸ τοῦ Κορνη-
 λίου, διερωτήσαντες τὴν οἰκίαν Σίμωνος, ἐπέστησαν
 18 ἐπὶ τὸν πυλῶνα· καὶ φωνήσαντες ἐπυνθάνοντο, εἰ Σί-
 19 μων ὁ ἐπικαλούμενος Πέτρος ἐνθάδε ξενίζεται. Τοῦ
 δὲ Πέτρου διενθυμουμένου περὶ τοῦ ὁράματος, εἶπεν
 20 αὐτῷ τὸ πνεῦμα· Ἴδου, ἄνδρες "τρεῖς ζητοῦσί σε· ἀλ-
 λά ἀναστὰς κατὰβηθι, καὶ πορεύου σὺν αὐτοῖς, μηδὲν
 21 διακρινόμενος ὅτι ἐγὼ ἀπέσταλκα αὐτούς. Κα-
 ταβὰς δὲ Πέτρος πρὸς τοὺς ἄνδρας, εἶπεν· Ἴδου, ἐγὼ
 22 εἰμι, ὃν ζητεῖτε· τίς ἡ αἰτία, δι' ἣν πάρεστε; Οἱ δὲ
 εἶπον· Κορνήλιος εκατοντάρχης, ἀνὴρ δίκαιος καὶ φο-
 βούμενος τὸν Θεόν, μαρτυρούμενός τε ὑπὸ ὅλου τοῦ
 ἔθνους τῶν Ἰουδαίων, ἐχρηματίσθη ὑπὸ ἀγγέλου ἁγίου,
 μεταπέμψασθαι σε εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ ἀκοῦσαι

10. "Ἐγένετο 11. † ἐπ' αὐτόν "⇒ δεδεμένον, καὶ
 12. → τῆς γῆς, *Al. transp. post. ἑρπετὰ* "⇒ καὶ τὰ
 θηρία, *Al. transp.* 16. ⇒ πάλιν *Al. transp. Al. ἐν-
 θὺς f. εὐθὺς* 19. *r. ἐνθυμουμένου* "⇒ τρεῖς *Al.
 δύο* 20. *r. ὠδιακρινόμενος·* διότι 21. † τοὺς ἀπε-
 σταλμένους ἀπὸ τοῦ Κορνηλίου πρὸς αὐτόν.

ῥήματα παρὰ σοῦ. Εἰσκαλεσάμενος οὖν αὐτοὺς ἐξέ- 23
 ρισε. Τῇ δὲ ἑπαύριον ἀναστὰς ἐξῆλθε σὺν αὐ-
 τοῖς, καὶ τινες τῶν ἀδελφῶν, τῶν ἀπὸ Ἰόπης, συν-
 ῆλθον αὐτῷ. Καὶ τῇ ἑπαύριον εἰσῆλθον εἰς τὴν Και- 24
 σάρειαν. Ὁ δὲ Κορνήλιος ἦν προσδοκῶν αὐτοὺς, συγ-
 καλεσάμενος τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀναγ-
 καίους φίλους. Ὡς δὲ ἐγένετο τοῦ εἰσελθεῖν 25
 τὸν Πέτρον, συναντήσας αὐτῷ ὁ Κορνήλιος, πεισὼν
 ἐπὶ τοὺς πόδας, προσεκύνησεν. Ὁ δὲ Πέτρος αὐτὸν 26
 ἤγειρε, λέγων. Ἀνάστηθι· καὶ γὰρ αὐτὸς ἄνθρωπός εἰ-
 μι. Καὶ συνομιλῶν αὐτῷ, εἰσῆλθε, καὶ εὗρίσκει συνε- 27
 ληλυθότας πολλούς. Ἐφη τε πρὸς αὐτούς· Ὑμεῖς 28
 ἐπίστασθε, ὡς ἀθέμιτόν ἐστιν ἀνδρὶ Ἰουδαίῳ, κολ-
 λαῖσθαι ἢ προσέρχεσθαι ἄλλοφύλῳ· καὶ ἐμοὶ ὁ Θεὸς
 ἔδειξε, μηδεὶνα κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον λέγειν ἄνθρωπον.
 Διὸ καὶ ἀναντιρρήτως ἦλθον μεταπεμφθεῖς. Πυνθάνο- 29
 μαι οὖν, τίνι λόγῳ μετεπέμψασθέ με; Καὶ ὁ Κορνή- 30
 λιος ἔφη· Ἀπὸ τετάρτης ἡμέρας μέχρι ταύτης τῆς
 ὥρας, ἡμην ἡστεύων, καὶ τὴν ἐννάτην ὥραν προσ-
 ευχόμενος ἐν τῷ οἴκῳ μου· καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ ἑστὴ ἐνώ-
 πιον μου ἐν ἐσθῇτι λαμπρᾷ, καὶ φησι· Κορνήλιε, εἰς 31
 ηκούσθη σου ἡ προσευχή, καὶ αἱ ἐλεημοσύναι σου
 ἐμνήσθησαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Πέμψον οὖν εἰς Ἰόπ- 32
 πην, καὶ μετακάλῃσαι Σίμωνα ὃς ἐπικαλεῖται Πέτρος·
 οὗτος ξενίζεται ἐν οἰκίᾳ Σίμωνος βυρσέως παρὰ θά-
 λασσαν· ὃς παραγενόμενος λαλήσει σοι. Ἐξαυτῆς 33
 οὖν ἐπεμψα πρὸς σε· σύ τε καλῶς ἐποίησας παραγε-

23. γ. ἑπαύριον ὁ Πέτρος ἐξῆλθε " † τῆς 25. Προσ-
 εγγίζοντος δὲ τοῦ Πέτρου εἰς τὴν Καισάρειαν, πρα-
 δραμῶν εἰς τῶν δούλων διεσάφησεν, παραγεγονέ-
 ναι αὐτόν. Ὁ δὲ Κορνήλιος, ἐκπηδήσας καὶ συναν-
 τήσας αὐτῷ, πεισὼν πρὸς τοὺς πόδας προσεκύνη-
 σεν αὐτόν. " γ. ομ. τοῦ 30. τῆς τρίτης " ομ. νη-
 στεύων, καὶ " ἡστεύων 32. → ὃς παραγενόμενος
 λαλήσει σοι

28 Michaelis asserts that this command to preach the gospel to Cornelius does not imply that Peter had before considered it unlawful - And if we admit that St. Peter, before he had this vision retained the national prejudice wh. the Jews in general had against the heathens we must still ascribe his conduct, not to an error of the understanding, but simply to a want of energy in the will. Our Saviour's instructions on this subject seem to be too plain to be misunderstood. v. Matth. 28; 19-10 also 3; 19-8. 10-12 & 26; 13 &c. Michaelis Introd. Vol. 3. P. 1. Chap. IV. Sect. 1. p. 103.

νόμενος. Νῦν οὖν πάντες ἡμεῖς ἐνώπιον ' τοῦ Θεοῦ
 πάρεσμεν, ἀκοῦσαι πάντα τὰ προστεταγμένα σοι ὑπὸ
 34 του " Θεοῦ. Ἀνοίξας δὲ Πέτρος τὸ στόμα, εἶπεν
 ' Ἐπ' ἀληθείας καταλαμβάνομαι, ὅτι οὐκ ἔστι προσ-
 35 ωπολήτης ὁ Θεός· ἀλλ' ἐν παντὶ ἔλπει ὁ φοβούμε-
 νος αὐτόν, καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην, δεκτὸς αὐ-
 36 τῷ ἔστι. Τὸν λόγον ' ὃν ἀπέστειλε τοῖς υἱοῖς Ἰσραὴλ,
 ευαγγελιζόμενος εἰρήνην διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· οὗτός
 37 ἔστι πάντων κύριος. Ὑμεῖς οἴδατε τὸ γενόμενον ῥῆμα
 καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας, ' ἀρξάμενον ἀπὸ τῆς Γαλι-
 38 λαίας, μετὰ τὸ βάπτισμα ὃ ἐκήρυξεν Ἰωάννης· Ἰησοῦν
 τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ, ὡς ἔχρισεν αὐτόν ὁ Θεός πνεύματι
 ἁγίῳ καὶ δυνάμει, ὃς διήλθεν ἐνεργετῶν καὶ ἰώμενος
 πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου,
 39 ὅτι ὁ Θεός ἦν μετ' αὐτοῦ· καὶ ἡμεῖς ' μάρτυρες πάν-
 των, ὧν ἐποίησεν ἐν τε τῇ χώρᾳ τῶν Ἰουδαίων καὶ
 ἐν Ἱερουσαλὴμ· ὃν " καὶ ἀνείλον κρεμάσαντες ἐπὶ ξύ-
 40 λου. Τοῦτον ὁ Θεός ἤγειρε τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, καὶ ἔδω-
 41 κεν αὐτὸν ἐμφανῆ γενέσθαι, ' οὐ παντὶ τῷ λαῷ, ἀλ-
 λά μάρτυσι τοῖς προκεχειροτονημένοις ὑπὸ τοῦ Θεοῦ,
 ἡμῖν, οἵτινες συνεφάγομεν καὶ συνεπίομεν " αὐτῷ μετὰ
 42 τὸ ἀναστῆναι αὐτόν ἐκ νεκρῶν^{III}. καὶ παρήγγειλεν
 ἡμῖν, κηρύξαι τῷ λαῷ καὶ διαμαρτύρασθαι, ὅτι ' αὐ-
 τός ἐστιν ὁ ἀρίσμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ κριτὴς ζώντων
 43 καὶ νεκρῶν. Τούτῳ πάντες οἱ προφῆται μαρτυροῦσιν,
 ἄφισιν ἁμαρτιῶν λαβεῖν διὰ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάν-
 44 τα τὸν πιστεύοντα εἰς αὐτόν. Ἔτι λαλοῦντος
 τοῦ Πέτρου τὰ ῥήματα ταῦτα, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ
 45 ἅγιον ἐπὶ πάντας τοὺς ἀκούοντας τὸν λόγον. Καὶ
 ἐξίστησαν οἱ ἐκ περιτομῆς πιστοὶ ὅσοι συνῆλθον τῷ
 Πέτρῳ, ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἡ δωρεὰ τοῦ ἁγίου πνεύ-

33. ∪ σου *Al.* τοῦ κυρίου " ∪ κυρίου. 36. *om.* ὃν
 37. ἀρξάμενος 39. † ἔσμεν " *r. om.* καὶ 41. (σὺ
 " αὐτῷ,) ^{III} *add.* δι' ἡμερῶν μί'. 42. ∪ οὗτός

ματος ἐκπέχεται· ἤκουον γὰρ αὐτῶν λαλούντων γλώσ- 46
σαις, καὶ μεγαλυνόντων τὸν Θεόν. Τότε ἀπεκρίθη ὁ
Πέτρος· Μήτι τὸ ὕδωρ κωλύσαι δύναται τις, τοῦ μὴ 47
βαπτισθῆναι τούτους, οἵτινες τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔλα-
βον καθὼς καὶ ἡμεῖς; Προσέταξέ τε αὐτοὺς βαπτισθῆ- 48
ναι ἐν τῇ ὀνόματι τοῦ κυρίου. Τότε ἠρώτησαν αὐ-
τὸν ἐπιμεῖναι ἡμέρας τινάς.

Ἦκουσαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ ἀδελφοὶ οἱ ὄντες 11
κατὰ τὴν Ἰουδαίαν, ὅτι καὶ τὰ ἔθνη ἐδέξαντο τὸν λό-
γον τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὅτε ἀνέβη Πέτρος εἰς Ἱεροσόλυ- 2
μα, διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν οἱ ἐκ περιτομῆς, λέγοντες· 3
Ὅτι πρὸς ἄνδρας ἀκροβυστίαν ἔχοντας εἰσῆλθες, καὶ
συνέφαγες αὐτοῖς. Ἀρξάμενος δὲ ὁ Πέτρος ἐξετί- 4
θετο αὐτοῖς· καθεζῆς, λέγων· Ἐγὼ ἤμην ἐν πόλει 5
Ἰόππῃ προσευχόμενος· καὶ εἶδον ἐν ἑστάσει ὄραμα,
καταβαῖνον σκευὸς τι ὡς ὀθόνην μεγάλην, τέσσαρσιν
ἀρχαῖς καθιεμένην ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἦλθεν ἄχρῃς
ἐμοῦ· εἰς ἣν ἀτενίσας κατενόουν, καὶ εἶδον τὰ τετρά- 6
ποδα τῆς γῆς καὶ τὰ θηρία καὶ τὰ ἑρπετὰ καὶ τὰ
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ. Ἦκουσα δὲ φωνῆς λεγούσης 7
μοι· Ἀναστὰς, Πέτρε, θύσον καὶ φάγε. Εἶπον δέ· 8
Μηδამῶς, κύριε· ὅτι· κοινὸν ἢ ἀκάθαρτον οὐδέποτε
εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου. Ἀπεκρίθη δέ μοι φωνὴ ἐκ 9
θιυτέρου ἐκ τοῦ οὐρανοῦ· Ἄ ὁ Θεὸς ἐκαθάρισε, σὺ μὴ
κοῖνου. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς· καὶ πάλιν ἀνε- 10
σπάσθη ἅπαντα εἰς τὸν οὐρανόν. Καὶ ἰδοὺ, ἐξαυτῆς 11
τρεῖς ἄνδρες ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἐν ᾗ ἤμην, ἀπε-

48. Ὡς Ἰησοῦ Χριστοῦ. 2. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος διὰ
ἱκανοῦ χρόνου ἠθέλησε πορευθῆναι εἰς Ἱεροσόλυμα·
καὶ προσφωνήσας τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπιστηρίξας
αὐτούς, πολὺν λόγον ποιούμενος, διὰ τῶν χωρῶν
διδάσκων αὐτούς· ὅς καὶ κατήνησεν αὐτοῖς, καὶ
ἀπήγγειλεν αὐτοῖς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ ἐκ
περιτομῆς ἀδελφοὶ διεκρίνοντο πρὸς αὐτὸν, λέγον-
τες· 4. add. τὰ 8. † πᾶν

- 12 σταλμένοι ἀπὸ Καισαρείας πρὸς με. Εἶπε δὲ μοι τὸ πνεῦμα, συνελθεῖν αὐτοῖς, 'μηδὲν διακρινόμενον' ἤλθον δὲ σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἐξ ἀδελφοὶ οὗτοι, καὶ εἰσήλθον εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρός. 'Απήγγειλέ τε ἡμῖν, πῶς εἶδε τὸν ἄγγελον ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθίοντα καὶ εἰπόντα αὐτῷ. 'Απόστειλον εἰς 'Ιόππην', καὶ με-
 14 τάπεμψαι Σίμωνα τὸν ἐπικαλούμενον Πέτρον· ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε, ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκός σου. 'Εν δὲ τῷ ἄρξασθαί με λαλεῖν, ἐπέπεσε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτούς, ὥσπερ καὶ ἐφ' ἡμᾶς
 16 ἐν ἀρχῇ. 'Εμνήσθη δὲ τοῦ ῥήματος τοῦ κυρίου, ὡς ἔλεγεν· 'Ιωάννης μὲν ἐβάπτισεν ὕδατι, ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ. Εἰ οὖν τὴν ἴσην δαρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς ὡς καὶ ἡμῖν, πιστεύσασιν ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, ἐγὼ δὲ τίς ἤμην,
 18 δυνατὸς κωλύσαι τὸν Θεόν; 'Ακούσαντες δὲ ταῦτα, ἡσύχασαν, καὶ ἐδόξαζον τὸν Θεόν, λέγοντες· 'Αραγε καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ Θεὸς τὴν μετάνοιαν ἔδωκεν εἰς ζωὴν.
 19 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες ἀπὸ τῆς θλίψεως τῆς γενομένης ἐπὶ 'Στεφάνῳ, διῆλθον ἕως Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ 'Αντιοχείας, μηδενὶ λαλοῦντες τὸν λόγον εἰ
 20 μὴ μόνον Ἰουδαίοις. Ἦσαν δὲ τινες ἐξ αὐτῶν ἄνδρες Κύπριοι καὶ Κυρηναῖοι, οἵτινες, 'ἐλθόντες εἰς 'Αντιόχειαν, ἐλάλουν πρὸς τοὺς "Ἕλληνας, εὐαγγελιζόμε-
 21 νοι τὸν κύριον Ἰησοῦν. Καὶ ἦν χεὶρ κυρίου μετ' αὐτῶν πολὺς τε ἀριθμὸς πιστεύσας ἐπέστρεψεν ἐπὶ τὸν κύριον. Ἠκούσθη δὲ ὁ λόγος εἰς τὰ ἄλλα τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις περὶ αὐτῶν· καὶ ἐξαπέστει-
 23 λαν Βαρνάβαν διελθεῖν ἕως Ἀντιοχείας. Ὃς παραγενόμενος καὶ ἰδὼν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ, ἐχάρη, καὶ

12. → μηδὲν διακρινόμενον· ΑΙ. μηδὲν διακρίναντα·

13. † ἄνδρας, 16. r. → τοῦ 17. → δὲ 19. ≈ Στεφάνου, 20. r. εἰσελθόντες " r. Ἑλληνιστὰς,

παρεκάλει πάντας, τῇ προθέσει τῆς καρδίας προσμέ-
νει τῷ κυρίῳ· ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθός, καὶ πλήρης πνεύ- 24
ματος ἀγίου καὶ πίστεως. Καὶ προσετέθη ὄχλος ἱκα-
νὸς τῷ κυρίῳ. Ἐξῆλθε δὲ εἰς Ταρσὸν ὁ Βαρνάβας, 25
ἀναζητῆσαι Σαῦλον· καὶ εὗρὼν ἰαυτὸν, ἤγαγεν ἰαυ-
τὸν εἰς Ἀντιόχειαν. Ἐγένετο δὲ αὐτοὺς ἐνιαυτὸν ὅλον 26
συναχθῆναι ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, καὶ διδάξαι ὄχλον ἱκα-
νὸν, χρηματίζειν τε πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ τοὺς μαθη-
τάς Χριστιανούς.

Ἐν ταύταις δὲ ταῖς ἡμέραις κατῆλθον ἀπὸ Ἱερο- 27
σολύμων προφῆται εἰς Ἀντιόχειαν. Ἄναστās δὲ εἰς 28
ἐξ αὐτῶν, ὀνόματι Ἀγαθος, ἐσήμανε διὰ τοῦ πνεύμα-
τος, λιμὸν ἡμέραν μέλλειν ἵσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰ-
κουμένην· ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου. Τῶν δὲ 29
μαθητῶν καθὼς ἠνυπορεῖτό τις, ὥρισαν ἕκαστος αὐ-
τῶν εἰς διακονίαν πέμψαι τοῖς κατοικοῦσιν ἐν τῇ Ἰου-
δαίᾳ ἀδελφοῖς· ὃ καὶ ἐποίησαν, ἀποστέλλαντες πρὸς 30
τοὺς πρεσβυτέρους διὰ χειρὸς Βαρνάβα καὶ Σαύλου.

Κατ' ἐπεὶ οὖν τὸν καιρὸν ἐπέβλεπεν Ἡρώδης ὁ 12
βασιλεὺς τὰς χεῖρας, κακῶσαί τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκ-
κλησίας. Ἀνέλε δὲ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν Ἰωάννου, 2
μαχαίρα. Καὶ ἰδὼν, ὅτι ἀρεστόν ἐστι τοῖς Ἰου- 3
δαίοις, προσέθετο συλλαβεῖν καὶ Πέτρον· (ἦσαν δὲ
αἱ ἡμέραι τῶν ἀζύμων) ὃν καὶ πιάσας ἔθετο εἰς 4
φυλακὴν, παραδούς τέσσαρσι τετραδίῳ στρατιωτῶν
φυλάσσειν αὐτὸν, βουλόμενος μετὰ τὸ πάσχα ἀναγα-
γεῖν αὐτὸν τῷ λαῷ. Ὁ μὲν οὖν Πέτρος ἐτηρεῖτο ἐν 5
τῇ φυλακῇ· προσευχὴ δὲ ἦν ἐκτενὴς γινομένη ὑπὸ τῆς
ἐκκλησίας πρὸς τὸν Θεὸν ὑπὲρ αὐτοῦ. Ὅτε δὲ 6
ἔμελλεν αὐτὸν προάγειν ὁ Ἡρώδης, τῇ νυκτὶ ἐκίνη

25. ὁ Βαρνάβας, ἰαυτὸν, ἰαυτὸν

26. om. ἐν 28. Ἦν δὲ πολλὴ ἀγαλλίασις. Συνε-
στραμμέναν δὲ ἡμῶν, ἔφη εἰς ἡμέραν... ἥτις

ἰαυτὸν + Καίσαρος. 3. r. → αἱ 5. ~ περὶ

ἦν ὁ Πέτρος κοιμώμενος μεταξὺ δύο στρατιωτῶν, δε-
 δεμένος ἀλύσει δις, φύλακίς τε πρὸ τῆς θύρας ἐτή-
 7 ρουν τὴν φυλακὴν. Καὶ ἰδοὺ, ἄγγελος κυρίου ἐπίστη,
 καὶ φῶς ἔλαμψεν ἐν τῷ οἰκήματι· πατάξας δὲ τὴν
 πλευρὰν τοῦ Πέτρου, ἤγειρεν αὐτὸν, λέγων· Ἀνάστα
 ἐν τάχει. Καὶ ἐξέπεισον αὐτοῦ αἱ ἀλύσεις ἐκ τῶν χει-
 8 ρῶν. Εἰπέ τε ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτόν· Περὶζῶσαι,
 καὶ ὑπόδησαι τὰ σανδάλιά σου. Ἐποίησε δὲ οὕτως.
 Καὶ λέγει αὐτῷ· Περιβαλοῦ τὸ ἱμάτιόν σου, καὶ ἀπο-
 9 λούθει μοι. Καὶ ἐξελθὼν ἠκολούθει αὐτῷ· καὶ οὐκ
 ᾔδει, ὅτι ἀληθὲς ἐστὶ τὸ γινόμενον διὰ τοῦ ἀγγέλου,
 10 ἰδοὺ δὲ ὄραμα βλέπειν. Διελθόντες δὲ πρῶτην φυ-
 λακὴν καὶ δευτέραν, ἦλθον ἐπὶ τὴν πύλην τὴν σιδη-
 ρᾶν, τὴν φέρουσαν εἰς τὴν πόλιν, ἣτις αὐτομάτῃ ἠνοί-
 χθη αὐτοῖς· καὶ ἐξελθόντες ἠπροῆλθον ῥύμην μίαν,
 11 καὶ εὐθὺς ἀπέστη ὁ ἄγγελος ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ ὁ Πέ-
 τρος γενόμενος ἐν ἑαυτῷ, εἶπε· Νῦν οἶδα ἀληθῶς,
 ὅτι ἐξαπέστειλε κύριος τὸν ἄγγελον αὐτοῦ, καὶ ἔξεί-
 λατό με ἐκ χειρὸς Ἡρώδου, καὶ πάσης τῆς προσδο-
 12 κίας τοῦ λαοῦ τῶν Ἰουδαίων. Συνιδὼν τε ἦλθεν ἐπὶ
 τὴν οἰκίαν Μαργίας τῆς μητρὸς Ἰωάννου, τοῦ ἐπικα-
 λουμένου Μάρκου, οὗ ἦσαν ἱκανοὶ συνηθροισμένοι καὶ
 13 προσευχόμενοι. Κρούσαντος δὲ αὐτοῦ τὴν θύραν τοῦ
 πυλῶνος, προσῆλθε παιδίσκη ὑπακοῦσαι, ὀνόματι Ῥό-
 14 δη· καὶ ἐπιγνοῦσα τὴν φωνὴν τοῦ Πέτρου, ἀπὸ τῆς
 χαρᾶς οὐκ ἤνοιξε τὸν πυλῶνα· εἰσδραμοῦσα δὲ ἀπήγ-
 15 γειλεν, ἰστᾶναι τὸν Πέτρον πρὸ τοῦ πυλῶνος. Οἱ δὲ
 πρὸς αὐτὴν εἶπον· Μαίνη. Ἡ δὲ διίσχυρίζετο οὕτως
 16 ἔχειν. Οἱ δὲ ἔλεγον· Ὁ ἄγγελος αὐτοῦ ἐστίν. Ὁ δὲ
 Πέτρος ἐπέμεινε πρῶτον· ἀνοίξαντες δὲ εἶδον αὐτόν,
 17 καὶ ἐξίστησαν. Κατασεύσας δὲ αὐτοῖς τῇ χειρὶ σιγᾶν,

7. κύξας 8. ≈ Ζῶσαι, 10. add. κατέβησαν τοὺς
 ἐπὶ τὰ βαθμοὺς, καὶ 11. οἶδα, ὅτι ἀληθῶς ἢ γ. ἐξεί-
 λατό 13. γ. τοῦ Πέτρου 15. Τυχὸν ὁ

διηγῆσατο αὐτοῖς, πῶς ὁ κύριος αὐτὸν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς φυλακῆς. Εἶπε δὲ Ἀπαγγεῖλατε Ἰακώβῳ καὶ τοῖς ἀδελφοῖς ταῦτα. Καὶ ἐξελθὼν ἵσταρέυθη εἰς ἕτερον τόπον. Γενομένης δὲ ἡμέρας, ἣν τάραχος 18 οὐκ ὀλίγος ἐν τοῖς στρατιώταις, τί ἄρα ὁ Πέτρος ἐγένετο. Ἡρώδης δὲ ἐπιζητήσας αὐτὸν, καὶ μὴ εὕρην, 19 ἀνακρίνας τοὺς φύλακας, ἐπέλευσεν ἀπαχθῆναι· καὶ κατελθὼν ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας εἰς τὴν Καισάρειαν διέτριβεν.

Ἦν δὲ ὁ θυμομαχῶν Τυρίοις καὶ Σιδωνίοις ὁμοθυμαδὸν δὲ παρήσαν πρὸς αὐτὸν, καὶ πείσαντες Βλάστον, τὸν ἐπὶ τοῦ καινῆτος τοῦ βασιλείας, ἤτοι τοῦ εἰρήνης· διὰ τὸ τρέφειν αὐτῶν τὴν χώραν ἀπὸ τῆς βασιλικῆς. Τακτῇ δὲ ἡμέρᾳ ὁ Ἡρώδης ἐνδυσάμενος 21 ἐσθῆτα βασιλικήν, καὶ καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἰδημηνόρει πρὸς αὐτοὺς. Ὁ δὲ ἄσμος ἐπιφώνει Θεοῦ 22 φωνῇ, καὶ οὐκ ἀνθρώπου. Παραχρῆμα δὲ ἐπάταξεν αὐτὸν ἄγγελος κυρίου, ἀνθ' ὧν οὐκ εὗρε δόξαν τῷ Θεῷ· καὶ γενόμενος σκωληκόβρωτος, ἐξέψυξεν. Ὁ δὲ λόγος τοῦ Θεοῦ ἠύξανε καὶ ἐπλη- 24 θύνετο. Βαρνάβας δὲ καὶ Σαῦλος ὑπέστρεψαν ἐξ Ἱερουσαλὴμ, πληρώσαντες τὴν διακονίαν, συμπαραλαβόντες καὶ Ἰωάννην τὸν ἐπικληθέντα Μάρκον.

Ἦσαν δὲ ἑνὶ ἑνὶ ἐν Ἀντιοχείᾳ κατὰ τὴν οὔσαν ἐκκλησίαν ἀναφῆται καὶ διδάσκαλοι, ὅ, τι Βαρνάβας καὶ Συμεὼν ὁ καλούμενος Νίγερ, καὶ Λούκιος ὁ Κερηναῖος, Μανασὴν τε, Ἡρώδου τοῦ στρατάρχου σύντροφος, καὶ Σαῦλος. Λειτουργοῦνται δὲ αὐτῶν τῷ κυρίῳ καὶ ἐπιστεύοντων, εἴτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. Ἀφορίσατε δὲ μοι τὸν Βαρνάβαν καὶ τὸν Σαῦλον εἰς

20. † ὁ Ἡρώδης 22. Καταλλαγίτος δὲ αὐτοῦ τοῖς Τυρίαις, ὁ ἄσμος 23. † τὴν 25. εἰς Ἱερουσαλὴμ, ΑΙ. ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ, ΑΙ. ἐξ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἀντιόχειαν, 1. † τινες 2. † τε " τὸν

- 3 τὸ ἔργον, ὃ προσκλήμαί αὐτούς. Τότε ἠστυεύσαν-
 4 τες καὶ προσευξάμενοι, καὶ ἐπιθέντες τὰς χεῖρας αὐ-
 5 τοῖς, ἀπέλυσαν. Οὗτοι μὲν οὖν ἐκπεμφθέντες
 6 ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, κατήλθον εἰς τὴν Σε-
 7 λεύκειαν, ἐπεὶ τὸ ἀπέλυσαν εἰς τὴν Κύπρον.
 8 Καὶ γενομένοι ἐν Σαλαμῖνι, κατήγγελλον τὸν λόγον
 9 τοῦ Θεοῦ ἐν ταῖς συναγωγαῖς τῶν Ἰουδαίων· εἶχον
 10 δὲ καὶ Ἰωάννην ὑπηρέτην. Διελθόντες δὲ ὅλην τὴν
 11 νῆσον ἄχρι Πάφου, εὗρον τινα ἰ μάγον, ψευδοπροφή-
 12 την Ἰουδαῖον, ᾧ ὄνομα Ἰ Βαρισησοῦς, ὃς ἦν σὺν τῷ
 13 ἀνθύπατῳ Σεργίῳ Παύλῳ, ἀνδρὶ συνετῷ. Οὗτος
 14 προσκαλισάμενος Βαρνάβαν καὶ Σαῦλον, ἐπεζήτησεν
 15 ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀνίστατο δὲ αὐτοῖς
 16 Ἰ Εὐύμας ὁ μάγος, (αὐτὸν γὰρ μεθερμηνεύεται τὸ ὄνο-
 17 μα αὐτοῦ,) ζητῶν διαστρέψαι τὸν ἀνθύπατον ἀπὸ τῆς
 18 πίστεως. Σαῦλος δὲ (ὁ καὶ Παῦλος) πλησθεὶς πνεύ-
 19 ματος ἁγίου, καὶ ἀτενίσας εἰς αὐτὸν, εἶπεν Ὁ πλῆ-
 20 ρης παντὸς δόλου καὶ πάσης ραδιουργίας, οὐκ ἐπιβό-
 21 λου, ἐχθρὸς πάσης δίκαιουσύνης, οὐκ ἐπαύσῃ διαστρέφων
 22 τὰς ἐδούς κυρίου τὰς εὐθείας; Καὶ νῦν ἰδοὺ, χεῖρ
 23 κυρίου ἐπὶ σὲ, καὶ ἔσῃ τυφλὸς, μὴ βλέπων τὸν ἥλιον
 24 ἄχρι καιροῦ. Παραχρῆμα δὲ ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτὸν ἀχλὺς
 25 καὶ σκότος· καὶ περιάγων ἐζήτει χειραγωγούς. Τότε
 26 ἰδὼν ὁ ἀνθύπατος τὸ γεγονός, ἐπίστευσεν, ἐκπλησσό-
 27 μενος ἐπὶ τῇ διδαχῇ τοῦ κυρίου.
 28 Ἀναχθόντες δὲ ἀπὸ τῆς Πάφου οἱ περὶ τὸν Παῦλον,
 29 ἦλθον εἰς Πέργην τῆς Παμφυλίας. Ἰωάννης δὲ, ἀπο-
 30 χρήσας ἀπ' αὐτῶν, ὑπέστρεψεν εἰς Ἱεροσόλυμα. Αὐ-

5. ὑπηρετοῦντα αὐτοῖς. *Alit* : εἰς διακονίαν.

6. γ. σπ. ὅλην ἰ add. ἄνθρωπον ἰ Βαρισησοῦν, f. Βαρ-
 11 σησοῦ, f. Βαρισησουῶν, f. Βαρσοῦμα, *Al.* add. ὁ με-
 12 θερμηνεύεται Ἰ Εὐύμας f. ἱτοιμοῦς, 8. Ἐτοίμας

ἰ add. ἐπειδὴ ἥδιστα ἤκουεν αὐτῶν. 9. καὶ

ΓΕ. † τοῦ

τοὶ δὲ διελθόντες ἀπὸ τῆς Πέργης παρεγένοντο εἰς Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν συναγωγὴν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, ἐκάθισαν. Μετὰ δὲ 15 τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν, ἀπίστειλαν οἱ ἀρχισυνάγωγοι πρὸς αὐτοὺς, λέγοντες· Ἄνδρες ἀδελφοί, εἰ ἔστι λόγος ἐν ὑμῖν " παρακλήσεως πρὸς τὸν λαὸν, λέγετε. Ἀναστὰς δὲ Παῦλος, 16 καὶ κατασείσας τῇ χειρὶ, εἶπεν· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν Θεόν, ἀκούσατε. Ὁ Θεὸς τοῦ 17 λαοῦ τούτου ἐξελέξατο τοὺς πατέρας ἡμῶν· καὶ τὸν λαὸν ὕψωσεν ἐν τῇ παροικίᾳ ἐν γῇ Αἰγύπτῳ, καὶ μετὰ βραχίονος ὑψηλοῦ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐξ αὐτῆς· καὶ 18 ὡς τεσσαρακονταετὴ χρόνον ἔτροφοφόρησεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ· καὶ καθελὼν ἔθνη ἐπ' αὐτὸν ἐν γῇ Χαναὰν, 19 κατεκληρονόμησεν αὐτοῖς τὴν γῆν αὐτῶν. Καὶ μετὰ 20 ταῦτα ὡς ἔτεσι τετρακοσίοις καὶ πεντήκοντα ἔδωκε κριτὰς, ἕως Σαμουὴλ τοῦ προφήτου. Καὶ κεῖθεν ἤτή- 21 σαντο βασιλεία, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς τὸν Σαουλ υἱὸν Κίς, ἄνδρα ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν, ἔτη τεσσαράκοντα· καὶ μεταστήσας αὐτὸν, ἤγειρε αὐτοῖς τὸν Δαυὶδ 22 εἰς βασιλεία, ᾧ καὶ εἶπε μαρτυρήσας· Εὖρον Δαυὶδ, τὸν τοῦ Ἰσσαι, ἄνδρα κατὰ τὴν καρδίαν μου, ὃς ποιήσει πάντα τὰ θελήματά μου. Τούτου ὁ Θεὸς ἀπὸ 23 τοῦ σπέρματος κατ' ἐπαγγελίαν ἤγαγε τῷ Ἰσραὴλ " σωτῆρα Ἰησοῦν, προκηρῦξαντος Ἰωάννου πρὸ προσ- 24 ῶπου τῆς εἰσόδου αὐτοῦ βάπτισμα μετανοίας· παντὶ τῷ λαῷ Ἰσραὴλ. Ὡς δὲ ἐπλήρου ὁ Ἰωάννης τὸν δρό- 25

15. add. τις " παρακλήσεως, πρὸς τὸν λαὸν λέγετε. 17. † Ἰσραὴλ 18. r. ὠτροποφόρησεν 19. r. κατεκληροδότησεν " αὐτῶν, ὡς ἔτεσι τετρακ. καὶ πεντήκοντα. Καὶ μετὰ ταῦτα ἔδωκε ΑΙ. αὐτῶν καὶ ἕως ἔτεσι τετρακ. καὶ πεντήκ. ἔδωκε 22. → ἄνδρα 23. r. ἤγειρε " σωτηρίαν, προκηρῦξαντος ΑΙ. σωτηρίαν Ἰησοῦν, προκηρῦξ. ΑΙ. σωτῆρα, προκηρῦξ. 24. om. παντὶ τῷ λαῷ

20. ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΟΙΣ ἢ ΠΕΝΤΗΚΟΣΙΑ) - Many chronologists have imagined that ΤΕΤΡΑΚΟΣΙΟΙΣ is a mistake of a copyist of Acts for ΤΕΡΑΚΟΣΙΟΙΣ, in which case St Paul speaking loosely (we) might well reckon 350 years. For the 450 years do not intervene between the division of Canaan & Samuel's time (for Samuel's birth is included under the 450 years assigned in the text to Saul) as was proved in 1 Kings VII. 1. The interval was really about 349 years. Unless we accept from ancient MSS a different reading of this verse according to which the 450 years are referred not to the duration of the Judges, but to the period intervening between the promise of Canaan made to Abraham & the division of the land. Gray's Hist. p. 150. not - Upper Chron. sec. CXII. - Phil. Synop. in 1 Kings VII. 1.

33. Anciently, the Psalm, now numbered the first was considered as a kind of proem to the whole collection and the numeration commenced with the following one. *It qurw* is therefore evidently the preferable reading. *Eclectic Review of Imp. Rev.*

μον, ἔλεγε· Τίνα με ὑπονοεῖτε εἶναι; οὐκ εἰμὶ ἐγὼ,
 ἀλλ' ἰδοὺ, ἔρχεται μετ' ἐμὲ, οὗ οὐκ εἰμὶ ἄξιος τὸ
 26 ὑπόδημα τῶν ποδῶν λῦσαι. Ἄνδρες ἀδελφοί, υἱοὶ γέ-
 ρους Ἀβραάμ, καὶ οἱ ἐν ὑμῖν φοβούμενοι τὸν Θεόν,
 27 ὑμῖν ὁ λόγος τῆς σωτηρίας ταύτης ἀπεστάλη. Οἱ γὰρ
 κατοικοῦντες ἐν Ἰερουσαλὴμ, καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν,
 τοῦτον ἀγνοήσαντες, καὶ τὰς φωνὰς τῶν προφητῶν
 τὰς κατὰ πᾶν σάββατον ἀναγινωσκομένας, κρίναντες
 28 ἐπλήρωσαν. Καὶ μηδεμίαν αἰτίαν θανάτου εὐρόντες,
 29 ᾗτήσαντο Πιλάτον ἀναιρεθῆναι αὐτόν. Ὡς δὲ ἐτέλε-
 σαν πάντα τὰ περὶ αὐτοῦ γεγραμμένα, καθελόντες
 30 ἀπὸ τοῦ ξύλου, ἔθηκαν εἰς μνημεῖον. Ὁ δὲ Θεὸς
 31 ᾗγειρεν αὐτόν ἐκ νεκρῶν, ὃς ᾤφθη ἐπὶ ἡμέρας πλείους
 τοῖς συναναβᾶσιν αὐτῷ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας εἰς Ἰερου-
 σαλὴμ, ὅτινες εἰσι μάρτυρες αὐτοῦ πρὸς τὸν λαόν.
 32 Καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς εὐαγγελιζόμεθα τὴν πρὸς τοὺς πατέ-
 33 ρας ἐπαγγελίαν γενομένην, ὅτι ταύτην ὁ Θεὸς ἐκπε-
 πλήρωκε τοῖς τέκνοις αὐτῶν ἡμῖν, ἀναστήσας Ἰη-
 σοῦν· ὡς καὶ ἐν τῷ ᾠ ψαλμῷ γέγραπται· Υἱός
 34 μου εἶ σύ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε. Ὅτι δὲ ἀνέ-
 στησεν αὐτόν ἐκ νεκρῶν, μηκέτι μέλλοντα ὑποστρέ-
 φειν εἰς διαφθοράν, οὕτως εἶρηκεν· Ὅτι δᾶσθαι ὑμῖν
 35 τὰ ὅσα Δαυὶδ τὰ πιστά. Διὸ καὶ ἐν ἑτέρῳ λέγει·
 36 Οὐ δάσεις τὸν ὀσίον σου ἰδεῖν διαφθοράν. Δαυὶδ μὲν
 γὰρ ἰδίᾳ γενεᾷ ὑπηρετήσας τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ, ἐκοι-
 μήθη, καὶ προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, καὶ
 37 εἶδε διαφθοράν· ὃν δὲ ὁ Θεὸς ᾗγειρεν, οὐκ εἶδε δια-
 38 φθοράν. Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ἄνδρες ἀδελφοί,
 ὅτι διὰ τούτου ὑμῖν ἄφεσις ἀμαρτιῶν καταγγέλλεται·

31. Ὅτινες νῦν εἰσι 33. τέκνοις ἡμῶν, ἀναστή-
 σας *Al.* τέκνοις αὐτῶν, ἀναστήσας *Al.* τέκνοις αὐ-
 τῶν, ἡμῖν ἀναστήσας " *r.* Ὁ ψαλμῷ τῷ δευτέρῳ *Al.*
 ψαλμῷ *omisso* δευτέρῳ *Al.* *transp.* δευτέρῳ 36. ὑπη-
 ρετήσας, τῇ τοῦ Θεοῦ βουλῇ ἐκοιμήθη,

καὶ ἀπὸ πάντων, ὧν οὐκ ἠδυνήθητε ἐν τῇ κόμῃ
Μαυσείας δικαιοθῆναι, ἐν τούτῳ πᾶς ὁ πιστεύων δι- 39
καιούται. Βλέπετε οὖν, μὴ ἐπέλθῃ ἑφ' ὑμᾶς τὸ εἶρη- 40
μένον ἐν τοῖς προφήταις· Ἴδτε οἱ καταφρονηταὶ, καὶ 41
· θανατώσατε, καὶ ἀφανίσθητε· ὅτι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι
ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, ἑ ἔργον, ἑ αὐτὴ μὴ πιστεύση-
τε, ἵνα τις ἐκδιηγῇται ὑμῖν.

Ἐξιώντων ἡ δὲ αὐτῶν, ἑ παρεκάλουν εἰς τὸ ἑ με- 42
ταξὺ ἑσάββατον λαληθῆναι αὐτοῖς ἑ τὰ ῥήματα ἑ ταῦ-
τα. Λυθείσης δὲ τῆς συναγωγῆς, ἡκολούθησαν πολ- 43
λοὶ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν σεβομένων προσηλύτων
τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ· οἵτινες προσλαλοῦντες
ἑ αὐτοῖς, ἑπειθον αὐτοὺς ἑ προσμένειν τῇ χάριτι τοῦ
θεοῦ. ἑ Τῷ ἑ τε ἑχομένῳ σαββάτῳ σχεδὸν πᾶσα ἡ πό- 44
λις συνήχθη ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ ἑ θεοῦ. ἑ Ἰδοὺ- 45
τες δὲ οἱ Ἰουδαῖοι τοὺς ὄχλους, ἐπλήσθησαν ζήλου,
καὶ ἀντέλεγον τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύλου λεγομένοις, ἑ ἀν-
τιλέγοντες καὶ βλασφημοῦντες. Παῤῥησιοσάμενοι δὲ 46
ὁ Παῦλος καὶ ὁ Βαρνάβας εἶπον· ἑ Ὑμῖν ἦν ἀναγκαῖον
πρῶτον λαληθῆναι τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ἐπειδὴ δὲ
ἀπωθεῖσθε αὐτὸν, καὶ οὐκ ἀξίους κρίνετε ἑαυτοὺς τῆς
αἰωνίου ζωῆς, ἑ ἰδοὺ, στρεφόμεθα εἰς τὰ ἑθνη. Οὕτω 74
γὰρ ἐντέταλται ἡμῖν ὁ κύριος· Τίθεικά σε εἰς φῶς
ἑθνῶν, τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἑως ἐσχάτου τῆς
γῆς. ἑ Αποφύοντα δὲ τὰ ἑθνη ἑχαῖρον, καὶ ἐδόξαζον τὸν 48

40. *om.* ἐφ' ὑμᾶς 41. *add.* ὅτι ὁ θεὸς σταυροῦται
καὶ ἀποθνήσκει, ἑ → ἑργον, ἑ ὡς 42. *r.* δὲ ἐκ τῆς
συναγωγῆς τῶν Ἰουδαίων, παρεκάλουν τὰ ἑθνη εἰς
ἑ *om.* παρεκάλουν *Al.* ἑξίου *ἑ* ἐξῆς *Copj.* σαβ-
βάτων ἑ τὸν λόγον ἑ → ταῦτα. 43. → αὐτοῖς,
ἑ *r.* ἐπιμένειν 44. *add.* ἑΓγένετο δὲ καθ' ὅλης τῆς
πόλεως (*f.* κατὰ πᾶσαν πόλιν) διελθεῖν (*f.* φημι-
σθῆναι) τὸν λόγον (*f.* λ. τοῦ θεοῦ). ἑ *r.* ὡς ἐρ-
χομένῳ ἑ ὡς κυρίου. 45. → ἀντιλέγοντες καὶ *Al.*
ἐναντιόμενοι καὶ

λόγον τοῦ κυρίου· καὶ ἐπίστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμέ-
 49 και εἰς ζωὴν αἰώνιον. Διεφέρετο δὲ ὁ λόγος τοῦ κυ-
 50 ρίου δι' ὅλης τῆς χώρας. Οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρώ-
 τρυναν τὰς σεβομένας γυναῖκας· τὰς εὐσχήμονας, καὶ
 τὰς πρώτους τῆς πόλεως, καὶ ἐπήγειραν διωγμὸν
 ἐπὶ τὸν Παῦλον καὶ τὸν Βαρνάβαν, καὶ ἐξέβαλον
 51 αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν. Οἱ δὲ ἐκτιναζάμενοι
 τὸν κειροτὸν τῶν ποδῶν αὐτῶν ἐπ' αὐτοὺς, ἦλθον
 52 εἰς Ἰκόνιον. Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρᾶς καὶ
 πνεύματος ἁγίου.

14 Ἐγένετο δὲ ἐν Ἰκονίῳ, κατὰ τὸ αὐτὸ εἰσελθεῖν
 αὐτοὺς εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν Ἰουδαίων, καὶ λαλῆ-
 σαι αὐτας, ὥστε πιστεῦσαι Ἰουδαίων τε καὶ Ἑλλήνων
 2 πολὺ πλῆθος. Οἱ δὲ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι ἐπήγειραν·
 καὶ ἐκάκωσαν τὰς ψυχὰς τῶν ἐθνῶν κατὰ τῶν ἀδελ-
 3 φῶν. Ἰκανὸν μὲν οὖν χρόνον διέτριψαν παρρησιαζό-
 μενοι ἐπὶ τῷ κυρίῳ, τῷ μαρτυροῦντι τῷ λόγῳ τῆς
 χάριτος αὐτοῦ, ἡ δίδοντι σημεῖα καὶ τέρατα γίνεσθαι
 4 διὰ τῶν χειρῶν αὐτῶν. Ἐσχίσθη δὲ τὸ πλῆθος τῆς
 πόλεως· καὶ οἱ μὲν ἦσαν σὺν τοῖς Ἰουδαίοις, οἱ δὲ σὺν
 5 τοῖς ἀποστόλοις. Ὡς δὲ ἐγένετο ὁρμὴ τῶν ἐθνῶν τε
 καὶ Ἰουδαίων σὺν τοῖς ἀρχουσιν αὐτῶν, ὑβρίσαι καὶ
 6 λαθρολῆσαι αὐτοὺς, συνιδόντες κατέφυγον εἰς τὰς πό-
 λεις τῆς Λυκαονίας, Λύστραν καὶ Δέρβην, καὶ τὴν
 7 περίχωρον· καὶ κεῖ ἦσαν εὐαγγελιζόμενοι.
 8 Καί τις ἀνὴρ ἐν Λύστροις ἀδύνατος τοῖς ποσὶν ἐπά-
 θητο, χωλὸς ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ, ὃς οὐδέποτε
 9 περιεπατήκει. Οὗτος ἤκουε τοῦ Παύλου λαλοῦν-
 τος· ὃς ἀτενίσας αὐτῷ, καὶ ἰδὼν ὅτι πίστιν ἔχει τοῦ

50. † καὶ " τὸν 2. add. διωγμὸν " add. Ὁ δὲ
 κύριος εἰρήνην ἐποίησεν f. ταχὺ ἔδωκεν. 3. † καὶ
 β. † ὑπάρχων, " γ. Ὑπεριεπατήκει. Alii: περιε-
 πάτησεν.

σαθῆναι, εἶπε μεγάλη τῇ φωνῇ· Ἰαάστηθι ἐπὶ τοὺς 10
 πόδας σου ὀρθός. Καὶ ἥλατο, καὶ περιεπάτει. Οἱ 11
 δὲ ὄχλοι, ἰδόντες ὃ ἐποίησεν ὁ Παῦλος, ἐπῆραν τὴν
 φωνὴν αὐτῶν, Λυκαονιστὶ λέγοντες· Οἱ θεοὶ ὁμοιω-
 θέντες ἀνθρώποις κατέβησαν πρὸς ἡμᾶς. Ἐκάλουν τε 12
 τὸν Ἰὺν Βαρνάβαν, Δία· τὸν δὲ Παῦλον, Ἑρμῆν·
 ἐπειδὴ αὐτὸς ἦν ὁ ἡγούμενος τοῦ λόγου. Ὁ δὲ ἱερεὺς 13
 τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως, ταύρους καὶ
 στέμματα ἐπὶ τοὺς πυλῶνας ἐνέγκας, σὺν τοῖς ὄχλοις
 ἤθελε θύειν. Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἀπόστολοι Βαρνάβας 14
 καὶ Παῦλος, διαῤῥήξαντες τὰ ἱμάτια αὐτῶν, ἔξεπῆ-
 δησαν εἰς τὸν ὄχλον, κρᾶζοντες καὶ λέγοντες· Ἄν- 15
 δρες, τί ταῦτα ποιεῖτε, καὶ ἡμεῖς ὁμοιοπαθεῖς ἐσμεν
 ὑμῖν ἄνθρωποι, εὐαγγελιζόμενοι ὑμᾶς ἀπὸ τούτων
 τῶν ματαίων ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν θεὸν τὸν ζῶντα,
 ὃς ἐποίησε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασ-
 σαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ὃς ἐν ταῖς παρερχη- 16
 μέναις γενεαῖς εἰσέτε πάντα τὰ ἔθνη πορεύεσθαι ταῖς
 ὁδοῖς αὐτῶν· καίτοιγε οὐκ ἀμάρτυρον ἑαυτὸν ἀφῆκεν, 17
 ἁγαθοποιῶν, οὐρανόθεν ὑμῖν ὑετοὺς διδοὺς καὶ και-
 ρους καρποφόρους, ἐμπιπλῶν τροφῆς καὶ εὐφροσύνης
 τὰς καρδίας ὑμῶν. Καὶ ταῦτα λέγοντες, μόλις κα- 18
 τέπαυσαν τοὺς ὄχλους τοῦ μὴ θύειν αὐταῖς. Ἐπ- 19
 ῆλθον δὲ ἀπὸ Ἀντιοχείας καὶ Ἰκονίου Ἰουδαῖοι· καὶ
 πείσαντες τοὺς ὄχλους, καὶ λιθάσαντες τὸν Παῦλον,
 ἔσυρον ἔξω τῆς πόλεως, νομίσαντες αὐτὸν τιθάναι.

10. add. Σοὶ λέγω ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, ἥλλετο, Al. ἥλλατο, Al. παραχρηῖμα ἐξ-
 ἥλλατο, Al. εὐθέως παραχρηῖμα ἀνήλατο, 12. ≡ μὲν
 13. † αὐτῶν 14. Ἀκούσας δὲ Βαρνάβας καὶ ἥλ-
 επῆδον 15. ≈ θεὸν ζῶντα, 17. ≈ ἀγαθοεργῶν,
 ἥλμιν Al. ≡ ὑμῖν ἥλμιν 19. add. καὶ δια-
 λεγομένων αὐτῶν παρρησίᾳ, ἔπεισαν τοὺς ὄχλους
 ἀποστῆναι αὐτῶν, λέγοντες· ὅτι οὐδεὶς ἀληθὲς λί-
 γουσι, ἀλλὰ πάντα ψεύδονται.

20 Κυκλωσάντων δὲ αὐτὸν τῶν μαθητῶν, ἀναστὰς εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν.

Καὶ τῇ ἑπαύριον ἐξῆλθε σὺν τῷ Βαρνάβᾳ εἰς Δέρ-

21 βην. Εὐαγγελισάμενοί τε τὴν πόλιν ἐκείνην, καὶ μαθητεύσαντες ἱκανοὺς, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Λύστραν καὶ

22 Ἰκόνιον καὶ Ἀντιόχειαν· ἐπιστηρίζοντες τὰς ψυχὰς τῶν μαθητῶν, παρακαλοῦντες ἐμμένειν τῇ πίστει, καὶ ὅτι δια πολλῶν θλίψεων δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν

23 βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Χειροτονήσαντες δὲ αὐτοῖς πρεσβυτέρους κατ' ἐκκλησίαν, προσευξάμενοι μετὰ ἡσταιῶν, παρέθετο αὐτοὺς τῷ κυρίῳ, εἰς ὃν πεπι-

24 στεύκισαν. Καὶ διελθόντες τὴν Πισιδίαν, ἦλθον εἰς

25 Παμφυλίαν· καὶ λαλήσαντες ἐν Πέργῃ τὸν λόγον, κα-

26 τέβησαν εἰς Ἀττάλειαν· καὶ κεῖθεν ἀπέπλευσαν εἰς Ἀντιόχειαν, ὅθεν ἦσαν παραδεδομένοι τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ

27 εἰς τὸ ἔργον, ὃ ἐπλήρωσαν. Παραγενόμενοι δὲ καὶ συναγαγόντες τὴν ἐκκλησίαν, ἀνῆγγείλαν ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς μετ' αὐτῶν, καὶ ὅτι ἤνοιξε τοῖς ἔθνεσι

28 θύραν πίστεως. Διέτριβον δὲ ἅχρονον οὐκ ὀλίγον σὺν τοῖς μαθηταῖς.

15 Καὶ τινες κατελθόντες ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας¹, ἐδίδασκον τοὺς ἀδελφούς· "Ὅτι ἐὰν μὴ ² περιτέμνησθε τῷ ² εἶμι Μωϋσέως, οὐ δύνασθε σωθῆναι. Γενομένης οὖν στάσεως¹ καὶ ζητήσεως οὐκ ὀλίγης τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ πρὸς αὐτοὺς, ² ἔταξαν ἀναβαίνειν Παῦλον καὶ Βαρνάβαν καὶ τινὰς ἄλλους ἐξ αὐτῶν πρὸς τοὺς ἀποστόλους καὶ πρεσβυτέρους εἰς Ἱερουσαλὴμ, περὶ

28. † ἐκεῖ 1. add. τῶν πεπιστευκότων ἀπὸ τῆς αἰρέσεως τῶν Φαρισαίων, "περιτεμνηθῆτε 2. γ. καὶ συζητήσεως Al. ⇨ καὶ ζητήσεως "ἐλθεν γὰρ ὁ Παῦλος, μένειν οὕτως καθὼς ἐπίστευσαν, διίσχυρίζομαι. Οἱ δὲ ἐληλυθότες ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ παρήγγειλαν αὐτοῖς, τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Βαρνάβᾳ καὶ τισὶν ἄλλοις, ἀναβαίνειν πρὸς τοὺς ἀποστ. καὶ πρεσβυτ. εἰς Ἱερουσ. ὅπως κριθῶσιν ἐκ' αὐτοῖς περὶ

τοῦ ζητήματος τούτου. Οἱ μὲν οὖν προσημφομένους 3
 ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας, διήρχοντο τὴν Φοινίκην καὶ Σα-
 μαρείαν, ἐκδιηγούμενοι τὴν ἐπιστροφὴν τῶν ἐθνῶν·
 καὶ ἐπέθουν χαρὰν μεγάλην πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς. Πα- 4
 ραγενόμενοι δὲ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἀπεδέχθησαν ὑπὸ τῆς
 ἐκκλησίας καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ τῶν πρεσβυτέ-
 ρων, ἀκηγγεῖλαι τε ὅσα ὁ Θεὸς ἐποίησε μετ' αὐτῶν.
 Ἐξασπύτησαν δὲ τινες τῶν ἀπὸ τῆς αἰρίσεως τῶν 5
 Φαρισαίων πεπιστευκότες, λέγοντες· "Ὅτι δεῖ περι-
 τέμνειν αὐτούς, παραγγέλλειν τε τηρεῖν τὸν νόμον
 Μωϋσέως.

Συγχέθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι 6
 ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου. Πολλῆς δὲ συζητήσεως 7
 γενομένης, ἀνίστας Πέτρος εἶπε πρὸς αὐτούς· "Ἄνδρες
 ἀδελφοί, ὑμεῖς ἐπίστασθε, ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων ὁ 8
 Θεὸς ἐν ἡμῖν ἐξελέξατο διὰ τοῦ στόματός μου ἀκοῦ-
 σαι καὶ ἔσθαι τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου, καὶ πιστεῦσαι.
 Καὶ ὁ καρδιογνώστης Θεὸς ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς, ὅτις 8
 αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, καθὼς καὶ ἡμῖν· καὶ οὐ- 9
 δὲν διέκρινε μεταξὺ ἡμῶν τι καὶ αὐτῶν, τῇ πίστει
 καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν. Νῦν οὖν τί περιέχετε 10
 τὸν Θεόν, ἐπιβιβᾶν ζυγὸν ἐπὶ τὸν τράχηλον τῶν μα-
 θητῶν; οἱ οὗτοι οἱ πατέρες ἡμῶν οὐτε ἡμεῖς ἰσχύσα-
 μεν βασιτεῦσαι; Ἀλλὰ διὰ τῆς χάριτος τοῦ κυρίου 11
 Ἰησοῦ πιστεύομεν σωθῆναι, καθ' ὃν τρόπον καὶ πα-
 τερ. Ἐπίγρησε δὲ πᾶν τὸ πλῆθος, καὶ ἤκουσεν Βαρ- 12
 νάβαν καὶ Παύλου ἐξηγουμένων, ὅσα ἐποίησεν ὁ Θεὸς
 σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' αὐτῶν. Με- 13
 τὰ δὲ τὸ σιγῆσαι αὐτούς, ἀπεκρίθη Ἰάκωβος, λέγων·
 "Ἄνδρες ἀδελφοί, ἀκούσατέ μου. Συμῶν ἐξηγήσατο, 14

7. *om.* ἐν ἡμῖν *Al. transp. Al.* ἐν ὑμῖν 10. *om.* τὸν
 Θεόν, 11. *f. om.* τοῦ "† Χριστοῦ 12. Συγκαταταθε-
 μένων δὲ τῶν πρεσβυτέρων τοῖς ὑπὸ τοῦ Πέτρου
 ἀκηγγεμένοις, ἐπίγρησεν ὁ πᾶς

καθὼς πρῶτοι ὁ Θεὸς ἑπισκέψατο λαβεῖν ἐξ ἰθὺν
 15 λαὸν ἑπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. Καὶ ταῦτα συμφωνή-
 16 σεν οἱ λόγοι τῶν προφητῶν, καθὼς γέγραπται· Μετὰ
 ταῦτα ἀναστρέψω καὶ ἀνοικοδομήσω τὴν σκηνὴν Δαυὶδ
 σὴν πεπτακυῖαν· καὶ τὰ κατεσκευασμένα αὐτῆς ἀνοικο-
 17 δομήσω, καὶ ἀνορθώσω αὐτήν· ὅπως ἂν ἐκζητήσωσιν
 οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων τὸν κύριον, καὶ πάντες
 τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αἰ-
 18 τοῦς· λέγει κύριος ὁ ποιῶν ἑαυτὰ γνωστὰ ἀπ' αἰῶ-
 19 ρος. Διὸ ἐγὼ κρίνω μὴ παρενοχλεῖν τοῖς ἀπὸ τῶν
 20 ἑθνῶν ἐπιστρέφουσιν ἐπὶ τὸν Θεόν· ἀλλὰ ἐπιστείλαι
 αὐτοῖς τοῦ ἀτεχέσθαι ἐκ τῶν ἀλισγημάτων τῶν ἐν
 21 δόλῳ καὶ τῆς πορνείας καὶ τοῦ πικτοῦ καὶ τοῦ
 αἵματος^{'''}. Μαυσῆς γὰρ ἐκ γενεῶν ἀρχαίων κατὰ
 πόλιν τοὺς κηρύσσοντας αὐτὸν ἔχει, ἐν ταῖς συναγα-
 γαῖς κατὰ τὰν σάββατον ἀναγινωσκόμενος.
 22 Τότε ἰδοξε τοῖς ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις
 σὺν ὅλῃ τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐκλεξαμένους ἄνδρας ἐξ αὐτῶν
 σίμψαι εἰς Ἀντιόχειαν σὺν τῷ Παύλῳ καὶ Βαρνάβῳ
 Ἰούδαν τὸν ἐπικαλούμενον Βαρσαβᾶν, καὶ Σίλαν, ἁ-
 23 ρας ἡγουμένους ἐν τοῖς ἀδελφαῖς· γράψαντες διὰ χει-
 ρος αὐτῶν τάδε· Οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι
 καὶ οἱ ἀδελφοί, τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν
 24 καὶ Κιλικίαν ἀδελφαῖς, τοῖς ἐξ ἑθνῶν, χαίρειν. Ἐπει-
 δὴ ἠκούσαμεν, ὅτι τινες ἐξ ἡμῶν ἐξελθόντες ἐτάρα-
 ξαν ὑμᾶς λόγοις, ἀκασκωάζοντες τὰς ψυχὰς ὑμῶν

14. ἐπελέξατο ἑπὶ 17. 18. γ. ταῦτα πάν-
 τα. Γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος ἔστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ ἔρ-
 γα αὐτοῦ. Διὸ ΑΙ. ταῦτα. Γνωστὰ ἀπ' αἰ. ἰ. γ. θ.
 ς. τ. ε. αὐτοῦ. Διὸ ΑΙ. ταῦτα. Γνωστὰ ἀπ' αἰ.
 τῷ κυρίῳ τὸ ἔργον αὐτοῦ. Διὸ ΑΙ. ταῦτα πάν-
 τα, ἃ ἔστι γνωστὰ ἀπ' αἰῶνος αὐτῷ. Διὸ θρ. εἰ-
 δαλοθύτων ἑπὶ. πορνείας f. χοιραίας ἑπὶ → καὶ
 τοῦ πικτοῦ ἑπὶ add. καὶ ὅσα μὴ δόλῳ καὶ αὐτοῖς
 γίνεσθαι, ἑτέροις μὴ ποιῶν. 23. → καὶ οἱ

ἴλλοντες περιτέμενσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον, οἷς
 οὐ διωστειλάμεθα· ἔδοξεν ἡμῖν γενομένοις ὁμοθυμαδόν, 25
 ἵκλεξαμένους ἀνδρας πέμψαι πρὸς ὑμᾶς, σὺν τοῖς
 ἀγαπητοῖς ἡμῶν Βαρνάβᾳ καὶ Παύλῳ, ἀνθρώποις πα- 26
 ραδεδωκόσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος τοῦ
 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἀπιστάλακαμεν οὖν Ἰού- 27
 δαν καὶ Σίλαν, καὶ αὐτοὺς διὰ λόγου ἀπαγγέλλοντας
 τὰ αὐτά. Ἐδοξε γὰρ τῷ ἁγίῳ πνεύματι καὶ ἡμῖν, 28
 μηδὲν πλείον ἐπιτίθεσθαι ὑμῖν βάρος, πλὴν τῶν ἐπά-
 ναγκας τούτων, ἀπίχεσθαι εἰδωλοθύτων καὶ αἵματος 29
 καὶ πνικτοῦ καὶ πορνείας· ἐξ ὧν διατηροῦντες ἑαυ-
 τοὺς, εὖ πράξετε. Ἐρρώσθη. Οἱ μὲν οὖν ἀπο- 30
 λυθέντες ἦλθον εἰς Ἀντιόχειαν καὶ συναγαγόντες τὸ
 πλῆθος, ἐπέδωκαν τὴν ἐπιστολήν. Ἀναγινόντες δὲ, 31
 ἐχάρησαν ἐπὶ τῇ παρακλήσει. Ἰούδας τε καὶ Σίλας, 32
 καὶ αὐτοὶ προφῆται ὄντες, διὰ λόγου πολλοῦ παρεκά-
 λισαν τοὺς ἀδελφούς, καὶ ἐπιστήριξαν. Παιήσαντες 33
 δὲ χρόνον, ἀπελύθησαν μετ' εἰρήνης ἀπὸ τῶν ἀδελ-
 φῶν πρὸς τοὺς ἁποστείλαντας αὐτούς. Ἐδοξε δὲ τῷ 34
 Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ. Παῦλος δὲ καὶ Βαρνάβας διέ- 35
 τριβον ἐν Ἀντιοχείᾳ, διδάσκοντες καὶ εὐαγγελιζόμενοι,
 μετὰ καὶ ἐτέρων πολλῶν, τὸν λόγον τοῦ κυρίου.

Μετὰ δὲ τινὰς ἡμέρας εἶπε Παῦλος πρὸς Βαρνά- 36
 βαν Ἐπιστρέψαντες δὲ ἐπισκεψώμεθα τοὺς ἀδελφούς·
 κατὰ πάσαν πόλιν, ἐν αἷς κατηγγείλαμεν τὸν λόγον
 τοῦ κυρίου, πῶς ἔχουσι. Βαρνάβας δὲ ἐβουλεύσατο 37
 συμπαραλαβεῖν καὶ Ἰωάννην τὸν καλούμενον Μάρ-

24. ἴλλοντες περιτέμενσθαι καὶ τηρεῖν τὸν νόμον,

25. ἵκλεξαμένοις 28. τούτων, *Alīi transp.*

29. → καὶ πνικτοῦ " *add.* φερόμενοι ἐν τῷ ἁγίῳ

πνεύματι. 30. ~ κατήλθον 32. *r.* δὲ 33. *r.* ἁπο-

στόλους. 34. Ἐδοξε δὲ τῷ Σίλᾳ ἐπιμεῖναι αὐτοῦ.

" *add.* Μόνος δὲ Ἰούδας ἐπορεύθη. 36. † ἡμῶν

37. ~ ἐβούλετο " *r.* τὸν Ἰωάννην *Al.* ἵκλεξαμένοις

38 κορ. Παῦλος δὲ ἡξίου, τὸν ἀποστάντα ἀπ' αὐτῶν
ἀπὸ Παμφυλίας, καὶ μὴ συνελθόντα αὐτοῖς εἰς τὸ ἔρ-
39 γον, μὴ συμπαραλαβεῖν τοῦτον. Ἐγένετο οὖν παρο-
ξυσμός, ὥστε ἀποχωρισθῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων,
τὸν τε Βαρνάβαν παραλαβόντα τὸν Μάρκον ἐκπλεῖ-
σαι εἰς Κύπρον.

40 Παῦλος δὲ ἐπιτεξάμενος Σίλαν ἐξῆλθε, παραδο-
41 θείς τῇ χάριτι τοῦ Ἰεσοῦ ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν. Διήρχε-
το δὲ τὴν Συρίαν καὶ Κιλικίαν, ἐπιστηρίζων τὰς ἐκ-
16 κλησίας. Κατήντησε δὲ εἰς Δέρβην καὶ Λύστραν· καὶ
ἰδοὺ, μαθητὴς τις ἦν ἐκεῖ, ὀνόματι Τιμόθεος, υἱὸς
2 γυναικὸς Ἰουδαίας πιστῆς, πατρὸς δὲ Ἑλλήνος· ὃς
ἐμαρτυρεῖτο ὑπὸ τῶν ἐν Λύστροις καὶ Ἰκονίῳ ἀδελ-
3 φῶν. Τοῦτον ἠθέλησεν ὁ Παῦλος σὺν αὐτῷ ἐξελθεῖν·
καὶ λαβὼν περιέτεμεν αὐτὸν, διὰ τοὺς Ἰουδαίους τοὺς
ὄντας ἐν τοῖς τόποις ἐπείνοις· ἦδειςαν γὰρ ἅπαντες
4 τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὅτι Ἕλλην ὑπῆρχεν. Ὡς δὲ δι-
πορεύοντο τὰς πόλεις, παρεδίδουν αὐτοῖς φυλάσσειν
τὰ δόγματα, τὰ κεκριμένα ὑπὸ τῶν ἀποστόλων καὶ
5 τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Αἱ μὲν οὖν
ἐκκλησίαι ἰσχυροῦντο τῇ πίστει, καὶ ἐπερίσσευον τῷ
6 ἀριθμῷ καθ' ἡμέραν. Διελθόντες δὲ τὴν Φρυ-
γίαν καὶ τὴν Γαλατικὴν χώραν, πωλυθέντες ὑπὸ τοῦ
7 ἁγίου πνεύματος λαλῆσαι τὸν λόγον ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ἐλ-
θόντες κατὰ τὴν Μυσίαν, ἐπείραζον εἰς τὴν Βιθυνίαν
πορεύεσθαι· καὶ οὐκ εἴασεν αὐτοὺς τὸ πνεῦμα Ἰη-
8 σοῦ. Παρελθόντες δὲ τὴν Μυσίαν, κατέβησαν εἰς
9 Τρωάδα. Καὶ ὄραμα διὰ τῆς νυκτὸς ᾤφθη τῷ Παύ-
λῳ· ἀνὴρ τις ἦν Μακεδὼν ἱστῶς, παρακαλῶν αὐτὸν,
καὶ λέγων· Διαβὰς εἰς Μακεδοῖαν, βοήθησον ἡμῖν.

38. οὐκ ἐβούλετο, 40. Κυρίου I. † τινος
"om. Ἰουδαίας Alii: χήρας Alii: Ἰουδαίας χήρας
7. r. κατὰ " r. → Ἰησοῦ.

Ὡς δὲ τὸ ὄραμα εἶδεν, εὐθέως ἐζητήσαμεν ἐξελθεῖν 10
εἰς τὴν Μακεδονίαν, συμβιβάζοντες, ὅτι προσκέκλη-
ται ἡμῶς ὁ κύριος εὐαγγελίσασθαι αὐτούς.

Ἀναχθέντες οὖν ἀπὸ τῆς Τρωάδος, εὐθυδρομήσα- 11
μεν εἰς Σαμοθράκην, τῇ τε ἐπιούσῃ εἰς Νεάπολιν
ἐπεῖθεν τε εἰς Φιλίππους, ἥτις ἐστὶ πρώτη ἡς με- 12
ρίδος ἡς Μακεδονίας πόλις, κολώνια. Ἡμεῖς δὲ ἐν
ταύτῃ τῇ πόλει διατρίβοντες ἡμέρας τινάς. Τῇ τε 13
ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἐξήλθομεν ἔξω τῆς πόλεως
παρὰ ποταμὸν, οὗ ἡγομίζετο προσευχὴ εἶναι, καὶ κα-
δίσαντες ἐλαλοῦμεν ταῖς συνελθούσαις γυναῖξί. Καί 14
τις γυνὴ ὀνόματι Λυδία, πορφυρόπωλις πόλεως Θυα-
τείρων, σεβομένη τὸν θεόν, ἤκουεν ἧς ὁ κύριος διή-
νοιξε τὴν καρδίαν, προσέχειν τοῖς λαλουμένοις ὑπὸ
τοῦ Παύλου. Ὡς δὲ ἐβαπτίσθη, καὶ ὁ οἶκος αὐτῆς, 15
παρεκάλεσε, λέγουσα· Εἰ περὶ κατὰ με πιστὴν τῷ
κυρίῳ εἶναι, εἰσελθόντες εἰς τὸν οἶκόν μου, μένατε.
Καὶ παρεβιάσατο ἡμᾶς. Ἐγένετο δὲ πορευομέ- 16
νων ἡμῶν εἰς προσευχὴν, παιδίσκην τινὰ ἔχουσαν
πνεῦμα πύθωνος ἀπαντῆσαι ἡμῖν, ἥτις ἐργασίαν πολ-
λὴν παρεῖχε τοῖς κυρίοις αὐτῆς, μαντευομένη. Αὕτη 17
κατακολουθήσασα τῷ Παύλῳ καὶ ἡμῖν, ἔκραζε λέ-
γουσα· Οὗτοι οἱ ἄνθρωποι δούλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψί-
στου εἰσὶν, οἵτινες καταγγέλλουσιν ἡμῖν ὁδὸν σωτη-
ρίας. Τοῦτο δὲ ἐποίει ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας. Διαπονη- 18
θεὶς δὲ ὁ Παῦλος, καὶ ἐπιστρέψας, τῷ πνεύματι εἶπε·
Ἀπαγγέλλω σοι ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξελ-
θεῖν ἀπ' αὐτῆς. Καὶ ἐξῆλθεν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ. Ἰδοὺ 19

10. Διεγερθεὶς οὖν διηγήσατο τὸ ὄραμα ἡμῖν, καὶ
ἐνοήσαμεν, ὅτι προσκέκληται ὁ κύριος 12. κε-
φαλὴ Conj. πρώτης → τῆς μερίδος Αἰῖ: μερίς
11. τῆς 13. πύθωνος ἡγομίζομεν προσευχὴν
16. τὴν προσευχὴν πύθωνος 17. τῷ Σίλῳ
" γ. ὑμῖν

τες δὲ οἱ κύριοι αὐτῆς, ὅτι ἐξῆλθεν ἡ ἐλπίς τῆς ἐργασίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενοι τὸν Παῦλον καὶ τὸν Σίλαα
 20 εἴλυσαν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας· καὶ προσ-
 αγαγόντες αὐτοὺς τοῖς στρατηγοῖς, εἶπον· Οὗτοι οἱ ἄν-
 21 δρες ποὶ ἐκταράσσουσιν ἡμῶν τὴν πόλιν, Ἰουδαῖοι ὑπάρ-
 22 χοντες· καὶ καταγγέλλουσιν ἑλῆ, ἃ οὐκ ἔστιν ἡμῖν
 23 παραδέχασθαι, οὐδὲ ποιεῖν, Ῥωμαῖοις οὖσι. Καὶ συνε-
 πίστη ὁ ὄχλος κατ' αὐτῶν, καὶ οἱ στρατηγοὶ περιβρί-
 23 χυντες αὐτῶν τὰ ἱμάτια, ἐκέλευον ῥαβδίσειν· πολλὰς
 24 τε ἐπιθέντες αὐτοῖς πληγὰς, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, πα-
 24 ραγγεῖλαντες τῷ δεσμοφύλακι, ἀσφαλῶς τηρεῖν αὐ-
 24 τοὺς· ὃς παραγγελίαν τοιαύτην ἑλάβη, ἔβαλεν αὐ-
 25 τοὺς εἰς τὴν ἑσπέραν φυλακὴν, καὶ τοὺς πόδας αὐ-
 25 τῶν ἡσφαλίσατο εἰς τὸ ξύλον. Κατὰ δὲ τὸ μεσο-
 νύκτιον Παῦλος καὶ Σίλας προσευχόμενοι ὕμνου τὸν
 26 Θεόν· ἐπηκροῶντο δὲ αὐτῶν οἱ δέσμοι. Ἄφνω δὲ σει-
 σμός ἐγένετο μέγας, ὥστε σαλευθῆναι τὰ θεμέλια τοῦ
 26 δεσμοτηρίου· ἀνεάχθησαν τε παραχρῆμα αἱ θύραι πᾶ-
 27 σαι, καὶ πάντων τὰ δεσμὰ ἠνέθη. Ἐξυπνός δὲ γενέ-
 μενος ὁ δεσμοφύλαξ, καὶ ἰδὼν ἀνεφγμένους τοὺς θύρας
 27 τῆς φυλακῆς, σκατάμενος μάχαιραν, ἔμελλεν ἑαυτὸν
 28 ἀναιρεῖν, νομίζων ἐκπεφυγέναι τοὺς δεσμώτους. Ἐφά-
 28 κησε δὲ φωνὴ μεγάλη ὁ Παῦλος, λέγων· Μηδὲν πρά-
 29 ξης σεαυτῷ κακόν· ἅπαντες γὰρ ἴσμεν ἐνθάδε. Αἰτί-
 29 σας δὲ φῶτα εἰσεπήδησε, καὶ ἔντρομος γενόμενος προσ-
 30 ἔειπε τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ. Καὶ προαγαγὼν αὐ-
 30 τοὺς ἔξω, ἔφη· Κύριοι, τί με δεῖ ποιεῖν, ἵνα σωθῶ;
 31 Οἱ δὲ εἶπον· Πίστευσον ἐπὶ τὸν κύριον Ἰησοῦν Χρι-
 32 στὸν, καὶ σωθήσῃ σὺ καὶ ὁ οἶκός σου. Καὶ ἐλάλησαν
 32 αὐτῷ τὸν λόγον τοῦ κυρίου, ἅσιν πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰ-
 33 κίᾳ αὐτοῦ. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ

24. ~ λαβὼν 26. ἀνέβη. *σ.* ἀνεάχθη. *σ.* ἀνεβλύ-
 θη. 30. *add.* τοὺς λοιποὺς ἀσφαλιστάμενος, καὶ

32. *γ.* καὶ

τῆς νυκτός, ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν καὶ ἐξαπτίσθη αὐτὸς καὶ οἱ αὐτοῦ πάντες παραχρῆμα. Ἀναγαγόν τε 34 αὐτοὺς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, παρέθηκε τράπεζαν, καὶ ἡγαλλιάσατο πανοικί πεπιστευκῶς τῷ θεῷ. Ἡμέ- 35 ρας δὲ γενομένης, ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ τοὺς ῥαβδούχους, λέγοντες· Ἀπόλυσον τοὺς ἀνθρώπους ἐκεί- νους. Ἀπήγγειλε δὲ ὁ δεσμοφύλαξ τοὺς λόγους τού- 36 τους πρὸς τὸν Παῦλον· Ὅτι ἀπεστάλκασιν οἱ στρατη- γοί, ἵνα ἀπολυθῇτε· νῦν οὖν ἐξελθόντες, πορεύεσθε ἐν εἰρήνῃ. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη πρὸς αὐτούς· Δείραν 37 τες ἡμᾶς δημοσίᾳ, ἀκατακρίτους, ἀνθρώπους Ῥωμαίους ὑπάρχοντας, ἔβαλον εἰς φυλακὴν, καὶ νῦν λάθρα ἡμᾶς ἐβάλλουσιν; Οὐ γάρ· ἀλλὰ ἐλθόντες αὐτοὶ ἡμᾶς ἐξαγαγίτωσαν. Ἀνήγγειλαν δὲ τοῖς στρατηγοῖς οἱ 38 ῥαβδούχοι τὰ ῥήματα ταῦτα· καὶ ἐφοβήθησαν, ἀκού- σαιτες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσι. Καὶ ἐλθόντες παρεκάλεσαν 39 αὐτούς, καὶ ἐξαγαγόντες ἡρώτων ἐξελθεῖν τῆς πό- λεως. Ἐξελθόντες δὲ ἐκ τῆς φυλακῆς εἰσῆλθον· πρὸς 40 τὴν Ἀυδίαν· καὶ ἰδόντες τοὺς ἀδελφούς, παρεκάλεσαν αὐτούς, καὶ ἐξῆλθον.

Διοδεύσαντες δὲ τὴν Ἀμφίπολιν καὶ Ἀπολλωνίαν, 17 ἦλθον εἰς Θεσσαλονίκην, ὅπου ἦν ἡ συναγωγὴ τῶν Ἰουδαίων. Κατὰ δὲ τὸ εἰωθὸς τῷ Παύλῳ εἰσῆλθε 2

35. συνῆλθον οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὴν ἀγο- ϶άν, καὶ ἀναμνησθέντες τὸν σεισμόν τὸν γεγονότα, ἐφοβήθησαν καὶ ἀπέστειλαν τοὺς 36. om. ἐν εἰρήνῃ. 38. τὰ ῥηθέντα πρὸς τοὺς στρατηγοὺς. Οἱ δὲ ἀκού- σαιτες ὅτι Ῥωμαῖοί εἰσιν, ἐφοβήθησαν· καὶ παρα- γεγόμενοι μετὰ φίλων πολλῶν εἰς τὴν φυλακὴν, πα- ρεκάλεσαν αὐτούς ἐξελθεῖν, εἰπόντες· Ἦγνοήσαμεν τὰ καθ' ὑμᾶς, ὅτι ἔστε ἄνδρες δίκαιοι. Καὶ ἐξαγα- γόντες παρεκάλεσαν αὐτούς λεγόντες· ἐκ τῆς πό- λεως ταύτης ἐξέλθατε, μήποτε πάλιν συνστραφῶ- σιν ἡμῖν ἐπιπράζοντες καθ' ὑμῶν. Ἐξελθόντες δὲ 40. r. u. εἰς 1. om. ἡ.

πρὸς αὐτοὺς, καὶ ἐπὶ σάββατα τρία διελέγετο ἑαυτοῖς.
 3 ἀπὸ τῶν γραφῶν, διανοίγων καὶ παρατιθέμενος, ὅτι
 τὸν Χριστὸν ἔδει παθεῖν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν, καὶ
 ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς, ὃν ἐγὼ καταγγέλλω
 4 ὑμῖν. Καὶ τινες ἐξ αὐτῶν ἐπίσθησαν, καὶ προσ-
 κληρώθησαν τῷ Παύλῳ καὶ τῷ Σίλᾳ, τῶν τε σεβο-
 μένων Ἑλλήνων πολὺ πλῆθος, γυναικῶν τε τῶν πρῶ-
 5 των οὐκ ὀλίγαι. Προσλαβόμενοι δὲ οἱ Ἰουδαῖοι
 τῶν ἀγοραίων τινὰς ἄνδρας ποιηροὺς, καὶ ὀχλοποιή-
 6 σαντες, ἐθορύβουν τὴν πόλιν· ἐπιστάντες τε τῇ οἰκίᾳ
 τοῦ Ἰάσονος, ἐζήτουν αὐτοὺς ἀγαγεῖν εἰς τὸν δῆμον· μὴ
 εὐρόντες δὲ αὐτοὺς, ἔσυρον τὸν Ἰάσονα καὶ τινὰς ἀδελ-
 7 φούς ἐπὶ τοὺς πολιτάρχας, βοῶντες· Ὅτι οἱ τὴν οἰ-
 8 κουμένην ἀναστατάσαντες, οὗτοι καὶ ἐνθάδε πάρεσιν·
 οὗς ὑποδίδεκται Ἰάσων καὶ οὗτοι πάντες ἀπείναντι
 τῶν δογμάτων Καίσαρος πράττουσι, βασιλείᾳ λέγον-
 8 τες ἑτέρον εἶναι, Ἰησοῦν. Ἐτάραξαν δὲ τὸν ὄχλον
 9 καὶ τοὺς πολιτάρχας ἀκούοντας ταῦτα. Καὶ λαβόντες
 τὸ ἱκανὸν παρὰ τοῦ Ἰάσονος καὶ τῶν λοιπῶν, ἀπέλυ-
 10 σαν αὐτούς. Οἱ δὲ ἀδελφοὶ εὐθὺς διὰ τῆς νυ-
 κτὸς ἐξέπεμψαν τὸν τε Παῦλον καὶ τὸν Σίλαν εἰς Βέ-
 11 ροιαν· οἵτινες παραγενόμενοι, εἰς τὴν συναγωγὴν τῶν
 Ἰουδαίων ἀπήσαν. Οὗτοι δὲ ἦσαν εὐγενέστεροι τῶν
 ἐν Θεσσαλονίκῃ, οἵτινες ἐδέξαντο τὸν λόγον μετὰ πά-
 12 ρας, εἰ ἔχοι ταῦτα οὕτως. Πολλοὶ μὲν οὖν ἐξ αὐτῶν
 ἐπίστευσαν, καὶ τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν τῶν εὐσχη-
 13 μόνων καὶ ἀνδρῶν οὐκ ὀλίγοι. Ὡς δὲ ἔγνωσαν οἱ

2. αὐτοῖς, ἀπὸ τῶν γραφῶν διανοίγων καὶ 3. Ἰη-
 σοῦς ὁ Χριστὸς, ὃν *Alit*: ὁ Χριστὸς, Ἰησοῦς ὃν
 5. γ. Ζηλώσαντες δὲ οἱ ἀπειθοῦντες Ἰουδαῖοι καὶ
 προσλαβόμενοι τῶν *Al. transp.* ἀπειθοῦντες *Al. ha-*
beret ἀπειθήσαντες *f.* συστρέψαντες " Ἰάσωνος,
 11. *om.* τὸ

ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Ἰουδαῖοι, ὅτι καὶ ἐν τῇ Βεροίᾳ
κατηγγέλη ὑπὸ τοῦ Παύλου ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ, ἦλθεν
καὶ κεῖ σταλεύοντες τὸν ὄχλον". Εὐθὺς δὲ τότε 14
πάν Παῦλον ἐξαπέστειλαν οἱ ἀδελφοὶ πορεύεσθαι ὡς
ἐπὶ τὴν "θάλασσαν· ὑπέμενον δὲ ὅ,τι Σίλας καὶ ὁ Τι-
μόθεος ἐκεῖ. Οἱ δὲ καθιστῶντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον 15
αὐτὸν ἕως Ἀθηῶν" καὶ λαβόντες ἐντολὴν πρὸς τὸν
Σίλαν καὶ Τιμόθεον, ἵνα ὡς τάχιστα ἔλθωσι πρὸς
αὐτὰν, ἐξήρισαν.

Ἐν δὲ ταῖς Ἀθηναῖς ἐκδεχομένου αὐτοῦ τοῦ Παύ- 16
λου, παρωξύνετο τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, ὁ δὲ
θεωροῦντι κατείδωλον οὔσαι τὴν πόλιν. Διελέγετο μὲν 17
οὖν ἐν τῇ συναγωγῇ τοῖς Ἰουδαίοις καὶ τοῖς σεβομέ-
νοις, καὶ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς τοὺς
παρατυγχάνοντας. Τινὲς δὲ τῶν Ἑπικουρείων καὶ 18
τῶν Σταϊκῶν φιλοσόφων συνέβαλλον αὐτῷ· καὶ τι-
μας ἔλεγον· Τί ἂν θέλῃ ὁ σπερμολόγος οὗτος λέγειν;
Οἱ δὲ Ἐπὶ δαιμονίων δοκεῖ καταγγελεὺς εἶναι· "ὅτι
τὸν Ἰησοῦν καὶ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῖς εὐηγγελίζετα.
Ἐπιλαβόμενοι τε αὐτοῦ, ἐπὶ τὸν Ἄρειον πάγον ἤγα- 19
γον, λέγοντες· Δυνάμεθα γινῶναι, τίς ἢ καινὴ αὕτη
ἢ ὑπὸ σοῦ λαλουμένη διδασχὴ; Ξενίζοντα γάρ τινα εἰς- 20
φάσεις εἰς τὰς ἀκοὰς ἡμῶν. Βουλόμεθα οὖν γινῶναι,
τί ἂν θέλῃ ταῦτα εἶναι. Ἀθηναῖαι δὲ πάντες καὶ οἱ 21
ἐπισιδημαῖντες ξένοι, εἰς οὐδὲν ἕτερον εὐκαιροῦν, ἢ λέ-
γειν· τί καὶ ἀποῦναι καινότερον. Σταθεὶς δὲ ὁ 22
Παῦλος ἐν μέσῳ τοῦ Ἀρείου πάγου, ἔφη· Ἄνδρες Ἀθη-
ναῖοι, κατὰ πάντα ὡς θεισιδαιμονιστάς ὑμᾶς θεω-

13. add. καὶ ταρασσόντες "add. οὐ διελίμπανον.

14. om. ὡς ΑΙ. ἕως "Copt. Θεσσαλίαν· 15. καὶ αὐ-
τὸν "add. παρεῆλθε δὲ εἰς τὴν Θεσσαλίαν· ἐκωλύθη
γὰρ εἰς αὐτοὺς κηρύττειν τὸν λόγον· 16. καὶ θεωροῦν-
τος 18. καὶ τῶν "→ ὅτι τὸν . . . εὐηγγελίζετο.

19. add. Οὐ 20. καὶ τίνα θέλοι 21. ἢ καὶ

26. From this & the 8 & 9 verses of ye 32 Chap. Dent Kennicott infers that there was a general distribution of ye earth made by ye express command of God wh. took place in ye day of Babel - 500 years (Sam. Ciro) prior to ye partial dispersion from Babel. In this disposition, ye earth was divided (indirectly by Lot) Africa, etc. to Ham (Ps. 78:51 - 105; 23, 27 - & 106:22) Europe to Japhet - & Asia to Shem - with an express reserve of Palestine, to be the Lord's portion for some one peculiar people - Kennicott Rem. on O.T. see also Winer's Hist. of Knowledge & Biography - 3, 14.

23 ρω. Διερχόμενος γὰρ καὶ ἁναθεωρῶν τὰ σεβασμὰτα
 ὑμῶν, εὖρον καὶ βωμὸν, ἐν ᾧ ἐπεγέγραπτο Ἀγνώ-
 στη Δεῶ. "Οἱ οὖν ἀγνοοῦντες εὐσεβεῖτε, τοῦτοι ἐγὼ
 24 καταγγέλλω ὑμῖν. Ὁ Θεὸς ὁ ποιήσας τὸν κόσμον καὶ
 πάντα τὰ ἐν αὐτῷ, οὗτος οὐρανοῦ καὶ γῆς κύριος
 25 ὑπάρχων, οὐκ ἐν χειροποιήτοις ναοῖς κατοικεῖ, οὐδὲ
 ὑπὸ χειρῶν ἀνθρώπων θεραπεύεται, προσδόμενος τι-
 νός, αὐτὸς διδούς πᾶσι ζωὴν καὶ πνοὴν καὶ τὰ πάν-
 26 τα ἐποίησέ τε ἐξ ἑνὸς αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώ-
 πων κατοικεῖν ἐπὶ ἰσῶν τὸ πρόσωπον τῆς γῆς, ὁρίσας
 ἱεροσολίμους καὶ τὰς ὁροθεσίας τῆς κα-
 27 τοικίας αὐτῶν. Ζητεῖν τὸν Θεόν, εἰ ἄρα γε ψηλαφή-
 σιαν αὐτὸν καὶ εὖροιεν, καίτοιγε οὐ μακρὰν ἀπὸ
 28 ἐνὸς ἐκάστου ἡμῶν ὑπάρχοντα. Ἐν αὐτῷ γὰρ ζῶ-
 μεν καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμεν ὡς καὶ τινες τῶν καθ'
 ὑμᾶς ποιητῶν εἰρήκασιν. Τοῦ γὰρ καὶ γένος ἰσμεν.
 29 Γένος οὖν ὑπάρχοντες τοῦ Θεοῦ, οὐκ ὀφείλομεν νομί-
 ζειν, χρυσᾷ ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ
 30 ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου, τὸ δεῖον εἶναι ὅμοιον. Τεὺς
 μὲν οὖν χρόνους τῆς ἀγνοίας ὑπεριδὼν ὁ Θεός, ταῦν
 παραγγέλλει τοῖς ἀνθρώποις πᾶσι πανταχῶς μετανοεῖν
 31 διότι ἔστησεν ἡμέραν, ἐν ᾗ μέλλει κρίνειν τὴν οἰκου-
 μένην ἐν δικαιοσύνῃ, ἐν ἀνδρὶ ᾧ ὥρισε, πίστιν παρα-
 32 σχῶν πᾶσιν, ἀναστήσας αὐτὸν ἐν νεκρῶν... Ἀκού-
 σαντες δὲ ἀνάστασιν νεκρῶν, οἱ μὲν ἐχλεύαζον οἱ δὲ
 33 εἶπον Ἀκουσόμεθά σου πάλιν περὶ τούτου. Καὶ εὖ-
 34 τως ὁ Παῦλος ἐξηλθεν ἐκ μέσου αὐτῶν. Τινες δὲ
 ἄνδρες κολληθέντες αὐτῷ, ἐπίστευσαν ἐν οἷς καὶ Διο-

23. ἰστορῶν f. διῖστορῶν 25. ~ ἀνθρωπίνων " κα-
 τὰ πάντα 26. → αἵματος " παντὸς προσώπου
 ἱεροσολίμους 27. r. ~ τὸν κύριον, Alii :
 τὸ δεῖον, " καίτοι Alii : καίτοι ἰσῶν.
 28. → ποιητῶν 30. ~ πάντας 31. ~ καθότι " Ἰη-
 σοῦ, ᾧ ὥρισε πίστιν παρασχεῖν f. παρέσχειν

νύσιος ὁ Ἀρσνοπαγίτης, καὶ γυνὴ ὀνόματι Δάμαρις, καὶ ἕτεροι σὺν αὐτοῖς.

Μετὰ δὲ ταῦτα χωρισθεὶς ὁ Παῦλος ἐκ τῶν Ἀθη- 18
 ρῶν, ἦλθεν εἰς Κόρινθον. Καὶ εὗρών τινα Ἰουδαῖον 2
 ὀνόματι Ἀκύλαν, Ποντικὸν τῷ γενεῖ, προσφάτως ἐλη-
 λυθότα ἀπὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ Πρίσκιλλαν γυναῖκα αὐ-
 τοῦ, (διὰ τὸ διατεταχέναι Ἐκλαύδιον χωρίζεσθαι πάν-
 τας τοὺς Ἰουδαίους ἐκ τῆς Ῥώμης,) προσῆλθεν αὐτοῖς. 3
 καὶ διὰ τὸ ὁμότεχον εἶναι, ἔμεινε παρ' αὐτοῖς, καὶ
 εἰργάζετο. ἦσαν γὰρ σκηνοποιοὶ τὴν τέχνην. Διελέ- 4
 γετο δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ κατὰ πᾶν σάββατον, ἑπιθέ-
 τε Ἰουδαίους καὶ Ἕλληνας. Ὡς δὲ κατῆλθον ἀπὸ τῆς 5
 Μακεδονίας, ὅτε Σίλας καὶ ὁ Τιμόθεος, συνείχετο τῷ
 λόγῳ ὁ Παῦλος, διαμαρτυρόμενος τοῖς Ἰουδαίοις τὸν
 Χριστὸν Ἰησοῦν. Ἀντιτασσομένων δὲ αὐτῶν καὶ βλασ- 6
 φημούντων, ἐκτιναζάμενος τὰ ἱμάτια, εἶπε πρὸς αὐ-
 τοὺς. Τὸ αἶμα ὑμῶν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ὑμῶν καθαρὸς
 ἐγώ, ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τὰ ἔθνη τορεύσομαι. Καὶ μετα- 7
 βὰς ἐκεῖθεν, ἦλθεν εἰς οἰκίαν τινὸς ὀνόματι Ἰούστου,
 σεβομένου τὸν Θεόν, οὗ ἡ οἰκία ἦν συνομορουῖσα τῇ
 συναγωγῇ. Κρίσπος δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος ἐπίστευσε 8
 τῷ κυρίῳ σὺν ὅλῃ τῇ οἰκῇ αὐτοῦ· καὶ πολλοὶ τῶν
 Κορινθίων ἀκούοντες ἐπίστευον, καὶ ἐβαπτίζοντο. Εἰ- 9
 πε δὲ ὁ κύριος δι' ὀράματος ἐν νυκτὶ τῷ Παύλῳ. Μὴ
 φοβοῦ, ἀλλὰ λάλει καὶ μὴ σιωπῆσης· διότι ἐγώ εἰμι 10
 μετὰ σοῦ, καὶ οὐδεὶς ἐπιθήσεται σοι τοῦ κακῶσαι σε·
 διότι λαός ἐστί μοι πολὺς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ. Ἐκά- 11
 θισέ τε ἐνιαυτὸν καὶ μῆνας ἕξ, διδάσκων ἐν αὐτοῖς
 τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ.

Γαλλίανος δὲ ἄνθυπατεύοντος τῆς Ἀχαΐας, κατε- 12

2. *om.* Κλαύδιον 3. → ἦσαν . . . τέχνην. 4. *add.* ἐν-
 τιθεὶς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, 5. *r.* τῷ πνεύ-
 ματι *Conject. om. utrumque.* "Ὡσεὶναι τὸν 7. Τίτου *f.*
 Τίτου Ἰούστου, 12. Ἀνθυπάτου ὄντος

πέστησαν ὁμοθυμαδὸν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ Παύλῳ, καὶ ἡγα-
 13 γον αὐτὸν ἐπὶ τὸ βῆμα, λέγοντες· "Οτι παρὰ τὸν νό-
 μον οὗτος ἁναπαίθει τοὺς ἀνθρώπους σέβεισθαι τὴν
 14 Θεὸν. Μέλλοντος δὲ τοῦ Παύλου ἀνοίγειν τὸ στόμα,
 εἶπεν ὁ Γαλλίων πρὸς τοὺς Ἰουδαίους· Εἰ μὲν οὖν
 ἦν ἀδικημά τι, ἢ ῥαδιούργημα ποιηρὸν, ὃ Ἰουδαῖοι,
 15 κατὰ λόγον ἂν ἠνεσχόμεν ὑμῶν· εἰ δὲ ζήτημά ἐστι
 περὶ λόγου καὶ ὀνομάτων καὶ νόμου τοῦ καθ' ὑμᾶς,
 ὄψισθε αὐτοί· κριτὴς ἢ γὰρ ἐγὼ τούτων οὐ βούλο-
 16 μαι εἶναι. Καὶ ἀπῆλασεν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ βήματος.
 17 Ἐπιλαβόμενοι δὲ πάντες οἱ Ἕλληνες Σωσθένην τὸν
 ἀρχισυναγωγόν, ἔτυπον ἔμπροσθεν τοῦ βήματος· καὶ
 οὐδὲν τούτων τῷ Γαλλίῳι ἔμελεν.
 18 Ὁ δὲ Παῦλος ἐπὶ προσμείνας ἡμέρας ἱκανὰς, τοῖς
 ἀδελφοῖς ἀποταξάμενος, ἐξέπλει εἰς τὴν Συρίαν, καὶ
 19 σὺν αὐτῷ Πρίσκιλλα καὶ Ἀκύλας, κειράμενος τὴν πε-
 φαλὴν ἐν Κεγχρεαῖς· εἶχε γὰρ εὐχήν. Κατήντησε δὲ
 εἰς Ἐφεσον, κακείνους κατέλιπεν αὐτοῦ· αὐτὸς δὲ εἰς-
 20 ελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν, διελέχθη τοῖς Ἰουδαίοις.
 21 Ἐρωτῶντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ πλείονα χρόνον μέναι παρ'
 αὐτοῖς, οὐκ ἐπένευσεν· ἀλλ' ἁπετάξατο αὐτοῖς, εἰ-
 πών· "Δεῖ με πάντως τὴν ἑορτὴν τὴν ἐρχομένην ποι-
 ῆσαι εἰς Ἱεροσόλυμα· πάλιν ἢ δὲ ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς,
 22 τοῦ Θεοῦ θέλοντος. Καὶ ἀνήχθη ἀπὸ τῆς Ἐφέσου· καὶ
 κατελθὼν εἰς Καισάρειαν, ἀναβὰς, καὶ ἀσπασάμενος
 23 τὴν ἐκκλησίαν, κατέβη εἰς Ἀντιόχειαν. Καὶ ποιήσας
 χρόνον τινὰ, ἐξῆλθε, διερχόμενος καθεξῆς τὴν Γαλα-
 τικὴν χώραν καὶ Φρυγίαν, ἐπιστηρίζων πάντας τοὺς
 μαθητάς.

13. ἀνατρέπει 14. → οὖν 15. Ὑζητήματά ἢ → γὰρ
 17. → οἱ Ἕλληνες ΑΙ. Ἰουδαῖοι 21. Ὑἀποταξάμενος
 καὶ εἰπών Πάλιν ἀνακάμψω πρὸς ὑμᾶς, τοῦ Θεοῦ
 θέλοντος· ἀνήχθη ἢ Δεῖ με . . . Ἱεροσόλυμα·
 ἢ δὲ

Ἰουδαῖος δὲ τις Ἰσχυρὸς ὀνόματι, Ἀλεξανδρεὺς 24
 τῷ γένει, ἀνὴρ λόγιος, κατήντησεν εἰς Ἐφεσον, δυνα-
 τὸς ὢν ἐν ταῖς γραφαῖς. Οὗτος ἦν πατηχημένος ἡ τὴν 25
 ὁδὸν τοῦ κυρίου· καὶ ζῶν τῷ πνεύματι, ἐλάλει καὶ
 ἐδίδασκεν ἀκριβῶς τὰ περὶ τοῦ κυρίου, ἐπιστάμενος
 μόνον τὸ βάπτισμα Ἰωάννου. Οὗτος τε ἤρξατο παρ- 26
 ῥησιάζεσθαι ἐν τῇ συναγωγῇ. Ἀκούσαντες δὲ αὐτοῦ
 Ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, προσελάβοντο αὐτὸν, καὶ ἀκρι-
 βίστερον αὐτῷ ἐξέθεντο τὴν τοῦ Θεοῦ ὁδόν. Βου- 27
 λομένου δὲ αὐτοῦ διελθεῖν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, προτρε-
 ψάμενοι οἱ ἀδελφοὶ ἔγραψαν τοῖς μαθηταῖς ἀποδέξα-
 σθαι αὐτόν· ὃς παραγενόμενος, συνεβάλετο πολὺ
 τοῖς πεπιστευμένοις διὰ τῆς χάριτος. Εὐτόνος γὰρ τοῖς 28
 Ἰουδαίοις διακατηλέγχετο δημοσίᾳ, ἐπιδεικνὺς διὰ τῶν
 γραφῶν, εἶναι τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν.

Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τὸν Ἀπολλῶ εἶναι ἐν Κορίν- 19
 θῳ, Παῦλον διελθόντα τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ἐλθεῖν
 εἰς Ἐφεσον. Καὶ εὗραν τινὰς μαθητὰς, εἶπε πρὸς αὐ-
 τοὺς· Εἰ πνεῦμα ἅγιον ἐλάβετε πιστεύσαντες; Οἱ δὲ 2
 εἶπον πρὸς αὐτόν· Ἀλλ' οὐδὲ εἰ πνεῦμα ἅγιον ἔστιν,
 ἥκουσάμεν. Εἰπέ τε πρὸς αὐτούς· Εἰς τί οὖν ἐβα- 3

24. Ἀπολλώνιος *Al.* Ἀπελλῆς 25. *add.* ἐν τῇ πα-
 τρίδι ἡ τοῦ κυρίου 26. τοῦ Θεοῦ *Alii transp. Alii :*
 τοῦ κυρίου 27. Ἐν δὲ τῇ Ἐφέσῳ ἐπιδημοῦντες τι-
 νες Κορίνθιοι καὶ ἀκούσαντες αὐτοῦ, παρεκάλουν
 διελθεῖν σὺν αὐτοῖς εἰς τὴν πατρίδα αὐτῶν. Συγ-
 κατανεύσαντος δὲ αὐτοῦ, οἱ Ἐφέσιοι ἔγραψαν τοῖς
 ἐν Κορίνθῳ μαθηταῖς, ὅπως ἀποδέξωνται τὸν ἄν-
 δρα· ὃς ἐπιδημήσας εἰς τὴν Ἀχαΐαν πολὺ συνεβάλ-
 λετο ἐν ταῖς ἐκκλησίαις. Εὐτόνος ἡ προπεμφάμε-
 νοι ἡ συνελάβετο 1. Θέλοντος δὲ τοῦ Παύλου κα-
 τὰ τὴν ἰδίαν βουλὴν πορεύεσθαι εἰς Ἱεροσόλυμα, εἶ-
 πεν αὐτῷ τὸ πνεῦμα, ὑποστρέφειν εἰς τὴν Ἀσίαν.
 Διελθὼν δὲ τὰ ἀνωτερικὰ μέρη, ἔρχεται εἰς Ἐφε-
 σον. ἡ ἀνατολικὰ 2. εἶπον ἡ λαμβάνουσί τινες,
 3. πρὸς αὐτούς·

4. Εἰπε δὲ Παῦλος — | This babbled, understood &
he appears this verse they — "Paul describes John's baptism
& says John verily babbled with the babble of repentance
saying unto the people that they should believe on him whose
should come after him i.e. added Paul on Jesus: and when
they (4 disciples of John) heard John say this they were
babbled by John in 4 name of 4 Lord Jesus" — They con-
tend therefore that there is but one baptism & that the
Ephesian were not rebaptized. Robinson Hist. of Bapt.
ch. 2. p. 8. Also see Gill.

πίσθητε; Οἱ δὲ εἶπον· Εἰς τὸ Ἰωάννου βάπτισμα.
 4 Εἰς δὲ Παῦλος· Ἰωάννης ἐβάπτισε βάπτισμα μετα-
 νοίας, τῷ λαῷ λέγων, εἰς τὸν ἐρχόμενον μετ' αὐτὸν
 5 ἵνα πιστεύσωσι· τοῦτ' ἐστίν, εἰς τὸν Ἰησοῦν. Ἀκού-
 σαντες δὲ ἐβαπτίσθησαν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου Ἰη-
 6 σοῦ. Καὶ ἐπιθέντες αὐτοῖς τοῦ Παύλου τὰς χεῖρας,
 ἦλθε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοὺς, ἐλάλουν τε
 7 γλώσσαις καὶ προσφώνουσιν. Ἦσαν δὲ οἱ πάντες ἄν-
 δρες ὡσεὶ δεκάδυο.
 8 Εἰσελθὼν δὲ εἰς τὴν συναγωγὴν, ἐπαρρησιάζετο,
 ἐπὶ ἡμέρας τρεῖς διαλεγόμενος καὶ πείθων τὰ περὶ τῆς
 9 βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὡς δὲ τινες ἐκκληρύνοντο καὶ
 ἠπειθουν, κακολογοῦντες τὴν ὁδὸν ἐνώπιον τοῦ πλῆ-
 10 θους, ἀποστάς ἀπ' αὐτῶν, ἀφώρισε τοὺς μαθητάς
 καθ' ἡμέραν διαλεγόμενος ἐν τῇ σχολῇ Τυράννου τι-
 11 νός. Τοῦτο δὲ ἐγένετο ἐπὶ ἑτῇ δύο, ὥστε πάντας
 τοὺς κατοικοῦντας τὴν Ἀσίαν ἀκοῦσαι τὸν λόγον τοῦ
 12 κυρίου, Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλλήνας. Δυνάμεις τε οὐ
 τὰς τυχεύσας ἐπείκει ὁ Θεὸς διὰ τῶν χειρῶν Παύλου·
 13 ὥστε καὶ ἐπὶ τοὺς ἁσθεσιαῦντας ἐπιφέρεισθαι ἀπὸ τοῦ
 χρωτὸς αὐτοῦ σουδάρια ἢ σιμικίνθια, καὶ ἀπαλλάσσε-
 14 σθαι ἀπ' αὐτῶν τὰς νόσους, τὰ τε πνεύματα τὰ πονη-
 ρὰ ἐκπορεύεσθαι. Ἐπεχείρησαν δὲ τινες ἀπὸ
 τῶν περιερχομένων Ἰουδαίων ἐξορκιστῶν ὀνομάζειν
 15 καὶ τοὺς ἔχοντας τὰ πνεύματα τὰ πονηρὰ τὸ ὄνομα
 τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, λέγοντες· Ὁρκίζω ὑμᾶς τὸν Ἰη-
 σοῦν, ὃν ὁ Παῦλος κηρύσσει. Ἦσαν δὲ τινες υἱοὶ
 Σκευᾶ Ἰουδαίου ἀρχιερέως ἐπτά, οἱ τοῦτο παιοῦντες.
 15 Ἀποκριθεὶς δὲ τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν εἶπε· Τὸν Ἰη-

4. † μὲν ἢ † Χριστὸν 8. ἡμέρας 9. add. τῶν ἰθὺν,
 "add. ἀπὸ ὥρας πέμπτης ἕως δεκάτης. 10. † Ἰη-
 σοῦ, 12. ἢ ἀποφέρεισθαι ἢ ἐξέρχισθαι ἢ † ἀπ' αὐ-
 τῶν. 13. ἢ καὶ Αἰὶν; ἐκ f. καὶ ἐκ f. καὶ ἐπὶ
 ἢ Ὁρκίζομεν

σοῦν γινώσκω, καὶ τὸν Παῦλον ἐπίσταμαι· ὑμεῖς δὲ
 τίνες ἐστέ; Καὶ ἐφαλλόμενος ἐπ' αὐτοὺς ὁ ἄνθρωπος, 16
 ἐν ᾧ ἦν τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν, 'καὶ ἡ κατακυριεύσας
 αὐτῶν, ἴσχυσε κατ' αὐτῶν, ὥστε γυμνοὺς καὶ τε-
 τραυματισμένους ἐκφυγεῖν ἐκ τοῦ οἴκου ἐκείνου. Τοῦ 17
 το δὲ ἐγένετο γνωστὸν πᾶσιν Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλήσι
 τοῖς κατοικοῦσι τὴν Ἔφεσον· καὶ ἐπέπεσε φόβος ἐπὶ
 πάντας αὐτοὺς, καὶ ἐμεγαλύνετο τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
 Ἰησοῦ. Πολλοὶ τε τῶν πεπιστευκότων ἤρχοντο ἐξο- 18
 μολογούμενοι 'καὶ ἀναγγέλλοντες τὰς πράξεις αὐτῶν.
 Ἰκανοὶ δὲ τῶν τὰ περίεργα πράξαντων, συνενέγκαντες 19
 τὰς βίβλους, κατέκαιον ἰνώπιον πάντων· καὶ συνε-
 ψήφισαν τὰς τιμὰς αὐτῶν, καὶ εὗρον ἀργυρίου μυριά-
 δας πέντε. Οὕτω κατὰ κράτος ὁ λόγος τοῦ κυρίου 20
 ηὔξανε καὶ ἴσχυεν.

Ὡς δὲ ἐπληρώθη ταῦτα, ἔβητο ὁ Παῦλος ἐν τῷ 21
 πνεύματι, διελθὼν τὴν Μακεδονίαν καὶ Ἀχαΐαν, πο-
 ρεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, εἰπών· Ὅτι μετὰ τὸ γενέ-
 σθαι με ἐκεῖ, δεῖ με καὶ Ῥώμην ἰδεῖν. Ἀποστείλας δὲ 22
 εἰς τὴν Μακεδονίαν δύο τῶν διακονούντων αὐτῷ, Τι-
 μόθεον καὶ Ἐραστον, αὐτὸς ἐπίσχε χρόνον' εἰς τὴν
 Ἀσίαν. Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τά- 23
 ραχος οὐκ ὀλιγος περὶ τῆς ὁδοῦ. Δημήτριος γάρ τις 24
 ὀνόματι, ἀργυροκόπος, ποιῶν ναοὺς ἀργυροῦς 'Ἀρτέ-
 μιδος, παρείχετο τοῖς τεχνίταις ἐργασίαν οὐκ ὀλίγην.
 Οὗς συναθροίσας, καὶ τοὺς περὶ τὰ σοιαῦτα ἐργάτας, 25
 εἶπεν· Ἄνδρες, ἐπίστασθε, ὅτι ἐκ ταύτης τῆς ἐργα-
 σίας ἡ εὐπορία ἡμῶν ἐστὶ· καὶ θεωρεῖτε καὶ ἀκούετε, 26
 ὅτι οὐ μόνον Ἐφέσου, ἀλλὰ σχεδὸν πάσης τῆς Ἀσίας
 ὁ Παῦλος οὗτος πείσας μετέστησεν ἱκανὸν ὄχλον, λέ-
 γων, ὅτι οὐκ εἰσὶ θεοὶ οἱ διὰ χειρῶν γινόμενοι. Οὐ 27

16. ≡ καὶ ἡ κατακυριεύσαν ἡ ἀμφοτέρων,
 Al. om. 18. add. τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν 22. add. ὀλί-
 γον 24. add. ἴσως ὡς κίβωρια μικρὰ 25. ≡ ὑμῶν

μαρὸν δὲ τοῦτο κινδυνεύει ἡμῖν τὸ μέρος εἰς ἀπειλεγ-
 μὸν ἰλθεῖν· ἀλλὰ καὶ τὸ τῆς μεγάλης θεᾶς Ἀρτέμι-
 δος ἱερὸν εἰς οὐδὲν ἰ λογισθῆναι, μέλλειν τε καὶ κα-
 θαρσεῖσθαι ἢ τὴν μεγαλειότητα αὐτῆς, ἣν ὅλη ἡ Ἀσία
 28 καὶ ἡ οἰκουμένη σέβεται. Ἀκούσαντες δὲ, καὶ
 γινόμενοι πλήρεις θυμοῦ, ἔκραζον, λέγοντες· Μεγάλη
 29 ἡ Ἀρτεμις Ἐφεσίων. Καὶ ἐπλήσθη ἡ πόλις ὅλη ἢ τῆς
 συγχύσεως· ἄρμησάν τε ὁμοθυμαδὸν εἰς τὸ θέατρον,
 συναρπάσαντες Γάϊον καὶ Ἀρίσταρχον Μακεδόνας, συν-
 30 ἐδήμους ἢ Παύλου. Τοῦ δὲ Παύλου βουλομένου εἰσ-
 ελθεῖν εἰς τὸν δῆμον, οὐκ εἶον αὐτὸν οἱ μαθηταί.
 31 Τινὲς δὲ καὶ τῶν Ἀσιαρχῶν ὄντες αὐτῷ φίλοι, πέμ-
 ψαντες πρὸς αὐτὸν, παρεκάλουν μὴ δοῦναι ἑαυτὸν εἰς
 32 τὸ θέατρον. Ἄλλοι μὲν οὖν ἄλλο τι ἔκραζον· ἦν γὰρ
 ἡ ἐκκλησία συγκεχυμένη, καὶ οἱ πλείους οὐκ ᾔδεισαν,
 33 τίνας ἔνεκεν συνεληλύθεισαν. Ἐκ δὲ τοῦ ὄχλου ἡ προ-
 σβίβασαν Ἀλέξανδρον, προβαλλόντων αὐτὸν τῶν Ἰου-
 δαίων· ὁ δὲ Ἀλέξανδρος κατασεισας τὴν χεῖρα, ᾔθε-
 34 λει ἀπολογεῖσθαι τῷ δήμῳ. Ἐπιγινόντες δὲ ὅτι Ἰου-
 δαῖός ἐστι, φωνὴ ἰγένετο μία ἐκ πάντων, ὡς ἐπὶ ὕρας
 35 δύο κρᾶζόντων· Μεγάλη ἡ Ἀρτεμις Ἐφεσίων. Κα-
 τασειλάς δὲ ὁ γραμματεὺς τὸν ὄχλον, φησὶν· Ἄνδρες
 Ἐφεσίοι, τίς γὰρ ἐστὶν ἄνθρωπος, ὃς οὐ γινώσκει τὴν
 Ἐφεσίων πόλιν νεωκόρον οὔσαν τῆς μεγάλης Ἀρτέ-
 36 μιδος καὶ τοῦ Διοπετοῦς; Ἀναντιρρήτως οὖν ὄντων
 τούτων, δὲον ἐστὶν ὑμᾶς κατεσταλμένους ὑπάρχειν,
 37 καὶ μηδὲν προτετὸς πρῶνταιν. Ἠγάγετε γὰρ τοὺς ἄν-
 δρας τούτους, οὔτε ἱεροσύλους, οὔτε βλασφημοῦντας
 38 τὴν θεὸν ὑμῶν. Εἰ μὲν οὖν Δημήτριος καὶ οἱ σὺν

27. λογισθῆσεται, μέλλει τε καὶ καθαρ. ΑΙ. λογι-
 σθῆναι μέλλει, καθαρ. τε. ἢ τῆς μεγαλειότητος
 29. συνεχύθη ὅλη ἡ πόλις αἰσχύνῃ. ἢ γ. → τῆς
 ἢ τὸ αὐτὸ 33. συνεβίβασαν / καταβίβασαν 34. γ. Ἐπι-
 γινόντων 35. † θεᾶς 37. γ. τὴν θεὸν ΑΙ. τὸν θεὸν
 ἢ ἡμῶν.

αὐτῷ τεχνῆται ἔχουσι πρὸς τινα λόγον, ἁγοραῖοι ἄγονται, καὶ ἀνθύπατοί εἰσιν· ἐγκαλείτωσαν ἀλλήλοις. Εἰ 39
 δέ τι περὶ ἑτέρων ἐπιζητεῖτε, ἐν τῇ ἐννόμῳ ἐκκλησίᾳ ἐπιλυθήσεται. Καὶ γὰρ κινδυνεύομεν ἐγκαλεῖσθαι σφά- 40
 στως περὶ τῆς σήμερον, μηδενὸς αἰτίου ὑπάρχοντες, περὶ ὃ ὀφνησόμεθα ἀποδοῦναι λόγον τῆς συστροφῆς ταύτης. Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀπέλυσεν τὴν ἐκκλησίαν. 41

Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι τὸν Θόρυβον, προσκαλίσά- 20
 μένος ὁ Παῦλος τοὺς μαθητάς, καὶ ἁσπασάμενος, ἐξ-
 ἦλθε πορευθῆναι εἰς τὴν Μακεδονίαν. Διελθὼν δὲ τὰ 2
 μέρη ἐκεῖνα, καὶ παρακαλίσας αὐτοὺς λόγῳ πολλῷ, ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· ποιήσας τε μῆνας τρεῖς, γενο- 3
 μένης αὐτῷ ἐπισουλῆς ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, μέλλοιτε ἀνάγασθαι εἰς τὴν Συρίαν, ἐγένετο γνώμη τοῦ ὑπο-
 στρέφειν διὰ Μακεδονίας. Συνείπτετο δὲ αὐτῷ ἄχρι 4
 τῆς Ἀσίας Σάπατρος Πύρρου Βεροιαῖος. Θεσσαλο-
 νικίαν δὲ, Ἀρίσταρχος καὶ Σεπουνδος, καὶ Γαῖος Δερ-
 βαιὸς καὶ Τιμόθεος· Ἀσιανοὶ δὲ, Τοχικὸς καὶ ἴ Τρό-
 φιμος· οὗτοι προελθόντες ἔμενον ἡμᾶς ἐν Τρωάδι· 5
 ἡμεῖς δὲ ἐξεπλεύσαμεν μετὰ τὰς ἡμέρας τῶν ἁζύμων 6
 ἀπὸ Φιλίππων, καὶ ἦλθομεν πρὸς αὐτοὺς εἰς τὴν
 Τρωάδα ἄχρις ἡμερῶν πέντε, οὗ διετρίψαμεν ἡμέρας
 ἑπτά. Ἐν δὲ τῇ μιᾷ τῶν σαββάτων, συνηγμέ- 7

νων ἡμῶν κλάσαι ἄρτον, ὁ Παῦλος διελέγετο αὐτοῖς,
 μέλλων ἐξίεναι τῇ ἑπαύριον· παρέτεινέ τε τὸν λόγον
 μέχρι μεσονυκτίου. Ἦσαν δὲ ἑλμπαδες ἱκαναὶ ἐν τῷ 8
 ὑπερώῳ, οὗ ἦμεν συνηγμένοι. Καθήμενος δὲ τις 9
 νεανίας, ὀνόματι Εὐτυχος, ἐπὶ τῆς θυρίδος, καταφε-
 ρόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, διαλεγομένου τοῦ Παύλου ἐπὶ

38. γ. ἀγοραῖοι 40. οὐδ' οὐ ὀφνησόμεθα δοῦναι
 1. παρακαλίσας ἁσπασάμενός τε, 4. γ. → Πύρρου
 " γ. Βεροιαῖος· ἴ γ. Τρόφιμος. Οὗτοι 5. αὐτὸν
 6. πεμπταῖοι, ἐν ᾗ καὶ διετρίψαμεν 7. γ. τῶν μα-
 θητῶν τοῦ κλάσαι 8. ὑποελμπαδες " γ. ἦσαν
 9. κατεχόμενος ὕπνῳ βαρεῖ,

Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι τὴν εἰς τὸν Θεὸν μετάνοιαν
καὶ πίστιν τὴν εἰς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.
Καὶ νῦν ἰδοὺ, δεδεμένος ἐγὼ τῷ πνεύματι, πορεύομαι 22
εἰς Ἱερουσαλὴμ, τὰ ἐν αὐτῇ συναντήσοντά μοι μὴ εἰ-
δώς, πλὴν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον κατὰ πόλιν δια- 23
μαρτύρεται ἰμοι, λέγον, ὅτι δεσμά με καὶ θλίψεις μέ-
λουσίν. Ἄλλ' οὐδενὸς λόγον ποιοῦμαι, οὐδὲ ἔχω 24
τὴν ψυχὴν μου τιμίαν ἑμαυτῷ, ὥς τελειῶσαι τοὺς
δρόμους μου μετὰ χαρᾶς, καὶ τὴν διακονίαν ἣν ἔλα-
βον παρὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, διαμαρτύρασθαι τὸ εὐαγ-
γέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Καὶ νῦν ἰδοὺ, ἐγὼ οἶδα, 25
ὅτι οὐκέτι ὄψεσθε τὸ πρόσωπόν μου ὑμεῖς πάντες, ἐν
οἷς διήλθον κηρύσσων τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ. Διὸ 26
μαρτύρομαι ὑμῖν ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ, ὅτι καθαρὸς
ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος πάντων· οὐ γὰρ ὑπιστυλάμην 27
τοῦ μὴ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν πᾶσαν τὴν βουλὴν τοῦ Θεοῦ.
Προσέχετε οὖν ἑαυτοῖς καὶ παντὶ τῷ ποιμνίῳ, ἐν ᾧ 28
ὑμᾶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἔθετο ἐπισκόπους, ποιμαί-
νειν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου, ἣν περιποιήσατο διὰ
τοῦ αἵματος τοῦ ἰδίου. Ἐγὼ γὰρ οἶδα ταῦτο, ὅτι 29
εἰσελεύσονται μετὰ τὴν ἀφίξίν μου λύκοι βαρεῖς εἰς
ὑμᾶς, μὴ φειδόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ ἐξ ὑμῶν αὐ- 30
τῶν ἀναστήσονται ἄνδρες λαλοῦντες διστρομμέναι, τοῦ
ἀποστῆναι τοὺς μαθητὰς ὀπίσω αὐτῶν. Διὸ γρηγορεῖ- 31
τε, μνημονεύοντες, ὅτι τριετίαν νύκτα καὶ ἡμέρας
οὐκ ἔπαυσάμην μετὰ δακρύων ρουβενιτῶν ἵνα ἑκαστον.
Καὶ ταυτὶν παρατίθεμαι ὑμᾶς, ἀδελφοί, τῷ Θεῷ καὶ 32

23. γ. σμ. μοι, 24. οὐδένα λόγον ποιοῦμαι τῆς ψυ-
χῆς μου, ὥς ΑΙ. οὐδενὸς λόγου ποιοῦμαι τὴν ψυ-
χὴν τιμίαν ἑμαυτῷ, ὥς " ἔχω οὐδὲ ποιοῦμαι τὴν
" μου ὥστε ΑΙ. τοῦ " μετὰ χαρᾶς, 25. τοῦ
Θεοῦ. 28. γ. τοῦ Θεοῦ, ΑΙ. κυρίου καὶ Θεοῦ, f. Θεοῦ
καὶ κυρίου, f. κυρίου Θεοῦ, ΑΙ. Χριστοῦ, f. σωτῆρος,
" γ. τοῦ ἰδίου αἵματος. 29. " γὰρ " τοῦτο, 30. ἐπα-
στρέφειν 31. διετίαν 32. → ἀδελφοί,

28. τὸν κρυίου). In this place there are no fewer than six
various readings viz. 1. Χρῆστος - No Greek MS but the ancient
Syr. ver. of the Arabic of Erasmus' edition - Origen probably & a
few later of superior fathers. 2. Θεός. the common reading - MS. in
5 ascertained; in 9 conjectured; but if No 56 of Wettst. & Griesb. be ex-
treme the representation of four Medicean, we must say 12; and
in one doubtful (No. 66 of W. & G.) from the abbreviation of the writ-
ing - Versions. The modern text of Vulg. & of Philox. Syr. but "Lord"
in the margin. - Fathers. Epiphanius, Ambrose, Cassiodorus, Ru-
gertius, Bede & a few others inferior. Griesb. has Theophilus of
Antioch but we apprehend it is a mistake. 3. Κρυίου Θεός - One
MS. of Arab. ver. in Par. & Lond. Polyglott. good for nothing. 4. Θεός
να Κρυίου. One MS an apograph in 4 15 century from an writer
of Jas. Fabez of Darenter from one of 1292. 5. Κρυίου να Θεός.
One Uncial MS. (Pafscow) ascribed by Bianchini to 4 eighth &
by Montfaucon to 4 ninth century - & 4 4 more recent MS.
which form 4 majority of more numbers, but none of them are
among 4 most correct & authoritative. The Slavonic version of
the 9 century. Of 4 Fathers only Theophylact & him questioned
6. Κρυίου. MS. 4 Uncial ver. it ex. Comb. Ephraim & the
Luzian 3 MS. A The Acts but -

the Vatican ed. has not been collated with sufficient accuracy.
6 more recent ed. but wh. Griesb. esteem as the best & most
independent - Kessing. the old Latin, the Coptic of Sais, the
Armenian & probably 4 Ethiopic. Fathers. Irenaeus, Const.
Apost. Eusebius, Athanasius, Chrysostom, Jerome, Augustine
& several besides — On seriously weighing all & evidence.
every impartial mind, we conceive, will admit that the
'as' has the former's claim to acceptance as a genuine
reading! Eclectic Review of Prof. Hos.

τῷ λόγῳ τῆς χάριτος αὐτοῦ, τῇ δυναμένῳ "οικοδομῆσαι, καὶ δοῦναι ὑμῖν κληρονομίαν ἐν τοῖς ἁγίοις
 33 σμένοις πᾶσιν. Ἀργυρίου ἢ χρυσοῦ ἢ ἱματισμοῦ οὐ
 34 δεῖς ἐπιθυμῆσαι· αὐτοὶ ἠγωνισαίτε, ὅτι ταῖς χρεῖαις
 μου καὶ τοῖς ὄντι μετ' ἐμοῦ ὑπηρετήσαν αἱ χεῖρες αὐ-
 35 τὰς. Πάντα ὑπέδειξα ὑμῖν, ὅτι οὕτω κοπιῶντας δεῖ
 ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν ἀσθενούντων, μνημονεύειν τε
 τῶν λόγων τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, ὅτι αὐτὸς εἶπε· Μα-
 36 κάριον ἔστι μᾶλλον δίδοναι, ἢ λαμβάνειν. Καὶ
 ταῦτα εἰπὼν, δεῖς τὰ γόνατα αὐτοῦ, σὺν πᾶσιν αὐ-
 37 τοῖς προσηύχατο. Ἰκανὸς δὲ ἐγένετο κλαυθμὸς πάν-
 των· καὶ ἐκτείναντες ἐπὶ τὸν τράχηλον τοῦ Παύλου,
 38 κατεφίλουσιν αὐτόν· ὀδυνώμενοι μάλιστα ἐπὶ τῷ λόγῳ
 ᾧ εἶρηκεν, ὅτι οὐκέτι μέλλουσι τὸ πρόσκπον αὐτοῦ
 διαρρεῖν. Προέπεμπον δὲ αὐτόν εἰς τὰ πλοῖον.
 21 Ὡς δὲ ἐγένετο ἀναχθῆναι ἡμᾶς ἀποσπασθέντας ἀπ'
 αὐτῶν, εὐθυδρομήσαντες ἤλθομεν εἰς τὴν Ἰκῶν, τῇ δὲ
 2 ἐξῆς εἰς τὴν Ῥόδον, καὶ κεῖθεν εἰς Πάταρα". Καὶ
 εὐρόντες πλοῖον διαπερῶν εἰς Φοινίκην, ἐπιβάντες
 3 ἀπήχθημεν. Ἀναφανέντες δὲ τὴν Κύπρον, καὶ κατα-
 λιπόντες αὐτὴν εὐάνυμον, ἐπλίομεν εἰς Συρίαν, καὶ
 κατήχθημεν εἰς Τύρον· ἐκεῖσε γὰρ ἦν τὸ πλοῖον ἀπο-
 4 φορτιζόμενον τὸν γάμον. Καὶ ἀνευρόντες τοὺς μαθη-
 τὰς, ἐπιμείναμεν αὐτοῦ ἡμέρας ἑπτά· οἵτινες τῷ Παύ-
 λῳ ἔλεγον διὰ τοῦ πνεύματος, μὴ ἀναβαίνειν εἰς Ἰε-
 5 ρουσόλυμα. Ὅτε δὲ ἐγένετο ἡμᾶς ἐξαρτίσαι τὰς ἡμέ-
 ρας, ἐξελθόντες ἵκρομεθα, προπεμπόντων ἡμᾶς
 πάντων σὺν γυναῖξί καὶ τέκνοις, ἕως ἔξω τῆς πό-
 λιος· καὶ δέντες τὰ γόνατα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν, ἠ προσ-
 6 ηυξάμεθα. Καὶ ἠσπασάμενοι ἀλλήλους, ἐπέβημεν εἰς

32. "οικοδομῆσαι, 34. † δὲ 1. r. Κῶν, "add. καὶ Μύρα. 4. om. τοὺς "r. Ἰερουσαλήμ. 5. προσευξάμενοι. 6. ἠσπασάμεθα (f. ἀπῆσπασάμεθα f. ἀπῆσπασμαθα) ἀλλήλους καὶ ἀνέβημεν Conh. ἀπῆσπασμεθα ἀλλήλων καὶ ἐπέβημεν

τὸ πλοῖον· ἐκεῖνοι δὲ ὑπέστρεψαν εἰς τὰ ἴδια. Ἡμεῖς 7
 δὲ τὸν πλοῦν διανύσαντες, ἀπὸ Τύρου κατηντήσαμεν
 εἰς Πτολεμαῖδα· καὶ ἀσπασάμενοι τοὺς ἀδελφούς, ἐμεί-
 ναμεν ἡμέραν μίαν παρ' αὐτοῖς. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἐξελ- 8
 θόντες· ἤλθομεν εἰς Καισάρειαν· καὶ εἰσελθόντες εἰς
 τὸν οἶκον Φιλίππου τοῦ εὐαγγελιστοῦ, ὄντος ἐκ τῶν
 ἑπτὰ, ἐμείναμεν παρ' αὐτῶ. Τούτῳ δὲ ἦσαν θυγατέ- 9
 ρεις παρθένοι τέσσαρες προφητεύουσαι. Ἐπιμε- 10
 νόντων δὲ ἡμῶν ἡμέρας πλείους, κατῆλθέ τις ἀπὸ τῆς
 Ἰουδαίας προφῆτης ὀνόματι Ἀγαβός· καὶ ἔλθων πρὸς 11
 ἡμᾶς, καὶ ἄρας τὴν ζώην τοῦ Παύλου, δῆσας ἑ-
 αὐτοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, εἶπε· Τὰδε λέγει
 τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· Τὸν ἄνδρα, οὗ ἐστὶν ἡ ζώνη
 αὕτη, οὕτω δέσουσιν ἐν Ἱερουσαλὴμ οἱ Ἰουδαῖοι, καὶ
 παραδώσουσιν εἰς χεῖρας ἰθῶν. Ὡς δὲ ἠκούσαμεν 12
 ταῦτα, παρεκαλοῦμεν ἡμεῖς τε καὶ οἱ ἐντόσιοι, τοῦ
 μὴ ἀναβαίνειν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Ἀπεκρίθη δὲ 13
 ὁ Παῦλος· Τί ποιεῖτε, κλαίοντες καὶ ἰσχυρόντες
 μου τὴν καρδίαν; ἐγὼ γὰρ οὐ μόνον δεσθῆναι, ἀλλὰ
 καὶ ἀποθανεῖν εἰς Ἱερουσαλὴμ ἐτοιμῶς ἔχω ὑπὲρ τοῦ
 ὀνόματος τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Μὴ πειθομένῳ δὲ αὐ- 14
 τοῦ, ἡσυχάσαμεν, εἰπόντες· Τὸ θέλημα τοῦ κυρίου
 γενέσθω. Μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἑποσκεινα- 15
 σάμενοι ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσαλὴμ. Συνῆλθον δὲ 16
 καὶ τῶν μαθητῶν ἀπὸ Καισαρείας σὺν ἡμῖν, ἄγοντες
 παρ' ᾧ ξενισθῶμεν, Μνάσῳ τιμὴ Κυρία, ἀρχαίῳ
 μαθητῇ.

Γενομένων δὲ ἡμῶν εἰς Ἱεροσόλυμα, ἀσμένως ἰδί- 17
 ξαντο ἡμᾶς οἱ ἀδελφοί. Τῇ δὲ ἐκούσῃ εἰσήει ὁ Παῦ- 18

8. † οἱ περὶ τὸν Παῦλον † τοῦ 11. ὡς αὐτοῦ ΑΙ.
 τε αὐτοῦ " τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας, 13. Δορυ-
 βούντες 15. Ὑπέσκειν ασάμενοι ΑΙ. παρασκειν ασ. f.
 ἐπισκεψ. f. ἀποταξάμενοι " Ἱεροσόλυμα. 16. ἡμᾶς
 πρὸς οὓς ξενισθῶμεν καὶ παραγενόμενοι εἰς τινὰ
 κάμην, ἰγενόμεθα παρὰ Νάσῳ 17. ὡς ἀπιδέξαντο

τὰς χεῖρας, κρᾶζοντες· Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, βοηθεῖτε 28
 αὐτός ἐστιν ὁ ἄνθρωπος, ὁ κατὰ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ
 νόμου καὶ τοῦ τόπου τούτου πάντα· πανταχοῦ διδά-
 स्कων· ἔτι τε καὶ Ἕλληνας εἰσήγαγεν εἰς τὸ ἱερόν,
 καὶ πεποιῶκε τὸν ἅγιον τόπον τοῦτον. (Ἦσαν γὰρ 29
 ἡ προεωρακότες Τρόφιμον τὸν Ἐφέσιον ἐν τῇ πόλει σὺν
 αὐτῷ, ὃν ἐνόμιζον ὅτι εἰς τὸ ἱερόν εἰσήγαγεν ὁ Παῦ-
 λος.) Ἐκινήθη τε ἡ πόλις ὅλη, καὶ ἐγένετο συνδρο- 30
 μὴ τοῦ λαοῦ· καὶ ἐπιλαβόμενοι τοῦ Παύλου, εἴλκων
 αὐτὸν ἔξω τοῦ ἱεροῦ· καὶ εὐθὺς ἐκλείσθησαν αἱ θύ-
 ραι. Ζητούντων δὲ αὐτὸν ἀποκτεῖναι, ἀνέβη φάσις 31
 τῷ χιλιάρχῳ τῆς σπείρης, ὅτι ὅλη συγκέχυται Ἰερου-
 σαλήμ· ὃς ἐξαυτῆς παραλαβὼν στρατιώτας καὶ ἑκα- 32
 τοντάρχους, κατέδραμει ἐπ' αὐτούς. Οἱ δὲ ἰδόντες
 τὸν χιλιάρχον καὶ τοὺς στρατιώτας, ἐπαύσαντο τύ-
 πτοντες τὸν Παῦλον. Τότε ἐγγίσας ὁ χιλιάρχος ἐπι- 33
 λάβετο αὐτοῦ, καὶ ἐκέλευσε δεθῆναι ἀλύσει δις· καὶ
 ἐκυνθάνετο, τίς ἂν εἴη, καὶ τί ἐστι πεποιηκώς. Ἄλ- 34
 λοι δὲ ἄλλο τι ἰδόντων ἐν τῷ ὄχλῳ. Μὴ δυνάμενος
 δὲ γινῶναι τὸ ἀσφαλὲς διὰ τὸν θόρυβον, ἐκέλευσεν
 ἄγεσθαι αὐτὸν εἰς τὴν παρεμβολήν. Ὅτε δὲ ἐγένετο 35
 ἐπὶ τοὺς ἀναβαθμοὺς, συνέβη βαστάζεσθαι αὐτὸν ὑπὸ
 τῶν στρατιωτῶν διὰ τὴν βίαν τοῦ ὄχλου· ἠκολούθη 36
 γὰρ τὸ πλῆθος τοῦ λαοῦ, κρᾶζον· Αἶρε αὐτόν. Μέλ- 37
 λων τε εἰσάγεσθαι εἰς τὴν παρεμβολήν ὁ Παῦλος, λέ-
 γει τῷ χιλιάρχῳ· Εἰ ἔξεστί μοι εἰπεῖν ἅτις πρὸς σε ;
 Ὁ δὲ εἶφη· Ἑλληνιστὶ γινώσκεις ; Οὐκ ἄρα σὺ εἶ ὁ 38
 Αἰγύπτιος, ὁ πρὸ τούτων τῶν ἡμερῶν ἀναστατάσας
 καὶ ἐξαγαγὰν εἰς τὴν ἔρημον τοὺς τετρακισχιλίους
 ἄνδρας τῶν σικαρίων ; Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐγὼ ἄν- 39
 θρώπος μὲν εἰμι Ἰουδαῖος Ταρσεύς, τῆς Κιλικίας οὐκ
 ἀσκήμου πόλεως πολίτης· δέομαι δέ σου, ἐπίτρεψόν μοι

28. ~ πανταχῇ 29. ἡωρακότες 34. ~ ἐπιφάνειον

36. ~ κρᾶζοντες 37. → τι 38. τετρακοσίους

- 40 λαλήσαι πρὸς τὸν λαόν. Ἐπιτρέψαντος δὲ αὐτοῦ, ὁ Παῦλος ἐστῶς ἐπὶ τῶν ἀναβαθμῶν κατέσεισε τῇ χειρὶ τῷ λαῷ· πολλῆς δὲ σιγῆς γενομένης, προσεφώνησε τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ, λέγων·
- 22 Ἄνδρες ἀδελφοὶ καὶ πατέρες, ἀκούσατέ μου τῆς 2 πρὸς ὑμᾶς ἡνυμῆτος ἀπολογίας. Ἀκούσαντες δὲ ὅτι τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ προσεφώνει αὐτοῖς, μᾶλλον παρέ- 3 σχον ἡσυχίαν. Καί φησιν· Ἐγὼ μὲν εἰμι ἀνὴρ Ἰουδαῖος, γεγεννημένος ἐν Ταρσῷ τῆς Κιλικίας, ἀντε- 4 δραμμένος δὲ ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, παρὰ τοὺς πόδας Γαμαλιὴλ πεκαδυμένος κατὰ ἀκρίβειαν τοῦ πατρῷου νόμου, ζηλωτὴς ὑπάρχων τοῦ Θεοῦ, καθὼς πάντες 5 ὑμεῖς ἐστέ σήμερον ὅς ταύτην τὴν ὁδὸν ἐδίωξα ἄχρι θανάτου, δεσμεύων καὶ παραδιδούς εἰς φυλακὰς ἄν- 6 δρας τε καὶ γυναῖκας, ὡς καὶ ὁ ἀρχιερεὺς μαρτυρεῖ μοι, καὶ πᾶν τὸ πρεσβυτέριον παρ' ὧν καὶ ἐπιστολὰς 7 "δεξάμενος πρὸς τοὺς ἀδελφούς, εἰς Δαμασκὸν ἐπο- 8 ρεύομην, ἄξων καὶ τοὺς ἐκεῖσε ὄντας, δεδεμένους εἰς 9 Ἱερουσαλὴμ, ἵνα τιμωρηθῶσιν. Ἐγένετο δέ μοι πο- 10 ρευομένῳ καὶ ἐγγίζοντι τῇ Δαμασκῷ, περὶ μεσημβρίαν ἐξαίφνης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ περιαστράψαι φῶς ἰκανὸν 11 περὶ ἐμέ· ἔπεσόν τε εἰς τὸ ἔδαφος, καὶ ἤκουσα φωνῆς λεγούσης μοι· Σαούλ, Σαούλ, τί με διώκεις; Ἐγὼ δὲ ἀπεκρίθην· Τίς εἶ, κύριε; Εἶπε τε πρὸς με· Ἐγὼ εἰμι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος, ὃν σὺ διώκεις. Οἱ δὲ σὺν ἐμοὶ ὄντες τὸ μὲν φῶς ἐθεάσαντο, καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο· τὴν δὲ φωνὴν οὐκ ἤκουσαν τοῦ λαλοῦντός μοι.
- 10 Εἶπον δέ· Τί ποιήσω, κύριε; Ὁ δὲ κύριος εἶπε πρὸς με· Ἀναστὰς πορεύου εἰς Δαμασκὸν· κἀκεῖ σοι λαλή- 11 θήσεται περὶ πάντων, ὧν τέτακταί σοι ποιῆσαι. Ὡς δὲ οὐκ ἐνέβλεπον ἀπὸ τῆς δόξης τοῦ φωτός ἐκείνου,

40. ἰδία 1. γ. νῦν 3. ≡ μὲν 5. add. Ἀνανίας
 "δεξάμενος, πρὸς τοὺς ἀδελφούς εἰς 9. ≡ καὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο·

χειραγωγούμενος ὑπὸ τῶν συνόντων μοι, ἦλθον εἰς
 Δαμασκόν. Ἀνανίας δέ τις, ἀνὴρ ἑυσεβὲς κατὰ τὸν 12
 νόμον, μαρτυρούμενος ὑπὸ πάντων τῶν κατοικούν-
 των Ἰουδαίων, ἐλθὼν πρὸς με καὶ ἐπιστάς ἐπέ μοι 13
 Σαοὺλ ἀδελφε, ἀνάβλεψον. Καὶ γὰρ αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀνέ-
 βλεψα εἰς αὐτόν. Ὁ δὲ εἶπεν· Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων 14
 ἡμῶν προεχειρίσατό σε γινῶναι τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ
 ἰδεῖν τὸν δίκαιον, καὶ ἀκοῦσαι φωνὴν ἐκ τοῦ στόματος
 αὐτοῦ· ὅτι ἔση μάρτυς αὐτῷ πρὸς πάντας ἀνθρώπους, 15
 ὧν ἰώρακας καὶ ἤκουσας. Καὶ νῦν τί μέλλεις; ἀνα- 16
 στάς βάπτισαι, καὶ ἀπόλυσαι τὰς ἀμαρτίας σου, ἐπι-
 καλεσάμενος τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Ἐγένετο δέ μοι 17
 ὑποστρέψαντι εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ προσευχομένου μου
 ἐν τῇ ἱερῇ, γενέσθαι με ἐν ἐπιστάσει, καὶ ἰδεῖν αὐτόν 18
 λέγοντά μοι· Σπῆυσον, καὶ ἐξελθε ἐν τάχει ἐξ Ἱερου-
 σαλήμ· διότι οὐ παραδέχονται σου τὴν μαρτυρίαν περὶ
 ἐμοῦ. Καὶ γὰρ εἶπον· Κύριε, αὐτοὶ ἐπίστανται, ὅτι ἐγὼ 19
 ἤμην φυλακίζων καὶ δέρων κατὰ τὰς συναγωγὰς τοὺς
 πιστεύοντας ἐπὶ σέ· καὶ ὅτε ἐξεχείτο τὸ αἷμα Ἰσθε- 20
 φάνου τοῦ μάρτυρός σου, καὶ αὐτὸς ἤμην ἐφιστάς,
 καὶ συνευδοκῶν¹¹, καὶ φυλάσσω τὰ ἱμάτια τῶν ἀναι-
 ρούντων αὐτόν. Καὶ εἶπε πρὸς με· Πορεύου· ὅτι 21
 ἐγὼ εἰς ἔθνη μακρὰν ἐξαποστελῶ σε...

¹¹ Ἦκουον δὲ αὐτοῦ ἄχρι τούτου τοῦ λόγου, καὶ 22
 ἐπῆραν τὴν φωνὴν αὐτῶν, λέγοντες· Αἶρε ἀπὸ τῆς
 γῆς τὸν τοιοῦτον· οὐ γὰρ καθῆκεν αὐτόν ζῆν. Κραυ- 23
 γαζόντων δὲ αὐτῶν καὶ ῥιπτούντων τὰ ἱμάτια, καὶ
 κονιορτὸν βαλλόντων εἰς τὸν αἶρα, ἐπέλευσεν ὁ χι- 24
 λίαρχος εἰσάγεσθαι αὐτόν εἰς τὴν παρεμβολήν, εἰπὼν
 μάλιστα ἀνετάξεσθαι αὐτόν· ἵνα ἐπιγινῶ, δι' ἣν αἰτίαν

12. εὐλαβὲς *Al. om.* "add. ἐν Δαμασκῷ 16. r. τοῦ
 κυρίου. 20. → Στεφάνου "πρωτομάρτυρός ¹¹ † τῇ
 ἀναιρέσει αὐτοῦ, 21. add. ἡ φωνὴ 22. r. καθῆκεν
 23. ῥιπτόντων " οὐρανὸν, 24. r. ἀγεσθαι

- 25 οὕτως ἐπιφάνουν αὐτῷ. Ὡς δὲ ᾠροῦνται αὐτὸν
τοῖς ἱμαῖσιν, εἶπε πρὸς τὸν ἰσθῶτα ἑκατόνταρχον ὁ
Παῦλος· Εἰ ἄνθρωπον Ῥωμαῖον καὶ ἀκατάκριτον ἔξε-
26 στιν ὑμῖν μαστίζειν; Ἀκούσας δὲ ὁ ἑκατόνταρχος, προσ-
ελθὼν τῷ χιλιάρχῳ ἀπήγγειλε, λέγων· τί μέλλεις
27 ποιεῖν; ὁ γὰρ ἄνθρωπος οὗτος Ῥωμαῖός ἐστι. Προσ-
ελθὼν δὲ ὁ χιλιάρχος εἶπεν αὐτῷ· Λέγε μοι, ἢ σὺ
28 Ῥωμαῖός εἶ; Ὁ δὲ ἔφη· Ναί. Ἀπεκρίθη τε ὁ χιλιάρ-
χος· Ἐγὼ πολλοῦ κεφαλαίου τὴν πολιτείαν ταύτην
ἐκτησάμην. Ὁ δὲ Παῦλος ἔφη· Ἐγὼ δὲ καὶ γεγέν-
29 ημαι. Εὐθὺς οὖν ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ οἱ μέλλον-
τες αὐτὸν ἀνετάζειν. Καὶ ὁ χιλιάρχος δὲ ἐφοβήθη,
ἐπιγινούς ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι, καὶ ὅτι ἦν αὐτὸν δεδε-
κώς.
- 30 Τῇ δὲ ἐπαύριον βουλόμενος γνῶναι τὸ ἀσφαλές,
τὸ τί κατηγορεῖται παρὰ τῶν Ἰουδαίων, ἔλυσεν αὐ-
τὸν, καὶ ἐπέλευσεν ἢ συνελθεῖν τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ
πᾶν τὸ συνέδριον· καὶ καταγαγὼν τὸν Παῦλον, ἔστη-
28 σεν εἰς αὐτούς. Ἀτενίσας δὲ ὁ Παῦλος τῷ συνε-
δρίῳ, εἶπεν· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ πάσῃ συνειδήσει
ἀγαθῇ πεπολίτευμαι τῷ Θεῷ ἄχρι ταύτης τῆς ἡμέ-
2 ρας... Ὁ δὲ ἀρχιερεὺς Ἀνανίας ἐπέταξε τοῖς παρε-
3 στῶσιν αὐτῷ, τύπτειν αὐτοῦ τὸ στόμα. Τότε ὁ Παῦ-
λος πρὸς αὐτὸν εἶπε· Τύπτειν σε μέλλει ὁ Θεός, τοῖς χε-
πεινοιαμίνοι· καὶ σὺ κάθη κρίνων με κατὰ τὸν νόμον,
4 καὶ ᾠρονομῶν κελεύεις με τύπτεσθαι; Οἱ δὲ παρε-
5 στῶτες εἶπον· Τὸν ἀρχιερεῖα τοῦ Θεοῦ λοιδορεῖς; Ἐφη
τε ὁ Παῦλος· Οὐκ ἤδειν, ἀδελφοί, ὅτι ἐστὶν ἀρχιε-
ρεὺς· γέγραπται γάρ· Ἀρχοντα τοῦ λαοῦ σου οὐκ
6 ἐρεῖς κακῶς. Γινούς δὲ ὁ Παῦλος, ὅτι τὸ ἔν μέρος

25. r. προέτειναν *Alit* : προέτεινον *f.* προσέτειναν
26. † Ὁρα, 27. μοι σὺ, ἢ † εἰ 30. ≈ ὑπὸ † ἀπὸ
τῶν δεσμῶν, ἢ r. ἐλθεῖν ἢ r. ὅλον ἢ † αὐτῶν
3. παρὰ τὸν νόμον

ἔστι Σαδδουκαίων, τὸ δὲ ἕτερον Φαρισαίων, ἔπραξαν ἐν
 τῷ συνεδρίῳ· Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ Φαρισαῖός εἰμι, υἱὸς
 'Φαρισαίου· περὶ ἐλπίδος " καὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ
 κρίνομαι. Τοῦτο δὲ αὐτοῦ λαλήσαντος, ἐγένετο στά- 7
 σις τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Σαδδουκαίων, καὶ ἐσχί-
 σθη τὸ πλῆθος. Σαδδουκαῖοι μὲν γὰρ λέγουσι μὴ εἶ- 8
 ναι ἀνάστασιν, μηδὲ ἄγγελον μήτε πνεῦμα· Φαρισαῖοι
 δὲ ἐμολογοῦσι τὰ ἀμφοτέρω. Ἐγένετο δὲ κραυγὴ με- 9
 γάλῃ· καὶ ἀναστάντες 'οἱ γραμματεῖς τοῦ μέρους τῶν
 Φαρισαίων διεμάχοντο, λέγοντες· Οὐδὲν κακὸν εὐρί-
 σκομεν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ· εἰ δὲ πνεῦμα ἐλάλη-
 σεν αὐτῷ, ἢ ἄγγελος" .. Πολλῆς δὲ γενομένης στά- 10
 σως, 'εὐλαβηθεὶς ὁ χιλιάρχος μὴ διασπασθῇ ὁ Παῦ-
 λος ὑπ' αὐτῶν, ἐκέλευσε τὸ στράτευμα καταβαῖν ἀρ-
 πάζειν αὐτὸν ἐκ μέσου αὐτῶν, ἄγειν τε εἰς τὴν παρεμ-
 βολήν.

Τῇ δὲ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἐπιστὰς αὐτῷ ὁ κύριος εἶ- 11
 πε· Θάρσει· ὥς γὰρ διεμαρτύρω τὰ περὶ ἐμοῦ εἰς
 'Ιερουσαλήμ, οὕτω σε δεῖ καὶ εἰς 'Ρώμην μαρτυρῆ-
 σαι· Γενομένης δὲ ἡμέρας, ποιήσαντες 'συστρο- 12
 φὴν οἱ 'Ιουδαῖοι, ἀνθεμάτισαν ἑαυτοὺς, λέγοντες μήτε
 φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀποκτείνωσι τὸν Παῦλον·
 ἦσαν δὲ πλείους τεσσαράκοντα οἱ ταύτην τὴν συνα- 13
 μοσίαν 'πειρηκότες· οἵτινες προσελθόντες τοῖς ἀρχιε- 14
 ρεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις, εἶπον· Ἀναθέματι ἀνθε-
 ματίσαμεν ἑαυτοὺς, μηδενὸς γεύσασθαι ἕως οὗ ἀπο-
 κτείνωμεν τὸν Παῦλον. Νῦν οὖν ὑμεῖς ἐμφανίσατε 15
 τῷ χιλιάρχῳ σὺν τῷ συνεδρίῳ, ὅπως 'αὐτὸν κατα-

6. ~ Φαρισαίων· " om. καὶ 9. ~ τινες τῶν γραμ-
 ματέων τοῦ μ. τ. Φαρισαίων, Al. τινες τῶν Φαρι-
 σαίων, Al. γραμματεῖς τοῦ μ. τ. Φαρισαίων, " † μὴ
 θεομαχῶμεν. 10. ~ φοβηθεὶς 11. † Παῦλε· 12. r. τι-
 νες τῶν 'Ιουδαίων συστροφὴν, 13. ~ ποιησάμενοι·
 15. † αὐρίον

- γάγη πρὸς ὑμᾶς, ὡς μέλλοντας διαγινώσκειν ἀκριβέ-
στερον τὰ περὶ αὐτοῦ· ἡμεῖς δὲ, πρὸ τοῦ ἐγγίσειν αὐ-
16 τόν, ἑτοιμοὶ ἔσμεν τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν. Ἀκούσας
δὲ ὁ υἱὸς τῆς ἀδελφῆς Παύλου ἡ τὴν ἐνέδραν, παρα-
γενόμενος καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν παρεμβολὴν, ἀπήγ-
17 γειλε τῷ Παύλῳ. Προσκαλεσάμενος δὲ ὁ Παῦλος ἕνα
τῶν ἑκατοντάρχων, ἔφη· Τὸν νεανίαν τοῦτον ἀπάγα-
γε πρὸς τὸν χιλιάρχον· ἔχει γάρ τι ἀπαγγεῖλαι αὐτῷ.
18 Ὁ μὲν οὖν παραλαβὼν αὐτόν ἤγαγε πρὸς τὸν χιλιάρ-
χον, καὶ φησιν· Ὁ δέσμιος Παῦλος προσκαλεσάμε-
νός με, ἠρώτησέ τοῦτον τὸν νεανίαν ἀγαγεῖν πρὸς σέ,
19 ἔχοντά τι λαλῆσαι σοι. Ἐπιλαβόμενος δὲ τῆς χειρὸς
αὐτοῦ ὁ χιλιάρχος, καὶ ἀναχωρήσας κατ' ἰδίαν, ἐκυν-
20 θάκετο· Τί ἔστιν, ὃ ἔχεις ἀπαγγεῖλαί μοι; Εἶπε δέ·
Ὅτι οἱ Ἰουδαῖοι συνέθεντο τοῦ ἐρωτῆσαί σε, ὅπως
αὔριον εἰς τὸ συνέδριον καταγάγῃς τὸν Παῦλον, ὡς
ἡ μέλλοντίς τι ἀκριβέστερον πυνθάνεσθαι περὶ αὐτοῦ.
21 Σὺ οὖν μὴ πεισθῇς αὐταῖς· ἐνεδρεύουσι γὰρ αὐτόν ἐξ
αὐτῶν ἄνδρες πλείους τεσσαράκοντα, αἵτινες ἀνθεμά-
τισαν ἑαυτοὺς, μήτε φαγεῖν μήτε πιεῖν ἕως οὗ ἀνέλω-
σιν αὐτόν· καὶ νῦν ἑτοιμοὶ εἰσι πρῶδεχόμενοι τὴν ἀπὸ
22 σοῦ ἐπαγγελίαν. Ὁ μὲν οὖν χιλιάρχος ἀπέλυσε τὸν
νεανίαν, παραγγείλας μηδενὶ ἐκλαλῆσαι, ὅτι ταῦτα
23 ἐνέφανισας πρὸς με. Καὶ προσκαλεσάμενος δύο
τινὰς τῶν ἑκατοντάρχων, εἶπεν· Ἐτοιμάσατε στρατιώ-
τας διακοσίους, ὅπως πορευθῶσιν ἕως Καισαρείας, καὶ
ἱππεῖς ἑξομοήκοντα, καὶ ἑξιοβόλους ἑξομοήκοντα,
24 ἀπὸ τρίτης ὥρας τῆς νυκτός· κτήνη τε παραστήσαι,
ἵνα ἐπιβιβάσαντες τὸν Παῦλον διασώσωσι πρὸς Φίλιππα
25 τὸν ἡγεμόνα· γράψας ἐπιστολὴν περιέχουσιν τὸν τύ-
26 πον τοῦτον· Κλαύδιος Λυσίας τῷ κρατίστῳ ἡγεμόνι

16. τὸ ἐνεδρον, 20. μέλλων f. μελλόντων f. μέλ-
λοιντά 23. δεξιοβόλους " ὀγδοήκοντα, Al. cm.
25. Ceph. τρόπον

Φήλικι χαίρειν. Τὸν ἄνδρα τοῦτον συλληφθέντα ὑπὸ 27
τῶν Ἰουδαίων, καὶ μέλλοντα ἀναιρεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν,
ἐπιστάς σὺν τῷ στρατεύματι ἐξιλομένην ἑαυτὸν, μαθὼν
ὅτι Ῥωμαῖός ἐστι. Βουλόμενος δὲ γινῶναι τὴν αἰτίαν 28
δι' ἣν ἐνεκάλουν αὐτῷ, κατήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ συνέ-
δριον αὐτῶν· ὃν εὗρον ἐγκαλούμενον περὶ ζητημάτων 29
τοῦ νόμου αὐτῶν, μηδὲν δὲ ἄξιον θανάτου ἢ δεσμῶν
ἐγκλημα ἔχοντα. Μηνυθείσης δέ μοι ἑπιβουλῆς εἰς 30
τὸν ἄνδρα μέλλειν ἔσεσθαι ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ἑξαυ-
τῆς ἐπεμψα πρὸς σε, παραγγείλας καὶ τοῖς κατηγόροις
λέγειν τὰ πρὸς αὐτὸν ἐπὶ σοῦ. "Ἐρῶσο.

Οἱ μὲν οὖν στρατιῶται, κατὰ τὸ διαταγαμένοι 31
αὐτοῖς, ἀναλαβόντες τὸν Παῦλον, ἤγαγον διὰ τῆς νυ-
κτὸς εἰς τὴν Ἀντιπατρίδα. Τῇ δὲ ἐπαύριον ἰάσαντες 32
τοὺς ἰππεῖς πορεύεσθαι σὺν αὐτῷ, ὑπίστρεψαν εἰς τὴν
παρεμβολήν. Οἵτινες εἰσελθόντες εἰς τὴν Καισάρειαν, 33
καὶ ἀναδόντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ ἡγεμόνι, παρέστησαν
καὶ τὸν Παῦλον αὐτῷ. Ἀναγνοὺς δὲ ὁ καὶ ἐπερωτή- 34
σας ἐκ ποίας ἐπαρχίας ἐστὶ, καὶ πυθόμενος ὅτι ἀπὸ
Κιλικίας· Διακούσομαί σου, ἔφη, ὅταν καὶ οἱ κατή- 35
γοροὶ σου παραγένηνται. Ἐκέλευσέ τε αὐτὸν ἐν τῇ
πραιτωρίῳ τοῦ Ἡρώδου φυλάσσεσθαι.

Μετὰ δὲ πάντε ἡμέρας κατέβη ὁ ἀρχιερεὺς Ἀνα- 24
νίας μετὰ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ῥήτορος Τερτύλλου
τινός, οἵτινες ἐνεφάνισαν τῷ ἡγεμόνι κατὰ τοῦ Παύ-
λου. Κληθέντος δὲ αὐτοῦ, ἤρξατο κατηγορεῖ ὁ Τέρ- 2
τυλλος, λέγων· Πολλῆς εἰρήνης τυγχάνοντες διὰ σοῦ, 3
καὶ κατορθωμάτων γινομένων τῷ ἔθνει τούτῳ διὰ

27. → αὐτὸν, 30. ἐπιβουλῆς, ἑξαυτῆς ἐπεμψα ΑΙ.
ἐπιβ. ἔσεσθαι, ἑξαυτῆς ἐπεμψα ΑΙ. ἐπιβ. εἰς τὸν ἄν-
δρα ἔσεσθαι (ς. μέλλειν ἔσεσθαι) ἐξ αὐτῶν, ἐπεμψα
"→ Ἐρῶσο. 32. ὤσπερ ἔσεσθαι 34. † ὁ ἡγεμὼν,
35. οπ. τοῦ ΑΙ. τῷ 1. πρεσβυτέρων τιῶν 3. ὠδω-
θωμάτων

τῆς σῆς " προνοίας, πάντα τε καὶ πανταχοῦ ἀποδεχόμεθα,
 4 μεθα, κράτιστε Φῆλιξ, μετὰ πάσης εὐχαριστίας. Ἴνα
 δὲ μὴ ἐπὶ πλεῖον σε ἐγκόπτω, παρακαλῶ ἀκουσαί σε
 5 ἡμῶν συντόμως τῇ σῇ ἐπεικείᾳ. Εὐρόντες γὰρ τὸν
 ἄνδρα τοῦτον λοιμὸν, καὶ κινουῦντα ἑστάσιν πᾶσι τοῖς
 Ἰουδαίοις τοῖς κατὰ τὴν οἰκουμένην, πρωτοστάτην τε
 6 τῆς τῶν Ναζωραίων αἰρέσεως, ὃς καὶ τὸ ἱερόν ἐπί-
 ρασε βεβηλῶσαι· ὃν καὶ ἐκρατήσαμεν, καὶ κατὰ τὸν
 7 ἡμέτερον νόμον ἠβελήσαμεν κρίνειν. Παρελθὼν δὲ
 Λυσίας ὁ χιλιάρχος, μετὰ πολλῆς βίας ἐκ τῶν χει-
 8 ρῶν ἡμῶν ἀπήγαγε, κτελεύσας τοὺς κατηγοροὺς αὐτοῦ
 ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ· παρ' οὗ δυνήσῃ αὐτός, ἀνακρίνας,
 περὶ πάντων τούτων ἐπιγινῶναι, ὧν ἡμεῖς κατηγοροῦ-
 9 μεν αὐτοῦ. Συνεπύθεντο δὲ καὶ οἱ Ἰουδαῖοι. Φάσκοι-
 10 τες ταῦτα οὕτως ἔχειν. Ἀπεκρίθη δὲ ὁ Παῦλος,
 νεύσαντος αὐτῷ τοῦ ἡγεμόνος λέγειν· Ἐκ πολλῶν
 ἑτῶν ὄντα σε κριτὴν τῷ ἔθνει τούτῳ ἐπιστάμενος,
 11 " εὐθυμότερον τὰ περὶ ἑμαυτοῦ ἀπολογαῦμαι· δυναμέ-
 νου σου γινῶναι, ὅτι οὐ πλείους εἰσὶ μοι ἡμέραι ἢ δε-
 καδύο, ἀφ' ἧς ἀνέβη προσκυνήσων " ἐν Ἱερουσαλὴμ.
 12 Καὶ οὔτε ἐν τῷ ἱερῷ εὐρόν με πρὸς τινα διαλεγόμε-
 νον, ἢ ἑπισύστασιν ποιοῦντα ὄχλου, οὔτε ἐν ταῖς
 13 συναγωγαῖς, οὔτε κατὰ τὴν πόλιν· οὔτε παραστήσαι
 14 δύνανται, περὶ ὧν νῦν κατηγοροῦσί μου. Ὁμολογῶ
 δὲ τοῦτό σοι, ὅτι κατὰ τὴν ὁδόν, ἣν λέγουσιν αἵρεσις,
 οὕτω λατρεύω τῷ πατρὶ ᾧ Θεῷ, πιστεύων πᾶσι τοῖς
 κατὰ τὸν νόμον καὶ τοῖς ἐν τοῖς προφήταις γεγραμ-
 15 μένοις· ἐλπὶδα ἔχων εἰς τὸν Θεόν, ἣν καὶ αὐτοὶ οὗτοι

3. " προνοίας πάντα τε καὶ πανταχοῦ, ἀποδεχόμεθα,

5. ~ ἐστάσεις 6. 7. 8. ~ καὶ κατὰ ... ἔρχεσθαι ἐπὶ σέ·

7. βία πολλῇ ἐκ τ. χ. ἡμῶν ἀφείλετο καὶ πρὸς, σε
 ἀπίστευτε, 9. r. Συνέθεντο 10. add. δίκαιον

" ~ εὐθύμως 11. † ἢ " εἰς 12. ~ ἐπισύστασιν

13. add. σοι f. με 14. r. καὶ ἐν τοῖς προφήταις ΑΙ.
 καὶ τοῖς προφήταις

προσδέχονται, ἀνάστασιν μέλλειν ἵσασθαι ἡ νεκρῶν, δι-
καίων τε καὶ ἀδίκων. Ἐν τούτῳ ὁ αὐτὸς ἀσπῶ, 16
ἀπρόσκοπον συνείδησιν ἔχειν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τοὺς
ἀνθρώπους διαπαντός. Δι' ἐτῶν δὲ πλείονων παρεγε- 17
νόμην ἐλεημοσύνας ποιήσων εἰς τὸ ἔθνος μου, καὶ
προσφοράς. Ἐν οἷς εὖρόν με ἡγνισμένον ἐν τῇ ἱερᾷ, 18
οὐ μετὰ ὄχλου, οὐδὲ μετὰ Ἰουδαίου. Τινὲς δὲ ἀπὸ 19
τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι, οὓς ἔδει ἐπὶ σοῦ παρεῖναι, καὶ
κατηγορεῖν εἴ τι ἔχοιεν πρὸς με. Ἡ αὐτοὶ οὗτοι εἰπά- 20
σαν, τί εὖρον ἐν ἐμοὶ ἀδίκημα, στάντος μου ἐπὶ
τοῦ συνεδρίου ἢ περὶ μιᾶς ταύτης φωνῆς, ἧς ἔκραξα 21
ἰσθῶς ἐν αὐτοῖς. Ὅτι περὶ ἀναστάσεως νεκρῶν ἐγὼ
κρίνομαι σήμερον ὑφ' ὑμῶν. Ἀνεβάλετο δὲ αὐ- 22
τοὺς ὁ Φῆλιξ, ἀκριβέστερον εἰδὼς τὰ περὶ τῆς ὁδοῦ,
εἰπὼν. Ὅταν Λυσίας ὁ χιλιάρχος καταβῇ, διαγνώσο-
μαι τὰ καθ' ὑμᾶς. Διαταξάμενός τε τῷ ἐπατοντάρχῃ 23
τηρεῖσθαι αὐτόν, ἔχειν τε ἄνεσιν, καὶ μηδὲνα κω-
λύειν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ὑπηρετεῖν, ἢ προσέρχεσθαι
αὐτῷ.

Μετὰ δὲ ἡμέρας τινὰς παραγενόμενος ὁ Φῆλιξ σὺν 24
Δρουσίλλῃ τῇ γυναικί, οὓσῃ Ἰουδαία, μετεπέμψατο
τὸν Παῦλον, καὶ ἤκουσεν αὐτοῦ περὶ τῆς εἰς Χριστὸν
πίστεως. Διαλεγόμενου δὲ αὐτοῦ περὶ δικαιοσύνης καὶ 25
ἐγκρατείας καὶ τοῦ κρίματος τοῦ μέλλοντος, ἔμφο-
βος γενόμενος ὁ Φῆλιξ ἀπεκρίθη. Τὸ νῦν ἔχον πο-
ρεῖον καιρὸν δὲ μεταλαβὼν μετακαλίσομαί σε. Ἀμα 26
καὶ ἐλπίζων, ὅτι χρήματα δοθήσεται αὐτῷ ὑπὸ τοῦ
Παύλου, ὅπως λύσῃ αὐτόν· διὸ καὶ πυκνότερον αὐ-

15. ≡ νεκρῶν, 16. ~ καὶ ὡς ἔχων 18. ~ αἷς
"r. Ἰουδαίου, τινὲς ἀπὸ τῆς Ἀσίας Ἰουδαῖοι. 19. ~ δεῖ
20. † εἰ 22. r. ~ Ακούσας δὲ ταῦτα ὁ Φῆλιξ, ἀνεβά-
λετο αὐτούς, 23. ≡ τε "r. τὸν Παῦλον, ≡ ἢ προσ-
έρχεσθαι 24. † αὐτοῦ, Al. ἰδίᾳ, 25. ~ μέλλοντος
κρίματος "† ἵσασθαι, 26. † δὲ ≡ ὅπως λύ-
σῃ αὐτόν.

- 27 τὸν μετὰ κεμπόμενος ἀμίλει αὐτῷ. Διετίνας δὲ
 πληρωθείσης ἔλαβε διάδοχον ὁ Φῆλιξ Πόρκιον Φῆστον.
 Δέλων τε χάριτας καταθέσθαι τοῖς Ἰουδαίοις ὁ Φῆλιξ,
 κατέλιπε τὸν Παῦλον δεδεμένον.
- 25 Φῆστος οὖν ἐπιστὰς τῇ ἐπαρχίᾳ, μετὰ τρεῖς ἡμέρας
 2 ἀνέβη εἰς Ἱεροσόλυμα ἀπὸ Καισαρείας. Ἐνεφάνισαν
 δὲ αὐτῷ ὁ ἀρχιερεὺς καὶ οἱ πρῶτοι τῶν Ἰουδαίων
 3 κατὰ τοῦ Παύλου, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν, αἰτούμενοι
 χάριν κατ' αὐτοῦ, ὅπως μεταπέμψῃται αὐτὸν εἰς Ἱε-
 4 ρουσαλήμ· ἐνέδραν ποιοῦντες ἀνελεῖν αὐτὸν κατὰ τὴν
 4 ὁδόν. Ὁ μὲν οὖν Φῆστος ἀπεκρίθη, τηρεῖσθαι τὸν
 Παῦλον ἐν Καισαρείᾳ, ἑαυτὸν δὲ μέλλειν ἐν τάχει
 5 ἐκπορεύεσθαι. Οἱ οὖν ἐν ὑμῖν, φησὶ, δυνατοί, συγκα-
 6 τάζαντες, εἴ τι ἐστὶν ἐν τῷ ἀνδρὶ, κατηγορεῖται
 6 σαι αὐτοῦ. Διατρίψας δὲ ἐν αὐτοῖς ἡμέρας ὁ
 πλείους ὅπῃ ἢ δέκα, καταβὰς εἰς Καισάρειαν, τῇ
 7 ἐπαύριον καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐκέλευσε τὸν Παύ-
 7 λον ἀχθῆναι. Παραγενομένου δὲ αὐτοῦ, περιέστησαν
 ὁ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καταβεβηκότες Ἰουδαῖοι, πολλὰ
 καὶ βαρέα αἰτιάματα φέροντες κατὰ τοῦ Παύλου,
 8 ἃ οὐκ ἴσχυον ἀποδείξαι ἀπολογουμένου αὐτοῦ. Ὅτι
 οὔτε εἰς τὸν νόμον τῶν Ἰουδαίων, οὔτε εἰς τὸ ἱερὸν,
 9 οὔτε εἰς Καίσαρά τι ἥμαρτον. Ὁ Φῆστος δὲ, τοῖς Ἰου-
 δαίοις Δέλων χάριν καταθέσθαι, ἀποκριθεὶς τῷ Παύ-
 λῳ εἶπε· Θέλεις εἰς Ἱεροσόλυμα ἀναβὰς, ἐκεῖ περὶ
 10 τούτων κρίνεσθαι ἐπ' ἐμοῦ; Εἶπε δὲ ὁ Παῦλος· Ἐπὶ
 τοῦ βήματος Καίσαρος ἵστώς εἰμι, οὗ με δεῖ κρίνε-
 σθαι. Ἰουδαίους οὐδὲν ἠδίκησα, ὥς καὶ σὺ κάλλιον
 11 ἐπιγινώσκεις. Εἰ μὲν γὰρ ἀδικῶ, καὶ ἄξιον θανάτου

2. νοί ἀρχιερεῖς 4. ~ εἰς Καισάρειαν, 5. add. ἄπο-
 ποι "† τούτω, 6. r. πλείους ἢ δέκα, Al. ὁ πλείους
 ὅπῃ ἢ δέκα, 7. add. ὁ αὐτὸν f. αὐτῷ " r. αἰ-
 τιάματα " ~ κατὰ τοῦ Παύλου, Al. κατ' αὐτοῦ,
 11. ~ οὖν

πέπραχά τι, οὐ παραιτοῦμαι τὸ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ οὐ-
δὲν ἔστιν ὧν οὗτοι κατηγοροῦσί μου, οὐδεὶς με δύνα-
ται αὐτοῖς χαρίσασθαι. Καίσαρα ἐπικαλοῦμαι. Τότε 12
ὁ Φῆστος συλλαλήσας μετὰ τοῦ συμβουλίου, ἀπεκρί-
θη· Καίσαρα ἐπικέκλησαι· ἐπὶ Καίσαρα πορεύσῃ.

Ἡμερῶν δὲ διαγενομένων τινῶν, Ἀγρίππας ὁ βα- 13
σιλεὺς καὶ Βερνίκη κατήντησαν εἰς Καισάρειαν, ἀспа-
σόμενοι τὸν Φῆστον. Ὡς δὲ πλείους ἡμέρας διέτριβον 14
ἐκεῖ, ὁ Φῆστος τῷ βασιλεῖ ἀνέθετο τὰ κατὰ τὸν Παῦ-
λον, λέγων· Ἄνθρωπος τις ἔστι καταλελειμμένος ὑπὸ Φή-
λικος δέσμιος· περὶ οὗ, γενομένου μου εἰς Ἱεροσόλυ- 15
μα, ἐνεφάνισαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τῶν
Ἰουδαίων, αἰτούμενοι κατ' αὐτοῦ· δίκην. Πρὸς οὓς 16
ἀπεκρίβην, ὅτι οὐκ ἔστιν ἔθος Ῥωμαίοις χαρίζεσθαι
τινα ἄνθρωπον", κρίνῃ ὁ κατηγορούμενος κατὰ πρόσ-
ωπον ἔχοι τοὺς κατηγοροὺς, τόπον τε ἀπαλογίας λά-
ξοι περὶ τοῦ ἐγκλήματος. Συνελθόντων οὖν αὐτῶν 17
ἐνθάδε, ἀναβολὴν μηδεμίαν ποιησάμενος, τῇ ἐξῆς κα-
θίσας ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐκέλευσα ἀχθῆναι τὸν ἄνδρα.
Περὶ οὗ σταθέντες οἱ κατήγοροι οὐδεμίαν αἰτίαν· ἐπέ- 18
φερον, ὧν ὑπεόουν ἐγώ". Ζητήματα δὲ τινα περὶ τῆς 19
ιδίας δεισιδαιμονίας εἶχον πρὸς αὐτὸν, καὶ περὶ τίνος
Ἰησοῦ τεθνηκότος, ὃν ἔφασκεν ὁ Παῦλος ζῆν. Ἀπο- 20
ρρέωντος δὲ ἐγὼ εἰς τὴν περὶ· τούτου ζήτησιν, ἔλε-
γον, εἰ βούλοιντο πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐκεῖ
κρίνεσθαι περὶ τούτων. Τοῦ δὲ Παύλου ἐπικαλεσα- 21
μένου τηρηθῆναι αὐτὸν εἰς τὴν τοῦ Σεβαστοῦ διάγνω-
σιν, ἐκέλευσα τηρεῖσθαι αὐτὸν, ὥς οὗ· πέμψω αὐτὸν
πρὸς Καίσαρα. Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Φῆστον ἔφη· 22
Ἐβουλόμην καὶ αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου ἀποῦσαι. Ὁ δὲ
Αὔριον, φησὶν, ἀκούσῃ αὐτοῦ.

15. ~ καταδίκην. 16. ~ τινι "† εἰς ἀπώλειαν,

18. ~ ἔφερον, "add. ~ ποιηρᾶν· ἴ. ποιηρῶν·

20. ~ τούτων 21. ἀναπέμψω

- 23 Τῇ οὖν ἐπαύριον ἐλθόντος τοῦ Ἀγρίππα καὶ τῆς
 Βερνίκης μετὰ πολλῆς φαντασίας, καὶ εἰσελθόντων εἰς
 τὸ ἀκροατήριον, σὺν τε τοῖς χιλιάρχοις καὶ ἀνδράσι
 τοῖς κατ' ἐξοχὴν ὁμοῦσι τῆς πόλεως, καὶ κελεύσαντος
 24 τοῦ Φήστου, ἤχθη ὁ Παῦλος. Καὶ φησιν ὁ Φῆστος·
 Ἀγρίππα βασιλεῦ, καὶ πάντες οἱ συμπαρόντες ἡμῖν
 ἄνδρες, θεωρεῖτε τοῦτον, περὶ οὗ πᾶν τὸ πλῆθος τῶν
 Ἰουδαίων ἐνετυχόν μοι ἐν τε Ἱεροσολύμοις καὶ ἐνθάδε,
 25 ἐπιβωῶντες μὴ δεῖν ζῆν αὐτὸν μηκέτι. Ἐγὼ δὲ κα-
 ταλαβόμενος μηδὲν ἄξιον θανάτου αὐτὸν πεπραχέναι,
 καὶ αὐτοῦ δὲ τούτου ἐπικαλεσαμένου τὸν Σέβαστον,
 26 ἔκρινα πέμπειν αὐτόν. Περὶ οὗ ἀσφαλές τι γράψαι
 τῷ κυρίῳ οὐκ ἔχω· διὸ προήγαγον αὐτὸν ἐφ' ὑμῶν,
 καὶ μάλιστα ἐπὶ σοῦ, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ὅπως τῆς
 27 ἀνακρίσεως γενομένης σχῶ τι γράψαι. Ἄλογον γάρ
 μοι δοκεῖ, πέμποντα δέσμιον, μὴ καὶ τὰς κατ' αὐτοῦ
 αἰτίας σημεῖναι.
- 26 Ἀγρίππας δὲ πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη· Ἐπιτρέπεταιί
 σοι ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν. Τότε ὁ Παῦλος ἀπελογεῖ-
 2 το, ἐκτείνας τὴν χεῖρα· Περὶ πάντων ἂν ἐγκαλοῦμαι
 ὑπὸ Ἰουδαίων, βασιλεῦ Ἀγρίππα, ἡγῆμαι ἐμαυτὸν μα-
 3 κάριον, ἐπὶ σοῦ μέλλων σήμερον ἀπολογεῖσθαι· μάλι-
 στα γινώσκειν ὄντα σε πάντων τῶν κατὰ Ἰουδαίους
 ἔθων τε καὶ ζητημάτων. Διὸ δέομαί σου, μακροβύ-
 4 μως ἀποῦσαί μου. Τὴν μὲν οὖν βίωσίν μου τὴν
 ἐκ νεότητος, τὴν ἀπ' ἀρχῆς γενεμένην ἐν τῷ ἔθνει
 5 μου ἐν Ἱεροσολύμοις, ἴσασι πάντες οἱ Ἰουδαῖοι· προ-
 γινώσκοντές με ἄνωθεν, (εἰὰν θέλωσι μαρτυρεῖν,) ὅτι
 κατὰ τὴν ἀκριβεστάτην αἵρεσιν τῆς ἡμετέρας θρησκείας
 6 ἔζησα Φαρισαῖος. Καὶ νῦν ἐπ' ἐλπίδι τῆς πρὸς τοὺς
 πατέρας ἐπαγγελίας γενομένης ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἕστηκα

23. = οὔσι 25. = αὐτόν. 26. ~ γράψω. 1 ~ περὶ
 3. add. ἐπιστάμενος f. εἰδώς, " = σου, 6. ~ εἰς
 τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐπαγγελίας

κρινόμενος· εἰς ἣν τὸ δωδεκάφυλον ἡμῶν, ἐν ἐκτενείᾳ 7
 θυκτα καὶ ἡμέραν λατρεῦον, ἐλπίζει καταστῆσαι· πε-
 ρὶ ἧς ἐλπίδος ἐγκαλοῦμαι, ὁ βασιλεῦ. Ὁ Ἀγρίππα, ὑπὸ
 Ἰουδαίων. Τί; ἄπιστον κρίνεται παρ' ὑμῖν, εἰ ὁ Θεὸς 8
 νεκροὺς ἐγείρει; Ἐγὼ μὲν οὖν ἰδοῦσα ἑμαυτῇ 9
 πρὸς τὸ ὄνομα Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου δεῖν πολλὰ ἐναν-
 τία πρᾶξαι. Ὅ καὶ ἐποίησα ἐν Ἱεροσολύμοις· καὶ πολ- 10
 λούς τῶν ἁγίων ἐγὼ ἐν φυλακαῖς κατέκλεισα, τὴν
 παρὰ τῶν ἀρχιερέων ἐξουσίαν λαβὼν· ἀναιρουμένους
 τε αὐτῶν, κατηνευκα ψῆφον· καὶ κατὰ πάσας τὰς συ- 11
 αγωγὰς πολλάκις τιμωρῶν αὐτοὺς, ἠνάγκαζον βλασ-
 φημεῖν· περισσῶς τε ἐμμαινόμενος αὐτοῖς, ἐδίωπον
 ἕως καὶ εἰς τὰς ἔξω πόλεις. Ἐν οἷς καὶ πο- 12
 ρεύόμενος εἰς τὴν Δαμασκὸν μετ' ἐξουσίας καὶ ἐπιτρο-
 πῆς τῆς παρὰ τῶν ἀρχιερέων, ἡμέρας μίσης, κατὰ 13
 τὴν ὁδὸν εἶδον, βασιλεῦ, οὐρανόθεν, ὑπὲρ τὴν λαμ-
 πρότητα τοῦ ἡλίου, περιλάμψαν με φῶς καὶ τοὺς σὺν
 ἡμοῖ πορευομένους. Πάντων δὲ καταπεσόντων ἡμῶν 14
 εἰς τὴν γῆν, ἤκουσα φωνὴν λαλοῦσαν πρὸς με, καὶ
 λέγουσαν τῇ Ἑβραϊδὶ διαλέκτῳ· Σαοῦλ, Σαοῦλ, τί
 με διώκεις; σκληρὸν σοι πρὸς κέντρα λακτίζειν. Ἐγὼ 15
 δὲ εἶπον· Τίς εἰ, κύριε; Ὁ δὲ εἶπεν· Ἐγὼ εἰμι Ἰη-
 σοῦς, ὃν σὺ διώκεις. Ἀλλὰ ἀνάστηθι, καὶ στήθι ἐπὶ 16
 τοὺς πόδας σου· εἰς τοῦτο γὰρ ὤφθην σοι, προχειρί-
 σασθαί σε ὑπηρετήν καὶ μάρτυρα, ὃν τε εἶδες, ὃν τε
 ὀφθήσομαί σοι· ἐξαιρούμενός σε ἐκ τοῦ λαοῦ καὶ τῶν 17
 ἐθνῶν, εἰς οὓς ἐγὼ σε ἀποστέλλω, ἀνοῖξαι ὀφθαλ- 18
 μούς αὐτῶν, τοῦ ἐπιστρέψαι ἀπὸ σκότους εἰς φῶς, καὶ
 τῆς ἐξουσίας τοῦ σατανᾶ ἐπὶ τὸν Θεόν, τοῦ λαβεῖν
 οὗτους ἄφεσιν ἁμαρτιῶν, καὶ κληρὸν ἐν τοῖς ἁγιασμέ-

7. om. βασιλεῦ ὡς Ἀγρίππα, ἢ τῶν 10. Ὡς τῶν
 ὡς γ. → ἐν 12. καὶ ὡς τῆς παρὰ 14. Ὡς φωνὴν
 λαλοῦσαν πρὸς με τῇ Ἑβραϊδὶ Al. φωνὴν λέγουσαν
 πρὸς με τῇ Ἑβρ. 17. γ. Ὡς

- 19 ιαις, πίστει τῇ εἰς ἐμέ. Ὁθεν, βασιλεῦ Ἀγρίπ-
 20 πα, οὐκ ἰγερόμην ἀπειθῆς τῇ οὐραίνῃ ὀπτασίᾳ· ἀλλὰ
 τοῖς ἐν Δαμασκῷ πρῶτον καὶ Ἱεροσολύμοις, εἰς πᾶσαν
 21 τὴν χάραν τῆς Ἰουδαίας, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ἀπήγ-
 γελλον μετανοεῖν, καὶ ἐπιστρέφειν ἐπὶ τὸν Θεόν, ἅξια
 22 τῆς μετανοίας ἔργα πράσσοντας. Ἐνεκα τούτων με-
 οὶ Ἰουδαῖοι συλλαβόμενοι ἐν τῷ ἱερῷ, ἐπειρῶντο δια-
 23 χειρίσασθαι. Ἐπικουρίας οὖν τυχὼν τῆς παρὰ τοῦ
 Θεοῦ, ἄχρι τῆς ἡμέρας ταύτης ἔσθηκα, μαρτυρούμενος
 μικρῇ τε καὶ μεγάλῳ, οὐδὲν ἱκτὸς λέγων, ὅτι τε οἱ
 24 προφῆται ἐλάλησαν μελλόντων γίνεσθαι, καὶ Μαυ-
 25 ρῆς· εἰ παθητὸς ὁ Χριστὸς, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως
 νεκρῶν φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ καὶ τοῖς
 26 ἔθνεσι. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἀπολογουμένου, ὁ Φῆ-
 στος μεγάλη τῇ φωνῇ ἔφη· Μαΐνη, Παῦλε· τὰ πολλά
 27 σε γράμματα εἰς μανίαν περιτρέπει. Ὁ δὲ· Οὐ μαί-
 νομαι, φησὶ, κράτιστε Φῆστε, ἀλλ' ἀληθείας καὶ σω-
 28 φροσύνης ῥήματα ἀποφθέγγομαι. Ἐπίσταται γὰρ περὶ
 τούτων ὁ βασιλεὺς, πρὸς ὃν καὶ παρρησιαζόμενος λα-
 λῶ· λαυθάνειν γὰρ αὐτόν τι τούτων· οὐ πείθομαι οὐ-
 29 δέν· οὐ γάρ ἐστιν ἐν γωνίᾳ πεπραγμένον τοῦτο. Πι-
 στεύεις, βασιλεῦ Ἀγρίππα, τοῖς προφῆταις; Οἶδα, ὅτι
 30 πιστεύεις. Ὁ δὲ Ἀγρίππας πρὸς τὸν Παῦλον ἔφη·
 31 Ἐν ὀλίγῳ με πείθεις Χριστιανὸν γενέσθαι. Ὁ δὲ Παῦ-
 λος· εἶπεν· Εὐξαίμην ἂν τῷ Θεῷ, καὶ ἐν ὀλίγῳ καὶ
 ἐν ἡ πολλῷ, οὐ μόνον σὲ, ἀλλὰ καὶ πάντας τοὺς ἀκού-
 οντάς μου σήμερον, γενέσθαι τοιούτους, ὅποῖος καὶ γὰρ
 εἰμι, παρεκτὸς τῶν δεσμῶν τούτων.
- 30 Ἄνίστη τε ὁ βασιλεὺς καὶ ὁ ἡγεμὼν, ἡ τε Βερνί-
 31 κη, καὶ οἱ συγκαθήμενοι αὐτοῖς· καὶ ἀναχωρήσαντες
 ἐλάλουν πρὸς ἀλλήλους, λέγοντες· Ὅτι οὐδὲν θανάτου

26. οὐ πείθομαι· οὐδὲ γὰρ ΑΙ. πείθομαι οὐδέν· οὐ
 γὰρ 28. ἔφη· 29. εἶπεν· Ὡς μεγάλη
 30. γ. ~ Καὶ ταῦτα εἰπόντος αὐτοῦ, ἀνίστη ὁ

ἄξιον ἢ δεσμῶν πράσσει ὁ ἄνθρωπος οὗτος. Ἀγρίππας 32
δὲ τῷ Φίππῳ ἔφη· Ἀπολελύσθαι ἰδύνατο ὁ ἄνθρωπος
οὗτος, εἰ μὴ ἐπεκέκλητο Καίσαρα.

Ὡς δὲ ἐκρίθη τοῦ ἀποπλεῖν ἡμᾶς εἰς τὴν Ἰταλίαν, 27
παρεδίδουν τὸν τε Παῦλον καὶ τινὰς ἑτέρους δεσμώ-
τας ἑκατοντάρχῃ, ὀνόματι Ἰουλίῳ, σπειρης Σιβαστῆς.
Ἐπιβάντες δὲ πλοῖον Ἀδραμυττηνῶ, ἔμελλοντες πλεῖν 2
" τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν τόπους, ἀνῆχθημεν, ὅντος σὺν
ἡμῖν Ἀριστάρχου Μακεδόνης Θεσσαλονικέως. Τῇ τε 3
ἑτέρᾳ κατήχθημεν εἰς Σιδῶνα· φιλανθρώπως τε ὁ Ἰού-
λιος τῷ Παύλῳ χρησάμενος, ἐπέτρεψε πρὸς ἑτέ- 4
ρους " πορευθέντα ἐπιμελείας τυχεῖν. Καὶ κεῖθεν ἀνα-
χθέντες ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κύπρον, διὰ τὸ τοὺς ἀνέ-
μους εἶναι ἐναντίους. Τό, τε πέλαιος τὸ κατὰ τὴν Κι- 5
λικίαν καὶ Παμφυλίαν διαπλεύσαντες, κατήλθομεν εἰς
Μύρα τῆς Λυκίας. Καὶ κεῖ εὐρὼν ὁ ἑκατόνταρ- 6
χος πλοῖον Ἀλεξανδρίνον πλεῖν εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἐν-
βίβασεν ἡμᾶς εἰς αὐτό. Ἐν ἱκαναῖς δὲ ἡμέραις βραδυ- 7
πλοοῦντες, καὶ μόλις γενόμενοι κατὰ τὴν Κνίδον, μὴ
προσῶντος ἡμᾶς τοῦ ἀνέμου, ὑπεπλεύσαμεν τὴν Κρή-
την κατὰ Σαλμώνην· μόλις τε παραλεγόμενοι αὐτὴν, 8
ἤλθομεν εἰς τόπον τινὰ καλούμενον Καλοὺς λιμένας,
ὃ ἔγγυς ἦν πόλιν Δασαία. Ἰκανοῦ δὲ χρόνου διαγε- 9
νομένου, καὶ ὅντος ἤδη ἐπισφαλοῦς τοῦ πλοῦς, διὰ τὸ
καὶ τὴν νηστείαν ἤδη παρεληλυθῆναι, παρήνει ὁ Παῦ-
λος, λέγων αὐτοῖς· Ἄνδρες, θεωρῶ, ὅτι μετὰ ὕβρεως 10
καὶ πολλῆς ζημίας οὐ μόνον τοῦ ἑφορτίου καὶ τοῦ
πλοίου, ἀλλὰ καὶ τῶν ψυχῶν ἡμῶν μέλλειν ἵσσεσθαι
τὸν πλοῦν. Ὁ δὲ ἑκατοντάρχης τῷ κυβερνήτῃ καὶ 11
τῷ ναυκλῆρῳ ἐπέειπετο μᾶλλον, ἢ τοῖς ὑπὸ τοῦ Παύ-
λου λεγομένοις. Ἀναυθέντος δὲ τοῦ λιμένος ὑπάρχον- 12

2. ~ μέλλοντι "add. εἰς 3. om. τοὺς " πορευθέντι
5. Σμύρναν Al. Δύστρα Conject. Λίμυρα 8. Αλασ-
σα. 10. r. φόρτου 11. r. ἑκατόνταρχος

τὰς πρὸς παραχειμασίαν, οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν
 ἀναχθῆναι καὶ κεῖθεν, εἴπως δύναιντο καταστήσαντες
 εἰς Φοίνικα παραχειμάσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέπον-
 13 τα κατὰ Λίβα καὶ κατὰ Χῶρον. Ὑποπνεύσαντος δὲ
 Νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως κεκρατηκῆναι, ἄραν-
 14 τες, ἄσπον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. Μετ' οὐ πολὺ
 δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός, ὁ καλούμε-
 15 νος Ἐὐρυκλύδων. Συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου,
 καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες
 16 ἐφερόμεθα. Νησίον δὲ τι ὑποδραμόντες καλούμενον
 Ἰκλαύδην, μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς
 17 σκάφης· ἦν ἄρατες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύντες
 τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπέσω-
 18 σι, χαλάσαντες· τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο. Σφοδρῶς
 δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἐξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο·
 19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἔρ-
 20 ριψαν. Μῆτε δὲ ἡλίου, μῆτε ἄστρον ἐπιφαινόντων
 ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπικει-
 μένου, λοιπὸν περιηρεῖτο πᾶσα ἐλπίς τοῦ σώζεσθαι
 21 ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε στα-
 θεῖς ὁ Παῦλος ἐν μέσῳ αὐτῶν, εἶπεν· Ἐδεῖ μὲν, ὦ ἄν-
 δρες, πιθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρή-
 τας, κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.
 22 Καὶ τανῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυ-
 23 χῆς· οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. Πα-
 ρέστη γὰρ μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, οὗ
 24 εἰμι, ὃ καὶ λατρεύω, λέγων· Μὴ φοβοῦ, Παῦλε·
 Καίσαρί σε δεῖ παραστῆναι· καὶ ἰδοὺ, κεχάρισταί σοι
 25 ὁ Θεὸς πάντας τοὺς πλείονας μετὰ σοῦ. Διὸ εὐθυ-
 μεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται,

13. Ἄσπον 14. γ. Εὐροκλύδων. *Alit*: Εὐρακλύ-
 δων. *Alit*: Εὐρακλύων. 16. Κλαύδην, *Alit*: Καῦδα,
 17. τὰ ἰστία, *f.* τὸ ἰστίον, 19. γ. ὤρρίψαμεν.
 22. οὐδεμιᾶς

τοὺς πρὸς παραχειμασίαν, οἱ πλείους ἔθεντο βουλὴν
 ἀναχθῆναι καὶ κεῖθεν, εἴπως δύναιντο καταστήσαντες
 εἰς Φοίνικα παραχειμαῖσαι, λιμένα τῆς Κρήτης βλέπον-
 13 τα κατὰ Λίβα καὶ κατὰ Χάρον. Ὑποπνεύσαντος δὲ
 Νότου, δόξαντες τῆς προθέσεως πεκρατηκέναι, ἄραν-
 14 τες, ἄσπον παρελέγοντο τὴν Κρήτην. Μετ' οὐ πολὺ
 δὲ ἔβαλε κατ' αὐτῆς ἄνεμος τυφωνικός, ὁ καλούμε-
 15 νος Ἐὐροκλύδων. Συναρπασθέντος δὲ τοῦ πλοίου,
 καὶ μὴ δυναμένου ἀντοφθαλμεῖν τῷ ἀνέμῳ, ἐπιδόντες
 16 ἐφερόμεθα. Νησίον δὲ τι ὑποδραμόντες καλούμενον
 Ἰκλαύδην, μόλις ἰσχύσαμεν περικρατεῖς γενέσθαι τῆς
 17 σκάφης· ἦν ἄρατες, βοηθείαις ἐχρῶντο, ὑποζωννύτες
 τὸ πλοῖον· φοβούμενοί τε μὴ εἰς τὴν Σύρτιν ἐκπίσω-
 18 σι, χαλάσαντες τὸ σκεῦος, οὕτως ἐφέροντο. Σφοδρῶς
 δὲ χειμαζομένων ἡμῶν, τῇ ἐξῆς ἐκβολὴν ἐποιοῦντο·
 19 καὶ τῇ τρίτῃ αὐτόχειρες τὴν σκευὴν τοῦ πλοίου ἔρ-
 20 ριψαν. Μῆτε δὲ ἡλίου, μῆτε ἄστρον ἐπιφαινόντων
 ἐπὶ πλείονας ἡμέρας, χειμῶνός τε οὐκ ὀλίγου ἐπιχει-
 μένου, λοιπὸν περιηρεῖτο πᾶσα ἐλπίς τοῦ σωῆσθαι
 21 ἡμᾶς. Πολλῆς δὲ ἀσιτίας ὑπαρχούσης, τότε στα-
 θεῖς ὁ Παῦλος ἐν μίσῳ αὐτῶν, εἶπεν· Ἔδει μὲν, ὦ ἄν-
 δρες, πιθαρχήσαντάς μοι μὴ ἀνάγεσθαι ἀπὸ τῆς Κρή-
 τος, κερδῆσαί τε τὴν ὕβριν ταύτην καὶ τὴν ζημίαν.
 22 Καὶ τανῦν παραινῶ ὑμᾶς εὐθυμεῖν· ἀποβολὴ γὰρ ψυ-
 23 χῆς ἡ οὐδεμία ἔσται ἐξ ὑμῶν, πλὴν τοῦ πλοίου. Πα-
 ρίστη γὰρ μοι ταύτῃ τῇ νυκτὶ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, οὗ
 24 εἰμὶ, ὃ καὶ λατρεύω, λέγων· Μὴ φοβοῦ, Παῦλε·
 Καίσαρί σε δεῖ παραστήναι· καὶ ἰδοὺ, κεχάρισται σοι
 25 ὁ Θεὸς πάντας τοὺς πλέοντας μετὰ σοῦ. Διὸ εὐθυ-
 μεῖτε, ἄνδρες· πιστεύω γὰρ τῷ Θεῷ ὅτι οὕτως ἔσται,

13. Ἄσπον 14. γ. Ἐὐροκλύδων. *Alii*: Ἐὐρακλύ-
 δων. *Alii*: Ἐὐρακύλων. 16. Κλαύδην, *Alii*: Καῦδα,
 17. τὰ ἰστία, *sc.* τὸ ἰστίον, 19. γ. ὤρριψαμεν.
 22. οὐδεμιᾶς

καθ' οὗν τρόπον λελάληταί μοι. Εἰς ἡῶν δὲ τινα θεῖ 26
 ἡμᾶς ἐκπείσειν. Ὡς δὲ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ νυξ 27
 ἐγένετο, διαφορομένων ἡμῶν ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, κατὰ μέ-
 σον τῆς νυκτὸς ὑπενόουν οἱ ναῦται προσάγειν τινὰ αὐ-
 τοῖς χώραν· καὶ βολίσαντες, εὗρον ὀργυιᾶς εἴκοσι 28
 βραχὺ δὲ διαστήσαντες, καὶ πάλιν βολίσαντες, εὗρον
 ὀργυιᾶς δεκαπέντε· φοβούμενοί τε, ἡμέρας " εἰς τρα- 29
 χεῖς τόπους " ἐκπέσωμεν, ἐκ πρύμνης ῥίψαντες ἀγκύ-
 ρας τέσσαρας, ἤρχοντο ἡμέραν γενέσθαι. Τῶν δὲ ναυ- 30
 τῶν ζητούντων φυγεῖν ἐκ τοῦ πλοίου, καὶ χαλασά-
 των τὴν σπάφην εἰς τὴν θάλασσαν, προφάσει ὥς ἐκ
 πύργου μελλόντων ἀγκύρας ἐκτείνειν, εἶπεν ὁ Παῦ- 31
 λος τῷ ἑκατοντάρχῃ καὶ τοῖς στρατιώταις· Ἐὰν μὴ
 οὗτοι μείνωσιν ἐν τῷ πλοίῳ, ὑμεῖς σωθῆναι οὐ δύνα-
 σθε. Τότε οἱ στρατιῶται ἀπέκοψαν τὰ σχοινία τῆς 32
 σπάφης, καὶ εἶασαν αὐτὴν ἐκπείσειν. Ἀχρι δὲ οὗ ἔμελ- 33
 λαν ἡμέρα γενέσθαι, παρεκάλει ὁ Παῦλος ἅπαντας με-
 ταλαβεῖν τροφῆς, λέγων· Τεσσαρεσκαίδεκάτῃ σήμε-
 ρον ἡμέραν προσδοκῶντες, ἄσιτοι διατελεῖτε, μηδὲν
 προσλαβόμενοι. Διὸ παρακαλῶ ὑμᾶς ἑταλαβεῖν τρο- 34
 φῆς· τοῦτο γὰρ πρὸς τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ὑπάρχει·
 οὐδενὸς γὰρ ὑμῶν θρίξ ἐκ τῆς κεφαλῆς " ἀπολείπεται.
 Εἰπὼν δὲ ταῦτα, καὶ λαβὼν ἄρτον, εὐχαρίστησεν τῷ 35
 θεῷ ἐνώπιον πάντων, καὶ κλάσας ἤρξατο ἐσθίειν.
 Εὐθυμοὶ δὲ γενόμενοι πάντες, καὶ αὐτοὶ προσελάβον- 36
 το τροφῆς. Ἡμεῖς δὲ ἐν τῷ πλοίῳ αἱ πᾶσαι ψυχαί, 37
 διακόσιαι ἐβδόμηκοιτα ἕξ. Κορεσθέντες δὲ τροφῆς, 38
 ἐκρυφίζον τὸ πλοῖον, ἐκβαλλόμενοι τὸν σῖτον εἰς τὴν
 θάλασσαν. Ὅτε δὲ ἡμέρα ἐγένετο, τὴν γῆν οὐκ ἐπε- 39
 γίνωσκον· κόλπον δὲ τινα κατενόουν ἔχοντα αἰγιαλὸν,
 εἰς ὃν ἔβουλεύσαντο, εἰ " δύναιτο, ἐξῶσαι τὸ πλοῖον.

29. ~ μήτου " ~ κατὰ " r. ἐκπέσωσιν, 34. r. προσ-
 λαβεῖν " r. πείσειται. 39. ὠέβουλεύοντο, f. ἐβού-
 λητο, " ὠδυνατόν,

- 40 Καὶ τὰς ἀγκύρας περιελόντες, εἶον εἰς τὴν θάλασσαν,
 ἡμεῖς πάντες τὰς ζευκτηρίας τῶν πηδαλίων· καὶ ἐπά-
 ρακτες τὸν ἀρτέμακα τῇ πνεύσῃ, κατεῖχον εἰς τὸν αἰ-
 41 γιωλόν. Περιτεσόντες δὲ εἰς τόπον διθάλασσον, ἐπά-
 κειλε τὴν κοῦν· καὶ ἡ μὲν πρῶτα ἐρείσασα ἔμεινεν
 ἀσφάλαντος, ἡ δὲ πρύμνα ἔλυετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν
 42 κημάτων. Τῶν δὲ στρατιωτῶν βουλή ἐγένετο,
 ἵνα τοὺς δασιμῶτας ἀποκτείνωσι, μή τις ἐκπολυμώσῃας
 43 διαφύγῃ. Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος βουλόμενος διασῶσαι
 τὸν Παῦλον, ἐκέλευσε αὐτοὺς τοῦ βουλήματός, ἐπέ-
 λευσέ τε τοὺς δυναμένους πολυμωᾶν, ἀπορρίψαντας
 44 πρῶτους ἐπὶ τὴν γῆν ἐξίειναι· καὶ τοὺς λοιποὺς, οἳ
 μὴ ἐπὶ σωσίῳ, οὓς δὲ ἐπὶ τινι τῶν ἀπὸ τοῦ πλοίου.
 Καὶ οὕτως ἐγένετο πάντας διασωθῆναι ἐπὶ τὴν γῆν.
 28. Καὶ διασπέντες, τότε ἐπίγνωσαν ὅτι Μελίτη ἡ
 2 κῆσος καλεῖται. Οἱ δὲ βάρβαροι παρεῖχον οὐ τὴν
 τυχεῖσαν φιλαθρωπίαν ἡμῶν ἀνάψαντες γὰρ πυρὰν,
 προσελάβοντο πάντας ἡμᾶς, διὰ τὸν ὑπὸν τὸν ἐφε-
 3 σπῶτα, καὶ διὰ τὸ ψύχος. Συστρέψαντος δὲ τοῦ
 Παύλου φρυγᾶναι ἰπλῆθος, καὶ ἐκθίντος ἐπὶ τὴν
 πυρὰν, ἔχιδνα ἱκ τῆς θέρμης ἐξελθοῦσα καθήψε τῆς
 4 χειρὸς αὐτοῦ. Ὡς δὲ εἶδον οἱ βάρβαροι κρεμᾶμενον
 τὸ θηρίον ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ, ἔλεγον πρὸς ἀλλή-
 λους· Πάντως φονεὺς ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος οὗτος, ὃν δια-
 σωθῆναι ἐκ τῆς θαλάσσης ἡ Δίκη ζῆν οὐκ εἶασεν.
 5 Ὁ μὲν οὖν ἀποτινάξας τὸ θηρίον εἰς τὸ πῦρ, ἔπαθεν
 6 οὐδὲν κακόν· οἱ δὲ προσεδόκων αὐτὸν μέλλειν τίμ-
 πρασθαι, ἢ καταπίπτειν ἄφω νεκρόν. Ἐπὶ πολὺ δὲ
 αὐτῶν προσδοκῶντων, καὶ θεωρούτων μηδεὶς ἄτοπον
 εἰς αὐτὸν γινόμενοι, μεταβαλλόμενοι ἔλεγον, θεὸν αὐ-
 7 τὸν εἶναι. Ἐν δὲ τοῖς περὶ τὸν τόπον ἐκείνον
 ὑπῆρχε χωρία τῷ πρώτῳ τῆς νήσου, ὀνόματι Ποπλίῳ·

42. γ. διαφύγει. 3. ἔστι πλῆθος, ἢ ἀπὸ τῆς θέρ-
 μης διεξελθοῦσα καθήψατο

ὃς ἀναδεξάμενος ἡμᾶς, τρεῖς ἡμέρας φιλοφρόνως ἐξέ-
νισεν. Ἐγένετο δὲ τὸν πατέρα τοῦ Παύλου πυρετοῖς 8
καὶ ὀδυσεντερίᾳ συνεχόμενον καταπεῖσθαι· πρὸς δὲ ὁ
Παῦλος εἰσελθὼν, καὶ προσευξάμενος, ἐπιθεῖς τὰς χει-
ρας αὐτῷ, ἰάσατο αὐτόν. Τοῦτου οὖν γενομένου, καὶ 9
οἱ λοιποὶ οἱ ἔχοντες ἀσθενείας ἐν τῇ κήσῳ, προσήρ-
χοντο, καὶ ἐθεραπεύοντο· οἱ καὶ πολλαῖς τιμαῖς ἐτί- 10
μησαν ἡμᾶς, καὶ ἀναγομένοις ἐπέθεντο τὰ πρὸς τὴν
χρείαν.

Μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας ἀνήχθημεν ἐν πλοίῳ παρα- 11
κεχειμακότι ἐν τῇ νήσῳ, Ἀλεξανδρίῳ, παρασῆμα
Διοσκουραῖς. Καὶ καταχθάντες εἰς Συρακούσας, ἐπι- 12
μείναμεν ἡμέρας τρεῖς· ὅθεν περιελθόντες πατητήσα- 13
μεν εἰς Ῥήγιον· καὶ μετὰ μίαν ἡμέραν ἐπιγενομένου
Νότου, δευτεραίᾳ ἤλθομεν εἰς Ποτιόλους· οὗ εὐρόν- 14
τες ἀδελφούς, παρεκλήθημεν ἐπ' αὐτοῖς ἐπιμῖναι ἡμέ-
ρας ἑπτὰ· καὶ οὕτως εἰς τὴν Ῥώμην ἤλθομεν. Καί κ' 15
ὅτε οἱ ἀδελφοὶ ἀκούσαντες τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξῆλθεν εἰς
ἀπάντησιν ἡμῖν ἄχρης Ἀπκίου φόρου, καὶ Τριῶν τα-
βερνῶν· οὓς ἰδὼν ὁ Παῦλος, εὐχαριστήσας τῷ θεῷ,
ἔλαβεν Δάσος.

Ὅτε δὲ ἤλθομεν εἰς Ῥώμην, ὁ ἑκατόνταρχος πα- 16
ρέδωκε τοὺς δέσμους τῷ στρατοπεδάρχῃ· τῷ δὲ Παύ-
λῳ ἐπιτράπη μένειν καθ' ἑαυτόν, σὺν τῷ φυλάσσοντι
αὐτὸν στρατιώτῃ. Ἐγένετο δὲ μετὰ ἡμέρας τρεῖς 17
συγκαλίσσασθαι αὐτὸν τοὺς ὄντας τῶν Ἰουδαίων πρῶ-
τους. Συνελθάντων δὲ αὐτῶν, ἔλεγε πρὸς αὐτούς·
Ἄνδρες ἀδελφοί, ἐγὼ οὐδὲν ἐναντίον ποιήσας τῷ λαῷ
ἢ τοῖς ἔθνεσι τοῖς πατράσι, δέσμιος ἐξ Ἱεροσολύμων
παρεδόθην εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ῥωμαίων· οἵτινες ἀνα- 18
κρίναντές με ἐβούλοντο ἀπολῦσαι, διὰ τὸ μηδεμίαν
αἰτίαν θανάτου ὑπάρχειν ἐν ἐμοί. Ἀντιλεγόντων δὲ 19

8. ὀδυσεντερίᾳ 16. ὁ Ῥώμην, ἐπιτράπη τῷ Παύ-
λῳ μένειν 17. γ. τὸν Παῦλον

- τῶν Ἰουδαίων, ἀναγκάσθην ἐπικαλίσασθαι Καίσαρα·
 20 οὐχ ὡς τοῦ ἔθνους μου ἔχων τι κατηγορεῖσθαι. Διὰ
 ταύτην οὖν τὴν αἰτίαν παρακώλιστα ὑμᾶς ἰδεῖν καὶ
 προσλαλῆσαι· ἔπειτα γὰρ τῆς ἐλπίδος τοῦ Ἰσραὴλ τὴν
 21 ἀλυσιν ταύτην περίκειμαι. Οἱ δὲ πρὸς αὐτὸν εἶπον·
 Ἡμεῖς οὔτε γράμματα περὶ σοῦ ἰδεξάμεθα ἀπὸ τῆς
 Ἰουδαίας, οὔτε παραγενόμενός τις τῶν ἀδελφῶν ἀπήγ-
 22 γειλεν ἢ ἐλάλησέ τι περὶ σοῦ ποιηρόν. Ἀξιοῦμεν δὲ
 παρὰ σοῦ ἀκουσαι, ἃ φρονεῖς· περὶ μὲν γὰρ τῆς αἰρέ-
 σιας ταύτης γνωστὸν ἔστιν ἡμῖν, ὅτι πανταχοῦ ἀντι-
 23 λέγεται. Ταξάμενοι δὲ αὐτῷ ἡμέραν, ἦγον πρὸς
 αὐτὸν εἰς τὴν ξενίαν πλείονες· οἷς ἐξετίθετό διάμαρ-
 τυρόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, πείθων τι αὐτοὺς
 "τὰ περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἀπὸ τι τοῦ νόμου Μωϋσείως καὶ
 24 τῶν προφητῶν, ἀπὸ πρῶτῃ ἕως ἑστέρας. Καὶ οἱ μὲν
 25 ἐπείθοντο τοῖς λεγομένοις, οἱ δὲ ἠπίσταντο. Ἀσύμφω-
 νοι δὲ ὄντες πρὸς ἀλλήλους, ἀπελύοντο· εἰπόντος τοῦ
 Παύλου ῥῆμα ἔν "Οτι καλῶς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
 ἐλάλησε διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου πρὸς τοὺς πατέρας
 26 ἡμῶν, λέγον· Πορεύθητι πρὸς τὸν λαὸν ταύτον, καὶ
 "εἰπὼν· Ἀκοῇ ἀκούσετε, καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέ-
 27 ποντες βλέψετε, καὶ οὐ μὴ ἴδῃτε. Ἐπαχύνθη γὰρ ἡ
 καρδία τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκου-
 σαν, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε
 ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι, καὶ
 τῇ καρδίᾳ συνῶσι, καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰάσωμαι αὐ-
 28 τοὺς. Γνωστὸν οὖν ἔστω ὑμῖν, ὅτι τοῖς ἔθνεσιν ἀπε-
 στάλη "τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ· αὐτοὶ καὶ ἀκούσονται.
 29 Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόντος, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολ-
 λὴν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς συζήτησιν.

23. ~ ἦλθον " ⇒ τὰ 26. r. ἐπὶ. 27. ~ ἰάσομαι
 28. add. τοῦτο 29. ⇒ Καὶ ταῦτα αὐτοῦ εἰπόν-
 τας, ἀπῆλθον οἱ Ἰουδαῖοι, πολλὴν ἔχοντες ἐν ἑαυ-
 τῷ συζήτησιν.

Ἐμενε δὲ διετίαν ὅλην ἐν ἰδίῳ μαθήματι· καὶ 30
ἀπεδέχετο πάντας τοὺς εἰσπορευομένους πρὸς αὐτόν,
παύσσαι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ διδάσκει τὰ 31
περὶ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάσης πάρεμ-
σίας, ἀκαλύτας.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ.

Παῦλος, δοῦλος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κλητὸς ἀπόστολος, 1
ἀφωρισμένος εἰς εὐαγγέλιον Θεοῦ, (ὃ προεπηγγείλατο 2
διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἁγίαις,) περὶ 3
τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, (τοῦ γενομένου ἐκ σπέρματος Δαυὶδ
κατὰ σάρκα· τοῦ ὀρισθέντος υἱοῦ Θεοῦ ἐν δυνάμει, 4
κατὰ πνεῦμα ἁγιοσύνης, ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν,) Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, (δι' οὗ ἐλάβομεν χά- 5
ριν καὶ ἀποστολὴν εἰς ὑπακοὴν πίστεως ἐν πᾶσι τοῖς
ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ· ἐν οἷς ἐστε καὶ 6
ὑμεῖς, κλητοὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ) πᾶσι τοῖς ὅσιν ἐν 7
Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς Θεοῦ, κλητοῖς ἁγίοις· χάρις ὑμῶν καὶ
εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ.

Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ 8
Χριστοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν κα-
ταγγέλλεται ἐν ὅλῃ τῇ κόσμῳ. Μάρτυς γάρ μου 9

30. † ὁ Παῦλος 4. προορισθέντος 7. ἐν ἀγά-
πῃ Θεοῦ, *Al. om. ἀγαπητοῖς Θεοῦ,* 8. Ὑπερὶ

4. ἀναστασεως νεκρῶν - "through his resurrection
from the dead". Imp. Vers. - Wakef.

vel — "Ab eo tempore, quo ex mortuis resurrexit"
Ac. quum nimirum] Ch. ex mortuis in vitam revocatus
& in coelum erectus Ap. St. largissimus super Iudeos
& gentes effudit &c. Rosenmüller

Ex interdum significat "post" — ut Matth. 19; 12 -
2 Peter 2; 8. vid. Vigeny de Id. p. 598.

11. ΧΑΡΙΣΙΑ ΠΥΣΥΡΑΤΗΟΝ) vid. Schleusner. ad verbum.
Michaelis dissentit & thinks it means some "spiritual
gift" wh. it was impossible they should receive but from
the hands of an apostle. No apostle had at this time
been at Rome. Int. to N. T. Vol. 4. "Romans"

17. ΕΝ ΠΙΣΤΕΩΣ ΕΙΣ ΧΡΙΣΤΩΝ) propter fidem in credentem
ΧΡΙΣΤΩΝ (per metonym.) pro eis parras tous πιστευοντας
Rosenmüller. Schleusner. vid. Gal. 3; 23.

- ἐστὶν ὁ θεὸς, ὃ λατρεύω ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῇ
 εὐαγγελίᾳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως μνησθῶ
 10 ὑμῶν ποιοῦμαι, πάντοτε ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου θεό-
 ρωνος, εἰπὼς ἤδη ποτὶ εὐοδωθῆσομαι ἐν τῷ θελήματι
 11 τοῦ θεοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. Ἐπιποθῶ γὰρ ἰδεῖν ὑμᾶς,
 ἵνα τι μεταδῶ χάρισμα ὑμῖν πνευματικόν, εἰς τὸ στη-
 12 ριχθῆναι ὑμᾶς· τοῦτο δὲ ἐστὶ, συμπαρακληθῆναι ἐν
 ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως, ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ.
 13 Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις
 προσέβην ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, (καὶ ἐκωλύθη ἄχρι τοῦ
 δεῦρο,) ἵνα τινὰ καρπὸν σχῶ καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ
 14 ἐν τοῖς λοιποῖς ἐθεσιν. Ἕλλησὶ τε καὶ βαρβάροις,
 15 σοφοῖς τε καὶ ἀνοήτοις ὀφειλέτης εἰμί· οὕτω, τὸ κατ'
 ἐμὲ, πρόθυμον καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι.
 16 ὅθαι. Οὐ γὰρ ἐκαιοχύνωμαι τὸ εὐαγγέλιον· δύναμις
 γὰρ "θεοῦ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν παντὶ τῷ πιστεύοντι,
 17 Ἰουδαίᾳ τε "πρῶτον καὶ Ἑλληνι. Δικαιοσύνη γὰρ
 θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται ἐκ πίστεως εἰς πίστιν,
 καθὼς γέγραπται· Ὁ δὲ "δίκαιος ἐκ πίστεως, ζή-
 σιται.
 18 Ἀποκαλύπτεται γὰρ ὀργὴ θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ
 πᾶσαν ἀσέβειαν καὶ ἀδικίαν ἀνθρώπων, τῶν τὴν ἀλή-
 19 θειαν ἐν ἀδικίᾳ κατεχόντων. Διότι τὸ γνωστὸν τοῦ
 θεοῦ φανερόν ἐστιν ἐν αὐτοῖς· ὁ θεὸς γὰρ αὐτοῖς ἐφα-
 20 νέρωσι· (τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου,
 τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθαυτῶν, ἢ τε αἰδίου αὐτοῦ
 21 δύναμις καὶ θεϊότης) εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολογή-
 τους. Διότι γνόντες τὸν θεόν, οὐχ ὡς θεὸν ἐδό-
 ξασαν ἢ ὑψαρίστησαν· ἀλλ' ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς
 διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος αὐτῶν

9. 10. ποιοῦμαι πάντοτε, *sc.* ποιοῦμαι πάντοτε ἐπὶ
 τῶν προσευχῶν μου, ~ 13. Οὐκ οἶμαι 15. *om.* τοῖς
 ἐν Ῥώμῃ 16. † τοῦ Χριστοῦ. "θείου σταυροῦ εἰς
 .¹¹ *om.* πρῶτον 17. δίκαιος, ἐκ πίστεως ζήσεται.

καρδία· φάσκοιτες εἶναι σοφοί, ἠμωράνθησαν, καὶ ἤλ- 22.23
 λαξαν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ ἐν ὁμοιώματι
 εἰκόνης φθαρτοῦ ἀνθρώπου, καὶ πετεινῶν καὶ τετρα-
 πόδων καὶ ἑρπετῶν. Διὸ 'καὶ παρέδωκεν αὐ- 24
 τοὺς ὁ Θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῶν καρδιῶν αὐτῶν
 εἰς ἀκαθαρσίαν, τοῦ ἀτιμάζεσθαι τὰ σώματα αὐτῶν ἐν
 ἑαυτοῖς· οἵτινες μετέλλαξαν τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ ἐν 25
 τῷ ψεύδει, καὶ ἐσεβάσθησαν καὶ ἐλάτρευσαν τῇ κτίσει
 παρὰ τὸν κτίσαντα, ὅς ἐστιν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶ-
 νας· ἀμήν. Διὰ τοῦτο παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς εἰς 26
 πάθη ἀτιμίας. Αἷ τε γὰρ θήλειαι αὐτῶν μετέλλαξαν
 τὴν φυσικὴν χρῆσιν εἰς τὴν παρὰ φύσιν· ὁμοίως 'τε 27
 καὶ οἱ ἄρρενες ἀφέντες τὴν φυσικὴν χρῆσιν τῆς θη-
 λείας, ἐξεκαύθησαν ἐν τῇ ὀρέξει αὐτῶν εἰς ἀλλήλους,
 ἄρσενες ἐν ἄρσεσι τὴν ἀσχημοσύνην κατεργαζόμενοι,
 καὶ τὴν ἀντιμισθίαν, ἣν ἴδει, τῆς πλάνης αὐτῶν ἐν
 ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες. Καὶ καθὼς οὐκ ἰδοκίμασαν 28
 τὸν Θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει, παρέδωκεν αὐτοὺς ὁ Θεὸς
 εἰς ἀδόκιμον νοῦν, ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα· πεπλη- 29
 ρωμένους πάσῃ ἀδικίᾳ, 'πονηρίᾳ, πλεονεξίᾳ, κακίᾳ·
 μιστοὺς φθόνου, φόρου, ἐριδος, ὀύλου, κακότητος·
 ψευδιστὰς, κατὰ φωνὴν, Θεοστυγείς, ὑβριστὰς, υπερ- 30
 ῥηφάνους, ἀλαστονίας, ἐφευρετὰς κακῶν, γοργυρίων, ἀπει-
 θείας, ἀσυνέτους, ἀσύνετους, ἀστοργούς, ἀφάνδρους, 31
 ἀνελεημονας· οἵτινες τὸ δικαίωμα τοῦ Θεοῦ ἐπιγνό- 32
 ντες, '(ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες ἄξιοι θανάτου
 εἰσίν,) οὐ μόνον " αὐτὰ " ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδο-
 κοῦσι τοῖς πράσσουσι.

24. ≈ καὶ 27. ≈ δὲ *Al. om.* 29. πορνεία, πλ. *Al.*
r. πορνεία, πονηρία, πλ. *Al. transp. Al.* ἀκαθαρ-
 σία, πορνεία, πονηρία, πλ. 30. Θεοστυγείς,
 31. ≈ ἀσπόνδους, *Al. transp.* 32. *add.* οὐκ ἐνόη-
 σαν, *f.* οὐκ ἔγνωσαν, *f.* οὐ συνῆκαν, " *add.* γὰρ *f.*
 καὶ " ποιοῦντες, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦντες

30. ἀπορροιας] Here St. Paul seems to have alluded the horrid
practice of exposing children - universal in of pagan world - War.
burton.

1. τοις ἑτέροις) the other i.e. the Gentile. Matf. 2.

15. καὶ μεταξὺ —) the sense is "and from the debates
which arise among them about right & wrong when either
they accuse others or defend themselves. — κατηγοροῦντων
ἀπολογουμένων are law terms & correspond to plaintiff
defendant. Taylor.

ὅτι λόγιοςμος sensum veri et falsi, honesti et turpis,
iure a natura insitam, significat; ut sensus est: et ipsae
de honesto et turpi sententiae eos aliquando aut
cilio! dictamen rectae rationis negligunt.)

1 Διὸ ἀναπολόγητος εἶ, ὃ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων·
 Ἐν ᾧ γὰρ ἡ κρίνεις τὸν ἑτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις·
 2 τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις ὁ κρίνων. Οἶδαμεν δὲ, ὅτι τὸ
 κρίμα τοῦ Θεοῦ ἐστὶ κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοι-
 3 αῦτα πράσσοντας. Λογίζῃ δὲ τοῦτο, ὃ ἄνθρωπε ὁ
 κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας, καὶ ποιῶν αὐτὰ,
 4 ὅτι σὺ ἐκφύεξῃ τὸ κρίμα τοῦ Θεοῦ; ἢ τοῦ πλούτου
 τῆς χρηστότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μα-
 5 κροθυμίας καταφρονεῖς, ἀγνοῶν, ὅτι τὸ χρηστὸν τοῦ
 Θεοῦ εἰς μετένοian σε ἄγει; Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητα
 σου καὶ ἀμετανόητον καρδίαν, θησαυρίζεις σεαυτῷ
 6 ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως "δικαιοκρι-
 7 σίας τοῦ Θεοῦ, ὃς ἀποδώσει ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐ-
 8 τοῦ· τοῖς μὲν καθ' ὑπομονὴν ἔργου ἀγαθοῦ, δόξαν καὶ
 9 τιμὴν καὶ ἀφθαρσίαν ζητοῦσι, ζῶν αἰώνιον· τοῖς δὲ
 ἐξ ἐριθείας, καὶ ἀπειθοῦσι μὲν τῇ ἀληθείᾳ, πειθομέ-
 10 ροις δὲ τῇ ἀδικίᾳ, ὀργὴ καὶ θυμός. Θλίψις καὶ στενο-
 11 χωρία ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομέ-
 12 νου τὸ κακόν, Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἑλλήνος· δό-
 13 ξα δὲ καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ
 ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι. Οὐ γάρ
 14 ἐστὶ προσωποληψία παρὰ τῷ Θεῷ. "Ὅσοι γὰρ
 ἀνόμως ἤμαρτον, ἀνόμως καὶ ἀπολοῦνται· καὶ ὅσοι ἐν
 15 νόμῳ ἤμαρτον, διὰ νόμου κριθήσονται, (οὐ γὰρ οἱ
 ἀπραταὶ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ Θεῷ, ἀλλ' οἱ
 16 ποιηταὶ τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. "Ὅταν γὰρ ἔβη
 τὰ μὴ νόμον ἔχοντα, φύσει τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι
 17 νόμον μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς εἰσι νόμος· οἵτινες ἐνδεί-
 κνυνται τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν ἐν ταῖς καρδίαις
 αὐτῶν, συμμαρτυρούσης αὐτῶν τῆς συνειδήσεως, καὶ
 μεταξὺ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν κατηγορούντων, ἢ καὶ

1. κατακρίνεις Al. κρίματι κρίνεις 5. ἀνταποδό-
 σιως " καὶ δικαιοκρισίας 8. om. μὲν 13. τοῦ
 14. ἔχοντα φύσει,

ἀπολογουμένων.) ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρηεῖ ὁ Θεὸς τὰ κρυ- 16
 πτὰ τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ
 Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐἰ δὲ σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ, 17
 καὶ ἐπαναπαύῃ τῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι ἐν αὐτῷ, καὶ 18
 γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκιμάζεις τὰ διαφέροντα
 κατηχούμενος ἐκ τοῦ νόμου· τίποιδάς τι σεαυτὸν ἄδη- 19
 γόν εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει, παιδευτὴν 20
 ἀφρόνων, διδάσκαλον νεπίων, ἔχοντα τὴν μόρφωσιν
 τῆς γνώσεως καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ· ὁ οὖν 21
 διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν οὐ διδάσκεις; ὁ κηρύσσων
 μὴ κλέπτειν, κλέπτεις; ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν, μοι- 22
 χεύεις; ὁ βδελυσσάμενος τὰ εἰδωλα, ἱεροσυλεῖς; ὅς 23
 ἐν νόμῳ καυχᾶσαι, διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου τὸν
 Θεὸν ἐτιμάζεις; Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ Θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασ- 24
 φημῖται ἐν τοῖς ἔθνεσι, καθὰς γέγραπται. Πι- 25
 ριτομή μὲν γὰρ ὠφελεῖ, ἐὰν νόμον πράττῃς· ἐὰν δὲ
 παραβάτης νόμου ᾖς, ἡ περιτομή σου ἀκροβυστία γέ-
 γαπεν. Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία τὰ δικαιοῦματα τοῦ νό- 26
 μου φυλάσσῃ, οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία αὐτοῦ εἰς περιτομὴν
 λογισθήσεται; καὶ πρῶτῃ ἢ ἐκ φύσεως ἀκροβυστία, 27
 τὸν νόμον τελοῦσα, σὲ τὸν διὰ γραμμάτος καὶ περιτο-
 μῆς παραβάτην νόμου; Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ Φαρισαῖ, Ἰου- 28
 δαῖος ἐστίν, ἀλλ' ἡ ἐν τῷ Φαρισαῖ, ἐν σαρκί, περι-
 τομή· ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομή 29
 καρδίας, ἐν πνεύματι, οὐ γραμμικῇ· οὐ ὁ ἔκαινος οὐκ
 ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ.

Τί οὖν τὸ περισσὸν τοῦ Ἰουδαίου; ἢ τίς ἡ ἀφέλεια 3
 τῆς περιτομῆς; Πολύ, κατὰ πάντα τρόποι. Πρῶτον 2
 μὲν γὰρ, ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια τοῦ Θεοῦ. Τί 3
 γὰρ; εἰ ἠπίστησάν τινες, μὴ ἡ ἀπιστία αὐτῶν τῇ

17. γ. Ἰδὲ ΑΙ. Ἰδὲ "⇒ τῷ 21. διδάσκεις 26. με-
 τατραπήσεται; 27. πίστεως 2. Πρῶτοι μὲν γὰρ
 ἐπιστεύθησαν ΑΙ. Πρῶτον γὰρ ἐπιστ. ΑΙ. Ὡς Πρῶ-
 τον μὲν, ὅτι ἐπιστ.

accusabunt, aut (quando dictamini sanae rationis
conformiter vivunt) excusabunt. Schleusner.

22. ο βδελυσσόμενος — | qui abominaris idola ipse
sacrilegium committis, h. e. tu veram illam religionem
vidas, ad quam alios ab idololatria revocare
conaris. Schleusner.

Thou who abhorrest idols, dost thou not temples of
tithes destined for the support of ^{and let it} the true God? as if
impiety were criminals in heathens but pardonable in
thee. see. Matt. 23; 8. Macknight.

4. *Orus* or *δixaiwtys* —) This is said to be taken from *ζXX* — Pt. 51;6 — but I do not find much resemblance.

21.) "But now the gospel opens to us more happy & encouraging prospects: as it discovers a way of salvation not founded on the law — not founded upon the claim & right which results from obedience to law: but upon the grace and favour of the Lawgiver, being provided for us by the mercy of God; & is shewn of & established in the Law of Moses & the writings of the prophets — "Law" in this chap. means simply a of obedience" equally applicable to the Jews & "accusatorial" *Wahy*

- 4 ἰστίη τοῦ Θεοῦ καταργήσῃ; Μὴ γένοιτο· γνώσθω δὲ Ἀ
 ὁ Θεὸς ἀληθής, πῶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης, καθὼς γέ-
 γραπται· "Ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ
 5 νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. Εἰ δὲ ἡ ἀδικία ἡμῶν Ἰ. ✓
 Θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησι, τί ἐροῦμεν; μὴ ἄδικος
 ὁ Θεὸς ὁ ἐπιφέρων τὴν ὀργήν; (κατὰ ἄνθρωπον λέ-
 6 γω.) Μὴ γένοιτο· ἐπεὶ πῶς κρινεῖ ὁ Θεὸς τὸν κό- Ἀ
 7 σμον; Εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ ἡμῶν ψεύ- Ἰ
 σματι ἐπερίσσειεν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἴ τί ἐτι καὶ γὰρ
 8 ὡς ἁμαρτωλὸς κρίνομαι; Καὶ μὴ (καθὼς βλασφημού- Ἀ
 μεθα, καὶ καθὼς φασὶ τινες ἡμᾶς λέγειν,) ὅτι ποιή-
 σωμεν τὰ κακὰ, ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ; ὦν τὸ κρίμα Ἰ. Ἀ
 9 ἰνδικόν ἐστι. ἴ Τί οὖν; προσχόμεθα; || Οὐ πάντας· Ἰ. Ἀ
 προητιασάμεθα γὰρ, Ἰουδαίους τε καὶ Ἕλληνας πάν-
 10 τας ὧς ἁμαρτίαν εἶναι· καθὼς ἡγεγραπται· "Ὅτι οὐκ
 11 ἔστι δίκαιος οὐδὲ εἷς· οὐκ ἔστιν ὁ συνῶν, οὐκ ἔστιν
 12 ὁ ἐκζητῶν τὸν Θεόν· πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρε-
 ώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως
 13 εἰός. Τάφος ἀνευγμῖνος ὁ λάρυγξ αὐτῶν· ταῖς
 γλώσσαις αὐτῶν ἰδολιούσαν. Ἰὸς ἀσπιδων ὑπὸ τὰ
 14 χεῖλη αὐτῶν. Ὡς τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει.
 15-16 Ὁξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα· σύντριμμα καὶ
 17 σπλαιπυρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· καὶ ὁδὸν εἰρήνης
 18 οὐκ ἔγνωσαν. Οὐκ ἔστι φόβος Θεοῦ ἐπίναιτι τῶν
 19 ὀφθαλμῶν αὐτῶν. Οἶδαμεν δὲ, ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέ-
 γει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ· ἵνα πᾶν στόμα φραγῇ,
 20 καὶ ὑπόδικος γένηται πᾶς ὁ κόσμος τῷ Θεῷ. Διότι
 ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον
 αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις ἁμαρτίας.
 21 Νυνὶ δὲ χωρὶς νόμου δικαιοσύνη Θεοῦ πεφαιέται·

3. δόξαν 5. ὀργὴν κατ' ἀνθρώπων; 7. τί ἐτι;
 8. σπ. ὅτι Conject. ἐτι 9. Τί οὖν προσχόμεθα; Οὐ
 π. προητ. ΑΙ. Τί οὖν προκατίχομεν περισσόν; ἡτια-
 σάμεθα 10. σπ. "Ὅτι 11. → ὁ σπ. ὁ

ται, μαρτυρούμενη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν·
δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς 22
πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γὰρ
ἔστι διαστολή. Πάντες γὰρ ἡμαρτον, καὶ ὑστεροῦνται 23
τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, δικαιούμενοι δωρεὰν, τῇ αὐτοῦ 24
χάριτι, διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
ὃν προέβλετο ὁ Θεὸς ἱλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν 25
τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἐνδειξιν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ,
διὰ τὴν ἵκεσιν τῶν προγεγονότων ἁμαρτημάτων
ἐν τῇ ἀνοχῇ τοῦ Θεοῦ· πρὸς ἐνδειξιν τῆς δικαιοσύνης 26
αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον,
καὶ δικαιοῦντα τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ. Ποῦ οὖν 27
ἡ καύχησις; ἐξεκλείσθη. Διὰ ποίου νόμου; τῶν ἔρ-
γων; οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως· λογιζόμεθα 28
ἵνα δικαιωθῶμεν πίστει ἄνθρωπον, χωρὶς ἔργων νό-
μου. Ἡ Ἰουδαίων ὁ Θεὸς μόνον; οὐχί καὶ ἐθνῶν; 29
ναὶ καὶ ἐθνῶν. Ἐπεὶ περ εἰς ὁ Θεὸς, ὃς δικαιώσκει 30
περιτομὴν ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν διὰ τῆς πί-
στεως. * Νόμον οὖν καταργοῦμεν διὰ τῆς πίστεως; 31
Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ νόμον ἱστῶμεν.

Τί οὖν ἐροῦμεν Ἄβραάμ τὸν πατέρα ἡμῶν εὐρη- 4
κέναι κατὰ σάρκα; Εἰ γὰρ Ἄβραάμ ἐξ ἔργων ἰδικαι- 2
ώθη, ἔχει καύχημα, ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν Θεόν. Τί γὰρ 3
ἡ γραφὴ λέγει; Ἐπίστευσε δὲ Ἄβραάμ τῷ Θεῷ, καὶ
ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ 4
ὁ μισθὸς οὐ λογίζεται κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ὀφεί-
λημα· τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ, πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν 5

22. καὶ ἐπὶ πάντας 25. om. διὰ τῆς πίστεως Al.
διὰ τῆς πίστεως, Al. ~ διὰ πίστεως ἢ πῶρωςιν
ἢ ἁμαρτημάτων ἐν τ. α. τ. Θεοῦ πρὸς 26. → Ἰη-
σοῦ. Al. Ἰησοῦν. 28. r. οὖν 29. † δὲ 30. ~ Εἴπερ
31. ~ ἱστῶμεν. Al. συνιστῶμεν. 1. ~ εὐρηκέναι
Ἄβραάμ τὸν πατέρα (~ προπάτορα) ἡμῶν κατὰ
4. † τὸ

* 31. ostenditur ab h. comm. ad cf. 4; 28. doctrinam de fide
non negantur doctrinae, V. T. — κοινὸς h. l. non potest referri
ad legem rituales morales; nec etiam leges de moribus negantur
legibus enim doctrinae quae in sac. libris V. T. continentur. Nemo
negat V. T. ... doctrinam fidei commendaverunt.

Non enim creditur per opus debet. Non enim creditur per opus debet. Non enim creditur per opus debet.

21. Χωρίς νόμου) i.e. Χωρίς έργων νόμου — nullo respectu
ad legem Dei Iudeis notam —

δικαιοσύνη Θεού) — felicitas, quam Deus largitur v. 20
improvisis autem absolutis a peccatis, quae fit a Deo quae
est firmitas huius felicitatis. Rosenmüller Hebraey.

25. ἰλαστήριον) mercy-seat — 10° LXX. — All this verse
is figurative — As the mercy-seat was the place from
God made known his communicating to 4 Jews — so
Christ was 4th mercy seat from which he made his
communicating in new dispensation. Taylor. Presbly.

Locke. — δια — with respect to — Taylor Blacknight. Genard 9935.
ἐν τῷ αὐτοῦ αἱματί) By smearing δια τῆς πίστεως some render
this 'in his own blood' — i.e. a mercy seat sprinkled with
his blood — For as Christ died a violent death the
apostle represents his blood (by way of figure) as sprinkled
on it in allusion to Jews sprinkling it over a year
in Presbly. Locke. See Imp. Rec.

27. The "law of works" is when God bestows any blessing
in consequence of such obedience as he is pleased to
accept, be it perfect or imperfect for either will suit
the apostles' argument — The "law of faith" is that way
of bestowing blessings which only obliges us to faith or
thankful acceptance; & that is the way of gratuitous
donation — The apostle is here referring to the first
justification. Taylor.

1, 2. Τὸ οὐκ ἐβρούμεν Ἀβραὰμ — σάρκα; Ἐν γὰρ —
καρχήνα, ἀλλ' οὐ, πρὸς τὸν Θεόν. sensus est Quid enim?
Nam dicemus, Abrahamum, gentis nostrae auctorem,
per observationem legis Mosiacae ritibus obtinuisse
favorem divinum? Nam &c — haberet, de quo gloriamini
piscis suo propter sed profecto non habet id, quod
her Deum albino. Sch.....

5. ἀσέβη) This does not imply that Abraham was an ungodly person when he was justified. The apostle's meaning is "justified him who had been ungodly" as Mat. 14:31. "The dumb shake" signifies "Those who had been & are blackened."

11. σπαριδα) Abraham received all the promises because of his (πίστεις) "willing to believe - trust in God" & before his circumcision that being only the seal of them - Hence he may be styled the father of those who are uncircumcised provided they believe willingly God's communications & have this "trust in God" - for they will then be saved in the same way & for the same reasons as he was.

12. And he is also the father of the circumcised, not merely because they are circumcised but only so far as they have this same willingness to believe & trust in God such Abraham had before he was circumcised - Taylor.

13. Sine vinctis) - Νόμος sine articulo indicat certam quendam legem ~~positam~~ quascunque deum sit. Hoc, nempe vult Apostolus, nominis ex peculiari quodam dei favore, ante legis abicijns, vel ritualis vel politicae observandae conditione adjecta, promissam esse Abrahamo et posteris eius terram. Rosenmüller.

- δικαιοῦντα τὸν ἄσεβῃ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς.
6 δικαιοσύνην· καθάπερ καὶ Δαυὶδ λέγει τὸν μακαρι-
σμόν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην
7 ἡρὲς ἔργων· Μακάριοι, ὧν ἀφίθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ
8 ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι· μακάριος ἄνθρωπος, ᾧ οὐ
9 μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν. Ὁ μακαρισμὸς οὖν αὐ-
τος, ἐπὶ τὴν περιτομὴν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν;
Λέγομεν γὰρ, ὅτι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραάμ ἡ πίστις εἰς
10 δικαιοσύνην. Πῶς οὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ
ἐν ἀκροβυστίᾳ; Οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ.
11 καὶ σημεῖον ἔλαβε ἡ περιτομῆς, σφραγίδα τῆς δικαιο-
σύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ· εἰς τὸ εἶναι.
αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυ-
στίας, (εἰς τὸ λογισθῆναι ἢ καὶ αὐτοῖς ἢ τὴν δικαιοσύ-
12 νην,) καὶ πατέρα περιτομῆς, τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς
μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἔχουσιν ἢ τῆς ἐν
13 ἢ ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. Οὐ
γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ, ἢ τῷ σπέρ-
ματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι κόσμου, ἀλ-
14 λά διὰ δικαιοσύνης πίστεως. Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου,
κληρονόμοι, κεκένωται ἡ πίστις, καὶ κατήργηται ἡ
15 ἐπαγγελία· ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὐ γὰρ
16 οὐκ ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις. Διὰ τοῦτο ἐκ πί-
στεως, ἵνα κατὰ χάριν· εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν
ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου
μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστι πα-
17 τὴρ πάντων ἡμῶν (καθὼς γέγραπται· Ὅτι πατέρα
πολλῶν ἐθνῶν τίθεικά σε) κατέναντι οὗ ἐπίστευσε
Θεοῦ, τοῦ ζωοποιούντος τοὺς νεκροὺς, καὶ καλοῦντος
18 τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. Ὅς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπί-
στευσε, εἰς τὸ γινέσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν,

9. om. καὶ 11. περιτομῇ, ἢ om. καὶ ἢ om. τὴν Αλ.
εἰς 12. οὐ τοῖς ἐκ ἢ τῆς πίστεως τῆς ἐν ἀκρο-
βυστίᾳ τοῦ ἢ τῇ 13. † τοῦ 15. ἢ δὲ

5. ἀσέβη) This does not imply that Abraham was an ungodly person when he was justified. The apostle's meaning is "justified him who had been ungodly" as Mat. 14:31. "The dumb spake" signifies "Those who had been &c." Blacknight.

11. σπαριδα) Abraham received all the promises because of his (πίστεις) "willing to believe - trust in God" & before his circumcision that being only the seal of them - Hence he may be styled the father of those who are uncircumcised provided they believe willingly God's communications & have this "trust in God" - for they will then be saved in the same way & for the same reasons as he was.

12. And he is also the father of the circumcised, not merely because they are circumcised but only so far as they have this same willingness to believe & trust in God such Abraham had before he was circumcised - Taylor.

13. Sic romos) - Nomos sine articulo indicat costam quendam legem ~~positam~~ quascunque deum sit. Hoc, nempe vult Apostolus, nominis ex peculiari quodam dei favore, sive legis abicijis, vel ritualis vel politicae observandae conditione adjecta, promissam esse Abrahamo et posteris eius terram. Rosenmüller.

δικαιοῦντα τὸν ἄσεβῃ, λογίζεται ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς.
6 δικαιοσύνην· καθάπερ καὶ Δαυὶδ λέγει τὸν μακαρι-
σμόν τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ Θεὸς λογίζεται δικαιοσύνην
7 χωρὶς ἔργων· Μακάριοι, ἃν ἀφίθησαν αἱ ἀνομίαι, καὶ
8 ἃν ἐπεκαλύφθωσαν αἱ ἁμαρτίαι· μακάριος ἀνὴρ, ᾧ οὐ
9 μὴ λογίσθῃται κύριος ἁμαρτίαν. Ὁ μακαρισμὸς οὖν αὐ-
τος, ἐπὶ τὴν περιτομὴν, ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν;
Λέγομεν γὰρ, ὅτι ἐλογίσθη τῷ Ἀβραάμ ἡ πίστις εἰς
10 δικαιοσύνην. Πῶς αὖν ἐλογίσθη; ἐν περιτομῇ ὄντι, ἢ
ἐν ἀκροβυστίᾳ; Οὐκ ἐν περιτομῇ, ἀλλ' ἐν ἀκροβυστίᾳ.
11 καὶ σημειῶν ἔλαβε ἡ περιτομῆς, σφραγίδα τῆς δικαιο-
σύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ· εἰς τὸ εἶναι
αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυ-
στίας, (εἰς τὸ λογισθῆναι ἢ καὶ αὐτοῖς ἢ τὴν δικαιοσύ-
12 νην,) καὶ πατέρα περιτομῆς, τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς
μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσι τοῖς ἴχνεσι ἢ τῆς ἐν
13 ἢ ἀκροβυστίᾳ πίστεως τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. Οὐ
γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραάμ, ἢ τῷ σπέρ-
ματι αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον αὐτὸν εἶναι κόσμου, ἀλ-
14 λά διὰ δικαιοσύνης πίστεως. Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου,
κληρονόμοι, κекίνωνται ἡ πίστις, καὶ κατήργηται ἡ
15 ἐπαγγελία· ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν κατεργάζεται· οὐ γὰρ
16 οὐκ ἔστι νόμος, οὐδὲ παράβασις. Διὰ τοῦτο ἐκ πί-
στεως, ἵνα κατὰ χάριν· εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν τὴν
ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου
μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστι πα-
17 τὴρ πάντων ἡμῶν (καθὼς γέγραπται· Ὅτι πατέρα
πολλῶν ἐθνῶν τίθεικά σε·) κατέναντι οὐ ἐπίστευσας
Θεοῦ, τοῦ ζωοποιοῦντος τοὺς νεκροὺς, καὶ καλοῦντος
18 τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. Ὅς παρ' ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπί-
στευσεν, εἰς τὸ γένεσθαι αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν,

9. om. καὶ 11. περιτομὴν, ἢ om. καὶ ἢ om. τὴν ΑΙ.
εἰς 12. οὐ τοῖς ἐκ ἢ τῆς πίστεως τῆς ἐν ἀκρο-
βυστίᾳ τοῦ ἢ τῇ 13. † τοῦ 15. ἢ δὲ

✓ (κατὰ τὸ εἰρημίον· Οὕτως ἔσται τὸ στίγμα σου) καὶ μὴ ἀσθενήσας τῇ πίστει, 'οὐ κατανόησι τὸ ἰαυ- 19
τοῦ σώμα ἥδη νεκρωμένον, ἱκανοποιήσεως που ὑπάρ-
χων, καὶ τὴν νέκρωσιν τῆς μήτρας Σάρρα· εἰς δὲ 20
τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ Θεοῦ οὐ διακρίθη τῇ ἀπιστίᾳ,
ἀλλ' ἐνεδυναμώθη τῇ πίστει, δούς δόξαν τῷ Θεῷ,
'καὶ πληροφορηθεὶς, ὅτι ὁ ἐπηγγελται, δυνατός ἐστι 21
καὶ ποιῆσαι. Διό 'καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύ- 22
νην. Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλο- 23
γίσθη αὐτῷ· ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογί- 24
ζεσθαι, τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγείραντα Ἰησοῦν
τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν· ὃς παρεδόθη διὰ τὰ 25
παραπτώματα ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν 'δικαίωσιν
ἡμῶν. — *1u Imf. Ver.*

Δικαιοθέντες οὖν ἐκ πίστεως, εἰρήνην 'ἔχομεν 5
πρὸς τὸν Θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐσχήκαμεν 'τῇ πίστει εἰς 2
τὴν χάριν ταύτην, ἐν ᾗ ἐστήκαμεν· καὶ καυχώμεθα
ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ 3
καὶ καυχώμεθα ἐν ταῖς θλίψεσιν, εἰδότες, ὅτι ἡ θλί-
ψις ὑπομονὴν κατεργάζεται, ἡ δὲ ὑπομονὴ θεαίμην, 4
ἡ δὲ δοκιμὴ ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλπίς οὐ καταισχύνει· ὅτι 5
ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐκπέχεται ἐν ταῖς περὶ ἡμῶν
διὰ πνεύματος ἀγίου τοῦ δοθέντος ἡμῖν. "Ἔτι γὰρ 6
Χριστός, ὄντων ἡμῶν "ἀσθενῶν" "ἔτι, κατὰ καιρὸν
ὑπὲρ ἁσθεῶν ἀπέθανε. Μόλις γὰρ ὑπὲρ 'δικαίου τὰς 7
ἀποθανεῖται· ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα τις καὶ τελ-
μᾶ ἀποθανεῖν· συνίστησι δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς 8
ἡμᾶς 'ὁ Θεός, ὅτι, "ἔτι ἀμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν, Χρι-

19. Θεοῦ 21. *om.* καὶ 22. → καὶ 25. δικαιοσύνην
1. ἔχομεν 2. → τῇ πίστει 6. Εἴγε "ἀσθενῶν, ἔτι
κατὰ καιρὸν ὑπὲρ *Al.* ἀσθενῶν (ἔτι) κατὰ και-
ρὸν, ὑπὲρ " *r.* → ἔτι 7. ἀδίκου 8. *om.* ὁ Θεός, *Al.*
transp. " *ei f.* εἰ ἔτι *ei* *πικ om.* αὖν

18. σπερμα σου) — namely as the stars of Heaven
for multitude in Gen. 15; 5. —

7. δεικαςου αγαθου) Vir mortem qui pro re ac
sonte sustineat; pro insonte fortasse qui mortem sus-
tineat. Achleus.

δεικαςου — vir bonus, virtute praeditus — αγαθου pro
viro benefico (qui magni nos ornavit beneficiis) —
Rosenmüller.

12. Cavere nobis debemus ne nimis extendamus
Christi & Adam similitudinem, quae profecto est quae
dam sed levissima. — Vid. Rosenmüller.

- 9 σὺν ὑπὲρ ἡμῶν ἀτίθειναι· Πολλῶ οὖν μᾶλλον, δικαι-
 10 οῦν ἀπὸ τῆς ὀργῆς. Εἰ γὰρ ἐχθροὶ ὄντες καταλλά-
 11 γημεν τῷ Θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολ-
 λῶ μᾶλλον καταλλαγέντες σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ
 12 αὐτοῦ. Οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ 'καυχώμενοι ἐν τῷ
 Θεῷ διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ νῦν
 τὴν καταλλαγὴν ἐλάβομεν.
 13 Διὰ τοῦτο ὥσπερ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς
 τὸν κόσμον εἰσῆλθε, καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος·
 καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διήλθεν,
 14 ἐφ' ᾧ πάντες ἥμαρτον. Ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν
 ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογέται μὴ ὄντος νό-
 15 μου. Ἀλλ' ἐβασίλευσεν ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι
 Μωϋσέως καὶ ἐπὶ τοὺς 'μὴ ἁμαρτήσαντας ἐπὶ τῷ ὁμο-
 16 ὡματι τῆς παραβάσεως Ἀδὰμ· ὅς ἐστι τύπος τοῦ μέλ-
 17 λοντος. Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα, οὕτω καὶ
 τὸ χάρισμα. Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι οἱ
 πολλοὶ ἀπέθανον, πολλῶ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ
 καὶ ἡ δωρεὰ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ
 18 Χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσε. Καὶ οὐχ ὡς
 δι' ἐνὸς ἁμαρτήσαντος, τὸ δῶρημα. Τὸ μὲν γὰρ κρί-
 μα, ἐξ ἐνὸς εἰς κατάκριμα· τὸ δὲ χάρισμα, ἐκ πολ-
 19 λῶν παραπτωμάτων εἰς δικαίωμα. Εἰ γὰρ 'τῷ τῷ
 ἐνὸς παραπτώματι ὁ θάνατος ἐβασίλευσε διὰ τοῦ ἐνὸς,
 πολλῶ μᾶλλον οἱ τὴν περισσείαν τῆς χάριτος καὶ 'τῆς
 20 δωρεᾶς τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες, ἐν ζωῇ βασι-
 21 λεύσουσι διὰ τοῦ ἐνὸς Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρα οὖν ὡς
 δι' ἐνὸς 'παραπτώματος, εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς
 22 κατάκριμα· οὕτω καὶ δι' ἐνὸς 'δικαιώματος, εἰς πάν-

11. καυχώμεθα 12. → ὁ θάνατος *Al. transp.* 14. → μὴ

16. ὁ ἁμαρτήματος, 17. ὡς ἐν ἐνὶ *f.* ἐν τῷ ἐνὶ *Al.*
 ἐν ἐνὸς " → τῆς δωρεᾶς *Al.* τὴν δωρεάν *Al.* τῆς δω-
 21 ρεᾶς καὶ 18. τὸ παράπτωμα εἰς " τὸ δικαίωμα εἰς

τας ανθρώπους εἰς δικαίωσιν ζωῆς. Ὡςπερ γὰρ διὰ 19
τῆς παραποῆς τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατε-
στάθησαν οἱ πολλοί· οὕτω καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς τοῦ
ἐνὸς δίκαιοι κατασταθήσονται οἱ πολλοί. Νόμος 20
δὲ παρεισῆλθεν, ἵνα πλεονάσῃ τὸ παράπτωμα· οὐ δὲ
ἐπλεονάσεν ἡ ἁμαρτία, ὑπερπερίσσειυσεν ἡ χάρις· ἵνα 21
ὥςπερ ἐβασίλευσεν ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτω
καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώ-
νιον, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Τί οὖν ἐροῦμεν; Ἐπιμένωμεν τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ 6
χάρις πλεονάσῃ; Μὴ γένοιτο. Οἵτινες ἀπέθανομεν τῇ 2
ἁμαρτίᾳ, πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; Ἡ ἀγνοεῖτε, ὅτι 3
ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνα-
τον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; Συνετάφημεν οὖν αὐτῷ διὰ 4
τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν θάνατον· ἵνα ὥςπερ ἠγέρθη
Χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτω
καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι ζωῆς περιπατήσωμεν. Εἰ γὰρ 5
σύμφυτοι γεγόναμεν τῷ ὁμοιώματι τοῦ θανάτου αὐ-
τοῦ, ἄλλα καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐσόμεθα· τοῦτο γινώ- 6
σκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνσταυρώ-
θη, ἵνα καταργηθῇ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι
δουλεύειν ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ· ὁ γὰρ ἀποθάνων δεδι- 7
κρίσθη ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. Εἰ δὲ ἀπέθανομεν σὺν 8
Χριστῷ, πιστεύομεν, ὅτι καὶ συζήσομεν αὐτῷ, εἰδό- 9
τες, ὅτι Χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν, αὐτίκα ἀποθνή-
σκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι κυριεύει. Ὁ γὰρ ἀπέ- 10
θανε, τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν ἐφ' ἅπασι· ὁ δὲ ζῇ, ζῇ τῷ
Δεῷ. Οὕτω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς νεκροὺς 11
μὲν τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ Θεῷ, ἐν Χριστῷ Ἰη-
σοῦ.¹¹¹ Μὴ οὖν βασιλεύετω ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ 12

1. γ. ὑπιμενοῦμεν 5. ἅμα 7. σπ. ὁ γὰρ ... ἁμαρ-
τίας. 11. Οὕτω καὶ ὑμεῖς· λογίζεσθε ἑαυτοὺς γ. Οὐ-
τω καὶ ὑμεῖς λογίζεσθε ἑαυτοὺς, " † εἶναι " † τῷ
κυρίῳ ἡμῶν.

- 13 θνητῷ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν· μηδὲ παρι-
στάνετε τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα ἀδικίας τῇ ἀμαρτίᾳ· ἀλ-
λὰ παραστήσατε ἑαυτοὺς τῷ Θεῷ, ὡς ἐκ νεκρῶν ζῶν-
τας, καὶ τὰ μέλη ὑμῶν ὅπλα δικαιοσύνης τῷ Θεῷ.
- 14 Ἀμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει· οὐ γὰρ ἴστε ὑπὸ νό-
μον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν. Τί οὖν; ἁμαρτήσομεν,
ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; Μὴ γέ-
νωτο. Οὐκ οἶδατε, ὅτι ᾧ παριστάνετε ἑαυτοὺς ἑ-
δούλους εἰς ὑπακοήν, δοῦλοί ἴστε ᾧ ὑπακούετε, ἥτοι
ἀμαρτίας ἢ εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς εἰς δικαιοσύνην;
- 17 Χάρις δὲ τῷ Θεῷ, ὅτι ἥτε δούλοι τῆς ἀμαρτίας, ὑπη-
κούσατε δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε τύπον διδα-
χῆς. Ἐλευθερωθέντες δὲ ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας, ἰδου-
λάθητε τῇ δικαιοσύνῃ. (Ἀνθρώπινον λέγω, διὰ τὴν
ἀσθενεῖαν τῆς σαρκὸς ὑμῶν.) Ὡσπερ γὰρ παρεστή-
σατε τὰ μέλη ὑμῶν δούλα τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ τῇ ἀνο-
μίᾳ εἰς τὴν ἀνομίαν· οὕτω νῦν παραστήσατε τὰ μέλη
ὑμῶν ἑδούλα τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν. Ὅτε γὰρ
δούλοι ἥτε τῆς ἀμαρτίας, ἐλεύθεροι ἥτε τῇ δικαιο-
σύνῃ. Τίνα οὖν καρπὸν εἴχετε τότε; ἐφ' οἷς νῦν
ἐπαισχύνεσθε· τὸ γὰρ τέλος ἐκείνων, θάνατος. Νυνὶ
δὲ ἐλευθερωθέντες ἀπὸ τῆς ἀμαρτίας, δουλωθέντες δὲ
τῷ Θεῷ, εἴχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· τὸ δὲ
τέλος, ζωὴν αἰώνιον. Τὰ γὰρ ὀφώνια τῆς ἀμαρτίας,
θάνατος· τὸ δὲ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ζωὴ αἰώνιος, ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.
- 7 Ἡ ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί, (γινώσκουσι γὰρ νόμον λα-
λῶ,) ὅτι ὁ νόμος κυριεύει τοῦ ἀνθρώπου, ἐφ' ὅσον
ἔχουσιν ζῆ; Ἡ γὰρ ὑπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ
12. ὑπακούειν αὐτῇ· μηδὲ *Al.* ὑπακούειν ταῖς ἐπι-
θυμίαις αὐτοῦ· μηδὲ *Al. r.* ὑπακούειν αὐτῇ ἐν ταῖς
ἐπιθυμίαις αὐτοῦ *f.* αὐτῆς· μηδὲ 15. ἁμαρτήσω-
μεν, 16. *om.* δούλους ἢ εἰς θάνατον, 19. ὅπλα
21. τότε, ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε;

δίδεται νόμος· εἰς δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατηγγράφηται ἀπὸ
τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. "Αρα οὖν ζῶντες τοῦ ἀνδρός 3
μοιχαλῆς χρηματίζοι, εἰς γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ· εἰς
δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρῳ ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου,
τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα, γενομένην ἀνδρὶ ἐτέρῳ.
"Ωστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε τῷ νόμῳ 4
διὰ τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι ὑμᾶς
ἐτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσω-
μεν τῷ Θεῷ. "Οτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθή- 5
ματα τῶν ἁμαρτιῶν, τὰ διὰ τοῦ νόμου, ἐνεργεῖτο ἐν
τοῖς μέλεσιν ἡμῶν, εἰς τὸ καρποφορῆσαι τῷ θανάτῳ.
Νυνὶ δὲ κατηγγήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἁποθανόντες, 6
ἐν ᾧ κατειχόμεθα· ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν κακότητι
πτεύματος, καὶ οὐ κακότητι γραμματος. Τί 7
οὖν ἐροῦμεν; ὁ νόμος ἁμαρτία; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ
τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνω, εἰ μὴ διὰ νόμου· τὴν τε
γὰρ ἐπιθυμίαν οὐκ ᾔδειν, εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν· Οὐκ
ἐπιθυμήσεις. Ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία, διὰ 8
τῆς ἐντολῆς κατειργάσαστο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν
χωρὶς γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά. Ἐγὼ δὲ ἔζων χω- 9
ρὶς νόμου ποτὶ· ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία
ἀνέζησεν, ἐγὼ δὲ ἀπέθανον· καὶ εὗρέθη μοι ἡ ἐντολή 10
ἢ εἰς ζωὴν, ἢ αὐτὴ εἰς θάνατον. Ἡ γὰρ ἁμαρτία ἀφορ- 11
μὴν ἔλαβον, διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξητάτησέ με, καὶ
δὲ αὐτῆς ἀπέκτεινεν. "Ωστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ 12
ἡ ἐντολὴ ἀγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. Τὸ οὖν ἀγαθόν, 13
ἔασι· γέγονε θάνατος; Μὴ γένοιτο· ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία·
ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μὴ κατεργαζομένη
θάνατον, ἵνα γένηται καθ' ὑπερβολὴν ἁμαρτωλὸς ἡ
ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. "Οἶδαμεν γὰρ, ὅτι ὁ νόμος 14
πνευματικός ἐστιν· ἐγὼ δὲ ὁ σάρκενός εἰμι, πε-

6. γ. ἀποθανόντος, ΑΙ. τοῦ θανάτου, 8. ἡ ἁμαρτία
διὰ τῆς ἐντολῆς, 10. ~ αἵτη 11. λαβοῦσα διὰ τῆς
ἐντολῆς, 13. ~ ἐγένετο 14. Οἶδα μὲν ὁ γ. σαρκινός

15 ~~πρεμίνος~~ ὑπὸ τῆν ἁμαρτίαν. "Ο γὰρ κατεργάζομαι,
 οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὃ θέλω, ' τοῦτο πρᾶσσω· ἀλλ'
 16 ὃ μισῶ, ταῦτο ποιῶ. Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ,
 17 σύμφημι τῷ νόμῳ, ὅτι καλός. Νυνὶ δὲ οὐκέτι ἐγὼ
 κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία.
 18 Οἶδα γὰρ, ὅτι οὐκ οἰκῇ ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἔστιν ἐν τῇ
 σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειταιί μοι, τὸ
 19 δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλόν, ' οὐχ εὐρίσκω. Οὐ γὰρ
 ὃ θέλω, ποιῶ ἀγαθόν· ἀλλ' ὃ οὐ θέλω κακὸν τοῦτο
 20 πρᾶσσω. Εἰ δὲ ὃ οὐ θέλω ' ἐγὼ, τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι
 ἐγὼ κατεργάζομαι αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα ἐν ἐμοὶ ἁμαρ-
 21 τία. Εὐρίσκω ἄρα τὸν ' νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιῆν
 22 " τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακὸν παράκειται. Συνήδο-
 μαι γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ ' Θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω ἄνθρωπον·
 23 βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρα-
 τευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου, καὶ αἰχμαλωτίζον-
 τά με ' τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσί
 24 μου. Ταλαίπωρος ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσει-
 25 ται ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; ' Εὐχαρι-
 στῶ τῷ Θεῷ διὰ ' Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.
 " Ἀρα οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῒ δουλεύω νόμῳ Θεοῦ·
 τῇ δὲ σαρκί, νόμῳ ἁμαρτίας.
 8 Οὐδὲν ἄρα ' νῦν κατάκριμα τοῖς ἐν Χριστῷ ' Ἰη-
 2 σοῦ ". ' Ο γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ' ζωῆς ἐν Χρι-
 στῷ ' Ἰησοῦ, ἠλευθέρωσέ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρ-
 3 τίας καὶ τοῦ θανάτου. Τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου,
 ἐν ᾧ ἡσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν
 ' πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας, καὶ περὶ ἁμαρ-

15. → τοῦτο 18. ≈ οὐ. Οὐ *Al.* οὐ γινώσκω. Οὐ
 20. → ἐγὼ 21. νόμον, " *Conj. om.* τὸ καλόν, 22. νοός
 23. *add.* ἐν 25. ≈ Χάρις τῷ Θεῷ *Al.* ' Ἡ χάρις τοῦ
 Θεοῦ *f.* κυρίου 1. *om.* νῦν *Al. transp. Al. conject.* οὖν
 " † μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦ-
 μα. *Al.* μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν. *omissis rel.*
 2. ζωῆς, ἐν Χ. ' I. ἠλευθέρωσέ 3. πέμψας,

τίαι, κατέκρινε τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί· ἵνα τὸ δι- 4
 καίωμα τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν, τοῖς μὴ κατὰ
 σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. Οἱ γὰρ κα- 5
 τὰ σάρκα ὄντες, τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν· οἱ δὲ κατὰ
 πνεῦμα, τὰ τοῦ πνεύματος. Τὸ γὰρ φρόνημα τῆς σαρ- 6
 κὸς, θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ζωὴ καὶ
 εἰρήνη. Διότι τὸ φρόνημα τῆς σαρκὸς, ἔχθρα εἰς θεόν· 7
 τῇ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται, οὐδὲ γὰρ
 δύναται· οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες, θεῷ ἀρεῖσαι οὐ δύναν- 8
 ται.
 Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκί, ἀλλ' ἐν πνεύ- 9
 ματι, εἴπερ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν. Εἰ δέ τις
 πνεῦμα Χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. Εἰ 10
 δὲ Χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν δι' ἁμαρτίαν·
 τὸ δὲ πνεῦμα ὡς ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. Εἰ δὲ τὸ πνεύ- 11
 μα τοῦ ἁγιοῦ ἔχετε, ἵνα ἵνα νεκρῶν οἰκεῖ ἐν ὑμῖν,
 ὁ ἁγίος τὸν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν, ζωοποιήσῃ καὶ τὰ
 θνητὰ σώματά ὑμῶν, διὰ τὸ ἰνοικοῦν αὐτοῦ πνεῦμα
 ἐν ὑμῖν.
 Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται ἐσμέν οὐ 12
 τῇ σαρκί, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν. Εἰ γὰρ κατὰ σάρκα 13
 ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πρά-
 ξεις τοῦ σώματος θανατοῦτε, ζήσισθε. Ὅσοι 14
 γὰρ πνεύματι θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ θεοῦ. Οὐ 15
 γὰρ ἐλάβετε πνεῦμα δουλείας, ἀλλ' ἐλάβετε πνεῦμα υἱοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν Ἀββᾶ, ὁ
 πατήρ. Αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι 16
 ἡμῶν, ὅτι ἐσμέν τέκνα θεοῦ. Εἰ δὲ τέκνα, καὶ κλη- 17
 ρονόμοι· κληρονόμοι μὲν θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χρι-
 στοῦ· εἴπερ συμπάσχομεν, ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν.
 Λογίζομαι γὰρ, ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ 18
 νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι
 εἰς ἡμᾶς. Ἡ γὰρ ἀποκαταδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀπο- 19

10. ζῶν *sc.* ζῇ 11. *r.* τοῦ ἰνοικοῦντος αὐτοῦ πνεύ-
 ματος 13. *sc.* τῆς σαρκὸς 15. θειλίας *sc.* πάλιν
¹¹¹ Conject. *sc.* 19. πίστεως

20 φάνηψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπειδέχεται. Τῇ γὰρ
 'ματαιότητι ἡ κτίσις ὑπετάγη, (οὐχ ἰκοῦσα, ἀλλὰ διὰ
 21 τὸν " ὑποτάξαντα,) ἐκ' ἐλπίδι, ὅτι καὶ ' αὐτὴ ἡ κτίσις
 ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν
 22 ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ. Οἶδαμεν
 γὰρ, ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις ' στενάζει καὶ σιγᾷ κρῖναι ἄχρι
 23 τοῦ νῦν· οὐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ ' αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν
 τοῦ πνεύματος ἔχοντες, καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν αὐτοῖς
 στενάζομεν, " υἱοθεσίαν ἀπειδεχόμενοι, τὴν ἀπολύτρω-
 24 σιν τοῦ σώματος ἡμῶν. Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν.
 ' Ἐλπὶς δὲ βλεπομένη, οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὃ γὰρ ' βλέπει
 25 τις, τί καὶ " ἐλπίζει; Ἐἰ δὲ ὃ οὐ βλέπομεν, ἐλπίζο-
 26 μεν δὲ ὑπομονῇς ἀπειδεχόμεθα. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ
 πνεῦμα συναντιλαμβάνεται ' ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν· τὴ
 γὰρ τί " προσευξόμεθα καθὸ δεῖ, οὐκ οἶδαμεν, ἀλλ'
 αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει " ὑπὲρ ἡμῶν στενα-
 27 γμοῖς ἀλαλήτοις. Ὁ δὲ ἐρευνᾷ τὰς καρδίας, εἶδε τί
 τὸ φρόνημα τοῦ πνεύματος, ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγχάνει
 28 ὑπὲρ αἰγίων. Οἶδαμεν δὲ, ὅτι ταῖς ἀγαπᾷσι τὴν
 θεὸν πάντα συνεργεῖ ' εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν
 29 κλητοῖς οὖσιν. Ὅτι οὗς προέγνω, καὶ προώρισε συμ-
 μέρφους τῆς εἰκόνος τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐ-
 30 τὸν πρωτότοκον ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς. Οὗς δὲ προώ-

20. φθορᾷ " ὑποτάξαντα ἐκ' ἐλπίδι· ὅτι *scilicet* διότι
 21. αὕτη 22. στενάζει καὶ ὠδίνει 23. ἡμεῖς αὐ-
 τοὶ τὴν ἀπ. τοῦ πν. ἔχοντες, αὐτοὶ (*scilicet* καὶ αὐτοὶ *scilicet*
 ἡμεῖς αὐτοὶ) *Al.* ἡμεῖς, οἱ τὴν ἀπ. τοῦ πν. ἔχον-
 τες, αὐτοὶ *Al.* ἡμεῖς (*scilicet* ἡμεῖς αὐτοὶ) τὴν ἀπ. τ. πν.
 ἔχοντες, ἡμεῖς αὐτοὶ *Al.* αὐτοὶ τὴν ἀπ. τ. πν. ἔχον-
 τες, καὶ αὐτοὶ (*scilicet* καὶ ἡμεῖς) *Al.* αὐτοὶ τὴν ἀπ. τ.
 πν. ἔχοντες ἡμεῖς, καὶ αὐτοὶ *Al.* αὐτοὶ, τὴν ἀπ.
 τ. πν. ἔχοντες, " *om.* υἱοθεσίαν 24. βλέπει, τίς
 ἐλπίζει; *Al.* *om.* καὶ " ἀπομένει; *scilicet* ὑπομένει;
 26. ~ τῇ ἀσθενείᾳ *Al.* τῆς δαίσεως " ~ προσευξό-
 μεθα " → ὑπὲρ ἡμῶν 28. *add.* ὁ θεὸς

ρισι, τούτους καὶ ἐκάλει· καὶ οὗς ἐκάλει, τούτους
 καὶ ἐδικαίωσεν· οὗς δὲ ἐδικαίωσε, τούτους καὶ ἐδό-
 ξασε. Τί οὖν ἐροῦμεν πρὸς ταῦτα; Εἰ ὁ Θεὸς ὑπὲρ 31
 ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; ὅσγε τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφεί- 32
 σατο, ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν αὐτόν· πῶς
 οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ ἅ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίζεται; Τίς 33
 ἐγκαλίσσει κατὰ ἐκλεκτῶν Θεοῦ; Θεὸς ὁ ἰδικοῦν;
 Τίς ὁ κατακρίνων; Χριστὸς ὁ ἀποθανών; μᾶλλον δὲ 34
 καὶ ἐγερθεὶς; ὃς καὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ; ὃς
 καὶ ἐντυγχάνει ὑπὲρ ἡμῶν; Τίς ἡμᾶς χωρίζει ἀπὸ τῆς 35
 ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ; Θλίψις; ἢ στενοχωρία; ἢ δια-
 γμός; ἢ λιμός; ἢ γυμνότης; ἢ κίνδυνος; ἢ μέχαιρα;
 (καθὼς γέγραπται· "Ὅτι ἔνεκεν σοῦ θανατούμεθα ὅλην 36
 τὴν ἡμέραν· ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς·") Ἀλλ' 37
 ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος
 ἡμᾶς. Πέπεισμαι γὰρ, ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζῶν, 38
 οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ, οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλ-
 λοντα, οὔτε δυνάμεις, οὔτε ὑψώματα οὔτε βῆθος, οὔ- 39
 τε τις κτίσις ἐτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρῖσαι ἀπὸ τῆς
 ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ
 ἡμῶν.

Ἀλήθειαν λέγω, ἐν Χριστῷ· οὐ ψεύδομαι, (συμ- 9
 μαρτυρούσης μοι τῆς συνειδήσεώς μου,) ἐν πνεύματι
 ἀγίῳ· ὅτι λύπη μοι ἐστὶ μεγάλη, καὶ ἀδιάλειπτος 2
 ὁδύνη τῇ καρδίᾳ μου. Ἡ ὑπόμνη γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνά- 3
 θεμα εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου,
 τῶν συγγενῶν μου κατὰ σάρκα· οἵτινές εἰσιν Ἰσραη- 4
 λῖται, ὧν ἡ υἰοθεσία, καὶ ἡ δόξα, καὶ αἱ διαθήκαι,

32. om. τὰ 33. δικαιοῦν. 34. καὶ " → καὶ
 35. Θεοῦ; Al. Θεοῦ τῆς ἐν Χ. Ἰ. 36. r. ἔνεκα
 37. τὸν ἀγαπήσαντα 38. add. οὔτε ἐξουσίαι, Al.
 itansp. " r. οὔτε δυνάμεις, οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλ-
 λοντα, 3. Ὡς ὑπόμνη " Ὡς ἀνάθεμα εἶναι αὐτὸς ἐγὼ
 " ὑπὸ 4. ἡ διαθήκη,

καὶ ἡ νομοθεσία, καὶ ἡ λατρεία, καὶ " αἱ ἐπαγγελίαι,
 5 ὧν οἱ πατέρες, ' καὶ ἐξ ὧν ὁ Χριστὸς τὸ " κατὰ σάρ-
 κα, " ὁ ὧν ἐπὶ ' πάντων " Θεὸς " εὐλογητὸς εἰς τοὺς
 αἰῶνας. Ἀμήν.

- 6 Οὐχ οἷον δέ, ὅτι ἐκπέπτωκεν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ.
 7 οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραὴλ, οὗτοι Ἰσραὴλ. Οὐδ'
 ' ὅτι εἰσὶ σπέρμα Ἀβραάμ, πάντες τέκνα, ἀλλ' ἐν
 8 Ἰσαὰκ κληθήσεται σοι σπέρμα, τοῦτ' ἔστιν, οὐ τὰ
 τέκνα τῆς σαρκὸς, ταῦτα τέκνα τοῦ Θεοῦ. ἀλλὰ τὰ
 9 τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται εἰς σπέρμα. Ἐπαγ-
 γελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος. Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον
 10 ἐλεύσομαι, καὶ ἔσται τῇ Σάρρᾳ υἱός. Οὐ μόνον δέ,
 ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα, ἐξ ἑνὸς κοίτην ἔχουσα Ἰσαὰκ τοῦ
 11 πατρὸς ἡμῶν. Μήπω γὰρ γεννηθένταν, μηδὲ πρα-
 ξάντων τί ἀγαθὸν ἢ ' κακόν, (ἵνα ἡ κατ' ἐκλογὴν
 12 " καλοῦντος,) ἐρρήθη ' αὐτῇ. " Ὅτι ὁ μείζων δουλεύσει
 13 τῷ ἐλάσσονι· καθὼς γέγραπται· Τὸν Ἰακώβ ἠγάπησα,
 τὸν δὲ Ἠσαὺ ἐμίσησα.
 14 Τί οὖν ἐροῦμεν; μὴ ἀδικία παρὰ τῷ Θεῷ; Μὴ
 15 γένοιτο. Τῷ γὰρ Μωϋσῇ λέγει· Ἐλέησω ὃν ἂν ἐλιῶ,
 16 καὶ οἰκτειρήσω ὃν ἂν οἰκτείρω. Ἄρα οὖν οὐ τοῦ θέ-
 λοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος
 17 Θεοῦ. Λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραὼ· " Ὅτι εἰς αὐτὸ
 τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύνα-
 μίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ

4. " ἡ ἐπαγγελία, 5. *om.* καὶ " κατὰ σάρκα. ' Ὁ ὧν
 ἐπὶ πάντων Θεὸς εὐλογητὸς ε. τ. αἱ. *Al.* κατὰ σάρ-
 κα, ὁ ὧν ἐπὶ πάντων. Θεὸς εὐλογητὸς ε. τ. αἱ. *Al.*
 κατὰ σάρκα, ὁ ὧν ἐπὶ πάντων Θεός· εὐλογητὸς
 ε. τ. αἱ. *Al.* κατὰ σάρκα. ' Ὁ ὧν ἐπὶ πάντων, Θεός·
 εὐλογητὸς ε. τ. αἱ. " *Comj.* ὧν ὁ ' πάντας *f.* πάν-
 τα " *om.* Θεός *Al.* *transp.* " *om.* εὐλογητὸς... Ἀμήν.
 6. Ἰσραηλῖται. 7. ὅτοι *f.* ὅσοι 11. Φαῦλον " λα-
 λούντος, 12. *om.* αὐτῇ 16. ἐλιῶντος

τῇ γῇ. "Αγα οὖν ὃν θέλει, ἔλεει· ὃν δὲ θέλει, σκλη- 18
 ρυνεῖ. Ἐρεῖς οὖν μοι Τί ἔτι μέμφεται; τῇ 19
 γὰρ βουλήματι αὐτοῦ τίς ἀνέστηκε; Μειοῦνγε, ὡ 20
 ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ, ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ Θεῷ;
 Μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι· Τί με "ἰποίησας
 οὗτος; Ἡ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ περ αὐτοῦ τοῦ πηλοῦ, 21
 ἐκ τοῦ αὐτοῦ φερέματος ποιῆσαι ὃ μὲν εἰς τιμὴν
 κτενός, ὃ δὲ εἰς ἀτιμίαν; Ἐἰ δὲ θέλων ὁ Θεὸς ἐ- 22
 δείξασθαι τὴν ὀργὴν, καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατόν αὐτοῦ,
 "ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκευὴ ὀργῆς κατηρε-
 σμένα εἰς ἀπάλειαν· καὶ ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον 23
 τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκευῇ ἐλέους, ἃ προητοίμασεν
 εἰς δόξαν· οὗς καὶ ἐπέλεσεν ἡμᾶς, οὐ μόνον ἐξ 24
 Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν· ὡς καὶ ἐν τῇ Ὠσῇ 25
 λέγει· Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου, λαόν μου· καὶ τὴν
 οὐκ ἠγαπημένην, ἠγαπημένην. Καὶ ἔσται, ἐν τῇ τέ- 26
 τῃ αὐτῇ ἐρρήθη αὐταῖς· Οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐπεὶ κλη-
 θήσονται υἱοὶ Θεοῦ ζῶντος. Ἡσαΐας δὲ κρᾶζει ὑπὲρ 27
 τοῦ Ἰσραὴλ· Ἐὰν ᾗ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς
 ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ ὑπεράλειμμα σωθήσεται.
 Λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ· 28
 ὅτι λόγον συντετμημένοι ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς.
 Καὶ καθὼς προεῖρηκεν Ἡσαΐας· Εἰ μὴ κύριος σabaωθ 29
 ἠγκατέλιπεν ἡμῖν στήμα, ὡς Σόδομα ἃν ἐγενήθημεν,
 καὶ ὡς Γόμορρα ἃν ὁμοιωθῆμεν.

Τί οὖν ἐροῦμεν; "Οτι ἔσθη τὰ μὴ διώκοντα δικαιο- 30
 σύνην, κατέλαβε δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ
 πίστεως Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης, εἰς 31
 νόμον ἰδικαιοσύνης οὐκ ἔφθασε. Διατί; "Οτι οὐκ ἐκ 32

18. ἐλεᾷ· 19. r. om. γὰρ 20. → Μειοῦνγε, *Al.*
transp. "ἔπλασας 22. om. Εἰ δὲ "om. ἤνεγκεν et
 mon leg. εἰς σκευή 23. om. καὶ 27. ὑπέλειμμα
 28. om. ἐν δικαιοσ. . . συντετμημένοι *Al. om. συντε-*
λῶν . . . λόγον 31. → δικαιοσύνης

- πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων νόμου. Προσέκοψαν
 33 " γὰρ τῷ λίθῳ σου προσκόμματος, καθὼς γέγραπται·
 'Ιδοὺ, τίθημι ἐν Σιών λίθον προσκόμματος, καὶ πέ-
 τραν σκαυδάλου· καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ
 10 καταισχυθήσεται. Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία τῆς
 ἐμῆς καρδίας, καὶ ἡ δέησις ἡ πρὸς τὸν Θεόν, ὑπὲρ
 2 " αὐτῶν^{III} εἰς σωτηρίαν. Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς, ὅτι ζή-
 3 λον Θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν. Ἀγνο-
 οῦντες γὰρ τὴν τοῦ Θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν
 ζητοῦντες στήσαι, τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ Θεοῦ οὐχ ὑπεισά-
 4 γησαν. Τέλος γὰρ νόμου Χριστὸς, εἰς δικαιοσύνην
 5 παρὶ τῷ πιστεύοντι. Μωϋσῆς γὰρ γράφει τὴν δι-
 καιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου· "Οτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἀν-
 6 θρώπος, ζήσεται ἐν αὐτοῖς. Ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιο-
 σύνη οὕτω λέγει· Μὴ ἐπὶ τῆς ἐν τῇ καρδίᾳ σου. Τίς
 ἀναβήσεται εἰς τὸν οὐρανόν; τοῦτ' ἐστὶ Χριστὸν κατα-
 7 γαγεῖν. Ἡ· Τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τοῦτ'
 8 ἐστὶ Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν. Ἀλλὰ τί λέγει;
 Ἐγγύς σου τὸ ῥῆμά ἐστιν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν
 τῇ καρδίᾳ σου· τοῦτ' ἐστὶ τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ
 9 κηρύσσομεν· ὅτι, ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου
 κυρίον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου, ὅτι
 10 ὁ Θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ. (Καρδιά
 γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην· στόματι δὲ ὁμολογεῖ-
 11 ται εἰς σωτηρίαν.) Λέγει γὰρ ἡ γραφή· Πᾶς ὁ πι-
 12 στεύων ἐπ' αὐτῷ, οὐ καταισχυθήσεται. Οὐ γὰρ ἐστὶ
 διαστολὴ Ἰουδαίου τι καὶ Ἑλλήνος· ὁ γὰρ αὐτὸς κύ-
 ριος πάντων, πλουτὴν εἰς πάντας τοὺς ἐπικαλουμέν-
 13 οὺς αὐτόν. Πᾶς γὰρ ὃς ἀν' ἐπικαλίσειται τὸ ὄνομα

32. = νόμου " γὰρ 33. = πᾶς 1. = ἡ
 " τ. τοῦ Ἰσραὴλ. III † ἐστὶν 3. † δικαιοσύνην
 5. ὅτι τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου ὁ ποιή-
 σας ἄνθρωπος, ζήσεται ἐν αὐτῇ. 8. add. ἡ γρα-
 φή;

κυρίου, σωθήσεται. Πῶς οὖν ἐπικαλίσσονται, εἰς ὃν 14
οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ πιστεύουσιν, οὗ οὐκ ἤκου-
σαν; πῶς δὲ ἀκούουσιν χωρὶς κηρύσσοντας; πῶς δὲ 15
κηρύξουσιν, ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι; καθὼς γέγραπται·
Ὡς ἀραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην,
τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθὰ. Ἀλλ' οὐ πάντες 16
ὑπήκουσαν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ λέγει· Κύ-
ριε, τίς ἐπίστευσε τῇ ἀποῇ ἡμῶν; (Ἄρα ἡ πίστις ἐξ 17
ἀποῆς· ἡ δὲ ἀποῇ διὰ ῥήματος Θεοῦ.) Ἀλλὰ λέγω· 18
Μὴ οὐκ ἤκουσαν; Μενοῦνγε εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλ-
θεν ὁ φόβος αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκου-
μένης τὰ ῥήματα αὐτῶν. Ἀλλὰ λέγω· Μὴ Ἰσραὴλ 19
οὐκ ἔγνω; Πρῶτος Μαυσῆς λέγει· Ἐγὼ παραζηλώ-
σω ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνη, ἐπὶ ἔθνη ἀσυνέτη παρεργίζω
ὑμᾶς. Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει· Εὐρέσθην τοῖς 20
ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανῆς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπε-
ρωτῶσι. Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραὴλ λέγει· Ὅλην τὴν ἡμέ- 21
ραν ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα
καὶ ἀντιλέγοντα.

Λέγω οὖν· Μὴ ἀπάσατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; 11
Μὴ γένοιτο· καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλῆτης εἰμί, ἐκ σπέρ-
ματος Ἀβραάμ, φυλῆς Βενιαμίν. Οὐκ ἀπάσατο ὁ Θεὸς 2
τὸν λαὸν αὐτοῦ, ὃν προέγνω. Ἡ οὐκ οἶδατε, ἐν Ἠλίᾳ
τί λέγει ἡ γραφή; ὡς ἐντυγχάνει τῷ Θεῷ κατὰ τοῦ
Ἰσραὴλ· Κύριε, τοὺς προφῆτας σου ἀπέκτειναν, καὶ 3
τὰ θυσιαστήριά σου κατέσκαψαν· καὶ γὰρ ὑπελείφθην
μόνος, καὶ ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου. Ἀλλὰ τί λέγει 4
αὐτῷ ὁ χρηματισμός; Κατέλιπον ἑμαυτῷ ἐπακισχι-
λίους ἀνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν γόνυ τῇ Βάβυλ.
Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λείμμα κατ' ἐκλο- 5

14. ἐπικαλίσσονται . . . πιστεύσωσιν, . . . ἀκούσω-
σι . . . κηρύξουσιν, 15. τὰ 17. om. Θεοῦ. Al. Χρι-
στοῦ. 20. om. ἀποτολμᾷ "add. ἐν 2. † λέγων
3. † καὶ

- 6 γὰρ χάρις οὐκ ἐστὶν ἔργων· Εἰ δὲ χάρις, οὐκ ἐστὶν ἔργων·
 7 ἐπεὶ ἡ χάρις οὐκ ἐστὶν γίνεται χάρις· Τί οὖν; Ὁ ἵπτι-
 ζητεῖ Ἰσραὴλ, " τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν, ἡ δὲ ἐκλογὴ
 8 ἐπέτυχεν· οἱ δὲ λοιποὶ " ἐπικρώθησαν, (καθὼς γὰρ
 γραπταί· Ἐδίδκεν αὐτοῖς ὁ Θεὸς πνεῦμα κατανύξας,
 ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὦτα τοῦ μὴ ἀκούειν,)
 9 ὥς τῆς ἡμέρας ἡμέρας· Καὶ Δαυιδ λέγει Γενηθή-
 τω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἰς παγίδα καὶ ἰς θῆραν καὶ
 10 ἰς σκάνδαλον, καὶ ἰς ἀνταπόδομον αὐτοῖς· σκοτισθή-
 τωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, τοῦ μὴ βλέπειν· καὶ τὸν
 ῥῶτον αὐτῶν διαπαπτόντος σύγκαμψον.
 11 Λέγω οὖν· Μὴ ἔπταισαν, ἵνα πείσωσι; Μὴ γένοι-
 το· ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι ἡ σωτηρία τοῖς
 12 ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλώσαι αὐτούς· Εἰ δὲ τὸ παρα-
 πτώμα αὐτῶν πλοῦτος κόσμος, καὶ τὸ ἥτημα αὐτῶν
 πλοῦτος ἔθνων· πόσῳ μᾶλλον τὸ πλήρωμα αὐτῶν;
 13 Ἐμὴν ἰδὼν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν· ἐφ' ὅσον " μὴν εἰμι ἔγωγ
 14 ἔθνων ἀπόστολος, τὴν διακονίαν μου δοξάζω, εἰπὼς
 παραζηλώσω μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐ-
 15 τῶν· Εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ αὐτῶν καταλλαγὴ κόσμου·
 16 τίς ἡ πρόσληψις, εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; Εἰ δὲ ἡ
 ἀπαρχὴ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα· καὶ εἰ ἡ ρίζα ἁγία, καὶ
 17 οἱ κλάδοι· Εἰ δὲ τινες τῶν κλάδων ἐξεκλάσθη-
 σαν, σὺ δὲ ἀγριέλαιος ὢν ἐνεκεντρίσθης ἐν αὐτοῖς, καὶ
 συγκοινωνῶς τῆς ρίζης καὶ τῆς πύότητος τῆς ἐλαίας
 18 ἐγίνου, μὴ κατακαυχῶ τῶν κλάδων· εἰ δὲ κατακαυ-
 χᾶσαι, οὐ σὺ τὴν ρίζαν βαστάζεις, ἀλλ' ἡ ρίζα σέ.

6. † εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκ ἐστὶν ἵπτι χάρις· ἐπεὶ τὸ ἔρ-
 γον οὐκ ἐστὶν ἵπτιν ἔργον. *Al. om. εἰ δὲ ἐξ . . . χά-
 ρις· Al. om. ἵπτι τ. ἑ. οὐ. ἑ. ἔργον. Al. εἰ δὲ ἐξ
 ἔργων, οὐκ ἐστὶν χάρις· ἐπεὶ. τ. ἑ. οὐ. ἵπτι χάρις.*
 7. ἐπεζητεῖ "τ. τούτου " ἐπικρώθησαν 9. *add. ἐνώ-
 πιον αὐτῶν* 13. δὲ " *om. μὴν Al. μὲν οὖν*
 17. *om. τῆς ρίζης*

Ἐρεῖς οὖν· Ἐξεκλάσθησαν ἑκτάδοι, ἵνα ἰγὰ ἰγνε- 19
 τρισθῶ. Καλῶς τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ 20
 πίστει ἵστηκας· μὴ ὑψηλοφρόνεις, ἀλλὰ φοβοῦ. Εἰ 21
 γὰρ ὁ Θεὸς τῶν κατὰ φύσιν κλάδων οὐκ ἐφείσατο,
 ἢ μήπως οὐδὲ σοῦ ἢ φείσεται. Ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ 22
 ἀποτομίαν Θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεισόντας, ἀποτομίαν·
 ἐπὶ δὲ σὲ, ἢ χρηστότητα, εἰς ἐπιμείνῃς τῇ χρηστότητι·
 ἐπεὶ καὶ σὺ ἐκποήσῃς. Καὶ κεῖνοι δὲ, εἰς μὴ 23
 ἐπιμείνῃσι τῇ ἀπιστίᾳ, ἰγνετρισθῆσονται· δυνατὸς
 γὰρ ἐστὶν ὁ Θεὸς πάλιν ἰγνετρίσαι αὐτούς. Εἰ γὰρ 24
 σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν ἐξέκοπης ἀγριελαιίου, καὶ πα-
 ρὰ φύσιν ἐνεκεντρίσθης εἰς καλλιέλαιον, πόσῃ μᾶλ-
 λον οὗτοι οἱ κατὰ φύσιν, ἰγνετρισθῆσονται τῇ ἰδίᾳ
 ἐλαίᾳ. Οὐ γὰρ Δέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ 25
 μυστήριον τοῦτο, (ἵνα μὴ ᾗτε ἢ παρ' ἑαυταῖς φρόνιμοι,) ὅτι
 παρωσις ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρις
 οὗ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ· καὶ οὕτω πᾶς 26
 Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται· Ἦξει ἐκ Σιών
 ὁ ρυόμενος, καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ἰακώβ. Καὶ 27
 αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλῃμαι τὰς
 ἁμαρτίας αὐτῶν. Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἰχθροὶ 28
 δι' ὑμᾶς· κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν, ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς
 πατέρας. Ἀμεταμέλητα γὰρ τὰ χαρίσματα καὶ ἡ κλη- 29
 ρίς τοῦ Θεοῦ. Ὡσπὲρ γὰρ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ 30
 Θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε τῇ τούτων ἀπειθείᾳ· οὕτω καὶ 31
 οὗτοι νῦν ἠπειθήσαν, τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει ἵνα καὶ αὐ-
 τοὶ ἠλεσθῶσι. Συνέκλεισε γὰρ ὁ Θεὸς τοὺς πάντας 32
 εἰς ἀπειθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ. Ὡ βῆ- 33
 θος πλούτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ. Ὡς
 ἀνεξερεύνητα τὰ κρίματα αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι αἱ

19. γ. τοὶ κλάδοι 21. ἢ μήπως ἢ γ. φείσεται.

22. ἢ ἀποτομία· ἢ χρηστότης, 25. απ. παρ' Αἰ. ἐν
 30. † καὶ 31. ἠπειθήσαν τῷ ὑμ. ἐλέει, ἢ add. νῦν ἢ
 ὑστερον 33. απ. καὶ

34 ὁδοὶ αὐτοῦ. Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν κυρίου; ἢ τίς σύμ-
 35 βουλος αὐτοῦ ἐγένετο; ἢ τίς προέδωκεν αὐτῷ, καὶ
 36 ἀνταποδοθήσεται αὐτῷ; "Οτι ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ,
 καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ-
 νας· Ἀμήν.

12 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν
 τοῦ Θεοῦ, παραστήσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶ-
 σαι, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν
 2 ὑμῶν· καὶ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ
 μεταμορφουσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς " ὑμῶν, εἰς
 τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς, τί τὸ θέλημα τοῦ " Θεοῦ, τὸ ἀγα-
 3 θὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον. Λέγω γὰρ διὰ τῆς
 χάριτος τῆς δοθείσης μοι, παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ
 ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ
 σωφρονεῖν, ἐκάστω ὡς ὁ Θεὸς ἐμέτρησε μέτρον πί-
 4 στευς. Καθάπερ γὰρ ἐν ἐνὶ σώματι μέλη πολλὰ ἔχο-
 μεν, τὰ δὲ μέλη πάντα ἐν τῇ αὐτῇ ἔχει πρᾶξιν·
 5 οὕτως οἱ πολλοὶ ἐν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, ὃ δὲ
 6 καθ' εἷς, ἀλλήλων " μέλη. Ἐχοντες δὲ χαρίσματα
 κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθείσαν ἡμῖν διάφορα· εἴτε προ-
 7 φητεῖται, κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῆς πίστεως· εἴτε δια-
 κονίαν, ἐν τῇ διακονίᾳ· εἴτε ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδα-
 8 σκαλίᾳ· εἴτε ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλησίᾳ· ὁ με-
 ταδιδούς, ἐν ἀπλότητι· ὁ προϊστάμενος, ἐν σπουδῇ
 9 ὁ ἐλεῶν, ἐν ἰλαρότητι. Ἡ ἀγάπη, ἀνυπόκριτος·
 ἀποστυγοῦντες τὸ πονηρὸν, πολλώμενοι τῷ ἀγαθῷ·
 10 τῇ φιλαδελφίᾳ, εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι τῇ τιμῇ
 11 ἀλλήλους προηγούμενοι· τῇ σπουδῇ μὴ ὀκηροί· τῷ
 12 πνεύματι ζέοντες· τῷ " καιρῷ δουλεύοντες· τῇ ἐλπίδι
 χαίροντες· τῇ θλίψει ὑπομένοντες· τῇ προσευχῇ προσ-

36. ἐν αὐτῷ 2. ~ συσχηματίζεσθαι... μεταμορφου-
 σθαι " ὑμῶν, " Θεοῦ τὸ 3. ἐμέτρησε ΑΙ.
 ἐχάρισε 5. τὸ " μέλη, ἔχοντες 8. → εἴτε

11. γ. ~ κυρίῳ

καταφρονούντες· ταῖς ἑαυτοῦ χάρισις τῶν ἀγίων κοιμωμένοι 13
 τὴν φιλοξενίαν διώκοντες. Εὐλογεῖτε τοὺς διώκοντας 14
 ὑμᾶς· εὐλογεῖτε, καὶ μὴ καταρᾶσθε. Χαίρειν μετὰ 15
 χαίρόντων, καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων. Τὰ αὐτὰ 16
 εἰς ἀλλήλους φρονούντες· μὴ τὰ ὑψηλὰ φρονούντες·
 ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαγόμενοι. Μὴ γίνεσθε φερό- 17
 νιμοι παρ' ἑαυτοῖς. Μηδενὶ κακὸν ἐντὶ κακοῦ ἀπο-
 δίδόντες. προοιούμενοι καλὰ ἐνώπιον ἑκάστου ἀν- 18
 θρώπου· εἰ δυνατόν, τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀν- 18
 θρώπων εἰρηνεύοντες· μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικούντες, ἀγα- 19
 πητοί· ἀλλὰ ὅτε τάπω τῇ ὀργῇ· γίνεσθαι γάρ·
 Ἐμοὶ ἐκδικήσεις· ἐγὼ ἀνταποδώσω, λέγει κύριος. Ἐὰν 20
 αὖν πεινᾷ ὁ ἐχθρὸς σου, ψάμιζε αὐτόν· ἐὰν διψᾷ, πό-
 τιζε αὐτόν. Τοῦτο γὰρ ποιῶν, ἄνθρωπος σου εἰς σφ-
 ραίσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Μὴ καὶ ὑπο τοῦ 21
 κακοῦ, ἀλλὰ νικάειν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.

Ἡ Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθαι 18
 Οὐ γὰρ ἐστὶν ἐξουσία εἰ μὴ ἡ ἀπὸ Θεοῦ· αἱ δὲ αὖσαι, ὑπὸ
 Θεοῦ τεταγμέναι εἰσὶν. Ὡστε ὁ ἀντιτασσάμενος 2
 τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ Θεοῦ διαταγῇ ἀνθεστηκεν· οἱ δὲ
 ἀνθεστηκότες, ἑαυτοῖς κρίμα λήφονται. Οἱ γὰρ ἄν- 3
 θρώποι οὐκ εἰσὶ φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν
 κακῶν. Θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι τὴν ἐξουσίαν; τὰ ἀγα-
 θὰ ποίει· καὶ ἔξεις ἔπαινον ἐξ αὐτῆς. Θεοῦ γὰρ διά- 4
 ποκὴς ἐστὶ, τοῖς εἰς τὸ ἀγαθόν. Ἐὰν δὲ τὸ κακὸν
 ποιῇς, φοβοῦ· αὐτὸ γὰρ εἰπὴ τὴν μάχαιραν φερεῖ. Θεοῦ
 γὰρ διάποκός ἐστιν, ἐκδικῶς ἡ εἰς ὀργὴν τῷ τὸ κακὸν

13. μνείαις 16. add. ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ f. οὐ μό-
 νον ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ "om. πάντων Al.
 τῶν 19. add. Θεοῦ 20. ~ Ἐὰν πεινᾷ Al. Ἀλ-
 λὰ ἐὰν π. 1. Πᾶσαις ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑπο-
 τάσσεισθε. " ~ ὑπὸ " + ἐξουσία " + τοῦ 3. ~ τῷ
 ἀγαθῷ ἔργῳ, ἀλλὰ τῷ κακῷ. 4. om. σοὶ " → εἰς
 ὀργὴν Al. rom. ante ἐκδ.

5 πρέσσει. Διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθαι, οὐ μόνον διὰ
6 τὴν φόβον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν. Διὰ τοῦτο
7 γὰρ καὶ φόρους τελεῖτε· λειτουργοὶ γὰρ Θεοῦ εἰσιν,
8 εἰς αὐτὰ ταῦτα προσκαρτεροῦντες. Ἀπόδοτε οὖν πᾶσι
9 ὅς ὀφείλετε· τῷ τὸν φόρον, τὸν φόρον· τῷ τὸ τέλος,
10 τὸ τέλος· τῷ τὸν φόβον, τὸν φόβον· τῷ τὴν τιμὴν,
11 τὴν τιμὴν.

8 Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε, εἰ μὴ τὸ ἀλλήλους ἀγα-
9 πᾶν· ὁ γὰρ ἀγαπᾷ τὸν ἑτερον, νόμον πεπλήρωκε.

9 Τὰ γὰρ· Οὐ μοιχεύσεις· Οὐ φονεύσεις· Οὐ κλέψεις·
10 Οὐκ ἐπιθυμήσεις· καὶ εἴ τις ἑτέρα ἐντολή, ἐν τούτῳ
11 τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιωῦται, ἐν τῷ· Ἀγαπήσεις τὸν πλη-

10 σίον σου ὡς ἑαυτόν. Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον κακὸν οὐκ

11 ἐργάζεται· πλήρωμα οὖν νόμου ἡ ἀγάπη. Καὶ

12 ταῦτα, ἰδόντες τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ
13 ἡμῶν ἐγεσθῆναι· (νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτη-

12 ρία, ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν· ἡ νύξ προκοψεν, ἡ δὲ ἡμέ-
13 ρα ἤγγικεν) ἀποθάνεμεν οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους,

13 καὶ ἐνδύσμεθα τὰ ὅπλα τοῦ φωτός. Ὡς ἐν ἡμέρᾳ,
14 ἀνταρμήσαντες περιπατήσωμεν, μὴ καμίαις καὶ μέθαις,

14 μὴ καίταις καὶ ἀσελγείαις, μὴ ἐριδί καὶ ζήλῳ· ἀλλ'
ἐνδύσασθε τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς
πράξεις μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίας.

14 Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα τῇ πίστει, προσλαμβάνεσθε, μὴ

2 εἰς διακρίσεις ἡμιλογισμῶν. Ὃς μὲν πιστεύει φαγεῖν

3 πάντα· ὁ δὲ ἀσθενῶν λώχανα ἐσθίει. Ὁ ἐσθίων, τὸν

μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενείτω· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, τὸν

ἐσθίοντα μὴ κρινέτω· ὁ Θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο.

4 Σὺ τίς εἰ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκίτην; τῷ ἰδίῳ κυ-

5. Διὸ ὑποτάσσεσθε, ΑΙ. Διὸ ἀνάγκη ὑποτάσσεσθε,

7. απ. οὖν 9. † Οὐ ψευδομαρτυρήσεις· ΑΙ. transp.

ἑαυτόν. 11. ἰδόντες 12. ἔργα 14. ἐν ἐπιθυ-

μίαις. 1. λογισμῶν. Conj. διὰ λογισμῶν. 2. ἐσθίει-

ται.

ρίῳ στήκει ἢ πίπτει· σταθήσεται δέ· ὁ δυνάτης γάρ
 ἔστιν ὁ "θεὸς στήσαι αὐτόν. "Ὅς μὲν κρίνει ἡμέραν 5
 παρ' ἡμέραν, ὃς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν· ἕκαστος ἐν
 τῷ ἰδίῳ νοῦ πληροφορεῖσθαι. Ὁ φρονῶν τὴν ἡμέραν, 6
 κυρίῳ φρονεῖ· καὶ ὁ μὴ φρονῶν τὴν ἡμέραν, κυρίῳ
 οὐ φρονεῖ. "Καὶ ὁ ἐσθίων, κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ
 γὰρ τῷ θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων, κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ
 εὐχαριστεῖ τῷ θεῷ. Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἑαυτῷ ζῇ, καὶ 7
 οὐδεὶς ἑαυτῷ ἀποθνήσκει. Ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ 8
 κυρίῳ ζῶμεν· ἂν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ κυρίῳ ἀπο-
 θνήσκομεν. Ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἂν τε ἀποθνήσκω-
 μεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν. Εἰς τοῦτο γὰρ Χριστὸς καὶ 9
 ἀπέθανε καὶ ἐζήσεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων
 κυριεύσῃ. Σὺ δέ, τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ 10
 σὺ, τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες γὰρ πα-
 ραστησόμεθα τῷ βήματι τοῦ "Χριστοῦ. Γέγραπται 11
 γάρ· Ζῶ ἐγὼ, λέγει κύριος, ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν
 γόνυ, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται τῷ θεῷ.
 Ἄρα οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἑαυτοῦ λόγον δώσει· τῷ 12
 θεῷ. Μηκέτι οὖν ἀλλήλους κρίνομεν· ἀλλὰ 13
 τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τίθῃν πρόσκομμα τῷ
 ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον. Οἶδα, καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ 14
 Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν εἶ· αὐτοῦ, εἰ μὴ τῷ λογιζο-
 μένῳ τι κοινὸν εἶναι, ἐκείνῳ κοινόν· εἰ δὲ διὰ βρω- 15
 μα ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται, οὐκέτι κατὰ ἀγάπην πε-
 रिπατεῖς. Μὴ τῷ βρώματί σου ἐκείνον ἀπόλλυς, ὅτι
 οὗ Χριστοῦ ἀπέθανε. Μὴ βλασφημίσῃς οὖν ἑμῶν 16
 τὸ ἀγαθόν. Οὐ γὰρ ἔστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρω- 17

4. Ὁ δυνάτεϊ γὰρ *sc.* δύναται γὰρ " κύριος 6. → καὶ
 ὁ μὴ φρονῶν . . . οὐ φρονεῖ. " *r. om.* Καὶ 8. ἀπο-
 θνήσκομεν, " ἀποθνήσκομεν, 9. καὶ " *r.* καὶ
 ἀνέστη καὶ ἀνέζησεν, *Al. om.* καὶ ἀνέστη *al. om.* καὶ
 ἀνέζησεν 10. *add.* ἐν τῷ μὴ ἐσθίειν; " Ὁ θεοῦ.
 12. *om.* τῷ θεῷ. 14. *r.* ἑαυτοῦ, *Al.* αὐτοῦ, 15. Ὁ γὰρ
 16. ἡμῶν " ἡ πίστις.

23. ΠΙΟΤΕΩΣ) - not "justifying faith" - not "a warrant
from scripture" but "a full persuasion of its truthfulness."
This is the natural meaning of ΠΙΟΤΙΣ - & though not
frequent in scripture is the only sense of it through this
chapter & alone can sustain the argument. Taylor, Locke,
Blacknight. Gerard. Inst. of Crit. p. 44 §455.

σις καὶ πόσις, ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ
 18 ἐν πνεύματι ἁγίῳ· ὁ γὰρ ἐν τούτῳ δουλεύει τῷ
 Χριστῷ, εὐάριστος τῷ Θεῷ, καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώ-
 19 ποις. Ἄρα οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν, καὶ τὰ τῆς
 20 οἰκοδομῆς τῆς εἰς ἀλλήλους. Μὴ ἐνεκεν βρώματος
 κατάλυε τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ. Πάντα μὲν καθαρά· ἀλ-
 λὰ κακὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος ἐσθίοντι.
 21 Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν κρέα, μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδὲ ἐν
 ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκώπτει ἢ σκανδαλίζεται ἢ ἀσθε-
 22 νεῖ. Σὺ πίστιν ἔχεις· κατὰ σεαυτὸν ἔχει ἐνώπιον τοῦ
 Θεοῦ. Μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμά-
 23 ζει. Ὁ δὲ διακρινόμενος, ἐὰν φάγῃ, κατακίεπται,
 ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὁ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρ-
 τία ἐστίν. (16, 25) Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στη-
 ρίζαι κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα Ἰησοῦ
 Χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν μυστηρίου χρόνους αἰῶ-
 26 νιοις σεσιγημένου, φανερωθέντος δὲ νῦν, διὰ τῆς γρα-
 φῶν προφητικῶν, κατ' ἐπιταγὴν τοῦ αἰωνίου Θεοῦ, εἰς
 ὑπακοὴν πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος·
 27 μόνῳ σοφῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς
 τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.
 15 Ὁφείλομεν δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ τὰ ἀσθενήματα τῶν
 2 ἀδυνάτων βαστάζειν, καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν· ἔπα-
 στος ἡμῶν τῷ πλησίον ἀρεσκέτω εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς
 3 οἰκοδομήν. Καὶ γὰρ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρσειν,
 ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται· Οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδίζον-
 4 των σέ, ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ. Ὅσα γὰρ προεγράφη, εἰς
 τὴν ἡμετέραν διδασκαλίαν προεγράφη· ἵνα διὰ τῆς
 ὑπομονῆς καὶ τῆς παρακλήσεως τῶν γραφῶν, τὴν

17. add. καὶ ἄσκησις 18. r. ~ τούτοις 21. → ἡ σκαν-
 δαλίζεται ἢ ἀσθενεῖ. 22. ἢ ἔχεις κατὰ σεαυτὸν, ἔχει
 16, 25. 26. 27. r. transp. in finem epistolae. 26. πῶν διὰ
 "om. τε 27. om. ᾧ ἡ Al. αὐτῷ ἡ Al. εἴη 2. † γὰρ
 4. ~ ἐγγράφη. " ~ καὶ διὰ τῆς

ἐλπίδα ἔχωμεν. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς πα- 5
ρακλησεως δέη ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν ἀλλήλοις,
κατὰ Χριστὸν Ἰησοῦν· ἵνα ὁμοθυμαδὸν ἐν ἐνὶ στόματι 6
δοξάζητε τὸν Θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ. Διὸ προσλαμβάνεσθε ἀλλήλους, 7
καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς προσελάβετό ὑμᾶς εἰς δόξαν
Θεοῦ. Λέγω δέ, "Ἰησοῦν Χριστὸν διάκονον γεννη- 8
σθαι περιτομῆς, ὑπὲρ ἀληθείας Θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιώ-
σαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων· τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ 9
ἐλπίους δοξάσαι τὸν Θεόν, καθὼς γέγραπται· Διὰ τοῦ-
το ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσι, καὶ τῷ ὀνόματί σου
ψαλῶ. Καὶ πάλιν λέγει· Εὐφρανέσθαι ἔθνη, μετὰ τοῦ 10
λαοῦ αὐτοῦ. Καὶ πάλιν· Αἰνεῖτε τὸν κύριον πάντὰ τὰ 11
ἔθνη, καὶ ἐπαινέσατε αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. Καὶ πᾶ- 12
σιν Ἡσαΐας λέγει· Ἔσται ἡ ρίζα τοῦ Ἰεσοῦ, καὶ ὁ
ἀνισταμενὸς ἄρχειν ἐθνῶν ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιούσιν.
Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς 13
καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς
ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου.

Πίπτεσθαι δὲ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτοὺς ἐγὼ περὶ 14
ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοὶ ἐστε ἀγαθοσύνης, πεπλη-
ρωμένοι πάσης γνώσεως, δυνάμενοι καὶ ἄλλήλους
νουθετεῖν. Τολμηρότερον δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελφοί, 15
ἀπὸ μέρους, ὥς ἐπαινεμιμήσκαμ ὑμᾶς, διὰ τὴν χάριν
τὴν δοθεῖσάν μοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ εἶναί με λει- 16
τουργὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱεουργοῦντα τὸ
εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα γένηται ἡ προσφορὰ τῶν
ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος, ἡγιασμένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ.
Ἐχω οὖν καύχησιν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τὰ ἑπὶ πρὸς τὸν 17
Θεόν· οὐ γὰρ τολμήσω λαλεῖν τι ὧν οὐ κατειργά- 18
σατο Χριστὸς δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπακοὴν ἐθνῶν, λόγῳ καὶ

7. τ. ἡμᾶς εἰς Αἰ. ὑμᾶς, εἰς 8. ~ γὰρ " Ὁ Ἰησοῦν

13. οπ. ἐν τῷ πιστεύειν, " οπ. ἐν 14. Ὑπὸ ἄλλους

17. τ. πρὸς Θεόν

- 19 ἔρχη, ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων, ἐν δυνάμει
 πνεύματος ἁγίου· ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐκ-
 κλω, μέχρι τοῦ Ἰλλυρικοῦ πωληρεμέναι τὸ εὐαγ-
 20 γέλιον τοῦ Χριστοῦ· οὕτω δὲ φιλατιμαῦμενοι εὐαγ-
 γελίζεσθαι, οὐχ ὅπου ἀνομάσθη Χριστός, ἵνα μὴ ἐπ'
 21 ἀλλότριον θεμέλιον ἀικοδομῶ· ἀλλὰ, καθὼς γέγρα-
 πται· Οὗς οὕτως ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὅφρα αὐτοὶ καὶ ἐπ'
 22 αὐτῷ ἀκοινωνήσιν, συνήσουσι. Διὸ καὶ ἐκποστρόμην
 23 τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς. Νυνὶ δὲ μηκέτι τό-
 πον ἔχων ἐν ταῖς κλίμασι τούτοις, ἐπιποθέω δὲ ἔχων
 24 τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἑτῶν· ἵνα εἰς προ-
 σκύμας εἰς τὴν Ἑκτανίαν, ἐλπίζω " διαπορευόμενος
 25 ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους ἑμπλησθῶ. Νυνὶ δὲ κορυ-
 26 μαι εἰς Ἱερουσαλὴμ, διακοῶν τοῖς ἁγίοις. Εὐδόκησαν
 γὰρ Μακεδονίαι καὶ Ἀχαΐαι κοινωνεῖν τινὲς παύσασθαι
 27 εἰς τοὺς στεγὰς τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλὴμ. Ἐκ-
 δόκησαν γὰρ, καὶ ὀφειλέται αὐτῶν εἶσιν. Εἰ γὰρ τοῖς
 πνευματικαῖς αὐτῶν ἐκοινώνησαν τὰ ἔσθη, ὀφείλουσι
 28 καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς λειτουργῆσαι αὐτοῖς. Τοῦτο οὖν
 ἐκτελέσας, καὶ σφραγισάμενος αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦ
 29 σπ, ἀπειλεύσομαι δι' ὑμῶν εἰς τὴν Ἑκτανίαν. Οἶδα
 δὲ, ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς, ἐν πληρέματι εὐλο-
 30 γίας " Χριστοῦ ἐλεύσομαι. Παραπαλὼ δὲ ὑμᾶς,
 ἀδελφοί, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ
 διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, συναγαγίσασθαι με ἐν
 31 ταῖς προσευχαῖς ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν θεόν· ἵνα μεσθῶ
 ἀπὸ τῶν ἐπιθεόντων ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἵνα ἡ " δια-
 κονία μου, ἢ εἰς Ἱερουσαλὴμ, ἐνπρόσθεντος γίνηται

19. r. ὠθεῖν ΑΙ. τὸ ἁγίου· 20. φιλοτιμοῦμαι
 22. πολλάκις 24. † ἐλεύσομαι πρὸς ὑμᾶς. " † γὰρ
 27. Ὄφειλται γὰρ εἶσιν αὐτῶν. 29. πληροφάνεια
 " † τοῦ εὐαγγελίου τοῦ 31. τὴν " διακονίαν

τοῖς ἀγίοις· ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς διὰ Θελή- 32
ματος Θεοῦ, " καὶ συναναπαύσασθαι ὑμῖν. Ὁ δὲ Θεὸς 33
τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἄμήν.

Συγίστημι ἡμῖν Φοίβην, τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν, 16
οὕσαν διάκονον τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγχρεαῖς· ἵνα 2
αὐτὴν προσδέξησθε ἐν κυρίῳ ἀξίως τῶν ἁγίων, καὶ
παραστήτε αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρῆζῃ πράγματι· καὶ
γὰρ αὐτὴ προστάτις πολλῶν ἐγενήθη, καὶ αὐτοῦ
ἑμοῦ. Ἀσπάσασθε Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν, τοὺς 3
συνεργούς μου ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. (οἵτινες ὑπὲρ τῆς 4
ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον ὑπέθηκαν· οἱς οὐκ
ἔγω μόνος εὐχαριστῶ, ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι
τῶν ἰθιῶν) καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. 5
Ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον, τὸν ἀγαπητόν μου, ὃς ἐστὶν
ἀπαρχὴ τῆς Ἀσίας εἰς Χριστόν. Ἀσπάσασθε Μαριάμ, 6
ἣτις πολλὰ ἐκοπίασεν εἰς ἡμᾶς. Ἀσπάσασθε Ἀνδρόνι- 7
κον καὶ Λουκίαν, τοὺς συγγενεῖς μου καὶ συναιχμαλώ-
τους μου, οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι ἐν τοῖς ἀποστόλοις,
'οἱ καὶ πρὸ ἑμοῦ γεγονόασιν ἐν Χριστῷ. Ἀσπάσασθε 8
Ἀμπλίαν, τὸν ἀγαπητόν μου ἐν κυρίῳ. Ἀσπάσασθε 9
Οὐρβανόν, τὸν συνεργὸν ἡμῶν ἐν Χριστῷ, καὶ Στά-
χυν, τὸν ἀγαπητόν μου. Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν, τὸν 10
δόκιμον ἐν Χριστῷ. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστο-
βούλου. Ἀσπάσασθε Ἡρωδίαναν, τὸν συγγενὴ μου. 11
Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου, τοὺς ὄντας ἐν
κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν, τὰς 12
κοπιάσας ἐν κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Περσίδα, τὴν ἀγα-
πητὴν, ἣτις πολλὰ ἐκοπίασεν ἐν κυρίῳ. Ἀσπάσασθε 13

32. ἐλθὼν π. ὑ. δ. Θεοῦ, συναναπ. " → καὶ συν-
αναπ. ὑμῖν. ΑΙ. καὶ συναναπαύσω ὑμᾶς. ΑΙ. καὶ
ἀναψύξω μετ' ὑμῶν. 33. → Ἀμήν. 1. → δὲ
2. γ. Ναῦτη 3. γ. Πρίσκιλλαν 5. Ὑ. Ἀχαΐας
ὡς εἰς ὑμᾶς f. ἐν ὑμῖν. 7. τοῖς πρὸ ἑμοῦ ἐν

21. That this Aounios was a different person
from Aounas like the Evang. see proof in
Mark's Michael's Vol. 3. P. 1. Ch. 6th Sect. 3. p. 234 & P. 2 p. 153.

14 'Ρούφον, τὸν ἐκλεκτὸν ἐν κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐ-
 15 τοῦ καὶ ἑμοῦ. Ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα,
 16 Ἑρμᾶν, Πατρόβαν, Ἑρμῆν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελ-
 17 φούς. Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ
 18 τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐ-
 19 τοῖς πάντας ἀγίους. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλή-
 20 ματι ἀγίῳ. Ἐσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι " πᾶσαι
 21 τοῦ Χριστοῦ. Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκο-
 22 πεῖν τοὺς τὰς διχοστασίας καὶ τὰ σκάνδαλα, παρὰ τὴν
 23 διδαχὴν ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε, " ποιοῦντας καὶ ἐκπλίνοντες
 24 ἀπ' αὐτῶν. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν Χρι-
 25 στῷ οὐ δουλεύουσιν, ἀλλὰ τῇ ἑαυτῶν κοιλίᾳ· καὶ
 26 διὰ τῆς χρηστολογίας " καὶ ἐυλογίας ἐξαπατᾶσι τὰς
 27 καρδίας τῶν ἀπάκων. Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοὴ εἰς πάν-
 28 τας ἀφίκετο. Χαίρω οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν· θέλω δὲ ὑμᾶς
 29 σοφοὺς " μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀπειραίους δὲ εἰς τὸ
 30 κακόν. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει τὸν σατανᾶν
 31 ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει.

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

21 Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τιμόθεος, ὁ συνεργός μου, καὶ
 22 Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος, οἱ συγγενεῖς
 23 μου. Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Γέρτιος, ὁ γράψας τὴν
 24 ἐπιστολὴν, ἐν κυρίῳ. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γαῖος, ὁ ξένος
 25 μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἑρα-

16. *om.* ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι πᾶσαι τοῦ
 Χριστοῦ. " *r. om.* πᾶσαι 7. ἀσφαλῶς σκοπεῖτε
 " *add.* λέγοντας ἡ 18. *r.* κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
 στῷ *Al.* Ὑκυρίῳ Χριστῷ ἡμῶν " *om.* καὶ εὐλο-
 γίας 19. → τὸ " μὲν 20. *om.* Ἡ χάρις τοῦ κυ-
 ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν " † Ἀμήν.
 21. *add.* καὶ αἱ ἐκκλησίαι πᾶσαι τοῦ Χριστοῦ.
 22. ἐπιστολὴν ἐν

στος, ὁ οἰκονόμος τῆς πύλης, καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελ-
φός.

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ 24
πάντων ὑμῶν. Ἀμήν." ¹¹¹

ΠΑΤΑΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ

ΠΡΩΤΗ.

Παῦλος, ἀπὸστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, διὰ θε- 1
λήματος θεοῦ, καὶ Σωθένης ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλη- 2
σίᾳ τοῦ θεοῦ τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, ἁγιασμένοις ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ, ἀληθοῖς ἁγίοις σὺν πᾶσι τοῖς ἐπιπα-
λουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
ἐν παντί τόπῳ, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν χάρις ὑμῖν καὶ 3
εὐεργετὴ ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ.

Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μὲν πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐνὶ 4
τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ ὑμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ·
ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ 5
καὶ τάσῃ γνώσει, (καθὼς τὸ μαρτυρεῖν τοῦ Χριστοῦ 6
ἔδιδου ἐν ὑμῖν) ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν 7

α4. ατ. Ἡ χάρις ... Ἀμήν. (Al. transp. post vs. 27.)

"r. add. vs. 25. 26. 27: Τῷ δὲ θουαμένῳ π. τ. i.

Vide post Cap. 14, 23. ¹¹¹ r. add. Πρὸς Ῥωμαίους

ἡγρᾶφη ἀπὸ Κορίνθου διὰ Φοίβης, τῆς διακόνου τῆς
ἐν Κεγχρείαις ἐκκλησίας. 1. → κλητὸς 6. κήρυγμα

- μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ
 8 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. ὃς καὶ βεβαιώσει ὑμᾶς
 εἰς τέλος ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου
 9 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Πιστὸς ὁ Θεός. δι' οὗ ἐκλήθητε
 εἰς κοινωνίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ κυ-
 ρίου ἡμῶν.
- 10 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος
 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε
 πάντες, καὶ μὴ ᾗ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ἥτε δὲ κατηρε-
 11 σμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῦ καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γνώμῃ. Ἐδη-
 λώθη γὰρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, ὑπὸ τῶν
 12 Κλόης, ὅτι ἐριδᾶς ἐν ὑμῖν εἰσι. Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι
 ἑκαστος ὑμῶν λέγει· Ἐγὼ μὲν εἰμι Παύλου· ἐγὼ δὲ,
 13 Ἀπολλῶ· ἐγὼ δὲ, Κηφᾶ· ἐγὼ δὲ, Χριστοῦ. Μερί-
 ρισται ὁ Χριστός; μὴ Παῦλος ἰσταυρώθη ὑπὲρ ὑμῶν;
 14 ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; Εὐχαριστῶ τῷ
 Θεῷ, ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον καὶ
 15 Γάϊον· ἵνα μὴ τις εἴπῃ, ὅτι εἰς τὸ ἑμὸν ὄνομα ἑβά-
 16 πτισα. Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανάν οἶκον· λοιπὸν
 οὐκ οἶδα, εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα.
- 17 Οὐ γὰρ ἀπίστυλὲς με Χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγ-
 γελίζεσθαι· οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῇ ὁ
 18 σταυρὸς τοῦ Χριστοῦ. Ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ
 τοῖς μὲν ἀπολλομένοις μαρτία ἐστὶ, τοῖς δὲ σωζομένοις
 19 ἡμῖν δυνάμις Θεοῦ ἐστὶ. Γίγραπται γάρ· Ἀπολῶ τὴν
 σοφίαν τῶν σοφῶν, καὶ τὴν σύνεσιν τῶν συνετῶν
 20 ἀθετήσω. Ποῦ σοφός; ποῦ γραμματεὺς; ποῦ συζητη-
 τὴς τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμάρταν ὁ Θεὸς τὴν
 21 σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ
 τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν,
 εὐδόκησεν ὁ Θεός, διὰ τῆς μαρτίας τοῦ κηρύγματος σω-

8. παρουσία 12. Conject. Κρίσπου. 13. Χριστός. Μὴ

15. ἐβαπτίσθητε. f. ἐβαπτίσθη.

16. Βεβάπτισα

20. Ἐντύτευ;

σαι τοὺς πιστεύοντας. Ἐπειδὴ καὶ Ἰουδαῖοι ἡμεῖς 22
αἰτοῦσι, καὶ Ἕλληνες σοφίαν ζητοῦσιν· ἡμεῖς δὲ κη- 23
ρύσσομεν Χριστὸν ἑσταυρωμένον, Ἰουδαίους μὲν σκάν-
δαλον, ἔθνεσι δὲ μαρίαν· αὐτοῖς δὲ τοῖς κληταῖς, 24
Ἰουδαίοις τε καὶ Ἕλλησι, Χριστὸν Θεοῦ δύναμιν καὶ
Θεοῦ σοφίαν. Ὅτι τὸ μαρὸν τοῦ Θεοῦ, σοφώτερον 25
τῶν ἀνθρώπων ἐστί· καὶ τὸ ἀσθενὲς τοῦ Θεοῦ, ἰσχυ-
ρότερον τῶν ἀνθρώπων ἐστί. Βλέπετε ἡμεῖς τὴν 26
κλῆσιν ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ σοφοὶ κατὰ σάρ-
κα, οὐ πολλοὶ δυνατοί, οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς· ἀλλὰ τὰ 27
μυστῆρα τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς
καταισχύνῃ· καὶ τὰ ἀσθενῆ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο ὁ 28
Θεός, ἵνα καταισχύνῃ τὰ ἰσχυρά· καὶ τὰ ἀγενῆ τοῦ 28
κόσμου καὶ τὰ ἐξουθενημένα ἐξελέξατο ὁ Θεός, ἵνα
τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήσῃ· ὅπως μὴ καυχῇ- 29
σθται πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐξ αὐτοῦ δὲ 30
ὑμεῖς ἴστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία
ἀπὸ Θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγίασμός καὶ ἀπολύτρω-
σις· ἵνα, καθὼς γέγραπται· Ὁ καυχώμενος, ἐν πυρί 31
καυχάσθω.

Καὶ γὰρ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ κατ' 2
ὑπεροχὴν λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων ὑμῖν τὸ μαρ-
τύριον τοῦ Θεοῦ. Οὐ γὰρ ἔκρινά τι εἰδέναι ἐν ὑμῖν, 2
εἰ μὴ Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τοῦτον ἑσταυρωμένον. Καὶ 3
ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ, καὶ ἐν φόβῳ καὶ ἐν τρόμῳ πολλῷ
ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς· καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ κήρυγμά 4
μου οὐκ ἐν πειθοῖς σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἁποδείξει
πνεύματος καὶ δυνάμεως· ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ᾖ ἐν 5
σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ.

22. γ. σημειῖον 23. γ. Ἕλλησι 26. οὖν 28. ≡ καὶ
29. γ. αὐτοῦ. 1. ≈ μυστήριον 2. γ. τοῦ εἰδέναι τι
4. γ. ἐν πειθοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ΑΙ.
≈ ἐν πειθοῖ σοφίας, ἀλλ' ΑΙ. conject. ἐν πειθοῖ καὶ γ.
ἐν πιστοῖς γ. ἐν πιθανοῖς (ἀνθρωπίνης) σοφίας λό-
γοις, ἀλλ' " ἀποκαλύψει

6 Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις· σοφίαν δὲ
οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶ-
7 ρος τούτου, τῶν καταργουμένων· ἀλλὰ λαλοῦμεν Θεοῦ
σοφίαν ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκρυμμένην, ἣν προά-
8 ρισεν ὁ Θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων, εἰς δόξαν ἡμῶν· ἣν
οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν· (εἰ
γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἂν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρω-
9 σαν) ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται· ἃ ὀφθαλμοὶ οὐκ εἶδε,
καὶ οὐς οὐκ ἤκουσε, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ
10 ἀνέβη, ἃ ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἡμῖν
δὲ ἀπεκάλυψεν ὁ Θεὸς διὰ τοῦ πνεύματος· αὐτοῦ· τὸ
11 γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾷ, καὶ τὰ βάθη τοῦ Θεοῦ. Τίς
γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦ-
μα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; οὕτω καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ
12 οὐδεὶς· οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Ἡμεῖς δὲ οὐ
τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ
ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χαρισθέντα
13 ἡμῖν· ἃ καὶ λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης
σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν "διδακτοῖς πνεύματος", πνευ-
14 ματικοῖς πνευματικὰ συγκρίνοντας. Ψυχικὸς δὲ ἄν-
θρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ Θεοῦ· μωρία
γὰρ αὐτῷ ἐστὶ, καὶ οὐ δύναται γνῶναι· ὅτι πνευμα-
15 τιῶς ἀνακρίνεται. Ὁ δὲ πνευματικὸς ἀνακρίνει μὲν
16 "πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. Τίς γὰρ
ἔγνω νοῦν κυρίου, ὃς συμβιβάσει αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ
νοῦν· Χριστοῦ ἔχομεν.

§ 'Κἀγὼ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην λαλῆσαι ὑμῖν ὡς
πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς "σαρκίνοις, " ὡς νηπίοις ἐν
2 Χριστῷ. Γάλα ὑμᾶς ἐπότισα, 'οὐ βρῶμα· οὕτω γὰρ

10. αὐτοῦ· 11. ἔγνωκεν, 13. διδαχῇ "† ἀγίου,
15. → μὲν " τὰ πάντα, ΑΙ. πάντας, 16. κυρίου
1. 'r. Καὶ ἐγὼ, " r. σαρκίνοις, "' Ως νηπίους ἐν
Χριστῷ γάλα 2. † καὶ

ἰδύμεσθε. Ἀλλ' " οὐδὲ ἔτι νῦν δύνασθε. ἔτι γὰρ 'σαρ- 3
 κικοί ἐστε. "Οπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος καὶ ἔρις " καὶ
 διχοστασίαι; οὐχὶ 'σαρκικοί ἐστε, καὶ κατὰ αἰθροῦσαν
 περιπατεῖτε; "Οταν γὰρ λέγῃ τις· Ἐγὼ μὲν εἰμι Παύ- 4
 λου· ἕτερος δὲ· Ἐγὼ, Ἀπολλώ· οὐχὶ 'σαρκικοί ἐστε;
 Τίς οὖν ἐστι Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλῶς; "Διότι 5
 ραι, δι' ὧν ἐπιστεύσατε, " καὶ ἐλάστω ὡς ὁ κύριος ἰδωκεν.
 Ἐγὼ ἐφύτευσα, Ἀπολλῶς ἐπότισεν, ἀλλ' ὁ 6
 θεὸς ἡύξανεν· ὥστε οὐτὰ ὁ φυτεύων ἐστί τι, οὔτε ὁ 7
 ποτίζων, ἀλλ' ὁ αὐξάνων θεός. Ὁ φυτεύων δὲ καὶ 8
 ὁ ποτίζων ἐν εἰσιν· ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψε-
 ται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. Θεοῦ γὰρ ἰσμεν συνεργοί 9
 θεοῦ γεώργιοι, θεοῦ οἰκοδομοὶ ἐστε. Κατὰ τὴν χάριν 10
 τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς ἀρχιτέκτων
 θεμέλιον τέθεικα· ἄλλος δὲ ἐποικοδομαῖ· ἕκαστος δὲ
 βλέπειτω, πῶς ἐποικοδομαῖ. Θεμέλιον γὰρ ἄλλον οὐ- 11
 δαίς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν καίμενον, ὅς ἐστιν Ἰη-
 σοῦς Χριστός. Εἰ δέ τις ἐποικοδομαῖ ἐπὶ τὸν θεμέ- 12
 λιον τοῦτον, χρυσοῦν, ἄργυρον, λίθους τιμίους, ξύλα,
 χόρτον, καλὰ μὴν· ἐκαστοῦ τὸ ἔργον φανερόν γενήσε- 13
 ται· ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτε-
 ται· καὶ ἐκαστοῦ τὸ ἔργον ὁποῖόν ἐστι, τὸ πῦρ δοκι-
 μάσει. Εἴ τις τὸ ἔργον μινεῖ ὁ ἐποικοδόμησι, μι- 14
 σθὸν λήψεται· εἴ τις τὸ ἔργον κατακαήσεται, ζημιω- 15
 δήσεται· αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτω δὲ ὡς διὰ πυρός.
 Οὐκ οἶδατε, ὅτι ναὸς θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ 16
 θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; Εἴ τις τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, 17
 φθερεῖ τὸν τοῦ θεοῦ· ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἁγίος
 ὅστιν, οἱ σινοὶ ἐστε ὑμεῖς. Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω· 18

2. " γ. οὔτε 3. ~ σάρκικοι " ~ καὶ διχοστασίαι,
 4. αἰθροῦσποι 5. ~ Ἀπολλῶς, τίς δὲ Παῦλος;
 " † ἀλλ' ἢ " Καὶ ἐλάστω ὡς ὁ κύριος ἰδωκεν, ἐγὼ
 11. † ὁ 12. → τοῦτον, 14. γ. μένει 17. ~ αὐτόν
 18. add. κενοῖς λόγοις·

εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἶναι ἐν "ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ,
 19 μωρὸς γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. Ἡ γὰρ σοφία τοῦ
 κόσμου τούτου, μωρία παρὰ τῷ Θεῷ ἐστι· γέγραπται
 γάρ· Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐ-
 20 τῶν· καὶ πάλιν· Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς
 21 τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶ μάταιοι. Ὡστε μηδεὶς καυχάσθω
 22 ἐν ἀνθρώποις· πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν, εἴτε Παῦλος,
 εἴτε Ἀπολλῶς, εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωὴ, εἴτε
 θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, εἴτε μέλλοντα· πάντα ὑμῶν
 23 ἔστιν· ὑμεῖς δὲ, Χριστοῦ· Χριστὸς δὲ, Θεοῦ. Οὐ-
 τας ἡμᾶς λογιζέσθω ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρετάς Χριστοῦ,
 2 καὶ οἰκονόμους μυστηρίων Θεοῦ. "Ὁ δὲ λοιπὸν, "ζη-
 3 τεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις, ἵνα πιστός τις εὐρεθῇ. Ἐμοὶ
 δὲ εἰς ἐλάχιστόν ἐστιν, ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακρίβῃ, ἢ ὑπὸ
 4 ἀνθρωπίνης ἡμέρας· ἀλλ' οὐδὲ ἑμαυτὸν ἀνακρίνω (οὐ-
 δὲν γὰρ ἑμαυτῷ σύνοιδα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίω-
 5 μαι) ὁ δὲ ἀνακρίνων με, κύριός ἐστιν. Ὡστε μὴ πρὸ
 καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἄν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φω-
 τίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους, καὶ φανερώσει τὰς βου-
 λὰς τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἡκα-
 στῷ ἀπὸ τοῦ Θεοῦ.
 6 Ταῦτα δὲ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἑμαυτὸν
 καὶ Ἀπολλῶ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε· τὸ μὴ ὑπὲρ
 ὃ γέγραπται φρονεῖν, ἵνα μὴ εἰς ὑπὲρ τοῦ ἰνός φυ-
 7 σιοῦσθε κατὰ τοῦ ἑτέρου. Τίς γὰρ σὲ διακρίνει; τί
 δὲ ἔχεις, ὃ οὐκ ἔλαβες; εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι
 8 ὡς μὴ λαβών; Ἦδη πεπορευμένοι ἐστέ, ἤδη ἐπλουτή-
 σατε, χωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε· καὶ ὀφελόν γε ἐβα-
 9 σιλεύσατε, ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. Δο-
 κῶ γὰρ, ὅτι ὁ Θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους ἐσχάτους
 ἀπέδειξεν, ὡς ἐπιθανατίους, ὅτι θάνατον ἐγενήθημεν

18. "ὑμῖν, ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ μωρὸς 22. ἔστιν·
 2. Ὡδὲ "ζητεῖτε 6. τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται
 ἵνα εἰς 9. ἔστι

τῷ κόσμῳ καὶ ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις. Ἡμεῖς μωροὶ 10
 διὰ Χριστοῦ, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι ἐν Χριστῷ· ἡμεῖς ἀσθενεῖς,
 ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί· ὑμεῖς ἑνδοξοί, ἡμεῖς δὲ αἴτιμοι.
 Ἀχρι τῆς ἄρτι ὥρας καὶ πεινώμεν, καὶ διψῶμεν, καὶ 11
 γυμνητεύομεν, καὶ πολαφίζομεθα, καὶ ἀστατοῦμεν, καὶ 12
 κοπιῶμεν ἐργαζόμενοι ταῖς ἰδίαις χερσίν· λοιδορούμε-
 νοι, εὐλογοῦμεν· διακόμενοι· ἀνεχόμεθα· ὀβρισησώμε- 13
 νοι, παρακαλοῦμεν· ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου
 ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ἕως ἄρτι. Οὐκ 14
 ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνον μου ἀγα-
 πητὰ ὡς οὐβετεῶν. Ἐὰν γὰρ μυρίους παιδαγωγούς ἔχητε 15
 ἐν Χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας· ἐν γὰρ Χριστῷ
 Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρα- 16
 καλῶ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί μου γίνεσθαι. Διὰ τοῦτο 17
 ἔπαμψα ὑμῖν Τιμόθεον, ὃς ἐστι τέκνον μου ἀγαπητὸν
 καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὃς ὑμᾶς ἀναμνήσει τὰς ὁδοὺς
 μου τὰς ἐν Χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ ἐν πίστει ἐκκλη- 18
 σία διδάσκω. Ὡς μὴ ἐρχομένου δέ μου πρὸς ὑμᾶς, 18
 ἐφυσίαθήσαν τινες. Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως πρὸς ὑμᾶς, 19
 ἵνα ὁ κύριος θελήσῃ, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον
 τῶν πεφυσιαμένων, ἀλλὰ τὴν δύναμιν· αὐτὰρ ἐν 20
 λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. Τί δέ 21
 λέγετε; ἐν ῥάβδῳ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύ-
 ματι τε πραότητος;

Ὅλος ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, καὶ τοιαύτη πορ- 22
 νεία, ἣς οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὥστε γυναικὰ τινα
 τοῦ πατρὸς ἔχειν. Καὶ ὑμεῖς πεφυσιαμένοι ἐστέ; καὶ 23
 οὐχὶ μᾶλλον ἐπειθήσατε, ἵνα ἄρθῃ ἐκ μέσου ὑμῶν
 ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας; Ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς ἀπὸν 24
 τῷ σώματι, παρὼν δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη κέκρικα ὡς

13. Ὀβρισησώμενοι, ὡς περὶ καθάρματα

14. Ὀυβετεῶν. 16. ἀλλ. καθὼς ἐγὼ Χριστοῦ.

19. τὸν πεφυσιαμένον, 1. † ἀνομάζεται 2. r. ἔξα-
 ρθῇ ὡς πρᾶξας; 3. ὡς

12. Ouxi: tous sow xpiete.) as it should
be pointed." Not at all. Judge ye them that are
within, but those which are without God judgeth; &
let away from among yourselves that wicked person.
Knatchbull. Gerard 6958.

- 4 παρὰν, τὸν αὐτὸν τοῦτο κατεργασάμενον, ἔν τῳ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, " (συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἑμοῦ πνεύματος,) σὺν τῇ δυνάμει τοῦ
 5 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ἑλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα
 6 σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν. Οὐκ οἶδατε, ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλησεν
 7 τὸ φύραμα ὁ ζύμοις; Ἐκκαθάρατε τὴν καλαιαν ζύμην, ἵνα ᾗτε ἵκον φύραμα, καθὼς ἐστε ἄζυμοι· καὶ γὰρ τὸ
 8 πάσχα ἡρῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἑτέθη, Χριστός. Ὡστε ἱορτάζωμεν, μὴ ἐν ζύμῃ καλαιᾷ, μηδὲ ἐν ζύμῃ κακίας καὶ ῥονηρίας, ἀλλ' ἐν ἄζυμοις ἐπιληπνείας καὶ
 9 ἀληθείας. Ἐγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ, μὴ
 10 συναναμίγυσθαι πόρνοις. Ἐκαὶ οὐ πάντας τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου, ἢ τοῖς πλεονέκταις, ἢ ἄρπαξιν, ἢ εἰδωλολάτραις· ἐπεὶ ὁφείλετε ἄρα ἐκ τοῦ
 11 κόσμου ἐξελεῖσθαι. Νυνὶ δὲ ἔγραψα ὑμῖν, μὴ συναναμίγυσθαι, ἵαν τις, ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος, ἢ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοιδορός, ἢ μάθη
 12 σος, ἢ ἄρπαξ· τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. Τί γὰρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; Ὁὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς
 13 κρίνετε; Τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρίνῃ. Ἐξάρατε τὸν ῥονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.
 6 Τολμᾷ τις ὑμῶν, πρῶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων;
 2 Ἡ οὐκ οἶδατε, ὅτι οἱ ἅγιοι τὸν κόσμον κρινούσι; καὶ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοι ἐστε κριτηρίων

4. (ἐν τῳ ὀνόματι . . . Χριστοῦ, συναχθέντων . . . πνεύματος,) " (συναχθέντων . . . πνεύματος σὺν . . . Χριστοῦ,) ὁ. ὠδολοῖ; 7. † αὐτὴ
 " ὑπὲρ ἡμῶν " r. ἐθύθη 8. πορνείας,
 10. " καὶ " ὠπαὶ " ὠφείλετε 11. r. ἢ
 12. " καὶ " Οὐχί. Τοὺς ἔσω ὑμεῖς κρίνετε, τοὺς δὲ
 13. r. κρίνει. " r. ὠκαὶ ἐξαρεῖτε " 13. r. πόρνος
 2. r. σπ. Ἡ

ἐλαχίστων; Οὐκ οἶδατε, ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; μή- 3
 τιγε βιωτικά; Βιωτικά μὲν οὖν κριτήρια εἰς ἔχητε, 4
 τοὺς ἐξουθενημένους ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθί-
 ζετε; Πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω· οὕτως οὐκ ἔστι ἐν 5
 ὑμῖν σοφός ἢ οὐδὲ εἷς, ὃς δυνήσεται διακρίναι ἀνὰ μέ-
 σον τοῦ ἀδελφοῦ¹¹ αὐτοῦ; ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελ- 6
 φοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων; Ἦδη μὲν οὖν 7
 ὅλως ἥττημα ὑμῖν ἐστίν, ὅτι κρίματα ἔχετε μεθ' ἑαυ-
 τῶν. Διατί οὐχὶ μαῶλλον ἀδικεῖσθε; διατί οὐχὶ μαῶλ-
 λον ἀποστερεῖσθε; Ἀλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε, καὶ ἀποστε- 8
 ρεῖτε, καὶ ταῦτα ἀδελφούς. Ἦ οὐκ οἶδατε, ὅτι ἀδι- 9
 κοι Θεοῦ βασιλείαν οὐ κληρονομήσουσι; Μὴ πλανᾷ-
 σθε· οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, οὔτε μοιχοί,
 οὔτε μαλακοί, οὔτε ἀρσενικοῦται, οὔτε κλέπται, οὔτε 10
 πλεονέκται, οὔτε μέθυσοι, οὐ λοῖδοροι, οὐχ' ἄρπαγες,
 βασιλείαν Θεοῦ οὐ κληρονομήσουσι. Καὶ ταῦτά τινες 11
 ἦτε· ἀλλὰ ἀπελούσασθε, ἀλλὰ ἡγιασθήτε, ἀλλ' ἰδι-
 καιώθητε ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ
 πνεύματι τοῦ Θεοῦ ἡμῶν.

Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάν- 12
 τα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι ὑπό-
 τινος. Τὰ βρώματα τῇ κοιλίᾳ, καὶ ἡ κοιλία τοῖς 13
 βρώμασιν· ὁ δὲ Θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργή-
 σει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῇ πορνείᾳ, ἀλλὰ τῷ κυρίῳ, καὶ
 ὁ κύριος τῷ σώματι· ὁ δὲ Θεὸς καὶ τὸν κύριον ἡγείρε, 14
 καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Οὐκ οἶ- 15
 दाτε, ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη Χριστοῦ ἐστίν; ἄρας
 οὖν τὰ μέλη τοῦ Χριστοῦ, ποιήσω πόρνης μέλη; Μὴ
 γένοιτο. Ἦ οὐκ οἶδατε, ὅτι ὁ κολλώμενος τῇ πόρνῃ, 16
 ἐν σῶμά ἐστιν; (ἔσονται γὰρ, φησὶν, οἱ δύο εἰς σὰρκα
 μίαν) ὁ δὲ κολλώμενος τῷ κυρίῳ, ἐν πνεύμα ἐστι; 17

5. γ. ἐστιν ἢ → οὐδὲ εἷς, *Al. transp.* ¹¹ *add.* καὶ
 τοῦ ἀδελφοῦ 7. † ἐν 8. ~ τοῦτο 10. → οὐ
 12. ἔξεστιν; 14. γ. ὑμᾶς 15. ἄρα 16. *om.* Ἦ

18 Φεύγετε τὴν πορνείαν. Πᾶν ἁμάρτημα ὃ ἐὰν ποιήσῃ
 ἄνθρωπος, ἐκτὸς τοῦ σώματος ἐστίν· ὁ δὲ πορνεύων,
 19 εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει. Ἡ οὐκ οἶδατε, ὅτι τὸ
 σῶμα ὑμῶν ναὸς τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματος ἐστίν,
 20 οὗ ἔχετε ἀπὸ Θεοῦ, καὶ οὐκ ἐστὶ ἐαυτῶν; Ἠγοράσθη-
 τε γὰρ τιμῆς· δοξάσατε ὃν τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι
 ὑμῶν".

7 Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναι-
 2 κὸς μὴ ἄπτεσθαι· διὰ δὲ τὰς πορνείας ἕκαστος τὴν
 ἑαυτοῦ γυναῖκα ἔχεται, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα
 3 ἔχεται. Τῇ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλὴν ἀποδίδωται·
 4 ὁμοίως δὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρὶ. Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου
 σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνὴρ· ὁμοίως δὲ καὶ
 ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ
 5 γυνή. Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μὴ τι ἂν ἐκ συμ-
 φώνου πρὸς καιρὸν, ἵνα ὁ σχολάσῃτε " τῇ προσευχῇ·
 καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ " ἥτε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς
 6 ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν. Τοῦτο δὲ λέγω
 7 κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγὴν. Θέλω γὰρ πάν-
 τας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ ἑμαυτόν". ἀλλ' ἕκαστος
 ἴδιον ἔχει χάρισμα ἐκ Θεοῦ, " ὅς μὲν οὕτως, ὅς δὲ
 8 οὕτως. Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις· κα-
 9 λὸν αὐτοῖς, ἐὰν μένωσιν ὡς ἐγώ· εἰ δὲ οὐκ ἐγκρα-
 τεύονται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γάρ ἐστι γαμῆσαι,
 10 ἢ πυροῦσθαι. Τοῖς δὲ γεγαμηκόσι παραγγέλλω, οὐκ
 ἐγώ, ἀλλ' ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῇ-
 11 ναι, (ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος, ἢ τῷ ἀν-
 δρὶ καταλλαγήτω) καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφίεναι.

19. Ὡτὰ σώματα 20. δὴ ἄρα τὸν ΑΙ. δὴ, ἄρατε τὸν
 ΑΙ. καὶ ἄρατε τὸν " † καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν,
 αἵτινά ἐστι τοῦ Θεοῦ. 3. γ. ὀφειλομένην εὐνοίαν

5. γ. σχολάζετε " † τῇ νηστείᾳ καὶ " γ. συνέρχε-
 σθε, ΑΙ. συνέρχεσθε, 7. ~ δὲ " add. ἐν ἐγκρατείᾳ·
 " ὁ . . . ὁ 8. † ἐστίν, 9. Ὡγαμεῖν,

Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ κύριος· εἴ τις ἀδελ- 12
 φὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστος, καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ αἰκνῆ
 μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφίετω αὐτή· καὶ γυνὴ ἣτις ἔχει 13
 ἄνδρα ἄπιστος, καὶ ἡ αὐτὸς συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐ-
 τῆς, μὴ ἀφίετω ἡ αὐτόν. Ἠγίασται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπι- 14
 στος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος
 ἐν τῷ ἄνδρϊ· ἐπεὶ ἅρα τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά
 ἐσσι, οὖν δὲ ἁγία ἐστιν. Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, 15
 χωρίζεσθαι οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφός ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν
 τοῖς τοιούτοις. Ἐν δὲ εἰρήνῃ κέκληκεν ἡμᾶς ὁ Θεός.
 Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί οἶδας 16
 ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; Εἰ μὴ ἐκάστω ὡς ἐρέ- 17
 ρισιν ὁ κύριος, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ Θεός, οὕτως
 περπατεῖτω. Καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις
 διατάσσονται. Περιτομηένους τις ἐκλήθη, μὴ ἐπιστά- 18
 σθαι ἐν ἀκροβυστίᾳ τις ἐκλήθη, μὴ περιτεμνέσθαι.
 Ἡ περιτομὴ οὐδὲν ἐστί, καὶ ἡ ἀκροβυστία οὐδὲν ἐστί, 19
 ἀλλὰ τήρησις ἐντολῶν Θεοῦ. Ἐκαστος ἐν τῇ κλήσει
 ἢ ἐκλήθη, ἐν ταύτῃ μείνω. Δοῦλος ἐκλήθη, μὴ σοι 21
 μελίτω· ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλευθέρως γενέσθαι, μᾶλ-
 λον χρῆσαι. Ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπι- 22
 λευθέρως κυρίου ἐστίν· ὁμοίως καὶ ὁ ἐλευθέρως πλη-
 ραίς, δοῦλός ἐστι Χριστοῦ. Τιμῆς ἠγορεύσθητε· μὴ 23
 γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. Ἐκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, 24
 ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μείνω παρὰ Θεῷ. Περὶ δὲ 25
 τῶν παρθένων, ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω γνώμην
 δὲ δίδωμι, ὡς ἡλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι.
 Νομίζω οὖν, τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν ἐνιστά- 26
 σαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι.
 Δίδεσθαι γυναικί, μὴ ζῆτει λύσιν· λείψαι ἀπὸ γυναι- 27

13. εἴ τις ἢ οὗτος ἢ τὸν ἄνδρα. 14. add. τῇ πι-
 στῇ ἢ ἀδελφῷ. Al. ἀνδρὶ τῷ πιστῷ. 16. σώ-
 σεως, ἢ μὴ; Ἐκάστω 17. γ. Θεός, ἢ γ. κύριος,
 24. † τῇ

23. Τιμήνς ηγοραστέον) Should be interrogative -
"Are ye bought with a price? (i.e. redeemed from
slavery -) be not so. Knatch. Genes & 957.

28 κός, μὴ ζῆτει γυναῖκα. Ἐὰν δὲ καὶ ἡμίση, οὐχ ἥμαρ-
 29 τες· καὶ ἐὰν γῆμη ἢ παρθένος, οὐχ ἥμαρτε· θλίψιν
 δὲ τῇ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι· ἐγὰρ δὲ ὑμῶν φείδο-
 30 μαι. Τοῦτο δὲ φημι, ἀδελφοί, ὁ καιρὸς ἵσυσταλ-
 μένος τὸ λοιπὸν ἐστίν· ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας,
 31 ὡς μὴ ἔχοντες ὦσι· καὶ οἱ κλαίοντες, ὡς μὴ κλαίον-
 32 τες· καὶ οἱ χαίροντες, ὡς μὴ χαίροντες· καὶ οἱ ὠγο-
 33 ράζοντες, ὡς μὴ κατέχοντες· καὶ οἱ χρώμενοι τῷ
 κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταχρώμενοι. Παράγει γὰρ
 34 τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τούτου· θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερι-
 μους εἶναι. Ὁ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, πῶς
 35 ἀρέσει τῷ κυρίῳ· ὁ δὲ γαμήσιος μεριμνᾷ τὰ τοῦ πό-
 36 σμου, πῶς ἀρέσει· τῇ γυναικί. Μεμέρισται ἡ γυνή
 καὶ ἡ παρθένος· ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα
 ἡ ἀγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι· ἡ δὲ γαμήσασα με-
 37 ριμνᾷ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί. Τοῦτο
 δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω· οὐκ ἵνα βρό-
 χον ὑμῶν ἐπιβάλλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὐσχημον καὶ εὖ-
 38 πρέσβιον τῇ κυρίῳ ἀπορίστας. Εἰ δέ τις ἀσχη-
 μονεῖν ἐπὶ τὴν παρθένον αὐτοῦ νομίζει, ἐὰν ἡ ὑπερα-
 κμος, καὶ οὕτως ὀφείλει γίνεσθαι· ὃ θέλει ποιεῖται,
 39 οὐχ ἡμαρτάνει· γαμείτωσαν. Ὅς δὲ ἑστηκεν ἰδραῖος
 ἐν τῇ καρδίᾳ, μὴ ἔχον ἀνάγκην, ἐξουσίαν δὲ ἔχει
 περὶ τοῦ ιδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέρειεν ἐν τῇ
 40 καρδίᾳ αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, κα-
 41 λῶς ποιῶν. Ὡστε καὶ ὁ ἐγκαμίζων, καλῶς ποιεῖ·

28. λάβης γυναῖκα, 29. † ὅτι ἵσυσταλμένος·
 (ἴ. συνησταλμένος ἐστί) τὸ λοιπὸν, ἵνα (ἴ. τὸ λοι-
 πὸν ἐστίν, ἵνα) 31. τὸν κόσμον, ὡς 33. 34. ~ τῇ
 γυναικί. Καὶ μεμέρισται καὶ ἡ γυνή. Ἡ ἄγαμος
 (ἴ. Ἡ παρθένος ἴ. Καὶ ἡ παρθένος ἡ ἄγαμος) μερι-
 μνᾷ Al. ~ τῇ γυναικί, καὶ μεμέρισται. Καὶ ἡ γυνή
 ἡ ἄγαμος μεριμνᾷ 35. r. εὐπρέσβιον 37. → ἰδραῖος
 Al. transp. 38. ~ γαμίζων,

31. *Referens ad scenas theatri.* Cyr. 41.

"καὶ ὁ μὴ γαμίζων, κρεῖσσον ποιεῖ. 7.8
 Γυνὴ δέδε- 39
 ται· ἐφ' ὅσον χρόνον ζῇ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς· εἰὰν δὲ κοιμη-
 θῇ ὁ ἀνὴρ "αὐτῆς, ἐλευθέρᾳ ἐστὶν ᾧ θέλει γαμηθῆναι,
 μόνον ἐν κυρίῳ. Μακαριωτέρα δὲ ἐστὶν, εἰὰν οὕτω 40
 μείνῃ, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην· δοκῶ δὲ καὶ γὰρ πνεῦμα
 Θεοῦ ἔχειν.

Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, "οἶδαμεν· (ὅτι πάντες 8
 γινῶσιν ἔχομεν· ἢ γινῶσις φυσιοῖ, ἢ δὲ ἀγάπη οἰκο-
 δομεῖ· εἰ "δέ τις δοκεῖ "εἰδέναι τι, οὐδέπω "οὐδὲν 2
 ἔγνωκε καθὼς δεῖ γινῶναι· εἰ δὲ τις ἀγαπᾷ τὸν Θεόν, 3
 οὗτος ἔγνωσται ὑπ' αὐτοῦ·) περὶ τῆς βρώσεως οὖν 4
 τῶν εἰδωλοθύτων, οἶδαμεν, ὅτι οὐδὲν εἰδῶλον ἐν κό-
 σμῳ, καὶ ὅτι οὐδεὶς Θεὸς "ἕτερος, εἰ μὴ εἷς. Καὶ γὰρ 5
 εἴπερ εἰσὶ λεγόμενοι Θεοὶ, εἴτε ἐν οὐρανῷ, εἴτε ἐπὶ
 "γῆς· (ὥσπερ εἰσὶ Θεοὶ πολλοί, καὶ κύριοι πολλοί·)
 ἀλλ' ἡμῖν εἷς Θεός, ὁ πατὴρ, ἐξ οὗ τὰ πάντα, καὶ 6
 ἡμεῖς εἰς αὐτόν· καὶ εἷς κύριος, Ἰησοῦς Χριστός, "δὶ
 οὗ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς "δὶ αὐτοῦ." "Ἀλλ' οὐκ ἐν 7
 πᾶσιν ἢ γινῶσις· τινὲς δὲ τῇ "συνειδήσει τοῦ εἰδῶλου
 ἕως ἄρτι ὡς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσι, καὶ ἡ συνειδήσις
 αὐτῶν, ἀσθενῆς οὔσα, μολύνεται. 8
 Βρῶμα δὲ 8
 ἡμᾶς οὐ "παρίστησι τῷ Θεῷ· οὔτε "γὰρ εἰὰν φάγω-
 μεν, περισσεύομεν· οὔτε εἰὰν μὴ φάγωμεν, ὑστερού-
 μεθα. Βλέπετε δὲ, μήπως ἡ ἐξουσία ὑμῶν αὕτη πρόσ- 9
 κομμα γένηται τοῖς "ἀσθενούσιν. Ἐὰν γὰρ τις ἴδῃ σέ, 10
 τὸν ἔχοντα γινῶσιν, ἐν εἰδωλείῳ κατακειμένον, οὐχὶ
 ἢ συνειδήσις αὐτοῦ, ἀνθενοῦς ὄντος, οἰκοδομηθήσεται

38. r. ὁ δὲ μὴ ἐγαμίζων, 39. † νόμῳ "⇒ αὐ-
 τῆς, 1. οἶδαμεν, ὅτι πάντες γινῶσιν ἔχομεν· (ἢ
 γινῶσις 2. ⇒ δὲ "ἔγνωκεῖναι "→ οὐδὲν
 4. ⇒ ἕτερος, 5. † τῆς 6. δι' ὃν "δὶ αὐτόν.
 " add. καὶ ἐν πνεῦμα ἁγίον, ἐν ᾧ τὰ πάντα, καὶ
 ἡμεῖς ἐν αὐτῷ. 7. ~ συνηθεία 8. ~ παραστήσει ΑΙ.
 συνίστησι "om. γὰρ 9. ~ ἀσθεύουσιν.

b. *καὶ οἱ ἀδελφοὶ — καὶ Ἰησοῦς*; Then *καὶ* is
onomatopoeical — indicating some singularity or pre-
minence & is to be rendered "especially" — *ἰσχυρῶς*
164. & 937.

11 ὡς τὰ τὰ εἰδωλόθυτα ἰσθίει; καὶ ἀπολείπεται ὁ ἀσθε-
νὴν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ " γινώσκει, δι' ὃν Χριστὸς ἀπὸ-
12 θανει. Οὕτω δὲ, ἀμαρτάνοντες εἰς τοὺς ἀδελφούς καὶ
τύποντες αὐτῶν τὴν συνείδησιν ἀσθενοῦσαν, εἰς Χρι-
13 στὸν ἀμαρτάνετε. Διότι εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν
ἀδελφόν μου, οὐ μὲ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα
μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

9 " Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; Οὐχὶ
Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν κύριον ἡμῶν. ἴδρακα; οὐ τὸ ἔρ-
2 γον μου ὑμῖς ἔστε ἐν κυρίῳ; Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ
ἀπόστολος, ἀλλὰ γε ὑμῖν εἰμι· ἡ γὰρ σφραγὶς τῆς ἡμῶν
3 ἀποστολῆς ὑμῖς ἔστε ἐν κυρίῳ· ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς
4 ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστί. Μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξου-
5 σίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; μὴ οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν ἡ ἀδελ-
φὰν γυναῖκα περιάγειν, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι
6 καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ Κεφῶσαι " Ἡ μόνος ἐγὼ
καὶ Βερνάβης οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζε-
7 σθαι; Τίς στρατεύεται ἰδίῳς ὀφθαλμοῖς ποτὶ; τίς φυ-
τεύει ἀμπέλῳν, καὶ ἔκ τῃ καρπῷ αὐτοῦ οὐκ ἰσθίει;
ἢ τίς ποιμαίνει ποίμνην καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος τῆς ποί-
8 μης οὐκ ἰσθίει; Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ;
9 ἢ οὐχὶ καὶ ὁ νόμος ταῦτα λέγει; " Ἐν γὰρ τῷ Μωϋ-
σέως νόμῳ γέγραπται· Οὐ φιμώσεις βοῶν ἀλαλῶντα.
10 Μὴ τῶν βοῶν μέλει τῷ Δεσπῇ; ἢ δι' ἡμᾶς πάντα λέ-
γει; Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ἐφείλεται ὁ
ἀγαθῶν ἀρετῶν καὶ ὁ ἀλοῶν, " ἐπ' ἐλπίδι τοῦ
11 μετήχειν. Εἰ ἡμεῖς ὑμῶν σὰ πνευματικὰ ἰσπεύραμεν,

11. ~ ἐν " βρώσει, 1. r. ~ Οὐκ εἰμὶ ἀπόστο-
λος; οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; 2. κυρίῳ. Ἡ ἐμὴ . . . αὐ-
τῇ ἐστί· μὴ 5. ἀδελφὰς γυναῖκας ΑΙ. γυναῖκας
7. σὰν καρπὸν 8. ~ ἢ καὶ ὁ νόμος ταῦτα οὐ λέγει;
9. Γέγραπται ὅτι· Οὐ φιμώσεις 10. Conj. ἐπ' ἐλ-
πίδι, ὁ ἀγαθῶν καὶ ὁ ἀλοῶν ἐπ' ἐλπίδι τοῦ με-
τήχειν. " r. τῆς ἐλπίδος αὐτῶν μετήχειν ἐπ' ἐλπίδι.

πλείονα, εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ διερίσομεν; Εἰ ἄλλοι 12
 τῆς ὑμῶν ἐξουσίας μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Ἀλλ'
 οὐκ ἐχρησάμεθα τῇ ἐξουσίᾳ ταύτῃ· ἀλλὰ πάντα στέ-
 γομεν, ἵνα μὴ ἐγκοπὴν τινὰ δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ
 Χριστοῦ. Οὐκ οἶδατε, ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι, 13
 τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν; οἱ τῷ θυσιαστηρίῳ προσεδρεύον-
 τες, τῷ θυσιαστηρίῳ συμμερίζονται; Οὕτω καὶ ὁ κύ- 14
 ριος διέταξε τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν, ἐκ
 τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. Ἐγὼ δὲ οὐκ ἐχρημαίω οὐδενὶ 15
 τούτων. Οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα, ἵνα οὕτω γένηται ἐν
 ἡμῶν· καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύ-
 χημά μου ἵνα τις κενώσῃ. Ἐὰν γὰρ εὐαγγελίζωμαι, 16
 οὐκ ἔστι μοι καύχημα· ἀνάγκη γάρ μοι ἐπίκειται·
 οὐαὶ ἢ γάρ μοι ἐστὶν, εἰ μὴ εὐαγγελίζωμαι. Εἰ 17
 γὰρ ἐκὼν τοῦτο πράσσω, μισθὸν ἔχω· εἰ δὲ ἄκων,
 οἰκονομίαν πεπίστευμαι. Τίς οὖν μοι ἐστὶν ὁ μι- 18
 σθός; Ἴνα εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον θῶ τὸ εὐαγ-
 γέλιον τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρῆσασθαι τῇ
 ἐξουσίᾳ μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἐλεύθερος γὰρ ὢν 19
 ἐκ πάντων, πᾶσιν ἑμαυτὸν ἐδούλωσα, ἵνα τοὺς πλείο-
 νας κερδήσω· καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰου- 20
 δαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς
 ὑπὸ νόμον, (μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον,) ἵνα τοὺς ὑπὸ
 νόμον κερδήσω· τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, (μὴ ὢν ἀνο- 21
 μος· θεῷ, ἀλλ' ἔνομος ἢ Χριστῷ,) ἵνα ἢ κερδήσω ἀνό-
 μους· ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς 22
 ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσι γέγονα· τὰ πάντα, ἵνα
 ἢ πάντως τινὰς σώσω. Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγ- 23

13. ~ παρεδρεύοντες, 15. γ. οὐδενὶ ἐχρησάμεθα· τού-
 των. 16. χάρις· ἢ γ. δὲ 17. εἰ δὲ ἄκων οἰκονο-
 μίαν πεπίστευμαι, τίς οὖν 18. ~ τοῦ Χριστοῦ,
 20. γ. om. μὴ ὢν αὐτὸς ὑπὸ νόμον, 21. ~ θεοῦ,
 ἢ Χριστοῦ, ἢ ~ κερδανῶ τοὺς 22. → τὰ ἢ πᾶν-
 τας σώσω. 23. ~ Πάντα

24 γέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς αὐτοῦ γένημαι. Οὐκ
οἶδατε, ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες, πάντες μὲν τρέ-
χουσιν, εἰς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; Οὕτω τρέχετε,
25 ἵνα καταλάβητε. Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνίζομενος, πάντα ἐγ-
κρατεύεται· ἐπεικοί μὲν οὖν, ἵνα φθαρτὸν στίφαινα
26 λάβωσιν· ἡμεῖς δὲ, ἀφθαρτον. Ἐγὼ τοίνυν οὕτω
τρέχω, ὡς οὐκ ἀδήλως· οὕτω πυκτεύω, ὡς οὐκ ἀέρα
27 δέξω· ἀλλ' ὑποπιᾶζω μου τὸ σῶμα καὶ δουλα-
γωγῶ, μήπως ἄλλαις κερύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γέ-
νημαι.

10 Οὐ θέλω ἵνα ὑμεῖς ἀγνοεῖτε, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πα-
τέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλῃ ἦσαν, καὶ πάν-
2 τες διὰ τῆς θαλάσσης διήλθον, καὶ πάντες εἰς τὸν
Μωϋσῆν ἑσαπτίσαντο ἐν τῇ νεφέλῃ καὶ ἐν τῇ θαλάσ-
3 σῃ· καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα πνευματικὸν ἔφαγον,
4 καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικὸν ἔπιον· (ἔπιον
γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας· ἡ δὲ πέ-
5 τρα ἦν ὁ Χριστός) ἀλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐ-
τῶν εὐδόκησεν ὁ Θεός· κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῇ
6 ἐρήμῳ. Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς
τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς καὶ εἶναι
7 ἐπιθύμησαν. Μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθὼς τι-
νες αὐτῶν· ὡς γέγραπται· Ἐμάθισεν ὁ λαὸς φανγεῖν
8 καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. Μηδὲ πορνεύομεν,
καθὼς πινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, καὶ ἔπεσον ἐν μιᾷ
9 ἡμέρᾳ εἰκοσιτρεῖς χιλιάδες. Μηδὲ ἐκπειράζομεν τὸν
'Χριστὸν, καθὼς ἡ καὶ τινες αὐτῶν ἐπέρασαν, καὶ ὑπὸ
10 τῶν ὄφειν ἀπέλοντο. Μηδὲ γογγύζετε, καθὼς καὶ
τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπέλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλο-
11 θρευτοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα ἡμεῖς συνεξαίνομεν ἐκείνοις·
ἐγράφη δὲ πρὸς νοθεσίαν ἡμῶν, εἰς οὓς τὰ τέλη τῶν

27. Ὑποπιᾶζω Al. ὑποπιέζω " Conject. ἄλλους

1. γ. δὲ 7. ὥσπερ 9. ὡς πύριον, Al. θεῶν

" καὶ 10. καὶ 11. τυπικῶς

παιδῶν κατήνησεν. Ὡστε ὁ θεὸς ἵσταναι, βλάψα 12
τω μὴ πέσῃ. Πειρασμὸς ὑμῶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀν- 13
δρώπιος· πιστὸς γὰρ ὁ θεός, ὃς οὐκ ἰάσκει ὑμᾶς πε-
ρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιᾷσιν σὺν τῷ
πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι. ὕπνου- 14
γειν. Διόπερ, ἀγαπητοί μου, φεύγετε ἀπὸ τῆς
εἰδωλολατρείας. Ὡς φρασίμαι λίγων, κρίνατε ὑμᾶς 15
ὁ φημι. Τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογώμεθα, 16
οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστίν; τὸν
ἄρτον ὃν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ
Χριστοῦ ἐστίν; Ὅτι εἰς ἄρτος, ἐν εἴμασι οἱ πολλοί 17
ἴσμεν· οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἵνός ἄρτου μετέχουμεν.
Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ· πάντα σάρκα· οὐχὶ οἱ ἰσθίοντες 18
τὰς θυσίας, κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσὶ; Τί εἶπεν 19
φημι; ὅτι εἰδῶλον τί ἐστίν; ἢ ὅτι εἰδωλόθυτον τί
ἐστίν; Ἀλλ', ὅτι ὁ θύων τὰ ἴδνη, δαιμονίας θύει, καὶ 20
οὐ θεῷ· οὐ θέλω, ὅτι ὑμεῖς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων
γίνεσθαι. Οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ 21
ποτήριον δαιμονίων· οὐ δύνασθε τραπέζης κυρίου με-
τέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. Ἡ παραζηλοῦμεν τὸν 22
κύριον; μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἴσμεν;

Πάντα ἔξουσιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει· πάντα 23
ἔξουσιν, ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. Μηδέ τις τὸ ἑαυτοῦ 24
ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου. Πᾶν τὸ ἐν μακαρί- 25
ᾳ παλούμενον ἰσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες, διὰ τὴν
συνειδήσιν· τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐ- 26
τοῦ. Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν ἀπίστων, καὶ θέ- 27
λειτε κοινεύσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῶν ἰσθίετε,
μηδὲν ἀνακρίνοντες, διὰ τὴν συνειδήσιν. Ἐὰν δέ τις 28

13. add. ὑπνευγειν, ὃ τ' ὑμᾶς 16. εὐχαριστίας
"κυρίου 19. Ὅτι εἰδῶλον τί ἐστίν; ἢ *Al. τραπ.*
Al. om. ἢ ὅτι εἰδωλόθυτον τί ἐστίν; 20. ὡς ἂν θύου-
σι, δαιμονίας θύουσι, 23. τ' μοι "τ' μοι 24. τ' ἴκα-
στος. 27. → ὅτι "add. εἰς θεῶν,

14. See the remaining verses of this chap. explained at length in Bell on the Lord's Supper Appendix No. 3. p. 66-93.

17. This verse is wrongly translated in ye common version. It should be "Because ye bread is one, we who are many are one body; for we all partake of the one bread." St Paul styles the bread one not because it is one loaf but because it is a representation of one thing to all christians. Bell on ye Supp. Appendix No. 3. p. 78. & Note on ye paper p. 182-84.

30. XAPITI - with thanksgiving. Tessa and Lou. Whole on
the Supper. Appendix No. 3. p. 89.

ὑμῶν εἶπεν· Τούτο ἰδεδόθηέν ἐστι· μὴ ἰσθίετε, δι'
 29 ἰαῦνον τὸν μηνύσαντα, καὶ τὴν συνείδησιν." Συνεί-
 δεσιν δι' αἵμα, οὐχὶ τῇ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ τῇ τοῦ ἐτί-
 ρου. Ἰνατί γὰρ ἡ ἐλευθερία μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης
 30 συνειδήσεως; εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλαπθεαί-
 31 μαι ὑπὲρ οὗ ἐγὼ εὐχαριστῶ;· Εἴτε οὖν ἰσθίετε, εἴτε
 πίνετε, εἴτε τι ποιῆτε, πάντα εἰς δόξαν Θεοῦ ποιῆτε.
 32 Ἀπορροπατε γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἑλλήσι καὶ τῇ
 33 ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ· καθὼς καὶ γὰρ πάντα πᾶσιν ἀρε-
 σκω, μὴ ζητῶν τὸ ἑμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν
 11 πολλῶν, ἵνα σωθῶσι. Μιμηταί μου γίνεσθε, καθὼς
 καὶ γὰρ Χριστοῦ.

2 Ἐκταῖω δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνη-
 σθε καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῶν, τὰς παραδόσεις κα-
 3 τάχεται. Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέσθαι, ὅτι παντὸς ἀνδρός ἡ
 κεφαλὴ ὁ Χριστὸς ἐστὶ κεφαλὴ δι' ὅναιμος, ὁ αὐτὸς
 4 κεφαλὴ δὲ Χριστοῦ, ὁ Θεός. Πᾶς ἀνὴρ προσηυχόμενος
 ἡ προσητιύων κατὰ κεφαλῆς ἔχει, κατασχεύων τὴν
 5 κεφαλὴν αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἡ προ-
 φητεύουσα ἀκατακαλύπτῃ τῇ κεφαλῇ, κατασχεύει τὴν
 κεφαλὴν ἑαυτῆς· ἢ γὰρ ἐστὶ καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξουσί-
 6 ᾧ. Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνὴ, καὶ κειρά-
 σθαι εἰ δὲ κισχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι,
 7 κατακαλυπτίσθαι, Ἀνὴρ μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει κατα-
 καλύπτεσθαι τὴν κεφαλὴν, οἷον καὶ δόξα Θεοῦ ὑπάρ-
 8 χων γυνὴ δὲ δόξα ἀνδρός ἐστίν· οὐ γὰρ ἐστὶν ἀνὴρ
 9 ὡς γυναικίς, ἀλλὰ γυνὴ ἐξ ἀνδρός· καὶ γὰρ οὐκ
 ἐκτίσθη ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄν-
 10 δρα. Διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἑξουσίαν ἔχειν ἐπὶ

28. ἀνδρόν "† Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ
 πλῆρωμα αὐτῆς. 30. † δὲ 5. αὐτῆς· f. αὐτῆς.
 10. add. οὐκ " Comj. ἑξουσίαν· f. ἐξουσίαν

τῆς κεφαλῆς, διὰ τοῦς ¹¹ ἀγγέλους. Πλὴν ὅτε γυνή ¹¹
 χωρὶς ἀνδρός, οὔτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικός, ἐν κυρίῳ.
 Ὡςπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐν τοῦ ἀνδρός, οὕτω καὶ ὁ ἀνὴρ ¹²
 διὰ τῆς γυναικός· τὰ θεῶν πάντα ἐν τοῦ Θεοῦ. Ἐν ὑμῖν ¹³
 αὐτοῖς κρίνατε· πρῶτον ἐστὶ γυναῖκα ἀκατακάλυπτον
 τῷ Θεῷ προσεύχισθαι; ἢ οὐδὲ ¹⁴ αὐτὴ ἡ φύσις διδά-
 σκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν ἰσὺν κομᾶ, ἀτιμία αὐτῇ ἐστι;
 γυνὴ δὲ ἰσὺν κομᾶ, ὡς αὐτῇ ἐστιν; ὅτι ἡ πόμη ἀντὶ ¹⁵
 περιβολαίου δίδεται αὐτῇ. Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνης ¹⁶
 κος εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ
 αὐτὴ ἐκκλησίου τοῦ Θεοῦ.

Τοῦτο δὲ ¹⁷ παραγγέλλων οὐκ ἱπαινῶ, ὅτι οὐκ εἰς
 τὸ κρεῖττον, ἀλλ' εἰς τὸ ἥττον συνέρχεσθε. Πρῶτον ¹⁸
 μὲν γὰρ, συνερχομένων ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ, ἀκούω
 σχίσματα ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν καὶ μέρος τι πιστεύω
 θεῷ γὰρ καὶ αἰρέσεις ἐν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι ¹⁹
 φανεροὶ γίνωνται ἐν ὑμῖν. Συνερχομένων οὖν ὑμῶν ²⁰
 ἐπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστι κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν· ἕκα- ²¹
 στος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν,
 καὶ ὅς μὲν πίνει, ὅς δὲ μεθύει. Μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ²²
 ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ
 Θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύετε τοὺς μὴ ἔχον-
 τας; Τί ὑμῖν εἶπω; ἱπαινέσω ὑμᾶς; Ἐν τούτῳ οὐκ
 ἱπαινῶ. Ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου, ²³
 ὅ καὶ παρέδωκε ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ
 ἣ παρεδίδото, ἔλαβεν ἄρτον, καὶ εὐχαριστήσας ἔπλα- ²⁴
 σεν, καὶ εἶπε· Τοῦτό μου ἐστὶ τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν

10. ¹¹ Conj. ἀγγελίαυς. f. ὄχλους. 11. r. οὔτε ἀνὴρ
 χωρὶς γυναικός, οὔτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός, 14. = ἢ
 " → αὐτὴ Al. transp. 15. = αὐτῇ. 17. Ὑπαραγγέλ-
 λω οὐκ ἱπαινῶ, 18. † τῇ 19. om. ἐν ὑμῖν
 om. ἐν ὑμῖν. 22. ὑμᾶς ἐν τούτῳ; Οὐκ 24. † Δέ-
 σιτε, φάγετε

10. ἀγγελῶν) Messengers or spies [v. James 11. 25.] suborned by the ene-
mies of Xty & commissioned to discover & report every inpropriety & indecor-
of & cabby converts. Harwood. Int. N. T. -

3. The Gnostics believed in a double nature of Christ. They decisively affected to acknowledge, however the divinity which dwelt in the man Jesus, while they anathematized Jesus himself. They pretended to be divinely inspired & on that authority communicated, with curses, the man whom Paul preached the Son of God, & yet affected to believe in the Christ who dwelt in him. Jones' Illustrations of 4 Gospels. Pref. p. XVIII.

" κλώμενοι· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἑμὴν ἀνάμνησιν.
 25 Ὡσαύτως καὶ τὸ ποτήριον, μετὰ τὸ δειπῆσαι, λέγων·
 Τοῦτο τὸ ποτήριον ἡ καινὴ διαθήκη ἐστὶν ἐν τῇ ἑμῇ
 αἱματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὅσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν
 26 ἑμὴν ἀνάμνησιν. Ὅσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον
 τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον· τοῦτο πίνετε, τὸν θάνατον
 27 τοῦ κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρι οὗ ἔλθῃ. Ὡστε ὅς
 ἂν ἐσθίῃ τὸν ἄρτον, ἢ πίνῃ τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου
 ἀναξίως, ἕνοχος ἔσται τοῦ σώματος καὶ ἢ τοῦ αἵμα-
 28 τος τοῦ κυρίου. Δοκιμαζέτω δὲ ἑαυτὸν ὁ ἄνθρωπος ἑαυτὸν
 καὶ οὕτως, ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτη-
 29 ρίου πινέτω· ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρί-
 μα ἑαυτῷ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα
 30 τοῦ κυρίου. Διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ
 31 ἄρρωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί. Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς
 32 διακρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα· κρινόμενοι δὲ ὑπὸ
 κυρίου, παιδεύομεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακρι-
 33 θῶμεν. Ὡστε, ἀδελφοί μου, συνεχόμενοι εἰς τὸ φα-
 34 γεῖν, ἀλλήλους ἐκδέχεσθε. Εἰ τις πεινῶ, ἐν οἴκῳ
 ἐσθιέτω· ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. Τὰ δὲ λοιπὰ,
 ὡς ἂν ἔλθω, διατάξομαι.

12 Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς
 2 ἀγροῦν. Οἴδατε, ὅτι ἔθνη ἦτε, πρὸς τὰ εἰδωλα τὰ
 3 ἄφωνα, ὡς ἂν ἤγασθε, ἀπαγόμενοι διὸ γνωρίζω ὑμῖν,
 ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν, λέγει ἀνάθεμα
 Ἰησοῦν καὶ οὐδεὶς δύναται ἢ εἰπεῖν κύριον Ἰησοῦν, εἰ

24. " om. κλώμενον· Al. θρυπτόμενον· Al. διδόμε-
 νον· 25. om. ὅσάκις ἂν πίνητε, 26. ⇨ τοῦτο " † ἂν
 27. † τοῦτον, " add. τοῦ κυρίου, " r. om. τοῦ
 29. ⇨ ἀναξίως, " om. τοῦ κυρίου. 31. ~ δὲ
 32. δὲ, ὑπὸ κυρίου παιδ. 34. † δὲ 2. ~ ὅτι ὅτε
 ἔθνη ἦτε, Al. ὅτε ἔθνη ἦτε, Copj. ὅτι ὅτε ἔθνη
 ἦτε, ἦτε, " ἄμαρφα, 3. ~ λέγει· Ἀνάθεμα Ἰη-
 σοῦς· f. Ἰησοῦ· " εἰπεῖν Κύριος Ἰησοῦς·

μὴ ἐν πνεύματι ᾄγιν. Διακρίσεις δὲ χαρισμά- 4
 τες εἰσὶν, τὰ δὲ αὐτὸ πνεῦμα· καὶ διακρίσεις διακο- 5
 νῆν εἰσὶν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος· καὶ διακρίσεις ἐκρηγ- 6
 μάτων εἰσὶν, ὁ δὲ αὐτὸς ὁ Θεός, ὁ ἐκρηγνὼν τὰ πάντα
 ἐν ᾧ οἰκοῦμεν. Ἐκαστὸν δὲ δίδεται ἡ φανέρωσις τοῦ πνεύ- 7
 ματος πρὸς τὸ συμφέρον· ἢ μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύ- 8
 ματος δίδεται λόγος σοφίας, ἀλλὰ καὶ λόγος γνώσεως,
 κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα· ἐνέργειαι δὲ πίστεως, ἐν τῷ αὐτῷ 9
 πνεύματι· ἀλλὰ καὶ χαρίσματα ἰαμάτων, ἐν τῷ αὐτῷ
 πνεύματι· ἀλλὰ καὶ ἐκρηγμάτωσιν δυνάμεων, ἀλλὰ καὶ 10
 προφητεῖαι, ἀλλὰ καὶ διακρίσεις πνευματικῶν, ἐνέργειαι δὲ
 γνῶσεως ἡλικιωσῶν, ἀλλὰ καὶ ἰσχυροὶα γλωσσῶν. Πάντα 11
 δὲ ταῦτα ἐκρηγνῶσι ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διακριν-
 ῶν ἡμεῖς ἑκάστην καθὼς βούλεται. Καθότις γὰρ τὸ 12
 σῶμα ἐν ἑστίν, καὶ μέλη ἔχει πολλά, πάντα δὲ τὰ
 μέλη τοῦ σώματος τοῦ ἑνός, πολλὰ ὄντα, ἐν ἑστίν
 σῶμα· οὕτως καὶ ὁ Χριστός. Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ πνεύματι 13
 ἡμεῖς πάντες εἰς ἑν σῶμα ἐκποτίσθημεν· εἴτε Ἰουδαῖοι,
 εἴτε Ἕλληνας, εἴτε δούλοι, εἴτε ἐλευθέροι· καὶ πάν-
 τες εἰς ἑν πνεῦμα ἐκποτίσθημεν. Καὶ γὰρ τὸ σῶμα 14
 οὐκ ἔστιν ἐν μέλος, ἀλλὰ πολλά. Ἐὰν εἴπῃ ὁ σωτὴρ
 "Οτι οὐκ εἰμὶ χεὶρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος· οὐ κατὰ 15
 τοῦτο οὐκ ἔστιν ἡμεῖς τοῦ σώματος; Καὶ διὰ αὐτὴν τὴν 16
 οὐσίαν· "Οτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώμα-
 τος· οὐ κατὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; Εἰ 17
 ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή,
 ποῦ ἡ ὁσφρησις; Νυνὶ δὲ ὁ Θεός ἔθετο τὰ μέλη, ἐν 18
 ἑκαστὸν αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν. Εἰ 19
 δὲ ἦν τὰ πάντα ἐν μέλος, τοῦ τοῦ σώματος; Νῦν δὲ 20

6. ἢ ἔστι 10. ἐκρηγνῶσι δυνάμει, 11. om. ἰδίᾳ ΑΙ.
 ἴδια 12. τοῦ ἑνός, 13. ὧς πνεῦμα ἐκποτίσθη-
 μεν. ΑΙ. ἐν f. εἰς ἐν πνεῦμα ἐκποτίσθημεν. ΑΙ. εἰς ἐν
 πνεῦμα ἐκποτίσθημεν. ΑΙ. ἐν σῶματι ἔσμεν.

τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ εἰς παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα
 "καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι.
 Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται· ἡ ἀγάπη οὐ ζη- 4
 λοῖ· ἡ ἀγάπη οὐ περιπετεύεται, οὐ φυσιοῦται, οὐκ 5
 ἀσχημονεῖ, οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ
 λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῇ ἀδικίᾳ, συγχαι- 6
 ρεῖ δὲ τῇ ἀληθείᾳ, πάντα ἡσυχάζει, πάντα πιστεύει, 7
 πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. Ἡ ἀγάπη οὐδέποτε 8
 ἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφητεῖαι, καταργηθήσονται· εἴτε
 γλῶσσαι, καύσονται· εἴτε γνώσεις, καταργηθήσονται.
 Ἐκ μέρους ἡ γὰρ γινώσκουμεν, καὶ ἐκ μέρους προφη- 9
 τεύομεν· ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τότε τὸ ἐκ μέ- 10
 ρους καταργηθήσεται. Ὅτε ἤμην νήπιος, ὡς νήπιος 11
 ἐλάλουν, ὡς νήπιος ἐφρόνουν, ὡς νήπιος ἐλογιζόμην·
 ὅτε δὲ γέγονα ἀνὴρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου. Βλέ- 12
 πομεν ἡ γὰρ ἄρτι δι' ἐσόπτρου ἢ ἐν αἰνίγματι, τότε δὲ
 ἀρόσωπον πρὸς πρόσωπον· ἄρτι γινώσκω ἐκ μέρους,
 τότε δὲ ἐπιγινώσκω καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην. Νυνὶ 13
 δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα· μέζων
 δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

Διώκετε τὴν ἀγάπην· ζηλοῦτε δὲ τὰ πνευματικὰ, 14
 μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. Ὁ γὰρ λαλῶν ἡ γλῶσση, 2
 οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ θεῷ· αὐτοὶς γὰρ ἀκούει,
 "πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια· ὁ δὲ προφητεύων, ἀνθρώ- 3
 ποῖς λαλεῖ οἰκοδομὴν καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν.
 Ὁ λαλῶν ἡ γλῶσση, ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ· ὁ δὲ προφητεύων, 4
 ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν 5
 γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε· μέζων γὰρ ὁ
 προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐπὶ τοῖς εἰς μὴ διερχο-
 μένῃ, ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομῇ λαβῇ. Νυνὶ δὲ, ἀδελ- 6
 φοί, εἰς ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς

3. "καυχῆσωμαι, 5. τὸ μὴ ἑαυτῆς, 7. στήγει,
 9. οὐδὲ 10. → τότε 12. → γὰρ "add. ὡς f. καὶ
 2. γλώσσαις, "πνεῦμα 4. γλώσσαις,

- ὀφελήσω, εἰὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ἢ ἐν
 7 γνώσει, ἢ ἐν προφητείᾳ, ἢ ἐν διδαχῇ; "Ομοῶς τὰ ἄψυ-
 χα ῶφονῃ διδόντα, εἴτε αὐλὸς εἴτε κιθάρα, εἰὰν δια-
 στολὴν τοῖς φθόγγοις μὴ "δῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ
 8 αὐλούμενον ἢ τὸ κιθαριζόμενον; καὶ γὰρ εἰὰν ἄδῃσαν
 φωνὴν σάλπιγγ' ὄν, τίς παρασκευάζεται εἰς πόλεμον;
 9 Οὕτω καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης εἰὰν μὴ εὐσημον λό-
 γον ὀνῇ, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; ἔσεσθε
 10 γὰρ εἰς αἴρα λαλοῦντες. Τοσαῦτα, εἰ τύχοι, γένῃ
 φωνῶν ἔστιν ἐν κόσμῳ, καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον.
 11 Ἐὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν δύναμιν τῆς φωνῆς, ἔσομαι τῷ
 λαλοῦντι βάρβαρος· καὶ ὁ λαλῶν, ἐν ἐμοὶ βάρβαρος.
 12 Οὕτω καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταὶ ἔστε πνευμάτων, πρὸς
 τὴν οἰκοδομὴν τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα "περιστεύη-
 13 τε. Διότι οὗτος ὁ λαλῶν γλώσση, προσευχέσθω ἵνα διερ-
 14 μηνεύῃ. Ἐὰν γὰρ προσεύχωμαι γλώσση, τὸ πνεῦμά
 15 μου προσεύχεται, ὃ δὲ νοῦς μου ἄκαρτός ἐστι. Τί
 οὖν ἔστι; Προσεύχομαι τῷ πνεύματι, προσεύχομαι δὲ
 καὶ τῷ νοῷ· ψαλῶ τῷ πνεύματι, ψαλῶ δὲ καὶ τῷ νοῷ.
 16 Ἐπεὶ, εἰὰν εὐλογῆσῃς τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν τὸν
 τόπον τοῦ ἰδιώτου πῶς ἐρεῖ τὸ ἀμὴν ἐπὶ τῇ σῇ εὐχα-
 17 ριστίᾳ; ἐπειδὴ τί λέγετε οὐκ οἶδε. Σὺ μὲν γὰρ κα-
 18 λῶς εὐχαριστεῖς· ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. Εὐ-
 χαριστῶ τῷ Θεῷ, πάντων ὑμῶν μᾶλλον "γλώσσοις
 19 λαλῶν· ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πάντε λόγους διὰ
 τοῦ νοός μου λαλήσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω, ἢ
 20 μυρίους λόγους ἐν γλώσση. Ἀδελφοί, μὴ παιδία γίνε-
 σθε ταῖς φρεσίν· ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ
 21 φρεσὶ τέλειαι γίνεσθε. Ἐν τῷ νόμῳ γέγραπται "Ὅτι
 ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν χεῖλεσιν ἑτέροις λαλήσω

7. Coph. Ὁμοῶς f. Ὁμοίως "Ὡδιδῶ, 10. → αὐτῶν

11. om. ἐν 12. πνευματικῶν, "προφητεύετε.

16. → τῷ 18. † μου, "Ὡγλώτση 19. Ὡτῷ νοῷ μου

21. ἑτέροις γλώσσαις "ἑτέραν

τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακουόσονται μου,
 λέγει κύριος. "Ὅστε αἱ γλώσσαι εἰς σημεῖον εἰσιν, οὐ 12
 τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπίστοις· ἡ δὲ προφητεία
 οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. Ἐὰν οὖν 23
 συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ πάντες
 γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσι δὲ ἰδιῶται, ἢ ἄπιστοι,
 οὐκ ἔροῦσιν, ὅτι μαίνεσθε; Ἐὰν δὲ πάντες προφη- 24
 τεύωσιν, εἰσέλθῃ δὲ τις ἄπιστος, ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχε-
 ται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων, τὰ περ- 25
 πτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται· καὶ οὕτω πε-
 ρῶν ἐπὶ πρόσωπον προσκοπήσει τῷ θεῷ, ἀπαγγέλλων
 ὅτι ὁ θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστι. Τί οὖν ἐστίν, ἀδελ- 26
 φοί; "Όταν συνέρχῃσθε, ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει,
 διδαχὴν ἔχει, γλώσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἑρμη-
 νείαν ἔχει· πάντα πρὸς οἰκοδομὴν ἑνίενθω. Εἴτε 27
 γλώσση τις λαλεῖ, κατὰ δύο, ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς,
 καὶ ἀνὰ μέρος· καὶ εἰς διερμηνεύεται. Ἐὰν δὲ μὴ ἢ 28
 διερμηνευτὴς, σιγάτω ἐν ἐκκλησίᾳ· ἑαυτῷ δὲ λαλεῖτω
 καὶ τῷ θεῷ. Προφητῇται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλεῖτωσαν, 29
 καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν· ἐὰν δὲ ἄλλῃ ἀποπα- 30
 λυθῇ καθήμενος, ὁ πρῶτος σιγάτω. Δύνασθε γὰρ 31
 καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ἵνα πάντες μαθημασι,
 καὶ πάντες παρακαλῶνται. Καὶ ἡ πνεύματα προφητῶν 32
 προφήταις ὑποτάσσεται· οὐ γὰρ ἐστὶν ἀκαταστασίας ὁ 33
 θεός, ἀλλ' ἐιρήνης. Ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλη-
 σίαις τῶν ἁγίων, αἱ γυναῖκες ὡς ἡμῶν ἐν ταῖς ἐκκλη- 34
 σίαις σιγάτωσαν· οὐ γὰρ ἑπιτίτραπται αὐταῖς λα-
 λεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσασθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει.
 Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν οἴκῳ τοῦ ἐκείνου ἀνδρὸς 35

23. om. ἢ ἄπιστοι. 25. † καὶ οὕτω 26. r. γενέσθω.

29. om. οἱ 32. Ὁ πνεῦμα 33. εἰρήνης, ὡς ἐν π. τ.
 ἐκκλ. τ. ἁγίων. Αἱ γυναῖκες 34 et 35. transp. post
 vs. 40. 34. " → ὑμῶν " ὡς ἐπιτίτραπται " ὑπο-
 τάσσασθαι,

- ἐπερωτάσαν· αἰσχροὺν γὰρ ἔστι· χυναιξί· ἐν ἐκκλη-
 36 σίᾳ λαλεῖν. Ἡ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐξηλθεν·
 37 ἢ εἰς ὑμᾶς μόνους κατήνησεν· Εἴ τις δοκεῖ
 προφήτης εἶναι ἢ πνευματικὸς, ἐπιγινώσκτω ἃ γρά-
 38 φω ὑμῖν, ὅτι· κυρίου " εἰσὶν ἐντολαί· εἰ δέ τις ἀγνοεῖ,
 39 ἀγνοεῖται. Ὡστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε τὸ προφητεύειν,
 40 καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις μὴ καλύπτε· πάντα· δὲ ἐν
 σχημοῖως καὶ κατὰ τάξιν γινέσθω.
 15 Γραφίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον ὃ εὐηγ-
 ηρισάμεθα ὑμῖν, ὃ καὶ παρελάβετε, ἐν ᾧ καὶ ἰστέ-
 2 κατε, δι' οὗ καὶ σώζεσθε· (τίνι λόγῳ εὐηγγελισά-
 μεθα ὑμῖν· οἱ κατέχετε) ἐκτός ἐι μὴ εἰκὴ ἐπιστεύσατε.
 3 Παρεδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρελάβον·
 ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, καὶ
 4 τὰ τὰς γραφάς· καὶ ὅτι ἐτάφη, καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ
 5 τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς γραφάς· καὶ ὅτι ᾤφθη Κηφᾶ,
 6 εἰτα τοῖς δώδεκα. Ἐπειτα ᾤφθη ἐπάνω πεντακοσίοις
 ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρ-
 7 τι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν. Ἐπειτα ᾤφθη Ἰακώ-
 8 β· εἰτα ταῖς ἀποστόλοις πᾶσιν. Ἐσχάτον δὲ πάν-
 9 των, ὡς περὶ τῷ ἐπιδρώματι, ᾤφθη καμνοί. (Ἐγὼ
 γὰρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος τῶν ἀποστόλων· ὃς οὐκ εἰμὶ
 ἐκ τῶν καλεῖσθαι ἀποστόλων, διότι ἰδίῳζα τὴν ἐκκλη-
 10 σίαν τοῦ Θεοῦ. Χάριτι δὲ Θεοῦ εἰμὶ ὃ εἰμι· καὶ ἡ
 χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ, ὃν κενὴ ἐγενήθη, ἀλλὰ πε-
 ρισσότερον αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα· οὐκ ἐγὼ δὲ,
 11 ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί.) Εἴτε οὖν ἐγὼ,
 εἴτε ἐκείνοι, οὕτω κηρύσσομεν, καὶ οὕτως ἐπιστεύ-
 12 σατε. Εἰ δὲ Χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν

35. Ὡς περὶ τῷ 37. † τοῦ " ἐστὶν ἐντολή. *Al.* ἐστὶν
 f. εἰσὶν *absque* ἐντολαί. 38. ἀγνοεῖται. *Al.* *conj.*
 ἀγνοεῖσθω. 40. r. → δὲ 2. (τίνι . . . ὑμῖν,) " ὁφεί-
 λετε κατέχων· 8. Ὡς περὶ τῷ 10. πτωχὴ οὐκ
 ἐγενήθη,

ἐγὴγερται, πῶς λέγουσί τινες ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀνάστασις
νεκρῶν οὐκ ἔστιν; Εἰ δὲ ἀνάστασις νεκρῶν οὐκ ἔστιν, 13
οὐδὲ Χριστὸς ἐγὴγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγὴγερται, 14
κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ ἡ καὶ ἡ πίστις
ὑμῶν. Εὐρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες τοῦ Θεοῦ 15
ὅτι ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἤγειρε τὸν Χρι-
στὸν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ ἄρα νεκροὶ οὐκ ἐγείρον-
ται. Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ Χριστὸς 16
ἐγὴγερται· εἰ δὲ Χριστὸς οὐκ ἐγὴγερται, ματαία ἡ 17
πίστις ὑμῶν ἔτι ἵστα ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν ἄρα 18
καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ, ἀπώλοντο. Εἰ ἐν τῇ 19
ζῳῇ ταύτῃ ἡλπιότες ἐσμέν ἐν Χριστῷ μόνον, ἐλπι-
ώτεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν. Νυνὶ δὲ Χριστὸς 20
ἐγὴγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κοιμημένων.
Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ Θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώ- 21
που ἀνάστασις νεκρῶν. Ὡς περ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάν- 22
τες ἀποθνήσκουσιν, οὕτω καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες
ζωοποιηθήσονται. Ἐκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι 23
ἀπαρχὴ Χριστὸς, ἔπειτα οἱ τοῦ Χριστοῦ, ἐν τῇ πα-
ρουσίᾳ αὐτοῦ· εἴτα τὸ τέλος, ὅταν ἡ παραδῶ τὴν βασι- 24
λείαν τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρ-
χὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Δεῖ γὰρ αὐτὸν 25
βασιλεύειν, ἄχρις οὗ ἂν δῇ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ
τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ἐσχάτος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ 26
Θάνατος· πάντα γὰρ ὑπέταξι ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ. 27
Ὅταν δὲ εἴπῃ, ὅτι πάντα ὑποτέτακται, ἄλλον, ὅτι
ἐκτός τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. Ὅταν δὲ 28
ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑπο-
ταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ἡ ὁ
Θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἐπεὶ τί ποιήσουσιν οἱ 29

14. ~ καὶ τὸ " ἔδὲ " ἡμῶν. 15. *om.* εἴπερ ἄ. η.
οὐκ ἐγείρονται. 20. † ἐγένετο. 23. οἱ ἐν τ. π. αὐ-
τῷ ἐλπίσαντες. 24. ~ παραδιδῶ 25. ἔδὲ
" αὐτοῦ.

βαπτίζομενοι ὑπὲρ τῶν " νεκρῶν, εἰ ὅλας νεκροὶ οὐκ
 30 ἐγείρονται; τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ " αὐτῶν; Τί καὶ
 31 ἡμεῖς κινδυνεύομεν πᾶσαν ὥραν; Καθ' ἡμέραν ἀπο-
 θνήσκω, νῆ τὴν ὑμετέραν καύχησιν, ἣν ἔχω ἐν Χρι-
 32 στῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθη-
 ριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, τί μοι τὸ " ὄφελος; εἰ νεκροὶ
 οὐκ ἐγείρονται, φάγωμεν καὶ πίωμεν· αὐριοὶ γὰρ ἀπο-
 33 θνήσκομεν. Μὴ πλανᾶσθε· Φθείρουσιν ἤδη ἡ χρεστά
 34 ὁμιλίαι κακαί· Ἐκνήψατε δικαίως, καὶ μὴ ἀμαρτάνε-
 τε· ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινες ἔχουσι· πρὸς ἐντροπὴν
 ὑμῶν λέγω.
 35 Ἀλλ' ἐρεῖ τις· Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; ποίῳ
 36 δὲ σώματι ἔρχονται; Ἄφρον· σὺ ὁ σπείρεις, οὐ ζωο-
 37 ποιᾷται, εἰὰν μὴ ἀποθάνῃ· καὶ ὁ σπείρεις, οὐ τὸ σῶ-
 μα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν κόκκον, εἰ
 38 τύχοι, σίτου ἢ τινος τῶν λοιπῶν· ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ
 δίδωσι σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ ἐκάστη τῶν σπερ-
 39 μάτων τὸ ἴδιον σῶμα. Οὐ πᾶσα σὰρξ, ἡ αὕτη σὰρξ·
 ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ " σὰρξ πτηνῶν,
 40 ἄλλη δὲ ἰχθύων, ἄλλη δὲ πτηνῶν. Καὶ σώματα ἰπου-
 ράνια καὶ σώματα ἐπίγεια· ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν
 41 ἰπουρανίων δόξα, ἑτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. Ἀλλῃ
 δόξα ἡλίου, καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, καὶ ἄλλη δόξα
 42 ἀστέρων· ἀστὴρ γὰρ ἀστὴρος διαφέρει ἐν δόξῃ. Οὕτω
 καὶ ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν φθορᾷ,
 43 ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσίᾳ· σπείρεται ἐν ἀτιμίᾳ, ἐγείρεται
 ἐν δόξῃ· σπείρεται ἐν ἀσθενείᾳ, ἐγείρεται ἐν δυνάμει·
 44 σπείρεται σῶμα ψυχικόν, ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν.

29. *Conj.* ἀπ' ἔργων νεκρῶν, " νεκρῶν; εἰ ὁ. ν. οὐκ
 ἐγείρονται, τί " *g.* τῶν νεκρῶν; 31. *Conj.* ἡμετέραν
 32. *Conj.* ἀνθρώπων " ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγεί-
 ρονται; 33. *g.* χρεῖσθ' 36. ζωογονεῖται, 38. τὸ
 39. † σὰρξ " → σὰρξ

Ἔστι σῶμα ψυχικόν, καὶ ἔστι " σῶμα πνευματικόν.
 Οὕτω καὶ γέγραπται· Ἐγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος 45
 Ἀδάμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν ὁ ἰσχυατος Ἀδάμ εἰς πνεῦμα
 ζωοποιούν. Ἀλλ' οὐ πρῶτος τὸ πνευματικόν, ἀλλὰ 46
 τὸ ψυχικόν· ἔπειτα τὸ πνευματικόν. Ὁ πρῶτος ἄν- 47
 θρῶπος, ἐκ γῆς χοϊκός· ὁ δεύτερος ἄνθρωπος, ὁ π-
 ριος ἐξ οὐρανοῦ. Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊ- 48
 κοί· καὶ οἷος ὁ ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουρά-
 νιοι· καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα τοῦ χοϊκοῦ, 49
 Ἐφορέσαμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου. Τρῶτο δὲ 50
 φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κλη-
 ρονομησάι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν
 πληρονομεῖ.

Ἰδοὺ, μυστήριον ὑμῖν λέγω· Πάντες μὲν οὐ κοι- 51
 μεθησόμεθα· πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, ἐν ἀτόμῳ, ἐν 52
 ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ, ἐν τῇ ἰσχάτῃ σάλπιγγι. (Σαλασίσει
 γὰρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἀφθαρτοί, καὶ ἡμεῖς
 ἀλλαγησόμεθα.) Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσα- 53
 σθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθα-
 ρασίαν. Ὅταν δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀφθαρ- 54
 σίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀθανασίαν, τότε
 γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· Κατισπόθη ὁ θάνα- 55
 τος εἰς ἡνίκος. Ποῦ σου, θάνατε, τὸ κέντρον; ποῦ 56
 σου, ἄδη, τὸ ἥκος; Τὸ δὲ κέντρον τοῦ θανάτου, ἡ
 ἁμαρτία· ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας, ὁ νόμος. Τῷ δὲ 57
 Θεῷ χάρις, τῷ δίδοντι ἡμῖν τὸ ἥκος διὰ τοῦ κυρίου
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγα- 58

44. Εἰ ἔστι σῶμα ψυχικόν, ἔστι καὶ " → σῶμα
 47. τὸ κύριος 49. Φορέσαμεν 51. Πάντες μὲν
 (f. μὲν οὖν) κοιμηθησόμεθα· οὐ πάντες δὲ Al. Πάν-
 τες (f. Οἱ πάντες) μὲν κοιμ., πάντες (f. οἱ πάν-
 τες) δὲ Al. Οἱ πάντες μ. οὐ κοιμ., οὐ πάντες δὲ Al.
 Πάντες μὲν ἀναστησόμεθα. οὐ πάντες δὲ 52. ῥιπῇ
 54. ἥκος.

πητοί, ἰδράσθαι γίνεσθαι, ἀρεταποκίνητοι, περισσεύοντες
ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες, ὅτι ὁ κόπος
ὑμῶν οὐκ ἔστι κενὸς ἐν κυρίῳ.

- 16 Περὶ δὲ τῆς λογιᾶς τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὡς περ
διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτω καὶ ὑμεῖς
2 ποιήσατε. Κατὰ μίαν· ὁσαυτῶν ἑκαστος ὑμῶν παρ'
ἑαυτοῦ τίθεται, ζητουρίζων ὅτι ἂν εὐδοῦται· ἵνα μὴ
3 ὄσων ἔλθω, τότε λογίαι γίνωνται. Ὅταν δὲ παραγέ-
νημαι, οὓς ἂν ὁδοιμάσῃτε, δι' ἐπιστολῶν τούτους
πέμφω ἀπενεγκεῖν τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ
4 ἵαν δὲ ἡ ἀξίον τοῦ καὶ μετὰ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύ-
5 σονται. Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν Μακεδονίαν
6 διέλθω (Μακεδονίαν γὰρ διέρχομαι) πρὸς ὑμᾶς δὲ
τυχὸν παραιμενῶ, ἢ καὶ παραχειριμάσω, ἵνα ὑμεῖς με-
7 προπέμψητε οὗ ἵαν πορεύωμαι. Οὐδέ τι γὰρ ὑμῶν
ἄρτι ἐν παρόδῳ ἰδεῖν ἐλπίζω· γὰρ χρόνον τινὰ ἐπι-
8 μείναι πρὸς ὑμᾶς, ἵαν ὁ κύριος ἐπιτρέψῃ. Ἐπιμενῶ
9 δὲ ἐν Ἐφέσῳ ἕως τῆς πεντηκοστῆς. Δύρα γάρ μοι
ἀνέωγε μεγάλη καὶ ἐνεργής, καὶ ἀντικείμενοι πολ-
λοί.
10 Ἐὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος, βλέπετε, ἵνα ἀφόβως γέ-
νηται πρὸς ὑμᾶς· τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται ὡς
11 καὶ ἐγώ· μὴ τις οὖν αὐτὸν ἐξουβενήσῃ. Προπέμψατε
δὲ αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρὸς με· ἐκδέχομαι γὰρ
12 αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. Περὶ δὲ Ἀπολλῶ τοῦ
ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτόν, ἵνα ἔλθῃ πρὸς
ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν· καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα,
13 ἵνα νῦν ἔλθῃ· ἐλεύσεται δὲ, ὅταν ἐκταρῇσθαι. Ἐρη-
γορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθαι, κραταίου-
14· 15 σθε· πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπῃ γινέσθω. Παρακαλῶ
δὲ ὑμᾶς, ἀδελφαί· αἰδατε τὴν οἰκίαν Στεφάνου· ὅτι

2. ὁσαυτῶν 3. δοκιμάσῃτε δι' ἐπιστολῶν, 7. γ. δὲ
"ὡς ἐπιτρέψῃ. 9. ἐναρμόσις, 11. σπ. μετὰ τῶν ἀδελ-
φῶν. 15. add. καὶ Φορβαντάτου καὶ Ἀρχαίου

ἔστιν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας, καὶ εἰς διακονίαν ταῖς
 ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς· ἵνα καὶ ὑμεῖς ὑποτάσσησθε 16
 τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῇ συνεργούντι καὶ κοπι-
 ῶντι. Χαίρω δὲ ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ Στεφανῶ καὶ 17
 Φουρτουιάτου καὶ Ἀχαιῖκου, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα
 οὗτοι ἀνεπλήρωσαν· ἀνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦ 18
 μα καὶ τὸ ὑμῶν. Ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιού-
 τους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας. 19
 Ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν κυρίᾳ πολλὰ Ἀκύλας καὶ Πρί-
 σκυλλα, σὺν τῇ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. Ἀσπά- 20
 ζονται ὑμᾶς αἱ ἀδελφοὶ πάντες. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους
 ἐν φιλήματι ἁγίῳ.

Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου. Εἴ τις οὐ φι- 21
 λῶν τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, ἦτω ἀνάθεμα· μαρὰν
 ἀθά. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ μετ' ὑμῶν. 23
 Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. 24
 Ἀμήν.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ
 ΠΡΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΟΥΣ
 ΔΕΥΤΕΡΑ.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος 1
 θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ
 τῇ οὔσῃ ἐν Κορίνθῳ, σὺν ταῖς ἁγίαις πᾶσι τοῖς οὔσιν
 ἐν ὅλῃ τῇ Ἀχαΐᾳ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ 2
 πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

19. add. περὶ οὗ καὶ ξενίζομαι. 22. Ἰησοῦν Χρ-
 στοῦ, 24. om. μου "Ἀμήν.

- 3 Ἐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῶν οἰκτιρμῶν καὶ Θεὸς πά-
 4 σης παρακλήσεως, ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ
 θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς
 ἐν πάσῃ θλίψει, διὰ τῆς παρακλήσεως, ἧς παρακα-
 5 λούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ· ὅτι καθὼς περισσεύει
 τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ εἰς ἡμᾶς, οὕτω διὰ τοῦ
 6 Χριστοῦ περισσεύει καὶ ἡ παράκλησις ἡμῶν. Εἴτε δὲ
 θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτη-
 ρίας· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλή-
 σεως, τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθη-
 μάτων, ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· (καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν
 7 βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν) εἰδότες, ὅτι ὥσπερ κοινωνοί ἐστε
 8 τῶν παθημάτων, οὕτω καὶ τῆς παρακλήσεως. Οὐ γὰρ
 δίλομεν ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι ὑπὲρ τῆς θλίψεως
 ἡμῶν τῆς γενομένης ἡμῖν ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅτι καθ' ὑπερ-
 βολὴν ἐβαρύνθημεν ὑπὲρ δύναμιν, ὥστε ἐξαπορηθῆναι
 9 ἡμᾶς καὶ τοῦ ζῆν· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἀπόκρι-
 μα τοῦ θανάτου ἐσχέκαμεν, ἵνα μὴ πειθοίτετες ᾖμεν
 ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀλλ' ἐπὶ τῷ Θεῷ τῷ ἐγείροντι τοὺς νε-
 10 κρούς· ὃς ἐκ τηλικούτου θανάτου ἐρρύσατο ἡμᾶς, καὶ
 11 ῥύσεται· εἰς ὃν ἠλπίκαμεν, ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται, συνυ-
 πονεργούντων καὶ ὑμῶν ὑπὲρ ἡμῶν τῇ δόξει, ἵνα ἐκ
 πολλῶν προσώπων τὸ εἰς ἡμᾶς χάρισμα διὰ πολλῶν
 εὐχαριστηθῇ ὑπὲρ ἡμῶν.
- 12 Ἡ γὰρ καύχησις ἡμῶν αὕτη ἐστὶ, τὸ μαρτύριον

5. r. om. τοῦ 6. r. τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ
 τῶν αὐτῶν παθημάτων, ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν· εἴ-
 τε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως
 καὶ σωτηρίας· καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν.
 Al. ὡτῆς ἐνεργ. ἐν ὑπομ. τ. αὐτῶν παθημ. ὧν καὶ
 ἡμεῖς πάσχομεν· καὶ ἡ ἐλπίς ἡμ. βεβ. ὑπὲρ ὑμῶν
 εἴτε παρακαλούμεθα ὑπὲρ τ. ὑ. παρακλ. καὶ σωτη-
 ρίας· εἰδότες 8. ὡπερὶ ἡμῶν 10. καὶ ῥύσα-
 ται Al. om

τῆς συνειδήσεως ἡμῶν, ὅτι ἐν ἁπλότητι καὶ ἡλικρι-
 νείᾳ Θεοῦ, (οὐκ ἐν σοφίᾳ σαρκιαῇ, ἀλλ' ἐν χάριτι
 Θεοῦ) ἀνιστράφημεν ἐν τῷ κόσμῳ, περισσοτέρως δὲ
 πρὸς ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ἄλλα θεάφομεν ὑμῖν, ἀλλ' ἡ εἰς 13
 ἀναγκαιώσκετε, ἣ καὶ ἐπιγινώσκετε· ἐλπίζω δὲ, ὅτι
 καὶ ἵνα τίλους ἐπιγινώσκειτε, καθὼς καὶ ἐπίγινυτε 14
 ἡμᾶς ἀπὸ μέρους· ὅτι κτύπημα ἡμῶν ἴσμεν, παθεῖντες
 καὶ ὑμεῖς ἡμῶν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.

Καὶ ταύτῃ τῇ τεποιήσαι· ἐβουλόμην πρὸς ὑμᾶς 15
 εἰσελθεῖν πρότερον, ἵνα δευτέρως ἡμῶν ἔχητε καὶ δι' 16
 ἡμῶν διελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μα-
 κεδονίας εἰσελθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆ-
 ραι εἰς τὴν Ἰουδαίαν. Τοῦτο αὖν ἐβουλεύομινος, μήτι 17
 αἶρα τῇ ἐλαφρίᾳ ἔχρησάμην; ἢ εἰ βουλεύομαι, κατὰ
 σάρκα βουλεύομαι, ἵνα ἡ παρ' ἡμοῖ " τὸ καὶ καὶ, καὶ
 τὸ οὐ αὖ; Πιστός δὲ ὁ Θεός, ὅτι ὁ λόγος ἡμῶν ὁ πρὸς 18
 ὑμᾶς οὐκ ἐγένετο καὶ καὶ αὖ. Ὁ γὰρ τοῦ Θεοῦ υἱός 19
 Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἐν ὑμῖν δι' ἡμῶν κρυχθεὶς, (δι'
 ἡμοῦ καὶ Σιλβανανοῦ καὶ Τιμαθέου,) οὐκ ἐγένετο καὶ
 καὶ αὖ, ἀλλὰ καὶ ἐν αὐτῇ γέγονεν, (ὅσαι γὰρ ἔταγ- 20
 θεῖαι Θεοῦ, ἐν αὐτῷ τὸ καὶ, καὶ ἐν αὐτῇ τὸ ἀμήν,)
 τῷ Θεῷ πρὸς δόξαν δι' ἡμῶν. Ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς 21
 σὺν ὑμῖν εἰς Χριστόν, καὶ κρίνας ἡμᾶς, Θεός· ὁ καὶ 22
 σφραγισάμενος ἡμᾶς, καὶ δαὺς τὸν ἀρραβῶνα τοῦ προ-
 ματος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. Ἐγὼ δὲ μάρτυρα 23
 τὸν Θεὸν ἐπικαλοῦμαι ἐπὶ τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ὅτι φειδό-
 μενος ὑμῶν οὐκ ἐτι ἦλθον εἰς Κόρινθον· οὐχ ὅτι κυ- 24
 ρισθῶμεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοὶ ἵσμεν τῆς
 χαρᾶς ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἰστήκατε. Ἐκρίνα δὲ εἰ
 ἡμαυτῇ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ πρὸς ὑμᾶς εἰσελθεῖν.

12. ἀγιότητι 13. καὶ 15. χαρὰν 16. ἀπὸ εἰσελθεῖν
 17. ~ βουλόμινος, " Conj. τὸ καὶ αὖ, καὶ τὸ οὐ καὶ;
 18. ~ ἵστε 20. καὶ δι' αὐτοῦ τὸ ἀπὸ αὐτοῦ καὶ δι' αὐ-
 τοῦ τῷ

- 2 Εἰ γὰρ ἐγὼ λυγρὸν ἤμας, καὶ τίς ὅστις ὁ εὐφραίνει
 3 με, εἰ μὴ ὁ λυπαύμενος ἐξ ἑμοῦ; Καὶ ἔγραψα ὑμῶν
 τοῦτο πᾶσι, ἵνα μὴ ἔλθω λυγρὸν ἔχων ἅφ' ὧν ἴδαι με
 χαίρειν· παροίκοις ἐπὶ πάντας ὑμᾶς, ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ
 4 πάντων ὑμῶν ἔσται. Ἐπεὶ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ
 συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων,
 οὐχ ἵνα λυπηθῆτε, ἀλλὰ τὴν ἀγάπην ἵνα γνῶτε, ὅτι
 ἔχω περισσεύσας εἰς ὑμᾶς.
 5 Εἰ δέ τις λελύπηται, οὐκ ἐμὰ λελύπηται, ἀλλ'
 6 ἀπὸ φέροντος, ἵνα μὴ ἐπιβαρῶ πάντας ὑμᾶς. Ἰκανὸν
 τῷ τοιοῦτῳ ἡ ἐπιτιμία αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν πλειόνων
 7 ὅστις τοῦκέντιον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακα-
 λῆσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ κατακοθῇ ὁ τοιοῦ-
 8 τος. Διὰ παρακαλῶ ὑμᾶς κυρῶσαι εἰς αὐτὸν ἀγάπην.
 9 Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ ἔγραψα, ἵνα γνῶσθῇ δοκιμὴν ὑμῶν,
 10 εἰ εἰς πάντα ὑπήκοοι ἴσθε. Ὡς δέ τι χαρίζεσθε, καὶ
 ἐγὼ καὶ γὰρ ἐγὼ ὁ πεχάρισμαι, εἴ τι πεχάρισμαι,
 11 δι' ὑμᾶς, ἐν προσώπῳ Χριστοῦ· ἵνα μὴ πλεονεκτῇ-
 ῶμεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα
 ἀγνοοῦμεν.
 12 Ἐλθὼν δὲ εἰς τὴν Τραάδα εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ
 Χριστοῦ, καὶ δύρας μοι ἐπισημαίνης ἐν κερύῳ, πρὸς
 ὅσχηκα αἰεσιν τῷ πειράματί μου, τῷ μὴ εὐρεῖν με
 13 τίθει τὸν ἀδελφόν μου· ἀλλὰ ἀποσταξάμενος αὐτοῦ,
 ἐξῆλθον εἰς Μακεδονίαν.
 14 Τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ἡμᾶς
 ἐν τῷ Χριστῷ, καὶ τὴν ὁσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ
 15 φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντί τόπῳ. Ὅτι Χριστοῦ
 εὐωδία ἴσμεν τῷ Θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν ταῖς
 16 ἀπολλυμένοις· οἷς μὲν, ὁσμὴ θανάτου εἰς θάνατον·
 οἷς δὲ, ὁσμὴ ζωῆς εἰς ζωὴν. Καὶ πρὸς ταῦτα τίς

2. → ὅστις 3. → ὑμῶν 5. ἐπιβαρῶ πάντας 6. om. ἡ
 ὑπὸ τῶν πλειόνων IC. r. 7. καὶ πεχάρισμαι, φ. πε-
 χάρισμαι, 16, ὁσμὴ ἐκ θανάτου ... ὁσμὴ ἐκ ζωῆς

ἱκανός; Οὐ γάρ ἐσμεν ὡς οἱ πολλοί, καπηλεύοντες 17
 τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ· ἀλλ' ὡς ἐξ εὐληκρινείας, ἀλλ'
 ὡς ἐκ Θεοῦ, "κατενώπιον" τοῦ Θεοῦ, ἐν Χριστῷ λα-
 λούμεν. Ἀρχόμεθα πάλιν ἑαυτοὺς συνιστάνειν; 3
 ἢ μὴ χρῆζομεν, ὡς τινες, συστατικῶν ἐπιστολῶν πρὸς
 ὑμᾶς, ἢ ἐξ ὑμῶν "συστατικῶν"; Ἡ ἐπιστολὴ ἡμῶν 2
 ὑμεῖς ἐστέ, ἐγγεγραμμένη ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν, γι-
 νωσκομένη καὶ ἀναγινωσκομένη ὑπὸ πάντων ἀνθρώ-
 πων· φανερούμενοι, ὅτι ἐστὶ ἐπιστολὴ Χριστοῦ δια- 3
 κνηθεῖσα ὑφ' ἡμῶν, ἐγγεγραμμένη οὐ μέλανι, ἀλλὰ
 πνεύματι Θεοῦ ζῶντος, οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίναις, ἀλλὰ
 ἐν πλαξὶ καρδίας σαρκίναίς. Πεποιήθησιν δὲ τοι- 4
 αὐτὴν ἔχομεν διὰ τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν Θεόν· οὐχ 5
 ὅτι ἱκανοί ἐσμεν ἅφ' ἑαυτῶν, λογίσασθαί τι, ὡς ἐξ
 ἑαυτῶν, ἀλλ' ἡ ἱκανότης ἡμῶν ἐκ τοῦ Θεοῦ· ὃς καὶ 6
 ἱκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμ-
 ματος, ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα "ἀποκτείνει,
 τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ. Εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανά- 7
 του ἐν γράμμασιν, ἐντετυπωμένη ἐν λίθοις, ἐγενήθη
 ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ
 αἰς τὸ πρόσωπον Μωϋσέως, διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσ-
 ῶπου αὐταῦ, τὴν καταργουμένην· πῶς οὐχὶ μᾶλλον 8
 ἡ διακονία τοῦ πνεύματος ἐστὶ ἐν δόξῃ; Εἰ γὰρ ἡ 9
 διακονία τῆς κατακρίσεως, δόξα· πολλῶ μᾶλλον πε-
 ρισσεύει ἡ διακονία τῆς δικαιοσύνης "ἐν δόξῃ. Καὶ 10
 γὰρ "οὐ δέδοξασται τὸ δεδοξασμένον ἐν τούτῳ τῷ μέ-
 ρει, ἵνα κεν τῆς ὑπερβαλλούσης δόξης. Εἰ γὰρ τὸ κα- 11
 ταργούμενον, διὰ δόξης· πολλῶ μᾶλλον τὸ μένον, ἐν
 δόξῃ. Ἔχοντες οὖν ταιαύτην ἐλπίδα, πολλῇ 12

17. Ὑλοιοί, "κατέναντι" τοῦ I. r. ὡς μὴ
 "→ συστατικῶν; 5. om. ἅφ' ἑαυτῶν, Al. transp.
 6. γράμματι, ἀλλὰ πνεύματι. "ἀποκτείνει, f.
 ἀποκτείνει, 7. ἐν 9. τῇ διακονίᾳ "om. ἐν
 10. r. ὡς οὐδὲ

6. Διαθήκη) This word occurs in Scripture only in the sense of a testament or will & of a covenant, Heb. 9:16 & Gal. 3:15. It seems improperly applied to ye antient Scriptures in ye former sense, & even with respect to ye Christian dispensation it would, perhaps have been better translated by ye word covenant, as referring to ye condition upon wh. God is pleased to give salvation to his sinful creatures through ye mediation of his only son Jesus Christ. Freymann's Theology - Vol. I. Pt. II. - N. B. The Heb. word - Berith wh. is translated by Διαθήκη in ye LXX. always signifies a covenant -

θείαις ἡμῶν, πρὸς φαντισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης
 " τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

"Εχομεν δὲ τὰς διησαυρῶν. ποῦτον ἐν ὁστρομύσει 7
 ὑπακούοις, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς θυνάμεως ἡ τοῦ Θεοῦ,
 καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν ἐν παντὶ διλιθόμενα, ἀλλ' οὐ στενο- 8
 χαρούμενοι ἀπορούμενα, ἀλλ' οὐκ ἐξυπορούμενοι
 διωπόμενοι, ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι· καταβαλλό- 9
 μενοι, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι· πάντοτε τὴν ἐκράσιν 10
 τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ
 τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι " ἡμῶν φανερωθῇ. Ἀσὶ γὰρ 11
 ἡμεῖς οἱ ζῶντες, εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰη-
 σοῦ, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ διηγη-
 σεραι ἡμῶν. Ὡστε ὁ ἰθάνατος ἐν ἡμῖν ἐπε- 12
 γείσῃ, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἐχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦ- 13
 μα τῆς πίστεως, κατὰ τὸ γεγραμμένον· Ἐπίστευσα,
 διὸ ἐλάλησα· καὶ ἡμῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦ-
 μεν· εἰδότες, ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον Ἰησοῦν, καὶ 14
 ἡμεῖς· διὰ Ἰησοῦ ἐγερῆ, καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. Τὰ 15
 γὰρ πάντα δι' ὑμῶς, ἵνα ἡ χάρις ἡ πληροῦσάσα διὰ τῶν
 πλειόνων, τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν
 τοῦ Θεοῦ. Διὸ οὐκ ἐκπακοῦμεν· ἀλλ' εἰ καὶ ὁ 16
 ἔξω ἡμῶν ἄνθρωπος διαφθείρεται, ἀλλ' ὁ ἔσθθεν· ἀνα-
 παυνοῦται ἡμεῖς καὶ ἡμεῖς. Τὸ γὰρ παραυτίκα ἔλα- 17
 φρον τῆς θλίψεως ἡμῶν, καὶ ὑπερβολὴν εἰς ὑπερβο-
 λὴν αἰώνιον βάρους δόξης καταργάζεται ἡμῖν· μὴ σπα- 18
 πονταν ἡμῶν τὰ βλεπόμενα, ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμε-
 να· τὰ γὰρ βλεπόμενα, πρόσκαιρα· τὰ δὲ μὴ βλεπό-
 μενα, αἰώνια. Οἴδαμεν γὰρ, ὅτι, εἰς ἡ ἐπίγειος ἡμῶν 5
 οἰκία τοῦ σπῆνους καταλυθῇ, οἰκοδομηθῇ ἐν Θεοῦ ἔχα-
 μεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον, ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

6. " αὐτοῦ ἐν. 10. † πυρίου " Conj. ὑμῶν
 11. Conj. ὑμῶν. 12. † μὲν 14. σπ. διὰ Ἰησοῦ Al.
 Ὑσὺν Ἰησοῦ 15. πληροῦσάσα, διὰ τῶν πλειό-
 νων τὴν 17. add. πρόσκαιρον καὶ

2 Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν, τὸ οἰκητήριον ἡμῶν
 3 τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦντες. Ἐἴγε καὶ
 4 ἡμεῖς ἰνδυσάμενοι, οὐ γυμνοὶ εὐρεθησόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ
 ὄντες ἐν τῷ σκῆνῃ στενάζομεν βαρούμενοι· ἑφ' ᾧ ἐν
 5 Δείλομεν ἐκδύσασθαι, ἀλλ' ἐπενδύσασθαι, ἵνα καταπο-
 6 θῇ τὸ θνητὸν ὑπὸ τῆς ζωῆς. Ὁ δὲ κατεργασάμενος
 ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, θεός· ὁ καὶ δούς ἡμῖν τὸν ἀρρα-
 7 βῶνα τοῦ πνεύματος. Θαρρόουντες οὖν πάντοτε, καὶ
 8 εἰδότες, ὅτι ἐκδημοῦντες ἐν τῷ σώματι, ἐκδημοῦμεν
 9 ἀπὸ τοῦ κυρίου· (διὰ πίστεως γὰρ περιπατοῦμεν, οὐ
 10 διὰ εἶδους·) θαρρόομεν ὅτι, καὶ εὐδοκοῦμεν μᾶλλον
 ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος, καὶ ἐκδημῆσαι πρὸς τὸν
 11 κύριον· διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐκδημοῦντες, εἴτε
 12 ἐκδημοῦντες, εὐάρεστοι αὐτῷ εἶναι. Τοὺς γὰρ πάν-
 τας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ
 Χριστοῦ, ἵνα κομίσῃται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος,
 πρὸς ᾧ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθόν, εἴτε κακόν.
 13 Εἰδότες ὅτι τὸν φόβον τοῦ κυρίου, ἀνθρώπους
 πείθομεν, θεῷ δὲ πεφανερωμένοι· ἐλπίζω δὲ καὶ ἐν
 14 ταῖς συνειδήσεσιν ὑμῶν πεφανερωθῆναι. Οὐ γὰρ τά-
 λιν ἑαυτοὺς συνιστάνομεν ὑμῖν, ἀλλὰ ἀφορμὴν διδόν-
 15 τες ὑμῖν καυχήματος ὑπὲρ ἡμῶν· ἵνα ἔχητε πρὸς τοὺς
 16 ἐν προσώπῳ καυχωμένους, καὶ οὐ καρδίᾳ. Εἴτε γὰρ
 17 ἐξέστημεν, θεῷ· εἴτε σωφρονοῦμεν, ὑμῖν. Ἡ γὰρ ἀγά-
 πη τοῦ Χριστοῦ συνέχει ἡμᾶς, κρίναντας τοῦτο, ὅτι
 18 εἰ εἰς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἄρα οἱ πάντες ἀπέθα-
 19 νον· καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι
 20 ἑαυτοῖς ζῶσιν, ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ
 21 ἐγεγέρτι. Ὡστε ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ νῦν οὐδένα οἰδαμεν
 κατὰ σάρκα· εἰ δὲ καὶ ἠγνώκαμεν κατὰ σάρκα Χρι-

3. Εἴτε "Ἦ ἐκδυσάμενοι, 4. ἐπειδὴ οὐ 5. καὶ
 8. → δε, ΑΙ. οὖν, f. γὰρ, 10. ἴδια "Ἦ φαῦλον.
 11. οὖν, τὸν φ. τ. κυρίου ἀνθρώπους 12. καὶ γὰρ
 14. θεῷ " → εἰ

στὸν, ἀλλὰ νῦν οὐκέτι γινώσκομεν. Ὡστε εἴ τις ἐν 17
 Ἰησοῦ, καινὴ κτίσις· τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ,
 γίγνεται καινὰ ὡς τὰ πάντα. Τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ Θεοῦ, 18
 τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς. Ὡς 19
 ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ,
 μὴ λογιζόμενος αὐτῷ τὰ παραπτώματα αὐτῶν, καὶ
 δέμενος ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς καταλλαγῆς. Ὑπὲρ 20
 Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὡς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦν-
 τος δι' ἡμῶν δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε
 τῷ Θεῷ. Τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν 21
 ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γινώμεθα δικαιοσύνην
 Θεοῦ ἐν αὐτῷ. Συνεργοῦντες δὲ καὶ παρακα- 6
 λούμεν, μὴ εἰς κενὸν τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ δεξασθαι
 ὑμᾶς (λέγει γάρ· Καὶρὼ δεκτῷ ἐπήκουσά σου, καὶ 2
 ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι. Ἰδοὺ, νῦν καιρὸς
 εὐπρόσδεκτος, ἰδοὺ, νῦν ἡμέρα σωτηρίας) μηδεμίαν 3
 ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπὴν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ δια-
 κονία· ἀλλ' ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ 4
 διάκονοι, ἐν ὑπομονῇ πολλῇ ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις,
 ἐν στενόχωραῖς, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκατα- 5
 στασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις· ἐν 6
 ἀγνοίᾳ, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι,
 ἐν πνεύματι ἀγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυπόκριτῳ, ἐν λόγῳ 7
 ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ· διὰ τῶν ὅπλων τῆς δι-
 καιοσύνης τῶν δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, διὰ δόξης καὶ 8
 ἀτιμίας, διὰ δυσφημίας καὶ εὐφημίας· ὡς πλάνοι, καὶ
 ἀληθεῖς· ὡς ἀγνωστοί, καὶ ἐπιγινωσκόμενοι· ὡς 9
 ἀποθνήσκοντες, καὶ ἰδοὺ ζῶμεν· ὡς παιδιεῖσθαι, καὶ
 μὴ θανατούμενοι· ὡς λυπούμενοι, αἱ δὲ χαίρου- 10
 τες· ὡς πτωχοὶ, πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες· ὡς μηδὲν
 ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες. Τὸ στόμα ἡμῶν 11

17. Χριστῷ καινὴ κτίσις, ὡς τὰ πάντα. *Al. transp.*

18. Ὡς Ἰησοῦ 21. → γὰρ 9. πειραζόμενοι,

ἀνέφυγε πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι, ἡ καρδιά ἡμῶν πεπλά-
 12 τυνται. Οὐ στενοχωρεῖσθε ἐν ἡμῖν· στενοχωρεῖσθε δὲ
 13 ἐν ταῖς σπλάγχνοις ὑμῶν. Τὴν δὲ αὐτὴν ἀντιμισθίαν,
 14 (ὡς τέκνοις λέγω,) πλατύνθητε καὶ ὑμεῖς. Μὴ
 γίνεσθε ἑτεροζυγοῦντες ἀπίστοις· τίς γὰρ μετοχὴ 'δι-
 καιοσύνης καὶ ἀνομίας; " τίς δὲ κοινωνία φωτὶ πρὸς
 15 σκότος; τίς δὲ συμφώνησις Χριστῷ πρὸς 'Βελίαν; ἢ
 16 τίς μερίς πιστῷ μετὰ ἀπίστου; τίς δὲ συγκατάθεσις
 ναῷ Θεοῦ μετὰ 'εἰδώλων; Ὑμεῖς γὰρ ναὸς Θεοῦ ἐστε
 ζῶντος· καθὼς εἶπεν ὁ Θεός· "Ὅτι ἰνοικήσω ἐν αὐ-
 τοῖς, καὶ ἐμπεριπατήσω· καὶ ἔσομαι αὐτῶν Θεός, καὶ
 17 αὐτοὶ ἔσονται μοι λαός. Διὸ ἐξέλθετε ἐκ μέσου αὐ-
 τῶν καὶ ἀφορίσθητε, λέγει κύριος, καὶ ἀκαθάρτου μὴ.
 18 ἄπτεσθε· καὶ γὰρ εἰσδέχομαι ὑμᾶς, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς
 πατέρα, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς υἱούς καὶ θυγατέρας,
 7 λέγει κύριος παντοκράτωρ. Ταύτας οὖν ἔχοντες τὰς
 ἐπαγγελίας, ἀγαπητοί, καθαρίσωμεν ἑαυτοὺς ἀπὸ παν-
 τὸς μολυσμοῦ 'σαρκὸς καὶ πνεύματος, ἐπιτελοῦντες
 ἀγιωσύνην ἐν φόβῳ Θεοῦ.
 2 Χωρῆσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἠδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθεί-
 3 ραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν. Οὐ πρὸς κατάκρισιν
 λέγω· προείρηκα γὰρ, ὅτι ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ἐστε
 4 εἰς τὸ συναποθανεῖν καὶ συζῆν. Πολλή μοι παρρησία
 πρὸς ὑμᾶς, πολλή μοι καύχησις ὑπὲρ ὑμῶν· πεπλή-
 ρωμαι τῇ παρακλήσει, ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ ἐπὶ
 5 πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν. Καὶ γὰρ ἐλθόντων ἡμῶν
 εἰς Μακεδονίαν, οὐδεμίαν ἔσχηκεν ἄνεσιν ἡ σὰρξ ἡμῶν,
 ἀλλ' ἐν παντὶ θλιβόμενοι· ἐξῴθεν μάχαι, ἔσθθεν φό-
 6 βοι. Ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς, παρακάλε-
 7 σεν ἡμᾶς ὁ Θεός, ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου· οὐ μόνον δὲ

12. *Conj.* στενοχωρούμεθα δὲ 14. δικαιοσύνης καὶ
 ἀδικίας; " ἢ τίς κοινωνία 15. γ, Βελίαν; *Al.*
 Βελίαν; *f.* Βελίαβ; 16. *Conj.* εἰδωλείων; 1. σα-
 ρκός, καὶ πνεύματος ἐπιτελοῦντες

ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει
 ἣ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ἀναγγέλλων ἡμῖν τὴν ὑμῶν
 ἐπιπόθησιν, τὸν ὑμῶν ἄδυρμόν, τὸν ὑμῶν ζῆλον ὑπὲρ
 ἡμῶν ὥστε με μᾶλλον χαρῆναι. Ὅτι εἰ καὶ ἐλύπησα 8
 ὑμᾶς ἐν τῇ ἐπιστολῇ, οὐ μεταμέλομαι, εἰ καὶ μετε-
 μελόμην· βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη, ἢ εἰ καὶ
 πρὸς ὄραν, ἐλύπησεν ὑμᾶς. Νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυ- 9
 πήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε
 γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῆτε ἐξ ἡμῶν.
 Ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμε- 10
 ταμέλητον κατεργάζεται· ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνα-
 τον κατεργάζεται. Ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν 11
 ἔρυκθηναὶ ὑμᾶς, πόσῃ κατεργάσατο ὑμῶν σπουδῇ·
 ἀλλὰ ἀπολογίαν, ἀλλὰ ἀγανάκτησιν, ἀλλὰ φόβον, ἀλ-
 λά ἐπιπόθησιν, ἀλλὰ ζῆλον, ἀλλ' ἐπιδέχσιν· ἐν παντί
 συνεστήσατε ἑαυτοὺς ἄγνους εἶναι ἢ ἐν τῷ πράγματι.
 Ἄρα εἰ καὶ ἔγραψα ὑμῖν, οὐχ εἵνεκεν τοῦ ἀδικήσαντος, 12
 οὐδὲ εἵνεκεν τοῦ ἀδικηθέντος· ἀλλ' εἵνεκεν τοῦ φανε-
 ρωθῆναι τὴν σπουδὴν ἡμῶν τὴν ὑπὲρ ὑμῶν πρὸς
 ὑμᾶς, ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Διὰ τοῦτο παρακε- 13
 κλήμεθα ἐπὶ τῇ παρακλήσει ὑμῶν· περισσοτέρως δὲ
 μᾶλλον ἐχάρημεν ἐπὶ τῇ χαρᾷ τίτου, ὅτι ἀναπέπαι-
 νται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἀπὸ πάντων ὑμῶν ὅτι εἴ τι 14
 αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατησχύνθη· ἀλλ'
 ὡς πάντα ἐν ἀληθείᾳ ἐλάλησαμεν ὑμῖν, οὕτω καὶ ἡ
 καύχησις ἡμῶν ἢ ἐπὶ τίτου, ἀλήθεια ἐγενήθη· καὶ 15
 τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀνα-
 μνηνησκομένου τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ὡς μετὰ

7. ἣν παρεκλήθη 8. μεταμέλομαι· εἰ δὲ καὶ μετε-
 μελόμεν, βλέπω, ὅτι ἢ εἰ καί, πρὸς ὄραν ἐλύπη-
 σεν ὑμᾶς. 11. → ὑμᾶς, ἢ add. ἐν ἢ → ἐν

12. ὑμῶν τὴν ὑπὲρ ἡμῶν 13. παρακεκλήμεθα· ἐπὶ
 δὲ τῇ παρακλήσει ὑμῶν περισσοτέρως μᾶλλον ἐχάρ-
 ημεν 14. πρὸς τίτον,

9. *ἔκπτωτος* — Properly translated in *γ'* passive position. It does not signify to "become poor" but to "be poor." See *Stephan. Thesaurus* — *Constantin. Lex. ad verb.* — The conclusion is requiring that the two states should be simultaneous. The *αοριστ* expresses a perfect action in past definite time; which time is ascertained by *γ'* connexion. Christ *ἐκπτωτος* "was poor." *When?* *δοκῶν πλούσιος* "at the time that he was rich, *Βολημὶς* C.

16 φόβου καὶ τρόμου ἰδέξασθε αὐτόν. Χαίρω¹, ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.

8 Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ τὴν δεδομένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Μακεδονίας·
 2 ὅτι ἐν πολλῇ δοκιμῇ θλίψεως ἡ περισσεία τῆς¹ χαρᾶς αὐτῶν, καὶ ἡ κατὰ βάθους πτωχεία αὐτῶν ἐπερίσσει·
 3 σεν εἰς τὸν πλοῦτον τῆς¹ ἀπλότητος αὐτῶν· ὅτι κατὰ
 4 δύναμιν (μαρτυρῶ) καὶ ὑπὲρ δύναμιν ἀνθαίρετοι, μετὰ πολλῆς παρακλήσεως δεόμενοι ἡμῶν τὴν χάριν καὶ
 5 τὴν κοινωσίαν τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους¹. καὶ οὐ καθὼς ἡλπίσαμεν, ἀλλ' ἐαυτοὺς ἔδωκαν πρῶτον
 6 τῷ κυρίῳ, καὶ ἡμῖν, διὰ θελήματος Θεοῦ· εἰς τὸ παρακαλέσαι ἡμᾶς Τίτον, ἵνα καθὼς προεηρέξατο, οὕτω
 7 καὶ ἐπιτελέσῃ εἰς ὑμᾶς καὶ τὴν χάριν ταύτην. Ἄλλ' ὥσπερ ἐν παντὶ περισσεύετε, (πίστει καὶ λόγῳ καὶ γνώσει καὶ πάσῃ σπουδῇ, καὶ τῇ ἐξ ὑμῶν ἐν ἡμῖν
 8 ἀγάπῃ,) ἵνα καὶ ἐν ταύτῃ τῇ χάριτι περισσεύητε· οὐ κατ' ἐπιταγὴν λέγω, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐτέρων σπουδῆς,
 9 καὶ τὸ τῆς ὑμετέρας ἀγάπης γνήσιον δοκιμάζων (γινώσκετε γὰρ τὴν χάριν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅτι δι' ὑμᾶς ἐπτάχυνε πλούσιος ὢν, ἵνα ὑμεῖς τῇ ἐκείνου πτωχείᾳ πλουτήσητε) καὶ γνώμην ἐν ταύτῃ
 10 διδῶμι. Τοῦτο γὰρ ὑμῖν συμφέρει, οἵτινες οὐ μόνον τὸ ποιῆσαι, ἀλλὰ καὶ τὸ θέλειν προεηρέξασθε ἀπὸ
 11 πέρους· νυνὶ δὲ καὶ τὸ ποιῆσαι ἐπιτελέσατε, ὅπως καθάπερ ἡ προθυμία τοῦ θέλειν, οὕτω καὶ τὸ ἐπιτελέσαι
 12 ἐκ τοῦ ἔχειν. Εἰ γὰρ ἡ προθυμία πρόκειται, καθὸ
 13 ἐὰν ἔχῃ¹ τις, εὐπρόσδεκτος, οὐ καθὸ οὐκ ἔχει. Οὐ γὰρ, ἵνα ἄλλοις ἀντισ, ὑμῖν δὲ θλίψις, ἀλλ' ἐξ ἰσότητος· ἐν τῷ νῦν καιρῷ τὸ ὑμῖν περισσεύμα εἰς τὸ
 14 ἐκείνων ὑστέρημα, ἵνα καὶ τὸ ἐκείνων περισσεύμα γένηται εἰς τὸ ὑμῶν ὑστέρημα, ὅπως γένηται ἰσότης.

16. † οὖν, 2. χάριτος¹ " χρηστότητος 4. † δέξασθαι ἡμᾶς· 12. ‡ τις,

καθὼς γίγρεπται· Ὁ τὸ πολὺ, οὐκ ἐπλεόνασε· καὶ 15
 ὁ τὸ ὀλίγον, οὐκ ἡλαττόνησε. Χάρις δὲ τῷ Θεῷ 16
 τῷ 'διδόντι τὴν αὐτὴν σπουδὴν ὑπὲρ ὑμῶν ἐν τῇ καρ-
 δία Τίτου· ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο· σπου- 17
 δαιότερος δὲ ὑπάρχων, αὐθαίρετος ἐξῆλθε πρὸς ὑμᾶς.
 Συνεπέμφαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, οὗ ὁ ἑκαί- 18
 νος ἐν τῷ εὐαγγελίῳ διὰ πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν· οὗ 19
 μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλη-
 σιῶν συνέκδημος ἡμῶν 'σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ, τῇ δια-
 κονουμένη ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν " αὐτοῦ τοῦ κυρίου δό-
 ξαν καὶ προθυμίαν " ἡμῶν· στελλόμενοι τοῦτο, μή τις 20
 ἡμᾶς μωμήσῃται ἐν τῇ ἀδρότητι ταύτῃ τῇ διακονου-
 μένῃ ὑφ' ἡμῶν· 'προνοοῦμενοι " γὰρ καλὰ οὐ μόνον 21
 ἐνώπιον κυρίου, ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων. Συνε- 22
 πέμφαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφόν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμά-
 σαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, νυνὶ δὲ
 πολὺ σπουδαιότερον, πεποιθήσει 'πολλῇ τῇ εἰς ὑμᾶς.
 Εἴτε ὑπὲρ Τίτου, κοινωνὸς ἐμὸς καὶ εἰς ὑμᾶς συνερ- 23
 γός· εἴτε ἀδελφοὶ ἡμῶν, ἀπόστολοι ἐκκλησιῶν, δοξα-
 Χριστοῦ. Τὴν οὖν ἐνδειξίν τῆς ἀγάπης ὑμῶν, καὶ 24
 ἡμῶν καυχήσεως ὑπὲρ 'ὑμῶν, εἰς αὐτοὺς ἐνδείξασθε
 " εἰς πρόσωπον τῶν ἐκκλησιῶν.

Περὶ μὲν γὰρ τῆς διακονίας τῆς εἰς τοὺς ἀγίους 9
 περισσόν μοι ἐστὶ τὸ γράφειν ὑμῖν. Οἶδα γὰρ τὴν 2
 προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν,
 ὅτι Ἀχαΐα παρεσκεύασται ἀπὸ πέρυσι· καὶ ὁ 'ἐξ ὑμῶν
 Ζήλος ἠρέθισε τοὺς πλείονας. "Ἐπέμψα δὲ τοὺς ἀδελ- 3
 φούς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν πενωθῇ
 ἐν τῷ μέρει τούτῳ· ἵνα, καθὼς ἔλεγον, παρεσκευα-
 σμένοι ᾖτε· μήπως εἰὰν ἔλθωσι σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες, 4
 καὶ εὗρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταισχυρθῶμεν

16. ~ δόντι 19. ~ ἐν " → αὐτοῦ " r. ~ ὑμῶν
 21. ~ προνοοῦμεν " r. om. γὰρ 22. om. πολλῇ
 24. ὑμῶν εἰς αὐτοὺς, " † καὶ 2. om. εἰς

- ἡμεῖς (ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς) ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ¹.
 5 Ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμεν παρακαλῆσαι τοὺς ἀδελφούς,
 ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς, καὶ προκαταρτίσωσι τὴν
 ἑκκατηγγεγελμένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην
 εἶναι οὕτως ὡς εὐλογίαν, καὶ μὴ ὡς πλεονεξίαν.
 6 Τοῦτο δὲ, ὁ στείρων φειδομένως, φειδομένως καὶ θε-
 ρίσει· καὶ ὁ σπείρων ἐπ' εὐλογίαις, ἐπ' εὐλογίαις καὶ
 7 θερίσει. Ἐκαττος καθὼς ἑκκαττοίται τῇ καρδίᾳ· μὴ
 ἐκ λύπης, ἢ ἐξ ἀνάγκης· ἰλαρὸν γὰρ δότῃ ἀγαπᾷ
 8 ὁ θεός. Δυνατὸς δὲ ὁ θεὸς πᾶσαν χάριν περισσεύσαι
 εἰς ὑμᾶς, ἵνα ἐν παντὶ πάντοτε πᾶσαν αὐτάρκειαν
 9 ἔχοντες, περισσεύητε εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθόν· καθὼς
 γέγραπται· Ἐσκόρπισεν, ἔδωκε τοῖς πένησιν· ἡ δι-
 10 καιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα. Ὁ δὲ ἐπιχορη-
 γῶν ἑσπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν,
 ἢ χορηγήσει καὶ πληθυνεῖ τὸν σπόρον ὑμῶν, καὶ αὐ-
 11 ξήσει τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν· ἐν παντὶ
 πλουτιζόμενοι εἰς πᾶσαν ἀπλότητα, ἥτις κατεργάζεται
 12 δι' ἡμῶν εὐχαριστίαν τῷ θεῷ· ὅτι ἡ διακονία τῆς
 λειτουργίας ταύτης οὐ μόνον ἐστὶ προσαναπληροῦσα
 τὰ ὑστερήματα τῶν ἁγίων, ἀλλὰ καὶ περισσεύουσα
 13 διὰ πολλῶν εὐχαριστιῶν τῷ θεῷ· διὰ τῆς δοκιμῆς τῆς
 διακονίας ταύτης δοξάζοντες τὸν θεὸν ἐπὶ τῇ ὑποταγῇ
 τῆς ὁμολογίας ὑμῶν εἰς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ,
 καὶ ἀπλότητι τῆς κοινωνίας εἰς αὐτοὺς καὶ εἰς πάντας,
 14 καὶ αὐτῶν δεήσει ὑπὲρ ὑμῶν, ἐπιποθοῦντων ὑμᾶς, διὰ
 15 τὴν ὑπερβάλλουσαν χάριν τοῦ θεοῦ ἐφ' ὑμῖν. Χάρις
 ἡ δὲ τῷ θεῷ ἐπὶ τῇ ἀνεκδιηγήτῳ αὐτοῦ δωρεᾷ.
 10 Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς

4. † τῆς καυχήσεως.

5. ≈ προεπηγγεγελμένην

" r. ὥσπερ 7. προήρηται 10. σπόρον " σπεί-
 ροντι, καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγήσει, ἢ r. χορη-
 γῆσαι κ. πληθύναι τ. σπ. ὑ. κ. αὐξήσῃ τὰ γενή-
 ματα 11. ὑμῶν 15. = δὲ

πρᾶότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρός-
 ωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὸν δὲ θάρρῳ εἰς ὑμᾶς·
 ὁδομαί δὲ, τὸ μὴ παρὰ θάρρῳ εἰς τὴν πεποιθήσει, ἢ λο- 2
 γίζομαι τολμῆσαι ἐπὶ τινὰς τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς
 ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας. Ἐν σαρκὶ γὰρ περι- 3
 πατοῦντες, οὐ κατὰ σάρκα στρατευόμεθα, (τὰ γὰρ 4
 ὅπλα τῆς στρατείας ἡμῶν οὐ σαρκικά, ἀλλὰ δυνατὰ
 τῷ θεῷ πρὸς καθαίρεσιν ὀχυρωμάτων,) λογισμοὺς 5
 παθαίρουντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐκαιρόμενον κατὰ τῆς
 γνώσεως τοῦ θεοῦ, καὶ αἰχμαλωτίζοντες πᾶν νόημα
 εἰς τὴν ὑπακοὴν τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἐν ἐτοιμῇ ἔχοντες 6
 ἐκδικῆσαι πᾶσαν παρακοήν, ὅταν πληρωθῇ ὑμῶν ἡ
 ὑπακοή. Τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε; Εἴ τις 7
 πίποιν ἐαυτῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλ-
 λιν ἀφ' ἐαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτω καὶ
 ἡμεῖς. Ἐάν 'τε γὰρ " καὶ περισσώτερόν τι καυχῆσα- 8
 ραι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν, ἥς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν,
 εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰ-
 σχυνθήσομαι. Ἴνα 'μὴ δόξω ὡς ἂν ἐκφοβεῖν ὑμᾶς 9
 διὰ τῶν ἐπιστολῶν (ὅτι αἱ μὲν ἐπιστολαί, φησὶ, βα- 10
 ρεῖαι καὶ ἰσχυραί· ἡ δὲ παρουσία τοῦ σώματος ἀσθε-
 νῆς, καὶ ὁ λόγος ἐξουθενημένος·) τοῦτο λογιζέσθω 11
 ὁ τοιοῦτος, ὅτι οἱοί ἐσμεν τῷ λόγῳ δι' ἐπιστολῶν
 ἐπόντες, τοιοῦτοι καὶ παρόντες τῷ ἔργῳ. Οὐ γὰρ 12
 τολμῶμεν ἐγκρίναι ἢ συγκρίναι ἐαυτοὺς τισι τῶν ἐαυ-
 τοὺς συνιστανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἐαυτοὺς
 μετροῦντες, καὶ συγκρίνοντες ἐαυτοὺς ἑαυτοῖς, 'οὐ
 συνιοῦσιν. Ἡμεῖς δὲ 'οὐχὶ εἰς τὰ ἄμετρα " καυχησό- 13
 μεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος, οὗ ἐμέρισεν
 ἡμῖν ὁ θεὸς μέτρου, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν. Οὐ 14
 γὰρ, ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς, ὑπερεκτείνουμεν

7. add. δοῦλος " + Χριστοῦ. 8. σπ. τε " σπ. καὶ

9. add. δὲ 12. οὐ συνιοῦσιν. Ἡμεῖς δὲ 13. οὐκ

" → καυχησόμεθα, Al. καυχώμενοι,

οὐ φραγίσεται εἰς ἐμὲ ἐν τοῖς κλίμασι τῆς Ἀχαΐας.
 Διατί ; ὅτι οὐκ ἀγαπῶ ὑμᾶς ; Ὁ θεὸς οἶδεν. Ὁ δὲ 11.12
 ποιῶ, καὶ ποιήσω, ἵνα ἐκκόψω τὴν ἀφορμὴν τῶν θα-
 λόντων ἀφορμῆν, ἵνα ἐν ᾧ καυχῶνται, εὐρεθῶσι πα-
 θῶς καὶ ἡμεῖς. Οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι ἐργά- 13
 ται δόλιοι, μετασχηματιζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χρι-
 στοῦ. Καὶ οὐ ὁ δαυμαστόν· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς με- 14
 τασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός· οὐ μέγα οὖν, εἰ 15
 καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι
 δικαιοσύνης· ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐ-
 τῶν. Πάλιν λέγω, μή τις με δόξῃ ἄφρονα εἶναι· 16
 εἰ θεὸς μὴγε, καὶ ὡς ἄφρονα δέξασθέ με, ἵνα καὶ γὰρ
 μικρόν τι καυχῆσμαι. Ὁ λαλῶ, οὐ λαλῶ κατὰ κύ- 17
 ριον, ἀλλ' ὡς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐν ταύτῃ τῇ ὑποστάσει
 τῆς καυχήσεως. Ἐπεὶ πολλοὶ καυχῶνται κατὰ τὴν 18
 σάρκα, καὶ γὰρ καυχῆσομαι. Ἡδῶς γὰρ ἀνέχεσθε τῶν 19
 ἀφρόνων, φρόνιμοι ὄντες· ἀνέχεσθε γὰρ, εἴ τις ὑμᾶς 20
 καταδουλοῖ, εἴ τις κατεσθίει, εἴ τις λαμβάνει, εἴ τις
 ἐπαίρεται, εἴ τις ὑμᾶς εἰς πρόσωπον ὀρέει. Κατὰ ἀτι- 21
 μίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθενήσαμεν· ἐν ᾧ δ' ἂν τις
 τολμᾷ, (ἐν ἀφροσύνῃ λέγω,) τολμᾷ καὶ γὰρ. Ἐβραῖοί 22
 εἰσι; καὶ γὰρ Ἰσραηλιταί εἰσι; καὶ γὰρ σπέρμα Ἀβραάμ
 εἰσι; καὶ γὰρ διάκονοι Χριστοῦ εἰσι; (παράφρονων λα- 23
 λῶ,) ὑπὲρ ἐγώ· ἐν κόποις περισσοτέρως, ἐν πληγαῖς
 ὑπερβαλλόντως, ἐν φυλακαῖς περισσοτέρως, ἐν θανά- 24
 τοις πολλάκις· (ὑπὸ Ἰουδαίων πεντάκις τεσσαράκοντά 24
 παρὰ μίαν ἔλαβον, τρεῖς ἑρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλθιάσθην, 25
 τρεῖς ἐναυάγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ βυθῷ πεποιήκα·)
 ὁδοιπορίαις πολλάκις· κινδύνους ποταμῶν, κινδύνους 26
 ληστῶν, κινδύνους ἐκ γένους, κινδύνους ἐξ ἐθνῶν, κιν-
 δύνους ἐν πόλει, κινδύνους ἐν ἐρημίᾳ, κινδύνους ἐν
 θαλάσῃ, κινδύνους ἐν ψευδαδέλφοις· ἐν κόπῳ καὶ 27

10. σφαγίσεται 14. Ὁ δαῦμα 21. add. ἐν τού-
 τῳ τῷ μέρει 23. Κοπή. ὑπερέχω 27. → ἐν

μόχθῳ, ἐν ἀγρυπνίαις πολλάκις, ἐν λιμῷ καὶ δίψει
 28 ἐν ἡστέλαις πολλάκις, ἐν ψύχει καὶ γυμνότητι. Χα-
 ρὶς τῶν παρεκτός, ἢ ἐπισύστασίς μου ἢ καθ' ἡμέραν,
 29 ἢ μέριμνα πασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. Τίς ἀσθενεῖ, καὶ
 οὐκ ἀσθενῶ; τίς σκανδαλίζεται, καὶ οὐκ ἐγὼ πυραῦ-
 30 μαι; Εἰ καυχᾶσθαι δεῖ, τὰ τῆς ἀσθενείας μου καυχῶ-
 31 σμαι. Ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ
 Χριστοῦ οἶδεν, ὃ ἂν εὐλογητὸς εἰς τοὺς αἰῶνας, ὅτι
 32 οὐ ψευδομαι ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασι-
 λείως ἐφρεύρει τὴν Δαμασκηνῶν πόλιν, πιάσαι με ὁ
 33 λαν· καὶ διὰ θυρίδος ἐν σαργάνῃ ἐχαλάσθην διὰ τοῦ
 12 τείχους, καὶ ἐξέφυγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ. Καυ-
 χᾶσθαι δὲ οὐ συμφέρεται μοι· ἐλεύσομαι γὰρ εἰς ὅπτα-
 2 σίας καὶ ἀποκαλύψεις κυρίου. Οἶδα ἄνθρωπον ἐν
 Χριστῷ, πρὸ ἐτῶν δεκατεσσάρων, (εἴτε ἐν σώματι,
 οὐκ οἶδα· εἴτε ἐκτός τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς
 οἶδεν) ἄρπαγέντα τὸν τοιοῦτον ἕως τρίτου οὐρανοῦ.
 3 Καὶ οἶδα τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, (εἴτε ἐν σώματι,
 4 εἴτε ἐκτός τοῦ σώματος, οὐκ οἶδα· ὁ Θεὸς οἶδεν) ὅτι
 ἡρπάγη εἰς τὸν παράδεισον, καὶ ἤκουσεν ἄρρητα ῥήμα-
 5 τα, ἃ οὐκ ἐξὸν ἀνθρώπῳ λαλῆσαι. Ὑπὲρ τοῦ τοιοῦ-
 του καυχῆσομαι· ὑπὲρ δὲ ἐμαυτοῦ οὐ καυχῆσομαι, εἰ
 6 μὴ ἐν ταῖς ἀσθενείαις μου. Ἐὰν γὰρ θελήσω καυχῆ-
 σασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων· ἀλήθειαν γὰρ ἐστὶν φεί-
 δομαι δὲ, μὴ τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με,
 7 ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ. Καὶ τῇ ὑπερβολῇ τῶν ἀπακα-
 λύψεων ἵνα μὴ ὑπεραίρωμαι, ἐδόθη μοι σκόλοψ τῇ
 8 ὑπεραίρωμαι. Ὑπὲρ τούτου τρεῖς τὸν κύριον παρεκά-
 9 λιστα, ἵνα ἀποστῇ ἀπ' ἐμοῦ καὶ εἰρηκί μοι. Ἀρκεῖ

28. ἐπιστάσις μου f. μοι 32. → Δέλαν· 1. Καυ-
 χᾶσθαι δεῖ; " συμφέρον μὲν· ἐλεύσομαι δὲ 3. χω-
 ρὶς 6. οὐκ τι 7. σατᾶν ἵνα " → ἵνα μὴ ὑπεραί-
 ρωμαι.

σοι ἡ χάρις μου· ἡ γὰρ δύναμις ἡ μου ἐν ἀσθενείᾳ τε-
 λειοῦται. Ἥδιστα οὖν μᾶλλον καυχῆσομαι ἐν ταῖς
 ἀσθενείαις μου, ἵνα ἐπισκηνώσῃ ἐπ' ἐμὲ ἡ δύναμις τοῦ
 Χριστοῦ. Διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν, ἐν 10
 ἀνάγκαις, ἐν διωγμοῖς, ἐν στενοχωρίαις ὑπὲρ Χρι-
 στοῦ· ὅταν γὰρ ἀσθενῶ, τότε δυνατός εἰμι. Γέ- 11
 γονα ἄφρων· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε. Ἐγὼ γὰρ ἄφει-
 λον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν
 ὑπερλίαν ἀποστόλων, ἢ εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι. Τὰ μὲν ση- 12
 μεῖα τοῦ ἀποστόλου κατεργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπο-
 μοῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασι καὶ δυνάμεσι. Τί γὰρ 13
 ἔστιν ὃ ἡττήθητε ὑπὲρ τὰς λοιπὰς ἐκκλησίας, εἰ μὴ
 ὅτι αὐτὸς ἐγὼ οὐ κατενάρκησα ὑμῶν; Χαρίσασθέ μοι
 τὴν ἀδικίαν ταύτην. Ἴδου, τρίτον τοῦτο ἐτοίμως ἔχω 14
 ἔλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, καὶ οὐ καταναρκήσω ὑμῶν· οὐ
 γὰρ ζητῶ τὰ ὑμῶν, ἀλλ' ὑμᾶς. Οὐ γὰρ ὀφείλει τὰ
 τέκνα τοῖς γονεῦσι θησαυρίζειν, ἀλλ' οἱ γονεῖς τοῖς
 τέκνοις. Ἐγὼ δὲ ἡδιστα δαπανήσω καὶ ἐκδατανηθῇ 15
 σομαι ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ὑμῶν· εἰ καὶ περισσοτέρως
 ὑμᾶς ἀγαπῶν, ἥττον ἀγαπῶμαι. Ἔστω δέ· ἐγὼ 16
 οὐ κατεβάρησα ὑμᾶς· ἀλλ' ὑπάρχων πανοῦργος, δό-
 λω ὑμᾶς ἔλαβον. Μὴ τινα ὦν ἀπίσταλκα πρὸς ὑμᾶς, 17
 δι' αὐτοῦ ἐπλεονέκτησα ὑμᾶς; Παρεκάλεσα Τίτον, καὶ 18
 συνάψιστεῖλα τὸν ἀδελφόν· μήτι ἐπλεονέκτησεν ὑμᾶς
 Τίτος; οὐ τῷ αὐτῷ πνεύματι περιπατήσαμεν; οὐ τοῖς
 αὐτοῖς ἴχνισι;

Πάλιν δεκείτε, ὅτι ὑμῖν ἀπολογούμεθα; Ἐκτενώ- 19
 σιον τοῦ Θεοῦ, ἢ ἐν Χριστῷ, λαλοῦμεν τὰδε πάντα

9. → μου ἢ τελεῖται. 11. † καυχώμενος· Ἐἰ καὶ
 οὐδὲν εἰμι, τὰ μέντοι (ς. ἀλλὰ τὰ) σημεῖα 13. ἡσ-
 σάθητε ς. ἐλαττώθητε 14. r. om. τοῦτο ἢ om. ὑμῶν
 Al. ὑμᾶς 15. om. εἰ καὶ Al. om. καὶ 16. κατενάρ-
 κησα 19. ~ Κατέναντι· ἢ r. ἐν Χριστῷ λαλου-
 μεν· τὰ δὲ

20 ἀγαπητοί, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν οἰκοδομῆς. Φοβοῦμαι γὰρ, μήπως ἐλθὼν οὐχ οἶους θείλω εὐρεῖν ὑμᾶς, καὶ γὰρ εὐρεθῶ ὑμῖν οἷον οὐ θέλετε· μήπως ἔρις, ζῆλος, θυμοί, ἐριθείαι, καταλαλιαί, ψιθυρισμοί, φουσιώσεις, ἀκαταστασίαι· μὴ πάλιν ἔλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενήθῃσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων, καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελγείᾳ, ἣ ἔπραξαν. Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα. Προεῖρηκα καὶ προλέγω, (ὡς παρὼν,) τὸ δεύτερον, (καὶ ἀπὸν νῦν,) τοῖς προημαρτηκόσι καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἐὰν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν, οὐ φείσομαι. Ἐπεὶ δοκιμὴν ζητεῖτε τοῦ ἐν ἐμοὶ λαλοῦντος Χριστοῦ, (ὅς εἰς ὑμᾶς οὐκ ἀσθενεῖ, ἀλλὰ δυνατεῖ ἐν ὑμῖν· καὶ γὰρ εἰ ἑσταυρώθη ἐξ ἀσθενείας, ἀλλὰ ζῇ ἐκ δυνάμεως θεοῦ· καὶ γὰρ ἡμεῖς ἀσθενούμεν ἐν αὐτῷ, ἀλλὰ ζησομένθα σὺν αὐτῷ ἐκ δυνάμεως θεοῦ εἰς ὑμᾶς·) ἑαυτοὺς πειράζετε, εἰ ἐστὲ ἐν τῇ πίστει· ἑαυτοὺς δοκιμάζετε. Ἡ οὐκ ἐπιγινώσκετε ἑαυτοὺς, ὅτι ἰησοὺς Χριστὸς ἐν ὑμῖν ἐστίν; εἰ μὴτι ἀδόκιμοί ἐστε. Ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε, ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμεν ἀδόκιμοι. Εὐχομαι δὲ πρὸς τὸν θεόν, μὴ ποιῆσαι ὑμᾶς κακὸν μηδέν· οὐχ ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῇτε, ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ᾤμεν. Οὐ γὰρ δυνάμεθά τι κατὰ τῆς ἀληθείας, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς ἀληθείας. Χαίρομεν γὰρ, ὅταν ἡμεῖς ἀσθενῶμεν, ὑμεῖς δὲ δυνατοὶ ᾔτε· τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν. Διὰ τοῦτο ταῦτα ἀπὸν γράφω, ἵνα παρὼν μὴ ἀποτόμως

20. ἔρις, ζῆλος, 21. ἐλθόντος μου, ταπεινώσῃ με ὁ θεός 1. Ἰδού, τρίτον ἑτοίμως ἔχω ἐλθεῖν 2. (ὡς παρὼν τὸ δεύτερον, καὶ ἀπὸν νῦν,) † γράφω 4. οπ. εἰ † καὶ † σὺν † † ζήσομεν 7. ~ Εὐχόμεθα 9. → δὲ

χρήσασθαι, κατὰ τὴν ἐξουσίαν, ἣν ἴδωκέ μοι ὁ κύριος εἰς οἰκοδομὴν, καὶ οὐκ εἰς παθαίρεισιν.

Δοικόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρα- 11
καλεῖσθε, τὰ αὐτὸ φρονεῖτε, εἰρηνεύετε· καὶ ὁ Θεὸς
τῆς ἀγάπης καὶ εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν. Ἀσπάσασθε 12
ἀλλήλους ἐν ἀγίῳ φιλήματι· ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἅγιοι
πάντες. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ 13
ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ κοινωνία τοῦ ἁγίου πνεύματος
μετὰ πάντων ὑμῶν.

ΠΑΤΑΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Π Ρ Ο Σ Γ Α Λ Α Τ Α Σ.

Παῦλος, ἀπόστολος οὐκ ἀπ' ἀνθρώπων οὐδὲ δι' ἀν- 1
θρώπου, ἀλλὰ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ Θεοῦ πατρὸς
τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· καὶ οἱ σὺν ἡμοῖς 2
πάντες ἀδελφοί, ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας· χάρις 3
ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ ἡ πατρὸς, καὶ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ δόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἁμαρ- 4
τιῶν ἡμῶν, ὅπως ἐξέλθῃ ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἐνιστάτου
αἰῶνος τῆς σαρρῆς, κατὰ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ πα-
τρὸς ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων 5
ἀμήν.

Θαυμάζω, ὅτι οὕτω ταχέως μετατίθεσθε ἀπὸ τοῦ 6
καλίσαντος ὑμᾶς ἐν χάριτι Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς ἕτερον εὐαγγ-

13. † Ἀμήν, 3. πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χρι-
στοῦ, 4. γ. ὑπὲρ 6. → Χριστοῦ *Al.* Θεοῦ

7. ὁ οὐκ ἐστὶν ἄλλο) 'which is not owing to any
thing^{else} but only this, that ye are troubled by - &c."
If 'ὁ' had referred to εὐαγγελιστὴν it would have been more
natural to have kept the word στερεόν & not to have
changed it into ἄλλο - compare also with next
verses. Locke on Epist. 2. 2. also. Grotius & Le Clerc,

- 7 γίλιον· ὃ οὐκ ἔστιν ἄλλο· εἰ μὴ τινὲς εἰσιν οἱ ταράσσοντες ὑμᾶς, καὶ θέλοντες μεταστρέψαι τὸ εὐαγγέλιον
 8 τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἡμεῖς ἢ ἄγγελος ἐξ οὐρανοῦ εὐαγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὃ εὐηγγελισάμεθα ὑμῖν, ἀνάνθημα ἔστω. Ὡς ἡμεῖς πειρήκαμεν, καὶ ἄρτι πάλιν λέγω· εἴ τις ὑμῶς εὐαγγελίζεται παρ' ὃ παρελάβετε, ἀνάνθημα ἔστω. Ἄρτι γὰρ ἀνθρώπους πείθω, ἢ τὸν Θεόν; ἢ ζητῶ ἀνθρώποις ἀρέσκειν; εἰ γὰρ ἔτι ἀνθρώποις ἡρέσκον, Χριστοῦ δούλος οὐκ εἰ ἦμην. Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον τὸ εὐαγγελισθῆναι ὑπ' ἐμοῦ ὅτι οὐκ ἔστι κατὰ ἄνθρωπον· οὐδὲ γὰρ ἐγὼ παρὰ ἀνθρώπου παρέλαβον αὐτὸ οὔτε ἐδιδάχθην, ἀλλὰ δι' ἀποκαλύψεως Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἠκούσατε γὰρ τὴν ἐμὴν ἀναστροφὴν ποτε ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ, ὅτι καθ' ὑπερβολὴν ἐδίωκον τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπόρευον αὐτήν· καὶ προέκοπτον ἐν τῷ Ἰουδαϊσμῷ ὑπὲρ πολλοὺς συνηλικιώτας ἐν τῷ γένει μου, περισσεύσας ζηλωτῆς ὑπάρχων τῶν πατρικῶν μου παραδόσεων. Ὅτε δὲ εὐδόκησεν ὁ Θεός, ὁ ἀφορίσας με ἐκ πατρὸς μητρὸς μου καὶ καλίσας διὰ τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἀποκαλύψαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐν ἐμοί, ἵνα εὐαγγελίζομαι αὐτὸν ἐν ταῖς ἔθνεσιν· εὐθὺς, εὐ προσκενθήμενον παρὰ καὶ αἵματι, οὐδὲ ἀνῆλθον εἰς Ἱερουσόλυμα πρὸς τοὺς πρὸ ἐμοῦ ἀποστόλους, ἀλλ' ἀπῆλθον εἰς Ἀραβίαν, καὶ πάλιν ὑπέστρεψα εἰς Δαμασκόν. Ἐπειτα μετὰ ἑτὴ τρία ἀνῆλθον εἰς Ἱερουσόλυμα, ἱστορῆσαι Πέτρον, καὶ ἐπιμέναινα πρὸς αὐτὸν ἡμέρας δεκά· πέντε ἕτερον δὲ τῶν ἀποστόλων οὐκ εἶδον, εἰ μὴ Ἰάκωβον τὸν ἀδελφὸν τοῦ κυρίου. (Ἄ δὲ γράφω ὑμῖν, ἰδοὺ ἀνῶπιον τοῦ Θεοῦ, ὅτι οὐ ψεύδομαι.) Ἐπειτα ἦλθον εἰς τὰ κλίματα τῆς Συρίας καὶ τῆς Κιλικίας·

9. προείρηκα μὲν, ἢ. προείρηκα,

10. ἢ γὰρ

11. ἢ γὰρ

13. ἐπολέμουν

15. ἢ ὁ Θεός,

17. ἀπῆλθον

18. ἢ Κηφῶν,

ἤμην δὲ ἀγνοούμενος τῷ προσώπῳ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς 22
 Ἰουδαίας ταῖς ἐν Χριστῷ· μόνον δὲ ἀκούοντες ἦσαν 23
 Ὅτι ὁ διώκων ἡμᾶς ποτε, νῦν εὐαγγελίζεται τὴν πί-
 στιν ἣν ποτε ἐπόρευ· καὶ ἐδόξαζον ἐν ἐμοὶ τὸν Θεόν. 24
 Ἐπειτα διὰ ἑκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἰε- 25
 ροσόλυμα μετὰ Βαρνάβαν, συμπαραλαβὼν καὶ Τίτον.
 Ἀνέβην δὲ κατὰ ἀποκάλυψιν, καὶ ἀνέβημι αὐτοῖς τὸ 2
 εὐαγγέλιον ὃ κηρύσσω ἐν τοῖς ἔθνεσι· κατ' ἰδίαν δὲ
 τοῖς δοκοῦσι, μὴπως εἰς κενὸν τρέχω, ἢ ἰδραμον.
 Ἀλλ' οὐδὲ Τίτος ὁ σὺν ἐμοί, Ἕλληνας ὢν, ἠναγκάσθη 3
 περιτμηθῆναι. Διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδαδέλ- 4
 φους· (οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπεῖσαι τὴν ἐλευ-
 θερίαν ἡμῶν ἣν ἔχουμεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς
 καταδουλώσωσιν·) οἷς οὐδὲ πρὸς ἄραν εἵξαμεν τῇ 5
 ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς
 ὑμᾶς. Ἀπὸ δὲ τῶν δοκούντων εἶναι τι, ὁποῖοι ποτε 6
 ἦσαν, οὐδὲν μοι διαφέρει· (πρόσωπον Θεὸς ἀνθρώπων
 οὐ λαμβάνει) ἐμοὶ γὰρ οἱ δοκοῦντες· οὐδὲν προσανέ-
 θετο, ἀλλὰ τὸναντίον, ἰδόντες, ὅτι πιστεύουμαι τὸ 7
 εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας, καθὼς Πέτρος τῆς πε-
 ριτομῆς, (ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρον εἰς ἀποστολὴν τῆς 8
 περιτομῆς, ἐνήργησε καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη,) καὶ γρόν- 9
 τες τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν μοι, Ἰάκωβος καὶ Κηφᾶς
 καὶ Ἰωάννης, οἱ δοκοῦντες στύλοι εἶναι, δεξιὰς ἔδω-
 καν ἐμοὶ καὶ Βαρνάβαν κοινωνίας, ἵνα ἡμεῖς ἢ μὲν εἰς
 τὰ ἔθνη, αὐτοὶ δὲ εἰς τὴν περιτομήν· μόνον τῶν πτω- 10
 χῶν ἵνα μνημονεύωμεν· ὃ καὶ ἐστουδάσα αὐτὸ τοῦτο
 ποιῆσαι. Ὅτε δὲ ἦλθε Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, 11
 κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντίστην, ὅτι κατεγνωσμένος
 ἦν. Πρὸ τοῦ γὰρ ἔλθεῖν τινες ἀπὸ Ἰακώβου, μετὰ 12

1. Conj. τεσσάρων 3. Conj. περιτμηθῆναι διὰ τοὺς
 παρεισάκτους 4. add. μὴ 5. ~οἷς οὐδὲ Al. om. οἷς
 Al. om. οὐδὲ 6. add. τι εἶναι 9. ~Πέτρος καὶ Ἰά-
 κωβος Al. om. καὶ Κηφᾶς ~r. om. μὲν 11. ~Κηφᾶς

11. Not only did I not acknowledge any
superiority of Peter to myself; but when he came
to Antioch I took the liberty to censure his conduct
&c. Presley's Notes on Scripture -

17. ἀμαρτωλοί, viz. - by practising the rules of
the law of Moses as necessary to salvation. contra-
ry to our consciences - is Christ therefore the minister
of sin - i.e. the occasion of our condemnation -
! see Blackington & Presbury, A. 4 -

τῶν ἐθνῶν συνήσθιεν· ὅτε δὲ ἤλθον, ὑπέστειλε καὶ
 13 ἀφαιρίζεν ἑαυτὸν, φοβούμενος τοὺς ἐκ περιτομῆς. Καὶ
 'συνυπεκρίθησαν αὐτῷ καὶ οἱ λοιποὶ Ἰουδαῖοι' ὥστε
 14 καὶ Βαρνάβας συναπήχθη αὐτῶν τῇ ὑποκρίσει. Ἄλλ'
 ὅτε εἶδον, ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσι πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ
 εὐαγγελίου, εἶπον τῷ 'Πέτρῳ ἐμπροσθεν πάντων· Εἰ
 σὺ, Ἰουδαῖος ὑπάρχων, ἐθνικῶς ζῆς καὶ οὐκ Ἰουδαί-
 15 κῶς, " πῶς τὰ ἔθνη ἀναγκάζεις Ἰουδαΐζειν; Ἡμεῖς
 16 φύσει Ἰουδαῖοι, καὶ οὐκ ἐξ ἐθνῶν ἁμαρτωλοί· εἰδότες
 'δὲ, ὅτι οὐ δικαιοῦται ἄνθρωπος ἐξ ἔργων νόμου, ἐὰν
 μὴ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν
 Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως
 Χριστοῦ, καὶ οὐκ ἐξ ἔργων νόμου· " διότι ἐξ ἔργων
 17 νόμου οὐ δικαιωθήσεται πᾶσα σὰρξ. Εἰ δὲ ζητοῦντες
 δικαιωθῆναι ἐν Χριστῷ εὐρέθημεν καὶ αὐτοὶ ἁμαρτω-
 18 λοί, ἄρα Χριστὸς ἁμαρτίας διάκονος; Μὴ γένοιτο.
 19 Εἰ γὰρ ἂν κατέλυσα, ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παρα-
 20 βάτην ἑμαυτὸν 'συνιστάνω. Ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νό-
 μῳ ἀπέθανον, ἵνα θεῷ ζήσω. Χριστῷ συνεσταύρω-
 20μαι. Ζῶ δὲ, οὐκέτι ἐγώ, ζῇ δὲ ἐν ἐμοὶ Χριστός· ὃ δὲ
 νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ ' τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ,
 τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ.
 21 Οὐκ ἀβητῶ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δι-
 καιωσύνη, ἄρα Χριστὸς δαρειὰν ἀπέθανεν.
 3 Ὡ ἀνόητοι Γαλάται, τίς ὑμᾶς ἐβόσκει; οἷς κατ'
 ὀφθαλμοῦς Ἰησοῦς Χριστὸς προεγράφη " ἐν ὑμῖν ἵστα-
 2 ρυμένους. Τοῦτο μόνον θέλω μαθεῖν ἀφ' ὑμῶν· ἐξ
 ἔργων νόμου τὸ πνεῦμα ἐλάβετε, ἢ ἐξ ἀκοῆς πίστεως;
 3 Οὕτως ἀνόητοί ἐστε; ἐναρξάμενοι πνεύματι, νῦν σαρκὶ
 4 ἐπιτελεῖσθε; Τσαῦτα ἐπάθετε εἰπῆ; εἶγε καὶ εἰπῆ.

12. ἤλθον, 13. Conj. συνυπεκρίθησαν . . . τῇ ὑπο-
 κρίσει. 14. ~Κηφᾶ " r. τί 16. r. → δὲ " ~ὅτι
 18. r. συνίστημι. 20. τοῦ Θεοῦ καὶ Χριστοῦ, 1. † τῇ
 ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; " ~ἐν ὑμῖν

Ὁ οὖν ἐπιχορηγῶν ὑμῖν τὸ πνεῦμα, καὶ ἔργων δό- 5
 κάμεις ἐν ὑμῖν, ἐξ ἔργων νόμου, ἢ ἐξ ἀποκρίσεως ;
 Καθὼς ὁ Ἀβραάμ ἐπίστευσε τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐ- 6
 τῷ ὡς δικαιοσύνη. Γινώσκετε ἄρα, ὅτι αἱ ἐν 7
 πίστει, αὐτοὶ εἰσι υἱοὶ Ἀβραάμ. Προϊδοῦσα δὲ ἡ 8
 γραφή, ὅτι ἐκ πίστεως δικαιοῖ τὰ ἔθνη ὁ θεός, προση-
 ηγγελίσατο τῷ Ἀβραάμ· Ὅτι ἐνυλογηθήσονται ἐν 9
 σοὶ πάντα τὰ ἔθνη. Ὡστε οἱ ἐκ πίστεως, ἐυλογοῦνται 9
 σὺν τῷ πιστῷ Ἀβραάμ. Ὅσοι γὰρ ἐξ ἔργων 10
 νόμου εἰσιν, ὑπὸ κατάραν εἰσὶ· γέγραπται γάρ· Ὅτι
 ἐπικατάρατος πᾶς ὃς οὐκ ἐμμένει ἐν πᾶσι τοῖς γειγραμ-
 μένοις ἐν τῇ βιβλίῳ τοῦ νόμου, τοῦ ποιῆσαι αὐτά.
 Ὅτι δὲ ἐν νόμῳ οὐδεὶς δικαιоῦται παρὰ τῷ θεῷ, δὴ 11
 ✓ λον· ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως, ζήσεται· ὁ δὲ νόμος 12
 οὐκ ἔστιν ἐκ πίστεως· ἀλλ' ὁ ποιήσας αὐτὰ, ζήσεται
 ἐν αὐτοῖς. Χριστὸς ἡμᾶς ἐξηγόρευεν ἐκ τῆς κατάρτης 13
 τοῦ νόμου, γενόμενος ὑπὲρ ἡμῶν κατάρα· (γάρ· γέγραπται
 γάρ· Ἐπικατάρατος πᾶς ὁ κρεμνόμενος ἐπὶ ξύλου) ἵνα 14
 εἰς τὰ ἔθνη ἡ εὐλογία τοῦ Ἀβραάμ φένηται ἐν Χριστῷ
 Ἰησοῦ, ἵνα τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πνεύματος λάβωμεν 15
 ✓ διὰ τῆς πίστεως. Ἀδελφοί, κατὰ ἀνθρώπων λό- 16
 γον ὅμως ἀνθρώπου κεκυρωμένην διαθήκην αὐτοῖς
 ἀβελτῇ ἢ ἐπιδικασάσθεται. Τῷ δὲ Ἀβραάμ ἐρρήθησαν 16
 • αἱ ἐπαγγελίαι, καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. Οὐ λέγει·
 ✓ Καὶ τοῖς σπέρμασιν, ὡς ἐπὶ πολλῶν, ἀλλ' ὡς ἐφ' ἑνός·
 Καὶ τῷ σπέρματί σου· ὅς ἐστι Χριστός. Ταῦτο δὲ 17
 λόγῳ διαθήκην προκεκυρωμένην ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἵνα
 Χριστὸν, ὁ μετὰ τὴν τετρακόσια καὶ τριάκοντα ἔτη γε-
 γονώς νόμος οὐκ ἀκυροί, εἰς τὸ καταργηθῇ τὴν ἐπαγ-
 γελίαν· εἰ γὰρ ἐκ νόμου ἡ πληρονομία, οὐκ ἔστι 18

6. add. γέγραπται·

8. r. ἐυλογηθήσονται

10. r. om. Ὅτι

12. † ἀνθρώπος

13. αὐτοὶ γί-

πραπται·

14. εὐλογία

17. τοῖς Χριστοῖς,

"τετρακόσια

11. οτι ο δικαίος — {γίνεται} wrongly rendered in
our common translation — which see. also blacknight,

20. In 2.15 St Paul lays it down as a rule which cannot be broken - that a covenant once made cannot be annulled but by the consent of both contracting parties. Now he says in 2.14 that God was one of the parties concerned in this promise - & the Jews together with the Gentiles the other. But Moses only represented the Jews in his mediatorial capacity - Therefore with him (who was not a mediator of either of the parties) God (who was only one of the parties) could do any thing which should alter or disannul that previous promise. Look on the Epistles.

Ὅτι δὲ ἔστε υἱοὶ, ἐξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸ πνεῦμα τῶ 6
υἱοῦ αὐτοῦ εἰς τὰς καρδίας ἡμῶν, κρᾶζον· Ἀβρᾶμ,
ὁ πατήρ. Ὡστε οὐκέτι εἰ δοῦλος, ἀλλ' υἱός· εἰ δὲ 7
υἱός, καὶ πληρονόμος ἑοῦ διὰ Χριστοῦ.

Ἀλλὰ τότε μὲν, οὐκ εἰδότες Θεόν, ἐδουλεύσατε 8
τοῖς φύσει μὴ οὖσι θεοῖς· νῦν δὲ, γνόντες Θεόν, μάλ- 9
λον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ Θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν
✓ ἐπὶ τὰ ἀσθεῖῃ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἀναθῆναι
δουλεύειν θέλετε; Ἡμέρας παρατηρεῖσθε; καὶ μῆνας 10
καὶ καιροὺς καὶ ἑνιαυτούς; Φοβοῦμαι ὑμᾶς, μήπως 11
εἰκὴ πεκοπίακα εἰς ὑμᾶς. Γίνεσθε ὡς ἐγὼ, ὅτι 12
✓ πᾶν ὡς ὑμεῖς· ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν· οὐδὲν με ἡδ-
κῆσατε. Οἴδατε δὲ, ὅτι δι' ἀσθένειαν τῆς σαρκὸς εὐ- 13
πγγελισάμην ὑμῖν τὸ πρότερον, καὶ τὸν πειρασμὸν 14
μου τὸν ἐν τῇ σαρκί μου οὐκ ἐξουθενήσατε οὐδὲ ἐξε-
πτύσατε· ἀλλ' ὡς ἄγγελον Θεοῦ ἐδέξασθέ με, ὡς Χρι-
στον Ἰησοῦν. Τίς οὖν ἦν ὁ μακαρισμὸς ὑμῶν; μαρ- 15
τυρῶ γὰρ ὑμῖν, ὅτι, εἰ δυνατόν, τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν
ἐξορύξαντες ἂν ἰδάκατέ μοι. Ὡστε ἐχθρὸς ὑμῶν γί- 16
γωνα ἀληθεύων ὑμῖν; Ζηλοῦσιν ὑμᾶς οὐ καλῶς· 17
ἀλλὰ ἐκπεῖσαι ὑμᾶς θέλουσιν, ἵνα αὐτοὺς ζηλοῦτε.
Καλὸν δὲ τὸ ζηλοῦσθαι ἐν καλῷ πάντοτε, καὶ μὴ 18
μόνον ἐν τῷ παρεῖναι με πρὸς ὑμᾶς. Τεκνία μου, 19
✓ οὗς πάλιν ἀδίνω, ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν·
ἤθελον δὲ παρεῖναι πρὸς ὑμᾶς ἄρτι, καὶ ἀλλάξαι τὴν 20
φωνήν μου· ὅτι ἀποροῦμαι ἐν ὑμῖν.

Δέχεσθε μοι, οἱ ὑπὸ νόμον θέλοντες εἶναι, τὸν νό- 21
μον οὐκ ἀκούετε; Γέγραπται γὰρ, ὅτι Ἀβραάμ δύο 22

6. r. ὡς ὑμῶν, 7. = Θεοῦ διὰ Χριστοῦ. Al. Θεοῦ. Al.
διὰ Θεοῦ. f. διὰ Θεόν. Al. διὰ Χριστοῦ. Al. μὲν
Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ. 8. r. ὡς φύσει
Al. om. φύσει 12. ὑμεῖς, ἀδελφοί· δέομαι ὑμῶν. Οὐ-
δὲν 14. ~ πειρασμὸν τὸν ἐν Al. ~ πειρασμὸν ὑμῶν ἐν
15. Ποῦ οὖν " = ἦν 17. r. ἡμᾶς 18. ζηλοῦσθε
" ὑμᾶς, τεκνία 21, ἀναγινώσκετε;

20. και αλλαξι.-accommodate my observations
to your peculiar case, for I am uncertain how
you stand affected - Blacknight. Silenus,

- υἱοὺς ἔσχει· ἵνα ἐκ τῆς παιδείας, καὶ ἵνα ἐκ τῆς
 23 ἐλευθέρας. Ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδείας, κατὰ σάρκα
 γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρας, διὰ τῆς ἐπαγγε-
 24 λίας. Ἀτινά ἐστιν ἀλληγορούμενα· αὐταὶ γὰρ εἰσι
 'δύο διαθήκαι· μία μὲν ἀπὸ ὅρους Σινᾶ, εἰς δουλείαν
 25 γενῶσα, ἣτις ἐστὶν Ἀγαρ· 'τὸ γὰρ Ἀγαρ, Σινᾶ ὄρος
 ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ τῇ νῦν Ἰερουσαλὴμ,
 26 δουλείῃ "γὰρ μετὰ τῶν τέκνων αὐτῆς· ἡ δὲ ἄνω
 Ἰερουσαλὴμ, ἐλευθέρη ἐστὶν, ἣτις ἐστὶ μήτηρ ἡμῶν.
 27 Γέγραπται γάρ· Εὐφράνθητι στειρὰ ἡ οὐ τέκτουσα·
 ῥῆξον καὶ βέησον ἡ οὐκ ὠδίνουσα· ὅτι πολλὰ τὰ
 τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης τὸν ἄνδρα.
 28 Ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοί, κατὰ Ἰσαάκ, ἐπαγγελίας τέκνα
 29 ἐσμὲν. Ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς
 30 ἰδίωκε τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτω καὶ νῦν. Ἀλλὰ τί
 λέγει ἡ γραφή; Ἐκβαλε τὴν παιδίσκην καὶ τὸν υἱὸν
 αὐτῆς· οὐ γὰρ μὴ κληρονομήσῃ ὁ υἱὸς τῆς παιδείας
 31 μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἐλευθέρας. Ἄρα, ἀδελφοί,
 5 οὐκ ἐσμὲν παιδείας τέκνα, ἀλλὰ τῆς "ἐλευθέρας. Τῇ
 ἐλευθερίᾳ, ἣ ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ
 μὴ πάλιν ζυγῷ δουλείας ἐνέχεσθε.
 2 Ἰδὲ, ἐγὼ Παῦλος λέγω ὑμῶν, ὅτι ἰὰν περιτέμνη-
 3 σθε, Χριστὸς ὑμᾶς οὐδὲν ὠφελήσει· μαρτύρομαι δὲ
 'πάλιν παντὶ ἀνθρώπῳ περιτεμνομένῳ, ὅτι ὀφειλέτης

24. † αἱ 25. Ὡτὸ γὰρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν *Al.* τὸ δὲ
 Ἀγαρ Σινᾶ ὄρος ἐστὶν *Al. conj.* τῇ δὲ Ἀγαρ συστοι-
 χεῖ ἡ νῦν Ἰερουσαλὴμ, " *r.* δὲ 26. † πάντων
 28. Ὑμεῖς . . . ἐστί. 30. υἱοῦ μου, Ἰσαάκ.
 31. ≡ Ἀρα, *Al.* Ἡμεῖς δὲ, *Al.* Διὸ, *Al.* Ἀρα οὖν, *f.*
 Ἀρα δὲ, " ἐλευθέρας, τῇ ἐλευθερίᾳ, ἡμᾶς Χρι-
 στος ἠλευθέρωσε. Στήκετε οὖν, καὶ *Al.* Ὡς ἐλευθέρ-
 ρας. Ἡ ἐλευθερία ἡμᾶς Χριστὸς ἠλευθέρωσε, στή-
 κετε, καὶ *Al. r.* ἐλευθέρας. Τῇ ἐλευθερίᾳ οὖν, ἢ
 Χριστὸς ἡμᾶς ἠλευθέρωσε, στήκετε, καὶ 3. *om.* πάλ-
 λιν

ἐν τῷ ὅλῳ τὸν νόμον ποιῆσαι. Κατηργήθητε ἀπὸ τοῦ 4
 Χριστοῦ ὅτινας ἐν νόμῳ διπανοῦσθε· τῆς χάριτος ἐξ-
 πέσασθε. Ἡμεῖς γὰρ πνεύματι ἐν πίστει εὐπρίσθαι 5
 παρουσῆς ἀπεικονιζόμεθα. Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ αὐτὴ 6
 περιτομή τι ἰσχύει, οὔτε ἀπροδυστία· ἀλλὰ πίστις δι'
 ἀγάπης ἐνεργουμένη. Ἐτρεχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνέ- 7
 σωψε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι; Ἡ πεισμονὴ οὐκ ἐν 8
 τοῦ καλοῦντος ὑμᾶς. Μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύρμα 9
 ζυμοῖ. Ἐγὼ πίπισθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ, ὅτι οὐδὲν 10
 ἄλλο φρονήσετε· ὁ δὲ ταράσσων ὑμᾶς βαστάσει πρὸ
 κρίμας, ὅστις ἂν ᾖ. Ἐγὼ δὲ, ἀδελφοί, ἐν περιτομῇ 11
 ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διάκομαι; ἄρα κατήργηται τὸ
 σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ. Ὅφειλον καὶ ἀποκόψομαι 12
 οἱ ἀνιστοτατοῦντες ὑμᾶς.

ὑμεῖς γὰρ ἐκ ἐλευθερίας ἐκλήθητε, ἀδελφοί· μὴ 13
 ✓ τον μὴ τὴν ἐλευθερίαν εἰς ἀφορμὴν τῇ σαρκί, ἀλλὰ
 διὰ τῆς ἀγάπης δουλεύετε ἀλλήλοις. Ὁ γὰρ πῶς 14
 νόμος ἐν ἐνὶ λόγῳ πληροῦται, ἐν τῷ· Ἀγαπήσεις
 τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. Εἰ δὲ ἀλλήλους δά- 15
 κνυτε καὶ κατεσθίετε, βλέπετε, μὴ ὑπὸ ἀλλήλων ἀνα-
 λαβῆτε. Λίγω δὲ πνεύματι περιπατεῖτε, καὶ 16
 ἐπιθυρίαν σαρκὸς οὐ μὴ τελίσητε. Ἡ γὰρ σὰρξ ἐπι- 17
 θυρεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς
 σαρκὸς ταῦτα δὲ ἀλλήλοις ἀντίκειται, ἵνα μὴ, ἃ ἂν 18
 θέλητε, ταῦτα ποιῆτε. Εἰ δὲ πνεύματι ἄγεσθε, οὐκ 19
 ἔστέ ὑπὸ νόμον. Φανερὰ δὲ ἐστὶ τὰ ἔργα τῆς σαρκὸς· 20
 αἵτινά ἐστι πορνεία, ἀκαθαρσία, ἀσέλγεια, εἰδωλολα-
 τρεία, φαρμακεία, ἔχθραι, ἔρις, ζητοί, θυμοί, ἐρι-

4. τοῦ 7. r. ἀνέσωψε "add. μηδενὶ πείθεσθε.

8. οπι. οὐκ 9. δολοῖ. 11. οπι. ἔτι "add. τοῦ Χρι-
 στοῦ. 13. τῇ ἀγάπῃ τοῦ πνεύματος δουλεύετε

14. ἐν ὀλίγῳ πληρ. Αἱ. ὑμῶν πληρ. Αἱ. ἐν ὑμῶν ἐν
 ἐνὶ λόγῳ πληρ. "οπι. ἐν τῷ. "r. ἑαυτόν.

16. τελίσητε. 17. γὰρ 19. † μαχηρία.

21 ²¹ Διῶν διχοστασίαι, εἰρίσεις, φθόνοι, ²² φόνοι, μίσαι, καῖραι, καὶ τὰ ὅμοια ταύταις· ἃ προέλεγε ὑμῖν, πα-
 22 ²³ θὼς καὶ προεῖπεν, ὅτι αἱ τὰ τοιαῦτα πράσσοντες βασι-

22 ²⁴ λείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. Ὁ δὲ καρπὸς τοῦ
 πνεύματος ἐστὶν ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία,
 χρηστότης, ἀγαθωσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια·

23.24 κατὰ τῶν τοιούτων οὐκ ἐστὶ νόμος. Οἱ δὲ τῷ Χρι-

στοῦ, τὴν σάρκα ἐσταύρωσαν σὺν τοῖς παθήμασι καὶ

25 ταῖς ἐπιθυμίαις· εἰ ζῶμεν πνεύματι, πνεύματι καὶ

26 στοιχώμεν. Μὴ γινώμεθα κενοδόξοι, ἀλλήλους

6 προκαλούμενοι, ἄλλήλοις φθονοῦντες. Ἀδελφοί, ἐὰν

καὶ προληφθῇ ἄνθρωπος ἐν τῇ παραπτώματι, ὑμῖς

οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι

πρόσετος· σκοπῶν σεαυτὸν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς.

2 Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε, καὶ οὕτως ἡ ἀναπληρά-

3 σατε τὸν νόμον τοῦ Χριστοῦ. Εἰ γὰρ δοκιῇ τις εἴναι

4 τι, μὴδὲν ἂν, ἑαυτὸν φρεναπατᾷ· τὸ δὲ ἔργον ἑαυ-

τοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος, καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον

5 τὸ καύχημα ἔξει, καὶ οὐκ εἰς τὸν ἑτερον ἕκαστος

6 γὰρ τὸ ἴδιον φορτίον βαστάσει. Κοινωνοὶ τε δὲ

ὁ κατηχούμενος τὸν λόγον, τῷ κατηχοῦντι, ἐν πᾶσιν

7 ἀγαθοῖς. Μὴ πλανᾶσθε· θεὸς οὐ μυκτηρίζεται. Ὁ

8 γὰρ ἐὰν σκεῖρῃ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίσει· ὅτι ὁ

σκεῖρων εἰς τὴν σάρκα ἑαυτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς θερίσει

φθοράν· ὁ δὲ σκεῖρων εἰς τὸ πνεῦμα, ἐκ τοῦ πνεύμα-

9 τος θερίσει ζωὴν αἰώνιον. Τὸ δὲ καλὸν ποιῶντες μὴ

ἐκπαύμεν· καιρῷ γὰρ ἰδίῳ θερίσομεν, μὴ ἐκλυόμε-

10 νοι. Ἀρα οὖν, ὡς καιρὸν ἔχομεν, ἐργαζόμεθα τὸ

ἀγαθὸν πρὸς πάντας, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς οἰκείους

τῆς πίστεως.

11 Ἴδετε, πλήρεις ὑμῖν γράμμασιν ἔγραψα σῇ ἡμῇ ✓

12 χερί. Ὅσοι θέλουσιν ἐνπροσώπῃσαι ἐν σαρκί, οὗτοι

21. οπι. φόνοι· 22. add. ἀγνεία· 26. ἀλλήλους

2. ἀναπληροῦστε.

ἀναγκάζουσιν ὑμᾶς περιτέμνεσθαι· μόνον, ἵνα μὴ τῷ σταυρῷ τοῦ Χριστοῦ διώκωνται. Οὐδὲ γὰρ οἱ περι- 13
 τεμνόμενοι αὐτοὶ νόμον φυλάσσουσιν· ἀλλὰ θέλουσιν
 ὑμᾶς περιτέμνεσθαι, ἵνα ἐν τῇ ὑμετέρᾳ σαρκὶ καυχή-
 σωνται. Ἐμοὶ δὲ μὴ γένοιτο καυχᾶσθαι, εἰ μὴ ἐν τῷ 14
 σταυρῷ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· δι' οὗ ἐμοὶ
 κόσμος ἑσταύρωται, καὶ γὰρ τῷ κόσμῳ. Ἐν γὰρ Χρι- 15
 στῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ τι ἔστιν, οὔτε ἀπρὸς νόμῳ,
 ἀλλὰ καινὴ κτίσις. Καὶ ὅσοι τῷ κανόνι τούτῳ στοι- 16
 χήσουσιν, εἰρήνη ἐκ' αὐτοῦ καὶ ἔλεος, καὶ ἐπὶ τὸν
 Ἰσραὴλ τοῦ Θεοῦ. Τοῦ λοιποῦ, κόπους μοι μη- 17
 δεὶς παρεχίτω· ἐγὼ γὰρ τὰ στίγματα τοῦ κυρίου
 Ἰησοῦ ἐν τῇ σάρματί μου βαστάζω. Ἡ χάρις τοῦ κυ- 18
 ρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν,
 ἀδελφοί. Ἀμήν.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΕΦΕΣΙΟΥΣ.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος 1
 Θεοῦ, τοῖς ἁγίοις τοῖς οὖσιν ἐν Ἐφίῳ καὶ πιστοῖς
 ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ 2
 πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν 5
 Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ
 πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ· καθὼς 4

13. ~ περιτετμημένοι 14. ~ τῷ 15. ~ Οὔτε γὰρ πε-
 ριτομὴ ἢ γ. ~ ἰσχύει, 16. ~ στοιχοῦσιν, 17. ~ πο-
 ρίου. 1. σπ. ἐν Ἐφίῳ 3. σπ. ἡ.

- ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶ-
 ναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον " αὐτοῦ· ἐν
 5 ἀγάπῃ προορίσας ἡμᾶς εἰς υἰοθεσίαν διὰ Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ εἰς αὐτὸν, κατὰ τὴν εὐδοκίαν τοῦ θελήματος
 6 αὐτοῦ, εἰς ἔπαινον δόξης τῆς χάριτος αὐτοῦ, ἐν ᾗ
 7 ἐχαρίτωσεν ἡμᾶς ἐν τῷ ἡγαπημένῳ, ἐν ᾧ ἔχομεν
 τὴν ἀπολύτρωσιν διὰ τοῦ αἵματος αὐτοῦ, τὴν ἄφεσιν
 τῶν παραπτωμάτων, κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς χάριτος
 8 αὐτοῦ, ἧς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς, ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ
 9 φρονήσει γνωρίσας ἡμῖν τὸ μυστήριον τοῦ θελήματος
 αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο ἐν αὐτῷ
 10 εἰς οἰκονομίαν τοῦ πληρώματος τῶν καιρῶν, ἀναπε-
 φαλαιώσασθαι τὰ πάντα ἐν τῷ Χριστῷ, τὰ ἐν τοῖς
 11 οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐν αὐτῷ, ἐν ᾧ καὶ ἐκλη-
 ράθην, προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα
 ἐνεργοῦντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ,
 12 εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ, τοὺς
 13 προηλπικότες ἐν τῷ Χριστῷ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς,
 (ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον
 τῆς σωτηρίας ὑμῶν,) ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγί-
 14 σθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ, ὅς ἐστιν
 ἄρραθὼν τῆς κληρονομίας ἡμῶν εἰς ἀπολύτρωσιν τῆς
 περιποιήσεως, εἰς ἔπαινον τῆς δόξης αὐτοῦ.
 15 Διὰ τοῦτο καὶ γὰρ, ἀκούσας τὴν κατ' ὑμᾶς πίστιν
 ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάν-
 16 τας τοὺς ἁγίους, οὐ παύομαι εὐχαριστῶν ὑπὲρ ὑμῶν,
 17 μνήαν ὑμῶν ποιούμενος ἐπὶ τῶν προσευχῶν μου· ἵνα
 ὁ θεὸς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ πατὴρ τῆς

4. ἐαυτῷ f. ἐν αὐτῷ " r. αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ· προορί-
 σας 5. αὐτὸν, 6. ὧς " add. υἱῷ αὐτοῦ,
 8. ἡμᾶς ἐν π. σ. κ. φρονήσει· γνωρίσας 9. γνω-
 ρίσαι 10. † τε 11. ὧς ἐκλήθην, 12. τῆς
 13. ἡμεῖς, 15. om. τὴν ἀγάπην 16. om. ὑμῶν

δόξης, δὴ ὑμῖν πνεῦμα σοφίας καὶ ἀποκαλύψεως
 ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ· πεφωτισμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς 18
 τῆς καρδίας ὑμῶν, εἰς τὸ εἰδέναι ὑμᾶς, τίς ἐστὶν ἡ
 ἐλπίς τῆς κλησείας αὐτοῦ, " καὶ τίς ὁ πλοῦτος τῆς
 δόξης τῆς κληρονομίας αὐτοῦ ἐν τοῖς ἁγίοις, καὶ τί 19
 τὸ ὑπερβάλλον μέγεθος τῆς δυνάμεως αὐτοῦ εἰς ἡμᾶς,
 τοὺς " πιστεύοντας κατὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους
 τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ἣν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ, ἐγγεί- 20
 ρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν· καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ
 ἐν τοῖς ἐπουρανίοις, ὑπεράνω πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξου- 21
 σίας καὶ δυνάμεως καὶ κυριότητος, καὶ παντὸς ὀνό-
 ματος ὀνομαζομένου οὐ μόνον ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ,
 ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ πάντα ὑπέταξεν ὑπὸ 22
 τοὺς πόδας αὐτοῦ· καὶ αὐτὸν ἔδωκε κεφαλὴν ὑπὲρ
 πάντα τῇ ἐκκλησίᾳ, ἣτις ἐστὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, τὸ πλή- 23
 ρωμα τοῦ " τὰ πάντα ἐν ταῖς πληρουμένον· καὶ ὑμᾶς 2
 ὄντας νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι καὶ ταῖς ἁμαρτίαις·
 (ἐν αἷς ποτε περιπατήσατε κατὰ τὸν αἰῶνα τοῦ κό- 2
 σμου τούτου, κατὰ τὸν ἄρχοντα τῆς ἐξουτίας τοῦ " αέ-
 ρος, τοῦ πνεύματος τοῦ νῦν ἐνεργοῦντος ἐν τοῖς υἱοῖς
 τῆς ἀπειθείας· ἐν οἷς καὶ ἡμεῖς πάντες ἀνестράφημεν 3
 ποτε ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς σαρκὸς ἡμῶν, ποιοῦντες
 τὰ θελήματα τῆς σαρκὸς καὶ τῶν διανοιῶν, καὶ ἡμεῖς
 τέκνα φύσει ὀργῆς, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ· ὁ δὲ Θεός, 4
 πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει, διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ,
 ἣν ἠγάπησεν ἡμᾶς,) καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς πα- 5
 ραπτώμασι, συνεζωοποίησε " τῷ Χριστῷ· (" χάριτί ἐστε
 σεσωσμένοι·) καὶ συνήγειρε, καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς 6
 ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· ἵνα ἐνδείξῃται ἐν τοῖς 7

17. ἀποκαλύψεως· ἐν ἐπιγνώσει αὐτοῦ πεφωτισμέ-
 νους 18. γ. διανοίας " καὶ 19. ὑμᾶς, " πι-
 στεύοντας, κατὰ 23. γ. om. τὰ 2. αἶρος τοῦ
 του, πνεύματος 5. add. ἐν " οὗ τῇ χάριτί ΑΙ.
 χάριτι γάρ f. δέ

2. i. e. Jupiter. Nam.

8 & 9. The Apostle's meaning is - "We are not saved from heathenism, & translated into the church of Christ, for any prior goodness, obedience or righteousness we had performed. For which reason no man can boast as if he had merited the blessing - &c. - "ita" signifies "so that" - See Rom. 3:19 - 1 Cor. 7:29 - 2 Cor. 1:17 & 7:9 - Gal. 5:7 - Heb. 2:17 & 6:18 - Taylor's Key Ch. 7. §. 113 -

αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβάλλοντα πλοῦτον
 τῆς χάριτος αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ
 8 Ἰησοῦ. Τῇ γὰρ ἡ χάριτί ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πί-
 9 στεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν· Θεοῦ τὸ δῶρον, οὐκ
 10 ἐξ ἔργων· ἵνα μὴ τις καυχῆσθαι. Αὐτοῦ γὰρ ἐσμεν
 ποίημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγα-
 θοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ Θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπα-
 τήσωμεν.
 11 Διὸ μνημονεύετε, ὅτι ὑμεῖς ποτε τὰ ἔθνη ἐν σαρκί,
 (οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτο-
 12 μῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου,) ὅτι ἦτε ἐν τῷ καιρῷ
 ἐκείνῳ, χωρὶς Χριστοῦ, ἀπηλλοτριωμένοι τῆς πολι-
 τείας τοῦ Ἰσραὴλ, καὶ ξένοι τῶν διαθηκῶν τῆς ἐπα-
 13γγελίας, ἐλπίδα μὴ ἔχοντες, καὶ ἄθεοι, ἐν τῷ κό-
 13 σμῳ· νυνὶ δὲ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὑμεῖς οἱ ποτὲ ὄντες
 μακρὰν, ἐγγὺς ἐγενήθητε ἐν τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ.
 14 Αὐτός γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφο-
 15 τερα ἐν, καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν
 ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν
 ἐν δόγμασι καταργήσας· ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ
 16 εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον, ποιῶν εἰρήνην, καὶ ἀποκα-
 ταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἑνὶ σώματι τῷ Θεῷ διὰ
 17 τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἔχθραν ἐν αὐτῷ. Καὶ
 ἐλθὼν εὐηγγελίσατο εἰρήνην ὑμῖν τοῖς μακρὰν καὶ
 18 τοῖς ἐγγύς, ὅτι δι' αὐτοῦ ἔχομεν τὴν προσαγωγὴν αἰ-
 19 ἀμφοτέροι ἐν ἑνὶ πνεύματι πρὸς τὸν πατέρα. Ἄρα
 οὐκ ἐτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλὰ συμπολι-
 20 ται τῶν ἁγίων καὶ αἰκίαι τοῦ Θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες

8. αὐτοῦ χάριτί ἐσμεν " → τῆς ἡμῶν. 12. ἐν
 " τῶν ἐπαγγελιῶν τῆς διαθήκης, ἑπαγγελίας ἐλ-
 πίδα 14. λύσας τὴν ἔχθραν ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ,
 16. Θεῷ, διὰ τοῦ σταυροῦ ἀποκτείνας " αὐτῷ.
 17. ~ καὶ εἰρήνην τοῖς 19. ~ ἀλλ' ἐστὲ συμπο-
 λῖται

ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὅσος
ἀκρογωνιαίον αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἐν ᾧ πάντα ἡ 21
οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὖξαι εἰς ναὸν ἅγιον ἐν
κυρίῳ· ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε, εἰς κατοικη- 22
τήριον τοῦ Θεοῦ ἐν πνεύματι.

Τούτου χάριν ἐγὼ Παῦλος, ὁ δέσμιος τοῦ Χριστοῦ 3
Ἰησοῦ ὑπὲρ ὑμῶν τῶν ἐθνῶν· εἶγε ἡκούσατε τὴν οἰ- 2
κονομίαν τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ τῆς δοθείσης μοι εἰς
ὑμᾶς, ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἔγνωρίσθη μοι τὸ μυστή- 3
ριον (καθὼς προέγραψα ἐν ἐλίγῳ, πρὸς ὃ δύνασθε 4
ἀναγινώσκοντες νοῆσαι τὴν σύνεσίν μου ἐν τῷ μυστη-
ρίῳ τοῦ Χριστοῦ)· ὃ ἑτέραις γενεαῖς οὐκ ἔγνωρίσθη 5
τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, ὡς νῦν ἀπεκαλύφθη τοῖς
ἁγίοις ἀποστόλοις αὐτοῦ καὶ προφήταις ἐν πνεύματι·
εἶναι τὰ ἔθνη συγκληρονόμα καὶ σύσσωμα καὶ συμμέ- 6
τοχα τῆς ἐπαγγελίας αὐτοῦ ἐν τῷ Χριστῷ, διὰ τοῦ
εὐαγγελίου· οὗ ἐγενόμην διάκονος κατὰ τὴν δωρεὰν 7
τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, τῆς δοθείσης μοι κατὰ τὴν ἐνέρ-
γειαν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ· ἐμοὶ τῷ ἐλαχιστοτέρῳ πάν- 8
των ἡ ἁγίων ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη, ἢ ἐν τοῖς ἔθνεσιν
εὐαγγελίσασθαι τὸν ἀνεξιχνίαστον πλοῦτον τοῦ Χρι-
στοῦ, καὶ φωτίσαι πάντας, τίς ἡ οἰκονομία τοῦ 9
μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν
τῷ Θεῷ, τῷ τὰ πάντα κτίσαντι· ἵνα γνωρισθῇ νῦν 10
ταῖς ἀρχαῖς καὶ ταῖς ἐξουσίαις ἐν τοῖς ἐπουρανίοις,
διὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ πολυποίκιλος σοφία τοῦ Θεοῦ·
κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων, ἣν ἐποίησεν ἐν Χριστῷ 11

21. = ἡ 1. add. προσθεύω f. κεκαύχημαι 2. τοῦ
Θεοῦ τῆς χάριτος τῆς Al. τῆς χάριτος αὐτοῦ τῆς Al.
τῆς χάριτος τῆς 3. r. ἐγνώρισε 5. † ἐν πνεύ-
ματι f. πνεύματι ἁγίῳ 6. → αὐτοῦ Al. τοῦ Θεοῦ
7. r. ὡς τὴν δοθείσαν 8. † τῶν → ἁγίων Al.
ἀποστόλων Al. ἀνθρώπων ἢ om. ἐν 9. om. πάντας
ἢ r. κρινονία ἢ † διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ 10 om. νῦν

Dr. Griesbach has been rejected 'Sic Invenit Xpistorum' on the authority of the Alexand. Vatican, Ephrem, Clermont, Langensmanensis & Brevenotianus - i.e. of all the best MSS. & of several inferior - of every ancient version except the Slavonic & Gothic - & of a commanding list of fathers. Eclat's Review of Imp. Vol.

12 Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν· ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἰατρῆσιν
καὶ τὴν προσαγωγὴν ἐν πεποιθήσει, διὰ τῆς πίστεως
13 αὐτοῦ. Διὸ αἰτούμαι μὴ ἐκκαπεῖν ἐν ταῖς θλίψεσί μου
14 ὑπὲρ ὑμῶν, ἥτις ἐστὶ δόξα ὑμῶν. Τούτου χάριν
κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ κυρίου
15 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς
16 καὶ ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, ἵνα δώῃ ὑμῖν κατὰ τὸν πλου-
τον τῆς δόξης αὐτοῦ, δυνάμει κραταωθῆναι διὰ τοῦ
17 πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἴσω ἄνθρωπον· κατοικῆσαι
τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν,
18 ἐν ἀγάπῃ ἑρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι ἵνα ἐξ-
ισχύσητε καταλαβεῖσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις, τί τὸ
19 πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος, γινῶναι τε τὴν
ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ· ἵνα
20 πληρωθῆτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ. Τῷ
δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν
αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργου-
21 μένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν Χρι-
στῷ Ἰησοῦ, εἰς πάσας τὰς γενεάς τοῦ αἰῶνος τῶν
αἰώνων Ἀμήν.

4 Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἐγὼ ὁ δέσμιος ἐν κυρίῳ,
2 ἀξίως περιπατῆσαι τῆς κλήσεως ἧς ἐκλήθητε, μετὰ
πάσης ταπεινοφροσύνης καὶ πραότητος, μετὰ μακρο-
3 θυμίας· ἀνεχόμενοι ἀλλήλων ἐν ἀγάπῃ, σπουδάζοντες
τηρεῖν τὴν ἐνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ
4 τῆς εἰρήνης. Ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα, καθὼς καὶ
5 ἐκλήθητε ἐν μιᾷ ἐλπίδι τῆς κλήσεως ὑμῶν· εἰς κύ-

12. προσαγωγὴν εἰς τὴν παρρησίαν ἐν πεποιθήσει,
Al. προσαγ. καὶ τὴν παρρησ. ἐν τῷ ἐλευθερωθῆναι,
13. ἡμῶν. 14. τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
16. αὐτοῦ· εἰς τ. ἑ. ἄνθρωπον κατοικ. 18. θεθε-
μελιωμένοι, ἵνα 19. πληρωθῇ πᾶν 21. om. ἐν τῇ
ἐκκλ. Al. ἐν τῇ ἐκκλ. καὶ Al. transp. " → τοῦ αἰῶ-
νος 4. ἡμῶν.

ρίος, μὲν πίστις, ἐν βάπτισμα, εἰς Θεὸς καὶ πατρὶς 6
 πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πάσῃ
 ἡμῖν. Ἐν δὲ ἐκάστῳ ἡμῶν ἐδόθη ἡ χάρις κα- 7
 τὰ τὸ μέτρον τῆς δωρεᾶς τοῦ Χριστοῦ. (Διὸ λέγει 8
 Ἀναβὰς εἰς ὕψος ἠχμαλῶτευσεν αἰχμαλωσίαν, " καὶ
 ἔδωκε δόματα " τοῖς ἀνθρώποις. Τὸ δὲ, ἀνέβη, τί 9
 ἐστίν, εἰ μὴ ὅτι καὶ κατέβη " εἰς τὰ κατώτερα " μέρη
 τῆς γῆς; Ὁ καταβὰς, αὐτός ἐστι καὶ ὁ ἀναβὰς ὑπερ- 10
 ἀνω πάντων τῶν οὐρανῶν, ἵνα πληρώσῃ τὰ πάντα.)
 Καὶ αὐτὸς ἔδωκε τοὺς μὲν ἀποστόλους, τοὺς δὲ προ- 11
 φήτας, τοὺς δὲ εὐαγγελιστάς, τοὺς δὲ ποιμένας καὶ
 διδασκάλους, πρὸς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς 12
 ἔργον διακονίας, εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χρι-
 στοῦ· μέχρι καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα 13
 τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐκγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ,
 εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώμα-
 τος τοῦ Χριστοῦ· ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνι- 14
 ζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκα-
 λίας, ἐν τῇ κυθείᾳ τῶν ἀνθρώπων, ἐν παιουργίᾳ
 πρὸς τὴν μεθοδεῖαν τῆς πλάνης· ἀληθεύοντες δὲ ἐν 15
 ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς αὐτὸν τὰ πάντα, ὅς ἐστιν ἡ
 κεφαλὴ, " ὁ Χριστός· ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, (συναρμο- 16
 λογούμενον καὶ συμβιβασζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς
 ἐπιχορηγίας κατ' ἐνέργειαν,) ἐν μέτρῳ ἐνὸς ἐκάστου
 " μέρους τὴν αὔξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται, εἰς οἰκο-
 δομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ.

Τοῦτο οὖν λέγω, καὶ μαρτύρομαι ἐν κυρίῳ, μηκέ- 17
 τι ὑμᾶς περιπατεῖν, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ ἔθνη περι-

6. ⇒ ἡμῖν. Al. γ. ὑμῖν. 8. Ὑαἰχμαλωτεύσας Al.
 ἠχμαλῶτευσας " ⇒ καὶ " add. ἐν 9. † πρῶτον
 " ⇒ μέρη 13. σώματος 14. add. τοῦ διαδόλου·
 15. δὲ, ἐν ἀγάπῃ αὐξήσωμεν " → ὁ 16. ἐπιχορη-
 γίας,) κατ' ἐνέργειαν ἐν Al. om. κατ' ἐνέργειαν
 " Ὑμέλους 17. ⇒ λοιπὰ

18 πατεῖ ἐν ματαιότητι τοῦ νοῦς αὐτῶν, ἐσκοτισμένοι τῇ
 19 δianoia, ὄντες ἀπηλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ,
 20 διὰ τὴν ἀγνοίαν τὴν οὖσαν ἐν αὐτοῖς, διὰ τὴν ἀνέμω-
 21 σιν τῆς καρδίας αὐτῶν· οἵτινες ἀπηληγνότες, ἐαυ-
 22 τοὺς παρέδωκαν τῇ ἀσελγείᾳ εἰς ἐργασίαν ἀκαθαρσίας
 23 πάσης ἐν πλεονεξίᾳ. Ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε
 24 τὸν Χριστὸν, εἴγε αὐτὸν ἠκούσατε καὶ ἐν αὐτῷ ἐδί-
 25 δάχθητε, καθὼς ἐστὶν ἀλήθεια ἐν τῷ Ἰησοῦ· ἀποθέ-
 26 σθαι ὑμᾶς, κατὰ τὴν προτέρα ἀναστροφὴν, τὸν πα-
 27 λαιὸν ἄνθρωπον, τὸν φθειρόμενον κατὰ τὰς ἐπιθυμίας
 28 τῆς ἀπάτης· ἀνανεοῦσθαι δὲ τῷ πνεύματι τοῦ νοῦς
 29 ὑμῶν, καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον, τὸν κατὰ
 30 Θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀλη-
 31 θείας.

25 Διὸ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλήθειαν, ἕκα-
 26 στος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ· ὅτι ἐσμέν ἀλλήλων
 27 μέλη. Ὁργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε· ὁ ἥλιος μὴ
 28 ἐπιδυέτω ἐπὶ τῷ παροργισμῷ ὑμῶν· μήτε δίδοτε τό-
 29 πον τῷ διαβόλῳ. Ὁ κλέπτων μὴκέτι κλεπτέτω,
 30 μᾶλλον δὲ κοπιᾷτω ἐργαζόμενος· τὸ ἀγαθὸν ταῖς χερ-
 31 σὶν, ἵνα ἔχη μεταδιδόναι τῷ χρεῖαν ἔχοντι. Πᾶς
 32 λόγος σαπρὸς ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν μὴ ἐκπορευέσθω,
 33 ἀλλ', εἴ τις ἀγαθὸς πρὸς οἰκοδομὴν τῆς ἡμετέρας, ἵνα
 34 ὁ ἕκαστος τὰς ἀκούουσι· καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα
 35 τοῦ ἁγίου τοῦ Θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπο-
 36 λυτρώσεως. Πᾶσα πικρία καὶ θυμὸς καὶ ὀργὴ καὶ
 37 κραυγὴ καὶ βλασφημία ἀρθήτω ἀφ' ὑμῶν, σὺν πάσῃ
 38 κακίᾳ· γίνεσθε δὲ εἰς ἀλλήλους χρηστοί, εὐσπλαγχοί,
 39 χαρίζομενοι ἑαυτοῖς, καθὼς καὶ ὁ Θεὸς ἐν Χριστῷ
 40 ἡμῶν ἡμῖν. Γίνεσθε οὖν μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ, ὡς

19. ἀπηληγνότες, 21. Ἰησοῦ. Ἀποθέσθαι 28. ταῖς
 χερσὶ (f. ἰδίαις χερσὶ f. χερσὶν αὐτοῦ), τὸ ἀγαθὸν
 ἵνα om. ταῖς χερσὶ Al. om. τὸ ἀγαθὸν Al. conj. τὸν
 ἄρτον ταῖς χερσὶν, ἵνα 29. Ὡπίστεως, 32. Ὡμήμιν.

22-24. Haec loquendi ratio ducta sit ab actibus. Hanc.

τίκτια ἀγαπητά· καὶ περιπατεῖτε ἐν ἀγάπῃ, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν καὶ θυσίαν, τῇ θεῷ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας.

Πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἢ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, (καθὼς πρέπει ἁγίοις,) καὶ αἰσχρότης, καὶ μωρολογία, ἢ εὐτραπεία, τὰ οὐκ ἀνηκοντα· ἀλλὰ μᾶλλον εὐχαριστία. Τοῦτο γὰρ ἴστε γινώσκοντες, ὅτι πᾶς πόρνος ἢ ἀκάθαρτος ἢ πλεονέκτης, "ὅς ἐστιν εἰδωλολάτρης, οὐκ ἔχει κληρονομίαν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Χριστοῦ καὶ θεοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς ἀπατάτω κενοῖς λόγοις· διὰ ταῦτα γὰρ ἔρχεται ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας. Μὴ οὖν γίνεσθε συμμέτοχοι αὐτῶν. Ἦτε γὰρ ποτε σκότος, νῦν δὲ φῶς ἐν κυρίῳ· ὡς τίκτια φωτὸς περιπατεῖτε· (ὁ γὰρ καρπὸς τοῦ φωτὸς ἐν πάσῃ ἀγαθῳσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ καὶ ἀληθείᾳ·) δοκιμάζοντες τί ἐστὶν εὐαρεστοὶ τῷ κυρίῳ· καὶ μὴ συγκοινωνεῖτε τοῖς ἔργοις τοῖς ἀκαρποῖς τοῦ σκοτοῦς, μᾶλλον δὲ καὶ ἐλέγχετε. Τὰ γὰρ κρυφῇ γινόμενα ὑπ' αὐτῶν, αἰσχρόν ἐστι καὶ λέγειν. Τὰ δὲ πάντα, ἐλεγχόμενα ὑπὸ τοῦ φωτός, φανεροῦνται· πᾶν γὰρ τὸ φανερούμενον, φῶς ἐστι. Διὸ λέγει· "Ἐγείρε ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφάνου σοι ὁ Χριστός. Βλέπετε οὖν, πῶς ἀκριβῶς περιπατεῖτε· μὴ ὡς ἄσοφοι, ἀλλ' ὡς σοφοί· ἐξαγοραζόμενοι τὸν καιρὸν, ὅτι αἱ ἡμέραι πονηραὶ εἰσι. Διὰ τοῦτο μὴ γίνεσθε ἄφρονες, ἀλλὰ συνιέντες τί τὸ θέλημα τοῦ κυρίου. Καὶ μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἐν ᾧ ἐστὶν ἀσωτία, ἀλλὰ πληροῦσθε ἐν

5. γ. ἴστε "ὁ 9. γ. πνεύματος 11. ἀκαθάρτοις
ΑΙ. ἀτάκτοις 13. ἐλεγχόμενα, ὑπὸ τοῦ φωτός φανε-
ροῦνται 14. γ. Ἐγείραι "ἐπιφάνσεις τοῦ Χρι-
στοῦ. ς. ἐπιφάνου σοι ὁ Χριστός. 15. οὖν ἀκρι-
βῶς, πῶς περιπατεῖτε·

- 19 πνεύματι, λαλοῦντες ἑαυτοῖς ᾠδαῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ᾄδοντες καὶ ψάλλοντες ἐν τῇ
 20 καρδίᾳ ὑμῶν τῷ κυρίῳ· εὐχαριστοῦντες πάντοτε ὑπὲρ πάντων, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῷ θεῷ καὶ πατρί.
21. 22 Ὑποτασσόμενοι ἀλλήλοις ἐν φόβῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ· αἱ γυναῖκες, τοῖς ἰδίῳις ἀνδράσιν ὑποτάσσεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ ὅτι ὁ ἀνὴρ ἐστὶ κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας, ὡς καὶ ὁ Χριστὸς κεφαλὴ τῆς ἐκκλησίας· αὐτός ἐστι σωτὴρ τοῦ σώματος. Ἀλλ' ὥστερ ἡ ἐκκλησία ὑποτάσσεται τῷ Χριστῷ, οὕτω καὶ αἱ γυναῖκες τοῖς ἰδίῳις ἀνδράσιν ἐν παντί. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπᾶτε τὰς γυναῖκας ἑαυτῶν, καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησε τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἁγιάσῃ, καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι· ἵνα παραστήσῃ αὐτὸς ἑαυτῷ ἑνδοξὸν τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν στίλον ἢ ῥυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾦ ἁγία καὶ ἄμωμος. Οὕτως ὀφείλουσιν οἱ ἄνδρες ἀγαπᾶν τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας, ὡς τὰ ἑαυτῶν σώματα. Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἑαυτὸν ἀγαπᾷ· οὐδεὶς γάρ ποτε τὴν ἑαυτοῦ σάρκα ἐμίσησεν, ἀλλ' ἐκτρέφει καὶ θάλπει αὐτήν· καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς τὴν ἐκκλησίαν ὅτι μέλη ἐσμὲν τοῦ σώματος αὐτοῦ, ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ ἐκ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. Ἀντὶ τούτου καταλείψει ἄνθρωπος τὸν πατέρα αὐτοῦ καὶ τὴν μητέρα, καὶ προσκολληθήσεται πρὸς τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἕσονται οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Τὸ μυστήριον τοῦτο μέγα ἐστίν· ἐγὼ δὲ λέγω

18. add. ἁγίῳ.

19. add. ἐν ᾠδαῖς καρδίαις

21. γ. θεοῦ. 22. ὡς ὑποτάσσεσθε, Al. transp. Al. ὑποτασσεσθωσαν, 23. † ὁ † καὶ † ἐστὶ

24. → ἰδίῳις 26. ὕδατος, ἐν ῥήματι· ἵνα Al. ὕδατος· ἐν ῥήματι ἵνα " add. ζωῆς. 27. γ. αὐτήν

29. γ. κύριος 30. → ἐκ τῆς . . . ὀστέων αὐτοῦ.

εἰς Χριστὸν, καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Πλὴν καὶ ὑμεῖς 33
οἱ καθ' ἑνα, ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα οὕτως ἀγα-
πάτω ὡς ἑαυτόν· ἡ δὲ γυνὴ ἵνα φοβῇται τὸν ἄν-
δρα.

Τὰ τέκνα, ὑπακούετε τοῖς γονεῦσιν ὑμῶν 6
ἐν κυρίῳ· τοῦτο γάρ ἐστι δίκαιον. Τίμα τὸν πατέρα 2
σου καὶ τὴν μητέρα· (ἣτις ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη, ἐν
ἐπαγγελίᾳ) ἵνα εὖ σοι γένηται, καὶ ἔσῃ μακροχρόνιος 3
ἐπὶ τῆς γῆς.

Καὶ οἱ πατέρες, μὴ παροργίζετε 4
τὰ τέκνα ὑμῶν, ἀλλ' ἐκτρέφετε αὐτὰ ἐν παιδείᾳ καὶ
νοουθεσίᾳ κυρίου.

Οἱ δοῦλοι, ὑπακούετε τοῖς κυ- 5
ρίοις κατὰ σάρκα, μετὰ φόβου καὶ τρόμου, ἐν ἀπλότη-
τι τῆς καρδίας ὑμῶν, ὡς τῷ Χριστῷ· μὴ κατ' ὄφθαλ- 6
μοδουλείαν ὡς ἄνθρωπάρεσκοι, ἀλλ' ὡς δοῦλοι τοῦ
Χριστοῦ, ποιοῦντες τὸ θέλημα τοῦ "Θεοῦ ἐκ ψυχῆς,
μετ' εὐνοίας δουλεύοντες, "ὡς τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ 7
ἄνθρώποις· εἰδότες, ὅτι ὁ ἑάν τι ἕκαστος ποιήσῃ ἀγα- 8
θόν, τοῦτο "κομιεῖται παρὰ "κυρίου, εἴτε δούλος,
εἴτε ἐλεύθερος. Καὶ οἱ κύριοι, τὰ αὐτὰ ποιεῖτε 9
πρὸς αὐτοὺς, ἀνίεντες τὴν ἀπειλήν· εἰδότες, ὅτι καὶ
ὑμῶν αὐτῶν ὁ κύριός ἐστιν ἐν οὐρανοῖς, καὶ προσ-
ωποληψία οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ.

Τὸ λοιπὸν, ἄδελφοί μου, ἐνδυναμοῦσθε ἐν κυρίῳ 10
καὶ ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. Ἐνδύσασθε τὴν 11
πανοπλίαν τοῦ Θεοῦ, πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στήναι
πρὸς τὰς μελοδείας τοῦ διαβόλου· ὅτι οὐκ ἔστιν ἡμῖν 12
ἡ πάλη πρὸς αἷμα καὶ σάρκα, ἀλλὰ πρὸς τὰς ἀρχάς,
πρὸς τὰς ἐξουσίας, πρὸς τοὺς κοσμοκράτορας τοῦ σκό-
τους" τούτου, πρὸς τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας, ἐν

1. → ἐν κυρίῳ. 3. ἐν κυρίῳ. 6. ⇨ τοῦ "Θεοῦ· ἐκ
ψυχῆς μετ' εὐνοίας δουλεύοντες, *Al.* Θεοῦ ἐκ ψυχῆς
μετ' εὐνοίας· δουλεύοντες 7. εὐμενείας " *r. om.* ὡς
8. Ὑἕκαστος ὁ ἄν ποιήσῃ " κομιίσεται "† τοῦ
9. Ὑαὐτῶν καὶ ὑμῶν ὁ 10. → ἀδελφοί μου, *Al. om.*
μου 12. ὑμῖν "† τοῦ αἰῶνος

- 13 τοῖς ἑπουρανίοις. Διὰ τοῦτο ἀναλάβετε τὴν πανο-
πλίαν τοῦ Θεοῦ, ἵνα δυνηθῆτε ἀντιστῆναι ἑν τῇ ἡμέ-
ρᾳ τῇ πονηρᾷ, καὶ ἅπαντα κατεργασάμενοι ὡς ἵνα
14 Στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ἄσφυν ὑμῶν ἐν ἀλη-
θείᾳ, καὶ ἰνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης,
15 καὶ ὑποδησάμενοι τοὺς πόδας ἐν ἑτοιμασίᾳ τοῦ εὐαγ-
16 γελίου τῆς εἰρήνης· ἐπὶ παῖσιν ἀναλαβάντες τὸν θυ-
ρεὸν τῆς πίστεως, ἐν ᾧ δυνήσεσθε πάντα τὰ βέλη τοῦ
17 πονηροῦ τὰ πετυρωμένα σβῆσαι· καὶ τὴν περιεφα-
λαίαν τοῦ σωτηρίου ἵδέξασθε, καὶ τὴν μάχαιραν τοῦ
18 πνεύματος, ὃ ἐστὶ ῥῆμα Θεοῦ· διὰ πάσης προσευχῆς
καὶ δεήσεως προσευχόμενοι ἐν παντὶ καιρῷ ἐν πνεύ-
ματι· καὶ εἰς αὐτὸ τοῦτο ἀγρυπνοῦντες ἐν πάσῃ προσ-
19 καρτερίᾳ καὶ δεήσει περὶ πάντων τῶν ἁγίων, καὶ
ὑπὲρ ἑμοῦ, ἵνα μοι δοθῇ λόγος ἐν ἀνοίξει τοῦ στό-
ματός μου, ἐν παρρησίᾳ γνωρίσαι τὸ μυστήριον τοῦ
20 εὐαγγελίου, ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν αἰλύσει, ἵνα ἐν αὐ-
τῷ παρρησιάσωμαι, ὥς δεῖ με λαλῆσαι.
21 Ἵνα δὲ εἰδῆτε καὶ ὑμεῖς τὰ κατ' ἐμὲ, τί πράξω,
πάντα ὑμῖν γνωρίσει Τυχικός ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ
22 πιστὸς διάκονος ἐν κυρίῳ· ὃν ἔπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς
αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ἡμῶν, καὶ παρακα-
λέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.
23 Εἰρήνη τοῖς ἀδελφοῖς καὶ ἀγάπη μετὰ πίστεως ἀπὸ
24 Θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ χάρις
μετὰ πάντων τῶν ἀγαπώντων τὸν κύριον ἡμῶν Ἰη-
σοῦν Χριστὸν ἐν ἀφθαρσίᾳ.

12. ἑπουρανίοις. 13. τῇ πονηρᾷ, ὡς ἵνα στήναι εἰ
οὖν 17. → ἵδέξασθε, Αἱ. δέξασθαι, 18. → τοῦτο
19. γ. δοθείη μου ἐν παρρησίᾳ, ὡς ἵνα τοῦ εὐαγ-
γγελίου 24. † Ἀμήν.

ΠΑΤΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΦΙΛΙΠΠΗΣΙΟΥΣ

Παῦλος καὶ Τιμόθιος, δοῦλοι Ἰησοῦ Χριστοῦ, πᾶσι
τοῖς ἁγίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, τοῖς οὖσιν ἐν Φιλίπποις,
σὺν ἐπισκόποις καὶ διακόνοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ
θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου ἐπὶ πάσῃ τῇ κνείᾳ ὑμῶν
πάντοτε ἐν πάσῃ δέησι μου ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, "με-
τὰ χαρᾶς τὴν δέησιν ποιούμενος ἐπὶ τῇ κοινωνίᾳ ὑμῶν
εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ἀπὸ πρώτης ἡμέρας ἄχρι τοῦ νῦν·
πειθοῦς αὐτὸ τοῦτο, ὅτι ὁ ἐναρξάμενος ἐν ὑμῖν ἐρ-
γον ἀγαθόν, ἐπιτελείσει ἄχρις ἡμέρας Ἰησοῦ Χριστοῦ·
καθὼς ἐστὶ δίκαιον ἐμοὶ τοῦτο φρονεῖν ὑπὲρ πάντων
ὑμῶν, διὰ τὸ ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς, ἐν τε τοῖς
δεσμοῖς μου καὶ τῇ ἀπολογίᾳ καὶ βεβαιώσει τοῦ εὐαγ-
γελίου, συγκαινωνούς μου τῆς χάριτος πάντας ὑμᾶς
ὄντας. Μάρτυς γάρ μου ἐστὶν ὁ θεός, ὡς ἐπιποθῶ
πάντας ὑμᾶς ἐν σπλάγχνοις Χριστοῦ Ἰησοῦ. Καὶ τοῦ-
το προσεύχομαι, ἵνα ἡ ἀγάπη ὑμῶν ἔτι μᾶλλον καὶ
μᾶλλον περισσεύῃ ἐν ἐπιγνώσει καὶ πάσῃ αἰσθήσει·
εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τὰ διαφέροντα, ἵνα ᾗτε εἰλι-

1. συνεπισκόποις 4. (πάντοτε . . . ὑμῶν μετὰ . . .
ποιούμενος) ΑΙ. (μετὰ χ. τ. δ. ποιούμενος) " παι-
εύμενος τὴν δέησιν μετὰ χαρᾶς ἐπὶ 7. ~ καὶ ἐν τῇ
8. → ἐστίν

- 11 κρινεῖς καὶ ἀπρόσκοποι εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, πεπληρωμένοι 'καρπὸν δικαιοσύνης τὸν διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, εἰς δόξαν καὶ ἔπαινον " Θεοῦ.
- 12 Γινάσκεις δι' ὑμᾶς βούλομαι, ἀδελφοί, ὅτι τὰ κατ' ἐμὲ μᾶλλον εἰς προκοπὴν τοῦ εὐαγγελίου ἐλήλυθεν.
- 13 ὥστε τοὺς δεσμούς μου φανεροὺς ἐν Χριστῷ γενέσθαι.
- 14 ἐν ὧ καὶ τῇ πραιτωρίῳ καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσι, καὶ τοὺς πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ, πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου, περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον ' λαλεῖν. Τινὲς μὲν καὶ διὰ φθόνον καὶ ἔριν, τινὲς δὲ καὶ δι' εὐδοκίαν τὸν Χριστὸν κηρύσσουσιν. Οἱ μὲν ' ἐξ ἀγάπης, εἰδότες, ὅτι εἰς ἀπολογίαὶ τοῦ εὐαγγελίου κείμεναι· οἱ δὲ ἐξ ἐριθείας, τὸν Χριστὸν καταγγέλλουσιν οὐχ ἀγνῶς, οἰόμενοι θλίψιν ' ἐπιφέρειν τοῖς δεσμοῖς μου. Τί γάρ; πλὴν παντὶ τρόπῳ, εἴτε προφάσει εἴτε ἀληθείᾳ, Χριστὸς καταγγέλλεται.
- 19 καὶ ἐν τούτῳ χαίρω, ἀλλὰ καὶ χαρήσομαι. Οἶδα γάρ, ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν διήσεως, καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατὰ τὴν ' ἀποκαταδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰχυνθήσομαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ, ὡς πάντοτε, καὶ νῦν μεγαλυνθήσεται Χριστὸς ἐν τῷ σώματί μου, εἴτε διὰ ζωῆς εἴτε διὰ θανάτου. Ἐμοὶ γάρ τὸ ζῆν, ' Χριστὸς, καὶ τὸ ἀποθανεῖν, κέρδος. Εἰ δὲ τὸ ζῆν ἐν σαρκί, τοῦτό μοι καρπὸς ἔργου, καὶ τί αἰρήσομαι, οὐ γνωρίζω· συνέχομαι ' δὲ ἐκ τῶν δύο, τὴν ἐπιθυμίαν " ἔχων εἰς τὸ ἀναλῦσαι, καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι· πολλῶν " γὰρ μᾶλλον κρείσσον· τὸ δὲ ἐπιμένειν ' ἐν τῇ σαρκί, ἀναγκασιότερον δι' ὑμᾶς. Καὶ τοῦ-

11. r. καρπῶν δικαιοσύνης τῶν " μοι. 14. add. τοῦ Θεοῦ f. κυρίου 17. r. ἐξ ἐριθείας . . . δεσμοῖς μου. Οἱ δὲ ἐξ ἀγάπης . . . κείμεναι. Τί γάρ; πλὴν 16. ~ ἐγείρειν 20. καταδοκίαν 21. ~ χρηστὸν, 23. r. γὰρ " ἔχων τὸ ἀναλῦσαι καὶ σὺν Χριστῷ εἶναι, πολλῶν μᾶλλον κρείσσον. " ~ γὰρ 24. ~ ἐν

το σπειοῦσθαι εἶδαι, ὅτι μενῶ καὶ ὁ συμπαράμενός πάντων
 ὑμῖν εἰς τὴν ὑμῶν προκοπὴν καὶ χαρὰν τῆς πίστεως·
 ἵνα τὸ καύχημα ὑμῶν περισσεύῃ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐν 26
 ἡμῶι, διὰ τῆς ἡμῶν παρουσίας πάλιν πρὸς ὑμᾶς.

Μόνον ἀξίας τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολὺ 27
 σώεσθε, ἵνα, εἴτε ἰλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς, εἴτε ἄπῳν,
 ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκατε ἐν ἐνὶ πνεύματι,
 μιᾷ ψυχῇ συναβλουῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου, καὶ 28
 μὴ πτερόμενοι ἐν μηδενὶ ὑπὸ τῶν ἀντικειμένων ἥτις
 ἔστιν αὐτοῖς ἰνδεις ἀπαλείας, ὡς ὑμῖν δὲ σωτηρίας·
 καὶ τοῦτο ἀπὸ Θεοῦ· ὅτι ὑμῖν ἔχαρίσθη τὸ ὑπὲρ Χρι- 29
 στοῦ, οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεῦναι, ἀλλὰ καὶ τὸ
 ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν· τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες, οἷον 30
 ἴδετε ἐν ἡμῶι, καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἡμῶι. Εἴ τις 2
 οὖν παράκλησις ἐν Χριστῷ, εἴ τι παραμύθιον ἀγά-
 πης, εἴ τις κοινωνία πνεύματος, εἴ τις σπλάγχχνα καὶ
 αἰκτιρμοί· πληρώσατέ μου τὴν χαρὰν, ἵνα τὸ αὐτὸ 2
 φρονῆτε, τὴν αὐτὴν ἀγάπην ἔχοντες, σύμφυχοι, τὸ ἐν
 φρονούντες· μηδὲν κατὰ ἐρίθειαν ἢ κεινοδοξίαν, ἀλλὰ 3
 τῇ ταπεινοφροσύνῃ ἀλλήλους ἡγοῦμενοι ὑπερέχοντας
 ἑαυτῶν· μὴ τὰ ἑαυτῶν ἕκαστος ὡς σκοποῦντες, ἀλλὰ 4
 ὡς καὶ τὰ ἑτέρων ἕκαστοι. Ἰούτο γὰρ ὡς φρονεῖσθε 5
 ἐν ὑμῖν ὁ καὶ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὃς ἐν μορφῇ Θεοῦ 6
 ὑπάρχων, οὐχ ἄρταγμόν ἡγήσατο τὸ εἶναι ὅσα θεῶν,
 ἀλλ' ἑαυτὸν ἐκένωσε, μορφὴν δούλου λαβὼν, ἐν 7
 ὁμοιωμάτι ἀνθρώπων γενόμενος, καὶ σχήματι ὡς 8
 θεὸς ὡς ἄνθρωπος· ἑταπείνωσεν ἑαυτὸν, γενόμενος

25. ~ παραμενῶ 27. ἀπῳν ἀκούω 28. γ. αὐτοῖς
 μὲν ἔστιν ἐνδ. ὡς ὑμῶν 29. ἔχαρίσθη ἀπὸ Χρι-
 στοῦ, 30. ~ εἴδετε I. ὡς γ. ὡς τῶν
 4. ἕκαστοι ὡς γ. σκοπεῖτε, III. ὅτι καὶ τὸ τῶν
 ἑτέρων ἕκαστοι τοῦτο φρονεῖτε ἐν III γ. ἕκαστος.
 Al. om. Al. transp. 5. ~ γὰρ ὡς φρονεῖτε 7. λα-
 βὼν ἐν ... ἄνθρωπος, ἑταπείνωσεν ὡς γινόμε-
 νος καὶ ... ἄνθρωπος, ἑταπείνωσεν

5-9! - The sense of this difficult passage may be this: "His
being in the form of God" i.e. invested with numerous powers & honours
on a divine mission contrast this v. with v. 7. See also John 10; 36, 36.
"Was not eagerly tenacious in retaining this Whence to God" i.e. he
considers his miraculous endowments as committed to him for the
benefit of others & as therefore was ready to resign them at the
divine command. (All agree that 10a may merely express similarity
but proper equality see - Job. 5: 17 - ch. 10: 10 - ch. 11: 12 - 13: 12. 15, 16
24; 20. - 40: 15. — ἀπαρχὴν should be understood properly for the
construction requires it. It would be trifling to say that being in the
form of God he thought it no robbery to be in the form of the
form of God - 1o the early writers understood it see Euseb. Eccles. Hist. 1. 5.
Origen Comm. on John - Novatian de Trin. c. 17.) - "But divested
himself of it assuming the form of a slave" i.e. far from claiming
any honours from men - far from usurping if authority as a king or
some of his ill-advised followers recommended - he appeared & chose
to appear in the rank of a menial servant. (In the form of God
he really existed φωσπρω. v. 6) - the form of a servant he voluntarily
took - & so on (the form of a servant he took - & so on)

"Becoming thus like other men" - i.e. as one who possessed no extra-ordinary powers (see Judges 15; 7, 11, 13, 17. Ps. 6; 7) "And being in outward appearance as an ordinary man" - (so often often expresses nothing more than simple existence - see 1. Cor. 15; 15 - Also Est. 1; 5 - Isa. 53; 9 - 1. Cor. 14; 2 - Matt. 1; 18.) "He humbled himself" i.e. still further - "becoming obedient to death even the death of the cross. Wherefore &c." - i.e. antecedently to his suffering, he was, though in a very degraded character no more than a servant of God working willingly in His name - but he is now in reward for his humbly obedience advanced to a much happier & more exalted station. Behold
C. Inq. P. 1. Vol. 3. p. 128 - 145.

- 9 ὑπήκοος μέχρι θανάτου, θανάτου δὲ σταυροῦ. Διὸ καὶ ὁ θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε, καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα
 10 τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα· ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνυ κάμψῃ ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθι-
 11 νίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται, ὅτι κύριος Ἰησοῦς Χριστός, εἰς δόξαν θεοῦ πατρὸς. Ὡς οὖν ἀγαπητοί μου, καθὼς πάντοτε ὑπηκούσατε, μὴ ὡς ἐν τῇ παρουσίᾳ μου μόνον, ἀλλὰ νῦν πολλῇ μᾶλλον ἐν τῇ ἀπουσίᾳ μου, μετὰ φόβου καὶ τρόμου τὴν
 13 ἑαυτῶν σωτηρίαν κατεργάζεσθε· ὁ θεὸς γὰρ ἐστὶν ὁ ἐνεργῶν ἐν ὑμῖν καὶ τὸ θέλει καὶ τὸ ἐνεργεῖν, ὑπὲρ
 14 τῆς εὐδοκίας. Πάντα ποιεῖτε χωρὶς ἰσχυρισμῶν καὶ διαλογισμῶν· ἵνα γένησθε ἄμεμπτοι καὶ ἀκέραιοι, τέκνα θεοῦ ἀμώμητα ἐν μέσῳ γενεᾶς σκολιᾶς καὶ διεστραμμένης· ἐν οἷς φαίνεσθε ὡς φαστῆρες ἐν κόσμῳ, λόγον ζωῆς ἐπέχοντες· εἰς καύχημα ἡμῶν εἰς ἡμέραν Χριστοῦ, ὅτι οὐκ εἰς κενὸν ἔδραμον, οὐδὲ εἰς κενὸν ἐπορίασα.
 17 Ἀλλ' εἰ καὶ σπένδομαι ἐπὶ τῇ θυσίᾳ καὶ λειτουργίᾳ τῆς πίστεως ὑμῶν, χαίρω καὶ συγχαίρω πᾶσι ὑμῖν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ ὑμεῖς χαίρετε, καὶ συγχαίρετέ μοι. Ἐλπίζω δὲ ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, Τιμόθεον ταχέως πέμψαι ὑμῖν, ἵνα κατὰ ἐνψυχῶν, γνοὺς τὰ περὶ ὑμῶν· Οὐδένα γὰρ ἔχω ἰσόψυχον, ὅστις γνησίως τὰ περὶ ὑμῶν μεριμνήσει· οἱ πάντες γὰρ τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐ τὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Τὴν δὲ δοκιμὴν αὐτοῦ γινώσκετε, ὅτι, ὡς πατὴρ τέκνον, σὺν ἡμῶν ἐδούλευσεν εἰς τὸ εὐαγγέλιον. Τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι, ὡς ἂν ἀπὶ δώ τὰ περὶ ἡμῶν, ἐξαυτῆς· πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ, ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσεται. Ἀναγ-

9. ~ τὸ ὄνομα 12. om. ὡς " μου μετὰ φόβου καὶ τρόμου, τὴν 13. ~ θεὸς " ἐνεργεῖν. Ὑπὲρ τῆς εὐδοκίας πάντα 14. ἐργῆς 15. μέσον 19. ἐνψυχῶν, 21. r. τὰ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ. 24. ἐλεύσεται.

καίον δὲ ἡγησάμην, Ἐπαφρόδιτον τὸν ἀδελφὸν καὶ
 συνεργὸν καὶ συστρατιώτην μου, ὑμῶν δὲ ἀπόστολον,
 καὶ λειτουργὸν τῆς χρείας μου, τίμψαι πρὸς ὑμᾶς·
 ἐπειδὴ ἐπιποθῶν ἦν πάντας ὑμᾶς, καὶ ἀδελμονῶν, διό- 26
 τι ἠκούσατε ὅτι ἡσθένησε. Καὶ γὰρ ἡσθένησε παρα- 27
 πλῆσιον Ἐθανάτῳ· ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν· οὐκ
 αὐτὸν δὲ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐμὲ, ἵνα μὴ λύπην ἐπὶ
 "λύπην σχῶ. Σπουδαιοτέρως οὖν ἐπεμψα αὐτὸν, ἵνα 28
 ἰδόντες ἑαυτὸν πάλιν, χαρῆτε, καὶ γὰρ ἀλυπότερος ὢ.
 Προσδέχεσθε οὖν αὐτὸν ἐν κυρίῳ μετὰ πάσης χαρᾶς, 29
 καὶ τοὺς τοιούτους ἐντίμους ἔχετε· ὅτι διὰ τὸ ἔργον 30
 τοῦ Χριστοῦ μέχρι θανάτου ἡγγισε, " παραβουλεύσα-
 μενος τῇ ψυχῇ, ἵνα ἀναπληρώσῃ τὸ ὑμῶν ὑστέρημα
 τῆς πρὸς με λειτουργίας.

Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί μου, χαίρετε ἐν κυρίῳ· τὰ 3
 αὐτὰ γράφειν ὑμῖν, ἐμοὶ μὲν οὐκ ὀκνηρὸν, ὑμῖν δὲ
 ἄσφαλές.

Βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργά- 2
 τας, βλέπετε τὴν κατατομήν. Ἡμεῖς γὰρ ἐσμὲν ἡ πε- 3
 ριτομή, οἱ πνεύματι Ἐφ' λατρεύοντες, καὶ καυχώμε-
 νοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες·
 καίπερ ἐγὼ ἔχων πεποιθήσιν καὶ ἐν σαρκί. Εἴ τις 4
 δοκεῖ ἄλλος πεποιθέναι ἐν σαρκί, ἐγὼ μᾶλλον· περι- 5
 τομή· ὀκταήμερος, ἐκ γένους Ἰσραὴλ, φυλῆς Βενιαμίν,
 Ἑβραῖος ἐξ Ἑβραίων, κατὰ νόμον Φαρισαῖος, κατὰ 6
 ζῆλον διώκων τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ δικαιοσύνην τὴν
 ἐν νόμῳ γινόμενος ἄμεμπτος. Ἄλλ' ἅτινα ἦν μοι 7
 κέρδη, ταῦτα ἡγημαὶ διὰ τὸν Χριστὸν ζημίαν. Ἀλλὰ 8
 μὲν οὖν καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερ-

26. add. ἰδεῖν, 27. θανάτου· " γ. λύπη 28. αὐ-
 τὸν, πάλιν χαρῆτε, 30. → τοῦ Χριστοῦ Al. Χρι-
 στοῦ Al. κυρίου f. Θεοῦ " γ. Ὑπαραβουλεύσάμενος
 1. add. τὸ 3. Ὑπιδιού 5. περιτομή 7. om. Ἀλλ'
 8. γ. μενουῖν γε

ἔχον τῆς γνώσεως Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου μου,
 (δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύδαλα
 9 εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερδήσω, καὶ εὐρεθῶ ἐν αὐτῷ, μὴ
 ἔχων ἐμὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ νόμου, ἀλλὰ τὴν διὰ
 πίστεως Χριστοῦ, τὴν ἐκ Θεοῦ ἡ δικαιοσύνην "ἐπὶ τῇ
 10 πίστει) τοῦ γινῶναι αὐτὸν, καὶ τὴν δύναμιν τῆς ἀνα-
 στάσεως αὐτοῦ, καὶ τὴν κοινωνίαν τῶν παθημάτων
 11 αὐτοῦ, ἡ συμμορφούμενος τῷ θανάτῳ αὐτοῦ, εἶπας
 12 κατανήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τῶν νεκρῶν. Οὐχ ὅτι
 ἤδη ἔλαβον, ἢ ἤδη τετελείωμαι· διώκω δὲ, εἰ καὶ κα-
 13 ταλάσω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην ὑπὸ ἡ Χριστοῦ. Ἀδελ-
 14 φοί, ἐγὼ ἑμαυτὸν οὐ λογίζομαι κατεληφέναι· ἐν δὲ,
 τὰ μὲν ὀπίσω ἐπιλανθανόμενος, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν
 ἐπεκτεινόμενος, ἡ κατὰ σκοπὸν διώκω ἐπὶ τὸ βραβεῖον
 15 τῆς ἄνω κλήσεως τοῦ Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ὅσοι
 οὖν τέλειοι, τοῦτο φρονῶμεν καὶ εἴ τι ἑτέρως φρο-
 16 νεῖτε, καὶ τοῦτο ὁ Θεὸς ὑμῖν ἀποκαλύψει· πλὴν εἰς
 17 ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν. Συμμιμηταί μου
 γίνεσθε, ἀδελφοί, καὶ σκοπεῖτε τοὺς οὕτω περιπα-
 18 τοῦντας καθὼς ἔχετε τύπον ἡμᾶς. Πολλοὶ γὰρ περι-
 πατοῦσιν, οὓς πολλάκις ἔλεγον ὑμῖν, νῦν δὲ καὶ
 κλαίων λέγω, τοὺς ἐχθροὺς τοῦ σταυροῦ τοῦ Χρι-
 19 στοῦ ὧν τὸ τέλος ἀπάλεια, ὧν ὁ Θεὸς ἡ κοιλία, καὶ
 ἡ δόξα ἐν τῇ αἰσχύνῃ αὐτῶν, οἱ τὰ ἐκίγεια φρονοῦν-
 20 τες. Ἡμῶν γὰρ τὸ πολίτευμα ἐν οὐρανοῖς ὑπάρχει,
 ἐξ οὗ καὶ σωτῆρα ἀπεκδεχόμεθα κύριον Ἰησοῦν Χρι-
 21 στὸν, ὃς μετασχηματίζει τὸ σῶμα τῆς ταπεινώσεως
 ἡμῶν ἡ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ, κατὰ

9. δικαιοσύνην· ἐπὶ τῇ πίστει τοῦ "om. ἐπὶ τῇ
 πίστει. Al. ἐν πίστει. 10. ~ συμμορφοφίζόμενος
 12. add. ἢ ἤδη δεδικαίωμαι, " r. τοῦ Χριστοῦ Ἰη-
 σοῦ. 13. οὐκ 14. κατασκοπῶν 16. † κανόνι, τὸ
 αὐτὸ φρονεῖν. Al. om. κανόνι, Al. om. vel transp. τὸ
 αὐτὸ φρονεῖν. 18. add. ἑτέρως, f. κατὰ τὴν σάρακα,
 21. † εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ

τὴν ἐπίργειαν τοῦ δύνασθαι αὐτὸν καὶ ὑποτάξαι ἑαυ-
τῷ τὰ πάντα. Ὡστε ἀδελφοί μου ἀγαπητοὶ καὶ ἐπι- 4
πόθητοι, χαρὰ καὶ στίφάνός μου, οὕτω στήκετε ἐν
κυρίῳ, ἀγαπητοί.

Εὐοδίαν παρακαλῶ, καὶ Σοντύχην παρακαλῶ, 2
τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν κυρίῳ· ἵνα ἰσαῶ καὶ σὶ, "σώ- 3
ζῃς γήσεις, συλλαμβάνου αὐταῖς, αἵτινες ἐν τῷ
εὐαγγελίῳ συνήβλησάν μοι, μετὰ καὶ Κλήμειςτος καὶ
τῶν λοιπῶν συνεργῶν μου, ὧν τὰ ὀνόματα ἐν βίβλῃ
ζῆς. Χαίρετε ἐν κυρίῳ πάντοτε· πάλιν ἰρῶ, 4
χαίρετε. Τὸ ἐπισκεῖς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώ- 5
ποις. Ὁ κύριος ἐγγύς· μηδὲν μεριμνᾶτε, ἀλλ' ἐν 6
παντὶ τῇ προσευχῇ καὶ τῇ δεήσει μετὰ εὐχαριστίας
τὰ αἰτήματα ὑμῶν γνωρίζεσθαι πρὸς τὸν Θεόν· καὶ 7
ἡ εἰρήνη τοῦ Θεοῦ ἡ ὑπερέχουσα πάντα νοῦν, φρου-
ρήσει τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ τὰ νοήματα ὑμῶν ἐν
Χριστῷ Ἰησοῦ. Τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί, ὅσα ἐστὶν 8
ἀληθῆ, ὅσα σεμνὰ, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνὰ, ὅσα προσ-
φιλῆ, ὅσα εὐφημα, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος,
ταῦτα λογίζεσθε· ἃ καὶ ἐμάθετε καὶ παρελάβετε, καὶ 9
ἠκούσατε καὶ εἶδετε ἐν ἱεροῖς, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ
Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

Ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως, ὅτι ἤδη ποτὲ ἀν- 10
εθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε,
'ἡκαιρεῖσθε δέ. Οὐκ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ 11
γὰρ ἐμαθον, ἐν οἷς εἰμι, ἀντάρκης εἶναι. Οἶδα ἃ καὶ 12
ταπεινωσθαι, οἶδα καὶ περισσεύειν· ἐν παντὶ καὶ ἐν
πᾶσι μεμύημαι, καὶ χορτάζεσθαι καὶ πεινᾶν, καὶ πε-
ρισσεύειν καὶ ὑστερεῖσθαι· πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυ- 13
ναμοῦντί με. Πλὴν καλῶς ἐποίησατε, συγκατοι- 14

2. Εὐοδίαν 3. γ. καὶ " γήσεις γεγέρμανε σύζυγι,
4. κυρίῳ· πάντοτε, πάλιν 7. σώματα 8. add. ἐπι-
στήμης, 10. ὑστερεῖσθε 11. Conj. Οὐχ, ὅτι (f. ὡς)
καθυστερήσα, λέγω 12. γ. δὲ 13. † Χριστῷ.

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

- 15 ἤσαντίς μου τῇ θλίψει. Οἶδατε δὲ καὶ ὑμεῖς, Φιλιπ-
 πῆσιοι, ὅτι ἐν ἀρχῇ τοῦ εὐαγγελίου, ὅτε ἐξῆλθον ἀπὸ
 Μακεδονίας, οὐδεμία μοι ἐκκλησία ποινώνησεν εἰς
 16 λόγον δόσεως καὶ λήψεως, εἰ μὴ ὑμεῖς μόνοι· ὅτι καὶ
 ἐν Θεσσαλονίκη καὶ ἄπαξ καὶ δις εἰς τὴν χρεῖαν μοι
 17 ἐπέμψατε. Οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ
 18 τὸν καρπὸν τὸν πλεονάζοντα εἰς λόγον ὑμῶν. Ἀπίχω
 δὲ πάντα, καὶ περισσεύω πεπληρωμαι, δεξιόμενος
 'παρὰ Ἐπαφροδίτου τὰ παρ' ὑμῶν, ὁσμήν ἐνωδίας,
 19 θυσίαν δεκτὴν, εὐάρεστον τῷ θεῷ. Ὁ δὲ θεός μου
 'πληρώσει πᾶσαν χρεῖαν ὑμῶν κατὰ τὸν πλοῦτον
 20 αὐτοῦ ἐν δόξῃ, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Τῷ δὲ θεῷ καὶ
 πατρὶ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
 'Αμήν.
 21 Ἀσπάσασθε πάντα ἅγιον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀσπά-
 22 ζονται ὑμᾶς οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί· ἀσπάζονται ὑμᾶς
 πάντες οἱ ἅγιοι, μάλιστα δὲ οἱ ἐκ τῆς Καίσαρος οἰ-
 23 κίας. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. " Ἀμήν.

16. σπ. εἰς 18. σπ. παρὰ Ἐπαφροδίτου 19. Ὑπλη-
 ρώσαι 23. ἡμῶν " Ἀμήν.

ΠΑΥΛΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος
 Θεοῦ, καὶ Τιμόθεος ὁ ἀδελφός, τοῖς ἐν Ἑκκλησίαις
 ἁγίοις καὶ πιστοῖς ἀδελφοῖς ἐν Χριστῷ· χάρις ὑμῖν
 καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν¹.

Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ² καὶ πατρὶ τοῦ κυρίου³
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πάντοτε, ὡς περὶ ὑμῶν προσευ-
 χόμενοι, ἀκούσαντες τὴν πίστιν ὑμῶν ἐν Χριστῷ Ἰη-
 σοῦ, καὶ τὴν ἀγάπην⁴ τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους, διὰ
 τὴν ἐλπίδα τὴν ἀποκατέστη ὑμῖν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἣν
 προηκούσατε ἐν τῇ λόγῳ τῆς ἀληθείας τοῦ εὐαγγε-
 λίου, τοῦ παρόντος εἰς ὑμᾶς, καθὼς καὶ ἐν παντὶ τῷ⁵
 κόσμῳ, καὶ ἔστι κατεπορευόμενον⁶ καὶ ἀνέμε-
 νον, καθὼς καὶ ἐν ὑμῖν, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκούσατε καὶ
 ἐπέγνωτε τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ· καθὼς⁷
 καὶ ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρά τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου
 ἡμῶν, ὅς ἐστι πιστὸς ὑπὲρ⁸ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χρι-
 στοῦ· ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύ-
 ματι. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠκού-
 σαμεν, οὐ παυόμεθα ὑπὲρ ὑμῶν προσευχόμενοι, καὶ

2. ≈ Κολασσαῖς " † καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

3. → καὶ ΑΙ. τῷ f. καὶ τῷ " Χριστοῦ, πάντοτε περὶ

III ὑπὲρ 4. ὣς ἔχετε 6. ≈ κόσμῳ ἔστι

" r. om. καὶ ἀνέμενον, 7. ‡ καὶ " ≈ ἡμῶν

- αἰτούμενοι, ἵνα πληρωθῇτε τὴν ἐπίγνωσιν τοῦ θελή-
ματος αὐτοῦ ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ συνίσει πνευματικῇ·
10 περιπατῆσαι ἁξίως τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρεσκίαν,
ἐν παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ καρποφοροῦντες καὶ αὐξανόμε-
11 νοι ἡ ἐπίγνωσι τοῦ θεοῦ· ἐν πάσῃ δυνάμει δυνα-
μούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν
12 ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς· εὐχαριστοῦν-
τες τῷ πατρὶ τῷ ἰκανώσαντι ἡμᾶς εἰς τὴν μερίδα
τοῦ κλήρου τῶν ἁγίων ἐν τῷ φωτί·
13 Ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκοτούς,
καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης
14 αὐτοῦ· ἐν ᾧ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν, τὴν ἄφεσιν
15 τῶν ἁμαρτιῶν· ὃς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ
16 ἀρρέτου, πρωτότοκος πάσης κτίσεως· ὅτι ἐν αὐτῷ
ἐκτίσθη τὰ πάντα, τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ
τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι, εἴτε
κυριότητες, εἴτε ἀρχαί, εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι'
17 αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἐκτισται· καὶ αὐτός ἐστι πρὸ
18 πάντων, καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ συνέστηκε· καὶ
αὐτός ἐστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ σώματος, τῆς ἐκκλησίας·
ὃς ἐστιν ἡ ἀρχὴ, πρωτότοκος ἐκ τῶν νεκρῶν, ἵνα γέ-
19 νηται ἐν πᾶσιν αὐτὸς πρωτεύων· ὅτι ἐν αὐτῷ ἐθδό-
20 κησε πᾶν τὸ πλήρωμα· κατοικῆσαι, καὶ δι' αὐτοῦ ἀπο-
καταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτὸν, εἰρηνοποιήσας διὰ
τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ αὐτοῦ, δι' αὐτοῦ, εἴτε τὰ
21 ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. Καὶ ὑμᾶς,
ποτὲ ὄντας ἀπηλλοτριωμένους καὶ ἐχθροὺς τῇ δια-
νοίᾳ ἢ τοῖς ἔργοις τοῖς πονηροῖς, νυνὶ δὲ ἀποκατήλ-

10. † ὑμᾶς ἡ γ. Ὡς εἰς τὴν ἐπίγνωσιν *Al.* ἐν τῇ ἐπι-
γνώσει 11. μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς εὐχαριστ.
12. *add.* θεῷ τῷ *f.* θεῷ καὶ ἡ καλίσαντι 14. † διὰ
τοῦ αἵματος αὐτοῦ, 16. *om.* τὰ *Al.* τά τε 17. *om.* τὰ
18. ἡ ἀρχή, *f.* ἀπαρχή, 19. *add.* τῆς θεότητος
20. αὐτόν, ἡ → δι' αὐτοῦ, 21. τῆς διανοίας ὑμῶν *f.*
τῆς διανοίας αὐτοῦ

λαξεν ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς ἑ αὐτοῦ διὰ τοῦ θανά- 22
του, παραστήσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγ-
κλήτους κατενώπιον ἑ αὐτοῦ· εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει 23
θεθεμελιωμένοι καὶ ἰδραῖοι, καὶ μὴ μετακινούμενοι
ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου οὗ ἠκούσατε, τοῦ
κηρυχθέντος ἐν πάσῃ ἑ τῇ κτίσει τῇ ὑπὸ τὸν οὐρανόν·
οὗ ἐγενόμην ἐγὼ Παῦλος διάκονος.

Ἦν χαίρω ἐν τοῖς παθήμασιν ἑ ὑπὲρ ὑμῶν, καὶ 24
ἀνταναπληρῶ τὰ ὑστερήματα τῶν θλίψεων τοῦ Χρι-
στοῦ ἐν τῇ σαρκί μου ὑπὲρ τοῦ σώματος αὐτοῦ, ὃ
ἐστὶν ἡ ἐκκλησία· ἥς ἐγενόμην ἐγὼ διάκονος κατὰ 25
τὴν οἰκονομίαν τοῦ Θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι εἰς ὑμᾶς,
πληρῶσαι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, τὸ μυστήριον τὸ ἀπο- 26
κεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν,
ἡ νῦν δὲ ἐφανερώθη τοῖς ἑ ἀγίοις αὐτοῦ· οἷς ἠθέλησεν 27
ὁ Θεὸς γνωρίσαι, τίς ὁ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστη-
ρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὅς ἐστι Χριστὸς ἐν ὑμῖν,
ἡ ἐλπὶς τῆς δόξης· ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν, κηρύτ- 28
τοῦντες πάντα ἄνθρωπον, καὶ διδάσκοντες ἑ πάντα ἄν-
θρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ, ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄν-
θρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ ἑ· εἰς ὃ καὶ κοπιῶ, ἀγωνι- 29
ζόμενος κατὰ τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ τὴν ἐνεργουμένην
ἐν ἐμοὶ ἐν δυνάμει.

Θέλω γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι, ἡλίκον ἀγῶνα ἔχω περὶ 2
ὑμῶν καὶ τῶν ἐν Λαοδικείᾳ ἑ, καὶ ὅσοι οὐχ ἐωράκασιν
τὸ πρόσωπόν μου ἐν σαρκί· ἵνα παρακληθῶσιν αἱ καρ- 2
δίαι αὐτῶν, ἑ συμβιβασθέντες ἐν ἀγάπῃ καὶ εἰς πάντα
πλοῦτον τῆς πληροφορίας τῆς συνέσεως, εἰς ἐπίγνω-
σιν τοῦ μυστηρίου τοῦ Θεοῦ ἑ· ἐν ᾧ εἰσι πάντες οἱ 3

22. αὐτοῦ, ἑ αὐτοῦ. 23. τῇ 24. Ὅς νῦν ἑ † μου
26. ὃ νῦν ἐφανερώθη *f.* νῦν δὲ φανερωθῆν ἑ ἀπο-
στόλοις 27. ὃ 28. → πάντα ἄνθρωπον ἑ † Ἰησοῦ.
1. *add.* καὶ τῶν ἐν Ἱερραπόλει, 2. *r.* συμβιβασθέντων
ἑ † καὶ πατὴρ καὶ τοῦ Χριστοῦ. *Al.* ἐν Χριστῷ. *f.*
ὃ ἐστὶ Χριστός. *f.* πατὴρ τοῦ Χριστοῦ. *Alit* aliter.

4 Θεσαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοι.
 5 Τοῦτο δὲ λέγω, ἵνα μὴ τις ὑμᾶς παραλογίζεται ἐν
 6 πῶδανολογίᾳ. Εἰ γὰρ καὶ τῇ σαρκὶ ἄπειμι, ἀλλὰ τῷ
 7 πνεύματι σὺν ὑμῖν εἰμι, χαίρω καὶ βλέπω ὑμῶν
 8 τὴν τάξιν, καὶ τὸ ἑστερέωμα τῆς εἰς Χριστὸν πίστεως
 9 ὑμῶν. Ὡς οὖν παρελάβετε τὸν Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν
 10 κύριον, ἐν αὐτῷ περιπατεῖτε, ῥριζωμένοι καὶ ἐποι-
 11 κοδομούμενοι ἐν αὐτῷ, καὶ βεβαιούμενοι ἐν τῇ πίστει,
 12 καθὼς ἐδιδάχθητε, περισσεύοντες ἐν αὐτῇ ἐν εὐχα-
 13 ριστίᾳ. Βλέπετε, μὴ τις ὑμᾶς ἔσται ὁ συλαγω-
 14 γῶν διὰ τῆς φιλοσοφίας καὶ κενῆς ἀπάτης, κατὰ τὴν
 15 παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κό-
 16 σμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν. "Οτι ἐν αὐτῷ κατοικεῖ
 17 πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς, καὶ ἔστε
 18 ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι ὅς ἐστιν ἡ κεφαλὴ πάσης
 19 ἁρχῆς καὶ ἐξουσίας ἐν ᾗ καὶ περιετμήθητε περιτομῇ
 20 ἀχειροποιήτῃ, ἐν τῇ ἀπεκδύσει τοῦ σώματος τῆς σαρ-
 21 κος, ἐν τῇ περιτομῇ τοῦ Χριστοῦ, συνταφέντες αὐτῷ
 22 ἐν τῷ βυπτίσματι ἐν ᾗ καὶ συνηγέρθητε διὰ τῆς πί-
 23 στεως τῆς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ τοῦ ἐγείραντος αὐτὸν
 24 ἐκ νεκρῶν καὶ ὑμᾶς, νεκροὺς ὄντας ἐν τοῖς παρα-
 25 πτώμασι καὶ τῇ ἀκροβυστίᾳ τῆς σαρκὸς ὑμῶν, " συνε-
 26 ζωοποίησε σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ
 27 παραπτώματα ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον
 28 τοῖς δόγμασι, ὃ ἦν ὑπεραντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἤρκεν
 29 ἐκ τοῦ μίσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ ἀπεκδυ-
 30 σάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, ἰδειγμάτισεν ἐν
 31 παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ. Μὴ
 32 οὖν τις ὑμᾶς κρινέτω ἐν βρώσει ἢ ἐν πόσει, ἢ ἐν

5. ὑστέρημα 7. → ἐν αὐτῇ 10. ἐκκλησίας ἐν
 11. † τῶν ἀμαρτιῶν 12. † τῶν 13. → ἐν
 " συνεζωοποίησεν ὑμᾶς (f. ἡμᾶς) σὺν 14. ἤρεν 15. τὴν σάρκα τὰς ἐξουσίας, 16. ἐν αὐ-
 τῷ. Al. ἐν σταυρῷ. f. ἐν τῷ ξυλῷ.

15. Allusio ad triumphum Romanum. Kanon.

'μέρει ἰορτῆς ἢ νομηνίας ἢ σαββάτων· ἃ ἴσθι σκιὰ 17
 τῶν 'μελλόντων, τὸ δὲ σῶμα "Χριστοῦ. Μηδεὶς ὑμᾶς 18
 καταβραβεύειτω, δέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ καὶ θρη-
 σκεῖα τῶν ἀγγέλων, ἃ 'μὴ "ἰώρακεν "ἔμβατεύων,
 εἰκῇ φυσιούμενος ὑπὸ τοῦ νοὸς τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, καὶ 19
 οὐ κρατῶν τὴν κεφαλὴν, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα, διὰ
 τῶν ἁφῶν καὶ συνδέσμων ἐπιχορηγούμενοι καὶ συμβι-
 βαζόμενοι, αὔξει τὴν αὔξησιν τοῦ Θεοῦ. Εἰ' ἀπε- 20
 θάνετε σὺν "Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου,
 τί ὡς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε· Μὴ ἄψῃ, μηδὲ 21
 γεύσῃ, μηδὲ δίγῃς; (ἃ ἴσθι πάντα εἰς φθορὰν τῇ ἀπο- 22
 χρέσει,) κατὰ τὰ ἐντάλματα καὶ διδασκαλίας τῶν ἀν-
 θρώπων· ἅτινα ἴσθι λόγον μὲν ἔχοντα σοφίας ἐν ἑθι- 23
 λοθησκειᾷ καὶ ταπεινοφροσύνῃ 'καὶ ἀφειδία σώματος,
 οὐκ ἐν τιμῇ τινι, πρὸς πλησμονὴν τῆς σαρκός. Εἰ 3
 οὖν συνηγέρθητε τῷ Χριστῷ, τὰ ἄνω ζητεῖτε, οὗ ὁ
 Χριστὸς ἴσθιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ καθήμενος· τὰ ἄνω 2.
 φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς. Ἀπεθάνετε γὰρ, καὶ 3
 ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ 'Χριστῷ ἐν τῷ Θεῷ·
 ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῇ, ἡ ζωὴ 'ἡμῶν, τότε καὶ 4
 ὑμεῖς σὺν αὐτῷ φανερωθήσεσθε ἐν δόξῃ.

Νεκρώσατε οὖν τὰ μέλη 'ὑμῶν, τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, 5
 πορνείαν, ἀκαθαρσίαν, πάθος, ἐπιθυμίαν κακὴν, καὶ
 τὴν πλεονεξίαν, ἣτις ἴσθιν εἰδωλολατρεία· δι' αὐτῆς 6
 χεῖται ἡ ὀργὴ τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῆς ἀπειθείας·
 ἐν οἷς καὶ ὑμεῖς περιεπατήσατέ ποτε, ὅτε ἐζήτε ἐν 7
 'αὐτοῖς· νυνὶ δὲ ἀπόθεσθε καὶ ὑμεῖς τὰ πάντα, ὀργὴν, 8
 θυμὸν, κακίαν, βλασφημίαν, αἰσχρολογίαν ἐκ τοῦ στό-
 ματος ὑμῶν· μὴ ψεύδεσθε εἰς ἀλλήλους· ἀπεικδυσάμε- 9

16. ἡμέρα 17. *Conj.* μενόντων, "† τοῦ 18. ≡ μὴ *Al.*
 οὐχ "ἰωράκαμεν ἐμβατεύειν, *Al. conj.* ἰώρα πε-
 μβατεύειν, "ἔμβατεύων εἰκῇ, 20. † οὖν "† τῷ
 23. *add.* τοῦ νοὸς 3. Θεῷ ἐν Χριστῷ· 4. ~ ὑμῶν,
 5. *om.* ὑμῶν, 7. ~ τούτοις·

νοι τὸν παλαῖον ἀνθρώπου σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ,
 10 καὶ ἐκδυσάμενοι τὸν νέον, τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπί-
 11 γνωσιν πατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν· ὅπου οὐκ
 ἐν Ἑλλήνι καὶ Ἰουδαίῳ· περιτομή καὶ ἀκροβυστία·
 βάρβαρος, Σκύθης· δούλος, ἐλεύθερος· ἀλλὰ τὰ
 12 πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός. Ἐνδύσασθε οὖν, ὡς
 ἐκλεκτοὶ τοῦ Θεοῦ ἅγιοι καὶ ἡγαπημένοι, σπλάγχχνα
 οἰκτιρμοῦ, χρηστότητα, ταπεινοφροσύνην, πραότητα,
 13 μακροθυμίαν· ἀνεχόμενοι ἀλλήλων, καὶ χαριζόμενοι
 ἑαυτοῖς, ὡς καὶ πρὸς τινὰ ἔχη· μομφὴν καθὼς καὶ
 14 ὁ Χριστὸς ἠχαρίσατο ὑμῖν, οὕτω καὶ ὑμεῖς·) ἐπὶ πᾶσι
 δεξιὰς τῆν ἀγάπην, ἥτις ἐστὶ σύνδεσμος τῆς ἁ-
 15 λωότητος· καὶ ἡ εἰρήνη τοῦ Χριστοῦ βραβεύεται ἐν
 ταῖς καρδίαις ὑμῶν, εἰς ἣν καὶ ἐκλήθητε ἐν ἐνὶ σώ-
 16 ρατι· καὶ εὐχάρισται γίνεσθε. Ὁ λόγος τοῦ Χρι-
 στοῦ ἐνοικεῖται ἐν ὑμῖν· πλουσίας· ἐν πάσῃ σοφίᾳ
 διδάσκοντες, καὶ νοθετοῦντες ἑαυτοὺς ψαλμοῖς καὶ
 ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς, ἐν χάριτι ᾄδοντες ἐν
 17 τῇ καρδίᾳ ὑμῶν τῷ Θεῷ· καὶ πᾶν ὃ, τι ἂν ποι-
 ῇτε, ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πάντα ἐν ὀνόματι κυρίου
 Ἰησοῦ, εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ δι' αὐτοῦ.
 18 Αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδράσιν, ὡς ἀν-
 19 ἦκεν ἐν κυρίῳ. Οἱ ἄνδρες, ἀγαπάτε τὰς γυναῖκας,
 20 καὶ μὴ πικραίνεσθε πρὸς αὐτάς. Τὰ τέκνα, ὑπα-
 κούετε τοῖς κυρίοις κατὰ πάντα· τοῦτο γὰρ ἐστὶν ἐνά-
 21 ρστον ἐν κυρίῳ. Οἱ πατέρες, μὴ ἐρεθίζετε τὰ τέ-
 22 κνα ὑμῶν, ἵνα μὴ ἀθυρήσιν. Οἱ δούλοι, ὑπα-

11. → τὰ 12. r. οἰκτιρμῶν, 13. μέμφιν. Al. ὀργήν.

14. ≈ ὁ f. ὅς ἡ ἐνότητος 15. r. Θεοῦ 16. πλου-

σίας ἐν πάσῃ σοφίᾳ· διδάσκοντες καὶ νοθετοῦντες
 ἑαυτοὺς, ψαλμοῖς ὕμνοις ᾠδαῖς πνευματικαῖς ἐν χά-
 ριτι ᾄδοντες " r. τῇ καρδίᾳ " r. Ὑκυρίῳ·

17. Ὑκυρίου " → καὶ 18. † ἰδίοις 19. add. ὑμῶν,

20. r. τῷ κυρίῳ. 21. Ὑπαροργίζετε

3P

9. Hæc ratio loquendi ducta sit ab activity. Han. n.

πούτε 'κατὰ πάντα τοῖς κατὰ σάρκα κυρίοις, μὴ ἐν
 "ὀφθαλμοδουλείαις, ὡς ἀνθρωπάριστοι, ἀλλ' ἐν ἀπλό-
 τητι καρδίας, φοβούμενοι τὸν "κύριον· καὶ πᾶν 'ὅ, τι 23
 εἰς ποιῆτε, ἐκ ψυχῆς ἐργάζεσθε, ὡς τῷ κυρίῳ "καὶ
 οὐκ ἀνθρώποις· εἰδότες, ὅτι ἀπὸ κυρίου ἀπολήψεσθε 24
 τὴν ἀνταπόδοσιν τῆς κληρονομίας· τῷ 'γὰρ κυρίῳ
 Χριστῷ δουλεύετε. 'Ὁ 'δὲ ἀδικῶν κομιεῖται ὁ ἡδίκη- 25
 σε· καὶ οὐκ ἔστι προσωποληψία. Οἱ κύριοι, τὸ δι- 4
 καιον 'καὶ τὴν ἰσότητα τοῖς δούλοις παρέχεσθε, εἰδό-
 τες, ὅτι καὶ ὑμεῖς ἔχετε κύριον ἐν οὐρανοῖς.

Τῇ προσευχῇ προσκαρτερεῖτε, γρηγοροῦντες ἐν αὐ- 2
 τῇ, ἐν εὐχαριστίᾳ· προσευχόμενοι ἅμα καὶ περὶ ἡμῶν, 3
 ἵνα ὁ Θεὸς ἀνοιξῇ ἡμῖν θύραν τοῦ 'λόγου, λαλῆσαι τὸ
 μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, "δι' ὃ καὶ δέδεμαι· ἵνα φανε- 4
 ρώσω αὐτὸ, ὡς δεῖ με λαλῆσαι. Ἐν σοφίᾳ περιπα- 5
 τεῖτε πρὸς τοὺς ἔξω, τὸν καιρὸν ἐξαγοραζόμενοι. 'Ὁ 6
 λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἡρυγμένος, εἰ-
 δέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐν ἰκαστῷ ἀποκρίνεσθαι.

Τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικός ὁ ἀγα- 7
 πητὸς ἀδελφὸς καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν
 κυρίῳ· ὃν ἐπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα 'γινῶ 8
 τὰ περὶ ὑμῶν, καὶ παρακαλῶ τὰς καρδίας ὑμῶν
 σὺν Ὀνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὃς ἐστίν 9
 ἐξ ὑμῶν· πάντα ὑμῖν γνωριεῦσι τὰ ὧδε. 'Ἀσπάζε- 10
 ται ὑμᾶς Ἀρίσταρχος ὁ συναιχμαλώτός μου, καὶ Μάρ-
 κος ὁ ἀνεψιὸς Βαρνάβα, περὶ οὗ ἐλάβετε ἐπιτολὰς·
 (εἰς ἐλθὲ πρὸς ὑμᾶς, δέξασθε αὐτόν) καὶ Ἰησοῦς ὁ 11
 λεγόμενος Ἰούστος· οἱ ὄντες ἐκ περιτομῆς· οὗτοι μό-
 νοι συνεργοὶ εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οἵτινες ἐγε-

22. om. κατὰ πάντα "Ὀφθαλμοδουλεία, "r. Ὁ Θε-
 όν· 23. ~ ὅ εἰς " add. δουλεύοντες f. ἀρίστοις
 24. ~ γὰρ 25. ~ γὰρ 1. κατὰ 2. om. ἐν εὐχαρι-
 στίᾳ 3. om. λόγου, " διὸ f. δι' ὃν 8. ~ γινώτε
 τὰ περὶ ἡμῶν,

1. Εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ πάντων ὑμῶν, 2
 μνησθῆναι ὑμῶν ποιούμενοι ἐπὶ τῶν 'προσευχῶν ἡμῶν,
 ἀδιαλείπτως μνημονεύοντες 'ὑμῶν τοῦ ἔργου τῆς πί- 3
 στεως, καὶ τοῦ κόπου τῆς ἀγάπης, καὶ τῆς ὑπομονῆς
 ✓ "τῆς ἐλπίδος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἔμπρο-
 σθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν εἰδότες, ἀδελφοὶ 4
 ✓ ἡγαπημένοι ὑπὸ Θεοῦ, τὴν ἐκλογὴν ὑμῶν ὅτι τὸ εὐ- 5
 αγγέλιον ἡμῶν οὐκ ἐγενήθη 'εἰς ὑμᾶς ἐν λόγῳ μόνον,
 ἀλλὰ καὶ ἐν δυνάμει, καὶ ἐν πνεύματι ἁγίῳ, καὶ ἐν
 πληροφορίᾳ πολλῇ· καθὼς οἴδατε οἱ ἐγενήθημεν "ἐν 6
 ὑμῖν δι' ὑμᾶς. Καὶ ὑμεῖς μιμηταὶ ἡμῶν ἐγενήθητε καὶ 6
 τοῦ κυρίου, δεξάμενοι τὸν λόγον ἐν ᾧ ἔλπιει πολλῇ με-
 τὰ χαρᾶς πνεύματος ἁγίου· ὥστε γενέσθαι ὑμᾶς 'τύ- 7
 πους πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ "τῇ 8
 Ἀχαΐᾳ. Ἀφ' ὑμῶν γὰρ ἐξήχεται ὁ λόγος τοῦ κυρίου 8
 οὐ μόνον ἐν τῇ Μακεδονίᾳ καὶ 'Ἀχαΐᾳ, ἀλλὰ "καὶ
 ἐν παντὶ τόπῳ ἡ πίστις ὑμῶν ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐξελέ-
 λυθεν· ὥστε μὴ χρεῖαν ἡμᾶς ἔχειν λαλεῖν τι. Αὐτοὶ 9
 γὰρ περὶ 'ἡμῶν ἀπαγγέλλουσιν, ὅποιαν εἴσοδον "ἔσχο-
 μεν πρὸς ὑμᾶς, καὶ πῶς ἐπεστρέψατε πρὸς τὸν Θεὸν
 ἀπὸ τῶν εἰδώλων, δουλεύειν Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ,
 καὶ ἀναμένειν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐκ τῶν οὐρανῶν, ὃν 10
 ἡγείρει ἐκ 'τῶν νεκρῶν, Ἰησοῦν, τὸν ῥυόμενον ἡμᾶς
 ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς ἐρχομένης.
2. Αὐτοὶ γὰρ οἴδατε, ἀδελφοὶ, τὴν εἴσοδον ἡμῶν τὴν 2
 πρὸς ὑμᾶς, ὅτι οὐ κενὴ γέγονεν· ἀλλὰ 'προκαθόντες 2
 καὶ ὑβρισθέντες, καθὼς οἴδατε, ἐν Φιλίπποις, ἐπαρ-
 ῆρησιασάμεθα ἐν τῷ Θεῷ ἡμῶν λαλῆσαι πρὸς ὑμᾶς τὸ

2. προσευχῶν ἡμῶν ἀδιαλείπτως, 3. τοῦ ἔργ. τῆς
 πίστ. ὑμῶν, "om. τῆς ἐλπίδος ΑΙ. καὶ τῆς ἐλπί-
 δος ΑΙ. τῆς ἀγάπης 5. Ὑπρὸς "om. ἐν 7. Ὑτύ-
 ποι ΑΙ. τύπος "ἐν τῇ 8. Ὑἐν τῇ Ἀχαΐᾳ,
 "καὶ 9. ὑμῶν "γ. ἔχομεν 10. γ. om. τῶν
 2, † καὶ

1. $\pi\epsilon\rho\eta$ here signifies false as in 1 Cor. 15; 14, 15
Ephes. 5; 6 so also in XXX Jer. 10; 8. & Exod. 5; 9. — The likely
meaning is that his entrance among γ Thes^{ty} was not γ
entrance of a deceiver, who with a view to draw money
from his hearers, or to acquire power, or to live in pleasure
among them, told them stories wh. he himself knew to
be false. Black night.

- 3 εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ ἐν πολλῷ ἀγῶνι. Ἡ γὰρ παρά-
 κλησις ἡμῶν οὐκ ἐκ πλάνης, οὐδὲ ἐξ ἀκαθαρσίας,
 4 οὔτε ἐν δόλῳ· ἀλλὰ καθὼς δοκιμάσθηκα ὑπὸ τοῦ
 Θεοῦ πιστευθῆναι τὸ εὐαγγέλιον, οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ
 ὡς ἀνθρώποις ἀρίσκοντες, ἀλλὰ τῷ Θεῷ τῷ δοκιμά-
 5 ζοντι τὰς καρδίας ἡμῶν. Οὔτε γάρ ποτε ἐν λόγῳ
 καταλείας ἐγενήθημεν, καθὼς οἴδατε· οὔτε ἐν προφά-
 6 σει πλεονεξίας, Θεὸς μάρτυς· οὔτε ζητοῦντες ἐξ ἀν-
 θρώπων δόξαν, οὔτε ἀφ' ὑμῶν οὔτε ἀπ' ἄλλων· (δυ-
 7 νάμενοι ἐν βάρει εἶναι, ὡς Χριστοῦ ἀπόστολοι·) ἀλλ'
 ἐγενήθημεν ἥπιοι ἐν μέσῳ ὑμῶν. Ὡς ἂν τροφὸς θάλ-
 8 πῃ τὰ ἐαυτῆς τέκνα, οὕτως, ὁρμιζόμενοι ὑμῶν, ἐν-
 δοκῶμεν μεταδοῦναι ὑμῖν οὐ μόνον τὸ εὐαγγέλιον
 τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ τὰς ἐαυτῶν ψυχὰς, διότι ἀγαπη-
 9 τοὶ ἡμῖν¹¹ γεγέννησθε. Μνημονεύετε γὰρ, ἀδελφοί, τὸν
 κόπον ἡμῶν καὶ τὸν μόχθον· νυκτός¹² καὶ ἡμέρας ἐρ-
 γαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαραῖσαι τινα ὑμῶν, ἐκρηύ-
 10 ζαμεν εἰς ὑμᾶς τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Θεοῦ. Ὑμεῖς μάρ-
 τυρες καὶ ὁ Θεός, ὡς ὁσίως καὶ δικαίως καὶ ἀμέρι-
 11 πτως ὑμῖν ταῖς πιστεύουσιν ἐγενήθημεν· καθάπερ οἴ-
 दाτε, ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν, ὡς πατὴρ τέκνα ἐαυτοῦ,
 12 παρακαλῶντες ὑμᾶς καὶ παραμυθούμενοι, καὶ μαρ-
 τυρούμενοι εἰς τὸ περιπατῆσαι ὑμᾶς ἀξίως τοῦ Θεοῦ,
 τοῦ¹³ καλοῦντος ὑμᾶς εἰς τὴν ἐαυτοῦ βασιλείαν καὶ
 13 δόξαν. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς εὐχαριστοῦμεν τῷ Θεῷ
 ἀδιαλείπτως, ὅτι παραλαβόντες λόγον ἀκοῆς παρ'
 ἡμῶν τοῦ Θεοῦ, ἐδέξασθε, οὐ λόγον ἀνθρώπων, ἀλ-
 λά, καθὼς ἐστὶν ἀληθῶς, λόγοι Θεοῦ, ὅς καὶ ἐνερ-
 14 γεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστεύουσιν. Ὑμεῖς γὰρ μιμηταὶ <
 ἐγενήθητε, ἀδελφοί, τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Θεοῦ τῶν
 οὐσῶν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὅτι τὰ αὐτὰ

7. ἡπιοί 8. r. ὁρμιζόμενοι¹¹ ὡς ἐγενήθητε.9. † γὰρ 12. om. καὶ μαρτυρούμενοι¹² καλέσαντος

14. r. ταῦτά

ἐπάθετε καὶ ὑμεῖς, ὑπὸ τῶν ἰδίων συμφυλετῶν, καθὼς
καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν "Ιουδαίων· τῶν καὶ τὸν κύριον 15
ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς ἑαυτῶν προφήτας, καὶ ἡμᾶς
ἐκδιωζάντων, καὶ θεῷ μὴ ἀρεσκόντων, καὶ πᾶσιν ἀν-
θρώποις ἐναντίον· κωλύοντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσι λα- 16
λῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς
ἁμαρτίας πάντοτε. Ἐφθασε δὲ ἐκ αὐτῶν ἡ ὀργὴ εἰς
τέλος.

Ἡμεῖς δὲ, ἀδελφοί, ἀπορραπισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς 17
καιρὸν ὥρας, προσώπων, οὐ καρδίας, περισσοτέρως
ἐσπουδάσαμεν τὸ πρόσωπον ὑμῶν ἰδεῖν ἐν πολλῇ ἐπι-
θυμίᾳ. Διὸ ἠβελήσαμεν ἔλθεῖν πρὸς ὑμᾶς, (ἐγὼ μὲν 18
Παῦλος,) καὶ ἄπαξ καὶ δις· καὶ ἐνέκοψεν ἡμᾶς ὁ σα-
τανᾶς. Τίς γὰρ ἡμῶν ἐλπὶς ἢ χαρὰ ἢ στέφανος· καυ- 19
χήσεως, ἢ οὐχὶ καὶ ὑμεῖς, ἔμπροσθεν τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ "Χριστοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ παρουσίᾳ; ὑμεῖς γάρ 20
ἔστε ἡ δόξα ἡμῶν καὶ ἡ χαρὰ. Διὸ μηκέτι στί- 3
γοντες, εὐδοκήσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μένοι,
καὶ ἐπέμψαμεν Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν· καὶ σω- 2
εργὸν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ
στηριζέαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑμᾶς ὑπὲρ τῆς πί-
στεως ὑμῶν, τῷ "μηδένα σαίνεσθαι ἐν ταῖς θλίψεσι 3
ταύταις· (αὐτοὶ γὰρ οἶδατε, ὅτι εἰς τοῦτο κείμεθα·
καὶ γὰρ ὅτε πρὸς ὑμᾶς ἦμεν, προελεγόμεν ὑμῖν, ὅτι 4
μέλλομεν θλίβεσθαι, καθὼς καὶ ἐγένετο καὶ οἶδατε.)
διὰ τοῦτο καὶ γὰρ μηκέτι στέγων, ἐπέμψα εἰς τὸ γυνῶναι 5
τὴν πίστιν ὑμῶν, μήπως ἐπείρασεν ὑμᾶς ὁ πειράζων,
καὶ εἰς κενὸν γένηται ὁ κόπος ἡμῶν. Ἄρτι δὲ, 6

14. "ἰδίων 15. † ιδίους " ὑμᾶς 16. add. τοῦ θεοῦ
18. ∪ Διότι 19. ἀγαλλιάσεως, " = Χριστοῦ
2. r. καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ καὶ συνεργὸν ἡμῶν ἐν
Al. καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ ἐν " → ὑμᾶς " r. ∪ περὶ
3. τὸ Al. τοῦ " Conj. μηδὲν ἀσαίνεσθαι f. μηδένα
παινίσθαι

16. Εφθασε — τελευσ.) *n. c.* non evanescit in
poenae gravissimae nec nisi cum ipso hominum
interitu cessaturae. Schleus. Lex. Priestly.

"But the wrath of God is coming upon them
at length. — Blacknight.

18. καὶ ἐνεκοχεν — κατατάς.) *various modis impedi-*
tus sum, imprimis adversariis meis, quos Athenis
habeo. Schleus. Lex.

5. ὁ πειραζων.) *The devil.* Schleus. Blacknight,

ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν, καὶ εὐαγγελι-
 λισαμένου ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν, καὶ
 ὅτι ἔχετε μυσίαν ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε, ἐπιποθοῦντες
 7 ἡμᾶς ἰδεῖν, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ὑμᾶς· διὰ τοῦτο παρε-
 κλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει καὶ
 8 ἀνάγκῃ ἡμῶν, διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως· ὅτι νῦν ζῶμεν,
 9 ἐὰν ὑμεῖς στήκητε ἐν κυρίῳ. Τίνα γὰρ εὐχαριστίαν
 δυνάμεθα τῷ Θεῷ ἀνταποδοῦναι περὶ ὑμῶν, ἐπὶ πάσῃ
 τῇ χαρᾷ ἣ χαίρομεν δι' ὑμᾶς ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ
 10 ἡμῶν; νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ θεόμενοι εἰς
 τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον, καὶ καταρτίσαι τὰ ὕστε-
 11 ρήματα τῆς πίστεως ὑμῶν. Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς καὶ
 πατὴρ ἡμῶν, καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατ-
 12 ευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς· ὑμᾶς δὲ ὁ κύ-
 ριος πλειονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλή-
 13 λους καὶ εἰς πάντας, καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς· εἰς
 τὸ στηρίζαι ὑμῶν τὰς καρδίας ἀμέμπτους ἐν ἀγιοσύνῃ
 ἔμπροσθεν τοῦ Θεοῦ καὶ πατρὸς ἡμῶν, ἐν τῇ παρου-
 σίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Ἁριστοῦ μετὰ πάντων
 τῶν ἁγίων αὐτοῦ."
 4 Ἄλοιπόν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρα- 3.
 καλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, "καθὼς παρελάβετε παρ'
 ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρῆσκειν Θεῷ,"
 2 ἵνα περισσεύητε μᾶλλον· οἴδατε γὰρ, τίνες παραγγε-
 3 λίας ἐδώκαμεν ὑμῖν διὰ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Τοῦτο
 γὰρ ἐστὶ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν· ἀπέχε-
 4 σθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας· εἶδέναι ἕκαστον ὑμῶν
 5 τὸ ἑαυτοῦ σκεῦος κτᾶσθαι ἐν ἁγιασμῷ καὶ τιμῇ, μὴ
 ἐν πάθει ἑπιθυμίας, καθάπερ καὶ τὰ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα
 6 τὸν Θεόν· τὸ μὴ ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἑν τῷ

7. ὑμῶν, 12. → ὁ κύριος ΑΙ. ὁ Θεὸς ΑΙ. ὁ κύ-
 ριος Ἰησοῦς 13. → Χριστοῦ "add. Ἀμήν. 1. r. Τὸ
 λοιπόν "Ἵνα καθὼς "Ἵκαθὼς καὶ περιπατεῖ-
 τε, ἵνα 5. ἀτιμίας, 6. Ἵἐν τῷ

πράγματι τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· διότι ἰσχυρὸς ὁ αἰεὶς
περὶ πάντων τούτων, καθὼς καὶ "προείπαμεν ὑμῖν
καὶ διαμαρτυρήσασθαι. Οὐ γὰρ ἐκάλεισεν ἡμᾶς ὁ θεὸς 7
ἐπὶ ἀκαθαρσία, ἀλλ' ἐν αἰγιασμῷ. Τουγαροῦν ὁ ἀθε- 8
σῶν, οὐκ ἄνθρωποι ἀθετεῖ, ἀλλὰ τὸν θεόν, τὸν καὶ
δῶκεν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ τὸ ἅγιον εἰς ἡμᾶς.

Περὶ δὲ τῆς φιλαδελφίας, οὐ χρεῖαν ἔχετε γρά- 9
φειν ὑμῖν· αὐτοὶ γὰρ ὑμεῖς θεοδίδακτοί ἐστε εἰς τὸ
ἀγαπᾶν ἀλλήλους· καὶ γὰρ ποιεῖτε αὐτὸ εἰς πάντα 10
τοὺς ἀδελφούς τοὺς ἐν ὅλῃ τῇ Μακεδονίᾳ. Παρακα-
λοῦμαι δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, περισσεύειν μᾶλλον· καὶ 11
φιλοτιμεῖσθαι ἡσυχάζειν, καὶ πράσσειν τὰ ἴδια, καὶ
ἐργάζεσθαι ταῖς ἰδίαις χερσὶν ὑμῶν, καθὼς ὑμῖν παρ-
ηγγείλαμεν· ἵνα περιπατῆτε εὐσημῶνως πρὸς τοὺς 12
ἄλλους, καὶ μηδενὸς χρεῖαν ἔχητε.

4. Οὐ ὀφείλομεν δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, περὶ τῶν 13
"κοιμηθέντων, ἵνα μὴ λυπηθῆτε, καθὼς καὶ οἱ λοι-
ποὶ οἱ μὴ ἔχοντες ἐλπίδα. Εἰ γὰρ πιστεύομεν, ὅτι Ἰη- 14
σοῦς ἀπέθανε καὶ ἀνέστη, οὕτω καὶ ὁ θεὸς τοὺς "κοι-
μηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἄξει σὺν αὐτοῖς. Τοῦτο γὰρ 15
ὑμῖν λέγομεν ἐν λόγῳ κυρίου, ὅτι ἡμεῖς οἱ ζῶντες
οἱ περιλειπόμενοι εἰς τὴν παρουσίαν τοῦ κυρίου, οὐ
μὴ φθάσωμεν τοὺς κοιμηθέντας. "Ὅτι αὐτὸς ὁ κύριος 16
ἐν κελεύσματι, ἐν φωνῇ ἀρχαγγέλου, καὶ ἐν σάλπιγγι
θεοῦ καταβήσεται ἀπ' οὐρανοῦ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐν Χρι-
στῷ ἀναστήσονται· πρῶτον ἑπείτα ἡμεῖς· οἱ ζῶντες 17
οἱ περιλειπόμενοι, ἅμα σὺν αὐτοῖς ἀρπαγησόμεθα ἐν
νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς αἴρα· καὶ οὕ-
τω "πάντες σὺν κυρίῳ ἰσόμεθα. "Ὡστε παρακαλεῖτε 18
ἀλλήλους ἐν τοῖς λόγοις τούτοις.

6. "r. ὡς προείπαμεν 8. ὡς ὑμᾶς. 9. ὡς ἔχουμεν
11. "r. ἰδίαις 13. r. θίλω "ὡς κοιμηθέντων,
14. κοιμηθέντας, διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει 16. πρῶτον·
17. om. οἱ ζῶντες Al. οἱ περιλειπόμενοι "πάντες

1 Περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί,
2 οὐκ ἔχετε ὑμῶν γράφασθαι· αὐτοὶ γὰρ ἀκριβῶς
3 οἶδασιν, ὅτι ἡ ἡμέρα κυρίου, ὡς κλέπτης ἐν νυκτί,
4 οὕτως ἔρχεται. Ὁραὲν' λέγουσιν· Εἰρήνη καὶ ἀσφάλεια·
5 τότε αἰφνίδιος αὐτοῖς ἐφίσταται ὀλεθρος, ὥστε
6 ἢ ὡδὴν τῇ ἐν γαστρὶ ἐχούσῃ· καὶ οὐ μὴ ἐκφύγω-
7 σιν. Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοί, οὐκ ἴστε ἐν σκότει,
8 ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὡς κλέπτης καταλάβῃ· πάντες γὰρ
9 ὑμῶν υἱοὶ φωτός ἐστε καὶ υἱοὶ ἡμέρας· οὐκ ἴσμεν
10 νυκτός, οὐδὲ σκότους. Ἄρα οὖν μὴ καθεύδαμεν, ὡς
11 καὶ οἱ λοιποὶ, ἀλλὰ γρηγορῶμεν καὶ νήφωμεν. Οἱ
12 γὰρ καθεύδοντες, νυκτός καθεύδουσι· καὶ οἱ μεθυσκό-
13 μνοι, νυκτός μεθύουσιν· ἡμεῖς δὲ, ἡμέρας ὄντες, νή-
14 φωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης, καὶ
15 περισκεφαλαίαν, ἐλπίδα σωτηρίας· ὅτι οὐκ ἔθετο ἡμᾶς
16 ὁ Θεὸς εἰς ὀργήν, ἀλλ' εἰς περιποίησιν σωτηρίας διὰ
17 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ ἀποθανόντος
18 ὑπὲρ ἡμῶν· ἵνα, εἴτε γρηγορῶμεν εἴτε καθεύδαμεν,
19 ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν. Διὸ παρακαλεῖτε ἀλλήλους,
20 καὶ οἰκοδομεῖτε εἰς τὸν ἵνα, καθὼς καὶ ποιεῖτε.
21 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, εἰδέναι τοὺς κοπιῶν-
22 τας ἐν ὑμῶν, καὶ προϊσταμένους ὑμῶν ἐν κυρίῳ, καὶ
23 νοθευοῦντας ὑμᾶς, καὶ ἡγείσθαι αὐτοὺς ὑπερεμπισ-
24 σθῆν ἐν ἀγάπῃ, διὰ τὸ ἔργον αὐτῶν· εἰρηνεύετε ἐν
25 ἑαυτοῖς. Παρακαλοῦμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, νο-
26 θεύετε τοὺς ἀτάκτους, παραμυθίεσθε τοὺς ὀλιγοψύ-
27 χους, ἀνέχεσθε τῶν ἀσθενῶν, μακροθυμεῖτε πρὸς
28 πάντας. Ὁρᾶτε, μὴ τις κακὸν ἀπὸ κακοῦ τινὶ
29 ἀποδῇ· ἀλλὰ πάντοτε τὸ ἀγαθόν, διώκετε· καὶ εἰς ἀλ-
30 λήλους καὶ εἰς πάντας. Πάντοτε χαίρετε. Ἀδια-
31 λήτως προσεύχεσθε· ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε· τοῦτο
32 γὰρ θέλημα Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς ὑμᾶς. Τὸ

2. am. ἢ 3. † γὰρ Al. δὲ 5. r. → γὰρ 8. add. υἱοί,
13. & αὐτοῖς. 14. ἀνέχεσθε 15. → καὶ

- ✓ πνεῦμα μὴ σβέννυτε· προφητείας μὴ ἐξουθενεῖτε· 20
 'πάντα " δὲ δοκιμάζετε· τὸ καλὸν κατέχετε· ἀπὸ 21.22
 παντὸς εἶδους ποιηροῦ ἀπέχασθε. Αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς 23
 τῆς εἰρήνης ἀγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς· καὶ ὁλόκληρον
 ✓ ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως
 ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρη-
 ✓ θείη. Πιστὸς ὁ καλῶν ὑμᾶς, ὃς καὶ ποιήσει'. 24
 'Ἀδελφοί, προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν. 'Ἀσπάσασθε 25.16
 τοὺς ἀδελφούς πάντας ἐν φιλήματι ἀγίῳ. 'Ὁρκίζω 27
 ὑμᾶς τὸν κύριον, ἀναγνωσθῆναι τὴν ἐπιστολὴν πᾶσι
 τοῖς " ἀγίοις ἀδελφοῖς. 'Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰη- 28
 σοῦ Χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.'

ΠΑΤΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Παῦλος καὶ Σιλουανὸς καὶ Τιμόθεος, τῇ ἐκκλησίᾳ 1
 Θεσσαλονικίων ἐν Θεῷ πατρὶ ἡμῶν καὶ κυρίῳ Ἰησοῦ
 Χριστῷ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς 2
 'ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Εὐχαριστοῦν ὀφείλομεν τῷ Θεῷ πάντοτε περὶ ὑμῶν, 3
 ἀδελφοί, καθὼς ἄξιόν ἐστιν, ὅτι ὑπεραυξάνει ἡ πί-
 στις ὑμῶν, καὶ πληροῦται ἡ ἀγάπη ἑνὸς ἐκάστου πάν-
 των ὑμῶν εἰς ἀλλήλους· ὥστε ἡμᾶς αὐτοὺς ἐν ὑμῖν 4
 καυχᾶσθαι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ τῆς

21. Conj. πνεύματα " γ. → δὲ 24. add. τὴν ἐλπί-
 δα ὑμῶν βεβαίαν. 27. 'Ἐορκίζω " ⇒ ἀγίοις
 28. † Ἀμήν. 2. → ἡμῶν;

19. πνευμα μη σβεγγυτε) nolite committere, u
ionorum, per Christum vobis partorum, jactura
faciat, - Schlegel. Lex. Priestley.

24. ποιησει) "bene faciet" - Translata est h
significatio ex lingua Hebraea, ubi similia
verbo פויע occurunt Ps. 22; 32. - 37; 5. - 52;
Isaiae 44; 23. - 46; 4. Bos. Elipse. p. 476.

ὑπομονῆς ὑμῶν καὶ πίστεως, ἐν πᾶσι τοῖς διωγμοῖς
 5 ὑμῶν καὶ ταῖς θλίψεσιν, αἷς ἀνέχεσθε· ἔνδειγμα τῆς
 δικαίας κρίσεως τοῦ Θεοῦ, εἰς τὸ καταξιωθῆναι ὑμᾶς
 6 τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ὑπὲρ ἧς καὶ πάσχετε. Εἴπερ
 δίκαιον παρὰ Θεῷ, ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς
 7 θλίψιν, καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄντισιν μεθ' ἡμῶν,
 ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ, μετ'
 8 ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ, ἐν ἑπύρῳ φλογός, διδόντος
 ἐκδίκησιν τοῖς μὴ εἰδόσι Θεόν, καὶ τοῖς μὴ ὑπακούουσι
 9 τῇ εὐαγγελίῳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· οἵτι-
 νες δίκην τίσουσιν, ὁλεθρον αἰώνιον, ἀπὸ προσώπου
 10 τοῦ κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν
 ἔλθῃ ἐνδοξασθῆναι ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ καὶ θουμασθῆ-
 ναι ἐν πᾶσι τοῖς πιστεύουσιν, (ὅτι ἡ ἐπιστεύθη τὸ μαρ-
 11 τύριον ἡμῶν ἐφ' ὑμᾶς,) ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Εἰς ὃ
 καὶ προσευχόμεθα πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἵνα ὑμᾶς ἀξιώ-
 σῃ τῆς κλήσεως ὁ Θεὸς ἡμῶν, καὶ πληρώσῃ πᾶσαν
 εὐδοκίαν ἀγαθωσύνης καὶ ἔργον πίστεως ἐν δυνάμει.
 12 Ὅπως ἐνδοξασθῇ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ ἐν ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ἐν αὐτῷ, κατὰ τὴν χάριν τοῦ
 Θεοῦ ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

2 Ἐρωτῶμεν δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὑπὲρ τῆς παρουσίας
 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡμῶν ἐπισυνα-
 2 γωγῆς ἐπ' αὐτόν, εἰς τὸ μὴ ταχέως σαλευθῆναι ὑμᾶς
 ἀπὸ τοῦ νοός, μήτε θροεῖσθαι μήτε διὰ πνεύματος,
 μήτε διὰ λόγου, μήτε δι' ἐπιστολῆς ὡς δι' ἡμῶν, ὡς
 3 ὅτι ἐνίστηκεν ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου. Μὴ τις ὑμᾶς
 ἐξαπατήσῃ κατὰ μηδὲνα τρόπον ὅτι, ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ
 ἀποστασία πρῶτον, καὶ ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς
 4 ἁμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ὁ ἀντικείμενος καὶ

5. ἐνδείγματι *scilicet* εἰς ἔνδειγμα 8. Ὑφλογί πυρός,

9. ὁλέθριον 10. *r.* πιστεύουσιν, ἡ ἐπιστάθη

ἡ ὑμᾶς ἐν 2. *add.* ὑμῶν, *r.* Χριστοῦ. 3. ἀνο-
 μίας,

ὑπεραιρόμενος ἐπὶ ἅπαντα λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα, ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καθίσαι, ἀποδοῦναι 5 πύντα ἑαυτὸν, ὅτι ἐστὶ θεός. Οὐ μνημονεύετε, ὅτι ἔτι ὦν πρὸς ὑμᾶς, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν; καὶ νῦν τὸ 6 κατέχον οἴδατε, εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ ἑαυτοῦ καιρῷ. Τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς 7 ἀνομίας, μόνον ὁ κατέχων ἄρτι ἕως ἐκ μέσου γίνε- ται· καὶ τότε ἀποκαλυφθήσεται ὁ ἀνομος· ὃν ὁ κύ- 8 ριος Ἰησοῦς ἀναλώσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ, καὶ καταργήσει τῇ ἐπιφάνειᾳ τῆς παρουσίας αὐτοῦ· οὗ ἐστὶν ἡ παρουσία, κατ' ἐνεργειαν τοῦ σα- 9 τανᾶ, ἐν πάσῃ δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύ- δους, καὶ ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας, ἐν τοῖς ἀπολ- 10 λυμένοις· ἀνθ' ὧν τὴν ἀγάπην τῆς ἀληθείας οὐκ ἰδοῦ- ξαντο εἰς τὸ σωθῆναι αὐτούς. Καὶ διὰ τοῦτο πέμψει 11 αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐνεργειαν πλάνης, εἰς τὸ πιστεῦσαι αὐ- τοὺς τῷ ψεύδει· ἵνα κριθῶσι πάντες οἱ μὴ πιστεύσαν- 12 τες τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ' εὐδοκήσαντες ἐν τῇ ἀδικίᾳ.

Ἡμεῖς δὲ ὀφείλομεν εὐχαριστεῖν τῷ θεῷ πάντοτε 13 περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί ἡγαπημένοι ὑπὸ κυρίου, ὅτι εἴ- λατο ὑμᾶς ὁ θεός ἀπ' ἀρχῆς εἰς σωτηρίαν ἐν ἀγια- σμῷ πνεύματος καὶ πίστει ἀληθείας· εἰς ὃ ἐκάλεσεν 14 ὑμᾶς διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἡμῶν, εἰς περιποίησιν δόξης τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἄρα οὖν, ἀδελφοί, 15 στήκετε, καὶ κρατεῖτε τὰς παραδόσεις, αἷς ἐδιδάχθητε, εἴτε διὰ λόγου εἴτε δι' ἐπιστολῆς ἡμῶν. Αὐτός ἐστι ὁ 16 κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, καὶ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν ὁ ἀγαπήσας ἡμᾶς καὶ δὸς παράκλησιν αἰωνίαν καὶ ἐλπίδα ἀγαθὴν ἐν χάριτι, παρακαλεῖσαι ὑμῶν τὰς 17

4. πᾶν τὸ "† ὡς θεὸν 8. r. → Ἰησοῦς "ἀναλεῖ
 "τὴν ἐπιφάνειαν ... αὐτοῦ" 10. → τῆς "→ ἐν
 11. ~ πέμψει 12. → ἐν 13. r. ~ εἴλατο "ἀπαρχὴν
 16. ~ Ἰ. Χ. καὶ θεὸς ὁ πατὴρ Al. καὶ θεὸς Ἰ. Χ. καὶ
 πατὴρ Al. sm. Ἰησοῦς Χριστός,

καρδίαις, καὶ στηρίζαι ὑμᾶς ἐν παντί ὡς λόγῳ καὶ ἔργῳ ἀγαθῷ.

8. Τὸ λοιπὸν, προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζεται, καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς, καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν αἰσώπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων· οὐ γὰρ πάντων ἡ πίστις. Πιστὸς δὲ ἐστὶν ὁ κύριος, ὃς στηρίζει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ. Πεισθίθαμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἃ παραγγέλλομεν ὑμῖν, καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε.
5. Ὁ δὲ κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.
6. Παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος, καὶ μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν, ἣν παρελάβοσαν παρ' ἡμῶν. Αὐτοὶ γὰρ οἶδατε, πῶς δεῖ μιμεῖσθαι ἡμᾶς· ὅτι οὐκ ἠτακτήσαμεν ἐν ὑμῖν, οὐδὲ θωρεᾶν ἄρτον ἐφαγομεν παρὰ τινος, ἀλλ' ἐν κόπῳ καὶ μόχθῳ, νύκτας καὶ ἡμέρας ἐργαζόμενοι, πρὸς τὸ μὴ ἐπιβαρῆσαι τινὰ ὑμῶν. Οὐχ ὅτι οὐκ ἔχομεν ἑξουσίαν, ἀλλ' ἵνα ἑαυτοὺς τύπον δώμεν ὑμῖν εἰς τὸ μιμεῖσθαι ἡμᾶς. Καὶ γὰρ, ὅτε ἤμεν πρὸς ὑμᾶς, τοῦτο παρεγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθίειν. Αποούμεν γὰρ τινὰς περιπατοῦντας ἐν ὑμῖν ἀτάκτως, μηδὲν ἐργαζομένους, ἀλλὰ περιεργαζομένους. Τοῖς δὲ τοιοῦτοις παραγγέλλομεν καὶ παρακαλοῦμεν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἵνα μετὰ ἡσυχίας ἐργαζόμενοι, τὸν ἑαυτῶν ἄρτον ἐσθίωσιν. Ὑμεῖς δὲ, ἀδελφοί, μὴ ἐκκακήσητε καλοποιοῦντες. Εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον

17. Ὡς ὑμᾶς ὡς ἔργῳ καὶ λόγῳ 3. Θεός, ὡς τηρήσει
5. r. om. τὴν 6. r. παρέλαβε ΑΙ. ἐλάβοσαν f. παρέλαβον f. παρελάβετε 12. Ὡς ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ Χριστῷ,
14. ὑμῶν ΑΙ. ἡμῶν, διὰ (τῆς) ἐπιστολῆς σημειοῦσθε

σημειούσθε· " καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῶ, ἵνα ἐντρα-
 πῇ· καὶ μὴ ὡς ἐχθρὸν ἠγείσθε, ἀλλὰ ιουβεταῖτε ὡς 15
 ἀδελφόν. Αὐτὸς δὲ ὁ κύριος τῆς εἰρήνης δώη 16
 ὑμῖν τὴν εἰρήνην διαπαντός ἐν παντὶ 'εὐλόγῳ· ὁ κύ-
 ριος μετὰ πάντων ὑμῶν.

Ὁ ἀσπασμὸς τῇ ἐμῇ χειρὶ Παύλου, ὃ ἐστὶ σημεῖον 17
 ἐν πάσῃ ἐπιστολῇ· οὕτω γράφω· Ἡ χάρις τοῦ κυρίου 18
 ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. ' Ἀμήν.

ΠΑΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, κατ' ἐπιταγὴν 1
 Θεοῦ, σωτῆρος ἡμῶν, ' καὶ " Χριστοῦ Ἰησοῦ, τῆς ἐλπί-
 δος ἡμῶν, Τιμοθέῳ γνησίῳ τέκνῳ ἐν πίστει· χάρις, 2
 εἰς, εἰρήνῃ ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ Χριστοῦ
 Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

' Καθὼς παρεκάλεσά σε προσμῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πο- 3
 ρευόμενος εἰς Μακεδονίαν, ἵνα παραγγείλῃς τισὶ μὴ
 ἐτεροδιδασκαλεῖν, μηδὲ προσέχειν μύθοις καὶ 'γενεα- 4
 λογίαις ἀπεράντοις, αἵτινες ζητήσῃς παρέχουσι μᾶλ-
 λον ἢ " οἰκονομίαν Θεοῦ τῇ ἐν πίστει·

(Τὸ δὲ τέλος τῆς παραγγελίας ἐστὶν ἀγάπη ἐκ κα- 5
 ραῶς καρδίας καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς καὶ πίστεως

14. " ≡ καὶ 16. Ὑπόπῳ 18. ≡ Ἀμήν. 1. om. καὶ
 Al. transp. ante σωτῆρος " r. κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ
 2. ≡ ἡμῶν, 3. om. Καθὼς 4. Conj. κεκοινολόγηται
 " ≡ οἰκοδομήν sed r. οἰκοδομίαν

- 6 ἀνυπακρίτου· ἂν τινες ἀστεχήσαντες, ἐξεστράπησαν εἰς
 7 ματαιολογίαν, θέλοντες εἶναι νομοδιδάσκαλοι, μὴ νοῦν-
 τες μήτε ἃ λέγουσι, μήτε περὶ τίνων διαβεβαιοῦνται.
 8 Οἶδαμεν δὲ, ὅτι καλὸς ὁ νόμος, εἰάν τις αὐτῷ νομί-
 9 μως χρῆται, εἰδὼς τοῦτο, ὅτι δικαίῳ νόμος οὐ κείται,
 ἀνόμοιοι δὲ καὶ ἀνυποτάκτοις, ἀσεβέσι καὶ ἁμαρτωλοῖς,
 ἀνοσίοις καὶ βεβήλοις, ἡ πατρολώαις καὶ μητρολώαις,
 10 ἀνδραφόνοις, πόρνοις, ἄρσενοκόιταις, ἀνδραποδισταῖς,
 ψευσταῖς, ἐπιόρκοις, καὶ εἴ τι ἕτερον τῇ ὑγιαίνουσῃ
 11 διδασκαλίᾳ ἀντίκειται, ἡ κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης
 12 τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθη ἐγώ· καὶ χάριν ἔχω
 τῷ ἐνδυναμώσαντί με ἡ Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν,
 13 ὅτι πιστόν με ἠγήσατο, δέμενος εἰς διακονίαν, τὸν
 πρότερον ὄντα βλάβσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν·
 14 ἀλλ' ἠλεήθην, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ, ὑπερε-
 πλιόνασε δὲ ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν μετὰ πίστεως
 15 καὶ ἀγάπης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· πιστὸς ὁ λόγος,
 καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξιός, ὅτι Χριστὸς Ἰησοῦς ἦλθεν
 εἰς τὸν κόσμον ἁμαρτωλοὺς σῶσαι, ὧν πρῶτός εἰμι
 16 ἐγώ· ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠλεήθην, ἵνα ἐν ἐμοὶ ἡ πρώτη
 ἐνδείξηται Ἰησοῦς Χριστὸς τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν,
 πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων πιστεῦειν ἐπ' αὐτῷ
 17 εἰς ζωὴν αἰώνιον· τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἡ ἀφθάρ-
 τῃ, ἀοράτῃ, μόνῃ ἡ Θεῷ, τιμὴ καὶ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ-
 νας τῶν αἰώνων· ἀμήν.)
 18 Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθεμαι σοι, τέκνον
 Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας, ἵνα
 19 στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, ἔχων πίστιν
 καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἣν τινες ἀπώσάμενοι, περὶ τὴν
 20 πίστιν ἐναυάγησαν· ὧν ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξαν-

9. πατρολώαις καὶ μητρολώαις, *Al.* πατρολοίαις
 καὶ μητρολοίαις, 11. *add.* τῇ 12. → καὶ "*add.* ἐκ
Al. *add.* Θεῷ 13. Ὡτὸ 16. *om.* πρῶτα *Al.* πρῶτον
 17. ἀθανάτῃ "† σοφῷ

θρος, οὗς παρίδωκα τῷ σατανᾷ, ἵνα παιδεύωσι μὴ βλασφημεῖν.

Παρακαλῶ οὖν πρῶτον πάντων ποιῆσθαι δεήσεις, 2
προσευχάς, ἐντεύξεις, εὐχαριστίας ὑπὲρ πάντων ἀν-
θρώπων· ὑπὲρ βασιλείων, καὶ πάντων τῶν ἐν ὑπεροχῇ 2
ἐσάντων· ἵνα ἡρεμοὶ καὶ ἡσύχιοι βίον διάγωμεν ἐν πάσῃ
εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι. Τοῦτο γὰρ καλὸν καὶ ἀπό- 3
δεκτον ἐνώπιον τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ὃς πάντας 4
ἀνθρώπους θέλει σωθῆναι, καὶ εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας
ἐλθεῖν. Εἰς γὰρ Θεός, εἰς καὶ μεσίτης Θεοῦ καὶ ἀν- 5
θρώπων, ἄνθρωπος Χριστὸς Ἰησοῦς, ὁ δὸς ἑαυτὸν 6
ἀντίλυτρον ὑπὲρ πάντων· τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίους,
"εἰς ὃ ἐτέθη ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος, (ἀλήθειαν 7
λέγω", οὐ ψεύδομαι,) διδάσκαλος ἐθνῶν ἐν "πίστει
καὶ ἀληθείᾳ. Βούλομαι οὖν προσεύχεσθαι τοὺς 8
ἄνδρας ἐν παντὶ τόπῳ, ἐπαίροντας ἁγίους χεῖρας χω- 9
ρὶς ὀργῆς καὶ "διαλογισμοῦ. Ὡσαύτως καὶ τὰς γυναῖ- 9
κας ἐν καταστολῇ "ποσμίᾳ, μετὰ αἰδοῦς καὶ σωφρο-
σύνης, κοσμεῖν ἑαυτάς, μὴ ἐν πλέγμασιν, ἢ χρυσῷ,
ἢ μαργαρίταις, ἢ ἱματισμῷ πολυτελεῖ, ἀλλ', (ὃ πρὶ- 10
πει γυναῖξιν ἐπαγγελλομέναις Θεοδέξιαν,) δι' ἔργων
ἀγαθῶν. Γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μαυθανέτω ἐν πάσῃ ὑποτα- 11
γῇ. Γυναικὶ δὲ διδάσκειν οὐκ ἐπιτρέτω, οὐδὲ αὐθεν- 12
τεῖν ἄνδρὸς, ἀλλ' εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ. Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος 13
ἐπλάσθη, εἴτα Εὐα. Καὶ Ἀδὰμ οὐκ ἠπατήθη· ἡ δὲ 14
γυνὴ ἀπατηθεῖσα, ἐν παραβάσει γέγονε· σωθήσεται δὲ 15
διὰ τῆς τεκνογονίας, εἰάν "μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγά-
πῃ καὶ ἀγιασμῷ μετὰ "σωφροσύνης.

Πιστὸς ὁ λόγος· Εἴ τις ἐπισκοπῆς ὀρέγεται, καλεῶ 3
ἔργου ἐπιθυμεῖ. Δεῖ οὖν τὸν ἐπίσκοπον ἀνεπίληπτον 2

1. Παρακάλει. 6. οὗ τὸ μαρτύριον καιροῖς ἰδίους
ἐδόθη, εἰς 7. ὃ ἐπιστεύθη ἐγὼ "† ἐν Χριστῷ,
"πνεύματι 8. (διαλογισμῶν. 9. ποσμίως,
15. μένη "σωφροσύνης· πιστὸς ὁ λόγος.

ἄναι, μιᾶς γυναικὸς ἄνδρα, ἡφάλιον, σώφρονα, πό-
 3 σμικτον, φιλόξενον, θύλακτικόν· μὴ πάροικον, μὴ πλή-
 4 κτην, ἄλλ' ἐπιεικῆ, ἁμαχον, ἀφιλάργυρον· τοῦ ἰδίου
 οἴκου καλῶς προϊστάμενον, τέκνα ἔχοντα ἐν ὑποταγῇ
 5 μετὰ πάσης σεμνότητος· (εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου
 προστήται οὐκ οἶδε, πῶς ἐκκλησίας Θεοῦ ἐπιμαλήσει-
 6 ται;) μὴ νέφουτον, ἵνα μὴ τυφωθείς εἰς κρίμα ἐμπίση
 7 τοῦ διαβόλου· δεῖ δὲ αὐτὸν καὶ μαρτυρίαν καλὴν
 ἔχειν ἀπὸ τῶν ἑξωθεν, ἵνα μὴ εἰς ὀνειδισμόν ἐμπίση
 8 καὶ παγίδα τοῦ διαβόλου. Διακόνους ὡσαύτως
 σεμνοὺς, μὴ διλόγους, μὴ οἶνω πολλῷ προτέχοντας,
 9 μὴ αἰσχροπερδεῖς, ἔχοντας τὸ μυστήριον τῆς πίστεως
 10 ἐν καθαρᾷ συνειδήσει. Καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν
 11 πρῶτον, εἴτα διακονήσωσαν, ἀνέγκλητοι ὄντες. Γυ-
 ναῖκας ὡσαύτως σεμνάς, μὴ διαβόλους, ἡφαλίους,
 12 πιστάς ἐν πᾶσι. Διάκονοι ἕστωσαν μιᾶς γυναικὸς ἄν-
 δρες, τέκνων καλῶς προϊστάμενοι καὶ τῶν ἰδίων οἴ-
 13 κων. Οἱ γὰρ καλῶς διακονήσαντες, βαθμὸν ἑαυτοῖς
 καλὸν περιποιούνται, καὶ πολλὴν καὶ ῥήσιν ἐν πίστει
 14 τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Ταῦτά σοι γράφω, ἐλπί-
 15 ζων ἐλθεῖν πρὸς σε τάχιον· ἐὰν δὲ βραδύνῃ, ἵνα εἰ-
 δῇς, πῶς δεῖ ἐν οἴκῳ Θεοῦ ἀναστρέφεισθαι, ἥτις ἐστὶν
 ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος.
 16 Στύλος καὶ ἰδραῖωμα τῆς ἀληθείας καὶ ὁμολο-
 γουμένης μέγα ἐστὶ τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον·
 ὅς ἐφανερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι,
 ᾤφθη ἁγγέλοις, ἐκηρύχθη ἐν ἔθνεσιν, ἐπιστεύθη ἐν
 κόσμῳ, ἀνελήφθη ἐν δόξῃ. Τὸ δὲ πνεῦμα ῥητῶς

2. π. ἡφάλειον, ΑΙ. ἡφαλαίον, 3. † μὴ αἰσχρο-
 περδῇ, 7. † αὐτὸν 8. διπολόγους, 11. διλόγους,
 " γ. ἡφαλείους, f. ἡφαλαίους, 15. ζῶντος· (στύ-
 λος . . . μυστήριον) ὅς ἐφαν. ΑΙ. ζῶντος, στύλος
 καὶ ἰδρ. τῆς ἀληθείας. Καὶ ὁμολ. etc. " ἐκκλησίας
 16. ἐκκλησίας " μυστήριον, ὃ ἐφαν. " γ. Θεός ΑΙ.
 ὡδ " ἀνθρώποις,

λέγει, ὅτι ἐν ὑστέροις καιροῖς ἀποστήσονται τινες τῆς πίστεως, προσέχοντες πνεύμασι ¹ πλάναις ² καὶ διδασκαλίαις ³ δαιμονίων, ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, καυτηριασμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν, καλυπόντων γα-
 μεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ Θεὸς ἐκτισεν εἰς με-
 τάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωπόσι τὴν ἀλήθειαν. "Ὅτι πᾶν κτίσμα Θεοῦ καλόν, καὶ οὐ-
 δὲν ἀπόβλητον, μετὰ εὐχαριστίας λαμβανόμενον· ἀγιά-
 ζεται γὰρ διὰ λόγου Θεοῦ καὶ ἐντεύξεως. Ταῦτα 6
 υποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς, καλὸς ἔση διάκονος Ἰη-
 σοῦ Χριστοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως,
 καὶ ⁷ τῆς καλῆς διδασκαλίας, ἥ παρεκλούθηκας. Τοὺς
 δὲ βεβήλους καὶ γραῶδεις μύθους παραιτοῦ· γύμναζε
 δὲ σεαυτὸν πρὸς εὐσέβειαν. Ἡ γὰρ σωματικὴ γυμνα-
 σία πρὸς ὀλίγον ἐστὶν ὠφέλιμος· ἡ δὲ εὐσέβεια πρὸς
 πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίαν ἔχουσα ζωῆς τῆς
 νῦν καὶ τῆς μελλούσης. Πιστὸς ὁ λόγος καὶ πάσης 9
 ἀποδοχῆς ἄξιος. Εἰς τοῦτο γὰρ ¹⁰ καὶ κοπιῶμεν καὶ
 "ὀνειδιζόμεθα, ὅτι ἠλπίκαμεν ἐπὶ Θεῷ ζῶντι, ὅς ἐστι
 σωτὴρ πάντων ἀνθρώπων, μάλιστα πιστῶν. Παράγ- 11
 γιλλε ταῦτα καὶ δίδασκε.

Μηδεὶς σου τῆς νεότητος καταφρονεῖτω, ἀλλὰ τύ- 12
 πος γίνου τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν
 ἀγάπῃ, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ. "Ἔως ἔρχομαι, πρόσχε 13
 τῇ ἀναγνώσει, τῇ παρακλήσει, τῇ διδασκαλίᾳ. Μὴ 14
 ἀμέλει τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προ-
 φητείας, μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτε-
 ρίου. Ταῦτα μελέτα, ἐν τούτοις ἴσθι· ἵνα σοῦ ἡ προ- 15
 κοπὴ φανερὰ ᾖ ἢ ἐν πᾶσιν. Ἐπεχε σεαυτῷ, καὶ τῇ δι- 16
 δασκαλίᾳ· ἐπίμεινε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν, καὶ σε-
 αυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.

1. Ὑπλάνης ¹ om. καὶ ² δαιμόνων 3. Conj. ἀντί-
 χεσθαι Al. ἀπεχόντων 6. τῇ καλῇ διδασκαλίᾳ,
 10. → καὶ ¹ Ὑάγωνιζόμεθα, 12. † ἐν πνεύματι,
 15. → ἐν

- 1 Πρεσβυτέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς, ἀλλὰ παρακάλει ὡς
 2 πατέρα· νεωτέρους, ὡς ἀδελφούς· πρεσβυτέρας, ὡς
 μητέρας· νεωτέρας, ὡς ἀδελφάς, ἐν πάσῃ ἀγνείᾳ.
- 3.4 Χήρας τίμα, τὰς ὄντως χήρας. Εἰ δέ τις χήρα
 τέκνα ἢ ἐκγονα ἔχει, μαριθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον
 οἶκον εὖσεβεῖν, καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγό-
 νοις· τοῦτο γάρ ἐστιν ἁποδεκτὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.
- 5 Ἡ δὲ ὄντως χήρα καὶ μεμονωμένη ἤλπιεν ἐπὶ τὸν
 Θεόν, καὶ προσμένει ταῖς δεήσεσι καὶ ταῖς προσευχαῖς
 6 νυκτὸς καὶ ἡμέρας· ἡ δὲ σκαταλῶσα, ζῶσα τίθηκε.
- 7.8 Καὶ ταῦτα παράγγελλε, ἵνα ἀνεπίληπτοι ᾖσιν. Εἰ δέ
 τις τῶν ἰδίων, καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων, οὐ προνοεῖ,
 9 τὴν πίστιν ἥρηται, καὶ ἐστὶν ἀπίστου χειρῶν. Χή-
 ρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἑξήκοντα γεγο-
 10 νυῖα, ἐνὸς ἀνδρὸς γυνή, ἐν ἔργοις καλοῖς μαρτυρου-
 μένη· εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἐξενοδόχησεν, εἰ ἀγίων
 πόδας ἐνίψεν, εἰ θλιβομένοις ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ
 11 ἀγαθῷ ἐπηκολούθησε. Νεωτέρας δὲ χήρας παραιτοῦ·
 ὅταν γὰρ καταστρηνιάσωσι τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέ-
 12 λουσιν· ἔχουσαι κρίμα, ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτη-
 13 σαν· ἅμα δὲ καὶ ἀργαὶ μαρβάνουσι περιερχόμεναι τὰς
 οἰκίας· οὐ μόνον δὲ ἀργαί, ἀλλὰ καὶ φλύαροι καὶ πέ-
 14 ρεργοί, λαλοῦσαι τὰ μὴ δεόντα. Βούλομαι οὖν νεω-
 τέρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν, μηδεμίαν
 15 ἀφορμὴν δίδοναι τῷ ἀντικειμένῳ λοιδορίας χάριν. Ἦδη
 16 γὰρ τινες ἐξετράπησαν ὀπίσω τοῦ σατανᾶ. Εἴ τις ἡ-
 στὸς ἢ πιστὴ ἔχει χήρας, ἐπαρκείτω αὐταῖς, καὶ μὴ
 βαρεῖσθω ἡ ἐκκλησία, ἵνα ταῖς ὄντως χήραις ἐπαρ-
 κέσῃ.
- 17 Οἱ καλῶς προεστῆτες πρεσβύτεροι διπλῆς τιμῆς
 ἀξιούσθωσαν· μάλιστα οἱ κοπιῶντες ἐν λόγῳ καὶ
 18 διδασκαλίᾳ. Λέγει γὰρ ἡ γραφή· Βοῦν ἀλοῶντα

4. † καλὸν καὶ

16. → πιστὸς ἢ

9. ἐξήκοντα, γεγονυῖα ἐνὸς

οὐ 'φωμώσεις· καί· ἀξίας ὁ ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐ-
 τοῦ. Κατὰ πρεσβυτέρου κατηγορίαν μὴ παρὰ 19
 δέχου, 'ἐκτός ἐι μὴ ἐπὶ δύο ἢ τριῶν μαρτύρων. Ταῦς 20
 ἁμαρτάνοντας, ἐνώπιον πάντων ἔλεγχε, ἵνα καὶ οἱ
 λοιποὶ φόβου ἔχωσι. Διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ 21
 καὶ 'κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέ-
 λων, ἵνα ταῦτα φυλάξης χωρὶς προκρίματος, μηδὲν
 ποιῶν κατὰ " πρόσκλησιν. Χεῖρας ταχέως, μηδενὶ 22
 ἐπιτίθει, μηδὲ κοινώνει ἁμαρτίαις ἀλλοτριῶς.

Σταυτῶν ἀγνὸν τήρει. Μηκέτι ὑδροπότει, ἀλλ' 23
 οἶνω ὀλίγῳ χρῶ διὰ τὸν στόμαχόν σου καὶ τὰς πυ-
 κνῆς σου ἀσθενείας.

Τινῶν ἀνθρώπων αἱ ἁμαρτίαι πρόδηλοί εἰσι, παρὰ 24
 ἀγούσαι εἰς κρίσιν· τισὶ δὲ καὶ ἐπακολουθοῦσιν. Ὡς-
 αὐτως καὶ τὰ καλὰ ἔργα πρόδηλά εἰσι· καὶ τὰ ἄλ-
 λως ἔχοντα, κρυβῆναι οὐ δύναται.

"Οσοι εἰσιν ὑπὸ ζυγὸν δούλοι, τοὺς ἰδίους δεσπό- 6
 τας πάσης τιμῆς ἀξίους ἡγείσθωσαν, ἵνα μὴ τὸ ὄνομα
 τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ διδασκαλία βλασφημῇται. Οἱ δὲ 2
 πιστοὺς ἔχοντες, δεσπότες, μὴ καταφρονέτωσαν, ὅτι
 ἀδελφοὶ εἰσιν· ἀλλὰ μᾶλλον δουλεύετωσαν, ὅτι πιστοὶ
 εἰσι καὶ ἀγαπητοὶ οἱ τῆς ἐνεργείας ἀντιλαμβανόμενοι.
 Ταῦτα δίδασκε, καὶ παρακάλει.

Εἴ τις ἑτεροδιδασκαλεῖ, καὶ μὴ 'προσέρχεται ὑγιαί- 3
 νουσι λόγοις τοῖς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,
 καὶ τῇ κατ' εὐσέβειαν διδασκαλίᾳ· τετύφωται, μηδενὶ 4
 ἐπιστάμενος, ἀλλὰ νοσῶν περὶ ζητήσεως καὶ λογομα-
 χίας, ἐξ ὧν γίνεται φθόνος, ἔρις, βλασφημίαι, ὑπό-
 νοιαι, πονηραί, 'διαπαρατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώ- 5
 πων τὸν νοῦν, καὶ " ἀπειστερημένων τῆς ἀληθείας, νο-

18. κημώσεις· 19. ὁ. ἐκτός ἐι . . . μαρτύρων.

21. = κυρίου " πρόσκλησιν. Αἱ. χάριν. 3. Conj. προσ-
 ἔχεται f. προσέχει 4. τετύφλωται, 5. r. παραδια-
 τριβαὶ " ἀπειστραμμένων ἀπὸ τῆς

- μιζόντων ἁρισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν. ^{III} Ἀφίστασο
6 ἀπὸ τῶν τοιούτων. Ἔστι δὲ πορισμὸς μίγξις ἢ
7 εὐσέβεια μετὰ αὐταρχείας. Οὐδὲν γὰρ εἰσπνέγαμεν
εἰς τὸν κόσμον· ὅτι οὐδὲ ἐξενεγκεῖν τι δύνα-
8 μεθα. Ἐχοντες δὲ διατροφὰς καὶ σκεπάσματα, τού-
9 τοῖς ἀρεσθασόμεθα. Οἱ δὲ βουλόμενοι πλουτεῖν, ἐρ-
κίπτουσιν εἰς πειρασμὸν καὶ παγίδα, καὶ ἐπιθυμίας
πολλὰς ἡ ἀνοήτους καὶ βλαβεράς, αἵτινες βυθίζουσι
10 τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὀλεθρον καὶ ἀπώλειαν. Ῥίζα γὰρ
πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία· ἧς τινες ορε-
γόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως, καὶ ἑαυτοὺς
11 περιέπειραν ὁδύαις πολλαῖς. Σὺ δὲ, ὦ ἀν-
θρώπε τοῦ Θεοῦ, ταῦτα φεύγε· δίωκε δὲ δικαιοσύνην,
εὐσέβειαν, πίστιν, ἀγάπην, ὑπομονὴν, ἡ ἀρετὴν
12 ἀγωνίζου τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως, ἐκίλαβου
τῆς αἰωνίου ζωῆς, εἰς ἣν ἐκλήθης, καὶ ὁμολόγησας
τὴν καλὴν ὁμολογίαν ἐνώπιον πολλῶν μαρτύρων.
13 Παραγγέλλω σοι ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, τοῦ ζῶντος
τοῦ πάντων, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ, τοῦ μαρτυρησάντος
14 ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, τηρεῖσθαι
σε τὴν ἐντολὴν ἄσπιλον, ἀνεπίληπτον, μέχρι τῆς ἐπι-
15 φανείας τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἣν καιροῦς
ἰδίους δείξει ὁ μακάριος καὶ μόνος ὀντάστης, ὁ βασι-
λεὺς τῶν βασιλευσόντων καὶ κύριος πάντων κυριεύοντων
16 ὁ μόνος ἔχων ἀθανασία, ὧς οἱ πάντες ἀπράστοι, ὅσοι
εἶδεν οὐδεὶς ἀνθρώπων, οὐδὲ ἰδεῖν δύναται· ὃ τιμὴ
καὶ κράτος αἰώνιον ἂμην.
17 Ταῖς πλουσίαις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, παράγγελλε μὴ
ὑψηλοφρονεῖν, μηδὲ ἡλπιέναι ἐπὶ πλούτῳ ἀδηλόγητι,
ἀλλ' ἐν τῷ Θεῷ ἢ τῷ ζῶντι, τῷ παρέχοντι ἡμῖν πάντα.

5. ^{III} Ἀφίστασο ἀπὸ τ. τοιούτων.

7. → ὅτι,

9. add. τοῦ διαβάλου, ἡ ἀνοήτους

10. περιέπει-

ραν 11. ~ προὑπάθειαν

12. † καὶ 13. ~ ζωογο-

νοῦντος 17. τοῦ κτλ αἰῶνος, ἡ

→ τῷ ζῶντι,

τα πλουσίως εἰς ἀπόλαυσιν· ἀγαθοεργεῖν, πλουτεῖν ἐν 18
 ἔργοις καλοῖς, εὐμεταδότους εἶναι, κοινωνικοὺς, ἀπο- 19
 θησαυρίζοντας ἑαυτοῖς· διμέλιον καλὸν εἰς τὸ μέλλον,
 ἵνα ἐπιλάβωνται τῆς " ὄντως ζωῆς.

ὦ Τιμόθεε, τὴν " παραθήκην φύλαξον, ἐκτρεπό- 20
 μνος τὰς βεβήλους. " καινοφωνίας καὶ ἀντιθέσεις τῆς
 ψευδωνύμου γνώσεως· ἢ τινες ἐπαγγελλόμενοι, περὶ 21
 τὴν πίστιν ἡστόχησαν. Ἡ χάρις μετὰ σοῦ·

ΠΑΥΛΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Παῦλος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ θελήματος 1
 Θεοῦ, κατ' ἐπαγγελίαν ζωῆς τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
 Τιμοθέω ἀγαπητῷ τέκνῳ· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ 2
 Θεοῦ πατρὸς, καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Χάριν ἔχω τῷ Θεῷ, ὃ λατρεύω ἀπὸ προγόνων 3
 " ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ὡς ἀδιάλειπτον ἔχω τὴν περὶ
 σοῦ μερίαν ἐν ταῖς δεήσεσί μου νυκτὸς καὶ " ἡμέρας,
 ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων, ἵνα 4
 χαρᾷ πληρωθῶ· ὑπόμνησιν " λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ 5
 ἀνυποκρίτου πίστεως, ἣτις ἐνώκησε πρῶτον ἐν τῇ
 μάμμῃ σου Λωΐδι, καὶ τῇ μητρὶ σου Εὐνίκη· πίπει-
 σμαι δέ, ὅτι καὶ ἐν σοί.

19. *Conj.* κειμήλιον *f.* δίμα λίαν " *r.* αἰωνίου

20. *r.* Ὑπαρακαταθήκην " καινοφωνίας 21. † Ἀμήν.

3. *Conj.* ἐκ καθαρᾶς συνειδήσεως ἀδιάλειπτον ἔχων
 " ἡμέρας ἐπιποθῶν 5. Ὑλαβῶν

- 6 Δι' ἣν αἰτίαν ἀναμνησέω σὲ ἀναζωπυρεῖν τὸ
 χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως
 7 τῶν χειρῶν μου· οὐ γὰρ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦ-
 μα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ ἀγάπης καὶ σωφρο-
 8 σμῶν. Μὴ οὖν ἐπαισχυθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ
 κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ· ἀλλὰ συγ-
 9 κακοπάθησον τῇ εὐαγγελίᾳ κατὰ δύναμιν Θεοῦ, τοῦ
 σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλῆσαντος κλήσει ἁγία, οὐ κατὰ
 τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν
 τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰώ-
 10 νίων, φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ
 σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν
 θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζωὴν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ
 11 εὐαγγελίου, εἰς ὃ ἐτέθη ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος
 12 καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν· δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πά-
 σχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ὅτι πεπίστευκα,
 καὶ πέπεισμαι, ὅτι δυνατὸς ἐστὶ τὴν ἑ παραθήκην μου
 13 φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Ὑποτύπασιν
 ἔχε ὑγιαίνονταν λόγων, ὧν παρ' ἐμοῦ ἤκουσας, ἐν
 14 πίστει καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ· τὴν καλὴν
 παραθήκην φύλαξον διὰ πνεύματος ἁγίου, τοῦ ἰσοι-
 کوونتос ἐν ἡμῖν.
 15 Οἶδας τοῦτο, ὅτι ἀπειστράφησάν με πάντες οἱ ἐν
 16 τῇ Ἀσίᾳ, ὧν ἐστὶ Φύγελλος καὶ Ἑρμογένης. Δῆλ-
 ἔλος ὁ κύριος τῷ Ὀνησιφόρου εἶπεν· ὅτι πολλάκις
 17 με ἀνέψυξε, καὶ τὴν ἄλυσίν μου οὐκ ἔπησχύνθη, ἀλ-
 λά γενόμενος ἐν Ῥώμῃ, ἰσπουδαιότερον ἐζήτησέ με,
 18 καὶ εὔρε· (δῆλ' αὐτῷ ὁ κύριος εὔρεῖν ἔλεος παρὰ κυ-
 ρίου ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ) καὶ ὅσα ἐν Ἐφέσῃ διηκό-
 ησας, βέλτιον σὺ γινώσκεις.
 2 Σὺ οὖν, τέκνον μου, ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν
 2 Χριστῷ Ἰησοῦ· καὶ ὡς ἤκουσας παρ' ἐμοῦ διὰ πολλῶν

12. γ. παρακαταθήκη 16. ἐπαισχύνη, 17. σπουδαίως

18. add. μοι, 2. Conj. διὰ πολλῶν, μαρτυρῶν ταῦτα

μαρτύρων, ταῦτα παράβου πιστοῖς ἀνθρώποις, οἵτινες
 ἱκανοὶ ἔσονται καὶ ἑαυτοὺς διδάξαι. Ἐγὼ οὖν παρακαλῶ 3
 ὑμεῖς ὡς καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ. Οὐ 4
 δεῖς στρατευόμενος ἐμπλέκεσαι ταῖς τοῦ βίου πραγμα-
 τείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσῃς ἀρέσῃ. Ἐὰν δὲ καὶ 5
 ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ.
 Τὸν κοπιῶντα γινώσκον δεῖ πρῶτον τῶν καρπῶν με- 6
 ταλαμῶναι. Νόει, ἃ λέγων ἡ δὴ γὰρ σοὶ ὁ κύριος 7
 σύνεσιν ἐν πάσι. Μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν 8
 ἐξηγερούμενον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαυὶδ, κατὰ
 τὸ εὐαγγέλιόν μου· ἐν ᾧ κακοπαθὼ μέχρι θανάτου, 9
 ὡς πακούρητος· ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ οὐ δίδεται.
 Διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα 10
 καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσι τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, με-
 τὰ δόξης αἰωνίου. Πιστὸς ὁ λόγος· εἰ γὰρ συναπιθά- 11
 νομεν, καὶ πορνεύομεν· εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασί- 12
 λίσσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κἀκεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς· εἰ 13
 ἀπιστοῦμεν, ἐκεῖνος πιστὸς μένει· ἀρνήσασθαι ἑαυτὸν
 οὐ δύναται. Ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρούμε- 14
 νος ἐνώπιον τοῦ κυρίου, μὴ λογομαχεῖν, ^{III} εἰς οὐδὲν
 χρήσιμον, ἐπὶ καταστροφῇ τῶν ἀκούοντων. Σπουδα- 15
 σον σεαυτὸν δόκιμον παραστήσαι τῷ Θεῷ, ἐργάτην
 ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.
 Ταῖς δὲ βεβήλους κενοφανείας περιίστασο· ἐπὶ πλείων 16
 γὰρ προπόψουσιν ἀσεβείας, καὶ ὁ λόγος αὐτῶν ὡς 17
 γὰγγραινα νομῇ· ἔχει· ὡς ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Φίλα-
 ρος, οἵτινες περὶ τὴν ἀλήθειαν ἡστόχησαν, λέγοντες 18
 ἡμῶν ἀνάστασις ἤδη γεγονέναι, καὶ ἀνατρέπουσι τὴν
 τῶν πίστιν. Ὁ μέντοι στερεὸς θεμέλιος τοῦ 19
 Θεοῦ ἵστηκεν, ἔχων τὴν σφραγίδα ταύτην· Ἐγὼ κύ-
 ριος τοὺς ὄντας αὐτοῦ· καὶ· Ἀποστήτω ἀπὸ ἀδικίας

3. ~ Συγκακοπάθησον 4. add. τῷ Θεῷ 7. ~ δώσει

13. ~ ἀρνήσασθαι γὰρ ἑαυτὸν 14. Θεοῦ, "λογομαχεῖν,

^{III} ἐπ' οὐδὲν f. ἐπ' οὐδὲν 17. ἔχει 18. om. τὴν

18. τὴν ἀναστασιν) It was of humour of all of sects of Grecian philosophers, on their admission into Christianity, to allegorise & doctrine of a resurrection. For being in their moral lecture, in their schools accustomed to call vicious habits, death; & reformation to a good life ἀναστασις or a resurrection (in imitation of & language of & mysteries, whose phraseology it was of custom to use both in schools & Courts) — they were disposed to understand "the resurrection of the just" in of same sense. Marston Dio. Leg. BIII. sect. 4. Vol. II. p. 237. 4th. Ed.

- 20 πᾶς ὁ ὀνομάζων τὸ ὄνομα κυρίου. Ἐν μεγάλῃ δὲ
 αἰκίᾳ οὐκ ἔστι μόνον σκευὴ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, ἀλλὰ
 καὶ ξύλινα καὶ οστράκινα· καὶ ἃ μὲν εἰς τιμὴν, ἃ δὲ
 21 εἰς ἀτιμίαν. Ἐὰν οὖν τις ἐκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τού-
 -της, ἵσταται σκεῦος εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον, καὶ εὐχρη-
 -στον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμέ-
 22 νον. Τὰς δὲ νεωτερικὰς ἐπιθυμίας φεύγε· διακὲ
 δὲ δικαιοσύνης, εὐπρίν, ἀγάπην, εἰρήνῃ μετὰ τῶν
 23 ἐγκαταλειμμένων τὸν κύριον ἐκ καθαρᾶς καρδίας. Τὰς
 δὲ μωρὰς καὶ ἀκαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς,
 24 ὅτι γίνονται μάχας· δούλον δὲ κυρίου οὐ δεῖ μάχασθαι,
 ἀλλ' ἥτιον εἶναι πρὸς πάντας, διδακτικῶς, ἀνεξίκα-
 25 κας, ἐν πραότητι παιδεύοντα τοὺς ἀντιδιατιθεμένους·
 μῆσατε δὲ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετάνοιαν εἰς ἐπίγνωσιν ἀλη-
 26 θείας καὶ ἀνανήψουσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος,
 ἐξουχήμενοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου δέλημα.
 3 Τοῦτα δὲ γίνωσκε, ὅτι ἐν ἰσχύεσσι ἡμέραις ἐν-
 2 στήσονται καιροὶ χαλεποί. Ἔσονται γὰρ οἱ ἄνθρωποι
 φιλάμωροι, φιλάεργοι, ἀλαζόνες, ὑπερήφανοι, βλάσ-
 3 φημοὶ, χρηῖσται ἀπειθεῖς, ἀχάριστοι, ἀνόσιοι, ἄστοι-
 -χοι, ἄσπουδοι, διάβολοι, ἄκρατοι, ἀνήμεροι, ἀφιλό-
 4 κατοι, προδοταί, προπετεῖς, πεφυθαμένοι, φιλόδοιοι
 5 μάλλοι ἢ φιλόδοιοι· ἔχοντες μόρφωσιν εὐσεβείας, τὴν
 δὲ δόξαν αὐτῆς ἡραγμένα. Καὶ ταῦτος ἀποτρέπου.
 6 Ἐκ τούτων γὰρ εἰμι οἱ ἐνδύοντες εἰς τὰς οἰκίας καὶ
 εἰς ἡμετέρας οἰκίας· συνεκείματα σεσωρευμένα ἀμαρτίαις,
 7 ἀνομιαῖς ἐπιθυμίαις παικίαις, πάντοτε μανθάνοντες,
 καὶ μαθήτορες εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν δυνάμενοι.
 8 Ὃς τρεῖς δὲ Ἰωάννης καὶ Ἰαμβρὺς ἀντίστησαν Μωϋ-
 -σῆϊ ὅτε καὶ αὐτοὶ ἀνέστησαν τῇ ἀληθείᾳ, ἄνθρω-

19. γ. Χριστοῦ. 21. = καὶ 22. ἀπὸ πάντων
 25. ἀντιπαικίοντες. 1. γινώσκεις, 2. ἀχρηστοί,
 6. γ. αἰχμαλωτευόντες. "† τὰ καὶ ἡδοκαῖς,
 3. Μαμεζῆς

ποι κατεφθαρμένοι τὸν νοῦν, ἀδόκιμοι περὶ τὴν πίστιν. Ἄλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλείον· ἡ γὰρ ἄνοια 9 αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὥς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο. Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκα- 10 λίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προτίσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ, τοῖς διωγμοῖς, τοῖς πα- 11 θήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις· οἷους διωγμοὺς ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ἔρρύσατο ὁ κύριος. Καὶ πάντες δὲ οἱ θέλοντες ἐν- 12 σκεῖσθαι ζῆν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, διαχθήσονται. Πο- 13 ηροὶ δὲ ἄνθρωποι καὶ γόητες προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, πλανῶντες καὶ πλανώμενοι. Σὺ δὲ μένει ἐν 14 οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης, εἰδὼς, παρὰ ἑνὸς ἔμαθες, καὶ ὅτι ἀπὸ βρέφους ἑτὰ γράμματα οἶδας, τὰ δυ- 15 νάμενά σε σοφίσει εἰς σωτηρίαν, διὰ πίστεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Πᾶσα γραφὴ θεόπνευστος ἡ καὶ ὠφέ- 16 λιμος πρὸς διδασκαλίαν, πρὸς ἔλεγχον, πρὸς ἐπιτιμή- θασιν, πρὸς παιδείαν τὴν ἐν δικαιοσύνῃ· ἵνα ἁγίος 17 ᾦ ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξηρ- τισμένος. Διαμαρτύρομαι ἑνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ 4 Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ζῶντας καὶ νε- κροὺς, καὶ τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ· κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι ἐνκαίρως ἀκαί- 2 ρως, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεισον ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ. Ἔσται γὰρ καιρὸς, ὅτε τῆς 3 ὑγιαίνουσας διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύουσιν διδασκά- λους, κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν· καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀλη- 4 θείας τὴν ἀκοήν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται. Σὺ δὲ ἡγήσομαι ἐν πᾶσι, κακοπάθησον, 5

14. τίνων 15. om. τὰ 16. om. καὶ 17. τέλειος

1. † οὖν ἐγὼ " † τοῦ κυρίου " r. ∪ κατὰ 2. μακροθυμία 3. r. τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἰδίας 5. ἡγήσομαι, ἐν πᾶσι κακοπάθησον,

ἔργον ποιήσον εὐαγγελιστοῦ, τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον.

6 Ἐγὼ γὰρ ἤδη σπένδομαι, καὶ ὁ καιρὸς τῆς ἐμῆς
7 ἀναλύσεως ἐφίστηκε· τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἡγώ-
8 σμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα· λοι-
πὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀπο-
δώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ὁ δίκαιος κρι-
τῆς, οὐ μόνον δὲ ἐμοί, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς ἡγαπη-
κόσι τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ.

9.10 Σπουδάσον ἰλθῆν πρὸς με ταχίως. Δημᾶς γάρ
με ἔγκατέλιπεν, ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα, καὶ ἐπο-
ρεύθη εἰς Θεσσαλονίκην· Κρήσκης εἰς Γαλατίαν, Τί-
11 τος εἰς Δαλματίαν· Λουκᾶς ἐστὶ μόνος μετ' ἐμοῦ.
Μάρκον ἀναλαβὼν ἄγε μετὰ σεαυτοῦ· ἐστὶ γὰρ μοι
12 εὐχρηστος εἰς διακονίαν. Τυχικὸν δὲ ἀπέστειλα εἰς
13 Ἐφεσον. Τὸν Φελόνην, ὃν ἀπέλιπον ἐν Τρωάδι παρὰ
Κάρπῳ, ἐρχόμενος φέρε, καὶ τὰ βιβλία, μάλιστα τὰς
14 μεμβράνας. Ἀλέξανδρος ὁ χαλκεὺς πολλὰ μοι
κακὰ ἐνεδείξατο· ἀποδώ αὐτῷ ὁ κύριος κατὰ τὰ
15 ἔργα αὐτοῦ· ὃν καὶ σὺ φυλάσσου, λίαν γὰρ ἀνίστηκε
16 τοῖς ἡμετέροις λόγοις. Ἐν τῇ πρώτῃ μου ἀπολα-
γία οὐδεὶς μοι συμπαρεγένετο, ἀλλὰ πάντες με ἔγκα-
17 τέλιπον· (μὴ αὐτοῖς λογισθῆῖν) ὁ δὲ κύριός μοι πα-
ρίστη, καὶ ἐνεδυνάμωσέ με, ἵνα δι' ἐμοῦ τὸ κήρυγμα
πληροφορηθῇ, καὶ ἀκούσῃ πάντα τὰ ἔθνη· καὶ ἱρρί-
18 σθην ἐκ στόματος λέοντος· καὶ ῥύσεται με ὁ κύριος
ἀπὸ παντὸς ἔργου πονηροῦ, καὶ σώσει εἰς τὴν βασι-
λείαν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶ-
νας τῶν αἰώνων· ἀμήν.

19 "Ἀσπασαι Πρίσκαν καὶ Ἀκύλαν", καὶ τὸν Ὀνησι-

8. → πᾶσι 10. Γαλλίαν. 13. Φαιλῶνῃ, 14. ~ ἀπο-
δώσει 17. Ὑακούσῳσι 18. → καὶ 19. Πρίσκιλλαν
"add. Λέκτραν τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ Σιμαῖαν
καὶ Ζήνωνα τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ.

φόρου οίκον. Ἐραστὸς ἔμεινεν ἐν Κορίνθῳ· Τρόφιμον 20
 δὲ ἀπέλιπον ἐν Μιλήτῳ ἀσθενοῦντα. Σπάρδασον πρὸ 21
 χειμῶνος ἔλθειν. Ἀσπάζεται σε Εὐδουλός, καὶ
 Πούδης, καὶ Λίνος, καὶ Κλαυδία, καὶ οἱ ἀδελφοὶ πάν-
 τες. Ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ τοῦ πνεύματός 22
 σου. Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. ||

ΠΑΤΑΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Π Ρ Ο Σ Τ Ι Τ Ο Ν.

Παῦλος δοῦλος Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ, 1
 (κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας
 τῆς κατ' εὐσέβειαν, ἐκ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐκ 2
 ηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς Θεὸς πρὸ χρόνων αἰωνίων, ἐφα- 3
 νέρωσι δὲ καιροῖς ἰδίοις τὸν λόγον αὐτοῦ, ἐν κηρύ-
 γματι ὃ ἐπιστεύθη ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος
 ἡμῶν Θεοῦ,) Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ κοινὴν πίστιν 4
 χάρις, ἔλεος, εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς, καὶ κυρίου
 Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν.

Τούτου χάριν ἐπατέλιπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λεί- 5
 ποντα ἐκιδιορθώσῃ, καὶ καταστήσῃς κατὰ πολὺν πρεσ-
 βυτέρους, ὡς ἐγὼ σοι διαταξάμην· εἴ τις ἵστιν ἀνέγ- 6
 κλητος, μιᾶς γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστά, μὴ
 ἐν κατηγόριᾳ ἀσωτίας, ἢ ἀνυπότακτα. Δεῖ γάρ τὸν 7
 ἐπίσκοπον ἀνέγκλητον εἶναι, ὡς Θεοῦ οἰκονόμος· μὴ

20. Μηλωτῷ *Al. conj.* Μελίτῃ 22. *om.* Ὁ κύριος ...
 πνεύματός σου. " → Ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. *Al.* Ἐρρά-
 σο ἐν εἰρήνῃ. || † Ἀμήν. 4. καὶ 5. Ὁ ἀπέλιπον
 " ἐκιδιορθώσῃς, 7. διάκονον

αυλάδῃ, μὴ ὑργίλῳ, μὴ πάροιον, μὴ πλεκτην, μὴ
 8 αἰσχροπερδῇ, ἀλλὰ φιλόξενον, φιλόγαθον, σώφροντα,
 9 δίκαιον, ὅσιον, ἠγρεατῇ, ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν
 διδασκίαν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖσθαι
 ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ, καὶ τοὺς ἀντιλήφει-
 10 τας ἐλέγχειν. Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ καὶ ἀνυπόκρι-
 τοι, μάταιολόγοι καὶ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ τε-
 11 ρετορικῆς, οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν· οὔτινες ὁλοῦς οἰκῶς
 ἀνατρέπουσι, διδάσκοντες ἂ μὴ δεῖ, αἰσχροῦ κέρδους
 12 χάριν. Εἰπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν προφήτης
 13 Κρήτις αἰε ψεύσται, κατὰ θηρία, γαστέρες ὀργαί. Ἡ
 μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής· δι' ἣν αἰτίαν ἐλέγχει αὐ-
 14 τοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει, μὴ πρὸς
 ἔχοντες Ἰουδαίκοις μύθοις, καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων
 15 ἀποστρεφόμενων τὴν ἀληθειαν. Πάντα μὲν καθαροὶ
 τοῖς καθαροῖς· τοῖς δὲ μεμιασμένοις καὶ ἀπίστοις οὐ-
 δὲν καθαρὸν, ἀλλὰ μεμύανται αὐτῶν καὶ ὁ νοὺς καὶ
 16 ἡ συνείδησις. Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἶδέναι, τοῖς δὲ ἔρ-
 γοις ἀρνοῦνται, βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς, καὶ
 πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι.

2 Σὺ δὲ λάλεε ἅ πρέπει τῇ ὑγιαίνουσῃ διδασκαλίᾳ·
 3 πρεσβύτας ἠφελίους εἶναι, σεμνοὺς, σώφροντας, ὑγιαί-
 3 νοντας τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ· πρεσβύτα-
 δας ὡσαύτως ἐν καταστήματι ἱεροκριτεῖς, μὴ δια-
 4 βόλους, μὴ εἶναι πολλὰ δεδουλωμένας, καλοδιδασκα-
 4 λους, ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας, φιλόανδρος εἶναι,
 5 φιλοτίκτους, σώφροντας, ἁγίους, οἰκουρῶδες, ἀγαθὰς,
 ὑποτασσομένας τοῖς ἰδίῳις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος
 6 τοῦ Θεοῦ βλασφημῇται. Τοὺς νεωτέρους ὡς-
 7 αὕτως παρακάλεε σωφρονεῖν· περὶ πάντα σεαυτὸν
 παρσχόμενος τύπον καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ

7. " αἰσχρολόγον, 8. φιλόπτωχον, 9. ὁπ. καὶ
 10. → καὶ 15. = μὲν 3. ἱεροκριτεῖ, " διαβόλῃ,
 5. νεόκυρτοὺς,

ἁδιαφορίαν, σιμνότητα", λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνω- 8
στον· ἵνα ὁ ἐξ ἐναντίας ἐντραπῇ, μηδὲν ἔχων περὶ
ἡμῶν λέγειν φαῦλον. Δούλους, ἰδίοις δεσπό- 9
ταις ὑποτάσσισθαι, ἐν πᾶσιν εὐαρέστους εἶναι, μὴ ἀν-
τιλέγοντας, μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ πίστιν πᾶσαν ἐν- 10
δεικνυμένους ἀγαθὴν· ἵνα τὴν διδασκαλίαν τοῦ σωτῆ-
ρος ἡμῶν Θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πᾶσιν". Ἐπιφάνη 11
γὰρ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν ἀνθρώποις,
παιδεύουσα ἡμᾶς, ἵνα ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ 12
τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας, σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ
εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν αἰῶνι· προσδεχόμενοι τὴν 13
μακαρίαν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης τοῦ μεγά-
λου Θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὃς ἰδὼν 14
καὶ ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, ἵνα λυτρώσεται ἡμᾶς ἀπὸ πά-
σης ἀνομίας, καὶ καθαρίσῃ ἑαυτῷ λαὸν περιούσιον,
ζηλωτὴν καλῶν ἔργων. Ταῦτα λέλει καὶ παρακάλει 15
καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς· μηδεὶς σου περι-
φρονεῖτω.

Ἵπομίμησεν αὐτοὺς ἀρχαῖς καὶ ἐξουσίαις ὑπο- 3
τάσσισθαι, πιθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐτοι-
μοὺς εἶναι, μηδὲνα βλασφημεῖν, ἀμάχους εἶναι, ἐπιει- 2
κεῖς, πᾶσαν ἐνδεικνυμένους πρᾶξάντων πρὸς πάντας ἀν-
θρώπους. Ἡμεῖς γάρ ποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, 3
ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ ἡδο-
ναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ φθόνῳ διάγοντες, ἡστυ-
γητοὶ, μισοῦντες ἀλλήλους. Ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ 4
ἡ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, ὅτε 5
ἐξ ἔργων τῶν ἐν δικαιοσύνῃ ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς,
ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔσωσεν ἡμᾶς, διὰ λου-

7. Ὑαφορίαν, Al. ἀφθονίαν, f. ἀδιαφορίαν, Al. add.
ἀγνείαν, "add. ἀφθαρσίαν, 8. r. ὑμῶν 9. ὑπο-
τάσσισθαι ἐν πᾶσιν, 10. Ὑδιδασκαλίαν τὴν τοῦ
"add. ἀνθρώποις. 11. τοῦ σωτῆρος ἡμῶν 15. κα-
ταφρονεῖτω. 1. → καὶ 3. μισητοὶ, 5. α

6 τροῦ παλιγγενεσίας, καὶ ἡ ἀνακαινώσεως πνεύματος
 7 ἁγίου, οὗ ἐξέχειν ἐφ' ἡμᾶς πλουσίας, διὰ Ἰησοῦ Χρι-
 8 στοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου
 9 χάριτι, πληροῖμοι γενώμεθα κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰ-
 10 νίου. Πιστός ὁ λόγος· καὶ περὶ τούτων βούλομαί σε
 11 διαβιβαιοῦσθαι, ἵνα φροντίζωσι καλῶν ἔργων προϊ-
 12 στασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ Θεῷ. Ταῦτά ἐστι
 13 ἡ τὰ καλὰ καὶ ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· μωρὰς δὲ ζη-
 14 τήσεις καὶ γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας νομικὰς
 15 περιίστασο· εἰσὶ γὰρ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιοι. Αἵρετι-
 16 κὸν ἄνθρωποι μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοθεύσαν πα-
 17 ραιτοῦ· εἰδὼς, ὅτι ἐξίστραπται ὁ τοιοῦτος, καὶ ἀμαρ-
 18 τάνει, ὡς αὐτοκατάκριτος.
 19 Ὅταν πέμψω Ἀρτεμῆν πρὸς σε ἢ Τυχικόν, σκού-
 20 दाτον ἐλθεῖν πρὸς με εἰς Νικόπολιν· ἐπεὶ γὰρ κίκρι-
 21 κα παραχειμέσαι. Ζητῶν τὸν νομικὸν καὶ Ἀπολλὼν
 22 σπουδαίως πρόπεμψον, ἵνα μηδὲν αὐτοῖς λείπη. Μαν-
 23 δανέτασαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προϊστα-
 24 σθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ᾧσιν ἀπαρ-
 25 ποί. Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ πάντες· ἄσπα-
 26 σαι τοὺς φιλοῦντας ἡμᾶς ἐν πίστει. Ἡ χάρις μετὰ
 27 πάντων ὑμῶν.

5. " add. διὰ 8. → τῷ " → τὰ 10. om. καὶ δευ-
 16. τέραν *Al. transp.* 12. *Conj.* Νεάπολιν 15. † Ἀρήν.

ΚΑΤΑΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΕΡΟΣ ΦΙΛΗΜΟΝΑ

Παῖδός, δέσμιος Χριστοῦ Ἰησοῦ, καὶ Τιμιότατος δ' 1
 ἀδελφός, Φιλήμονι τῷ ἀγαπητῷ καὶ συνεργῷ ἡμῶν,
 καὶ Ἀρτίφει τῇ ἀγαπητῇ, καὶ Ἀρχίππῳ τῷ συνασπασί- 2
 τη ἡμῶν, καὶ τῇ κατ' οἶκόν σου ἐκκλησίᾳ· χάρις ὑμῖν 3
 καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς ἡμῶν, καὶ κυρίου Ἰησοῦ
 Χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ τῷ Θεῷ ἡμῶν πάντοτε, μετὰ σου 4
 ποιούμενος ἐπὶ τῶν προαιχμῶν μου, ἀκούων σου τὴν 5
 ἀγάπην καὶ τὴν πίστιν, ἣν ἔχεις πρὸς τὸν κύριον Ἰη-
 σοῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς ἁγίους· ὅπως ἡ κοινωνία 6
 τῆς πίστεώς σου ἐνεργῆς γένηται, ἐν ἐπιγνώσει παν-
 τὸς ἀγαθοῦ τοῦ ἐν ἡμῖν εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν. Καὶ 7
 γὰρ ἔχομεν πολλὰ καὶ παράκλησιν ἐπὶ τῇ ἀγά-
 πῃ σου, ὅτι τὰ σπλάγχνα τῶν ἁγίων ἀναπίπτουσι διὰ
 σοῦ, ἀδελφέ.

Διὸ πολλὰ ἐν Χριστῷ παρρησίαν ἔχων ἐπιτάσ- 8
 σειν σοι τὸ ἀνῆκον, διὰ τὴν ἀγάπην μᾶλλον παρακα- 9
 λῶ· τοιοῦτος ἂν, ὡς Παῦλος πρεσβύτερος, νυνὶ δὲ καὶ
 δέσμιος Ἰησοῦ Χριστοῦ παρακαλῶ σε περὶ τοῦ ἐμοῦ 10
 τόκου, ὃν ἐγέννησα ἐν τοῖς δεσμοῖς ἡμῶν, Ὀνήσιμον,

2. ~ ἀδελφῇ, 4. μου, πάντοτε μετὰ σου 5. εἰς
 6. add. ἔργου " r. ~ ὑμῖν, 7. r. ~ Χάριν " ~ ἔχον
 9. Conj. πρεσβυτέρης, 10. ~ μου,

11 τὸν ποτέ σοι ἄχρηστον, νυνὶ δὲ σοὶ καὶ ἐμοὶ εὖχρη-
 12 στον, ὃν ἠ' ἀνέπεμψα· σὺ δὲ αὐτὸν, τοῦτ' ἐστι τὰ ἐμὰ
 13 σπλάγχνα, προσλαβοῦ. Ὅτι ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς
 14 ἐμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ μοι διακονῇ ἐν τοῖς
 14 δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου· χωρὶς δὲ τῆς σῆς γνώμης οὐ-
 15 δὲν ἠθέλησα ποιῆσαι, ἵνα μὴ ὡς κατὰ ἀνάγκην τὸ
 15 ἀγαθόν σου ᾖ, ἀλλὰ κατὰ ἐκούσιον. Τάχα γὰρ διὰ
 16 τοῦτο ἐχωρίσθη πρὸς ἄραν, ἵνα αἰώνιον αὐτὸν ἀπί-
 16 χης· οὐκέτι ὡς δούλον, ἀλλ' ὑπὲρ δούλον, ἀδελφὸν
 17 ἀγαπητὸν, μάλιστα ἐμοί, πόσω δὲ μᾶλλον σοί, καὶ ἐν
 17 σαρκὶ καὶ ἐν κυρίῳ. Εἰ οὖν ἡμεῖς ἔχεις κοινωνόν,
 18 προσλαβοῦ αὐτὸν ὡς ἐμέ. Εἰ δέ τι ἠδίκησέ σε, ἢ
 19 ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει. Ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα
 20 τῇ ἐμῇ χειρὶ, ἐγὼ ἀποτίσω· ἵνα μὴ λέγω σοι, ὅτι καὶ
 20 σεαυτοῦ μοι προσοφείλεις. Ναί, ἀδελφε, ἐγὼ σου
 21 ὀναίμην ἐν κυρίῳ· ἀνάπαυσάν μου τὰ σπλάγχνα ἐν
 21 Ἐριστῷ. Πειποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰ-
 22 δως, ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω ποιήσεις.
 22 Ἀμα δὲ καὶ ἐτοίμαζέ μοι ξενίαν· ἐλπίζω γάρ, ὅτι
 23 διὰ τῶν προσευχῶν ὑμῶν χαρισθήσομαι ὑμῖν. Ἀσπά-
 23 ζεται σε Ἐπαφρᾶς, ὁ συναιχμαλωτός μου ἐν Ἐριστῷ
 24 Ἰησοῦ, Μάρκος, Ἀρίσταρχος, Δημᾶς, Λουκᾶς, οἱ συν-
 25 εργοί μου. Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
 μετὰ τοῦ πνεύματος ὑμῶν.

11. Ὡς πεμψά σοι. 12. σπ. προσλαβοῦ. 17. γ. ἐμὲ
 20. σπλάγχνα. Ἐν Χριστῷ πειποιθὼς " γ. κυρίῳ.
 23. γ. Ἀσπάζονται 25. † Ἀμήν.

Η ΠΡΟΣ ΕΒΡΑΙΟΥΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

Παθυμερῶς καὶ πολυτρόπως πάλαι ὁ Θεὸς λαλήσας ἡ
 τοῖς πατράσιν ἐν τοῖς προφήταις, ἐπ' ἰσχύατος τῶν
 ἡμερῶν τούτων ἐλάλησεν ἡμῖν ἐν υἱῷ, ὃν ἔθηκε πλη- 2
 ροῦμον πάντων, (ἃ δὲ οὐ καὶ τοὺς αἰῶνας ἐποίησεν,) ²
 ὃς (ὡν ἀπαύγασμα τῆς δόξης καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑπο- 3
 στασεως αὐτοῦ, ἵφραν τε τὰ πάντα τῷ ρήματι τῆς
 διωάμεως " αὐτοῦ,) ³ δὲ ἑαυτοῦ καθαρισμὸν ποιησάμε-
 νος τῶν ἁμαρτιῶν ⁴ ἡμῶν, ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τῆς με-
 γαλοσύνης ἐν ὑψηλαῖς. ⁵ τοσαῦτα κρείττω γέ- 4
 νόμενος τῶν ἀγγέλων, ὥστε διαφορότερον παρ' αὐτοὺς
 κεκληρονόμηκεν ὄνομα.

Τίμι γὰρ ἐπέκοτε τῶν ἀγγέλων. Υἱός μου εἶ σὺ, 5
 ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε; καὶ πάλιν Ἐγὼ ἴσομαι
 αὐτῷ εἰς πατέρα, καὶ αὐτὸς ἴσται μοι εἰς υἱόν; Ὅταν 6
 δὲ πάλιν εἰσαγάγῃ τὸν πρωτότοκον εἰς τὴν οἰκουμέ-
 νην, λέγει· Καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες ἄγ-
 γελοι Θεοῦ. Καὶ πρὸς μὲν τοὺς ἀγγέλους λέγει· Ὁ 7
 ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα, καὶ τοὺς λει-
 τουργούς αὐτοῦ πυρὸς φλόγα· πρὸς δὲ τὸν υἱόν· Ὁ 8
 ἱερόνος σου ὁ Θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος· ῥάβδος

1. γ. ἰσχύατος 2. Conj. διότι καὶ 3. φανερῶν
 " om. αὐτοῦ, Al. αὐτοῦ, ³ om. δι' ἑαυτοῦ ⁴ = ἡμῶν,
 7. πνεῦμα. 8. ἱερόνος σου, ὁ Θεός, εἰς " add. καὶ ἡ
 σπις ποικίλη

Calvin has said of this Epistle "Ego ut Paulum
agnoscam auctorem & locum regno. Pro descendi
ratio & typis aliam quam Paulum esse satis
testatur.

5. By *αγγελος* in this Chapt. the writer means the former
prophet, *εμφανης* - Moses &c. whom he shows that Jesus
was superior to. (John is called *αγγελος* *Matth.* 11; 10
comp. also vv. 9 & 2; 2 of this book. Belsham's C. Ing. P. 1. sec 6. p. 205.

2. ἀγγελων —) Messengers — i. e. former prophets who were
only servants — Belsham's C. Inq. P. 1. sect. 6. p. 210 — Imb. 1er.

9 εὐθύτητος ἡ ράβδος τῆς βασιλείας σου. Ἐγάπησας δικαιοσύνην, καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν· διὰ τοῦτο ἔχρισί σε ὁ Θεός, ὁ Θεός σου, ἔλαιον ἀγαλλιᾶσθαι παρὰ τοὺς
 10 μετόχους σου. Καὶ· Σὺ κατ' ἀρχάς, κύριε, τὴν γῆν ἐθαμελίωσας, καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰσὶν οἱ οὐρα-
 11 νοί. Αὐτοὶ ἀπολούνται, σὺ δὲ ἑ διαμένεις· καὶ πάντες
 12 ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται, καὶ ὡς περικύβητος ἑλίξεις αὐτοὺς", καὶ ἀλλαγήσονται· σὺ δὲ ὁ αὐτός
 13 εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσι. Πρὸς τίνα δὲ τῶν ἀγγέλων εἶρηκέ ποτε· Κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν
 14 θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; Οὐ-
 χὶ πάντες εἰσὶ λειτουργικὰ πνεύματα, εἰς διακονίαν ἀποστελλόμενα διὰ τοὺς μέλλοντας κληρονομεῖν σω-
 τηρίαν;

2 Διὰ τοῦτο δεῖ περισσοτέρως ἡμᾶς προσέχειν ταῖς
 2 ἀκουσθεῖσι, μήποτε παραρρυνώμεν. Εἰ γὰρ ὁ δὲ ἀγ-
 γέλων λαληθεὶς λόγος ἐγένετο βέβαιος, καὶ πάντα πα-
 ράβασις καὶ παρακοὴ ἔλαβεν ἑνδικον μισθαποδοσίαν·
 3 πῶς ἡμεῖς ἐκφρευζόμεθα τηλικαύτης ἀμελήσαντες σωτη-
 ρίας; ἥτις ἀρχὴν λαβοῦσα λαλεῖσθαι διὰ τοῦ κυρίου,
 4 ὑπὸ τῶν ἀκουσάντων εἰς ἡμᾶς ἐβεβαιώθη, συνεπιμαρ-
 τυροῦντος τοῦ Θεοῦ σημείοις τε καὶ τέρασι, καὶ ποι-
 κίλαις δυνάμεσι, καὶ πνεύματος ἁγίου μερισμοῖς, κατὰ
 5 τὴν αὐτοῦ θέλησιν. Οὐ γὰρ ἀγγέλοις ὑπέταξε
 τὴν οἰκουμένην τὴν μέλλουσαν, περὶ ἧς λαλοῦμεν.
 6 Διευμαρτύρατο δὲ πού τις, λέγων· Ἔστιν ἄνθρω-
 πος, ὅτι μνησθήσεται αὐτοῦ· ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπι-
 7 σκίπτη αὐτόν; Ἠλάττωσας αὐτόν βραχὺ τι παρ' ἀγ-
 8 γέλους δόξῃ καὶ τιμῇ ἵστεφάινωσας αὐτόν· πάντα
 ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ. Ἐν γὰρ τῷ

9. ἔχρισί σε, ὁ Θεός, ὁ Θεός σου ἔλαιον 11. δια-
 μετῶς 12. ἀλλάξεις" add. ὡς ἱμάτιον, 6. Τίς
 7. † καὶ πατίστησας αὐτόν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν
 σου·

ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπό-
 τακτον· νῦν δὲ οὕτω ὀρώμεν αὐτῷ τὰ πάντα ὑποτετα-
 γμένα. Τὸν δὲ βραχύ τι παρ' ἀγγέλους ἡλαττωμένον 9
 βλέπομεν Ἰησοῦν διὰ τὸ πάθημα τοῦ θανάτου δόξῃ καὶ
 τιμῇ ἑστεφανωμένον· ὅπως ἡ χάριτι Θεοῦ ὑπὲρ πάντος
 γεύσεται θανάτου. Ἐπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα 10
 καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα
 τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τε-
 λειῶσαι. Ὁ, τε γὰρ ἀγιάζων καὶ οἱ ἀγιαζόμενοι, ἐξ 11
 ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς
 αὐτοὺς καλεῖν, λέγων· Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς 12
 ἀδελφοῖς μου, ἐν μίσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε. Καὶ 13
 πάλιν· Ἐγὼ ἴσθαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ· καὶ πάλιν·
 Ἰδοὺ ἐγὼ, καὶ τὰ παιδία ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός. Ἐπεὶ 14
 οὖν τὰ παιδία κεκοινώνηκε ἡ σαρκὸς καὶ αἵματος, καὶ
 αὐτὸς παρακλησίως μετέσχε τῶν αὐτῶν, ἵνα διὰ τοῦ
 θανάτου καταργήσῃ τὸν τὸ κράτος ἔχοντα τοῦ θανά-
 του, τοῦτ' ἐστὶ τὸν διάβολον, καὶ ἀπαλλάξῃ τούτους 15
 ὅσοι φόβῳ θανάτου διὰ πάντος τοῦ ζῆν ἔνοχοι ἦσαν
 ἡ δουλείας. Οὐ γὰρ δήπου ἀγγέλων ἐπιλαμβάνεται, 16
 ἀλλὰ σπέρματος Ἀβραάμ ἐπιλαμβάνεται. Ὅθεν ὥφει- 17
 λε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων
 γίνηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεόν, εἰς
 τὸ ἰλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ. Ἐν ᾧ γὰρ 18
 πύκνωσεν αὐτὸς πειρασθεῖς, δύναται τοῖς πειραζομέ-
 νοις βοηθῆσαι.

Ὅθεν, ἀδελφοὶ ἅγιοι, κλήσεως ἐπουρανίου μέτο- 3
 χοι, κατανοήσατε τὸν ἀπόστολον καὶ ἀρχιερεῖα τῆς
 ὁμολογίας ἡμῶν, Ἰησοῦν· πιστὸν ὄντα τῷ ποιήσαν- 2
 τι αὐτὸν, ὡς καὶ Μωϋσῆς ἐν ὅλῃ τῇ οἰκῇ αὐτοῦ.
 Πλείονος γὰρ οὗτος δόξης παρὰ Μωϋσῆν ἡξίωται, 3

9. χωρὶς 10. αὐτῷ δι' ὃν 14. αἵματος καὶ σαρκός,
 "add. παθημάτων, 15. Conj. δουλίας.
 1. † Χριστὸν

3. *naθ' qoor* — — *avrov.*) — inasmuch as he (Christ) who buildeth (*avrov*) a house (Christian church) hath more honour of that [very] house [than any other person. Taylor's Key. ch. 6. § 103.

4. As if he had said in qualification of the above figurative remark "In erecting every particular dispensation some subordinate builder is employed, but still God is the supreme builder who direct & establish every constitution. Taylor's Key ib.

- καθ' ὅσον πλείονα τιμὴν ἔχει τοῦ οἴκου ὁ κατασκευά-
 4 σας αὐτόν. (Πᾶς γὰρ οἶκος κατασκευάζεται ὑπό τινος·
 5 ὁ δὲ τὰ πάντα κατασκευάσας, Θεός.) Καὶ Μωϋσῆς
 μὲν πιστὸς ἐν ὅλῳ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ὡς θεράπων, εἰς
 6 μαρτύριον τῶν λαληθησασμένων· Χριστὸς δὲ, ὡς υἱὸς
 ἐπὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ· "οὐ οἶκός ἐσμεν ἡμεῖς, ἵάνπερ
 τὴν παρρησίαν καὶ τὸ καύχημα τῆς ἐλπίδος, μέχρι τε-
 λους βεβαίαν κατὰσχωμεν.
- 7 Διό, καθὼς λέγει τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον· Σήμερον,
 8 ἵαν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκληρύνητε τὰς
 καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπειρασμῷ, κατὰ τὴν
 9 ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ, οὐ ἱεπίερασάν με
 οἱ πατέρες ὑμῶν, ἰδοκίμασάν με, καὶ εἶδον τὰ ἔργα
 10 μου, τισσαράκοντα ἔτη· διὸ προσώχθισα τῇ γενεᾷ
 ἰκείνῃ, καὶ εἶπον· Αἰ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ· αὐτοὶ
 11 δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδοὺς μου· ὡς ὥμοσα ἐν τῇ ὀργῇ
 12 μου· Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου· Βλέ-
 πτε, ἀδελφοί, μήποτε ἴσται ἐν τινὶ ὑμῶν καρδία πο-
 νηρὰ ἀπιστίας, ἐν τῷ ἀποστῆναι ἀπὸ Θεοῦ ζῶντος·
 13 ἀλλὰ παρακαλεῖτε ἑαυτοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν, ἄχρις
 οὗ τὸ σήμερον καλεῖται, ἵνα μὴ σκληρυνθῇ ἐξ ὑμῶν
 14 τις ἀπάτη τῆς ἀμαρτίας. Μίτοχοι γὰρ τοῦ Χριστοῦ
 γεγόναμεν, ἵάνπερ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποστάσεως μέ-
 15 χρι τέλους βεβαίαν κατὰσχωμεν. Ἐν τῷ λήγεσθαι
 Σήμερον, ἵαν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε· μὴ σκλη-
 ρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐν τῷ παραπειρασμῷ.
- 16 Τίνες γὰρ ἀκούσαντες ἠπαρώμεθα; ἀλλ' οὐ πάν-
 17 τες οἱ ἐξελθόντες ἐξ Αἰγύπτου διὰ Μοϋσέως; Τίσι δὲ
 προσώχθισαι τισσαράκοντα ἔτη; οὐχὶ τοῖς ἁμαρτήσασιν;

4. → τὰ 6. αὐτοῦ, "ὡς 9. ὡς ἐπείρασαν οἱ πατέ-
 ρες ὑμῶν ἐν δοκιμασίᾳ, καὶ ἔργα μου. Τισσαρά-
 κοντα ἔτη προσώχθισα 10. καὶ αὐτῇ, 14. ἀπαρχὴν
 "πίστεως 15. σκληρύνετε 16. γ. Τίσι "παρε-
 πίεσαν ἀλλ' 17. ἀπειθήσασιν;

ὡν τὰ κῶλα ἔπαιον ἐν τῇ ἐρήμῳ. Τίσι δὲ ἄμοισι μὴ 18
 εἰσελεύσεσθαι εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς
 ἀπειθήσασιν; Καὶ βλέπομεν, ὅτι οὐκ ἠδυνήθησαν εἰσελ- 19
 θεῖν δι' ἀπιστίαν. Φοβηθῶμεν οὖν, μήποτε, κα- 4
 ταλειπομένης ἐπαγγελίας εἰσελθεῖν εἰς τὴν κατάπαυ-
 σιν αὐτοῦ, δοκῇ τις ἔξ ὑμῶν ὑστερηκεῖναι. Καὶ γὰρ 2
 ἐσμὲν ἐπαγγελισμένοι, καθάπερ καὶ πείνοι· ἀλλ' οὐκ
 ὠφέλησεν ὁ λόγος τῆς ἀκοῆς ἐπεινους, μὴ ὑγκρα-
 μένος τῇ πίστει ὡς ἀκούσασιν. Ἐισερχόμεθα γὰρ 3
 εἰς τὴν κατάπαυσιν οἱ πιστεύσαντες, καθὼς εἴρηκεν
 Ὡς ἄμοισα ἐν τῇ ὁργῇ μου. Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν
 κατάπαυσίν μου· καίτοι τῶν ἔργων ἀπὸ καταβολῆς 4
 κόσμου γενηθέντων. Εἴρηκε γὰρ πού περὶ τῆς ἐβδό-
 μης οὕτω. Καὶ κατέπαυσεν ὁ Θεὸς ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ 4
 ἐβδόμῃ ἀπὸ πάντων τῶν ἔργων αὐτοῦ· καὶ ἐν τού- 5
 τῳ πάλιν· Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.
 Ἐπεὶ ὅν ἀπολείπεται τινὰς εἰσελθεῖν εἰς αὐτὴν, καὶ 6
 οἱ πρότερον, ἐπαγγελισθέντες οὐκ εἰσῆλθον δι' ἀπεί-
 θειαν· πάλιν τινὰ ὀρίζει ἡμέραν, Σήμερον, ἐν Δαυὶδ 7
 λέγων, μετὰ τοσούτου χρόνου· (καθὼς εἴρηται·)
 Σήμερον, εἰὰ τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε, μὴ σκλη-
 ρύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν. Εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς 8
 κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει μετὰ ταῦτα
 ἡμέρας. Ἄρα ἀπολείπεται σαββατισμὸς τῇ λαῷ τοῦ 9
 Θεοῦ. Ὁ γὰρ εἰσελθὼν εἰς τὴν κατάπαυσιν αὐτοῦ, καὶ 10
 αὐτὸς κατέπαυσεν ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ, ὥσπερ ἀπὸ
 τῶν ἰδίων ὁ Θεός. Σπουδάσωμεν οὖν εἰσελθεῖν 11
 εἰς ἐρείην τὴν κατάπαυσιν, ἵνα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ τις
 ὑποδείγματι πίση τῆς ἀπειθείας. Ζῶν γὰρ ὁ λόγος 12
 τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐνεργής, καὶ τομώτερος ὑπὲρ πᾶσαν

1. σπ. ἐξ ὑμῶν ΑΙ. ἐξ ἡμῶν 2. Ὑγκραμενους
 3. συγκραμενους 4. τῶν ἀκουσάντων. ΑΙ.
 τοῖς ἀκουσθεῖσι. 3. Εἰσερχόμεθα οὖν 7. Ὑπροεί-
 ζηται

6. Seeing then, (it is so) or Hence - it remains to
(follows) that - see &c - Taylor's Key 234. Girard 6959.

6. On the person & dignity Melchisedech see a dissertation in Chalmers' Dictionary of the Bible Vol. IV. p. 203 in which the writer attempts to prove he was Shem the son of Noah.

- μάχαιραν δίστομοι, καὶ διϊκνούμενοι, ἄχρι μερισμοῦ
 ψυχῆς ¹ τε καὶ ² πνεύματος, ἀρμῶν τε καὶ ³ μυελῶν,
 13 καὶ κριτικὸς ἐνθυμήσιαν καὶ ἐννοίων καρδίας· καὶ
 οὐκ ἔστι κτίσις ἀφανὴς ἐνώπιον αὐτοῦ, πάντα δὲ γν-
 μὰ καὶ τετραχληλισμένα τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ, πρὸς
 ὃν ἡμῖν ὁ λόγος.
 14 Ἐχοντες οὖν ἀρχιερεῖς μέγαν, διακληλυθότες τοὺς
 οὐρανοὺς, Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, κρατῶμεν τῆς
 15 ὁμολογίας. Οὐ γὰρ ἔχομεν ἀρχιερεῖς μὴ δυνάμενον
 συμπαθεῖναι ταῖς ἀσθενείαις ἡμῶν, ¹ πειρασμένους δὲ
 16 κατὰ πάντα καθ' ὁμοιότητα, χωρὶς ἁμαρτίας. Προσερ-
 χόμεθα οὖν μετὰ παρρησίας τῷ θρόνῳ τῆς χάριτος,
 ἵνα λάβωμεν ἴλεον, καὶ χάριν εὐρωμεν ¹ εἰς εὐκαιρίαν
 5 βοήθειαν. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς ἐξ ἀνθρώπων λαμβανό-
 μινος, ὑπὲρ ἀνθρώπων καθίσταται τὰ πρὸς τὸν Θεόν,
 2 ἵνα προσφέρῃ δαῖτά τε καὶ θυσίας ὑπὲρ ἁμαρτιῶν· μα-
 κριοπαθεῖν δυνάμενος τοῖς ἀγνοοῦσι καὶ πλανημένοις,
 3 ἵνα καὶ αὐτὸς περικεῖται ἀσθένειαν· καὶ διὰ ταύτην
 ὀφείλει, καθὼς περὶ τοῦ λαοῦ, οὕτω καὶ περὶ ἑαυτοῦ
 4 προσφέρειν ¹ ὑπὲρ ἁμαρτιῶν. Καὶ οὐχ ἑαυτῷ τις
 λαμβάνει τὴν τιμὴν, ἀλλὰ ¹ καλούμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ,
 5 καθάπερ καὶ ² Ἀαρών. Οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς οὐχ ἑαυ-
 τὸν ἐδόξασε γεννηθῆναι ἀρχιερεῖς, ἀλλ' ὁ λαλήσας πρὸς
 αὐτόν· Ἰός μου εἴ σὺ, ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε·
 6 καθὼς καὶ ἐν ἑτέρῃ λέγει· Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα,
 7 κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Ὃς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς
 σαρκὸς αὐτοῦ, δέησις τε καὶ ἰκετηρίας πρὸς τὸν δυνά-
 μενον σώζειν αὐτὸν ἐκ θανάτου, μετὰ κραυγῆς ἰσχυ-
 ρᾶς καὶ δακρύων προσενέγκας, καὶ ¹ εἰσακουσθεὶς ἀπὸ
 8 τῆς ἐκλαβείας, (καίπερ ὢν υἱός,) ἔμαθεν, ἀφ' ὧν

12. = τε ² σώματος, ³ μελῶν, 15. ~ πειρασμέ-
 νου Al. conject. πεπλασμένον 16. om. εἰς 3. ~ περὶ
 4. + ὁ ² + ὁ 7. εἰσακουσθεὶς, ἀπὸ τῆς ἐκλαβείας
 (π. ᾧ. υ.) ἔμαθεν,

ἴπαθε, τὴν ὑπακοήν· καὶ τελειωθείς ἐγένετο ταῖς 9
 ὑπακούουσιν αὐτῷ πᾶσιν αἵτιος σωτηρίας αἰωνίου,
 προσαγορευθεὶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχιερεὺς κατὰ τὴν τά- 10
 ξιν Μελχισιδέκ.

Περὶ οὗ πολὺς ἡμῖν ὁ λόγος καὶ δυσερμήνευτος 11
 λέγειν, ἵνα ἡμεῖς γεγόνατε ταῖς ἀκοαῖς. Καὶ γὰρ 12
 ὀφείλουστές εἶναι διδάσκαλοι διὰ τὸν χρόνον, πάλιν
 χρεῖαν ἔχετε τοῦ ἑκείνου διδάσκειν ὑμᾶς, τίνα τὰ στοιχεῖα
 τῆς ἀρχῆς τῶν λογίων τοῦ Θεοῦ· καὶ γεγόνατε χρεῖαν
 ἔχοντες γάλακτος, καὶ οὐ στερεᾶς τροφῆς. Πᾶς γὰρ 13
 ὁ μετέχων γάλακτος, ἀπειρος λόγου ἰδιοσυμίας· νη-
 τίας γὰρ ἔστι· τελείων δὲ ἔστι ἡ στερεὰ τροφή, τῶν 14
 δαὲ τὴν ἔξιν τὰ αἰσθητήρια γεγυμνασμένα ἔχοντων
 πρὸς διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ. Διὸ ἀφέν- 6
 τες τὸν τῆς ἀρχῆς τοῦ Χριστοῦ λόγον, ἐπὶ τὴν τελειό-
 τητα φερόμεθα· μὴ πάλιν θεμέλιοι καταβαλλόμενοι
 μετανοίας ἀπὸ νεκρῶν ἔργων, καὶ πίστεως ἐπὶ Θεόν,
 βαπτισμῶν διδαχῆς, ἐπιθέσεώς τε χειρῶν, ἀναστά- 2
 σιώς τε νεκρῶν, καὶ κρίματος αἰωνίου. Καὶ τοῦτο 3
 ποιήσωμεν, ἵνα περὶ ἐπιτρέπη ὁ Θεός. Ἀδύνατον 4
 γὰρ, τοὺς ἅπασι φωτισθέντας, γευσάμενους τε τῆς δω-
 ρεύσεως τῆς ἰσχυρίας τοῦ Κυρίου, καὶ μετόχους γεννηθέντας πνεύ-
 ματος ἁγίου, καὶ καλὸν γευσάμενους Θεοῦ ῥῆμα, δυνά- 5
 μεις τε μέλλοντος αἰῶνος, καὶ παραπαισύνοντας, πάλιν 6
 ἀνακαινίζειν εἰς μετάνοιαν, ἀνασταυροῦντες ἑαυτοῖς
 τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ παραδειγματίζοντας. Γῆ γὰρ 7
 ἡ κοίτη αὐτῆς πολλὰκις ἐρχόμενοι ὑστὸν, καὶ
 τίπτουσα βοτάνην εὐθετον ἐκείνοις, δι' οὓς καὶ γεω-
 γῆται, μεταλαμβάνει εὐλογίας ἀπὸ τοῦ Θεοῦ· ἐκφύ- 8
 ρουσα δὲ ἀκάνθας καὶ τριβόλους, ἀδόκιμος καὶ κατὰ

12. διδάσκεισθαι ὑμᾶς τίνα, 13. add. καὶ
 "add. ἀκμήν 2. βαπτισμῶν, διδαχῆς, ΑΙ. βαπτι-
 σμῶν διδαχῆς, 3. ποιήσωμεν, 6. παραπαισύν-
 τας πάλιν,

1. Tota haec narratio de hospitio, quo Melchisedechus Abrahamum e
pugna redeuntem ejusque servos excepit, nec non de illius voto, ut Abra-
hamus etiam in posterum omnia prospera cedant, genio antiquissimorum tem-
porum nostris digna est. Similiter apud Homerum Agamemnon, rex idem
et sacerdos, Achillem e proelio redeuntem hospitio excepit, et omnia abunde
suppeditabat. Rossmüller ad Gen. 14: 17.

- 9 ρας ἔγγυς, ἥς τὸ τέλος εἰς καὺσιν. Πεισίσμεθα
 δε περὶ ὑμῶν, ἀγαπητοί, τὰ κρείττονα καὶ ἐχόμενα
 10 σωτηρίας, εἰ καὶ οὕτω λαλοῦμεν. Οὐ γὰρ ἄδικος ὁ
 Θεός, ἐπιλαθίσθαι τοῦ ἔργου ὑμῶν καὶ τῆς ἀγάπης,
 ἥς ἐνεδείξασθε εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ, διακονήσαντες τοῖς
 11 ἀγίοις καὶ διακονοῦντες. Ἐπιθυμοῦμεν δέ, ἵνα σπουδὴν
 ὑμῶν τὴν αὐτὴν ἐνδείκνυσθαι σπουδὴν πρὸς τὴν πλη-
 12 ροφορίαν τῆς ἐλπίδος ἄχρι τέλους· ἵνα μὴ ναυροὶ γί-
 νησθε, μιμηταὶ δὲ τῶν διὰ πίστους καὶ μακροθυμίας
 13 κληρονομοῦντων τὰς ἐπαγγελίας. Τῷ γὰρ Ἀβραάμ
 ἐπαγγειλάμενος ὁ Θεός, ἐπεὶ κατ' αὐτοῦ εἶχε μείζο-
 14 νος ὁμόσαι, ὥμοσι κατ' αὐτοῦ, λέγων· Ἡ μὲν εὐλο-
 15 γῶν εὐλογῆσω σε, καὶ πληθύνων πληθυνῶ σε. Καὶ
 16 οὕτω μακροθυμήσας ἐπέτυχε τῆς ἐπαγγελίας. Ἄνθρω-
 ποι μὲν γὰρ κατὰ τοῦ μείζονος ὁμνῶνσι, καὶ πάσης
 17 αὐτοῖς ἀντιλογίας πέρας εἰς βεβαίωσιν ὁ ὅρκος. Ἐν
 ᾧ περισσότερον βουλόμενος ὁ Θεός ἐπιδείξει τοῖς κλη-
 18 ροῦμοις τῆς ἐπαγγελίας τὸ ἀμετάβητον τῆς βουλῆς
 αὐτοῦ, ἐμεισίσυσεν ὅρκον, ἵνα διὰ δύο πραγμάτων
 ἀμεταβίτων, ἐν οἷς ἀδύνατον ψεύσασθαι Θεόν, ἰσχυρὰν
 παράκλησιν ἔχωμεν αἱ καταφυγόντες πρατῆσαι τῆς
 19 προκειμένης ἐλπίδος· ἥν ὡς ἄγχιον ἔχωμεν τῆς ψυ-
 χῆς ἀσφαλῆ τι καὶ βεβαίαν, καὶ εἰσερχομένην εἰς τὸ
 20 ἰσώτερον τοῦ καταπιτάσματος, ὅπου πρόδρομος ὑπὲρ
 ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς, κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ
 ἀρχιερεὺς γενόμενος εἰς τὸν αἰῶνα.
 7 Οὗτος γὰρ ὁ Μελχισεδέκ, βασιλεὺς Σαλήμ, ἱερεὺς
 τοῦ Θεοῦ τοῦ ὑψίστου, (ὁ συναντήσας Ἀβραάμ ὑπο-
 στρέφοντι ἀπὸ τῆς κοπῆς τῶν βασιλείων καὶ εὐλογήσας
 2 αὐτὸν, ᾧ καὶ δεκάτην ἀπὸ πάντων ἐμέρισεν Ἀβραάμ,)
 σφῶτον μὲν ἐρμηνευόμενος βασιλεὺς δικαιοσύνης, ἔπι-
 3 τα δὲ καὶ βασιλεὺς Σαλήμ, (ὅ ἐστι, βασιλεὺς εἰρή-
 3 νης,) ἀπάτωρ, ἀμήτωρ, ἀγενεαλόγητος, μήτε ἀρχὴν

ἡμερῶν μήτε ζαῆς τέλος ἔχων, ἀφωμοιωμένος δὲ τῷ
 υἱῷ τοῦ Θεοῦ, μένει ἱερεὺς εἰς τὸ διηνεκές. Θεωρεῖτε 4
 δὲ, πηλίκος οὗτος, ᾧ καὶ δεκάτην Ἀβραὰμ ἔδωκεν ἐκ
 τῶν ἀπροθινίων, ὁ πατριάρχης. Καὶ οἱ μὲν ἐκ τῶν 5
 υἱῶν Δευὶ τὴν ἱερατείαν λαμβάνοντες, ἐντολὴν ἔχου-
 σιν ἀποδεκατοῦν τὸν λαὸν κατὰ τὸν νόμον, τοῦτ' ἐστίν,
 τοὺς ἀδελφούς αὐτῶν, καίπερ ἐξεληλυθότας ἐκ τῆς
 ὁσφύος Ἀβραὰμ· ὁ δὲ μὴ γενεαλογούμενος ἐξ αὐτῶν, 6
 δεδεδικάτωκε τὸν Ἀβραὰμ, καὶ τὸν ἔχοντα τὰς ἐπαγγελ-
 λίας εὐλόγηκε. Χωρὶς δὲ πάσης ἀντιλογίας, τὸ ἔλατ- 7
 τον ὑπὸ τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται. Καὶ ᾧδε μὲν δε- 8
 κάτας ἀποθήσκοντες ἄνθρωποι λαμβάνουσιν ἐκείνῳ δὲ,
 μαρτυρούμενος ὅτι ζῇ. Καὶ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, διὰ 9
 Ἀβραὰμ καὶ Δευὶ ὁ δεκάτας λαμβάνων δεδεδικάτωται·
 ἔτι γὰρ ἐν τῇ ὁσφύϊ τοῦ πατρὸς ἦν, ὅτε συνήτησεν 10
 αὐτῷ ὁ Μελχισεδέκ. Εἰ μὲν οὖν τελείωσις διὰ 11
 τῆς Δευιτικῆς ἱερωσύνης ἦν· (ὁ λαὸς γὰρ ἐπ' αὐτῇ
 νομοθετήτο·) τίς ἔτι χρεῖα, κατὰ τὴν τάξιν Μελχι-
 σεδέκ ἔτερον ἀνίστασθαι ἱερέα, καὶ οὐ κατὰ τὴν τάξιν
 Ἀαρὼν λέγεσθαι; Μετατιθεμένης γὰρ τῆς ἱερωσύνης, 12
 ἐξ ἀνάγκης καὶ νόμου μετὰθεσις γίνεται. Ἐφ' ὃν γὰρ 13
 λέγεται ταῦτα, φυλῆς ἑτέρας μετέσχηκεν, ἀφ' ἧς οὐ-
 θῶς προσέσχηκε τῷ θυσιαστηρίῳ· πρόδηλον γὰρ, ὅτι 14
 ἐξ Ἰούδα ἀνατίταλκεν ὁ κύριος ἡμῶν, εἰς ἣν φυλὴν
 οὐδὲν περὶ ἱερωσύνης Μωϋσῆς ἐλάλησε. Καὶ 15
 περισσότερον ἔτι κατὰδελόν ἐστιν, εἰ κατὰ τὴν ὁμοιό-
 τητα Μελχισεδέκ ἀνίσταται ἱερεὺς ἕτερος, ὃς οὐ κατὰ 16
 νόμον ἐντολῆς σαρκίνης γέγονεν, ἀλλὰ κατὰ δύναμιν
 ζωῆς ἀκαταλύτου. Ἐμαρτυρεῖ γάρ· "Ὅτι σὺ ἱερεὺς 17
 εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Ἀθὲν 18
 τῆσις μὲν γὰρ γίνεται προαγούσης ἐντολῆς, διὰ τὸ

11. ~ αὐτῆς *Al.* αὐτὴν 13. ~ προσέσχε *Al.* προσέ-
 στηκε 14. ~ περὶ ἱερέων οὐδὲν 16. *r.* ~ σαρκικῆς
 17. ~ μαρτυρεῖται

4. Quia Melchisedecus Abrahamo panes et vinum offerebat, et cum
sanctis precationibus excipiebat, hic gratiam ei reperit, decimam
praedae partem donans. Rosenmüller ad Gen. 14:20.

19 αὐτῆς ἀσθενὲς καὶ ἀνωφελές· (οὐδὲν γὰρ ἐτελείασεν
 ὁ νόμος·) ἐπισαγωγή δὲ κρείττονος ἐλπίδος, δι' ἧς
 20 ἐγγίζομεν τῷ Θεῷ. Καὶ καθ' ὅσον οὐ χωρὶς ὀρκωμο-
 21 σίας· (οἱ μὲν γὰρ χωρὶς ὀρκωμοσίας εἰσὶν ἱερεῖς γε-
 γονότες· ὁ δὲ μετὰ ὀρκωμοσίας, διὰ τοῦ λέγοντος
 πρὸς αὐτόν· "Ωμοσε κυριος, καὶ οὐ μεταμεληθήσεται·
 Σὺ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα 'κατὰ τὴν τάξιν Μελχισε-
 22 δέκ·) κατὰ τοσοῦτον κρείττονος διαθήκης γίγονεν ἔγ-
 23 γους Ἰησοῦς. Καὶ οἱ μὲν πλείονές εἰσι γεγονότες
 24 ἱερεῖς, διὰ τὸ θανάτῳ κωλύεσθαι παραμένειν· ὁ δὲ,
 διὰ τὸ μένειν αὐτὸν εἰς τὸν αἰῶνα, ἀπαράβατον ἔχει
 25 τὴν ἱερωσύνην· ὅθεν καὶ σώζειν εἰς τὸ παντελὲς δύνα-
 ται τοὺς προσερχομένους δι' αὐτοῦ τῷ Θεῷ, πάντοτε
 26 ζῶν, εἰς τὸ ἐντυγχάνειν ὑπὲρ αὐτῶν. Τοιοῦτος
 γὰρ ἡμῖν ἔπρεπεν ἀρχιερεὺς, ὅσιος, ἀκακος, ἀμίαν-
 τος, κεχωρισμένος ἀπὸ τῶν ἀμαρτωλῶν, καὶ ὑψηλό-
 27 τερος τῶν οὐρανῶν γενόμενος· ὃς οὐκ ἔχει καθ' ἡμέ-
 ραν ἀνάγκην, ὥσπερ οἱ ἀρχιερεῖς, πρότερον ὑπὲρ τῶν
 ἰδίων ἀμαρτιῶν θυσίας ἀναφέρειν, ἔπειτα τῶν τοῦ
 λαοῦ· τοῦτο γὰρ ἐποίησεν ἰφάπαξ, ἑαυτὸν ἀνενέγκας.
 28 Ὁ νόμος γὰρ ἀνθρώπους καθίστησιν ἀρχιερεῖς, ἔχον-
 τας ἀσθενείαν· ὁ λόγος δὲ τῆς ὀρκωμοσίας τῆς μετὰ
 τὸν νόμον, υἱὸν εἰς τὸν αἰῶνα τέτελειωμένον.
 8 Κεφάλαιον δὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, τοιοῦτον ἔχα-
 μεν ἀρχιερέα, ὃς ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ τοῦ θρόνου τῆς
 2 μεγαλowsύνης ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τῶν ἁγίων λειτουρ-
 γός, καὶ τῆς σκηνῆς τῆς ἀληθινῆς, ἣν ἐπηξεν ὁ κύ-
 3 ριος, 'καὶ οὐκ ἄνθρωπος. Πᾶς γὰρ ἀρχιερεὺς εἰς τὸ
 προσφέρειν δῶρά τε καὶ θυσίας καθίσταται· ὅθεν ἀναγ-
 4 καῖον, ἔχειν τι καὶ τοῦτον ὃ προσενέγκῃ. Εἰ μὲν ' γὰρ
 ἦν ἐπὶ γῆς, οὐδ' ἂν ἦν ἱερεὺς, ὄντων " τῶν ἱερέων
 5 τῶν προσφερόντων κατὰ τὸν νόμον τὰ δῶρα· (οἵτινες

19. οὐδένα 21. → κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ·

26. ∪ καὶ ἔπρεπεν 2. → καὶ 4. cῶν " τῶν ἱερέων

ὑποδείγματι καὶ σκίᾱ λατρεύουσι τῶν ἰουδαίων, καθὼς πεχρημάτισται Μωϋσῆς, μέλλον ἐπιτελεῖν τὴν σκηνὴν· "Ὁρα γὰρ, φησί, 'ποιήσης πάντα κατὰ τὸν τύπον τὸν δειχθέντα σοι ἐν τῷ ὄρει·) νυνὶ δὲ διαφορὰ 6
 τίρας 'τίτυχε λειτουργίας, ὅσα καὶ πρεῖττός ἐστι διαθήκης μεσίτης, ἥτις ἐπὶ πρεῖττοσιν ἐπαγγελίαις νομοθεῖται. Εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἐκείνη ἦν ἀμεμ- 7
 πτος, οὐκ ἂν δευτέρας ἐζητεῖτο τόπος. Μιμνόμενος 8
 γὰρ αὐτοῖς λέγει· 'Ἰδοὺ, ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ συντελέσω ἐπὶ τὸν οἶκον 'Ισραὴλ καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον 'Ιούδα διαθήκην καινὴν· οὐ κατὰ τὴν δια- 9
 θήκην ἣν ἐποίησα ταῖς πατράσιν αὐτῶν, ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου τῆς χειρὸς αὐτῶν, ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου· ὅτι αὐτοὶ οὐκ ἐβέβαιον ἐν τῇ δια-
 θήκῃ μου· καὶ γὰρ ἠμέλησα αὐτῶν, λέγει κύριος. "Ὅτι 10
 αὕτη ἡ διαθήκη ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ 'Ισραὴλ μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, λέγει κύριος, δίδους' νόμους μου εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν, καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτούς· καὶ ἴσομαι αὐτοῖς εἰς θεὸν, καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι εἰς λαόν. Καὶ οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος 11
 τὸν 'πολίτην αὐτοῦ, καὶ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, λέγων· Γινῶθι τὸν κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσί με, ἀπὸ μικροῦ " αὐτῶν ἕως μεγάλου αὐτῶν. "Ὅτι ἴλιως 12
 ἴσομαι ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μενησθῶ ἔτι. 'Ἐν τῇ 13
 λέγειν καινὴν, πεπαλαίωκε τὴν πρώτην· τὸ δὲ παλαιούμενον καὶ γηράσκον, ἐγγὺς ἀφανισμοῦ.

Εἶχε μὲν οὖν καὶ ἡ πρώτη' δικαιοῦματα λατρείας, 9
 τό, τε ἅγιον κοσμικόν. Σκηνὴ γὰρ κατεσκευάσθη ἡ 2
 πρώτη, ἐν ᾗ ἡ τε λυχνία καὶ ἡ τράπεζα καὶ ἡ πρέ-

5. ποιήσεις 6. τίτυχε f. τετύχηκε 10. add. δώσω Conject. 11. r. πλησίον "→ αὐτῶν 2. † σκηνὴ ΑΙ. ἐκείνη ΑΙ. διαθήκη

- 3 Δις τῶν ἄρτων, ἥτις λέγεται "ἁγία· μετὰ δὲ τὸ
 δεύτερον καταπίετασμα σκηπῇ, ἡ λεγομένη ἁγία ἀγίων,
 4 ἡ χρυσοῦν ἔχουσα θυμιατήριον, καὶ τὴν κιβωτὸν τῆς
 διαθήκης περιεκαλυμμένην πάντοθεν χρυσοῖς, ἐν ἣ
 στάμνος χρυσῇ ἔχουσα τὸ μάννα, καὶ ἡ ῥάβδος Ἀαρὼν
 5 ἡ βλαστήσασα, καὶ αἱ πλάκες τῆς διαθήκης· ὑπεράνω
 δὲ αὐτῆς Χερουβὶμ δύο, κατασπιάζοντα τὸ ἱλαστή-
 6 ριον· περὶ ὧν οὐκ ἔστι νῦν λέγειν κατὰ μέρος. Τού-
 των δὲ οὕτω κατεσκευασμένων, εἰς μὲν τὴν πρώτην
 σκηπῇ διαπαντὸς εἰσίσαισι οἱ ἱερεῖς, τὰς λατρείας ἐπι-
 7 τελοῦντες· εἰς δὲ τὴν δευτέραν ἅπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ μό-
 νος ὁ ἀρχιερεὺς, οὐ χωρὶς αἵματος, ὃ προσφέρει ὑπὲρ
 8 ἑαυτοῦ καὶ τῶν τοῦ λαοῦ ἀγνοημάτων· τοῦτο δηλοῦν-
 τος τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου, μήπω πεφανερῶσθαι τῇ
 τῶν ἁγίων ὁδῷ, ἔτι τῆς πρώτης σκηπῆς ἐχούσης στά-
 9 σιν· ἥτις παρεβόλη εἰς τὸν καιρὸν τὸν ἐνεστηκότα,
 καθ' ὃν δῶρά πε καὶ θυσίαι προσφέρονται μὴ ἰδυνά-
 10 μιναι κατὰ συνείδησιν τελειῶσαι τὸν λατρεύοντα, μό-
 νον ἐπὶ βρώμασι καὶ πόμασι, καὶ διαφόροις βαπτι-
 σμοῖς, ἡ δικαιομασι σαρκίς, μέχρι καιροῦ διορθώσεως
 11 ἡ ἐπιπείμενα. Χριστὸς δὲ παραγενόμενος, ἀρχιε-
 ρεὺς τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, διὰ τῆς μείζονος καὶ
 τελειοτέρας σκηπῆς, οὐ χειροποιήτου, (τοῦτ' ἐστίν, οὐ
 12 ταύτης τῆς κτίσεως,) οὐδὲ δι' αἵματος τράγων καὶ
 μόσχων, διὰ δὲ τοῦ ἰδίου αἵματος, εἰσῆλθεν ἐφάπαξ
 13 εἰς τὰ ἁγία, αἰωνίαν λύτρωσιν εὐράμενος. Εἰ γὰρ τὸ
 αἷμα ταύρων καὶ τράγων, καὶ σποδὸς δαμάλεις ῥαν-
 τίζουσα τοὺς πεποιημένους, ἀγιάζει πρὸς τὴν τῆς
 14 σαρκὸς καθαρότητα· πόσῳ μᾶλλον τὸ αἷμα τοῦ Χρι-
 στοῦ, ὃς διὰ πνεύματος αἰωνίου ἑαυτὸν προσήνεγκεν

2. add. καὶ τὸ χρυσοῦν θυμιατήριον, ἡ ἁγία·

4. om. χρυσοῦν et θυμιατήριον, καὶ 9. add. καθέ-
 στηκε, ἡ ὡς ἰδυνάμεινα 10. † καὶ ἡ δικαιο-
 ματα ἡ ἐπιπείμενα. 14. δι' ἀγνεύματος ἡ ἁγίου

ἄμνημον τῷ Θεῷ, καθαριεῖ τὴν συνείδησιν ἢ ὑμῶν ἀπὸ
νεκρῶν ἔργων, εἰς τὸ λατρεύειν Θεῷ ζῶντι. Καὶ 15
διὰ τοῦτο διαθήκης καὶνῆς μυσίτης ἐστίν, ὅπως θανά-
του γενομένου, εἰς ἀπολύτρωσιν τῶν ἐπὶ τῇ πρώτῃ
διαθήκῃ παραβάσεων, τὴν ἐπαγγελίαν λάβωσιν οἱ κε-
κλημένοι τῆς αἰωνίου κληρονομίας. "Οπου γὰρ δια- 16
θήκη, θάνατον ἀνάγκη φέρεσθαι τοῦ διαθεμένου· δια- 17
θήκη γὰρ ἐπὶ νεκροῖς βεβαία, ἐπεὶ μήποτε ἰσχύει ὅτε
ζῇ ὁ διαθεμένος. "Οθεν οὐδ' ἡ πρώτη χωρὶς αἵματος 18
ἐγκαταλείπεται. Παληθείσης γὰρ πάσης ἐντολῆς κατὰ 19
νόμον ὑπὸ Μωϋσῆως· παντὶ τῷ λαῷ, λαβὼν τὸ
αἷμα τῶν μόσχων καὶ τράγων μετὰ ὕδατος καὶ ἑρίου
ποσπίνου καὶ ὑσσώπου, αὐτό τε τὸ βιβλίον καὶ
πάντα τὸν λαὸν ἑρράντισε, λίγων· Τοῦτο τὸ αἷμα 20
τῆς διαθήκης, ἧς ἐνετείλατο πρὸς ὑμᾶς ὁ Θεός· καὶ 21
τὴν σκηνὴν δὲ καὶ πάντα τὰ σκεύη τῆς λειτουργίας
τῷ αἵματι ὁμοίως ἑρράντισε. Καὶ σχεδὸν ἐν αἵματι 22
πάντα καθαρίζεται κατὰ τὸν νόμον, καὶ χωρὶς αἵμα-
τεκχυσίας οὐ γίνεται ἄφesis. Ἀνάγκη οὖν τὰ μὲν 23
ὑποδείγματα τῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς, τούτοις καθαρίζε-
σθαι· αὐτὰ δὲ τὰ ἐπουράνια κρείττοσι θυσίαις παρὰ
ταύτας. Οὐ γὰρ εἰς χειροποίητα ἅγια εἰσῆλθεν ὁ Χρι- 24
στὸς, ἀντίτυπα τῶν ἀληθινῶν, ἀλλ' εἰς αὐτὸν τὸν οὐ-
ρανὸν, νῦν ἐμφανισθῆναι τῷ προσώπῳ τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ
ἡμῶν. Οὐδ', ἵνα πολλάκις προσφέρειν ἑαυτὸν, ὡς- 25
περ ὁ ἀρχιερεὺς εἰσέρχεται εἰς τὰ ἅγια κατ' ἑαυτὸν
ἐν αἵματι ἄλλοτρίῳ· (ἐπεὶ ἔδει αὐτὸν πολλάκις κα- 26
θεῖν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου) νῦν δὲ ἅπαξ ἐπὶ συντε-
λείᾳ τῶν αἰώνων, εἰς ἀθέτησιν ἁμαρτίας, διὰ τῆς θυ-
σίας αὐτοῦ πεφανέρωται. Καὶ καθ' ὅσον ἀπόκειται 27

14. ἢ ἡμῶν 17. διαθεμένος; 19. add. τὸν
"βιβλίον, καὶ πάντα Al. conject. βιβλίον, πάντα
26. ἁμαρτίας διὰ τῆς θυσίας αὐτοῦ, 27. καθ' ὃ Al.
conject. καθὼς

- τοῖς ἀνθρώποις ἅπαξ ἀποθανεῖν, μετὰ δὲ τοῦτο κρίσις·
 28 οὕτω καὶ ὁ Χριστὸς ἅπαξ προσενεχθεὶς εἰς τὸ πολ-
 λῶν ἀνειγχεῖν ἁμαρτίας, ἐκ δευτέρου χωρὶς ἁμαρ-
 10 τίας ὀφθῆσεται, τοῖς αὐτὸν ἀπεκδεχομένοις εἰς σωτη-
 ρίαν^{'''}. Σπῖαν γὰρ ἔχων ὁ νόμος τῶν μελλόντων
 ἀγαθῶν, οὐκ αὐτὴν τὴν εἰκόνα τῶν πραγμάτων, κατ'
 ἐνιαυτὸν ταῖς αὐταῖς θυσίαις ἃς προσφέρουσιν εἰς τὸ
 διηνεκῆς, οὐδέποτε δύναται τοὺς προσερχομένους τι-
 2 λειῶσαι. Ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐπαύσαντο προσφερόμεναι,
 διὰ τὸ μηδεμίαν ἔχειν ἔτι συνείδησιν ἁμαρτιῶν τοὺς
 3 λατρεύοντας, ἅπαξ^{'''} κεκαθαρμένους; Ἀλλ' ἐν αὐταῖς
 4 ἀνάμνησις ἁμαρτιῶν κατ' ἐνιαυτόν. Ἀδύνατον γὰρ αἵ-
 5 μα ταύρων καὶ τράγων ἀφαιρεῖν ἁμαρτίας. Διὸ εἰς-
 6 φορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι ὅλο-
 7 καυτάματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ εὐδόκησας. Τότε
 εἶπον· Ἴδου ἤκω, (ἐν κεφαλίδι βίβλου γέγραπται
 περὶ ἐμοῦ,) τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου.
 8 Ἀνώτερον λέγων· Ὅτι θυσίαν καὶ προσφορὰν καὶ ὅλο-
 καυτάματα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ἠθέλησας, ἐνδεδέ-
 9 κόμησας· (αἵτινες κατὰ τὸν νόμον προσφέρονται)· τέ-
 τε εἴρηκεν· Ἴδου, ἤκω τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου.
 10 Ἀναιρεῖ τὸ πρῶτον, ἵνα τὸ δεύτερον στήσῃ. Ἐν δ'
 θελήματι ἡγιασμένοι ἴσμεν διὰ τῆς προσφορᾶς τοῦ
 11 σώματος^{'''} Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐφάπαξ. Καὶ πᾶς μὲν
 ἱερεὺς ἔστηκε καθ' ἡμέραν λειτουργῶν, καὶ τὰς αὐ-
 τὰς πολλάκις προσφέρων θυσίας, αἵτινες οὐδέποτε δύ-
 12 νανται περιελεῖν ἁμαρτίας· αὐτὸς δὲ μίαν ὑπὲρ ἁμαρ-
 τιῶν προσενέγκας θυσίαν, εἰς τὸ διηνεκῆς ἐκάθισεν

28. r. om. καὶ ἁίματος^{'''} add. διὰ πίστεως.

2. δύναται 2. r. om. οὐκ ἂν ἐπαύσαντο Al. conject. ἐπαύσαντο ἂν^{'''} κεκαθαρμένους. 5. ὥτις

8. → τὸν 9. † ὁ Θεός, 10. add. οἱ ἁίματος^{'''} † τοῦ

11. ἀρχιερεὺς 12. ≈ οὗτος θυσίαν εἰς τὸ διηνεκῆς,

ἐν δεξιά τοῦ Θεοῦ, τὸ λοιπὸν ἐκδεχόμενος ἵνα ταῦτα 13
αἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὑποπόδιον τῶν ποδῶν αὐτοῦ. ¹Μία 13
γὰρ προσφορά τετελείωκεν εἰς τὸ διηγεῖς τοὺς ἀγια-
ζομένους. Μαρτυρεῖ δὲ ἡμῖν καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον. 15
Μετὰ γὰρ τὸ ¹προειρηκεῖναι· Αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν δια- 16
θήσομαι πρὸς αὐτοὺς μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας· λέγει
κύριος· Δίδους νόμους μου ἐπὶ καρδίας αὐτῶν, καὶ
ἐπὶ τῶν διανοιῶν αὐτῶν ἐπιγράψω αὐτοὺς, ¹καὶ τῶν 17
ἁμαρτιῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀτομιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μη-
σῶ ἔτι. ²Οπου δὲ ἄφεςις τούτων, οὐκέτι προσφορά 18
περὶ ἁμαρτίας.

¹Ἐχοντες οὖν, ἀδελφοί, παρρησίαν εἰς τὴν εἴσοδον 19
τῶν ἁγίων ἐν τῇ αἵματι Ἰησοῦ, ἣν ἐνεκαίνισεν ἡμῶν 20
ὁδὸν πρόσφατον καὶ ζῶσαν, διὰ τοῦ καταπατάσματος,
(τοῦτ' ἔστι, τῆς σαρκὸς αὐτοῦ,) καὶ ἱερεῖα μέγα ἐπὶ 21
τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ· προσερχόμεθα μετὰ ἀληθινῆς 22
καρδίας ἐν πληροφορίᾳ πίστεως, ἑρραντισμένοι τὰς
καρδίας ἀπὸ συνειδήσεως ποτηρᾶς· καὶ λελουμένοι τὸ 23
σῶμα ὕδατι καθαρῷ, κατέχουμεν τὴν ὁμολογίαν τῆς
ἐλπίδος ἀκλιτῇ· (πιστὸς γὰρ ὁ ἐπαγγειλόμενος·) καὶ 24
¹κατανοῶμεν ἀλλήλους εἰς παροξυσμὸν ἀγάπης καὶ
καλῶν ἔργων, μὴ ἐγκαταλείποντες· τὴν ἐπισυνάγωγὴν 25
ἑαυτῶν, καθὼς ἔθος τισὶν, ἀλλὰ παρακαλοῦντες· καὶ
τοσούτῃ μᾶλλον, ὅσῃ βλέπετε ἐγγίζουσαν τὴν ἡμέ-
ραν. Ἐκουσίως γὰρ ἁμαρτανόντων ἡμῶν μετὰ
τὸ λαβεῖν τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, οὐκέτι περὶ
ἁμαρτιῶν ἀπολείπεται θυσιᾶ· φοβερά δέ τις ἐκδοχὴ 27
πίστεως, καὶ πυρὸς ζήλος, ἐσθίειν μέλλοντος τοῦ
ὀπιταντίους. Ἀθετήσας τὸν νόμον Μωϋσέως, χωρὶς 28
οἰκτιρμῶν ἐπὶ δυσὶν ἢ τρισὶ μάρτυσιν ἀποθήσκει· πό- 29
σῃ, δοκεῖτε, χεῖρονος ἀξιωθήσεται τιμωρίας ὁ τὸν
υἱὸν τοῦ Θεοῦ καταπατήσας, καὶ τὸ αἷμα τῆς διαθήκης

14. Μία γὰρ προσφορά

16. Ἐειρηκεῖναι·

17. add. ὅστιρον λέγει·

24. Conj. κατακαυόμεν

- κοινὸν ἡγησάμενος, ἐν ᾧ ἡγιάσθη, καὶ τὸ πνεῦμα τῆς
 30 χάριτος ἐκωδύνας· Οἶδαμεν γὰρ τὸν εἰπόντα· Ἐμοὶ
 ἐπαγγελίαις, ἐγὼ ἀνταποδώσω, ἴλεγει κύριος· καὶ πά-
 31 λιν· Κύριος κρινεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ. Φοβερὸν τὸ ἐμ-
 32 πισεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος. Ἀναμιμνήσκουσθε
 δὲ τὰς πρότερον ἡμέρας, ἐν αἷς φωτισθέντες πολλὴν
 33 ἀθλήσιν ὑπερμείνατε παθημάτων· τοῦτο μὲν, ὀνειδισμοῖς
 τε καὶ θλίψεσι διατριζόμενοι· τοῦτο δὲ, κοινωνοὶ τῶν
 34 οὕτως ἀναστρεφόμενων γενηθέντες. Καὶ γὰρ τοῖς δε-
 σμοῖς συνεπαθήσατε, καὶ τὴν ἀρπαγὴν τῶν ὑπαρχόν-
 των ὑμῶν μετὰ χαρᾶς προσεδέξασθε, γινώσκοντες
 ἔχειν ἡμεῖς ἑαυτοῖς κρείττονα ὑπαρξιν ἢ ἐν οὐρανοῖς καὶ
 35 μένουσαν. Μὴ ἀποβάλητε οὖν τὴν παρρησίαν ὑμῶν,
 36 ἥτις ἔχει μισθαποδοσίαν μεγάλην. Ὑπομονὴς γὰρ ἔχε-
 τε χρεῖαν· ἵνα τὸ δέλημα τοῦ Θεοῦ ποιήσαντες, κομί-
 37 σθε τὴν ἐπαγγελίαν. Ἔτι γὰρ μικρὸν ὅσον ὅσον,
 38 ὁ ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ χρονεῖ. Ὁ δὲ δίκαιος
 ἐκ πίστεως ζήσεται· καὶ ἂν ὑποστείληται, οὐκ εὐδο-
 39 κεῖ ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῷ. Ἡμεῖς δὲ οὐκ ἐσμὲν ὑπο-
 στολῆς, εἰς ἀπώλειαν· ἀλλὰ πίστεως, εἰς περιποίησιν
 ψυχῆς.
 11 Ἔστι δὲ πίστις, ἐλπίζομένων ὑπόστασις, πραγμά-
 2 των ἔλεγχος οὐ βλεπομένων. Ἐν ταύτῃ γὰρ ἐμαρ-
 3 τυρήθησαν οἱ προεξύτεροι. Πίστει νοοῦμεν κα-
 τηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ, εἰς τὸ μὴ ἐκ
 4 φαινομένων τὰ βλεπόμενα γεγόναι. Πίστει
 πλείονα δυσίαν Ἀβελ παρὰ Κάϊν προσήνεγκε τῷ Θεῷ,
 δι' ἧς ἐμαρτυρήθη εἶναι δίκαιος, μαρτυροῦντος ἐπὶ
 τοῖς δώροις αὐτοῦ τοῦ Θεοῦ· καὶ δι' αὐτῆς ἀποθανὼν

30. ἴλεγει κύριος· 34. γ. δεσμοῖς μου ἢ ἢ ἐν ΑΙ.
 ἑαυτοῦς ἢ → ἐν οὐρανοῖς 33. ἀπολύετε 38. μου
 ἐκ πίστεως ΑΙ. ἐκ πίστεώς μου 1. ὑπόστασις πρα-
 γμάτων, 3. ἐκ μὴ ἢ τὸ βλεπόμενον

ἔτι ἡ λαλεῖ. Πίστει Ἐνώχ μετετέθη, τοῦ μὴ εἶδέν 5
 θάνατον καὶ οὐχ εὗρίσκειτο, διότι ἀντίθεται αὐτὸν
 ὁ θεός· πρὸ γὰρ τῆς μεταθέσεως ὁ αὐτοῦ μαρτυρηθεὶς
 ἐψηφισθῆναι τῷ θεῷ. Χωρὶς δὲ πίστεως ἀδυνατεῖ 6
 ἐπαρστήσθαι· πιστεῦσαι γὰρ δεῖ τὸν προσερχόμενον τῷ
 θεῷ, ὅτι ἔστι, καὶ τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτὸν μεθυσκοδό-
 της γίνεται. Πίστει χρηματισθεὶς Ἡὼς περὶ τῶν μὴ 7
 δικάω βλεπομένων, εὐλαβηθεὶς πατισσόμενος αὐτὸν
 εἰς σωτηρίαν τοῦ οἴκου αὐτοῦ· δι' ἧς κατέσχευε τὸν
 κόσμον, καὶ τῆς κατὰ πίστιν δικαιοσύνης ἐγένετο κλη-
 ρονόμος. Πίστει Ἀβραάμ ἐπήκουσεν ἑξ- 8
 ελθεῖν εἰς τὸν τόπον, ὃν ἤμελλε λαμβάνειν εἰς κληρο-
 νομίαν, καὶ ἔξῃλθε, μὴ ἐπιστάμενος τοῦ ἔρχεσθαι. Πί- 9
 στει παρώκησεν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας ὡς ἄλλο-
 τρία, ἐν σκηναῖς κατοικήσας, κατὰ Ἰσραὴλ καὶ Ἰακώβ
 τῶν συγγενιστῶν τῆς ἐπαγγελίας τῆς αὐτῆς· ἐξ- 10
 ὅχρητο γὰρ τὴν τοὺς θεμελίους ἔχουσαν πόλιν, ἧς
 τοχυρῆς καὶ θεμελιουργὸς ὁ θεός. Πίστει καὶ ἡ ἀνὴρ 11
 Σάρρα ὀνόματι εἰς παταβόλην στείρωται· ἐλάβε, ¹¹
 καὶ παρὰ κάρρον ¹² ἡλικίας, ἐπεὶ αὐτὸν ἠγάσαστο τὸν
 ἐπαγγελιάμενον. Διὸ καὶ ἀφ' ἐνὸς ἐγεννήθησαν, καὶ 12
 ταῦτα περιεκαλέσθη, καθὼς τὰ ἄνθρωπα τοῦ αὐτοῦ
 τῷ πλήθει, καὶ ὡς ἡ ἄμμος ἢ ἡ παρατὸ χεῖδος τῆς
 θαλάσσης ἢ ἀναρίθμητος. Κατὰ πίστιν ἀπέθανον αὐτοὶ 13
 πάντες, μὴ λαβόντες τὰς ἐπαγγελίας, ἀλλὰ πόρρω-
 θεν αὐτὰς ἰδόντες ¹⁴ καὶ ἀσπιστάμενοι, καὶ ὁμοκατήμα-
 ντες, ὅτι ξένοι καὶ παρεπίδημοί· εἰσιν ἐπὶ τῆς γῆς. 14
 γὰρ τοιαῦτα λέγοντες ἐμφανίζουσιν, ὅτι παρὶδὸν ἐπιζη-
 τοῦσι. Καὶ εἰ μὲν ἐκείνης ἐμνημόνευσεν ἀφ' ἧς ἐξῆλ- 15

4. γ. ~ λαλεῖται. 5. → αὐτοῦ 7. Νῶς, περὶ τ. μ.
 βλεπομένων εὐλαβηθεὶς, 8. add. ὁ 11. ἀνὴρ Σάρρα
 " add. ἡ στείρω f. στείρω οὕτω ¹¹ add. εἰς το τανῶ-
 σαι ¹² γ. εὐηλικίας ἔτεκεν, ἐπεὶ 12. γ. ἀντὶ ἄμμος
 13. κομισάμενοι " † καὶ πεισθέντες,

16 ἄρα ἔχον ἂν καμρὸν ἀνακάμψαι· κῦν δὲ κρείττους
 ἀείρονται τοῦτ' ἔστιν, ἐκουσάνιον. Διὸ οὐκ ἐπαισχύν-
 νεται αὐτοὺς ὁ Θεός, Θεὸς ἐπικαλεῖσθαι αὐτῶν· ἔτι-
 17 μαις γὰρ αὐτοῖς πάλιν. Πίστει προσενηόχην Ἀβραάμ
 τὸν Ἰσραὴλ πειραζόμενος, καὶ τὸν μονογενῆ προσέφασεν
 18 ὁ τὰς ἐπαγγελίας ἀναδεξάμενος, πρὸς ἃν ἐλαλήθη·
 19 "Ὅτι ἐν Ἰσραὴλ κληθήσεται σοι πνεῦμα λογισάμενος,
 ὅτι καὶ ἐκ νεκρῶν ἐγείρειν δυνατὸς ὁ Θεός· ὅθεν αὖ-
 20 τὸν καὶ ἐν παραβολῇ ἐκομίσατο. Πίστει περὶ μελλόν-
 21 ταν ἐυλόγησεν Ἰσραὴλ τὸν Ἰακώβ καὶ τὴν Ἥσραν. Πί-
 στει Ἰακώβ ἀποθήσκων ἕκαστον τῶν υἱῶν Ἰωσήφ
 ἐυλόγησε· καὶ προσεκύνησεν ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς ῥάβδου
 22 αὐτοῦ. Πίστει Ἰωσήφ τελευτῶν περὶ τῆς ἐξόδου τῶν
 υἱῶν Ἰσραὴλ ἐμνημόνευσε, καὶ περὶ τῶν ὀστέων αὐ-
 23 τοῦ ἐνετείλατο. Πίστει Μωϋσῆς γεννηθεὶς ἐκρύ-
 βη στήμνην ὑπὸ τῶν πατέρων αὐτοῦ, διότι εἶδον
 αὐτοῖον τὸ παιδίον· καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸ δάστυγμα
 24 τοῦ βασιλέως. Πίστει Μωϋσῆς μέγας γενόμενος ἠρ-
 25 ᾗσατο λέγεσθαι υἱὸς θυγατρὸς Φαραὸν, μᾶλλον ἐλά-
 μπος συγκαλουχεῖσθαι τῇ λαῇ τοῦ Θεοῦ, ἢ πρόσκαι-
 26 ρον ἔχειν ἀμαρτίας ἀπόλαυσιν· μᾶλλον πλοῦτον ἡγη-
 σάμενος τῶν Αἰγύπτου θησαυρῶν τὸν ὀνειδισμόν τοῦ
 27 Χριστοῦ· ἀπέβλεπε γὰρ εἰς τὴν μεσσητιανίαν. Πίστει
 πατίλπειν Αἴγυπτον, μὴ φοβηθεὶς τὸν θυμὸν τοῦ βα-
 28 σιλέως· τὸν γὰρ ἀόρατον ὡς ὁρῶν ἐκέρτερησε. Πί-
 στει πεποιθεὶς τὸ πάσχα καὶ τὴν πρόσχυσιν τοῦ αἵμα-
 29 τος, ἵνα μὴ ὁ ὀλοφρεύων τὰ πρωτότοκα, δίχη' αὖ-
 30 τῶν. Πίστει διέβησαν τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν ὡς διὰ
 ξηρᾶς· ἥς τῆραν λαβόντες οἱ Αἰγύπτιοι, κατεπέδη-
 σαν. Πίστει τὰ τέχνη Ἰερὶχὸν ἔπεσε, κυκλαμένη

24. add. Πίστει μέγας γενόμενος Μωϋσῆς, ἀνείλεν
 τὸν Αἰγύπτιον, καταρῶν τὴν ταπεινότητα τῶν ἀδελ-
 φῶν αὐτοῦ. αβ. γ. ρ. δ. ε. Αἰγύπτου Αἰ. ἐν Αἰγύπτου
 27. ἀφῆκε

ἐπὶ ἑπτὰ ἡμέρας. Πίστει Ῥαῦδ ἡ πόρνη οὐ συναπά- 31
 λητο τοῖς ἀπειθήσασι, δεξαμένη τοὺς κατασπύλους
 μετ' εἰρήνης. Καὶ τί ἐτι λέγω; Ἐπιλείπει γάρ 32
 με διαγούμενοι ὁ χρόνος περὶ Γεδων, Βαράκ τε καὶ
 Σαμφών, καὶ Ἰεφθά, Δαυὶδ τε καὶ Σαμουὴλ, καὶ
 τῶν προφητῶν· οἱ διὰ πίστεως κατήγαγίσαντο βασι- 33
 λείας, ἐργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν,
 ἔφραξαν στόματα λέοντων, ἐβέβησαν δύνάμει θυρῶν, 34
 ἔφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθε-
 νείας, ἐγενήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβολὰς
 ἐκλίναν ἁλλοτρίων· ἔλαβον γυναῖκες ἐξ ἀναστάσεως 35
 τοὺς νεκροὺς αὐτῶν· ἄλλοι δὲ ἐτυμπανίσθησαν, οὐ
 προσδεξάμενοι τὴν ἀπολύτρωσιν, ἵνα κρεῖττονος ἀνα-
 στάσεως τύχωσιν· ἕτεροι δὲ ἐμπαυγμῶν καὶ μαστίγων 36
 πείραν ἔλαβον, ἐτι δὲ δεσμῶν καὶ φυλακῆς· ἐλιθάσθη- 37
 σαν, ἐπρίσθησαν, ἢ ἐπειράσθησαν, ἐν φόβῳ μαχαίρας
 ἀπύθανον· περιῆλθον ἐν μηλωταῖς, ἐν αἰγείοις δέριμα-
 σιν, ὕστερόμενοι, θλιβόμενοι, κακουχούμενοι, (ὧν 38
 οὐκ ἦν ἄξιος ὁ κόσμος,) ἐν ἐρημίαις πλανώμενοι καὶ
 ὄρεσι, καὶ σπηλαίοις καὶ ταῖς ὁπαῖς τῆς γῆς. Καὶ 39
 οὗτοι πάντες μαρτυρηθέντες διὰ τῆς πίστεως, οὐκ ἐκο-
 μίσαντο τὴν ἐπαγγελίαν, τοῦ Θεοῦ περὶ ἡμῶν κρεῖτ- 40
 τόν τι προσβλεψαμένου, ἵνα μὴ χωρὶς ἡμῶν τελειω-
 θῶσι. Τοιγαροῦν καὶ ἡμεῖς, τοσοῦτον ἔχοντες 12
 περιεκείμενοι ἡμῖν νέφος μαρτύρων, ὅγκον ἀποθέμενοι
 πάντα, καὶ τὴν ἐνπερίστατον ἀμαρτίαν, δι' ὑπομονῆς
 τρέχομεν τὸν προκειμένον ἡμῖν ἀγῶνα· ἀφορῶντες εἰς 2
 τὸν τῆς πίστεως ἀρχηγὸν καὶ τελειωτὴν Ἰησοῦν, ὃς
 ἀντὶ τῆς προκειμένης αὐτῷ χαρᾶς, ὑπέμεινε σταυρὸν,
 αἰσχύνῃς καταφρονήσας, ἐν δεξιᾷ τε τοῦ Θρόνου τοῦ
 Θεοῦ· κατέβηκεν. Ἀναλογίσασθε γὰρ τὸν τοιαύτην 3

34. στόμα 37. om. ἐπρίσθησαν, Al. om. ἐπειράσθησαν,

" Copj. ἐπειράσθησαν, f. ἐπειράσθησαν, f. ἐπρήσθησαν,
 f. ἐπηρεάσθησαν etc. 1. Copj. ὄγκον 2. r. ἐκάθισεν.

31. ἡ πόρνη) Vid. Jos. II. 1. In Heb. פורנות - LXX Intt πόρνην inter-
pretatur - Vulg. meretricem - Chal. Int. "quae diversorio quovis ex-
ciperet." Ex re ipsa quidem liquet mulierem peregrinos hospitio
excipere solitam; sed nullum aliud profertur exemplum ex quo
constet, voce פורנות, cauponariam mulierem significari. Nihil
probabilius eorum sententiā, qui putant eam & diversorium hab-
uisse peregrinis apertum, & quaestum corpore fecisse; quae duo
olim non raro conjuncta esse solebant, ut docet Isaac Casan-
bony. . Nos quidem non intercedimus, quominus casta tunc casta
fuisse censeamus; sed nomen infame ei frustra impositum vix
putamus. Potuit resipuisse, & ad meliorem praelegem transducta,
ante cauponaria, vitam sine ulla impudicitia sustentasse. -
Clericus ad Jos. II. 1.

Mulier, quae nutrimenta parat & vendit, et peregrinantes hospitio
excipit - Vid. Schleusneri Lex ad verbum.

ὑπομαρτυρούμενα ὑπὸ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς αὐτὸν ἀντι-
λογίαν, ἵνα μὴ ἁμαρτή, ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν ἐκλυά-
μνοι.

- 4 Οὕτω μέχρις αἵματος ἀντιπατίσθητε πρὸς τὴν
5 ἁμαρτίαν ἀνταγωνιζόμενοι· καὶ ἐκλήσθε τῆς παρα-
κλήσεως, ἥτις ὑμῖν ὡς υἱοῖς διαλέγεται. Υἱέ μου,
μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου, μηδὲ ἐκλύει ὑπ' αὐτοῦ
6 ἐλεγχόμενος· ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος, παιδεύει· μαστι-
7 γοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδίδεται. Ἐἰ παιδεῖται ὑπο-
μένετε, ὡς υἱοῖς ὑμῖν προσφέρεται ὁ Θεός· τίς γάρ
8 ἐστὶν υἱός, ὃν οὐ παιδεύει πατήρ; Ἐἰ δὲ χωρὶς ἐστέ
9 καὶ οὐχ υἱοί. Ἐἴτα τοὺς μὲν τῆς σαρκὸς ἡμῶν ἡκα-
πύρας εἶχομεν παιδευτάς, καὶ ἐντροπυόμεθα· οὐ πολ-
λὰ μᾶλλον ὑποταγησόμεθα τῷ πατρὶ τῶν πνευμάτων,
10 καὶ ζήσομεν; Οἱ μὲν γὰρ πρὸς ὀλίγας ἡμέρας, κατὰ
τὸ δοκοῦν αὐτοῖς, ἐπαίδευον· ὁ δὲ ἐπὶ τὸ συμφέρον,
11 εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ παι-
δεία πρὸς μὲν τὸ παρὸν οὐ δοκεῖ χαρᾶς εἶναι, ἀλλὰ
λύπης· ὕστερον δὲ καρπὸν εἰρηνικῶν τοῖς δι' αὐτῆς
γεγυμνασμένοις ἀποδίδωσι δικαιοσύνης.
- 12 Διὸ τὰς παρειμένας χεῖρας καὶ τὰ παραλελυμένα
13 γόνατα ἀνορθώσατε· καὶ τροχιάς ὀρθὰς ποιήσατε τοῖς
ποσὶν ὑμῶν, ἵνα μὴ τὸ χεῶν ἐκτραπῇ, ἰαθῇ δὲ μᾶλ-
14 λον. Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων, καὶ τὸν ἀγία-
15 σμὸν, ὃν χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον ἐπιμαρτυροῦν-
τες, μὴ τις ὕστερῶν ἀπὸ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ· μὴ
16 τις ῥίζα πικρίας ἄνω φύουσα ἢ ἐνοχλῇ, καὶ διὰ ταύ-
της μιανθῶσι πολλοί· μὴ τις ἴσθμος, ἢ βίβλος ὡς
17 αὐτοῦ. Ἴστε γὰρ, ὅτι καὶ μετέπειτα θέλων κληρονο-

3. ἀμαρτή ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν,

7. Εἰς 9. Εἰ δὲ

15. ῥίζα, πικρίας ἢ ἐν χολῇ,

16. ἴσθμος ἢ βίβλος

λος, ὡς

μῆσαι τὴν ἐν λόγιᾳ, ἀποδοκιμάσθη· μετακείσε γὰρ σά-
 που οὐχ ὄρε, παίπτε μετὰ θαλάσσης ἀζήτης αὐ-
 τήν. Οὐ γὰρ προσελήλυθε ὑψηλαφωμένῳ ὄρει, 18
 καὶ περικυμένῳ πυρὶ, καὶ γνόφῳ, καὶ ὁσότη, καὶ
 δυνάμει, καὶ σάλπιγγος ἤχῳ, καὶ φωνῇ ῥημάτων, ἧς 19
 οἱ ἀκούσαντες παρεστήσαντο, μὴ προστεθῆναι αὐτοῖς
 λόγον· (οὐκ ἔφερον γὰρ τὸ διαστελλόμενον· Καὶ 20
 θηρίον δίγῃ τοῦ ὄρους, λαθοληθῆσεται· καὶ, [οὐτὼ 21
 φοβερὸν ἦν τὸ φανταζόμενον,] Μωϋσῆς εἶπεν· Ἐφα-
 ρός εἰμι καὶ ἔντρομος·) ἀλλὰ προσελήλυθε Σιών 22
 ὄρει καὶ πόλει τοῦ ζῶντος, Ἰερουσαλὴμ ἰσχυραίᾳ·
 καὶ ῥωμιάσῃ, ἀγγέλων πανηγύρεϊ καὶ ἐκκλησίᾳ πρῶ- 23
 τοτόκῃ, ἀπογεγοννημένων ἐν οὐρανοῖς· καὶ πρὶν τῇ δεῇ
 πάντων καὶ πνεύμασι δικαίων τετελειωμένων· καὶ 24
 δουλεύειν τῆς μεσότη, Ἰησοῦ καὶ αἵματι ῥαντισμοῦ,
 ῥεῖντος λαλοῦντι παρὰ τὸν Ἄδελ. Βλέπετε, 25
 μὴ παραιτήσῃς τὸν λαλοῦντα. Εἰ γὰρ ἐκείνοι οὐκ
 ἔφυγον, τὸν ἐπὶ γῆς παραιτησάμενοι χρηματίζονται·
 πολλῷ μᾶλλον ἡμεῖς οἱ τὸν ἀπ' οὐρανῶν ἀποστερεφέ-
 μενοι οὗ ἢ φωνῇ τὴν γῆν ἐσάλουσι τότε· πῶν δὲ 26
 ἐπηγγέλται, λέγων· Ἐτι ἅπαξ ἐγὼ εἰς οὐ μόνον
 τὴν γῆν, ἀλλὰ καὶ τὸν οὐρανόν. Τὸ δὲ, ὅτι ἅπαξ, 27
 θελοῖ τῶν τελευτούμενων τὴν μετάθεσιν, ὡς πεποιη-
 μένων, ἵνα μείνῃ τὰ μὴ τελευτούμενα. Διὸ βασιλείαν 28
 ἐσάλευτον παραλαμβάνοντες, ἔχουσιν χάριν, δι' ἧς λα-
 τρεύομεν εὐαρίστως τῷ θεῷ, μετὰ αἰδοῦς καὶ φόβου
 ἑξίας. Καὶ γὰρ ὁ θεὸς ἡμῶν τῷρ παταναλίσκει· 29
 Ἡ φιλαδελφία μείνει. Τῆς φιλοξενίας μὴ ἐπι- 2 13

18. Conj. add. μὴ f. οὐ "om. ὄρει, " ~ ὄρει,

20. † ἡ βολιδὶ κατατοξευθήσεται. 22. ῥωμιάσιν ἀγγέλων πανηγύρεϊ καὶ 24. r. κρείττονα "Ὡτὸ Al. conj. τὸ τοῦ 25. † τῆς 21. Ὡσεῖσιν 27. Conj. τιπονημένων, 28. Ὡλατρεύομεν "Ὡσεῖσιν καὶ δίκους.

17. In h. loc. vox περὶ τοῦ αἵματος non poenitentiam, quasi Esauo denegatam, sed Isaaci retractionem frustra quaesitam, id est Hutchinsoni den.

λαμβάνετε διὰ ταύτης γὰρ ἑλαβόν τινας ξηλασάντας
 3 ἀγγέλους. Μιμνήσθε τὸν θάνατον, ὡς συνδεδεμέν-
 και πῶν παπυχωμένων, ὡς καὶ αὐτοὶ ἦντες ἐν
 4 σώματι. Τίμιος ὁ γάμος ἐν πᾶσι, καὶ ἡ καὶ τῇ
 ἀμύνητος πόρνος ὅτι καὶ μαγχεῖς κρηαὶ ὁ θεός.
 5 Ἀφιλάργυρος ὁ τρέπος· ἀρκούμενοι τοὺς παροῦν-
 αὐτοὺς γὰρ εἴησαν. Οὐ μὲν σὶ ἀπὸ οὐδ' οὐ μὲν σὶ
 6 ἐγκαταλίπον ὥστε διαρροῦντας ἑαίς λόγων· Κύριος
 ἡμῶν βοηθός, καὶ οὐ φοβηθήσασμαι· τί πάσης μοι ἀ-
 7 θανάτος; Μνημονεύετε πῶν ἡγουμένων ὑμῶν,
 αἵτινες ἐλάλησαν ὑμῶν τὸν λόγον τοῦ θεοῦ· ὃν ἰσχυ-
 θεοῦντας τὴν ἐκείνου τῆς ἀναστροφῆς, μιμνήσθε τὴν
 8 πίστιν. Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς
 9 καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Διδασκαίς ταπεινῶς καὶ ἡμέ-
 ραι παρφέρεσθε· καλὸν γὰρ χάριτι βαλαινῶσθαι τὴν
 καρδίαν, ἐν βρώματι, ἐν οἷς οὐκ ἀφελήθησαν οἱ
 10 περιπατήσαντες. Ἐχομεν θυσιαστήριον, ἐξ οὗ φαγεῖν
 11 οἷα ἔχουσιν ἑξουσίαν καὶ τῇ σαρρῇ κατασφύροντες. Ὡς
 γὰρ ἀναφέρεται ζῶον τὸ αἷμα ὑπὲρ ἁμαρτίας εἰς τὰ
 ἅγια διὰ τοῦ ἀρχιερέως, πάντων τὰ σώματα κατα-
 12 καίεται ἐξω τῆς παρεμβολῆς. Διὸ καὶ Ἰησοῦς, ἵνα
 ἁγιασθῇ διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος τὸν λαὸν, ἐξω τῆς ὑ-
 13 λης ἵπασθε. Τοῖνυν ἐξερχόμεθα πρὸς αὐτὸν ἐξω τῆς
 14 παρεμβολῆς, τὸν οὐκιδισμένον αὐτοῦ φέροντες· οὐ γὰρ
 ἔχομεν ὥδε μένουςαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπι-
 15 ζητοῦμεν. Δι' αὐτοῦ οὖν ἀναφέρωμεν θυσίαν αἰνίστως
 διαπαντός τῷ θεῷ, τοῦτ' ἐστὶ, καρπὸν χειλέων ὁμο-
 16 λογούντων τῷ ὀνοματι αὐτοῦ. Τῆς δὲ εὐπορίας καὶ
 κοινοῦ μὴ ἐπιλανθάνεσθε· τοιαύταις γὰρ θυσίαις
 17 ὑπαστεῖται ὁ θεός. Πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν,
 καὶ ὑπακούετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν ψυ-

4. Ὡ γὰρ 9. γ. περιφέρεισθε. 10. σμ. ἐξουσίαν

11. σμ. πρὸς ἁμαρτίας Al. transp. 12. πόλεως ἢ πα-

ρεμβολῆς 16. εὐεργετεῖται

χῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσαντες· ἵνα μετὰ χαρᾶς τοῦτο ποιῶσι, καὶ μὴ στενάζοντες· ἄλυσιτελές γάρ ὑμῖν τοῦτο. Προσεύχεσθε περὶ ἡμῶν· ἡμεῖς 18 γὰρ, ὅτι καλὴν συνείδησιν ἔχομεν, ἐν πᾶσι καλῶς δέλοντες ἀναστρέφισθαι· περισσοτέρως δὲ παρακαλῶ 19 τοῦτο ποιῆσαι, ἵνα τάχιον ἀποκατασταθῶ ὑμῖν.

Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης, ὁ ἀναγαγὼν ἐκ νεκρῶν 20 τὸν ποιμένα τῶν προβάτων τὸν μέγαν ἐν αἵματι διαθήκης αἰωνίου, τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν, καταρτίσαι 21 ὑμᾶς ἐν παντί· ἔργῳ ἀγαθῷ, εἰς τὸ ποιῆσαι τὸ θέλημα αὐτοῦ· ποιῶν ἐν ὑμῖν τὸ εὐάριστον ἐνώπιον αὐτοῦ, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ· ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας· τῶν αἰώνων· ἀμήν.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἀνέχεσθε τοῦ λόγου 22 τῆς παρακλήσεως· καὶ γὰρ διὰ βραχείαν ἐπίστειλα ὑμῖν. Γινώσκετε τὸν ἀδελφὸν· Τιμόθεον ἀπολε- 23 λυμένον, μεθ' οὗ, εἰς τάχιον ἔρχεται, ὃψομαι ὑμᾶς. Ἀσπάσασθε πάντας τοὺς ἡγουμένους ὑμῶν, καὶ πάν- 24 τας τοὺς ἀγίους. Ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ ἀπὸ τῆς Ἰταλίας. Ἡ χάρις μετὰ πάντων ὑμῶν· ἀμήν. 25

17. λυσιτελές. 18. ~πειθόμεθα 20. γῆς

21. om. ἔργῳ Al. add. καὶ λόγῳ "ἐτῶν αἰώνων"

23. add. ἡμῶν "add. πρὸς ὑμᾶς, 25. → ἀμήν.

ΔΙ ΚΑΘΟΛΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

ΙΑΚΩΒΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

- Ι**άκωβος, Θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ δοῦλος,
 ταῖς δώδεκα φυλαῖς ταῖς ἐν τῇ διασπορᾷ, χαίρειν.
 Πᾶσαν χαρὰν ἡγήσασθε, ἀδελφοί μου, ὅταν πειρα-
 σμοῖς περιπίσητε ποικίλοις· γινώσκοντες, ὅτι τὸ δοκί-
 μιον ὑμῶν τῆς πίστεως κατεργάζεται ὑπομονήν. Ἡ δὲ
 ὑπομονὴ ἔργον τέλει ἐχέτω, ἵνα ᾗτε τέλειοι καὶ ὁλό-
 κληροι, ἐν μηδενὶ λειπόμενοι. Εἰ δέ τις ὑμῶν
 λείπεται σοφίας, αἰτείτω παρὰ τοῦ δίδοντος Θεοῦ πα-
 σιν ἀπλῶς, καὶ μὴ ὀνειδίζοντος· καὶ δοθήσεται αὐτῷ.
 Αἰτείτω δὲ ἐν πίστει, μηδὲν διακρινόμενος· ὁ γὰρ δια-
 κρινόμενος ἵκει κλύδανι θαλάσσης ἀνεμίζομένη καὶ
 ῥιπιζομένη. Μὴ γὰρ αἰέσθῃ ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι
 λήψεται τι παρὰ τοῦ κυρίου. Ἀνὴρ δίψυχος, ἀκατά-
 στατος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ. Καυχάσθῃ
 δὲ ὁ ἀδελφὸς ὁ ταπεινὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ· ὁ δὲ πλού-
 σιος, ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτοῦ· ὅτι ὡς ἄνθος χόρτου
 παρελεύσεται. Ἀνέτειλε γὰρ ὁ ἥλιος σὺν τῷ καύσωνι,
 καὶ ἐξήρανε τὸν χόρτον, καὶ τὸ ἄνθος αὐτοῦ ἐξέπτεσε,
 καὶ ἡ εὐκρίπεια τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἀπώλετο· οὕ-
 τω καὶ ὁ πλούσιος ἐν ταῖς ἰσχυρίαις αὐτοῦ μαραινθή-
 σεται. Μακάριος ἄνθρωπος, ὃς ὑπομένει πειρασμόν· ὅτι

3. απ. τῆς πίστεως

11. παρίαις Conj. ἱμφορίαις

12. ὑπομεινῇ

δόκιμος γενόμενος λήψεται τὸν στίφανον τῆς ζωῆς, ὃν
ἐπηγγείλατο ὁ κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Μὴ 13
δεῖς πειραζόμενος λεγέτω· Ὅτι ἀπὸ Θεοῦ πειράζο-
μαι· ὁ γὰρ Θεὸς ἀπειραστός ἐστι κακῶν, πειράζει δὲ
αὐτὸς οὐδένα. Ἐκαστος δὲ πειράζεται, ὑπὸ τῆς ἰδίας 14
ἐπιθυμίας ἐξελεπόμενος καὶ δειλαζόμενος· εἴτα ἡ ἐπι- 15
θυμία συλλαβούσα τίπτει ἀμαρτίαν· ἡ δὲ ἀμαρτία ἀπο-
τελεσθεῖσα ἀποκύει θάνατον. Μὴ πλανᾷσθε, ἀδελ- 16
φοί μου ἀγαπητοί. Πᾶσα δόσις ἀγαθὴ καὶ πᾶν δῶρημα 17
τέλειον, ἀνωθεν ἔστι καταβαῖνον ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν
φῶτων, παρ' ᾧ οὐκ ἔστι παραλλαγή, ἢ τροπῆς ἀπο-
σκίασμα. Βουληθεὶς ἀπεκύησεν ἡμᾶς λόγῳ ἀληθείας, 18
εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς ἀπαρχὴν τινα τῶν αὐτοῦ πιστῶ-
των. Ὡστε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἔστω πᾶς 19
ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, βραδὺς εἰς τὸ λαλῆ-
σαι, βραδὺς εἰς ὀργὴν. Ὀργὴ γὰρ ἀνδρὸς δικαιοσύ- 20
νην Θεοῦ οὐ κατεργάζεται. Διὸ ἀποθνήσκοντες πᾶσαν 21
ῥυπαρίαν καὶ περισσείαν κακίας, ἐν πραύτητι διδά-
σθε τὸν ἔμφυτον λόγον, τὸν δυνάμενοι σῶσαι τὰς ψυ-
χὰς ὑμῶν.

Γίνεσθε δὲ ποιηταὶ λόγου, καὶ μὴ μόνον ἀκροα- 22
ται, παραλογιζόμενοι ἑαυτούς. Ὅτι εἴ τις ἀκροατὴς 23
λόγου ἐστὶ καὶ οὐ ποιητὴς, οὗτος ὅμοιος ἀνδρὶ κατα-
νοοῦντι τὸ πρόσωπον τῆς γενέσεως αὐτοῦ ἐν ἑσώτρῳ·
κατενόησε γὰρ ἑαυτόν, καὶ ἀπελήλυθε, καὶ ἐνθέως 24
ἐπελάβετο ὁποῖος ἦν. Ὁ δὲ παρακύψας εἰς νόμον τέ- 25
λειον τὸν τῆς ἐλευθερίας καὶ παραμείνας, οὗτος οὐκ
ἀκροατὴς ἐπιλησμονῆς γενόμενος, ἀλλὰ ποιητὴς ἔργου,
οὗτος μακάριος ἐν τῇ ποιήσει αὐτοῦ ἔσται. Εἴ τις 26
δοκεῖ δρῆσκος εἶναι, μὴ χαλναγωγῶν γλῶσσαν αὐ-
τοῦ, ἀλλ' ἀπατῶν καρδίαν αὐτοῦ, τούτου μάταιος ἢ

12. " → ὁ κύριος 13. † τοῦ 17. ἔστι, καταβαῖνον

" Cogh. πνευμάτων, 19. Ὡς ἔστι, 22. νόμου,

25. → οὗτος Al. οὗτος, 26. γ. Ὡς εἶναι ἐν ὑμῖν, μὴ

- 27 **Θρησκεία.** Θρησκεία καθαρά καὶ ἀμίαντος παρὰ τῇ
 Διῷ καὶ πατρὶ, αὕτη ἐστίν, ἐπισκέπτεσθαι ὁρῶντας
 καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν, ἄσπιλον ἑαυτὸν τηρεῖν
 ἀπὸ τοῦ κόσμου.
- 2 Ἀδελφοί μου, μὴ ἐν προσωποληψίαις ἔχετε τὴν
 πίστιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῆς δόξης.
- 2 Ἐὰν γὰρ εἰσέλθῃ εἰς τὴν συναγωγὴν ὑμῶν αὐτῆς χρο-
 σοδακτύλιος ἐν ἱσθῇτι λαμπρᾷ, εἰσέλθῃ δὲ καὶ πτωχὸς
- 3 ἐν ῥυπαρᾷ ἱσθῇτι, καὶ ἐπιβλέψῃτε ἐπὶ τὸν φοροῦντα
 τὴν ἱσθῆτα τὴν λαμπρὰν, καὶ εἴπητε· Σὺ κάθου ὧδε
 καλῶς· καὶ τῷ πτωχῷ εἴπητε· Σὺ στῇθι ἐκεῖ, ἢ κά-
 4 θου " ὧδε " ὑπὸ τὸ ὑποπόδιόν μου· " καὶ " οὐ διακρί-
 θητε ἐν ἑαυτοῖς, καὶ ἐγένεσθε κριταὶ διαλογισμῶν
- 5 " ποιηρῶν ; Ἀκούσατε, ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, οὐχ ὁ
 Διὸς ἐξελέξατο τοὺς πτωχοὺς τοῦ κόσμου πλουσίους
 ἐν πίστει καὶ πληρονόμους τῆς βασιλείας, ἥς ἐπηγγεί-
 6 λατο τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν ; ὑμεῖς δὲ ἡτιμάσατε τὸν
 πτωχόν. Οὐχ οἱ πλούσιοι καταδυναστεύουσιν ὑμῶν,
- 7 καὶ αὐτοὶ ἔλκουσιν ὑμᾶς εἰς κριτήρια ; Οὐκ αὐτοὶ
 βλασφημοῦσι τὸ καλὸν ὄνομα τὸ ἐκκληθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ;
- 8 Εἰ μέντοι νόμον τελεῖτε βασιλικόν, κατὰ τὴν γραφὴν
 Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν, καλῶς ποι-
 9 οῦτε· εἰ δὲ προσωποληπεῖτε, ἁμαρτίαν ἐργάζεσθαι,
 10 ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τοῦ νόμου ὡς παραβάται. " Ὅστις γὰρ
 ὅλον τὸν νόμον τηρήσει, πταίσει δὲ ἐν ἐνί, γέγονε
- 11 πάντων ἑνοχος. Ὁ γὰρ εἰπὼν· Μὴ μοιχεύσης, εἴπα
 καὶ· Μὴ φονεύσης· εἰ δὲ οὐ μοιχεύσεις, φονεύσεις δὲ,
- 12 γέγονας παραβάτης νόμου. Οὕτω λαλεῖτε καὶ πάντα
 ποιεῖτε, ὡς διὰ νόμου ἐλευθερίας μέλλοντες κρίνεσθαι.
- 13 Ἡ γὰρ κρίσις αἰείως τῷ μὴ ποιήσαντι ἔλεος· " καὶ
 κατακαυχᾶται ἔλεος κρίσεως.

27. = τῇ om. τῆς δόξης. Alii transp. 3. † αὐτῶν.

" = ὧδε " ἐπὶ 4. = καὶ " om. οὐ. " ποιηρῶν.

5. † τούτου 11. ἀπαστάτης 13. Ὁ ἀνέλεος " † καὶ
 Al. κατακαυχᾶται Al. κατακαυχᾶσθαι.

Τί τὸ ὄφελος, ἀδελφοί μου, ἐὰν πίστιν ἔχη τις 14
 ἔχῃ, ἔργα δὲ μὴ ἔχῃ; μὴ δύναται ἡ πίστις σώσαι
 αὐτόν; Ἐὰν ' δὲ ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ γυμνοὶ ὑπάρχωσι, 15
 " καὶ λειπόμενοι ᾧσι τῆς ἐφημέρου τροφῆς, εἴη δὲ 16
 τις αὐταῖς ἐξ ὑμῶν. Ὑπάγετε ἐν εἰρήνῃ, Ἰερμαίνεσθε
 καὶ χορτάζεσθε. μὴ δῶτε δὲ αὐτοῖς τὰ ἐπιτήδεια τοῦ
 σώματος, τί τὸ ὄφελος; Οὕτω καὶ ἡ πίστις, ἐὰν μὴ 17
 ἔχῃ ἔργα, νεκρά ἐστὶ καθ' ἑαυτήν. Ἀλλ' ἐρεῖ τις. Σὺ 18
 πίστιν ἔχεις, καὶ γὰρ ἔργα ἔχω· δείξόν μοι τὴν πίστιν
 σου ἡχαρῆς τῶν ἔργων " σου, καὶ γὰρ δείξω σοι " ἐκ
 τῶν ἔργων μου τὴν πίστιν " μου. Σὺ πιστεύεις, ὅτι 19
 ὁ Θεὸς εἰς ἐστὶ· καλῶς ποιεῖς· καὶ τὰ δαιμόνια πι-
 στεύουσι, καὶ φρίσσουσι. Θέλεις δὲ γνῶναι, ᾧ ἂν- 20
 θρωπῶ καὶ, ὅτι ἡ πίστις ἡχαρῆς τῶν ἔργων ἡ νεκρά
 ἐστίν; Ἀβραὰμ ὁ πατὴρ ἡμῶν οὐκ ἐξ ἔργων ἰδικαιώ- 21
 θη, ἀνενίγκας Ἰσαὰκ τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
 ριον; Βλέπεις, ὅτι ἡ πίστις συνήργει τοῖς ἔργοις αὐ- 22
 τοῦ, καὶ ἐκ τῶν ἔργων ἡ πίστις ἐτελειώθη; καὶ ἐπλη- 23
 ρώθη ἡ γραφὴ ἡ λέγουσα. Ἐπίστευσε δὲ Ἀβραὰμ τῷ
 Θεῷ, καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην· καὶ ὁ φίλος
 Θεοῦ ἐκλήθη. Ὁραῖτε ", ὅτι ἐξ ἔργων δικαιοῦται ἂν- 24
 θρωπος, καὶ οὐκ ἐκ πίστεως μόνον; Ὁμοίως δὲ καὶ 25
 Ῥαὰβ ἡ πόρνη οὐκ ἐξ ἔργων ἰδικαιώθη, ὑποδιξαμένη
 τοῖς ἁγγέλοις, καὶ ἐτέρᾳ ὁδῷ ἐκβαλοῦσα; " Ὡστερ 26
 γὰρ τὸ σῶμα χωρὶς πνεύματος νεκρόν ἐστιν, οὕτω
 καὶ ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστὶ.

Μὴ ἂν πολλοὶ διδάσκαλοι γίνεσθε, ἀδελφοί μου, εἰ 3
 δότες, ὅτι μεῖζον κρῖμα ληψόμεθα. Πολλὰ γὰρ πταίω- 2
 μεν ὅπαντες· εἴ τις ἐν λόγῳ οὐ πταίει, οὗτος τέλειος
 ὄντης, δυνατὸς χαλιναγωγεῖν καὶ ὅλον τὸ σῶμα.
 " Ἰδε, τῶν ἱππῶν τοὺς χαλινούς εἰς τὰ στόματα βάλ- 3

15. = δὲ " ἢ 16. ἐργάζεσθε 18. γ. ἐκ " = σου,
 " τὰ ἔργα μου ἐκ τῆς πίστεώς μου. " = μου.

20. ἀργή 23. δοῦλος 24. † τοῖνυν 25. κατασκό-
 πους, 1. Conj. πολυλάλοι 3. γ. Ἰδοὺ, ΑΙ. ∪ Εἰ δὲ

4 λομει πρὸς τὸ πείθεσθαι αὐτοὺς ἡμῖν, καὶ ὅλον τὸ
 σῶμα αὐτῶν μετὰγομεν. Ἴδου, καὶ τὰ πλάγια, τηλα-
 καῦτα ὄντα, καὶ ὑπὸ σκληρῶν ἀνέμων ἐλαυνόμενα,
 μετὰγεται ὑπὸ ἐλαχίστου πηδαλίου, ὅπου αἶν ἡ ἀρμὴ
 5 τοῦ ἐυθύνοτος βούληται. Οὕτω καὶ ἡ γλῶσσα με-
 πρὸν μέλος ἐστὶ, καὶ μεγαλαυχεῖ. Ἴδου, ὀλίγοι πῦρ
 6 ἤλικην ὕλην ἀνάπτει. Καὶ ἡ γλῶσσα πῦρ, ὁ κόσμος
 τῆς ἀδικίας. οὕτως ἡ γλῶσσα καθίσταται ἐν τοῖς
 μέλεσιν ἡμῶν, ἡ σπιλοῦσα ὅλον τὸ σῶμα, καὶ φλογί-
 ζουσα τὸν "τροχὸν τῆς γενέσεως, καὶ φλογιζομένη
 7 ὑπὸ τῆς γένεως. Πᾶσα γὰρ φύσις θηρίων τε καὶ
 πετεινῶν, ἑρπετῶν τε καὶ ἐναλίων, δαμάζεται καὶ
 8 δεδάμασται τῇ φύσει τῇ ἀνθρώπινῃ· τὴν δὲ γλῶσσαν
 οὐδεὶς δύναται ἀνθρώπων δαμάσαι· ἀκατάσχετον καὶ
 9 πόν, μιστὴ ἰοῦ θανατηφόρου. Ἐν αὐτῇ εὐλογοῦμεν
 τὸν Ἰεὸν καὶ πατέρα, καὶ ἐν αὐτῇ καταρώμεθα τοὺς
 10 ἀνθρώπους τοὺς καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ γεγονότας· ἐκ τοῦ
 αὐτοῦ στόματος ἐξέρχεται εὐλογία καὶ κατάρα. Οὐ
 11 χρεῖ, ἀδελφοί μου, ταῦτα οὕτω γίνεσθαι. Μήτι ἡ
 πηγὴ ἐκ τῆς αὐτῆς ὁπῆς βρύει τὸ γλυκὺ καὶ τὸ π-
 12 κρόν; Μὴ δύναται, ἀδελφοί μου, συκὴ ἐλαίας ποιῆ-
 σαι, ἢ ἄμπειλος σῦκα; οὕτως "οὔτε ἀλυκὸν γλυκὺ
 13 ποιῆσαι ὕδαρ. Τίς σοφὸς καὶ ἐπιστήμων ἐκ ὑμῶν;
 δεῖξάτω ἐκ τῆς πολλῆς ἀναστροφῆς τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν
 14 προὔτῃ σοφίας· εἰ δὲ ζῆλον πικρὸν ἔχετε καὶ ἐρ-
 θείαν ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, μὴ καταπαυχᾶσθε καὶ ψεύ-
 15 θασθε κατὰ τῆς ἀληθείας; Οὐκ ἔστιν αὕτη ἡ σοφία
 ἀνωθεν κατερχομένη, ἀλλ' ἐπίγειος, ψυχικὴ δαιμο-
 16 νιαῖος. Ὅπου γὰρ ζῆλος καὶ ἐριθεία, ἐκεῖ ἀκατα-
 17 στασία καὶ πᾶν φαῦλον πρᾶγμα. Ἡ δὲ ἀνωθεν σοφία
 πρῶτον μὲν ἀγνὴ ἐστίν, ἔπειτα εἰρηνικὴ, ἐπιεικὴς,

4. ἰθύνοτος 5. ἤλικον 6. οὕτως "τροχόν
 9. κύριον 12. οὕτως "γ. οὐδεμία πηγὴ ἀλυ-
 κόν καὶ γλυκὺ

αὐπειθής, μεστὴ ἐλείους καὶ καρπῶν ἀγαθῶν, ἀδιάκρι-
τος ἡ καὶ ἀνυπόκριτος. Καρπὸς δὲ ἡ δικαιοσύνης ἐν 18
εἰρήνῃ σπείρεται τοῖς ποιοῦσιν εἰρήνην.

Πόθεν πόλεμοι ἡ καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν; Οὐκ ἐντεῦθεν, 4
ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς
μέλεσιν ὑμῶν; Ἐπιθυμεῖτε, καὶ οὐκ ἔχετε· φονεύετε 2
καὶ ζηλοῦτε, καὶ οὐ δύνασθε ἐπιτυχεῖν· μάχεσθε καὶ
πολεμεῖτε, ὡς οὐκ ἔχετε, διὰ τὸ μὴ αἰτεῖσθαι ὑμᾶς·
αἰτεῖτε, καὶ οὐ λαμβάνετε, διότι κακῶς αἰτεῖσθε, ὥστε 3
ἐν ταῖς ἡδοναῖς ὑμῶν δαπανήσητε. Μοιχοὶ καὶ μοιχα- 4
λίδες, οὐκ οἴδατε, ὅτι ἡ φιλία τοῦ κόσμου ἔχθρα τοῦ
Θεοῦ ἐστίν; ὃς ἂν οὖν βουληθῇ φίλος εἶναι τοῦ κόσμου,
ἔχθρὸς τοῦ Θεοῦ καθίσταται. Ἡ δοκεῖτε, ὅτι περὶ 5
ἡ γραφὴ λέγει; Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ τὸ πνεῦμα ὃ
κατῴκησεν ἐν ἡμῖν; Μείζονα δὲ δίδωσι χάριν· διὸ 6
λέγει· Ὁ Θεὸς ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς
δὲ δίδωσι χάριν. Ὑποτάγητε οὖν τῷ Θεῷ· ἀντίστητε 7
τῷ διαβόλῳ, καὶ φεύξεσθε ἀπὸ ὑμῶν· ἐγγίσατε τῷ 8
Θεῷ, καὶ ἐγγίτω ὑμῖν· καθαρίσατε χεῖρας, ἁμαρτωλοί,
καὶ ἀγνώσατε καρδίας, δίψυχοι. Ταλαίπωροί ἐστε καὶ 9
πενθήσατε καὶ πλαύσατε· ὁ γέλως ὑμῶν εἰς πένθος
μεταστραφήτω, καὶ ἡ χαρὰ εἰς κατήφειαν. Ταπεινώ- 10
θητε ἐνώπιον τοῦ κυρίου, καὶ ὑψώσει ὑμᾶς. Μὴ 11
καταλαλεῖτε ἀλλήλων, ἀδελφοί· ὁ καταλαλῶν ἀδελ-
φοῦ, ἡ καὶ κρίνει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καταλαλεῖ νό-
μου, καὶ κρίνει νόμον· εἰ δὲ νόμον κρίνεις, οὐκ εἶ
ποιητὴς νόμου, ἀλλὰ κριτής. Εἰς ἐστὶν ὁ νομοθέτης 12

17. ἡ καὶ 18. † τῆς 1. Ὡς καὶ πόθεν μάχαι 2. φον-
εῖτε " r. οὐκ ἔχετε δὲ, Al. Ὡς καὶ οὐκ ἔχετε.
4. ἐχθρὰ 5. r. λέγει· Πρὸς φθόνον ἐπιποθεῖ Al.
λέγει πρὸς φθόνον; (f. φθόνον) Ἐπιποθεῖ f. Ἐπι-
ποθεῖ δὲ f. ὅτι ἐπιποθεῖ 6. add. κύριος Al. add.
Σολομών 10. ἡ τοῦ 11. Ὡς " νόμου. Ἀλλὰ
κριτὴς εἰς ἐστίν,

¹ καὶ κριτῆς, ὁ δυνάμενος σῶσαι καὶ ἀπολίσαι· σὺ " δὲ τις εἶ, " ὃς κρίνεις τὸν ἕτερον;

13 " Ἀγε νῦν οἱ λέγοντες· Σήμερον " καὶ αὔριον " πο-
ρευσόμεθα εἰς τήνδε τὴν πόλιν, καὶ ποιήσωμεν ἐκῆ
ἐνιαυτὸν ἕκα, καὶ ἔμπορευσόμεθα, καὶ κερδήσωμεν·

14 οἵτινες οὐκ ἀπίστασθε τὸ τῆς αὔριον· (ποία γὰρ ἡ ζωὴ
ὑμῶν; ἀτμῖς γὰρ ἔστιν ἡ πρὸς ὀλίγον φαινομένη·

15 ἔπειτα " δὲ ἀφανιζομένη) ἀντὶ τοῦ λέγειν ὑμᾶς· Ἐὰν
ὁ κύριος " θελήσῃ καὶ ζήσωμεν, καὶ ποιήσωμεν τοῦτο

16 ἢ ἐπεῖνο· νῦν δὲ καυχᾶσθε ἐν ταῖς ἀλαζονείαις ὑμῶν.

17 Πᾶσα καύχησις τοιαύτη τοιηρά ἐστιν. Εἰδότες οὖν κα-
λὸν ποιοῦν, καὶ μὴ ποιοῦντι ἁμαρτία αὐτῶ ἐστιν.

5 " Ἀγε νῦν οἱ πλούσιοι, κλαύσατε ὀλολύζοντες ἐπὶ

2 ταῖς ταλαίπωρίαις ὑμῶν ταῖς ἐπιερχομέναις. Ὁ πλου-
τος ὑμῶν ἀσέπη, καὶ τὰ ἱμάτια ὑμῶν σητόβρωτα γί-

3 γον· ὁ χρυσὸς ὑμῶν καὶ ὁ ἄργυρος κατΐεται, καὶ
ὁ ἴος αὐτῶν εἰς μαρτύριον ὑμῖν ἔσται, καὶ φάγεται

τὰς σάρκας ὑμῶν ὡς πῦρ· ἰθθαυρίσατε ἐν ἐσχάταις
4 ἡμέραις. Ἰδοὺ, ὁ μισθὸς τῶν ἔργατῶν τῶν ἀμησάν-
των τὰς χάρας ὑμῶν, ὁ ἀπεστειρημένος ἀφ' ὑμῶν, κρέ-

ζει· καὶ αἱ βοαὶ τῶν θεισάντων εἰς τὰ ὄντα κυρίου
5 σαβαὼθ εἰσιληλύθασιν. Ἐστενύθητε ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ

ἔσπαταλήσατε· ἐθρέψατε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν
6 ἡμέρᾳ σφαγῆς. Κατεδικάσατε, ἐφονεύσατε τὸν δίκαιον·
οὐκ ἀντιτάσσεται ὑμῖν.

7 Μακροθυμήσατε οὖν, ἀδελφοί, ἕως τῆς παρουσίας
τοῦ κυρίου. Ἰδοὺ, ὁ γεωργὸς ἐκδέχεται τὸν τίμιον
καρπὸν τῆς γῆς, μακροθυμῶν ἐπ' αὐτῷ, ἕως ἂν λάβῃ

12. γ. om. καὶ κριτῆς, " γ. om. δὲ " ὁ κρίνων
τὸν πλησίον; 13. γ. ἢ " γ. πορευσόμεθα . . ποιή-

σομεν . . ἔμπορευσόμεθα . . κερδήσομεν 14. Ὡς εἶσαι

Al. ἔστε " om. δὲ Al. καὶ f. δὲ καὶ 15. θελήσῃ, καὶ

ζήσομεν καὶ ποιήσομεν 3. ὑμῶν· ὡς πῦρ ἰθθαυρί-

σατε Al. ὑμῶν ὡς πῦρ, ὃ ἰθθσ. Al. ὑμῶν ὁ ἴος· ὡς

πῦρ ἰθθσ. 5. σάρκας

ὑστὸν πρῶϊμον καὶ ὄψιμον· μακροθυμήσατε καὶ ὑμεῖς, 8
στηρίζατε τὰς καρδίας ὑμῶν, ὅτι ἡ παρουσία τοῦ κυ-
ρίου ἥγγικε. Μὴ στενάζετε κατ' ἀλλήλων, ἀδελ- 9
φοί, ἵνα μὴ 'κριθῆτε· ἰδοὺ, ὁ κριτὴς πρὸ τῶν θυρῶν
ἕστηκεν. Ὑπόδειγμα λάβετε, ἀδελφοί μου, τῆς κακο- 10
παιδείας καὶ τῆς μακροθυμίας, τοὺς προφῆτας, οἱ ἐλά-
λησαν τῷ ὀνόματι κυρίου. Ἰδοὺ, μακαρίζομεν τοὺς 11
ὑπομένοντας· τὴν ὑπομονὴν ἰδοὺ ἡκούσατε, καὶ τὸ
" τέλος κυρίου εἰδείτε, ὅτι " πολὺς πλῆγχνός ἐστιν " ὁ
κύριος καὶ οἰκτίρων.

Πρὸ πάντων δέ, ἀδελφοί μου, μὴ ὀμνύετε μήτε 12
τὸν οὐρανὸν, μήτε τὴν γῆν, μήτε ἄλλον τινὰ ὄρκιον·
ἦτα δέ ὑμῶν τὸ ναὶ, ναὶ, καὶ τὸ οὐ, οὐ· ἵνα μὴ
" ὑπὸ κρίσιν πύσητε.

Κακοπαθεῖ τις ἐν ὑμῖν, προσευχέσθω· εὐθυμεῖ τις, 13
ψαλλέτω. Ἀσθενεῖ τις ἐν ὑμῖν, προσπαλίσασθω τοὺς 14
πρεσβυτέρους τῆς ἐκκλησίας, καὶ προσευξάσθωσαν
ἐπ' αὐτὸν, ἀλείψαντες αὐτὸν ἐλαίῳ, ἐν τῷ ὀνόματι
τοῦ κυρίου. Καὶ ἡ εὐχὴ τῆς πίστεως σώσει τὸν κά- 15
μνοντα, καὶ ἰγερεῖ αὐτὸν ὁ κύριος· καὶ ἁμαρτίας ἡ
πεποιηκὸς, ἀφιεθήσεται αὐτῷ. Ἐξομολογηῖσθε ἀλλή- 16
λοις τὰ παραπτώματα, καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ ἀλλήλων,
ὅπως ἰαθῆτε· πολὺ ἰσχύει δέησις δικαίου ὑπεργουμένη.
Ἡλίας ἄνθρωπος ἦν ὁμοιοπαθὴς ἡμῖν, καὶ προσευχῇ 17
προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι· καὶ οὐκ ἔβραξε ἐπὶ τῆς
γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ· καὶ πάλιν προσηύ- 18
ξατο, καὶ ὁ οὐρανὸς ὑστὸν ἔδωκε, καὶ ἡ γῆ ἐβλάστη-
σε τὸν καρπὸν αὐτῆς. Ἀδελφοί, ἵάν τις ἐν ὑμῖν 19
πλανηθῇ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐπιστρέψῃ τις αὐτὸν,

7. om. ὑστὸν 9. r. κατακριθῆτε " r. om. ὁ
10. add. ἐν f. ἐπὶ 11. ~ ὑπομείναντας " ἔλεος
" Ὑπολυεύσπληγχνός " ὁ κύριος 12. add. ὁ λό-
γος " εἰς κρίσιν Al. εἰς ὑπόκρισιν 14. om. τῆς ἐκ-
κλησίας 15. προσευχῇ 19. add. τῆς οὐδῶ

20 γινώσκειτω, ὅτι ὁ ἐκιστρίψας ἁμαρτωλὸν ἐκ πλάνης
ὁδοῦ αὐτοῦ, σώσει ψυχὴν ἢ θανάτου, καὶ καλύψει
πλῆθος ἀρμερτιῶν.

Π Ε Τ Ρ Ο Υ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ.

- Π**ίτρος, ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκλεκτοῖς παρ-
επιδήμοις διασπορᾶς Πόντου, Γαλατίας, Καππαδοκίας,
2 Ἀσίας καὶ Βιθυνίας, κατὰ ἑ πρόγνωσιν Θεοῦ πατρὸς, ἐν
ἁγιασμῷ πνεύματος, εἰς ὑπακοὴν καὶ ῥαντισμὸν αἵμα-
τος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυν-
θείη.
- 3 Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος ἀναγεν-
νήσας ἡμᾶς εἰς ἐλπίδα ἧ ὤσαν δι' ἀναστάσεως Ἰησοῦ
4 Χριστοῦ ἐκ νεκρῶν, εἰς κληρονομίαν ἄφθαρτον καὶ
ἀμίαντον καὶ ἀμάραντον, τετήρημένην ἐν οὐρανοῖς εἰς
5 ὑμᾶς, τοὺς ἐν δυνάμει Θεοῦ φρουρουμένους διὰ πί-
στεως εἰς σωτηρίαν ἐτοιμὴν ἀποκαλυφθῆναι ἐν καιρῷ
6 ἐσχάτῳ· ἐν ᾧ ἀγαλλιᾶσθε, ὀλίγον ἄρτι (εἰ δέον ἐστὶ)
7 λυπηθέντες ἐν ποικίλοις πειρασμοῖς, ἵνα τὸ δοκίμιον
ὑμῶν τῆς πίστεως ἡ πολυτιμότερον χρυσοῦ τοῦ ἀπολ-
υμένου, διὰ πυρὸς δὲ δοκιμαζόμενον, εὗρεθῇ εἰς
ἐπαινον καὶ τιμὴν καὶ δόξαν, ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ
8 Χριστοῦ· ὃν οὐκ εἰδότες ἀγαπᾶτε, εἰς ὃν, ἄρτι μὴ
ὁρῶντες, πιστεύοντες δὲ, ἀγαλλιᾶσθε χαρᾷ ἀνεκλα-

20. add. αὐτοῦ f. αὐτοῦ 2. πρόθεσιν ῥαντισμῷ
3. ὤσῃς 4. ἡμᾶς, 7. r. πολὺ τιμιώτερον 8. ἰδόν-
τες " add. πιστεύετε,

λήτῃ καὶ δεδοξασμένη, κομιζόμενοι τὸ τέλος τῆς πί- 9
στεως ὑμῶν, σωτηρίαν ψυχῶν. Περὶ ἧς σωτηρίας 10
ἐξεζήτησαν καὶ ἐξηρεύησαν προφῆται, οἱ περὶ τῆς εἰς
ὑμᾶς χάριτος προφητεύσαντες· ἐρευνῶντες, εἰς τίνα ἢ 11
ποῖον καιρὸν ἐδήλου τὸ ἐν αὐτοῖς πνεῦμα Ἰησοῦ,
προμαρτυρόμενοι τὰ εἰς Χριστὸν παθήματα, καὶ τὰς
μετὰ ταῦτα δόξας· οἷς ἀπεκαλύφθη, ὅτι οὐχ ἑαυτοῖς, 12
ὑμῶν δὲ διηκόνουν αὐτὰ, ἀ νῦν ἀνηγέλη ὑμῖν διὰ
τῶν εὐαγγελισαμένων ὑμᾶς " ἐν πνεύματι ἁγίῳ ἀπο-
σταλείντι ἀπ' οὐρανοῦ, εἰς ᾧ ἐπιθυμοῦσιν ἄγγελοι πα-
ρακύψαι.

Διὸ ἀναζωσάμενοι τὰς ὀφύας τῆς διανοίας ὑμῶν, 13
ἠήφοντες, τελείως ἐλπίζατε ἐπὶ τὴν φερομένην ὑμῖν
χάριν ἐν ἀποκαλύψει Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὡς τίνα ὑπα- 14
κοῆς, μὴ συσχηματιζόμενοι ταῖς πρότερον ἐν τῇ ἀγνοίᾳ
ὑμῶν ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ κατὰ τοὺς καλίσαντα ὑμᾶς 15
ἁγίους, καὶ αὐτοὶ ἁγιοὶ ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε·
διότι γέγραπται· Ἁγιοὶ ὦν γίνεσθε, ὅτι ἐγὼ ἅγιός εἰμι. 16
Καὶ εἰ πατέρα ἐπικαλεῖσθε τὸν ἀπροσωπολήπτως κρι- 17
νοντα κατὰ τὸ ἐπάσπου ἔργον, ἐν φόβῳ τὸν τῆς παροι-
κίας ὑμῶν χρόνον ἀναστράφητε· εἰδότες, ὅτι αὐτῶν 18
ταῖς, ἀργυρίῳ ἢ χρυσίῳ, ἐλυτρώθητε ἐκ τῆς ματαίας
ὑμῶν ἀναστροφῆς πατροπαραδότου, ἀλλὰ τιμίῳ αἵμα- 19
τι, ὡς ἀμνοῦ ἀμώμου καὶ ἀσπίλου, Χριστοῦ· προ- 20
γνωσμένου μὲν πρὸ καταβολῆς κόσμου, φανερωθέντος
δὲ ἐπ' ἰσχάταν τῶν χρόνων δι' ὑμᾶς, τοὺς δι' αὐτοῦ 21
πιστεύοντας εἰς Θεόν, τὸν ἐγείραντα αὐτὸν ἐκ νεκρῶν
καὶ δόξαν αὐτῷ δόντα, ὥστε τὴν πίστιν ὑμῶν καὶ ἐλ-
πίδα εἶναι εἰς Θεόν. Τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἠγωνιάτε ἐν 22
τῇ ὑπακοῇ τῆς ἀληθείας· διὰ πνεύματος εἰς φιλαδελ-
φίαν ἀνυπόκριτον, ἐκ καθαρᾶς καρδίας ἀλλήλους ἀγα-

11. οπ. Χριστοῦ, ΑΙ. Θεοῦ, 12. γ. ὑμῶν " → ἐν

13. ἠήφοντες τελείως, 16. ὦν γίνεσθε, 20. ὦν ἰσχύατος

21. πιστοὺς 22. ἐκ διὰ πνεύματος

10. See Hosea Ch. I. 10^{II. 23} in order to reconcile this passage with his hypothesis upon Lo-ammi Bp. Horsley has to suppose the words "people" & "no people" in this place applies only in a spiritual sense. For he imagines that the Jews will continue to be "no people" of God until their great restoration at the Millennium. But this passage alone was considered as an insurmountable objection to that doctrine by the learned Dr. Hock. It would lead us to suppose that the prophecies of Hosea looked no further forward than the advent of the Messiah if so far. See Bp. Horsley's a - Inf. p. XXIV.

23 πῆσατε ἱπτεῖως· ἀνταγωνημένοι οὐκ ἐκ σποράς φθαρ-
 τῆς, ἀλλὰ ἀφθάρτου, διὰ λόγου ζῶντος ἰ. Θεοῦ καὶ μέ-
 24 νοντος". Διότι πᾶσα σὰρξ ὡς χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα
 ' αὐτῆς ὡς ἄνθος χόρτου· ἐξηράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ
 25 ἄνθος " αὐτοῦ ἔξέτισε· τὸ δὲ ῥῆμα κυρίου μένει εἰς
 τὸν αἰῶνα· τοῦτο δὲ ἐστὶ τὸ ῥῆμα τὸ εὐαγγελισθῆν
 2 εἰς ὑμᾶς. Ἀποθίμενοι οὖν πᾶσαν κακίαν καὶ πάντα
 δόλον καὶ ὑποκρίσεις καὶ φθόνους καὶ πείσας καταλα-
 2 λιάς, ὡς ἀργιγίνητα βρείφη, τὸ λογικὸν ἄδολον γάλα
 ἐπιποθήσατε, ἵνα ἔν αὐτῇ αὐξηθῆτε ἰ. εἰς σωτηρίαν·
 3-4 εἴπερ ἠγνυσασθε, ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος. Πρὸς ὃν
 προσερχόμενοι, λίβον ζῶντα, ὑπὸ ἀνθρώπων μὲν ἀπο-
 5 θεδοκιμαζόμενοι, παρὰ δὲ Θεῷ ἐκλεκτὸν, ἔντιμον, καὶ
 αὐτοὶ ὡς λίθοι ζῶντες ἰ. οἰκοδομεῖσθε, οἶκος πνευμα-
 τικὸς, ἰ. ἐράτευμα ἅγιον, ἀνερίγκαι πνευματικὰς δυ-
 6 σίας, ἐνπροσδέκτους τῷ Θεῷ διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἐξέ-
 6 τι ἰ. περιέχει ἰ. ἐν τῇ γραφῇ· Ἰδοὺ, τίθημι ἐν Σιών λί-
 θον ἀπεργονιαῖον, ἐκλεκτὸν, ἔντιμον· καὶ ὁ πιστεύων
 7 ἐπ' αὐτῇ, οὐ μὴ κατασχυρῇ. Ὑμῖν οὖν ἡ τιμὴ τοῖς
 πιστεύουσιν· ἀπειθοῦσι δὲ, ἰ. λίθον ὃν ἀπειδοκίμασαν οἱ
 οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας,
 8 καὶ λίθος προσκόμματος, καὶ πέτρα σκανδάλου· ὃς
 " προσκόπτουσι, τῷ λόγῳ ἀπειθοῦντες, ἰ. εἰς ὃ καὶ ἐτί-
 9 θησαν. Ὑμεῖς δὲ, γένος ἐκλεκτὸν, βασιλεῖον ἱεράτευ-
 μα, ἔθνος ἅγιον, λαὸς εἰς περιποίησιν, ὅπως τὰς ἀρε-
 τὰς ἐξαγγείλητε τοῦ ἐκ σκότους ὑμᾶς καλέσαντος εἰς
 10 τὸ θαυμαστὸν αὐτοῦ φῶς· οἱ ποτὲ οὐ λαὸς, νῦν δὲ ἡ. 2. 29
 λαὸς Θεοῦ· οἱ οὐκ ἡλεημένοι, νῦν δὲ ἡλεηθέντες.

23. *om.* Θεοῦ *Al.* *transp.* " † εἰς τὸν αἰῶνα.

24. *r.* Ἀνθρώπου ὡς " αὐτοῦ 2. *r. om.* εἰς σωτη-
 ρίαν 5. οἰκοδομεῖσθε, " *add.* εἰς 6. *r.* Διὸ καὶ
 " *Conj.* περιέχεται ἰ. ἡ γραφή· 7. λίθος *Al. om.* λί-
 θον . . γωνίας, καὶ 8. ὅσοι *Al. conject.* οἷς *Al.* ἡ
 " προσκόπτουσι τῷ λόγῳ, ἰ. ὃν καὶ ἠθέτησαν.

Ἀγαπήσατε ἀλλήλους ὡς πατέρας καὶ πατέ- 11
 ραίους, ἀπέχουσι τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ αἵματος· αἵτινες
 στρατεύονται κατὰ τῆς ψυχῆς· τὴν ἀναστροφὴν ὑμῶν 12
 ἐν ταῖς ἡμέραις ἔχοντες καλὴν ἵνα ἐν ᾗ καταλα-
 βῶσιν ὑμῶν ὡς πατρὸς, ἐν τῇ καλῇ ἔργῳ,
 ὑποτασσάμενοι, ἀξιάσαι τὸν Θεὸν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιπα-
 πῆς. Ἐπαγγέλεται ὅτι πάση ἀνθρωπίνῃ " κρίσει 13
 διὰ τὸν κύριον· εἴτε βασιλεῖ, ὡς ἀπερέχοντι· εἴτε 14
 ἡγεμόσιν, ὡς δι' αὐτῶν πεμπομένοις εἰς ἐκδίκησιν· πα-
 ποιοῦν, ἔπαινον δὲ ἀγαθοποιῶν· (ὅτι οὕτως ἐστὶ τὸ 15
 θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἀγαθοποιούντας φησὺν τὴν τῶν
 ἀφρόνων ἀνθρώπων ἀγνωσίαν) ὡς ἐλεύθεροι, καὶ μὴ 16
 ὡς ἐκπάλωμα ἔχοντες τῆς κακίας τὴν ἐλευθερίαν,
 ἀλλ' ὡς δούλοι " Θεοῦ. Πάντας τιμήσατε· τὴν ἀδελ- 17
 φότητα ἀγαπήσατε· τὸν Θεὸν φοβήσθε· τοὺς βασιλεῖς
 τιμᾶτε.

Οἱ οἰκίται, ὑποτασσόμενοι ἐν παντὶ φόβῳ τοῖς 18
 δεσπόταις, οὐ μόνον τοῖς ἀγαθοῖς καὶ ἐπιεικέσιν, ἀλλὰ
 καὶ τοῖς σκολοῖς. Τοῦτο γὰρ χάρις', εἰ διὰ συνείδη- 19
 σιν " Θεοῦ ὑπαφέναι τις λύπας, πᾶσιν ἀδίκως. Ποῖον 20
 γὰρ κλίος, εἰ ἀμαρτάνοντες καὶ πολλαφιλῶμενοι ὑπο-
 μενῆτε; ἀλλ' εἰ ἀγαθοποιούντες καὶ πᾶσχοντες ὑπομε-
 νῆτε, τοῦτο χάρις παρὰ Θεοῦ. Εἰς τοῦτο γὰρ ἐκλή- 21
 θητε· ὅτι καὶ Χριστὸς ἑπαθεν ὑπὲρ ὑμῶν, ὑμῖν ὑπα-
 λιμπάμενος ὑπογεγραμμένον, ἵνα ἐπακολουθήσῃτε τοῖς ἔχρε-
 σιν αὐτοῦ· ὅς ἀμαρτίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ ἐνόη- 22
 ῆται ἐν τῇ στόματι αὐτοῦ· ὅς λοιδορούμενος οὐκ 23
 ἀντελοιδόρει, πᾶσιν οὐκ ἠτείλει, παρεδίδου δὲ τῇ
 κρίνῃ· δικαίως· ὅς τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνή- 24
 γεικεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα ταῖς

12. ἔχοντας Αἱ. ἔχειν 13. Θεῶν " φύσει Αἱ. con-
 ject. κρίσει 14. † μὲν 16. Θεοῦ πάντας 19. add. πα-
 ρὰ τῷ Θεῷ, " ἀγαθὴν 21. ἀπέθανεν " ἡμῶν, ὑμῖν
 Αἱ. ἡμῶν, ἡμῖν 23. ἀδίκως

ἁμαρτίαις ἀπογειόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν οὐ
25 τῇ μῶλωνι ἑαυτοῦ ἰάθητε. Ἦτε γὰρ ὡς πρόβατα
ἑλκόμενοι· ἀλλ' ἐπιστρέφῃτε νῦν ἐπὶ τὴν ποιμένα
καὶ ἐπίσκοπον τῶν ψυχῶν ὑμῶν.

- 3 Ὁμοίως αἱ γυναῖκες, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίαις ἀν-
δράσιν, ἵνα καὶ εἴ τινας ἀπειθοῦσι τῇ λόγῳ, διὰ τῆς
τῶν γυναικῶν ἀναστροφῆς ἄνευ λόγου ἡ κεκοιμηθῶσιν-
2 ται, ἐποπτεύσαντες τὴν ἐν φόβῳ ἀγνὴν ἀναστροφήν
3 ὑμῶν. Ὡς ἔστι οὐχ ὁ ἕξωθεν, ἡ ἐμπλοκῆς τριχῶν
καὶ περιβέσιως χρυσίων ἢ ἐνδύσεως ἱματίων, κόσμος·
4 ἀλλ' ὁ κρυπτός τῆς καρδίας ἄνθρωπος, ἐν τῷ ἀφάρ-
τῳ τῷ πρᾶτος καὶ ἡσυχίου πνεύματος, ὃ ἐστὶν ἐνά-
5 πιον τοῦ Θεοῦ πολυτελές. Οὕτω γὰρ ποτε καὶ αἱ
ἁγίαι γυναῖκες, αἱ ἐλπίζουσαι ἐπὶ τὸν Θεόν, ἐκόςμουν
6 ἑαυτάς, ὑποτασσόμεναι τοῖς ἰδίαις ἀνδράσιν· ὡς Σάρρα
ὑπήκουσε τῷ Ἀβραάμ, κύριον αὐτὴν καλοῦσα, ἧς ἐγε-
νήθητε τέκνα, ἀγαθοποιοῦσαι καὶ μὴ φοβούμεναι μηδε-
7 μίαν πτόησιν. Οἱ ἄνδρες ὁμοίως, συνιοκούντες
κατὰ γνώσιν ὡς ἁσθενεστέρω ἡ σκεύει τῇ γυναικείᾳ,
ἀπονέμοντες τιμὴν ὡς καὶ ἡ συγκληρονόμοι χάριτος
ἢ ζωῆς, εἰς τὸ μὴ ἡ ἐκκόπτεσθαι τὰς προσευχὰς ὑμῶν.
8 Τὰ δὲ τέκνα, πάντες ὁμόφρονες, συμπαθεῖς, φιλά-
9 δελφοι, εὐσπλαγχοι, ἡ ταπεινόφρονες, μὴ ἀποδιδόντες
κακὸν ἀντὶ κακοῦ, ἡ λοιδορίαν ἀντὶ λοιδορίας· τοῦ-
ναικτίαν δὲ εὐλογοῦντες· εἰδότες, ὅτι εἰς τοῦτο ἐκλή-
10 θητε, ἵνα εὐλογίαι κληρονομήσητε. Ὁ γὰρ θεὸς
ζῶν ἡ ἀγαπᾶν, καὶ ἰδεῖν ἡμέρας ἀγαθὰς, παυσάτω τὴν
γλῶσσαν αὐτοῦ ἀπὸ κακοῦ, καὶ χεὶρ αὐτοῦ τοῦ μὴ
11 λαλῆσαι δόλον· ἐκκλινάτω ἀπὸ κακοῦ, καὶ ποιησάτω

24. → αὐτοῦ 25. πλανώμενοι 1. ὑποταγῆς ἢ ὑπερ-
δεδησονται, 3. ἐκ πλοκῆς 4. Conject. ἀνθρώποις f.
κόσμος, 5. Ὡς εἰς Θεόν, 7. μέρει ἢ r. Ὡς συγκληρο-
νόμοι ἢ ζωῆς, ἢ r. ἐκκόπτεσθαι 8. r. φιλό-
φρονες, 9. ἢ εἰδότες, 10. καὶ ἀγαπᾶν ἡμέρας ἰδεῖν

ἀγαθόν· ζητήσάτω εἰρήνην, καὶ διωξάτω αὐτήν. "Οτι 12
οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους, καὶ ὅτα αὐτοῦ εἰς
δύσιν αὐτῶν· πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ τοιοῦτας κα-
κά. Καὶ τίς ὁ κακῶσαν ὑμᾶς, ἐὰν τοῦ ἀγαθοῦ ἡμιμη- 13
ταὶ γένησθε; ἀλλ' εἰ καὶ πάσχετε διὰ δικαιοσύνην, 14
μακάριοι. Τὸν δὲ φόβον αὐτῶν μὴ φοβηθῆτε, μηδὲ
ταραχθῆτε· κύριον δὲ τὸν Ἰεὺν ἀγιάσατε ἐν ταῖς καρ- 15
δίαις ὑμῶν. "Ετοιμοὶ δὲ αἰεὶ πρὸς ἀπολογίαν παρ-
τὶ τῷ αἰτοῦντι ὑμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ὑμῖν ἐλπίδος,
"μετὰ πρᾶυτης καὶ φόβου· συνείδησαν ἔχοντες ἀγα- 16
θὴν, ἵνα ἐν ᾧ ἡ καταλαλῶσιν ὑμῶν ὡς κακοποιῶν,
καταισχυνῶσιν οἱ ἐπηρεάζοντες ὑμῶν τὴν ἀγαθὴν ἐν
Χριστῷ ἀναστροφὴν. Κρεῖττον γὰρ ἀγαθοποιεῦντας, 17
εἰ ἡ δέλη τοῦ δέλημα τοῦ Θεοῦ, πάσχειν, ἢ κακοποιού-
τας· ὅτι καὶ Χριστὸς ἅπαξ ἡμεῖς περὶ ἁμαρτιῶν ἔπαθε, 18
δίκαιος ὑπὲρ ἀδίκων, ἵνα ἡμᾶς προσαγάγῃ τῷ Θεῷ,
θανάτω βίαις μὲν σαρκὶ, ζωοποιθεὶς δὲ πνεύματι· ἐν 19
ᾧ καὶ τοῖς ἐν φυλακῇ πνεύμασι πορευθεὶς ἐκήρυ-
ξεν, ἀπειθήσασί ποτε, ὅτε ἀπειδεῖτο ἡ τοῦ Θεοῦ 20
μακροθυμία, ἐν ἡμέραις Νῶε, κατασκευαζομένης κι-
βωτοῦ, εἰς ἣν ὀλίγοι (τοῦτ' ἐστὶν ὀκτώ) ψυχαὶ δι-
σάβησαν δι' ὕδατος· ὁ καὶ ἡμᾶς ἀντίτυπον νῦν σώζει 21
βάπτισμα, (οὐ σαρκὸς ἀπόθεσις ῥύπου, ἀλλὰ συνειδή-
σις ἀγαθῆς ἐπερώτημα εἰς Θεόν,) δι' ἀναστάσεως Ἰη-
σοῦ Χριστοῦ· ὅς ἐστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ Θεοῦ, πορευθεὶς 22
εἰς οὐρανόν, ὑποταγέντων αὐτῷ ἀγγέλων καὶ ἐξου-
σιῶν καὶ δυνάμεων. Χριστοῦ οὖν παρόντος ὑπὲρ 4

13. ~ ζηλωταὶ 15. ~ Χριστὸν " add. ἀλλὰ
16. ~ καταλαλοῦσιν " cm. ὡς κακοποιῶν, 17. r. Δέ-
λει 18. ὑπὲρ ἡμῶν Al. περὶ ἁμαρτιῶν ὑπὲρ ὑμῶν
" ~ ἀπέθανε, " + τῷ 19. Conject. Νῶε καὶ f.
Ἐνῶχ καὶ f. ἐν ᾧ καὶ Ἐνῶχ " add. καταπελισμέ-
νοις " πνεύματι Al. πνεύματι ἀγίῳ 20. ὅτε
" r. ἅπαξ ἐδεῖτο Al. ἅπαξ ἐδέχτο 21. r. ἢ
Conject. οὐ 1. → ὑπὲρ ἡμῶν

18, 19, 20.) See a sermon on these verses "on Christ's descent into Hell" subjoined to his Translation of Hosea by Bp. Horsley:— in wh. he undertakes to shew that ^{Jesus} really went down to a place where souls of men reside in a their intermediate state between death & judgement & preached to them !!! —

- ἡμῶν σαρκί, καὶ ὑμεῖς τὴν αὐτὴν ἔννοιαν ὁπλίσασθε,
 2 (ὅτε ὁ παθὼν " ἐν σαρκί, πέπαυται ἁμαρτίας,) εἰς τὸ
 μηκέτι ἀνθρώπων ἐπιθυμίαις, ἀλλὰ θελήματι Θεοῦ τὸν
 3 ἐπίλοιπον ἐν σαρκί βιώσαι χρόνον. Ἀρκιτὸς γὰρ ἡμῶν
 ὁ παρεληλυθὼς χρόνος " τοῦ βίου τὸ " Δέλημα τῶν
 ἐθνῶν κατεργάσασθαι, " πεπορευμένους ἐν ἀσελγείαις,
 ἐπιθυμίαις, οἰνοφλυγίαις, κώμοις, πότοις, καὶ ἀθεμί-
 4 τοις εἰδωλολατρείαις· ἐν ᾧ ξενίζονται, μὴ συντρεχόν-
 των ὑμῶν εἰς τὴν αὐτὴν τὴν ἀσωτίας ἀνάχυσιν, βλασ-
 5 φημοῦντες· οἱ ἀποδώσουσι λόγον τῷ ἐτοίμως ἔχοντι
 6 κρίναι ζῶντας καὶ νεκρούς. Εἰς τοῦτο γὰρ καὶ νε-
 κροῖς ἐηγγελίσθη, ἵνα κριθῶσι μὲν κατὰ ἄνθρώπους
 σαρκί, ζῶσι δὲ κατὰ Θεὸν πνεύματι.
 7 Πάντων δὲ τὸ τέλος ἤγγικε· σωφρονήσατε οὖν,
 8 καὶ νήψατε εἰς τὰς προσευχάς. Πρὸ πάντων δὲ τὴν
 εἰς ἑαυτοὺς ἀγάπην ἐκτενῆ ἔχοντες· ὅτι ἡ ἀγάπη
 9 " καλύψει πληθὺς ἁμαρτιῶν· φιλόξενοι εἰς ἀλλήλους,
 10 ἄνθ' ἑαυτοῦ γογγυσμῶν· ἕκαστος καθὼς ἔλαβε χάρισμα, εἰς
 ἑαυτοὺς αὐτὸ διακονοῦντες, ὡς καλοὶ οἰκονόμοι παι-
 11 κίλης χάριτος Θεοῦ. Εἴ τις λαλεῖ, ὡς λόγια Θεοῦ·
 εἴ τις διακονεῖ, ὡς ἐξ ἰσχύος ἧς χορηγεῖ ὁ Θεός· ἵνα
 ἐν πᾶσι δοξάζεται ὁ Θεὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἔστιν
 ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων
 ἀμήν.
 12 Ἀγαπητοί, μὴ ξενίζεσθε τῇ ἐν ὑμῖν πυρώσει πρὸς
 πειρασμὸν ὑμῖν γινομένη, ὡς ξένου ὑμῖν συμβαίνον-
 13 τος· ἀλλὰ καθὼς κοινωνεῖτε τοῖς τοῦ Χριστοῦ παθή-
 μασι, χαίρετε, ἵνα καὶ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τῆς δόξης
 14 αὐτοῦ χαρῇτε ἀγαλλιάμενοι. Εἰ ὁσιδίζεσθε ἐν ὀνό-
 ματι Χριστοῦ, μακάριοι· ὅτι τὸ τῆς ἰδέας " καὶ τὸ

1. " ἐν 3. → ἡμῖν Α1. ὑμῖν " τοῦ βίου " ≈ βού-
 λημα " πεπορευμένοις 6. ἄνθρωπον 8. → ἡ
 " ≈ καλύπτει 9. ≈ γογγυσμοῦ 13. r. καθὼς
 14. ~ δόξης καὶ τῆς δυνάμεως καὶ " οἱ καὶ τὸ

τοῦ Θεοῦ ^{III} πνεῦμα ἐφ' ἀναπαύεται· ^{III} κατὰ μὲν αὐτοὺς βλασφημεῖται, κατὰ δὲ ὑμᾶς δοξάζεται. Μὴ 15 γάρ τις ὑμῶν πασχέτω ὡς φονεὺς ἢ κλέπτης ἢ κακοποιός, ἢ ὡς ἀλλοτριεπισκοπος· εἰ δὲ ὡς Χριστιανός, 16 μὴ αἰσχυνέσθω, δοξαζέτω δὲ τὸν Θεὸν ἐν τῇ ᾧ μέρει τούτῳ. Ὅτι ὁ καιρὸς τοῦ ἄρξασθαι τὸ κριμα ἀπὸ τοῦ 17 οἴκου τοῦ Θεοῦ· εἰ δὲ πρῶτον ἀφ' ἡμῶν, τί τὸ τέλος τῶν ἀπειθούντων τῷ τοῦ Θεοῦ εὐαγγελίῳ; καὶ εἰ ὁ 18 δίκαιος μόλις σώζεται, ὁ ἀσεβὴς καὶ ἀμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται; Ὡστε καὶ οἱ πάσχοντες κατὰ τὸ θέλημα τοῦ 19 Θεοῦ, ὡς πιστῶ κτιστῇ παρατιθέσθωσαν τὰς ψυχὰς ^{II} ἑαυτῶν ἐν ^{III} ἀγαθοποιίᾳ.

Πρεσβυτέρους τοὺς ἐν ὑμῖν παρακαλῶ, ὁ συμ- 5 πρεσβύτερος καὶ μάρτυς τῶν τοῦ Χριστοῦ παθημάτων, ὁ καὶ τῆς μελλούσης ἀποκαλύπτεσθαι δόξης κοινωνός· ποιμάνετε τὸ ἐν ὑμῖν ποίμνιον τοῦ Θεοῦ, ἐπισκοποῦν- 2 τες μὴ ἀναγκαστῶς, ἀλλ' ἐκουσίως· ^{II} μὴδὲ αἰσχυροκερδῶς, ἀλλὰ προθύμως· μὴδ' ὡς κατακυριεύοντες τῶν 3 κλήρων, ἀλλὰ τύποι γινόμενοι τοῦ ποιμνίου· καὶ φα- 4 νερωθέντος τοῦ ἀρχιποιμένου, κομιεῖσθε τὸν ἀμαρτάντι- νον τῆς δόξης στέφανον. Ὁμοίως νεώτεροι ὑπὸ 5 τάγῃτε πρεσβυτέροις· πάντες δὲ ἀλλήλοις ὑποτασσό- μενοι, τὴν ταπεινοφροσύνην ^{II} ἐγκολπώσασθε· ὅτι ὁ Θεὸς ὑπερηφάνους ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ θίδωσι χάριν. Ταπεινώθητε οὐκ ὑπὸ πῇν κραταιᾷ χεὶρ· τοῦ 6 Θεοῦ, ἵνα ὑμᾶς ὑψώσῃ ἐν καιρῷ· ^I πᾶσαν τὴν μεριμνάν ὑμῶν ἐπιρρίψαντες ἐπ' αὐτόν, ὅτι αὐτῷ μέλει περὶ ὑμῶν. 7 Νήψατε, γρηγορήσατε· ὁ ἀντιδικὸς ὑμῶν 8 διάβολος, ὡς λέων ὠρυόμενος, ^{II} περιπατεῖ, ζητῶν

14. ^{III} ὄνομα *Al.* ὄνομα καὶ πνεῦμα ^{III} κατὰ μὲν . . δοξάζεται. 16. ὁ ὄνόματι 19. *om.* ὡς ^{II} ἑαυτῶν ^{III} ἀγαθοποιίαις. 1. ὡς 2. τοῦ κυρίου, *Al. om.* ^{II} *add.* κατὰ Θεόν 3. τοῦ κλήρου, 5. → ὑποτασσόμενοι, ^{II} ἐγκολπώσασθε 6. *add.* ἐπισκοπῆς 8. † ὅτι ^{II} περιέρχεται,

- 9 ^{'''} τινὰ καταπίη· ὃ ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει, εἰδότες, τὰ αὐτὰ τῶν παθημάτων τῇ ἐν κόσμῳ ὑμῶν ἀδελφότητι ἐπιτελεῖσθαι.
- 10 Ὁ δὲ Θεὸς πάσης χάριτος, ὁ καλίσας ἡμᾶς εἰς τὴν αἰώνιον αὐτοῦ δόξαν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ὀλίγοι παθόντας, αὐτὸς ^{'''} καταρτίσαι ^{'''} ὑμᾶς, ^{'''} στηρίξει, σθενώσει,
- 11 δεμελιώσει. Αὐτῷ ἡ δόξα, καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν.
- 12 Διὰ Σιλουανῷ ὑμῖν τοῦ πιστοῦ ἀδελφοῦ, ὡς λογίζομαι, δι' ὀλίγων ἔγραψα, παρακαλῶν καὶ ἐπιμαρτυρῶν ταύτην εἶναι ἀληθῆ χάριν τοῦ Θεοῦ, εἰς ἣν
- 13 ἵστηκατε. Ἀσπάζεταιται ὑμᾶς ἡ ἐν Βαβυλῶνι συνεκλεκτή, καὶ Μάρκος ὁ υἱὸς μου. Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγάπης. Εἰρήνη ὑμῖν πᾶσι τοῖς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ."

Π Ε Τ Ρ Ο Υ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

- 1 **Σ**υμμετῶν Πέτρος, δούλος ^{'''} καὶ ἀπόστολος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῖς ἰσοτίμοις ἡμῖν λαχοῦσι πίστιν ἐν δικαιοσύνῃ
- 2 τοῦ ^{'''} Θεοῦ ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη πληθυνθείη ἐν ἐπιγνώσει τοῦ Θεοῦ, καὶ ^{'''} Ἰησοῦ τοῦ κυρίου ^{'''} ἡμῶν.

8. ^{'''} τινὰ καταπιεῖν. 10. Ὑμᾶς ^{'''} καταρτίσει
^{'''} → ὑμᾶς, ^{'''} γ. Ὑστηρίξει, σθενώσει, δεμελιώσει.
 ΑΙ. → δεμελιώσει. 11. → ἡ δόξα καὶ 12. στήτε.
 13. Ἰόπη ΑΙ. Ρώμη ΑΙ. add. ἐκκλησία 14. → Ἰησοῦ.
^{'''} + Ἀμήν. 1. Conject. om. Πέτρος, ^{'''} om. καὶ ἀπόστολος
^{'''} κυρίου 2. om. τοῦ Θεοῦ καὶ
^{'''} add. σωτῆρος ^{'''} ἡμῶν ὡς

Ὡς πάντα ἡμῖν τῆς θείας δυνάμεως αὐτοῦ τὰ πρὸς 3
ζωὴν καὶ εὐσέβειαν ἑδωρημένης, διὰ τῆς ἐπιγνώ-
σεως τοῦ καλίσαντες ἡμᾶς " διὰ δόξης καὶ ἀρετῆς (ὅτι 4
ὅν τὰ μέγιστα ἡμῖν καὶ τίμια επαγγέλματα δεδώρη-
ται, ἵνα διὰ τούτων γένησθε θείας κοινωνοὶ φύσεως,
ἀποφυγόντες τῆς ἐν κόσμῳ " ἐν ἐπιθυμίᾳ φθαρτῆς)
καὶ " αὐτὸ τοῦτο δὲ σπουδὴν πᾶσαν παρεισαχέμεντες, 5
ἐπιχορηγήσατε ἐν τῇ πίστει ὑμῶν τὴν ἀρετὴν, ἐν δὲ
τῇ ἀρετῇ τὴν γνώσιν, ἐν δὲ τῇ γνώσει τὴν ἐγκρά- 6
τειαν, ἐν δὲ τῇ ἐγκρατείᾳ τὴν ὑπομονὴν, ἐν δὲ τῇ
ὑπομονῇ τὴν εὐσέβειαν, ἐν δὲ τῇ εὐσεβείᾳ τὴν φιλα- 7
δελφίαν, ἐν δὲ τῇ φιλαδελφίᾳ τὴν ἀγάπην. Ταῦτα ὅ- 8
γὰρ ὑμῖν ὑπάρχοντα καὶ πλουιάζοντα, οὐκ ἀργούς
οὐδὲ ἀκέραιους καθίστησιν εἰς τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπίγνωσιν ἥ γὰρ μὴ πάρεστι ταῦτα, 9
τυφλὸς ἔστι, μωπάζων, λήθην λαβὼν τοῦ καθαρι-
σμοῦ τῶν πάλαι αὐτοῦ ἁμαρτημάτων. Διὸ μᾶλλον, 10
ἀδελφοί, σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τὴν κλῆσιν καὶ
ἐκλογὴν ποιῆσθαι ταῦτα γὰρ ποιοῦντες οὐ μὴ πται-
σῇτε ποτε. Οὕτω γὰρ πλουσίως ἐπιχορηγηθήσεσθε 11
ὑμῖν ἡ εἰσόδος εἰς τὴν αἰώνιον βασιλείαν τοῦ κυρίου
ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Διὸ οὐκ ἀμελήσω ἀεὶ ὑμᾶς ὑπομνήσκειν πρὸς 12
τούτων, καίπερ εἰδότες, καὶ ἐστηριγμένους ἐν τῇ πε-
ρουσῇ ἀληθείᾳ. Δίκαιον δὲ ἡγοῦμαι, ἐφ' ὅσον εἰμι ἐν 13
τούτῳ τῷ σκηνώματι, διεγείρειν ὑμᾶς ἐν ὑπομνήσει
εἰδὼς, ὅτι ταχινὴ ἔστιν ἡ ἀπόθεσις τοῦ σκηνώματος 14
μου, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς εἰδή-

3. δεδωρημένα, *Al.* δεδωρημένοις, " ἰδίᾳ δόξῃ
καὶ ἀρετῇ. 4. ὅν " ἐπιθυμίας *Al.* ἐπιθυμίας καὶ
5. *Conject.* κατ' " αὐτοὶ δὲ σπ. *Al.* *conj.* ἐν τού-
τῳ σπ. 8. ἀπράκτους 9. τ. ὡς ἁμαρτημάτων.
10. *add.* ἵνα διὰ τῶν καλῶν ἔργων βεβαίαν .. ποι-
ῆσθε 12. ὡς μελλήσω 14. σώματα

καὶ ἀρχαίου κόσμου οὐκ ἐφείσατο, ἀλλ' ὄγδοον Νῶε 5
δικαιοσύνης κήρυκα ἐφύλαξε, κατακλυσμὸν κόσμου
ἀσεβῶν ἐπάξας· καὶ πόλεις Σοδόμων καὶ Γομόρρας 6
τεφρώσας ἑκαταστροφῇ κατέκρινεν, ὑπόδειγμα μελ-
λόντων ἀσεβεῖν· τιθεικώς· καὶ δίκαιοι Λωτ καταπα- 7
νούμενοι ὑπὸ τῆς τῶν ἀθέσμων ἐν ἀσεισθείᾳ ἀναστρο-
φῆς ἐρρύσατο· (βλέμματι γὰρ καὶ ἀκοῇ ὁ δίκαιος, 8
ἐγκατοικῶν ἐν αὐτοῖς, ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ψυχὴν δι-
καίαν ἀνόμοις ἔργοις ἐβασάνιζεν·) οἶδε κύριος εὖσε- 9
βεῖς ἐκ πειρασμοῦ ῥύεσθαι, ἀδίκους δὲ εἰς ἡμέραν
κρίσεως πολλαζομένους τηρεῖν· μάλιστα δὲ τοὺς ὁπίσω 10
σαρκὸς ἐν ἐπιθυμίᾳ μiasμοῦ πορευομένους, καὶ κυριό-
τητος καταφρονοῦντας. Τολμηταί, αὐθάδεις, δόξας
οὐ τρέμουσι βλασφημοῦντες· ὅπου ἄγγελοι ἰσχυροὶ καὶ 11
δυνάμει μείζοντες ὄντες, οὐ φέρουσι κατ' αὐτῶν ἡ πα-
ρὰ κυρίῳ βλάβη· κρίσιν· οὗτοι δὲ, ὡς ἄλογα 12
ζῶα, φυσικὰ, γεγεννημένα εἰς ἄλωσιν καὶ φθορὰν,
ἐν οἷς ἀγνοοῦσι βλασφημοῦντες, ἐν τῇ φθορᾷ αὐτῶν
καταφθαρήσονται, κομιούμενοι μισθὸν ἀδικίας· ἥδη 13
ἡγούμεναι τὴν ἐν ἡμέρᾳ τρυφὴν, σπῖλοι καὶ μῶμοι,
ἐντροφῶντες ἐν ταῖς ἁπάσαις αὐτῶν, συνευχαρούμε-
νοι ὑμῖν, ὀφθαλμοὺς ἔχοντες μιστοῦς ἡ μοιχαλίδος καὶ 14
ἡ ἀκαταπαύστους ἁμαρτίας, δειλιάζοντες ψυχὰς ἀστηρί-
πτους, καρδίαν ἡ γεγυμνασμένην ἡ πλεονεξίας ἔχοντες,
κατάρτας τέκνα, καταλιπόντες ἡ εὐθεῖαν ὁδὸν, ἐπλανή- 15
θησαν, ἐξακολουθήσαντες τῇ ὁδῷ τοῦ Βαλαὰμ τοῦ
ἡ Βοσὸρ, ὃς μισθὸν ἀδικίας ἡγάπησεν, ἔλεγξεν δὲ ἡ ἰσχύς 16
ἡ ιδίας παρενόμιας· ὑποζύγιον ἡ ἄφρον, ἐν ἀνθρώπου
φωτῇ φθιγξάμενον, ἐκάλυψε τὴν τοῦ προφήτου παρα-

6. om. καταστροφῇ 11. ἐαυτῶν ἡ παρὰ κυρίῳ
12. γεγεννημένα φυσικὰ Al. om. φυσικὰ. 13. τρυφὴν,
ἡ ἀγάπαις 14. μοιχαλίας ἡ ἀκαταπαύστου
ἡ γεγεμισμένην 15. r. ἡ πλεονεξίας 15. † τῆς
ἡ Βοσὸρ,

- 17 φροῖαν. Οὗτοί εἰσι πηγαὶ ἄνδρες, καὶ ὁμίχλαι ὑπὸ
λαίλαπος ἐλαυνόμεναι· οἷς ὁ ζῶψος τοῦ σκότους· εἰς
18 αἰῶνα τετήρηται· Ὑπέρογκα γὰρ ματαιότητος φθει-
γόμενοι δαλεάζουσιν ἐν ἐπιθυμίαις· σαρκὸς, ἀσελγείαις,
τοὺς ὀλίγους ἄποφυγόντας τοὺς ἐν πλάνῃ ἀναστρε-
19 φομένους· ἐλευθερίαν αὐτοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ
δοῦλοι ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς· ἧ γὰρ τις ἡττήται,
20 τούτῳ καὶ δεδούλωται. Εἰ γὰρ ἀποφυγόντες τὰ μιά-
σματα τοῦ κόσμου ἐν ἐπιγνώσει τοῦ κυρίου καὶ σωτῆ-
ρος Ἰησοῦ Χριστοῦ, τούτοις δὲ πάλιν ἐμπαλάντες ἡτ-
τῶνται, γέγονεν αὐτοῖς τὰ ἔσχατα χεῖρονα τῶν πρώ-
21 των. Κρεῖττον γὰρ ἦν αὐτοῖς, μὴ ἐπιγνωσέναι τὴν
ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, ἢ ἐπιγνοῦσιν ἐπιστρέψαι ἐκ τῆς
22 παραδοθείσης αὐτοῖς ἀγίας ἐντολῆς. Συμβέβηκε δὲ
αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παροιμίας· Κύων ἐπιστρέψας
ἐπὶ τὸ ἴδιον ἐξέραμα· καὶ Ὑς λουσαμένη, εἰς κύλι-
σμα βορβόρον.
3 Ταύτην ἤδη, ἀγαπητοί, δευτέραν ὑμῖν γράφω ἐπι-
στολὴν, ἐν αἷς διεγείρω ὑμῶν ἐν ὑπομνήσει τὴν εἰλι-
2 κρινῇ διάνοιαν· μνησθῆναι τῶν προειρημένων ῥημάτων
ὑπὸ τῶν ἀγίων προφητῶν, καὶ τῆς τῶν ἀποστόλων
3 ἡμῶν ἐντολῆς τοῦ κυρίου καὶ σωτῆρος· τούτο πρῶ-
τον γινώσκοντες, ὅτι ἐλεύσονται ἐπ' ἔσχατου τῶν ἡμέ-
ρῶν ἐν ἐμπαιγμονῇ ἐμπαῖπται, κατὰ τὰς ἰδίας ἐπιθυ-
4 μίας αὐτῶν πορευόμενοι, καὶ λέγοντες· Ποῦ ἐστὶν ἡ
ἐπαγγελία τῆς παρουσίας αὐτοῦ; ἀφ' ἧς γὰρ οἱ πατέ-
ρες ἐποιμήθησαν, πάντα οὕτω διαμένει ἀπ' ἀρχῆς κτί-
5 σεις. Λανθάνει γὰρ αὐτοὺς τοῦτο θέλοντας, ὅτι
οὐρανοὶ ἦσαν ἑκαταὶ, καὶ γῆ ἐξ ὕδατος καὶ δι' ὕδα-
6 τος συνεστῶσα, τῷ τοῦ Θεοῦ λόγῳ, δι' ὧν ὁ τότε

17. γ. νεφέλαι ὑπὸ ὧν αἰῶνα 18. γ. σαρκὸς, ἐν
ἀσελγείαις. ΑΙ. ~ σαρκὸς ἀσελγείας, ὡς ὅντως
~ ἀποφεύγοντας 20. Οἱ εἰ ποκ καὶ γέγονεν 2. διὰ
τῶν Conj. ὡς ὅντως 3. γ. οἱ. ἐν ἐμπαιγμονῇ 6. ὡς ὅντως

κόσμος ἴδωσι κατακλυσθεῖς ἀπώλειτο· οἱ δὲ νῦν οὐρα- 7
νοὶ καὶ ἡ γῆ τῷ αὐτοῦ λόγῳ τεθησασμένοι " εἰσὶ,
πρὸς τηρούμενοι εἰς ἡμέραν κρίσεως καὶ ἀπολείψας
τῶν ὡσεὶν ἀνθρώπων. " Ἐν δὲ τοῦτο μὴ λα- 8
θάνετε ὑμεῖς, ἀγαπητοί, ὅτι μία ἡμέρα πρὸς κυρίῳ
ὡς χίλια ἔτη, καὶ χίλια ἔτη ὡς ἡμέρα μία. Οὐ βρα- 9
δύνη ὁ κύριος τῆς ἐπαγγελίας, ὡς τινες βραδότητά
ἡγοῦνται· ἀλλὰ μακροθυμεῖ " εἰς ἡμᾶς, μὴ βουλόμενός
" τινὰς ἀπολίσθαι, ἀλλὰ πάντας εἰς μετάνοιαν χωρή-
σαι. " Ἦξει δὲ ἡ ἡμέρα κυρίου ὡς κλέπτης; ἐν ᾗ οἱ 10
οὐρανοὶ ῥοιζηδὸν παρελεύσονται, στοιχεῖα δὲ καυσού-
μενα λυθήσονται, καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ἔργα " κατα-
καήσεται. Τούτων οὖν πάντων λυομένων, ποτα- 11
νοὺς θεῖ ὑπάρχειν " ὑμᾶς ἐν ἀγίαις ἀναστροφαῖς καὶ
ἐνδοξαῖς; προσδοκῶντας καὶ σπεύδοντας τὴν παρου- 12
σίαν τῆς τοῦ " Θεοῦ ἡμέρας, δι' ἣν οὐρανοὶ πυρούμε-
νοι λυθήσονται, καὶ στοιχεῖα καυσούμενα " τέλειται.
Καίνοὺς δὲ οὐρανοὺς καὶ γῆν καινὴν " κατὰ τὸ ἐπαγ- 13
γέλμα αὐτοῦ προσδοκῶμεν, ἐν οἷς δικαιοσύνη κατοί-
κει.

Διὸ, ἀγαπητοί, ταῦτα προσδοκῶντες, σπουδάσατε 14
ἀσπίλοι καὶ " ἀμώβητοι αὐτῷ εὐεθῆναι ἐν εἰρήνῃ, καὶ 15
τὴν τοῦ κυρίου ἡμῶν μακροθυμίαν, σωτηρίαν ἡγεύ-
σθε· καθὼς καὶ ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν ἀδελφὸς Παῦλος
κατὰ τὴν αὐτῷ δοθεῖσαν σοφίαν ἔγραψεν ὑμῖν, ὡς καὶ 16
ἐν πάσαις " ταῖς ἐπιστολαῖς, λαλῶν ἐν αὐταῖς περὶ
τούτων· ἐν " οἷς ἐστὶ δυσνόητά τινα, ἃ οἱ ἀμαθεῖς καὶ
ἀσθήριχοι στρεβλοῦσιν, ὡς καὶ τὰς λοιπὰς γραφάς,
πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀπώλειαν. " Ὑμεῖς οὖν, ἀγα- 17

7. γ. τῷ αὐτῷ " εἰσὶ πυρί, 8. Ἐν δὲ τούτῳ
9. ~ δι' ὑμᾶς, ΑΙ. ~ εἰς ὑμᾶς, " τινὰ 10. † ἐν νυκτί,
" ἀφανισθήσεται. ΑΙ. εὐεθθήσεται. 11. ὑμᾶς; Ἐν
12. κυρίου, " τακήσεται. 13. καὶ τὰ ἐπαγγέλματα
14. ~ ἁμαρτοί 15. om. ταῖς " ~ αἰς

πνεῦσι, προκυνέσκοντες, φυλάσσεσθε, ἵνα μὴ τῇ τῶν
ἀθέσμων πλάνῃ συναπαχθέντες, ἐκπίσητε τοῦ ἰδίου
18 ἐθηριχοῦ· αὐξάνετε δὲ ἐν χάριτι καὶ γνώσει τοῦ πα-
τρὸς ἡμῶν καὶ σωτῆρος Ἰησοῦ Χριστοῦ. Αὐτῷ ἡ δό-
ξα καὶ νῦν καὶ εἰς αἰῶνα αἰῶνος· ἀμήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΩΤΗ

1 **Ο** ἦν ἀπ' ἀρχῆς, ὃ ἀκηκόαμεν, ὃ ἑώρακαμεν τοῖς
ὀφθαλμοῖς ἡμῶν, ὃ ἰδεασάμεθα, καὶ αἱ χεῖρες ἡμῶν
2 ἐψηλάφησαν, περὶ τοῦ λόγου τῆς ζωῆς· (καὶ ἡ ζωὴ
ἐφανερώθη, καὶ ἑώρακαμεν, καὶ μαρτυροῦμεν, καὶ
ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, ἥτις ἦν
3 πρὸς τὸν πατέρα, καὶ ἐφανερώθη ἡμῖν) ὃ ἑώρακα-
μεν καὶ ἀκηκόαμεν, ἀπαγγέλλομεν ὑμῖν, ἵνα καὶ
ὑμεῖς κοινωνίαν ἔχητε μεθ' ἡμῶν καὶ ἡ κοινωνία δὲ
ἡ ἡμετέρα μετὰ τοῦ πατρὸς καὶ μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ
4 Ἰησοῦ Χριστοῦ. Καὶ ταῦτα γράφομεν ὑμῖν, ἵνα ἡ
χαρὰ ἡ ὑμῶν ᾗ πεπληρωμένη.
5 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία, ἣν ἀκηκόαμεν ἀπ' αὐ-
τοῦ καὶ ἀναγγέλλομεν ὑμῖν, ὅτι ὁ Θεὸς Φῶς ἐστὶ, καὶ
6 σκοτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἐστὶν οὐδεμία. Ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι
κοινωνίαν ἔχομεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν τῷ σκότει περι-
πατοῦμεν, ψευδόμεθα, καὶ οὐ ποιοῦμεν τὴν ἀλήθειαν·
7 ἐὰν δὲ ἐν τῷ φωτὶ περιπατοῦμεν, ὥς αὐτός ἐστιν ἐν
τῷ φωτὶ, κοινωνίαν ἔχομεν μετ' ἀλλήλων, καὶ τὸ

18. → ἀμήν. 2. add. ἐν 3. add. καὶ 4. Ὁ ἡμεῖς,
" ἡμῶν 5. r. Ὁ ἀγγελία, 7. αὐτοῦ,

αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ " καθαρίζει ἡμᾶς
 ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας. Ἐὰν εἰπώμεν, ὅτι ἁμαρ- 8
 τίαν οὐκ ἔχομεν, ἑαυτοὺς πλανῶμεν, καὶ ἡ ἀλήθεια
 οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας 9
 ἡμῶν, πιστός ἐστι καὶ δίκαιος, ἵνα ἀφῇ ἡμῖν τὰς ἁμαρ-
 τίας, καὶ καθαρίσῃ ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀδικίας. Ἐὰν εἰ- 10
 πώμεν, ὅτι οὐχ ἡμαρτήκαμεν, ψεύστην ποιοῦμεν αὐ-
 τόν, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἐν ἡμῖν. Τεχνία 2
 μου, ταῦτα γράφω ὑμῖν, ἵνα μὴ ἁμάρτητε· καὶ ἵνα
 τις ἁμάρτη, παράκλητον ἔχομεν πρὸς τὸν πατέρα, Ἰη-
 σοῦν Χριστὸν δίκαιον· καὶ αὐτὸς ἰλασμός ἐστι πρὸς 3
 τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν, οὐ πρὸς τῶν ἡμετέρων δὲ μόνον,
 ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅλου τοῦ κόσμου.

Καὶ ἐν τούτῳ γινώσκουμεν, ὅτι ἐγνώκαμεν αὐτόν, 3
 εἰς τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν. Ὁ λέγων· Ἐγνώκα 4
 αὐτόν, καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ μὴ τηρῶν, ψεύστης
 ἐστὶ, καὶ ἐν τούτῳ ἡ ἀλήθεια οὐκ ἔστιν. Ὁς δ' ἂν 5
 τηρῇ αὐτοῦ τὸν λόγον, ἀληθῶς ἐν τούτῳ ἡ ἀγάπη
 τοῦ Θεοῦ τετελείωται. Ἐν τούτῳ γινώσκουμεν, ὅτι ἐν
 αὐτῷ ἴσμεν. Ὁ λέγων ἐν αὐτῷ μένειν, ὀφείλει, κα- 6
 θῶς ἐκεῖνος περιεπάτησε, καὶ αὐτός· οὕτως περιπα-
 τεῖν. Ἀγαπητοί, οὐκ ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, 7
 ἀλλ' ἐντολὴν παλαιάν, ἣν εἵχετε ἀπ' ἀρχῆς· ἡ ἐντολὴ
 ἡ παλαιά, ἐστὶν ὁ λόγος ὃν ἠκούσατε " ἀπ' ἀρχῆς.
 Πάλιν ἐντολὴν καινὴν γράφω ὑμῖν, ὃ ἐστὶν ἀληθὲς 8
 ἐν αὐτῷ καὶ ἐν " ὑμῖν· ὅτι ἡ σκοτία " παράγεται, καὶ
 τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἤδη φαίνει. Ὁ λέγων ἐν τῇ 9
 φωτὶ εἶναι, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶν, ἐν τῇ σκο-
 τίᾳ ἐστὶν ἕως ἄρτι. Ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, 10
 ἐν τῷ φωτὶ μένει, καὶ σκάνδαλον ἐν αὐτῷ οὐκ ἔστιν·
 ὃ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῇ σκοτίᾳ ἐστὶ καὶ 11

7. " καθαριεῖ
 " ἀπ' ἀρχῆς·
 " παραγίνεται,

6. om. οὕτως

8. ὑμῖν· ὃ ἐστὶν

7. γ. Ἀδελφοί
 " ὑμῖν·

23. It is curious, that in King James' version this long clause
"he that acknowledgeth the Son hath the Father also," is printed
as spurious, or as a mere supplement; though it stands upon
the highest ground of evidence. *Eclectic Review*. 4 Inst. Vols.

ἐν τῇ σκοτίᾳ περιπατεῖ, καὶ οὐκ οἶδὲ τοῦ ὑπάγει, ὅτι ἡ σκοτία ἐτύφλωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ.

12 Γράφω ὑμῖν, τέκνία, ὅτι ἀφένονται ὑμῖν αἱ ἁμαρτίαι διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ. Γράφω ὑμῖν, πατέρες,

13 ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς· γράφω ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι νενικήκατε τὸν πονηρὸν. Ἔγραψα ὑμῖν, παιδία,

14 ὅτι ἐγνώκατε τὸν πατέρα. Ἔγραψα ὑμῖν, πατέρες, ὅτι ἐγνώκατε τὸν ἀπ' ἀρχῆς. Ἔγραψα ὑμῖν, νεανίσκοι, ὅτι ἰσχυροί ἐστε, καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἐν

15 ὑμῖν μένει, καὶ νενικήκατε τὸν πονηρὸν. Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς

16 ἐν αὐτῷ· ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς, καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρὸς, ἀλλ' ἐκ τοῦ

17 κόσμου ἐστί. Καὶ ὁ κόσμος παρὰγεται, καὶ ἡ ἐπιθυμία αὐτοῦ· ὁ δὲ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, μένει

18 εἰς τὸν αἰῶνα. Παιδιά, ἰσχάτη ὥρα ἐστί· καὶ καθὼς ἠκούσατε, ὅτι ὁ ἀντίχριστος ἔρχεται, καὶ νῦν ἀντίχριστοι πολλοὶ γεγόνασιν· ὅθεν γινώσκουμεν, ὅτι

19 ἰσχάτη ὥρα ἐστίν· Ἐξ ἡμῶν ἐξηλθον, ἀλλ' οὐκ ἦσαν ἐξ ἡμῶν· εἰ γὰρ ἦσαν ἐξ ἡμῶν, μεμενῆκεσαν ἂν μεθ' ἡμῶν· ἀλλ' ἵνα φανερωθῶσιν, ὅτι οὐκ εἰσὶ πάντες ἐξ

20 ἡμῶν. Καὶ ὑμεῖς χρίσμα ἔχετε ἀπὸ τοῦ ἁγίου, καὶ οἴδατε πάντα. Οὐκ ἔγραψα ὑμῖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὅτι οἴδατε αὐτήν, καὶ ὅτι πᾶν ψεῦδος

21 ἐκ τῆς ἀληθείας οὐκ ἔστι. Τίς ἐστιν ὁ ψεύστης, εἰ μὴ ὁ ἀρνούμενος, ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ὁ Χριστός· οὗτός ἐστιν ὁ ἀντίχριστος, ὁ ἀρνούμενος τὸν πατέρα

22 καὶ τὸν υἱόν. Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱόν, οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει· ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱόν, καὶ τὸν πατέρα

23 καὶ τὸν υἱόν. Πᾶς ὁ ἀρνούμενος τὸν υἱόν, οὐδὲ τὸν πατέρα ἔχει· ὁ ὁμολογῶν τὸν υἱόν, καὶ τὸν πατέρα

12. παιδία 13. Conject. αὐτὸν Al. τὸ Ἔγραψα

14. sm. Ἔγραψα... ἀρχῆς, 15. Θεοῦ 17. → αὐτοῦ 18. sm. ὅτι 23. r. sm. ὁ ὁμολογῶν... ἔχει.

ἔχει. Ἑμεῖς οὖν ὃ ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἐν ὑμῖν μένει 24
 τῷ· ἵνα ἐν ὑμῖν μένῃ ὃ ἀπ' ἀρχῆς ἠκούσατε, καὶ
 ὑμεῖς ἐν τῷ υἱῷ καὶ ἐν τῷ πατρὶ μέναιτε. Καὶ αὕτη 25
 ἐστὶν ἡ ἐπαγγελία, ἣν αὐτὸς ἐπηγγείλατο ἡμῖν, τὴν
 ζωὴν τὴν αἰώνιον. Ταῦτα ἔγραψα ὑμῖν περὶ τῶν 26
 πλανώντων ὑμᾶς. Καὶ ὑμεῖς τὸ ἄχρισμα ὃ ἐλάβετε 27
 ἀπ' αὐτοῦ, ἐν ὑμῖν μένει, καὶ οὐ χρεῖαν ἔχετε, ἵνα
 τις διδάσκη ὑμᾶς· ἀλλ' ὥς τὸ ἄν αὐτὸ χρίσμα διδά-
 σκει ὑμᾶς περὶ πάντων, καὶ ἀληθὲς ἐστὶ, καὶ οὐκ
 ἐστὶ ψεῦδος· καὶ καθὼς ἐδίδαξεν ὑμᾶς, ἡμεῖς ἐν
 αὐτῷ. Καὶ νῦν, τέκνιά, μένετε ἐν αὐτῷ· ἵνα 28
 ὅταν φανερωθῇ, ἔχωμεν παρρησίαν, καὶ μὴ αἰσχυ-
 θῶμεν ἀπ' αὐτοῦ, ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ.

Ἐὰν εἰδῆτε, ὅτι δίκαιος ἐστὶ, γινώσκειτε, ὅτι πᾶς 29
 ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται. Ἴδε- 3
 τε, ποταπὴν ἀγάπην δίδωκεν ἡμῖν ὁ πατήρ, ἵνα τέκνα
 Θεοῦ πληθῶμεν. Διὰ τοῦτο ὁ κόσμος οὐ γινώσκει
 ἡμᾶς, ὅτι οὐκ ἔγνω αὐτόν. Ἀγαπητοί, νῦν τέκνα 2
 Θεοῦ ἐσμεν, καὶ οὐπω ἐφανερώθη, τί ἐσόμεθα· οἶδα-
 μεν ὅτι, ὅτι ἐὰν φανερωθῇ, ὅμοιοι αὐτῷ ἐσόμεθα· ὅτι
 ὁψόμεθα αὐτόν, καθὼς ἐστὶ. Καὶ πᾶς ὁ ἔχων τὴν 3
 ἐλπίδα ταύτην ἐπ' αὐτῷ, ἀγνίζει αὐτόν, καθὼς ἐκεῖ-
 νος ἀγνός ἐστι. Πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἀμαρτίαν, καὶ τὴν 4
 ἀνομίαν ποιεῖ· καὶ ἡ ἀμαρτία ἐστὶν ἡ ἀνομία. Καὶ 5
 οἶδατε, ὅτι ἐκεῖνος ἐφανερώθη, ἵνα τὰς ἀμαρτίας
 ἡμῶν ἄρῃ· καὶ ἀμαρτία ἐν αὐτῷ οὐκ ἐστὶ. Πᾶς ὁ 6
 ἐν αὐτῷ μένων, οὐχ ἀμαρτάνει· πᾶς ὁ ἀμαρτάνων,
 οὐχ ἰσχύει αὐτόν, οὐδὲ ἔγνωκεν αὐτόν. Τεκνία, 7
 μὴδεὶς πλανᾷτω ὑμᾶς· ὁ ποιῶν τὴν δικαιοσύνην, δι-
 καίος ἐστὶ, καθὼς ἐκεῖνος δίκαιός ἐστιν. Ὁ ποιῶν 8

24. οὖν 27. χάρισμα ΑΙ. πνεῦμα ἡ ὑμᾶς ἄλ-
 λος· τὸ ΑΙ. ὅτι ὡς ἡ αὐτοῦ ἡ ψευδος, καὶ
 ἡ μένειτε 28. ἵνα 29. ἴδῃτε, 1. add. καὶ ἐσμεν.
 2. οὐδὲ, 5. οὐ ἡμῶν 7. Παιδία

τὴν ἁμαρτίαν, ἐκ τοῦ διαβόλου ἐστίν· ὅτι ἀπ' ἀρχῆς
ὁ διάβολος ἁμαρτάνει. Εἰς τοῦτο ἐφανερώθη ὁ υἱὸς
9 τοῦ Θεοῦ, ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου. Πᾶς ὁ
γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ, ἁμαρτίαν οὐ ποιεῖ, ὅτι
σπέρμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ μένει· καὶ οὐ δύναται ἁμαρ-
10 τάνειν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ γηγίνηται. Ἐν τούτῳ φανε-
ρά ἐστι τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ τέκνα τοῦ διαβό-
λου. Πᾶς ὁ μὴ ποιῶν δικαιοσύνην, οὐκ ἔστιν ἐκ
11 τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Ὅτι
αὕτη ἐστὶν ἡ ἀγγελία, ἣν ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα
12 ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· οὐ καθὼς Καὶν ἐκ τοῦ ποτηροῦ
ἦν, καὶ ἔσφαξε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ· καὶ χάριν τίνος
ἔσφαξεν αὐτόν; ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ ποτηρὰ ἦν, τὰ δὲ
13 τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ δίκαια. Μὴ θαυμάζετε, ἀδελφοί
14 μου, εἰ μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος. Ἡμεῖς οἶδαμεν, ὅτι
μεταβιβήκαμεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν, ὅτι
ἀγαπῶμεν τοὺς ἀδελφούς· ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφόν,
15 μένει ἐν τῷ θανάτῳ. Πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν αὐ-
τοῦ, ἀνθρωποκτόνος ἐστί· καὶ οἶδατε, ὅτι πᾶς ἀνθρω-
ποκτόνος οὐκ ἔχει ζωὴν αἰώνιον ἐν αὐτῷ μένου-
16 σαν. Ἐν τούτῳ ἐγνώκαμεν τὴν ἀγάπην, ὅτι
ἐκεῖνος ὑπὲρ ἡμῶν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔθηκε· καὶ ἡμεῖς
17 ὀφείλομεν ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν τὰς ψυχὰς τιθεῖναι. Ὃς
ὃ ἂν ἔχῃ τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῇ τὸν ἀδελ-
φὸν αὐτοῦ χρεῖαν ἔχοντα, καὶ κλείσῃ τὰ σπλάγχνα
18 αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ, πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ μένει ἐν
αὐτῷ; Τεκνία μου, μὴ ἀγαπῶμεν λόγῳ μὴδὲ τῇ
19 γλώσσῃ, ἀλλ' ἐν ἔργῳ καὶ ἀληθείᾳ. Καὶ ἐν τούτῳ
γινώσκουμεν, ὅτι ἐκ τῆς ἀληθείας ἐσμὲν, καὶ ἔμπροσθεν
20 αὐτοῦ πείσουμεν τὰς καρδίας ἡμῶν, ὅτι, εἰὰν καταγι-
νώσκῃ ἡμῶν ἡ καρδιά, ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ Θεὸς τῆς

11. ἐπαγγελία, 13. ἔμου, 16. add. τοῦ Θεοῦ, ἢ αὐ-
τοῦ, 17. μενεῖ 18. ἔμου, " r. om. τῇ " r. om. ἐν
19. ὠγνωσόμεθα, 20. om. ὅτι Al. conject. ἔτι

καρδίας ἡμῶν, καὶ γινώσκει πάντα. Ἀγαπητοί, ἵνα 21
 ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκη ἡμῶν, παρρησίαν ἔχα-
 μεν πρὸς τὸν Θεόν, καὶ ὁ ἵαν αἰτῶμεν, λαμβάνομεν 22
 παρ' αὐτοῦ, ὅτι τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τηροῦμεν, καὶ τὰ
 ἀριστα ἐνώπιον αὐτοῦ ποιῶμεν. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ 23
 ἐντολὴ αὐτοῦ, ἵνα ἡ πιστεύσωμεν τῷ ὀνόματι τοῦ υἱοῦ
 αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ ἀγαπῶμεν ἀλλήλους, κα-
 θὼς ἔδωκεν ἐντολὴν ἡμῖν. Καὶ ὁ τηρῶν τὰς ἐντο- 24
 λὰς αὐτοῦ, ἐν αὐτῷ μένει, καὶ αὐτὸς ἐν αὐτῷ· καὶ
 ἐν τούτῳ γινώσκομεν, ὅτι μένει ἐν ἡμῖν, ἐκ τοῦ πνεύ-
 ματος, οὗ ἡμῖν ἔδωκεν.

Ἀγαπητοί, μὴ παντὶ πνεύματι πιστεύετε, ἀλλὰ 4
 δοκιμάζετε τὰ πνεύματα, εἰ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν· ὅτι
 πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐξεληλύθασιν εἰς τὸν κόσμον.
 Ἐν τούτῳ ἡ γινώσκετε τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ· πᾶν πνεῦ- 2
 μα ὃ ὁμολογῇ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα,
 ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστίν· Καὶ πᾶν πνεῦμα ὃ μὴ ὁμολογῇ 3
 ἢ τὸν Ἰησοῦν, ἐκ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστίν· καὶ τοῦτό ἐστι
 τὸ τοῦ ἀντιχρίστου, ὃ ἀκηκόατε ὅτι ἔρχεται, καὶ
 νῦν ἐν τῷ κόσμῳ ἐστὶν ἤδη. Ὑμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐστε, 4
 τεκνία, καὶ νενικήκατε αὐτούς· ὅτι μείζων ἐστὶν ὁ ἐν
 ὑμῖν, ἢ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ. Αὐτοὶ ἐκ τοῦ κόσμου εἰσὶ· 5
 διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ κόσμου λαλοῦσιν, καὶ ὁ κόσμος αὐ-
 τῶν ἀκούει. Ἡμεῖς ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν· ὁ γινώσκων 6
 τὸν Θεόν, ἀκούει ἡμῶν· ὃς οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ Θεοῦ,
 οὐκ ἀκούει ἡμῶν. Ἐκ τούτου γινώσκομεν τὸ πνεῦμα
 τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης.

Ἀγαπητοί, ἀγαπῶμεν ἀλλήλους· ὅτι ἡ ἀγάπη ἐκ 7
 τοῦ Θεοῦ ἐστὶ, καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν, ἐκ τοῦ Θεοῦ γε-
 γέννηται, καὶ γινώσκει τὸν Θεόν· ὁ μὴ ἀγαπῶν, οὐκ 8

23. ~ πιστεύομεν ἢ om. ἡμῖν. 2. ~ γινώσκειται
 3. om. Καὶ πᾶν . . οὐκ ἐστίν· ἢ ὁ λύει τὸν. ἢ → τὸν
 † Χριστὸν ἐν σαρκὶ ἐληλυθότα, Conject. ὅτι
 7. add. τὸν Θεόν.

- 9 ἔγνω τὸν Θεόν, ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστίν. Ἐν τούτῳ
 ἐφανερώθη ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐν ἡμῖν, ὅτι τὸν υἱὸν
 αὐτοῦ τὸν μονογεῆ ἀπέσταλκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον,
 10 ἵνα ζήσωμεν δι' αὐτοῦ. Ἐν τούτῳ ἐστὶν ἡ ἀγάπη,
 οὐχ ὅτι ἡμεῖς ἠγαπήσαμεν τὸν Θεόν, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς
 ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἀπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἱλασμοῦ
 11 περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν. Ἀγαπητοί, εἰ οὕτως ὁ Θεὸς
 ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ὀφείλομεν ἀλλήλους ἀγα-
 12 πᾶν. Θεὸν οὐδεὶς πώποτε τεθέαται. Ἐὰν ἀγαπῶμεν
 ἀλλήλους, ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν μένει, καὶ ἡ ἀγάπη αὐτοῦ
 13 τετελειωμένη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. Ἐν τούτῳ γινώσκομεν,
 ὅτι ἐν αὐτῷ μένομεν, καὶ αὐτὸς ἐν ἡμῖν, ὅτι ἐκ τοῦ
 14 πνεύματος αὐτοῦ δίδωκεν ἡμῖν. Καὶ ἡμεῖς τεθεά-
 μεθα καὶ μαρτυροῦμεν, ὅτι ὁ πατὴρ ἀπέσταλκε τὸν
 15 υἱὸν σωτῆρα τοῦ κόσμου. Ὃς ἂν ὁμολογήσῃ, ὅτι Ἰη-
 σοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ μένει,
 16 καὶ αὐτὸς ἐν τῷ Θεῷ. Καὶ ἡμεῖς ἐγνώκαμεν καὶ ἡ-
 πιστεύσαμεν τὴν ἀγάπην, ἣν ἔχει ὁ Θεὸς ἐν ἡμῖν. Ὁ
 Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ, καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ, ἐν τῷ Θεῷ
 17 μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ. Ἐν τούτῳ τετελείωται
 ἡ ἀγάπη μεθ' ἡμῶν, ἵνα παρρησίαν ἔχωμεν ἐν τῇ ἡμέ-
 ρᾳ τῆς κρίσεως, ὅτι καθὼς ἐκεῖνός ἐστι, καὶ ἡμεῖς
 18 ἐσμεν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Φόβος οὐκ ἐστὶν ἐν τῇ
 ἀγάπῃ, ἀλλ' ἡ τελεία ἀγάπη ἔξω βάλλει τὸν φόβον·
 ὅτι ὁ φόβος κόλασιν ἔχει· ὁ δὲ φοβούμενος οὐ τετε-
 19 λείωται ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ἡμεῖς ἠγαπῶμεν αὐτὸν, ὅτι
 20 αὐτὸς πρῶτος ἠγάπησεν ἡμᾶς. Ἐάν τις εἴπῃ·
 "Ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶ,
 ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ,
 ὃν ἑώρακε, τὸν Θεόν, ὃν οὐχ ἑώρακε, πῶς δύναται
 21 ἀγαπᾶν; Καὶ ταύτην τὴν ἐντολὴν ἔχομεν ἀπ' αὐτοῦ,
 ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν Θεόν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.

16. πιστεύομεν " add. μένει. 19. add. οὖν " om. αὐ-
 τόν, Al. τὸν Θεόν,

Πᾶς ὁ πιστεύων, ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ Χριστὸς, ἐκ 1
 τοῦ Θεοῦ γενήνηται· καὶ πᾶς ὁ ἀγαπῶν τὸν γενή-
 σαντα, ἀγαπᾷ καὶ τὸν γεγεννημένον ἐξ αὐτοῦ. Ἐν 2
 τούτῳ γινώσκουμεν, ὅτι ἀγαπῶμεν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ,
 ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπῶμεν καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ τη-
 ρῶμεν. Αὕτη γὰρ ἐστὶν ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ἵνα τὰς 3
 ἐντολὰς αὐτοῦ τηρῶμεν· καὶ αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ βα-
 ρεῖαι οὐκ εἰσὶν, ὅτι πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ, 4
 νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα
 τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν. Τίς ἐστὶν ὁ νικῶν τὸν 5
 κόσμον, εἰ μὴ ὁ πιστεύων, ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ υἱὸς
 τοῦ Θεοῦ; Οὗτός ἐστιν ὁ ἰλθὼν δι' ὕδατος καὶ 6
 αἵματος, Ἰησοῦς ὁ Χριστὸς· οὐκ ἐν τῷ ὕδατι μό-
 νον, ἀλλ' ἐν τῷ ὕδατι καὶ τῷ αἵματι· καὶ τὸ πνεῦ-
 μά ἐστι τὸ μαρτυροῦν, ὅτι τὸ πνεῦμά ἐστιν ἡ ἀλή-
 θεια. Ὅτι τρεῖς εἰσὶν οἱ μαρτυροῦντες· τὸ πνεῦμα, 7.8
 καὶ τὸ ὕδωρ, καὶ τὸ αἶμα· καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἓν
 εἰσιν. Εἰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἀνθρώπων λαμβάνομεν, 9
 ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ μείζων ἐστίν· ὅτι αὕτη ἐστὶν
 ἡ μαρτυρία τοῦ Θεοῦ, ἣν μεμαρτύρηκε περὶ τοῦ υἱοῦ
 αὐτοῦ. Ὁ πιστεύων εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, ἔχει τὴν 10
 μαρτυρίαν· ἐν αὐτῷ ὁ μὴ πιστεύων τῷ Θεῷ, ψεύ-
 στην πεποίηκεν αὐτὸν, ὅτι οὐ πεπίστευκεν εἰς τὴν
 μαρτυρίαν, ἣν μεμαρτύρηκεν ὁ Θεὸς περὶ τοῦ υἱοῦ
 αὐτοῦ. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ μαρτυρία, ὅτι ζῶναι αἰώ- 11
 νων ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεός, καὶ αὕτη ἡ ζωὴ ἐν τῷ υἱῷ

2. Conject. τὸν Θεόν, ὅταν τὰ τέκνα τ. θ. ἀγαπῶμεν

Al. transponunt ὅταν et ὅτι ὁ ποιῶμεν 4. ἡμῶν.

6. πνεύματος, Al. αἵματος καὶ πνεύματος (ἀγίου),

"ὁ ὕδατι καὶ ἐν τῷ πνεύματι. Al. αἵματι καὶ

ἐν τῷ πνεύματι. Ἰησοῦς ὁ 7. † ἐν τῷ

οὐρανῷ, ὁ πατήρ, ὁ λόγος, καὶ τὸ ἅγιον πνεῦμα·

καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ἓν εἰσι. Καὶ τρεῖς εἰσιν οἱ μαρ-

τυροῦντες ἐν τῇ γῇ, 8. om. καὶ οἱ τρεῖς εἰς τὸ ἓν

εἰσιν. 9. ὅτι 10. τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. ὁ υἱός,

- 12 αὐτοῦ ἐστίν. Ὁ ἔχων τὸν υἱόν, ἔχει τὴν ζωὴν· ὁ μὴ
 13 ἔχων τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ, τὴν ζωὴν οὐκ ἔχει. Ταῦ-
 τα ἔγραψα ὑμῖν, ἵνα εἰδῆτε, ὅτι ζωὴν αἰώνιον ἔχετε
 "οἱ πιστεύοντες εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.
 14 Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ παρρησία ἣν ἔχομεν πρὸς αὐ-
 τόν, ὅτι ἐὰν τι αἰτῶμεθα κατὰ τὸ ἴδιον αὐτοῦ,
 15 ἀκούει ἡμῶν· καὶ ἐὰν οἶδαμεν, ὅτι ἀκούει ἡμῶν, ὃ ἂν
 αἰτῶμεθα, οἶδαμεν, ὅτι ἔχομεν τὰ αἰτήματα ἃ ἠτήκα-
 16 μεν παρ' αὐτοῦ. Ἐὰν τις ἴδῃ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
 ἁμαρτάνοντα ἁμαρτίαν μὴ πρὸς θάνατον, αἰτήσῃ, καὶ
 δώσει αὐτῷ ζωὴν, τοῖς ἁμαρτάνουσι μὴ πρὸς θάνατον.
 "Ἔστιν ἁμαρτία πρὸς θάνατον· οὐ περὶ ἐκείνης λέγω
 17 ἵνα ἔρωτήσῃ. Πᾶσα ἀδικία ἁμαρτία ἐστὶ· καὶ ἐστὶν
 18 ἁμαρτία ἡ οὐ πρὸς θάνατον. Οἶδαμεν, ὅτι πᾶς ὁ
 γεγεννημένος ἐκ τοῦ Θεοῦ, οὐχ ἁμαρτάνει· ἀλλ' ὁ
 γενηθεὶς ἐκ τοῦ Θεοῦ, τηρεῖ ἑαυτὸν, καὶ ὁ ποιητὴς
 19 οὐχ ἁπτῆται αὐτοῦ. Οἶδαμεν, ὅτι ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐσμεν,
 20 καὶ ὁ κόσμος ὅλος ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται. Καὶ οἶδα-
 μεν, ὅτι ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦκει, καὶ δίδωκεν ἡμῖν διά-
 νοιαν, ἵνα γινώσκωμεν τὸν ἀληθινόν· καὶ ἐσμεν ἐν
 τῷ ἀληθινῷ, ἢ ἐν τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ. Οὐ-
 21 τὸς ἐστὶν ὁ ἀληθινὸς Θεὸς καὶ ἡ ζωὴ αἰώνιος.
 21 Τεκνία, φυλάξατε ἑαυτοὺς ἀπὸ τῶν εἰδάλων."

13. † τοῖς πιστεύουσιν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ υἱοῦ τοῦ
 Θεοῦ, " r. καὶ ἵνα πιστεύητε εἰς 14. ὄνομα
 16. om. καὶ δώσει Al. καὶ δοθήσεται " add. τις
 17. om. οὐ 20. r. Οἶδαμεν δέ, " τὸ ἀληθινόν· Al.
 τὸν ἀληθινὸν Θεόν. " om. ἐν τῷ " → Ἰησοῦ Χρι-
 στῷ. " om. Θεός, " ~ ζωὴ Al. ἡ ζωὴ ἡ 21. ἑαυτὰ
 " † Ἀμήν.

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ο πρεσβύτερος 'εκλητῇ "Κυρία, καὶ τοῖς τέκνοις 1 αὐτῆς, οὓς ἐγὼ ἀγαπῶ ἐν ἀληθείᾳ, (καὶ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ἐγνωότες τὴν ἀλήθειαν,) διὰ τὴν ἀλήθειαν τὴν μένουσαν ἐν ἡμῖν, καὶ μεθ' 2 ἡμῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα· ἔσται μεθ' ὑμῶν χάρις, 3 εἰς εἰρήνην παρὰ Θεοῦ πατρὸς, καὶ παρὰ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ τοῦ πατρὸς, ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἀγάπῃ.

Ἐχάρην λίαν, ὅτι εὑρηκα ἐκ τῶν τέκνων σου 4 περιπατοῦντας ἐν ἀληθείᾳ, καθὼς ἐντολὴν ἐλάβομεν παρὰ τοῦ πατρὸς. Καὶ νῦν ἱρωτῶ σε, Κυρία, οὐχ 5 ὡς ἐντολὴν γράφων σοι καινὴν, ἀλλ' ἣν εἴχομεν ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀγαπῶμεν ἀλλήλους. Καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ 6 ἀγάπη, ἵνα περιπατῶμεν κατὰ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ. Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολή, καθὼς ἠκούσατε ἀπ' ἀρχῆς, ἵνα ἀν' αὐτῇ περιπατῇτε. Ὅτι πολλοὶ πλάνοι ἔειπλ- 7 θαν εἰς τὸν κόσμον, οἱ μὴ ὁμολογοῦντες Ἰησοῦν Χριστὸν ἐρχόμενον ἐν σαρκί· οὗτός ἐστιν ὁ πλάνος καὶ ὁ ἀντίχριστος. Βλέπετε ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ ἂπολίσ- 8 θαν ἃ ἐργασάμεθα, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβωμεν

1. τῇ ἐκλητῇ *Al.* Ἐκλητῇ τῇ " *Conj.* ἐν κυρίᾳ,
2. ὑμῖν, καὶ μεθ' ὑμῶν. 3. *om.* ἔσται μεθ' ὑμῶν
"ἡμῶν" "κυρίου. 4. περιπατοῦντα 7. ~ ἐξῆλθον
8. αὐτοὺς, "Ἀπολίσητε ἃ ἐργάσασθε, ... ἀπο-
λάβετε.

ἀξίως τοῦ Θεοῦ. Ὑπερ γὰρ τοῦ ὀνόματος ἔξῃλθεν, 7
 ρηθὲν λαμβάνοντες ἀπὸ τῶν ἰθιῶν. Ἡμεῖς οὖν ἐφεί- 8
 λομεν ἁπολαμβάνειν τοὺς τοιούτους, ἵνα συνεργοὶ γι-
 νώμεθα τῇ ἀληθείᾳ.

Ἐγραψα τῇ ἐκκλησίᾳ· ἀλλ' ὁ φιλοπρωτεύων αὐ- 9
 τῶν Διοτρεφῆς οὐκ ἐπιδέχεται ἡμᾶς. Διὰ τοῦτο, ἵαν 10
 ἔλθω, ὑπομνήσω αὐτοῦ τὰ ἔργα ἃ ποιεῖ, λόγοις ποτη-
 ροῖς φλυαρῶν ἡμᾶς· καὶ μὴ ἀρκούμενος ἐπὶ τούτοις,
 οὔτε αὐτὸς ἐπιδέχεται τοὺς ἀδελφούς, καὶ τοὺς βουλο-
 μένους καλεῖ, καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐκβάλλει. Ἀγα- 11
 πητὲ, μὴ μιμοῦ τὸ κακόν, ἀλλὰ τὸ ἀγαθόν. Ὁ ἀγα-
 θοποιῶν, ἐκ τοῦ Θεοῦ ἔστιν· ὁ ἁκακοποιῶν, οὐχ ἰσ-
 ρακε τὸν Θεόν. Δημητρίῳ μεμαρτύρηται ὑπὸ πάν- 12
 των, καὶ ὑπ' αὐτῆς τῆς ἀληθείας· καὶ ἡμεῖς δὲ μαρ-
 τυροῦμεν, καὶ οἶδατε, ὅτι ἡ μαρτυρία ἡμῶν ἀληθὴς
 ἐστί.

Πολλὰ εἶχον γράφειν, ἀλλ' οὐ θέλω διὰ μέλανος 13
 καὶ καλάμου σοι γράψαι· ἐλπίζω δὲ εὐθὺς ἰδεῖν σε, 14
 καὶ στόμα πρὸς στόμα λαλήσομεν. Εἰρήνη σοι. Ἀσπά- 15
 ζονταί σε οἱ φίλοι· ἀσπάζου τοὺς φίλους κατ' ὄνομα.

Ι Ο Υ Δ Α Ε Π Ι Σ Τ Ο Λ Η .

Ιούδας, Ἰησοῦ Χριστοῦ δούλος, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου, 1
 τοῖς ἐν Θεῷ πατρὶ ἡγιασμένοις καὶ Ἰησοῦ Ἁριστοῦ
 τετηρημένοις πλητοῖς· ἔλκος ὑμῶν καὶ εἰρήνη καὶ ἀγά- 2
 πη πληθυνθείη.

7. † αὐτοῦ ἰθιῶν. 8. Ὑπολαμβάνειν
 11. † δὲ 12. Ὑοῖδας, Αἰ. οἶδαμεν, 15. ἀδελφαί
 1. Ὑήγαπημένοις Ἁριστοῦ

- 3 Ἀγαπητοὶ, πᾶσαν σπουδὴν ποιούμενοι γράψαν
 ὑμῖν, περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας ἀνάγκης ἔσχατον
 γράψαι ὑμῖν παρακαλῶν ἐπαγωνίζεσθαι τῇ ἀπαξ πα-
 4 ραδοθείσῃ τοῖς ἁγίοις πίστει. Παρεσίδουσιν γάρ τινες
 ἄνθρωποι, οἱ πάλαι προγεγραμμένοι εἰς τοῦτο τὸ κρί-
 μα, ἀσεβεῖς, τὴν τοῦ Θεοῦ ἡμῶν χάριν μετατιθέντες
 εἰς ἀσίλγοιαν, καὶ τὸν μόνον διστότην καὶ πόρνον
 5 ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀρνούνται. Ἐπορευῆσαι δὲ
 ὑμᾶς βούλομαι, εἰδότες ὑμᾶς ἀπαξ τοῦτο, ὅτι ὁ κύ-
 ριος λαὸν ἐκ γῆς. Αἰγύπτου σώσεις, τὸ δεύτερον τοῦ
 6 μὴ πιστεύσαντας ἀπόλυσεν· ἀγγέλους τε τοὺς μὴ τη-
 ρήσαντας τὴν ἑαυτῶν ἀρχὴν, ἀλλὰ ἀπολιπόντας τὸ
 ἴδιον οἰκητήριον, εἰς κρίσιν μεγάλης ἡμέρας, διαρροῖς
 7 αἰδίοις ὑπὸ ζόφον τετήρηκεν· ὡς Σόδομα καὶ Γόμορ-
 ρα, καὶ αἱ περὶ αὐτὰς πόλεις, τὸν ὅμοιον τούτοις
 τρόπον ἐκπορεύσασαι, καὶ ἀπελθοῦσαι ὅτιςιν σαρκὸς
 ἑτέρας, πρόκεινται ὡς δειγματὶ πυρὸς αἰωνίου διέφθ
 8 ὑπέχουσαι. Ὅμοίως μέντοι καὶ οὗτοι ἐνυπνιαζό-
 μενοι σάρκει μὲν μοιαίνουσι, κυριότητα δὲ ἀθετοῦσι,
 9 δοξάζει δὲ βλασφημοῦσιν. Ὁ δὲ Μιχαὴλ ὁ ἀρχάγγε-
 λος, ὅτε τῷ διαβόλῳ διακρινόμενος διελέγετο περὶ
 τοῦ Μωσίου σώματος, οὐκ ἐτόλμησε κρίσιν ἐπενεγ-
 κεῖν βλασφημίας, ἀλλ' εἶπεν· Ἐπιτιμῆσαι σοι κύριος.
 10 Οὗτοι δὲ, ὅσα μὲν οὐκ οἶδασιν, βλασφημοῦσιν· ὅσα δὲ
 φυσικῶς, ὡς τὰ ἄλογα ζῶα, ἐπίστανται, ἐν τούτοις
 11 φθείρονται. Οὐαὶ αὐτοῖς· ὅτι τῇ ὁδῷ τοῦ Κάιν ἐπα-
 ρεύθησαν, καὶ τῇ πλάνῃ τοῦ Βαλαάμ μισθοῦ ἐξεχύθη-
 12 σαν, καὶ τῇ ἀντιλογίᾳ τοῦ Κορὲ ἀπώλοντο. Οὕ-

3. ὑμῖν περὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας, "add. ἡμῶν

4. † Διὸν ΑΙ. ιτανηρ. 5. αἰδότες, ἀπαξ· ὅτι ὁ κύ-
 ριος f. Ἰησοῦς λαὸν 6. ἀλύτοις ὑπὸ ζόφον ἀγρίαν

ἀγγέλων τετήρηκεν 7. Conject. ἐτέροις· πρόκεινται

"δειγμα πυρὸς 8. δοξάζει

τοί εἰσιν ἐν ταῖς ἁγáταις ὕμῶν σπιλάδες, συνευ-
 χούμενοι ἀφόβως, ἑαυτοὺς ποιμαίνοντες· νεφέλαι ἁν-
 ὄροι, ὑπὸ ἀνέμων παραφερόμεναι· δένδρα φθινοπω-
 ρινὰ, ἀπαρτα, δις ἀποθαινόντα, ἐκρίζυντα· κύματα 13
 ἄγρια θαλάσσης, ἐπαφρίζοντα τὰς ἑαυτῶν αἰσχύνας·
 ἀστίρες πλανῆται, οἷς ὁ ζόφος τοῦ σκότους εἰς αἰῶ-
 να τετήρηται. Προσφήτησε δὲ καὶ τούτοις ἔδο- 14
 μος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνῶχ, λέγων· Ἰδοὺ, ἦλθε κύριος ἐν
 ἁγίαις μυριάσιν αὐτοῦ, ποιῆσαι κρίσιν κατὰ πάντα, 15
 καὶ ἐξελεῖν πάντας τοὺς ἀσεβεῖς αὐτῶν περὶ πάν-
 των τῶν ἔργων ἀσεβείας αὐτῶν ἃν ᾤκισαν, καὶ
 περὶ πάντων τῶν σκληρῶν, ἃν ἐλάλησαν κατ' αὐ-
 τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἀσεβεῖς. Οὗτοί εἰσι γογγυσταί, μεμφί- 16
 μοιροι, κατὰ τὰς ἐπιθυμίας αὐτῶν πορευόμενοι· καὶ
 τὸ στόμα αὐτῶν λαλεῖ ὑπόσκημα, θαυμάζοντες πρόσ-
 ῥα, ὠφελείας χάριν. Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, μὴ 17
 σθῆτε τῶν ῥημάτων τῶν προειρημένων ὑπὸ τῶν ἀπο-
 στόλων τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ὅτι ἔλεγον 18
 ὑμῖν, ὅτι ἐν ἑσχάτῃ χρόνῳ ἔσονται ἐμπαῖπται, κα-
 τὰ τὰς ἑαυτῶν ἐπιθυμίας πορευόμενοι τῶν ἀσεβειῶν.
 Οὗτοί εἰσιν οἱ ἀποδιορίζοντες ἑαυτοὺς, ψυχικαί, πνεῦ- 19
 μα μὴ ἔχοντες.

Ὑμεῖς δὲ, ἀγαπητοὶ, τῇ ἀγιωτάτῃ ὕμῶν πίστει 20
 ἐποικοδομοῦντες ἑαυτοὺς, ἐν πνεύματι ἁγίῳ προσευ-
 χόμενοι, ἑαυτοὺς ἐν ἀγάπῃ Θεοῦ τηρήσατε, προσδεχό- 21
 μνοι τὸ ἔλεος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς

12. τοί ἐν ἁπάταις αὐτῶν συνευχούμε-
 ροι, ἀφόβως ἑαυτοὺς add. ὑμῖν r. περιφερό-
 μεναι 13. † τὸν 14. r. μυριάσιν ἁγίαις Al. μυριά-
 σιν ἁγίων Al. μυριάσιν ἁγίων ἀγγέλων 15. ~ ἐλέγ-
 ξαι ~ αὐτῶν ~ ἀσεβείας ~ add. λόγων,
 18. ~ ἐπ' ἐσχάτου (τοῦ) χρόνου f. τῶν χρόνων
 ~ ὡς εἰσέλθονται 19. ~ ἑαυτοὺς, 20. ἡμῶν ἁγίῳ

- 22 ζῶν αἰώνιον. 'Καὶ οὓς μὲν ἐλεῖτε διακρινόμενοι·
 23 οὓς δὲ ἐν φόβῳ σώζετε, ἐκ τοῦ πυρὸς ἀρπάζοντες·
 μισοῦντες καὶ τὸν ἀπὸ τῆς σωτῆρος ἐπιλωμένον· χιτῶνα.
 24 Τῷ δὲ δυναμένῳ φυλάξαι 'ὑμᾶς ἀπαιίστους, καὶ
 στῆσαι κατενώπιον τῆς δόξης αὐτοῦ ἀμώμους ἐν ἀγαλλ-
 25 λάσει, μόνῳ 'Θεῷ σωτῇ ἡμῶν, " διὰ 'Ιησοῦ Χριστοῦ
 τοῦ κυρίου ἡμῶν δόξα. "" καὶ μεγαλωσύνη, κράτος καὶ
 ἐξουσία, "" καὶ νῦν καὶ εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας·
 ἀμήν.

ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ.

- 1 **Α**ποκάλυψις 'Ιησοῦ Χριστοῦ, ἣν ἶδανεν αὐτῷ ὁ Θεός,
 δαῖξαι τοῖς δούλοις αὐτοῦ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει,
 καὶ ἰσημάνειν ἀποστείλας διὰ τοῦ ἀγγέλου αὐτοῦ τῷ
 2 δούλῳ αὐτοῦ 'Ιωάννῃ· ὃς ἑμαρτύρησε τὸν λόγον τοῦ
 Θεοῦ, καὶ τὴν μαρτυρίαν 'Ιησοῦ Χριστοῦ, ὅσα 'εἶδε.
 3 Μακάριος ὁ ἀναγινώσκων, καὶ οἱ ἀκούοντες τοὺς λό-
 γους τῆς προφητείας, καὶ τηροῦντες τὰ ἐν αὐτῇ γε-
 γραμμένα· ὁ γὰρ καιρὸς ἐγγύς.
 4 'Ιωάννης ταῖς ἑπτά ἐκκλησίαις ταῖς ἐν τῇ 'Ασίᾳ·
 χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ 'οὔων καὶ ὁ ἦν καὶ ὁ ἐρχό-

22. 23. ~ Καὶ οὓς μὲν ἐλέγχετε διακρινομένους· οὓς
 δὲ σώζετε ἐκ πυρὸς ἀρπάζοντες· οὓς δὲ ἐλεῖτε ἐν
 φόβῳ, μισοῦντες Al. ~ Καὶ οὓς μὲν ἐκ πυρὸς ἀρπάζε-
 τε, διακρινομένους δὲ, ἐλεῖτε, μισοῦντες 24. ~ αὐ-
 τοὺς 25. † σοφῶ " γ. → διὰ 'Ιησοῦ Χριστοῦ τοῦ
 κυρίου ἡμῶν "" καὶ "" add. ~ πρὸ παντὸς τοῦ
 αἵωνος, 2. † τε 4. † τοῦ Al. Θεοῦ Al. κυρίου

ματος· καὶ ἀπὸ τῶν ἐπτά πνευμάτων, αἶ " ἔστιν ἐνέ-
 πων τοῦ θρόνου αὐτοῦ· καὶ ἀπὸ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ 5
 μάρτυς ὁ πιστός, ὁ πρωτότοκος· τῶν νεκρῶν, καὶ
 ὁ ἄρχων τῶν βασιλείων τῆς γῆς· τῷ " ἀγαπῶντι ἡμᾶς
 καὶ " λούσωντι ἡμᾶς " ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν " ἡμῶν ἐν τῷ
 αἵματι αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν " ἡμᾶς " βασιλείαν, ἱερεῖς 6
 τῷ Θεῷ καὶ πατρὶ αὐτοῦ, αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος
 εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· ἀμήν. Ἰδοὺ, ἔρχεται 7
 μετὰ τῶν νεφελῶν, καὶ ὄψεται αὐτὸν πᾶς ὀφθαλμός,
 καὶ οἵτινες αὐτὸν ἐξέκέντησαν· καὶ κόφονται ἐπ' αὐ-
 τὸν πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς· ναὶ, ἀμήν. Ἐγὼ εἰμι τὸ 8
 Α καὶ τὸ Ω, λέγει " κύριος ὁ Θεός, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν καὶ
 ὁ ἐρχόμενος, ὁ παντακράτωρ. Ἐγὼ Ἰωάννης, ὁ 9
 ἀδελφὸς ὑμῶν, καὶ " συγκοινωνὸς ἐν τῇ θλίψει καὶ
 " βασιλείᾳ καὶ ὑπομονῇ " Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐγενόμην
 ἐν τῇ νῆσῳ τῇ καλουμένῃ Πάτμῳ, διὰ τὸν λόγον τοῦ
 Θεοῦ, καὶ " διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ " Χριστοῦ. Ἐγε- 10
 νόμην ἐν πνεύματι ἐν " τῇ κυριακῇ ἡμέρᾳ· καὶ ἤκουσα
 ὡς ἴσω μου φωνὴν μεγάλην ὡς σάλπιγγος, λεγούσης· 11·
 " Ὁ βλέπων γράψον εἰς βιβλίον, καὶ πέμψον ταῖς " ἐπιστο-
 λαις ταῖς " ἐπὶ τὰς πόλεις, καὶ εἰς Ἐφεσον, καὶ εἰς Σμύρναν, καὶ εἰς
 Πέργαμον, καὶ εἰς Θυάτειρα, καὶ εἰς Σάρδεεις, καὶ εἰς
 Φιλαδέλφειαν, καὶ εἰς Λαοδικεῖαν. Καὶ " ἐπὶ 12
 στρεψα βλέπειν τὴν φωνὴν ἥτις " ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ.
 καὶ ἐπιστρέψας εἶδον ἐπτά λυχνίας χρυσαῖς, καὶ ἐν μέσῳ 13

4. " ἔστιν 5. † ἐκ " r. ἀγαπήσαντι " λύσαντι
 " ἐκ " om. ἡμῶν 6. ἡμῖν " r. βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς
 ΑΙ. βασιλεῖσιν ἱεράτευμα 8. † ἀρχὴ καὶ τέλος,
 " r. ὁ κύριος ὁ ὢν 9. † καὶ " κοινωνός
 " † ἐν τῇ " ἔν ἐν Χριστῷ, f. ἐν Ἰησοῦ, ΑΙ. ἔν
 Χριστῷ Ἰησοῦ, ΑΙ. Ἰησοῦ, → διὰ " ἔν Χριστοῦ.
 10. om. τῇ 11. † Ἐγὼ εἰμι τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶ-
 τος καὶ ὁ ἔσχατος καί· " r. om. ἐπτά " † ταῖς
 ἐν Ἀσίᾳ, 12. add. ἐκεί " ἐλάλει ΑΙ. λαλεῖ

- σω τῶν ἑπτὰ λυχνῶν " ὅμοιον ^{III} υἱὸν ἀνθρώπου, ἐν-
 δομένον ποδῆρῃ, καὶ περιζωμένον πρὸς τοῖς ^{III} μα-
 14 στοῖς ζώνην χρυσῇ· ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καὶ αἱ τρί-
 χες, λευκαὶ ὡς ἔριον λευκόν, ὡς χιών· καὶ οἱ ὀφθαλ-
 15 μοὶ αὐτοῦ ὡς φλόξ πυρός· καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὅμοιοι
 χαλκοκλιβάνῳ, ὡς ἐν καμίνῳ " πετυρωμένοι καὶ ἡ
 16 φωνὴ αὐτοῦ ὡς φωνὴ ὑδάτων πολλῶν· καὶ ἔχων ἐν
 τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ χεὶρὶ ἑπτὰ ἀστέρας ἑπτὰ· καὶ ἐκ τοῦ στό-
 ματος αὐτοῦ ῥομφαία δίστομος ὅξαια ἐκπορευομένη·
 καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ, ὡς ὁ ἥλιος φαίνει ἐν τῇ δυνάμει
 17 αὐτοῦ. Καὶ ὅτε εἶδον αὐτὸν, ἔπεσα πρὸς τοὺς πόδας
 αὐτοῦ ὡς νεκρός· καὶ ἔθηκε τὴν δεξιάν αὐτοῦ " ἐπ'
 ἐμὲ, λέγων ^{III}. Μὴ φοβοῦ· ἐγώ εἰμι ὁ πρῶτος καὶ ὁ
 18 ἔσχατος, καὶ ὁ ζῶν· καὶ ἐγενόμην νεκρός, καὶ ἰδοὺ
 ζῶν εἰμὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων· καὶ ἔχω τὰς
 19 " κλεῖς τοῦ θανάτου καὶ τοῦ ᾗδου. Γράψον· οὖν ἃ
 εἶδες, καὶ ἃ εἰσὶ, καὶ ἃ μίλλει γίνεσθαι μετὰ ταῦτα·
 20 τὸ μυστήριον τῶν ἑπτὰ ἀστέρων ὧν εἶδες ἐπὶ τῆς
 δεξιᾶς μου, καὶ τὰς ἑπτὰ λυχνίας τὰς χρυσᾶς". Οἱ
 ἑπτὰ ἀστέρες, ἄγγελοι τῶν ἑπτὰ ἐκκλησιῶν εἰσὶ καὶ
 " αἱ λυχναὶ αἱ ἑπτὰ, ἑπτὰ ἐκκλησίαι εἰσὶ.
 2 Τῷ ἀγγέλῳ " τῆς " ἐν Ἐφῶσιν ἐκκλησίας γράψον·
 Ἰάδε λέγει ὁ κρατῶν τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας ἐν τῇ δεξιᾷ
 αὐτοῦ, ὁ περιπατῶν ἐν μέσῳ τῶν ἑπτὰ λυχνῶν τῶν
 2 χρυσῶν· Οἶδα τὰ ἔργα σου, καὶ τὸν πόπον σου, καὶ
 τὴν ὑπομονήν σου, καὶ ὅτι οὐ δύνῃ βαστάσαι κακούς·
 καὶ " ἐπείρασας τοὺς λέγοντας ἑαυτοὺς ἀποστόλους

13. ἑπτὰ " ὁμοίωμα ^{III} υἱὸν ^{III} μαζοῖς

14. r. ὡσεὶ 15. Conject. χαλκοκλιβάνῳ, " πετυρωμένοι· 17. r. ἐπέθηκε " † χεῖρα ^{III} † μοι·

18. † ἀμήν· " κλεῖδας 19. r. om. οὖν 20. add. ταῦτα εἰσὶν " r. αἱ ἑπτὰ λυχναὶ αἷ εἶδες, ἑπτὰ

1. Ὡτῷ " Ἐφῶσινης 2. † σου, " r. ἐπειράσας τοὺς φάσκοντας εἶναι ἀποστόλους·

ἵ" εἶναι, καὶ οὐκ εἰσὶ· καὶ εὗρες αὐτοὺς ψευδεῖς· καὶ 3
 ὑπομονὴν ἔχεις, καὶ ἑβάστασας ἵ" διὰ τὸ ὄνομά μου,
 καὶ οὐκ ἐκοπίασας. Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι τὴν 4
 ἀγάπην σου τὴν πρώτην ἀφῆκας. Μνημόνευε οὖν 5
 πόθεν ἐπέτωκας, καὶ μετανοήσον, καὶ τὰ πρῶτα ἐρ-
 γασάησον· εἰ δὲ μὴ, ἔρχομαί σοι ἑταχύν, καὶ ποιήσω
 τὴν λυχνίαν σου ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς, ἵαν μὴ μετα-
 νοήσης. Ἀλλὰ τοῦτο ἔχεις, ὅτι μισοῖς τὰ ἔργα τῶν 6
 Νικολαϊτῶν, ἃ καὶ γὰρ μισῶ. Ὁ ἔχων οὖς, ἀκου 7
 αὐτῶν τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις· Τῷ νικῶντι
 δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὃ ἐστὶν
 ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ Θεοῦ ἵ" μου.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σμυρῇ ἐκκλησίας γρά- 8
 ψον· Τάδε λέγει ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἰσχυρός, ὃς ἐγένετο
 νεκρός, καὶ ἔζησεν· Οἶδά σου τὰ ἔργα, καὶ τὴν θλί- 9
 ψιν, καὶ τὴν πτωχείαν, (ἵ" ἀλλὰ πλούσιος εἶ,) καὶ τὴν
 βλασφημίαν ἵ" ἐκ τῶν λεγόντων Ἰουδαίους εἶναι ἐαυ-
 τοὺς, καὶ οὐκ εἰσὶν, ἀλλὰ συναγωγὴ τοῦ σατανᾶ.
 Ἰ" Μηδὲν φοβοῦ ἃ μέλλεις πάσχειν ἰδοὺ ἵ", μέλλει βα- 10
 λῆν ὁ διάβολος ἐξ ὑμῶν εἰς φυλακὴν, ἵνα πειρα-
 σθῇτε· καὶ ἔξετε θλίψιν ἵ" ἡμερῶν δέκα. Γίνου πι-
 στὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοι τὸν στέφανον τῆς
 ζωῆς. Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέ- 11
 γει ταῖς ἐκκλησίαις· Ὁ νικῶν οὐ μὴ ἀδικηθῇ ἐκ τοῦ
 θανάτου τοῦ δευτέρου.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Περγᾶ ἐκκλησίας γρά- 12
 ψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὴν ρομφαίαν τὴν δίστομον

2. ἵ" εἶναι, 3. γ. ἐβάστασας, καὶ ὑπομονὴν ἔχεις,
 καὶ διὰ τὸ ὄνομά μου πεκοπίσας, καὶ οὐ κέρμη-
 κας. Ἀλλ' ἵ" ἐβάπτισας ἵ" add. με. f. αὐτοὺς
 5. γ. ἐκπέτωκας, ἵ" ἑταχύν, 7. γ. μίσῳ τοῦ πα-
 ραδείσου ἵ" γ. om. μου. 8. γ. ἐκκλησίας Σμυρ-
 ναίων 9. ἵ" τὰ ἔργα, καὶ ἵ" γ. πλούσιος δὲ, καὶ
 ἵ" γ. om. ἐκ 10. ὩΜὴ ἵ" add. δὲ, ἵ" ἡμέρας.

- 13 τὴν ὀξεῖαν· Οἶδα ' τὰ ἔργα σου, καὶ τοῦ κατοικεῖς, ὅπου ὁ θρόνος τοῦ σατανᾶ· καὶ κρατεῖς τὸ ὄνομά μου, καὶ οὐκ ἤρησεν τὴν πίστιν μου, " καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις " ἐν αἷς ' Ἀντίπας ὁ μάρτυς μου ὁ πιστὸς, " ὃς ἀπε-
 14 πτάνθη παρ' ὑμῖν, ὅπου ὁ σατανᾶς κατοικεῖ. ' Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ ὀλίγα, ὅτι ἔχεις ἐκεῖ κρατοῦντας τὴν διδαχὴν Βαλαὰμ, ὃς ' ἐδίδασκε " τῇ Βαλακ βασιεῖν σκάνδαλον ἐνώπιον τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ, φαγεῖν εἶδα-
 15 λούτα καὶ πορνεῦσαι. Οὕτως ἔχεις καὶ σὺ κρατοῦν-
 16 τας τὴν διδαχὴν τῶν Νικολαϊτῶν ὁμοίως. Μετανόη-
 17 μετ' αὐτῶν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ στόματός μου. ' Οἱ ἔχον οὗς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλη-
 σίαις· Τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ τοῦ μάννα τοῦ πε-
 ρυμμένου, καὶ δώσω αὐτῷ ψῆφον λευκὴν, καὶ ἐπὶ τὴν ψῆφον ὄνομα καινὸν γεγραμμένον, ὃ οὐδεὶς " οἶδεν εἰ μὴ ὁ λαμβάνων.
 18 Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν ' Θυατείροις ἐκκλησίας γρά-
 ψον· Τάδε λέγει ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ἔχων τοὺς ὀφθαλ-
 μούς αὐτοῦ ὡς φλόγα πυρός, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ
 19 ὅμοιοι χαλκοῖς· Οἶδά σου ' τὰ ἔργα, καὶ τὴν ἀγάπην, καὶ τὴν πίστιν, καὶ τὴν διακονίαν, καὶ τὴν ὑπομονὴν σου, καὶ τὰ ἔργα σου " τὰ ἔσχατα " πλείονα
 20 τῶν πρώτων. ' Ἀλλ' ἔχω κατὰ σοῦ, ὅτι " ἀφεῖς τὴν γυναῖκά " σου ' Ἰεζάβελ, " ἣ λέγουσα ἑαυτὴν προφη-
 σιν, " καὶ διδάσκει καὶ πλανᾷ τοὺς ἐμους δούλους,

13. → τὰ ἔργα σου, καὶ " καὶ " ἐν *Al. om.*
 ἐν αἷς ' ἀντίπας " *om. ὃς* 14. Ὡς ἐδίδαξε " *r. τὸν*
Al. ἐν τῷ 15. *r. ὁ μισῶ. Al. ὁμοίως, ὁ μισῶ. Al.*
 Ὅμοίως μετανόησον, εἰ 16. *r. om. οὖν* 17. † φα-
 γεῖν ἀπὸ " *r. ἔγνω* 18. Θυατείραις *f. Θυατίρην*
 19. → τὰ ἔργα, καὶ " † καὶ " πλείονα *Al. χεί-
 ρονα* 20. † ὀλίγα, *Al. πολὺ, " r. ἕως Al. ἀφίης f.*
 ἀφῆκας " *r. → σου* † *r. Ἰεζαβήλ, " r. τὴν λέγου-
 σαν Al. ἣ λέγει " r. διδάσκειν καὶ πλανᾶσθαι*

πορνεῦσαι καὶ φαγεῖν εἰδωλόθυτα. Καὶ ἶδον αὐτῇ 21
 χρόνον ἵνα μετανοήσῃ, καὶ οὐ θέλει μετανοῆσαι ἐκ
 τῆς πορνείας αὐτῆς. Ἴδου, βάλλω αὐτὴν εἰς κλίνην, 22
 καὶ τοὺς μοιχεύοντας μετ' αὐτῆς εἰς θλίψιν μεγάλην,
 ἵαν μὴ μετανοήσωσιν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῆς, καὶ τὰ 23
 τέκνα αὐτῆς ἀποκτενῶ ἐν θανάτῳ· καὶ γινώσκονται πᾶ-
 σοι αἱ ἐκκλησίαι, ὅτι ἐγὼ εἰμι ὁ ἔρευνῶν νεφροὺς καὶ
 καρδίας· καὶ δώσω ὑμῖν ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα ὑμῶν.
 Ἔμιν δὲ λέγω, τοῖς λοιποῖς τοῖς ἐν Θυατείροις, ὅσοι 24
 οὐκ ἔχουσι τὴν διδαχὴν ταύτην, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν
 τὰ βάθια τοῦ σατανᾶ (ὡς λέγουσιν). Οὐ βαλῶ
 ἐφ' ὑμᾶς ἄλλο βάρος· πλην ὃ ἔχετε, κρατήσατε ἄχρι 25
 οὗ ἃν ἤξω. Καὶ ὁ νικῶν, καὶ ὁ τηρῶν ἄχρι 26
 τέλους τὰ ἔργα μου, δώσω αὐτῷ ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν
 ἐθνῶν· καὶ ποιμανεῖ αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ, ὡς τὰ 27
 σκεύη τὰ κεραμικὰ· συντρίβεται, ὡς καὶ γὰρ εἴληφα
 παρὰ τοῦ πατρὸς μου· καὶ δώσω αὐτῷ τὸν ἀστῆρα 28
 τὸν πρωϊνόν. Ὁ ἔχων ὄψις, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα 29
 λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας γρά- 3
 ψον· Τάδε λέγει ὁ ἔχων τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ θεοῦ,
 καὶ τοὺς ἑπτὰ ἀστέρας· Οἶδά σου τὰ ἔργα, ὅτι ὅσοι
 μα ἔχεις ὅτι ζῆς, καὶ νεκρὸς εἶ. Γίνου γρηγορῶν, 2
 καὶ στήρισον τὰ λοιπὰ ἃ ἔμελλον ἀποθανεῖν· οὐ
 γὰρ εὗρηκά σου τὰ ἔργα πεπληρωμένα ἐνώπιον τοῦ
 θεοῦ μου. Μνημόνευε οὖν πῶς εἴληφας καὶ ἤκου- 3
 σας, καὶ τήρει, καὶ μετανόησον. Ἐὰν οὖν μὴ γρηγο-
 ρήσῃς, ἤξω ἐπὶ σε ὡς κλέπτης, καὶ οὐ μὴ γνώ- 3

21. r. ἐκ τῆς πορνείας αὐτῆς, καὶ οὐ μετενόησεν.

22. † ἐγὼ ἢ r. αὐτῶν, 23. αὐτοῦ. 24. r. καὶ

λοιποῖς ἢ † καὶ ἢ r. βάθη ἢ βάλλω 25. ἀνοί-

ξω. 27. Ὑσυντρίβησεται, 1. † τὸ ἢ καὶ 2. r. στή-

ριζον ΑΙ. τήρησον ἢ r. μέλλει ἀποθανεῖν ΑΙ.

Ὑμέλλεις ἀποβάλλειν ἢ r. om. μου 3. † καὶ

ἤκουσας, καὶ τήρει, ἢ → ἐπὶ σε ἢ γνώση

- 4 ποίαν ὄραν ἤξω ἐπὶ σε. Ἰ' Ἀλλ' ἔχεις ὀλίγα ὀνόματα
 "ἐν Σάρδεσιν, ἃ οὐκ ἐμόλυναν τὰ ἱμάτια αὐτῶν
 καὶ περιπατήσουσι μετ' ἐμοῦ ἐν λευκοῖς, ὅτι ἄξιοί
 5 εἰσιν. Ὁ νικῶν, οὗτος περιβαλεῖται ἐν ἱματίοις
 λευκοῖς· καὶ οὐ μὴ ἐξαλείψω τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐκ τῆς
 βίβλου τῆς ζωῆς, καὶ "ὁμολογήσω τὸ ὄνομα αὐτοῦ
 ἐνώπιον τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων
 6 αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει
 ταῖς ἐκκλησίαις.
 7 Καὶ τῶ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκκλησίας
 γράψον· Τάδε λέγει ὁ ἅγιος, ὁ ἀληθινός, ὁ ἔχων τὴν
 "κλεῖν τοῦ "Δαυὶδ· ὁ ἀνοίγων, καὶ οὐδεὶς "κλείει
 8 καὶ κλείει, καὶ οὐδεὶς ἀνοίγει· Οἶδά σου τὰ ἔργα·
 ἰδοὺ, δίδωκα ἐνώπιόν σου θύραν ἀνεωγμένην, ἣν
 οὐδεὶς δύναται κλείσαι αὐτήν· ὅτι "μικρὰν ἔχεις δύνα-
 μιν, καὶ ἐτήρησάς μου τὸν λόγον, καὶ οὐκ ἠρνήσω
 9 τὸ ὄνομά μου. Ἰδοὺ, δίδωμι ἐκ τῆς συναγωγῆς τοῦ
 σατανᾶ τῶν λεγόντων ἑαυτοὺς Ἰουδαίους εἶναι, καὶ
 οὐκ εἰσιν, ἀλλὰ ψεύδονται· ἰδοὺ, ποιήσω αὐτοὺς, ἵνα
 "ἤξωσι καὶ "προσκυνήσωσιν ἐνώπιον τῶν ποδῶν σου,
 10 καὶ "γινῶσιν, ὅτι "ἐγὼ ἠγάπησά σε· ὅτι ἐτήρησας
 τὸν λόγον τῆς ὑπομοιῆς μου, καὶ γὰρ σὲ τηρήσω ἐκ τῆς
 ὥρας τοῦ πειρασμοῦ τῆς μελλούσης ἐρχεσθαι ἐπὶ τῆς
 αἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς
 11 γῆς. Ἔρχομαι ταχύ· κράτει ὃ ἔχεις, ἵνα μηδεὶς λα-
 12 βῇ τὸν στίφασόν σου. Ὁ νικῶν, ποιήσω αὐτὸν
 στύλον ἐν τῇ "ναῷ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ ἔξω οὐ μὴ
 ἐξέλθῃ ἔτι· καὶ γράψω ἐπ' αὐτὸν τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ

4. r. om. Ἰ' Ἀλλ' "† καὶ 5. οὕτως "r. ἐξομολογή-
 σομαι 7. r. κλειῖδα "ἄδου "κλείσει αὐτήν, εἰ
 μὴ ὁ ἀνοίγων, (al. add. καὶ κλείων,) καὶ οὐδεὶς ἀνοί-
 ζει· 8. r. καὶ "add. οὐ 9. ~ ἤξουσιν "ὑπρος-
 κυνήσουσιν "γνώση, "ἐγὼ 11. † Ἰδοὺ
 12. r. λαβῇ

μου, καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως τοῦ Θεοῦ μου, τῆς
 καινῆς Ἱερουσαλὴμ, ἡ καταβαίνουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 ἀπὸ τοῦ Θεοῦ μου, καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ καινόν. Ὁ 13
 ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦμα λέγει ταῖς ἐκκλη-
 σίαις.

Καὶ τῷ ἀγγέλῳ τῆς ἐν Λαοδικείᾳ ἐκκλησίας γρά- 14
 ψον· Τάδε λέγει ὁ Ἀμὴν, ὁ μάρτυς ὁ πιστὸς καὶ ἀλη-
 θινός, ἡ ἀρχὴ τῆς κτίσεως τοῦ Θεοῦ· Οἶδά σου τὰ 15
 ἔργα, ὅτι οὔτε ψυχρὸς εἶ, οὔτε ζεστός· ὀφείλον ψυ-
 χρὸς ἦς, ἢ ζεστός. Οὕτως, ὅτι χλιαρὸς εἶ, καὶ 16
 οὔτε ζεστός οὔτε ψυχρὸς, μέλλω σε ἐμίσαι ἐκ τοῦ
 στόματός μου. Ὅτι λέγεις· Ὅτι πλούσιος εἰμὶ, καὶ 17
 πεπλούτηκα, καὶ οὐδενὸς χρείαν ἔχω, καὶ οὐκ οἶ-
 δαί, ὅτι σὺ εἶ ὁ ταλαίπωρος καὶ ὁ ἐλεεινός, καὶ
 πτωχός καὶ τυφλὸς καὶ γυμνός· συμβουλεύω σοι ἀγο- 18
 ράσαι παρ' ἐμοῦ χρυσίον πεπυρωμένον ἐκ πυρὸς, ἵνα
 πλουτήσῃς· καὶ ἱμάτια λευκὰ, ἵνα περιβάλῃ, καὶ μὴ
 φανεραῖ ἢ αἰσχύνῃ τῆς γυμνότητός σου· καὶ ἡ πολ-
 λούριον, ἡ ἐγγχεῖσαι τοὺς ὀφθαλμούς σου, ἵνα βλέπῃς.
 Ἐγὼ ὅσους ἐὰν φιλῶ, ἐλέγχω καὶ παιδεύω· Ὁ 19
 σὺ οὖν καὶ μετανόησον. Ἰδοὺ, ἔστηκα ἐπὶ τὴν θύραν, 20
 καὶ κρούω· ἐὰν τις ἀκούσῃ τῆς φωνῆς μου, καὶ ἀνοί-
 ξῃ τὴν θύραν, εἰσελεύσομαι πρὸς αὐτόν, καὶ δειπνή-
 σω μετ' αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς μετ' ἐμοῦ. Ὁ νικῶν, 21
 δώσω αὐτῷ καθίσαι μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ θρόνῳ μου, ὥς
 καὶ γὰρ ἐνίκησα, καὶ ἐκάθισα μετὰ τοῦ πατρός μου ἐν
 τῷ θρόνῳ αὐτοῦ. Ὁ ἔχων οὖς, ἀκουσάτω τί τὸ πνεῦ- 22
 μα λέγει ταῖς ἐκκλησίαις.

Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ, θύρα ἀνεμνημένη ἐν 4
 τῷ οὐρανῷ, καὶ ἡ φωνὴ ἡ πρώτη, ἣν ἤκουσα ὡς σάλ-

12. r. ἡ καταβαίνει 14. r. ἐκκλησίας Λαοδικείων
 15. r. εἴης ὁ 17. → Ὅτι Ὁ οὐδὲν ὁ r. om. ὁ
 18. πολλύριον, r. ἐγγχεῖσον Al. ἵνα ἐγγχεῖσῃ
 19. ~ ζήλευς 20. ~ καὶ εἰσελεύσομαι

πιγγος λαλούσης μετ' ἐμοῦ, ἴλεγον· Ἀνάβα ὧδε, καὶ
 2 δεῖξω σοι ἃ δεῖ γενέσθαι ἑκτὰ ταῦτα. Καὶ εὐθέως
 ἐγενόμην ἐν πνεύματι· καὶ ἰδοὺ, θρόνος ἔκειτο ἐν τῷ
 3 οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενος· καὶ ὁ καθή-
 μενος ὅμοιος ὁράσει λίθῳ ἰάσπιδι καὶ ἰσάρδιῳ· καὶ
 ἱρις κυκλόθεν τοῦ θρόνου ὅμοιος ὁράσει σμαραγδίνῳ.
 4 Καὶ κυκλόθεν τοῦ θρόνου θρόνοι εἰκοσιτέσσαρες· καὶ
 ἐπὶ τοὺς ἑξήκοντα ἑξήκοντα θρόνους πρεσβυτέρους κα-
 5 θημένους, περιβεβλημένους ἐν ἱματίοις λευκοῖς, καὶ
 ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν στεφάνους χρυσοῦς. Καὶ
 ἐκ τοῦ θρόνου ἐκταρεῖνται ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ
 βρονταί· καὶ ἑπτὰ λαμπάδες πυρὸς καιόμεναι ἐνώπιον
 τοῦ θρόνου, αἷ ἴσιν τὰ ἑπτὰ πνεύματα τοῦ Θεοῦ.
 6 καὶ ἐνώπιον τοῦ θρόνου ὡς θάλασσα ὑαλίνῃ, ὁμοία
 κρυστάλλῳ· καὶ ἐν μέσῳ τοῦ θρόνου καὶ κύκλῳ τοῦ
 θρόνου τέσσαρα ζῶα γέμοντα ὀφθαλμῶν ἑμπροσθεν
 7 καὶ ὀπίσθεν. Καὶ τὸ ζῶον τὸ πρῶτον ὅμοιον λέοντι,
 καὶ τὸ δεύτερον ζῶον ὅμοιον μόσχῳ, καὶ τὸ τρίτον
 ζῶον ἔχον τὸ πρόσωπον ἀνθρώπου, καὶ τὸ τέταρτον
 8 ζῶον ὅμοιον ἀετῷ πτερομένῳ. Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα,
 ἐν καθ' ἐν αὐτῶν ἔχον ἀνὰ πτέρυγας ἕξ, κυκλόθεν
 καὶ ἔσωθεν γέμουσιν ὀφθαλμῶν· καὶ ἀνάπαυσιν
 οὐκ ἔχουσιν ἡμέρας καὶ νυκτός, λέγοντες· Ἅγιος,
 ἅγιος, ἅγιος κύριος ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ὢν
 9 καὶ ὁ ὢν καὶ ὁ ἐρχόμενος. Καὶ ὅταν δώσωσι τὰ

1. γ. λέγουσα. ἑκτὰ ταῦτα εὐθέως 2. ἑκτὰ
 3. καὶ ὁ καθήμενος ἑξήκοντα ἑξήκοντα ἑξήκοντα
 γ. ὁμοία ΑΙ. ὁμοίως ὁράσεις σμαραγδίνων.
 4. πδ. θρόνους πρεσβυτέρους ἑξήκοντα τοὺς ἑξήκοντα
 5. ὁ θρόνου αὐτοῦ, καὶ τὰ ΑΙ. → τὰ 6. γ. σμ. ὡς
 σμ. καὶ κύκλῳ τοῦ θρόνου 7. γ. ὡς ἄνθρωπος,
 ΑΙ. ὡς ἀνθρώπου, 8. γ. σμ. τὰ γ. καθ' ἐαυ-
 τὸ εἶχον ΑΙ. ὁ καθ' ἐν ἔχον γ. ἔχον σμ. καὶ ἔσω-
 θεν ΑΙ. καὶ ἔσωθεν καὶ ἔσωθεν γ. γέμοντα
 γ. λέγοντες ἅγιος novies repetitur. ὁ ὢν καὶ
 ὁ ὢν 9. ὁ δώσει γ. δώσωσι

ζῶα δόξαν καὶ τιμὴν καὶ εὐχαριστίαν τῇ καθήμενῃ
ἐπὶ τοῦ θρόνου, τῇ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰ-
ώνων, πεισύνονται οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἐνώπιον 10
τοῦ καθήμενου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ " προσκυνήσουσι
τῇ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, καὶ βαλοῦσι
τοὺς στεφάνους αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγον-
τες· Ἄξιός ἐστίν, κύριε, λαβεῖν τὴν δόξαν καὶ τὴν τι- 11
μὴν καὶ τὴν δόξαν· ὅτι σὺ ἔκτισας " τὰ πάντα, καὶ
διὰ τὸ θέλημά σου " ἦσαν, καὶ ἐκτίσθησαν.

Καὶ εἶδον ἐπὶ τὴν δεξιὰν τοῦ καθήμενου ἐπὶ τοῦ θρόνου βιβλίον γεγραμμένον ἑσῶθεν καὶ ὀπισθεν, κα-
τασφραγισμένον σφραγίσιν ἑπτὰ. Καὶ εἶδον ἄγγελος 2
ἰσχυρὸν, κηρύσσοντα ἕν φωνῇ μεγάλῃ· Τίς ἔστιν
ἄξιός ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον, καὶ λῦσαι τὰς σφραγίδας
αὐτοῦ; Καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἐν τῷ οὐρανῷ, οὐδὲ ἐπὶ 3
τῆς γῆς, οὐδὲ ὑποκάτω τῆς γῆς, ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον,
οὐδὲ βλέπειν αὐτό. Καὶ ἔγὼ ἔκλαιον " πολλὰ, ὅτι 4
οὐδεὶς ἄξιός εὐρέθη ἀνοῖξαι " τὸ βιβλίον, οὔτε βλέ-
πειν αὐτό. Καὶ εἷς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων λέγει μοι· 5
Μὴ κλαῖς· ἰδοὺ, ἐνίκησεν ὁ λέων ὁ ἐκ τῆς φυλῆς
Ἰούδα, ἡ ρίζα Δαυὶδ, " ἀνοῖξαι τὸ βιβλίον καὶ " τὰς
ἑπτὰ σφραγίδας αὐτοῦ. Καὶ εἶδον ἕν μίσην τοῦ 6
θρόνου καὶ τῶν τεσσαρῶν ζώων, καὶ ἐν μέσῳ τῶν
πρεσβυτέρων, ἄρνιον ἱσταπὸς ὡς ἑσφαγμένον, ἔχον
κέρατα ἑπτὰ, καὶ ὀφθαλμοὺς ἑπτὰ, " οἱ εἰσι τὰ ἑπτὰ
πνεύματα τοῦ Θεοῦ " τὰ ἀποσταλμένα εἰς πᾶσαν τὴν
γῆν. Καὶ ἦλθε καὶ εἴληφε τὸ βιβλίον ἐκ τῆς δεξιᾶς 7

10. *om.* τοῦ καθήμενου ἐπὶ " προσκυνήσουσι . . .
βάλλουσι 11. ὁ κύριος καὶ ὁ Θεὸς ἡμῶν, *Al.* *prae-*
terea add. ὁ ἅγιος, " *om.* τὰ " *r.* εἰσι, 1. ἑσῶθεν,
καὶ ὀπισθεν *Al.* ἑσῶθεν καὶ ἔξωθεν 2. *r. om.* ἐν
" ἔστιν 3. Ἐν οὐρανῷ ἄνω, 4. *om.* ἐγὼ " ἔκλαιον,
" † καὶ ἀναγῶμαι 5. † ὦν " ὡς ἀνοίγων " † λῦ-
σαι 6. † καὶ ἰδοὺ, " ἑσφαγισμένον, " ἔκλαιον
" ὡς ἀποστελλόμενα 7. † τὸ βιβλίον

- 8 τοῦ καθήμενου ἐπὶ τοῦ θρόνου. Καὶ ὅτε ἔλαβεν τὸ βιβλίον, τὰ τέσσαρα ζῶα καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ ἁγίου, ἔχοντες ἑκαστος
 9 ἑκάστην, καὶ φιάλας χρυσᾶς γεμούσας θυμιαμάτων, αἳ εἰσιν αἱ προσευχαὶ τῶν ἁγίων· καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν καινὴν, λέγοντες· Ἄξιός ἐστι λαβεῖν τὸ βιβλίον, καὶ ἀνοῖξαι τὰς σφραγίδας αὐτοῦ· ὅτι ἰσφάγης, καὶ ἡγόρῃσας τῷ θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ ἁίματί σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους, καὶ ἐποίησας
 10 αὐτούς τῷ θεῷ ἡμῶν βασιλεῖς καὶ ἱερεῖς, καὶ βασιλεύσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς. Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα φωνὴν ἀγγέλων πολλῶν· κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν ζώων καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν μυριάδες μυριάδων, καὶ χιλιάδες χιλιάδων· λέγοντες φωνῇ μεγάλῃ· Ἄξιόν ἐστι τὸ ἅγιον τὸ ἰσφαγμένον λαβεῖν τὴν δύναμιν καὶ πλεῖστον καὶ σοφίαν
 13 καὶ ἰσχὺν καὶ τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν. Καὶ πᾶν κτίσμα ὃ ἐστὶν ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ὑποκάτω τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τῆς θαλάσσης ἃ ἐστὶ, καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα, ἤκουσα λέγοντας· Τῷ καθήμενῳ ἐπὶ τοῦ θρόνου καὶ τῷ ἁγίῳ ἡ εὐλογία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων· Καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα ἔλεγον· Ἀμήν καὶ αἱ πρεσβύτεροι ἔπεσαν καὶ προσεκύνησαν.
 6 Καὶ εἶδον ὅτε ἦνοιξε τὸ ἁγίον· μίαν ἐκ τῶν ἑπτὰ σφραγίδων, καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἐκ τῶν τεσσαρέων

8. καθήμενον, 9. → ἡμᾶς 10. r. ἡμᾶς Ὡ βασιλείαν
 Ὡ r. βασιλεύσουσιν 11. add. ὥς Ὡ r. κυκλόθεν
 Ὡ om. καὶ ἦν . . . μυριάδων, 13. om. ὃ ἐστὶν Al.
 ἐστὶν Ὡ r. ἐν τῇ γῇ Ὡ om. καὶ ὑποκάτω τ. γῆς,
 Ὡ τὰ ἐν αὐτοῖς, πάντα ἤκουσα Ὡ λέγοντα·
 Ὡ add. ἀμήν. 14. Ὡ λέγοντα· Ὡ add. τὸ Ὡ † εἰκοσιτέσσαρες Ὡ † ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.
 1. ὅτι Ὡ r. om. ἑπτὰ

ζώων λέγοντος, ὡς ^{'''} φωνὴ βροντῆς· Ἔρχου ^{'''} καὶ ἴδε. ² Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' ^{''} αὐτὸν ἔχων τόξον· καὶ ἐδόθη αὐτῷ στίφη-
 ρος, καὶ ἐξῆλθε νικῶν, καὶ ἵνα νικῇσῃ. Καὶ ὅτε ³
 ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν δευτέραν, ἤκουσα τοῦ δευ-
 τέρου ζώου λέγοντος· Ἔρχου· Καὶ ἐξῆλθεν ἄλλος ⁴
 ἵππος ['] πυρρός· καὶ τῷ καθήμενῳ ἐπ' ^{''} αὐτὸν ἐδόθη
 αὐτῷ λαβεῖν τὴν εἰρήνην ^{'''} ἐκ τῆς γῆς, ^{'''} καὶ ἵνα
 ἀλλήλους σφάζωσι· καὶ ἐδόθη αὐτῷ μάχαιρα μεγά-
 λη. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τρίτην, ⁵
 ἤκουσα τοῦ τρίτου ζώου λέγοντος· Ἔρχου ['] καὶ ἴδε.
^{''} Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος μέλας, καὶ ὁ καθήμενος
 ἐπ' ^{'''} αὐτὸν ἔχων ζυγὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. Καὶ ἤκου- ⁶
 σα ['] φωνὴν ἐν μίσθῳ τῶν τεσσάρων ζώων λέγουσαν·
 Χοῖνιξ σίτου δηναρίου, καὶ τρεῖς χοίνικες ^{''} κριθῆς
 δηναρίου· καὶ τὸ ἔλαιον καὶ τὸν οἶνον μὴ ἀδική-
 σης. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν τετάρτην, ⁷
 ἤκουσα ['] τοῦ τετάρτου ζώου ^{''} λέγοντος· Ἔρχου ^{'''} καὶ
 ἴδε. ^{''} Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ ἵππος χλωρός, καὶ ὁ καθί- ⁸
 μενος ἐπάνω αὐτοῦ, ὄνομα αὐτῷ ὁ Θάνατος· καὶ ὁ
 ἄδης ἠκολούθει ^{''} μετ' αὐτοῦ· καὶ ἐδόθη ^{'''} αὐτῷ ἐξου-
 σία ἐπὶ τὸ τέταρτον τῆς γῆς, ἀποκτεῖναι ἐν ῥομφαίᾳ
 καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, καὶ ὑπὸ τῶν θηρίων
 τῆς γῆς. Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν πέμπτην σφραγίδα, ⁹
 εἶδον ὑποκάτω τοῦ θυσιαστηρίου τὰς ψυχὰς τῶν ἐσφα-
 γμένων διὰ τὸν λόγον τοῦ θείου, καὶ διὰ τὴν ['] μαρτυ-

1. ^{'''} r. φωνῆς ^{'''} r. καὶ βλέπει. Al. → καὶ ἴδε.
2. ⇨ Καὶ εἶδον, ^{''} r. αὐτῷ 3. r. add. καὶ βλέπει.
4. πυρός· ^{''} r. αὐτῷ ^{'''} r. ἀπὸ Al. ⇨ ἐκ ^{'''} ⇨ καὶ
5. r. καὶ βλέπει. Al. → καὶ ἴδε. ^{''} ⇨ Καὶ εἶδον,
- ^{'''} r. αὐτῷ 6. add. ὡς ^{''} κριθῶν, 7. † φωνὴν
- ^{''} r. λέγουσαν· ^{'''} r. καὶ βλέπει. Al. → καὶ ἴδε.
8. ⇨ Καὶ εἶδον, ^{''} Ὁ αὐτῷ· ^{'''} r. Ὁ αὐτοῖς 9. ἐκ-
 κλησίαν

- 10 ρίαν " ἣν εἶχον· καὶ ἔκραξαν φωνῇ μεγάλῃ, λέγον-
 τες· Ἐως ποῦτε, ὁ δεσπότης ὁ ἅγιος καὶ ἀληθινός, οὐ
 κρίνεις καὶ ἐκδικεῖς τὸ αἷμα ἡμῶν " ἀπὸ τῶν κατοι-
 11 κούντων ἐπὶ τῆς γῆς; Καὶ ἰδόθη " αὐτοῖς " στολὴ
 λευκὴ, καὶ ἐρρίβη αὐτοῖς, ἵνα ἀναπαύσωνται ἔτι χρό-
 νον^{'''}, ἕως " πληρώσωσι καὶ οἱ σύνδουλοι αὐτῶν καὶ
 οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν, " αἱ μέλλοντες ἀποκτείνεσθαι ὡς
 12 καὶ αὐτοί. Καὶ ἑίδον ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν
 ἕκτην, καὶ " σεισμὸς μέγας ἐγένετο, καὶ ὁ ἥλιος μέ-
 λας ἐγένετο ὡς σάκκος τρίχινος, καὶ ἡ σελήνη " ὅλη
 13 ἐγένετο " ὡς αἷμα, καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔπε-
 σαν εἰς τὴν γῆν, ὡς συκὴ βάλλει τοὺς ὀλύνθους
 14 αὐτῆς ὑπὸ ἀνέμου μεγάλου σειομένη, καὶ ὁ οὐρανὸς
 ἀπεχωρίσθη ὡς βιβλίον " εἰλισσόμενον, καὶ πᾶν ὄρος
 15 καὶ νῆσος ἐκ τῶν τόπων αὐτῶν ἐκινήθησαν· καὶ οἱ
 βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες καὶ οἱ χιλιάρχοι
 καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ ἰσχυροί, καὶ πᾶς δούλος καὶ
 " πᾶς ἐλεύθερος ἔκρυψαν ἑαυτοὺς εἰς τὰ σπήλαια καὶ
 16 εἰς τὰς πύτρας τῶν ὀρέων, καὶ λέγουσι τοῖς ὄρεσι καὶ
 ταῖς πύτραις· Πίστετε ἐφ' ἡμᾶς, καὶ κρύψατε ἡμᾶς ἀπὸ
 προσώπου τοῦ καθήμενου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ ἀπὸ
 17 τῆς ὀργῆς τοῦ ἁγίου· ὅτι ἦλθεν ἡ ἡμέρα " ἡ μεγάλη
 τῆς ὀργῆς " αὐτοῦ· καὶ τίς δύναται " σταθῆναι;
 7 Καὶ μετὰ " ταῦτα εἶδον τέσσαρας ἀγγέλους ἑστῶ-
 τας ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς γῆς, κρατοῦντας
 τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τῆς γῆς, ἵνα μὴ πνέῃ ἄνεμος

9. " *add.* τοῦ ἁγίου *Al.* *add.* Ἰησοῦ Χριστοῦ

10. *r.* ἔκραζον " *~* ἐκ 11. *r.* ἰδόθησαν " *r.* ἐκά-

στοις *Al.* *~* αὐτοῖς ἐκάστω " *r.* στολαὶ λευκαί,

" *†* μικρόν, " *†* οὗ " *r.* πληρώσονται *Al.* *~* πλη-

ρωθῶσι " *add.* καὶ 12. *om.* εἶδον " *†* ἰδού,

" *r. om.* ὅλη " *'''* εἰς 13. *~* βαλουῖσα 14. *r. om.* ὁ

" εἰλισσόμενος, 15. *r.* δυνατοί, " *~* πᾶς 17. *om.* ἡ με-

γάλη " αὐτῶν " *'''* σταθῆναι; 1. *~* τοῦτο

ἐπὶ τῆς γῆς, μήτε ἐπὶ τῆς θαλάσσης, μήτε ἐπὶ "πάν
 δένδρον. Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἄναβαίνοντα ἀπὸ
 ἀνατολῆς ἡλίου, ἔχοντα σφραγίδα Θεοῦ ζῶντος· καὶ
 ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ τοῖς τέσσαρσιν ἄγγέλοις, οἷς
 ἐδόθη αὐτοῖς ἀδικῆσαι τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, λέ- 3
 γων. Μὴ ἀδικήσητε τὴν γῆν, μήτε τὴν θάλασσαν,
 μήτε τὰ δένδρα, ἄχρις οὗ ὁ σφραγίσωμεν τοὺς δούλους
 τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα 4
 τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐσφραγισμένων, ἑκατὸν τεσσαράκον-
 τα τέσσαρες χιλιάδες ἑσφραγισμένοι ἐκ πάσης φυλῆς
 υἱῶν Ἰσραὴλ· ἐκ φυλῆς Ἰούδα, ἑῷ χιλιάδες ἑσφρα- 5
 γισμένοι· ἐκ φυλῆς Ῥουβὴν, ἑῷ χιλιάδες ἑσφραγισμέ-
 νοι· ἐκ φυλῆς Ἰούδα, ἑῷ χιλιάδες ἑσφραγισμένοι· ἐκ 6
 φυλῆς Ἀσὴρ, ἑῷ χιλιάδες ἑσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς
 Νεφθαλαίμ, ἑῷ χιλιάδες ἑσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Μα-
 νασσή, ἑῷ χιλιάδες ἑσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Συμεὼν, 7
 ἑῷ χιλιάδες ἑσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Λευὶ, ἑῷ χιλιά-
 δες ἑσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ἰσαχάρ, ἑῷ χιλιάδες
 ἑσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ζαβουλὼν, ἑῷ χιλιάδες 8
 ἑσφραγισμένοι· ἐκ φυλῆς Ἰωσήφ, ἑῷ χιλιάδες ἑσφρα-
 γισμένοι· ἐκ φυλῆς Βενιαμὴν, ἑῷ χιλιάδες ἑσφραγι-
 σμένοι. Μετὰ ταῦτα εἶδον, καὶ ἰδοὺ ὄχλος πο- 9
 λὺς, ὃν ἀριθμῆσαι αὐτὸν οὐδεὶς ἠδύνατο, ἐκ παντὸς
 ἔθνους καὶ φυλῶν καὶ λαῶν καὶ γλωσσῶν, ἑστῶτες
 ἐνώπιον τοῦ θρόνου καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου, ἑπι-
 βεβλημένους στολὰς λευκάς, καὶ ἑορίκις ἐν ταῖς
 χερσὶν αὐτῶν· καὶ ἔκραζον φωνῇ μεγάλῃ, λέγον- 10
 τες· Ἡ σωτηρία ἡμῶν ἐν τοῖς ἁγίοις καὶ ἐν τοῖς
 ἀποστόλοις τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀρνίου, καὶ

1. Ὁτι 2. ἡ ἀνάστασις 3. σφραγίζωμεν
 4. ἐσφραγισμένων 5. ἐσφραγισμένοι " 5. 6. 7. 8. De-
 cies = ἐσφραγισμένοι ἐκ τῶν πρῶτων καὶ ἑσπέρων.
 5. Ἰούδα, 9. → αὐτὸν ἑστῶτας ἡ γ. ἐπιβεβλη-
 μένοι ἡ φορέματα 10. γ. κρᾶζοντες ἡ τῶ κα-
 θημένων ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν, καὶ

11 " τοῦ θρόνου, καὶ τῷ ἁγίῳ. Καὶ πάντες οἱ ἄγγελοι
 ἐστῆκεσαν κύκλῳ τοῦ θρόνου καὶ τῶν πρεσβυτέρων
 καὶ τῶν τεσσάρων ζώων, καὶ ἔπεσον ἐνώπιον τοῦ
 θρόνου ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν
 12 τῷ θεῷ, λέγοντες· Ἄμην· ἡ εὐλογία καὶ ἡ δόξα καὶ
 ἡ σοφία καὶ ἡ εὐχαριστία καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ δύναμις
 καὶ ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώ-
 13 νων· Ἄμην. Καὶ ἀπεκρίθη εἰς ἐκ τῶν πρεσβυτέρων,
 λέγων μοι· Οὗτοι οἱ περιβεβλημένοι τὰς στολὰς τὰς
 14 λευκάς, τίνες εἰσὶ, καὶ πόθεν ἦλθον; Καὶ εἶρηκα αὐ-
 τῷ· Κύριε μου, σὺ οἶδας. Καὶ εἶπέ μοι· Οὗτοί εἰσιν
 οἱ ἐρχόμενοι ἐκ τῆς θλίψεως τῆς μεγάλης, καὶ ἔπλυ-
 ναν τὰς στολὰς αὐτῶν, καὶ ἐλεύκαναν " αὐτὰς ἐν τῷ
 15 αἵματι τοῦ ἁγίου. Διὰ τοῦτό εἰσιν ἐνώπιον τοῦ θρό-
 νου τοῦ θεοῦ, καὶ λατρεύουσιν αὐτῷ ἡμέρας καὶ νυ-
 κτὸς ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ὁ καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρό-
 16 νου, σκηνώσει ἐπ' αὐτούς. Οὐ πεινάσουσιν ἔτι, οὐδὲ
 διψήσουσιν ἔτι, οὐδὲ μὴ πῖσῃ ἐπ' αὐτούς ὁ ἥλιος,
 17 οὐδὲ πᾶν καῦμα· ὅτι τὸ ἅγιον τὸ ἀνὰ μέσον τοῦ θρό-
 νου ποιμαίνει αὐτούς, καὶ ὠδηγήσει αὐτούς ἐπὶ " ζωῆς
 πηγὰς ὑδάτων· καὶ ἐξαλείψει ὁ θεὸς πᾶν δάκρυον " ἐκ
 τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

8 Καὶ ὅτε ἤνοιξε τὴν σφραγίδα τὴν ἐβδόμην, ἐγέν-
 2 ητο σιγὴ ἐν τῷ οὐρανῷ ὡς ἡμίμιον. Καὶ
 εἶδον τοὺς ἑπτὰ ἄγγελους, οἱ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐστῆ-
 3 κασι· καὶ ἐδόθησαν αὐτοῖς ἑπτὰ σάλπιγγες. Καὶ ἄλ-
 λος ἄγγελος ἦλθε, καὶ ἐστάθη ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον,
 ἔχων λίβαντον χρυσοῦν· καὶ ἐδόθη αὐτῷ θυμιά-

10. " Ὑτῷ θρόνῳ, 11. γ. Ὑτὸ πρόσωπον 12. om. Ἀμην·

" om. ἁμην. 14. γ. om. μου, " γ. στολὰς αὐτῶν Al.

≡ tuitumque. 16. om. ἔτι, 17. Ὑποιμαίνει . . .

ὠδηγεῖ " γ. ζώσας " γ. Ὑἀπὸ 3. Ὑ τοῦ θυσια-
 στηρίου

ματα πολλά, ἵνα δώσῃ " ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων πάντων ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὸ χρυσοῦν τὸ ἐνώπιον τοῦ θρόνου. Καὶ ἀνέβη ὁ καπνὸς τῶν θυμιαμάτων 4 ' ταῖς προσευχαῖς τῶν ἁγίων ἐκ χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, ἐνώπιον τοῦ θείου. Καὶ εἴληφεν ὁ ἄγγελος ' τὸν λίβα 5 νωτὸν, καὶ ἐγέμισεν αὐτὸν ἐκ τοῦ πυρὸς τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν γῆν· καὶ ἐγένοντο φωναὶ καὶ βρονταὶ καὶ ἀστραπαὶ καὶ σεισμός. Καὶ οἱ ἐπτά 6 ἄγγελοι, ' οἱ ἔχοντες τὰς ἐπτά σάλπιγγας, ἠτοίμασαν ἑαυτοὺς, ἵνα σαλπίσωσι. Καὶ ὁ πρῶτος ' ἐσάλ- 7 πισε, καὶ ἐγένετο χάλαζα καὶ πῦρ μεμιγμένα " ἐν αἵματι, καὶ ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν· " καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη, καὶ τὸ τρίτον τῶν δένδρων κατεκάη, καὶ πᾶς χόρτος χλωρὸς κατεκάη. Καὶ ὁ δεύτε- 8 ρος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ὡς ὄρος μέγα ' πυρὶ καίομενον ἐβλήθη εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο τὸ τρίτον τῆς θαλάσσης, αἷμα· καὶ ἀπέθανε τὸ τρίτον τῶν 9 πτισμάτων ' τῶν " ἐν τῇ θαλάσῃ, τὰ ἔχοντα ψυχάς· καὶ τὸ τρίτον τῶν πλοίων " διεφθάρη. Καὶ ὁ 10 τρίτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἔπαιε ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀστὴρ μέγας καίόμενος ὡς λαμπάς, καὶ ἔπαιε ἐπὶ τὸ τρίτον τῶν ποταμῶν, καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς ' τῶν ὑδάτων. Καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀστέρος λέγεται ' ὁ Ἄψινθος· καὶ 11 " γίνεταί τὸ τρίτον τῶν ὑδάτων εἰς " ἄψινθον· καὶ πολλοὶ " τῶν ἀνθρώπων ἀπέθανον ἐκ τῶν ὑδάτων, ὅτι ἐπιπράνθησαν. Καὶ ὁ τέταρτος ἄγγελος ἐσάλ- 12 πισε, καὶ ἐπλήγη τὸ τρίτον τοῦ ἡλίου καὶ τὸ τρίτον τῆς σελήνης καὶ τὸ τρίτον τῶν ἀστέρων, ἵνα σκοτε-

3. " τὰς προσευχὰς 4. τῶν προσευχῶν 5. τὸ . . .
αὐτὸ 6. r. om. οἱ 7. † ἄγγελος " r. om. ἐν
" r. om. καὶ τὸ τρίτον τῆς γῆς κατεκάη. 8. ≡ πυρὶ
9. ≡ τῶν " om. ἐν τῇ θαλάσῃ, " ≡ διεφθάρησαν.
10. r. om. τῶν 11. r. om. ὁ " ὡς γίνετο " ἀψίν-
θιον " r. om. τῶν

σθῇ τὸ τρίτον αὐτῶν, καὶ ἡ ἡμέρα μὴ φαίνη τὸ τρί-
 13 τον αὐτῆς, καὶ ἡ νύξ ὁμοίως. Καὶ εἶδον, καὶ ἤκουσα
 ἑνὸς ἄιτου πετομένου ἐν μεσουρανήματι, λέγοντος
 φωνῇ μεγάλῃ· Οὐαὶ, οὐαὶ, οὐαὶ " τοῖς κατοικοῦσιν ἐπὶ
 τῆς γῆς, ἐκ τῶν λοιπῶν φωνῶν τῆς σάλπιγγος τῶν
 9 τριῶν ἀγγέλων τῶν μελλόντων σαλπίζειν. Καὶ
 ὁ πέμπτος ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ εἶδον ἀστέρα ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ πετωκόμενα εἰς τὴν γῆν, καὶ ἰδόθη αὐτῷ ἡ
 2 πλεῖς τοῦ φρέατος τῆς ἀβύσσου· καὶ ἤνοιξε τὸ φρέαρ
 τῆς ἀβύσσου. Καὶ ἀνέβη καπνὸς ἐκ τοῦ φρέατος ὡς
 καπνὸς καμίνου " μεγάλης, καὶ ἐσκοτίσθη ὁ ἥλιος καὶ
 3 ὁ ἄρῃ ἐκ τοῦ καπνοῦ τοῦ φρέατος. Καὶ ἐκ τοῦ κα-
 πνοῦ ἐξῆλθον ἀκρίδες εἰς τὴν γῆν, καὶ ἰδόθη αὐταῖς
 4 ἐξουσία ὡς ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ σκορπιοὶ τῆς γῆς· καὶ
 ἐρρίβη αὐταῖς, ἵνα μὴ ἀδικήσωσι τὸν χόρτον τῆς γῆς,
 οὐδὲ πᾶν χλωρὸν, οὐδὲ πᾶν δένδρον, εἰ μὴ τοὺς ἄν-
 θρώπους " οἵτινες οὐκ ἔχουσι τὴν σφραγίδά " τοῦ Θεοῦ
 5 ἐπὶ τῶν μετώπων " αὐτῶν· καὶ ἰδόθη αὐταῖς, ἵνα
 μὴ ἀποκτείνωσιν αὐτοὺς, ἀλλ' ἵνα βασανισθῶσι μῆνας
 πέντε· καὶ ὁ βασανισμὸς αὐτῶν ὡς βασανισμὸς σκορ-
 6 πίου, ὅταν " παίσῃ ἄνθρωπον. Καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις
 ἐκείναις ζητήσουσιν οἱ ἄνθρωποι τὸν θάνατον, καὶ οὐ
 μὴ εὕρῃσουσιν αὐτόν· καὶ ἐπιθυμήσουσιν ἀποθανεῖν,
 7 καὶ φεύζεται ἀπ' αὐτῶν ὁ θάνατος. Καὶ τὰ ὁμοιώ-
 ματα τῶν ἀκρίδων ὅμοια ἵπποις ἡτοιμασμένοις εἰς πό-
 λεμον· καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς στέφανοι " χρυ-
 σοί, καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὡς πρόσωπα ἀνθρώπων,
 8 καὶ εἶχον τρίχας ὡς τρίχας γυναικῶν, καὶ οἱ ὀδόντες
 9 αὐτῶν ὡς λεόντων ἦσαν, καὶ εἶχον θώρακας ὡς θώ-

12. ~ τὸ τρίτον αὐτῆς (f. αὐτῶν) μὴ φανῇ· ἡ ἡμέ-
 ρα καὶ 13. r. ἀγγέλου " ~ τοὺς κατοικοῦντας

2. → καὶ ἤνοιξε ... ἀβύσσου. " ~ καιομένης, 4. † μό-
 νους " → τοῦ Θεοῦ " → αὐτῶν· 5. βασανίσωσι

" πλῆξῃ 7. r. ~ ὅμοιοι χρυσοῖ,

ρακας σιδηροῦς, καὶ ἡ φωνὴ τῶν πτερυγῶν αὐτῶν ὡς
 φωνὴ ἁρμάτων ἵππων πολλῶν τρεχόντων εἰς πόλε-
 μον. Καὶ ἔχουσιν οὐρὰς ὁμοίας σκορπίοις, καὶ ἴκν- 10
 τρα ἦν ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν καὶ ἡ ἐξουσία αὐτῶν
 ἀδικῆσαι τοὺς ἀνθρώπους μῆνας πέντε. Ἔχουσιν 11
 ἐφ' αὐτῶν βασιλεία τὸν ἄγγελον τῆς ἀβύσσου· ὄνομα
 αὐτῷ Ἐβραϊστὶ, Ἀβδαδδάν, καὶ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ
 ὄνομα ἔχει Ἀπολλύων. Ἡ οὐαὶ ἡ μία ἀπῆλθεν· ἰδοὺ, 12
 ἔρχονται ἔτι δύο οὐαὶ μετὰ ταῦτα. Καὶ ὁ ἕκτος 13
 ἄγγελος ἐσάλπισε, καὶ ἤκουσα φωνὴν μίαν ἐκ τῶν
 τεσσάρων κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χρυσοῦ τοῦ
 ἐνώπιον τοῦ θρόνου, λέγουσαν τῷ ἔκτῳ ἄγγέλῳ ὁ 14
 ἔχων τὴν σάλπιγγα· Λῦσον τοὺς τέσσαρας ἄγγέλους
 τοὺς δεδεδεμένους ἐπὶ τῷ ποταμῷ τῷ μέγάλῳ Εὐφράτῃ.
 Καὶ ἐλύθησαν οἱ τέσσαρες ἄγγελοι οἱ ἡτοιμασμένοι εἰς 15
 τὴν ὥραν καὶ ἡμέραν καὶ μῆνα καὶ ἐνιαυτὸν, ἵνα ἀπο-
 κτείνωσι τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ὁ ἀριθμὸς 16
 τῶν στρατευμάτων τοῦ ἱππικοῦ, δύο μυριάδες μυ-
 ριάδων ἤκουσα τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν. Καὶ οὕτως 17
 εἶδον τοὺς ἵππους ἐν τῇ ὁράσει, καὶ τοὺς καθημένους
 ἐκ' αὐτῶν, ἔχοντας θώρακας πυρίνους καὶ ὑακινθί-
 νους καὶ θειώδεις· καὶ αἱ κεφαλαὶ τῶν ἵππων ὡς
 κεφαλαὶ λέόντων, καὶ ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν ἐκ-
 πορεύεται πῦρ καὶ καπνὸς καὶ θεῖον. Ἀπὸ τῶν τριῶν 18
 πληγῶν τούτων ἀπεκτάνθησαν τὸ τρίτον τῶν ἀνθρώ-
 πων, ἐκ τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ καπνοῦ καὶ τοῦ θείου
 τοῦ ἐκπορευομένου ἐκ τῶν στομάτων αὐτῶν. Ἡ γὰρ 19

9. om. ἵππων 10. Ὑκίντρα· ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν
 ἡ ἐξουσία αὐτῶν τοῦ ἀδικῆσαι 11. † Καὶ Ὑἔχου-
 σαι om. τὸν Ὡ ἐν δὲ 12. Ὑἔρχεται Καὶ μετὰ
 ταῦτα καὶ ὁ 13. om. τεσσάρων 14. Ὑλέγοντος f.
 λέγοντα r. ὅς εἶχε 16. r. om. τῶν Ὑτοῦ ἵπ-
 που om. δύο Al. δυσμυριάδες † καὶ 18. r. Ὑπό
 r. om. πληγῶν Ὑἀπὸ † ἐκ † ἐκ 19. r. Δί
 γὰρ ἐξουσίαι αὐτῶν ἐν

ἔχουσία τῶν ἱππῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἴστι, καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ οὐραὶ αὐτῶν ὅμοιαι ὄφουσιν, ἔχουσαι κεφαλὰς· καὶ ἐν αὐταῖς ἀδίκουσι. Καὶ αἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων οἳ οὐκ ἀπεκτάνθησαν ἐν ταῖς πληγαῖς ταύταις, οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσωσι τὰ δαιμόνια, καὶ τὰ εἰδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χαλκᾶ καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα, ἃ οὔτε βλέπειν δύναται, οὔτε ἀκούειν, οὔτε περιπατεῖν· καὶ οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν φόβων αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν φαρμακειῶν αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῆς πορνείας αὐτῶν, οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν.

10 Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, περιβεβλημένον νεφέλῃ, καὶ ἡ ἵρις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς στύλοι πυρός· καὶ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ βιβλαρίδιον ἀντρωγμένον· καὶ ἔθηκε τὸν πόδα αὐτοῦ τὸν δεξιὸν ἐπὶ τῆς θαλάσσης, τὸν δὲ εὐώνυμον ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλη ὥστε λίων μυκᾶται. Καὶ ὅτε ἔκραξεν, ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ τὰς ἑαυτῶν φωνάς· καὶ ὅτε ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ, ἔμελλον γράφειν· καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγουσαν· Σφράγισον ἃ ἐλάλησαν αἱ ἑπτὰ βρονταὶ, καὶ μὴ ταῦτα γράψῃς. 5 Καὶ ὁ ἄγγελος, ὃν εἶδον ἱστῶτα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἦρε τὴν χεῖρα αὐτοῦ τὴν δεξιάν εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ ᾤμωσεν ἐν τῷ ζῶντι εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ὃς ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ

19. ἴ. εἰσι ἴ. ὁ. καὶ ἐν ταῖς οὐραῖς αὐτῶν·

20. ἴ. οὔτε ἴ. ὁ. τὰ ὁ. καὶ τὰ χαλκᾶ

21. φαρμάκων 1. → ἄλλον ἴ. ὁ. ἡ ἴ. ὁ. αὐ-

τοῦ, 2. ἴ. εἶχεν ὁ βιβλίον ἴ. ὁ. τὴν θαλάσ-

σαν . . . τὴν γῆν 4. † τὰς φωνὰς ἑαυτῶν, † μοι·

ἴ. αὐτὰ 5. ἴ. ὁ. τὴν δεξιάν 6. ὁ. ἐν

καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ, καὶ τὴν θάλασσαν καὶ
τὰ ἐν αὐτῇ, ὅτι χρόνος "οὐκέτι ἔσται· ἀλλὰ ἐν ταῖς 7
ἡμέραις τῆς φωνῆς τοῦ ἐκδόμου ἀγγέλου, ὅταν μέλ-
λη σαλπίζειν, καὶ ἔτελείσθῃ τὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ,
ὡς εὐηγγέλισε " τοὺς ἑαυτοῦ δούλους τοὺς προφή-
τας. Καὶ ἡ φωνὴ ἦν ἥκουσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, 8
πάλιν λαλοῦσα μετ' ἐμοῦ, καὶ λέγουσα· Ὑπαγε, λάβε
τὸ βιβλαρίδιον τὸ ἠνεωγμένον ἐν τῇ χειρὶ " τοῦ ἀγγέ-
λου τοῦ ἐστῶτος ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐπὶ τῆς γῆς.
Καὶ ἀπῆλθον πρὸς τὸν ἄγγελον, λέγων αὐτῷ, " δούναί 9
μοι τὸ βιβλαρίδιον. Καὶ λέγει μοι· Δάβε καὶ κατά-
φαγε αὐτό· καὶ πικρανεῖ σου τὴν κοιλίαν, ἀλλ' ἐν τῇ
στόματί σου ἔσται γλυκὺ ὡς μέλι. Καὶ ἔλαβον τὸ 10
βιβλαρίδιον ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ ἀγγέλου, καὶ κατέφα-
γον αὐτό· καὶ ἦν ἐν τῇ στόματί μου ὡς μέλι, γλυκύν·
καὶ ὅτε ἔφαγόν αὐτό, ἐπικράνθη ἡ κοιλία μου. Καὶ 11
" λέγει μοι· Δεῖ σε πάλιν προφητεῦσαι ἐπὶ λαοῖς καὶ
ἔθνεσι καὶ γλώσσαις καὶ βασιλεῦσι πολλοῖς. Καὶ 11
ἐδόθη μοι κάλαμος ὅμοιος ῥάβδῳ, " λέγων· Ἐγχειрай,
καὶ " μέτρησον τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ τὸ θυσιαστή-
ριον, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐν αὐτῷ· καὶ τὴν αὐλὴν 2
τὴν " ἔξωθεν τοῦ ναοῦ ἔκβαλε ἔξω καὶ μὴ αὐτὴν με-
τρήσης, ὅτι ἐδόθη τοῖς ἔθνεσι· καὶ τὴν πόλιν τὴν
ἀγίαν κατήσουσι μῆνας τεσσαράκοντα δύο. Καὶ δώσω 3
τοῖς δυοῖς μάρτυσί μου, καὶ προφητεύσουσιν ἡμέρας
χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα, περιβεβλημένοι σάπκους.
Οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ " αἱ δύο λυχνίαι αἱ ἐνώ 4
πιον τοῦ " κυρίου τῆς γῆς " ἱστῶτες. Καὶ εἴ τις αὐ- 5
τοὺς " θέλει ἀδικῆσαι, πῦρ ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ στόμα-

6. " r. οὐκ ἔσται ἔτι. 7. r. τελεσθῇ " r. τοῖς ἑαυτοῦ
δούλοις τοῖς προφήταις. 8. r. om. τοῦ 9. r. δός μοι
11. λέγουσί μοι. 1. † καὶ ὁ ἄγγελος εἰστήκει, ΑΙ.
καὶ εἰστήκει ὁ ἄγγελος " μείρισον εἰ πικρὰ μείρισης
2. ἔσθωθεν. 4. r. om. αἱ " r. Θεοῦ " r. ἱστῶσαι
5. r. θέλη bis.

- τος αὐτῶν, καὶ κατεσθίει τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν· καὶ αἵ
 6 τις αὐτοὺς ὁρᾷ ἀδικῆσαι, οὕτω δὲ αὐτὸν ἀποκτανθή-
 ναι. Οὗτοι ἔχουσιν τὸν οὐρανὸν ἐξουσίαν κλειῖσαι, ἵνα
 μὴ ὑετὸς βρέχῃ τὰς ἡμέρας τῆς προφητείας αὐτῶν·
 καὶ ἐξουσίαν ἔχουσιν ἐπὶ τῶν ὑδάτων, στρέφειν αὐτὰ
 εἰς αἶμα, καὶ πατάξαι τὴν γῆν, ὅσάκις ἐὰν θελήσῃσι,
 7 ἢ ἐν πάσῃ πληγῇ. Καὶ ὅταν τελείωσι τὴν μαρτυρίαν
 αὐτῶν, τὸ θηρίον τὸ ἀναβαῖνον ἐκ τῆς ἀβύσσου ποιή-
 σει μετ' αὐτῶν πόλεμον, καὶ νικήσει αὐτούς, καὶ ἀπο-
 8 κτενεῖ αὐτούς. Καὶ τὸ πτώμα αὐτῶν ἐπὶ τῆς πλα-
 τείας πόλεως τῆς μεγάλης, ἣτις καλεῖται πνευματι-
 κῶς Σδόμα καὶ Αἴγυπτος, ὅπου καὶ ὁ κύριος αὐ-
 9 τῶν ἐσταυράθη. Καὶ βλῆπουσιν ἐκ τῶν λαῶν καὶ
 φυλῶν καὶ γλωσσῶν καὶ ἐθνῶν τὸ πτώμα αὐτῶν
 ἡμέρας τρεῖς καὶ ἡμισυ, καὶ τὰ πτώματα αὐτῶν οὐκ
 10 ἀφήσουσι τεθῆναι εἰς μῆμα. Καὶ οἱ κατοικοῦντες
 ἐπὶ τῆς γῆς χαίρουσιν ἐπ' αὐτοῖς, καὶ εὐφρανθήσου-
 νται, καὶ ὁὔρα πέμψουσιν ἀλλήλοις, ὅτι οὗτοι οἱ δύο
 προφῆται ἐβασάνισαν τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς.
 11 Καὶ μετὰ τὰς τρεῖς ἡμέρας καὶ ἡμισυ, πνεῦμα ζωῆς
 ἐκ τοῦ θεοῦ εἰσῆλθεν ἐν αὐτοῖς· καὶ ἔστησαν ἐπὶ
 τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ φόβος μέγας ἔπεσεν ἐπὶ τοὺς
 12 θεωροῦντας αὐτούς. Καὶ ἤκουσαν φωνὴν μεγάλην ἐκ
 τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν αὐτοῖς· Ἀνάστητε ὧδε· καὶ
 ἀνέβησαν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐν τῇ νεφέλῃ· καὶ ἐθεώρη-
 13 σαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. Καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ
 ἐγένετο σεισμὸς μέγας, καὶ τὸ δέκατον τῆς πόλεως
 ἔπεσε, καὶ ἀπεκτάνθησαν ἐν τῷ σεισμῷ ὀνόματα ἀν-

6. r. ἐν ἡμέραις " r. om. ἐν 7. add. τὸ τέταρτον
 8. r. τὰ πτώματα " add. ἰάσει " r. ἡμῶν 9. r. βλέ-
 ψουσιν " r. τὰ πτώματα " r. μῆματα. 10. r. χαροῦ-
 σιν " ~ εὐφραίνονται, " ~ δώσουσιν 11. ~ αὐ-
 τοῖς· r. ἐπ' αὐτούς· Al. εἰς αὐτούς· " ~ ἐπίπεσεν
 12. ~ ἤκουσα 13. ~ ἡμέρας

Θράψαν χιλιάδες ἑπτά· καὶ οἱ λοιποὶ ἔμφοβοι ἐγένοντο, καὶ ἔδωκαν δόξαν τῷ Θεῷ τοῦ οὐρανοῦ. Ἡ οὐαὶ 14 ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ἰδοὺ, ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχεται ταχύ.

Καὶ ὁ ἕβδομος ἄγγελος ἰσάλπισε, καὶ ἐγένοντο 15 φωναὶ μεγάλαι ἐν τῷ οὐρανῷ, ᾠόντες· Ἐγένετο ἡ βασιλεία " τοῦ κόσμου, τοῦ κυρίου ἡμῶν " καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ, καὶ βασιλεύσει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ οἱ εἰκοσιτέσσαρες πρεσβύτεροι οἱ 16 ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καθήμενοι ἐπὶ τοὺς θρόνους αὐτῶν, ἔπεσαν ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν τῷ Θεῷ, λέγοντες· Εὐχαριστοῦμέν σοι, κύριε ὁ Θεὸς ὁ 17 παντοκράτωρ, ὁ ὢν καὶ ὁ ᾄς, ὅτι εἴληφας τὴν δύναμίν σου τὴν μεγάλην, καὶ ἐβασίλευσας. Καὶ τὰ ἔθνη 18 ὠργίσθησαν, καὶ ἦλθεν ἡ ὀργὴ σου, καὶ ὁ καιρὸς τῶν νεκρῶν, κριθῆναι, καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφῆταις καὶ τοῖς ἁγίοις καὶ τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου τοῖς μικροῖς καὶ τοῖς μεγάλαις, καὶ διαφθεῖραι τοὺς διαφθείροντας τὴν γῆν. Καὶ ἦν αὐτῇ 19 γῇ ὁ ναὸς τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ᾤφθη ἡ κιβωτὸς τῆς διαθήκης τοῦ κυρίου ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ· καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρονταὶ " καὶ σεισμὸς καὶ χάλαζα μεγάλη.

Καὶ σημεῖον μέγα ᾤφθη ἐν τῷ οὐρανῷ· γυνὴ περι- 12 βεβλημένη τὸν ἥλιον, καὶ ἡ σελήνη ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς στίφανος ἀστέρων δώδεκα, καὶ ἐν γαστρὶ ἔχουσα ᾠδόν· κρᾶζει ὠδίνουσα 2 καὶ βασανίζομένη τειεῖν. Καὶ ᾤφθη ἄλλο σημεῖον ἐν 3

14. ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη, ἰδοὺ, ἔρχεται 15. γ. λέγου-
 σαι· Ἐγένοντο αἱ βασιλεῖαι " σπ. τοῦ κόσμου,
 " Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ βασιλεύει 16. τοῦ θρόνου
 τοῦ Θεοῦ, οἱ κάθονται 17. † καὶ ὁ ἐρχόμενος,
 19. γ. αὐτοῦ, Αἱ. τοῦ Θεοῦ Αἱ. σπ. " → καὶ σεισμὸς
 2. ∞ ἔκραζει γ. ἔκραζει

τῷ οὐρανῷ, καὶ ἰδοὺ δράκων μέγας ἑνὶ πυρρὸς, ἔχων κε-
 φαλὰς ἑπτὰ καὶ κέρατα δέκα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς
 4 αὐτοῦ ἑπτὰ διαδήματα· καὶ ἡ οὐρὰ αὐτοῦ σύρει τὸ τρί-
 τον τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔβαλεν αὐτοὺς εἰς
 τὴν γῆν. Καὶ ὁ δράκων ἔστηκεν ἐνώπιον τῆς γυναί-
 κος τῆς μελλούσης τεκεῖν, ἵνα ὅταν τέκῃ, τὸ τέκνον
 5 αὐτῆς καταφάγῃ. Καὶ ἔτεκεν υἱὸν ἄρρενα, ὃς μέλλει
 ποιμαίνειν πάντα τὰ ἔθνη ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ ἤρ-
 πάσθη τὸ τέκνον αὐτῆς πρὸς τὸν θρόνον καὶ πρὸς τὸν
 6 θρόνον αὐτοῦ. Καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον,
 ὅπου ἔχει ἑκὶ τόπον ἡτοιμασμένον ἀπὸ τοῦ θείου, ἵνα
 ἐκεῖ τρέψωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοπίας ἐξήκον-
 7 τα. Καὶ ἐγένετο πόλεμος ἐν τῷ οὐρανῷ· ὁ Μι-
 χαὴλ καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ τοῦ πολεμῆσαι μετὰ τοῦ
 δράκοντος, καὶ ὁ δράκων ἐπολεμῆσεν καὶ οἱ ἄγγελοι
 8 αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἴσχυσεν, οὐδὲ τόπος εὗρεθ' αὐτῶν
 9 ἐν τῷ οὐρανῷ. Καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας,
 ὁ ὄφης ὁ ἀρχαῖος, ὁ καλούμενος διάβολος, καὶ ὁ σα-
 τανᾶς, ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, ἐβλήθη εἰς
 τὴν γῆν, καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐβλήθησαν.
 10 Καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ, λέγουσαν·
 Ἄρτι ἐγένετο ἡ σωτηρία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ βασιλεία
 τοῦ θείου ἡμῶν, καὶ ἡ ἐξουσία τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ·
 ὅτι ἡ κατήγηγ' ὁ κατήγαγε τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν, ὁ
 κατηγόρων αὐτῶν ἐνώπιον τοῦ θείου ἡμῶν ἡμέρας καὶ
 11 νυκτός· καὶ αὐτοὶ ἐνίκησαν αὐτὸν διὰ τὸ αἷμα τοῦ
 ἀρνίου, καὶ διὰ τὸν λόγον τῆς μαρτυρίας αὐτῶν· καὶ
 12 οὐκ ἠγάπησαν τὴν ψυχὴν αὐτῶν ἄχρι θανάτου. Διὰ
 τοῦτο εὐφρανίσθε οἱ οὐρανοὶ καὶ οἱ ἐν αὐτοῖς σκη-
 νοῦντες· Οὐαὶ τῇ γῇ καὶ τῇ θαλάσῃ, ὅτι κατέβη ὁ

3. πυρρὸς, 5. r. om. πρὸς 6. r. om. ἐκεῖ 7. r. ἐπο-
 λεμῆσαν κατὰ τοῦ 8. r. ἴσχυσαν, ὡς αὐτῶν 9. → ὁ
 10. ὡς ἐβλήθη ὁ r. κατήγορος 11. διὰ τὴν μαρτυρίαν
 12. r. τοῖς κατρουνοῦσι τὴν γῆν καὶ τὴν θαλάσσαν,

διάβολος πρὸς ὑμᾶς, ἔχων θυμὸν μέγαν, εἰδὼς, ὅτι
 ὀλίγον καιρὸν ἔχει. Καὶ ὅτε εἶδεν ὁ δράκων, 13
 ὅτι ἐβλήθη εἰς τὴν γῆν, ἐδίωξε τὴν γυναῖκα ἣτις
 ἔτεκε τὸν ἄρρενα. Καὶ ἐδόθησαν τῇ γυναικὶ δύο πτί- 14
 ρυγες τοῦ αἵτου τοῦ μεγάλου, ἵνα πίτηται εἰς τὴν
 ἔρημον εἰς τὸν τόπον αὐτῆς, ὅπου τρέφεται ἐκπῖ και-
 ρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἡμισυ καιροῦ, ἀπὸ προσώπου τοῦ
 ὄφιος. Καὶ ἔβαλεν ὁ ὄφις ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ 15
 ὀπίσω τῆς γυναικὸς ὕδωρ ὡς ποταμὸν, ἵνα αὐτὴν
 ποταμοφόρητος ποιήσῃ. Καὶ ἐβοήθησεν ἡ γῆ τῇ γυ- 16
 ναικί, καὶ ἤνοιξεν ἡ γῆ τὸ στόμα αὐτῆς, καὶ κατίπισ-
 τὸν ποταμὸν, ὃν ἔβαλεν ὁ δράκων ἐκ τοῦ στόματος
 αὐτοῦ. Καὶ ἀργίσθη ὁ δράκων ἐπὶ τῇ γυναικί, καὶ 17
 ἀπῆλθε ποιῆσαι πόλεμον μετὰ τῶν λοιπῶν τοῦ σπέρ-
 ματος αὐτῆς, τῶν τηρούντων τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ,
 καὶ ἔχόντων τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ.

Καὶ ἑστάθην ἐπὶ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης 18
 καὶ εἶδον ἐκ τῆς θαλάσσης θηρίον ἀναβαῖνον, ἔχον 18
 κέρατα δέκα καὶ κεφαλὰς ἑπτὰ, καὶ ἐπὶ τῶν κερά-
 των αὐτοῦ δέκα διαδήματα, καὶ ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐ-
 τοῦ ὀνόματα βλασφημίας. Καὶ τὸ θηρίον ὃ εἶδον, ἦν 2
 ὅμοιον παρδάλει, καὶ οἱ πόδες αὐτοῦ ὡς ἄρου, καὶ
 τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς στόμα λέοντος. Καὶ ἔδωκεν αὐ-
 τῷ ὁ δράκων τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ τὸν θρόνον αὐ-
 τοῦ, καὶ ἐξουσίαν μεγάλην καὶ μίαν ἕκ τῶν κεφα- 3
 λῶν αὐτοῦ ὡς ἰσφαγμένην εἰς θάνατον· καὶ ἡ πληγὴ
 τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἰθεραπεύθη. Καὶ ἐθαύμασεν ὅλη
 ἡ γῆ ὀπίσω τοῦ θηρίου, καὶ προσεκύνησαν τῷ θρά- 4
 κοιτι, ὅτι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν τῷ θηρίῳ, καὶ προσ-
 εκύνησαν τῷ θηρίῳ, λέγοντες· Τίς ὅμοιος τῷ θηρίῳ;

14. Ὡς τρέφεται 15. γ. ταύτην 17. γ. τοῦ Ἰη-
 σοῦ Χριστοῦ. 18. Ὡς στάθη 1. γ. Ὀνόμα 2. γ. ἄρ-
 κτου, 3. † εἶδον " γ. om. ἐκ 4. γ. τὸν δράκον-
 τα, ὃς ἔδωκεν ἐξουσίαν " γ. τὸ θηρίον

- 5 ¹¹ καὶ τίς ¹¹¹ δύναται πολεμῆσαι μετ' αὐτοῦ; Καὶ ἰδόθῃ αὐτῷ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ 'βλασφημίας· καὶ ἰδόθῃ αὐτῷ ἔξουσία ¹¹¹ ποιῆσαι μῆνας τεσσαράκοντα δύο.
- 6 Καὶ ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν θρόνον, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα αὐτοῦ, καὶ τὴν σκηνὴν αὐτοῦ, 'καὶ τοὺς ἐν τῷ οὐρανῷ σκηνοῦντας. Καὶ ἰδόθῃ αὐτῷ πόλεμον ποιῆσαι μετὰ τῶν ἁγίων, καὶ νικῆσαι αὐτούς· καὶ ἰδόθῃ αὐτῷ ἔξουσία ἐπὶ πᾶσαν
- 8 φυλὴν 'καὶ λαὸν καὶ γλῶσσαν καὶ ἔθνος. Καὶ προσκυνήσουσιν 'αὐτὸν πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται ¹¹ τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ ἀρνίου ¹¹¹ τοῦ ¹¹¹ ἱσφαγμένου, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου. Εἴ τις ἔχει οὖς, ἀκουσάτω. 'Εἴ τις αἰχμαλωσίαν συνάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει· ¹¹ εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτενεῖ, δεῖ αὐτὸν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκτανθῆναι. Ὡδέ ἐστιν ἡ ὑπομενὴ καὶ ἡ πίστις τῶν
- 11 ἁγίων. Καὶ εἶδον ἄλλο θηρίον ἀναβαῖνον ἐκ τῆς γῆς, καὶ εἶχε κέρατα 'δύο ὅμοια ἀρνίῳ, καὶ ἐλάλει ὡς δράκων. Καὶ τὴν ἔξουσίαν τοῦ πρώτου θηρίου πᾶσαν ποιεῖ ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ποιεῖ τὴν γῆν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἵνα προσκυνήσωσι τὸ θηρίον τὸ πρῶτον, οὗ ἰσθεραπεύθη ἡ πληγὴ τοῦ θανάτου αὐτοῦ· καὶ ποιεῖ σημεῖα μεγάλα, 'καὶ πῦρ ἵνα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβῇ εἰς τὴν γῆν, ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων. Καὶ πλανᾷ 'τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, διὰ τὰ σημεῖα ἃ ἰδόθῃ αὐτῷ ποιῆσαι ἐνώπιον τοῦ θηρίου·

4. ¹¹ r. → καὶ ¹¹¹ ἰσχυρὸς 5. ~ βλασφημίαν. ΑΙ. ~ βλάσφημα. ¹¹ † πόλεμον ¹¹¹ † ποιῆσαι 6. † καὶ 7. r. om. καὶ λαὸν 8. r. αὐτῷ ¹¹ r. τὰ ὀνόματά ἐν τῇ βίβλῳ ¹¹¹ r. om. τοῦ ¹¹¹ ἱσφραγισμένου 10. ~ Εἴ τις (εἰς) αἰχμαλωσίαν ἀπάγει, εἰς αἰχμαλωσίαν ὑπάγει. ΑΙ. Εἴ τις ἔχει αἰχμαλωσίαν, ὑπάγει. ¹¹ εἴ τις ἐν μαχαίρᾳ, δεῖ αὐτὸν ἀποκτανθῆναι. 11. om. δύο 13. r. ἵνα καὶ πῦρ ποιῇ καταβαίνειν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ 14. add. τοὺς ἐμούς.

λίγην τοῖς καταιουῶσιν ἐπὶ τῆς γῆς ποιῆσαι εἰκόνα
τῷ θηρίῳ, ὃ ἔχει τὴν πληγὴν ἢ τῆς μαχαίρας καὶ
ἔζησε. Καὶ ἰδὼθῇ αὐτῷ δοῦναι πνεῦμα τῇ εἰκόνι τοῦ 15
θηρίου, ἵνα καὶ λαλήσῃ ἡ εἰκὼν τοῦ θηρίου, καὶ πα-
ρήσῃ, ὅσοι ἂν μὴ προσκυνήσωσι τῇ εἰκόνι τοῦ θηρίου
ἢ ἵνα ἀποκτανθῶσι. Καὶ ποιῶ πάντας, τοὺς μικροὺς 16
καὶ τοὺς μεγάλους, καὶ τοὺς πλουσίους καὶ τοὺς πτω-
χοὺς, καὶ τοὺς ἐλευθέρους καὶ τοὺς δούλους, ἵνα
δῶσιν αὐτοῖς ἡράγμα ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτῶν τῆς
δεξιᾶς, ἢ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῶν. καὶ ἵνα μὴ τις 17
θύνηται ἀγοράσαι ἢ πωλῆσαι, εἰ μὴ ὁ ἔχων τὸ ἡρά-
γμα, ἢ τὸ ὄνομα τοῦ θηρίου, ἢ τὸν ἀριθμὸν τοῦ ὀνό-
ματος αὐτοῦ. Ὡς ἡ σοφία ἐστίν· ὁ ἔχων τοῦν, ψη 18
φισάτω τὸν ἀριθμὸν τοῦ θηρίου· ἀριθμὸς γὰρ ἀνθρώ-
που ἐστὶ, καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτοῦ ἥξς'.

Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ τὸ ἀρίον ἑστηκὸς ἐπὶ τὸ 14
ὄρος Σιών, καὶ μετ' αὐτοῦ ἑκατὸν τεσσαρακοιτα-
τέσσαρες χιλιάδες, ἔχουσιν τὸ ὄνομα αὐτοῦ καὶ τὸ
ὄνομα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γεγραμμένον ἐπὶ τῶν μετώ-
πων αὐτῶν. Καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὡς 2
φωνὴν ὑδάτων πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροντῆς μεγά-
λης· καὶ ἡ φωνὴ ἦν ἡκουσα, ὡς κιθαριστῶν κιθαρι-
ζόντων ἐν ταῖς κιθάραις αὐτῶν. Καὶ ᾄδουσιν ᾠδὴν 3
καινὴν ἐνώπιον τοῦ θρόνου, καὶ ἐνώπιον τῶν τεσσα-
ρων ζώων, καὶ τῶν πρεσβυτέρων· καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο
μαθεῖν τὴν ᾠδὴν, εἰ μὴ αἱ ἑκατὸν τεσσαρακοιτατέσσα-
ρες χιλιάδες, οἱ ἡγορασμένοι ἀπὸ τῆς γῆς. Οὗτοί εἰ- 4
σιν, οἱ μετὰ γυναικῶν οὐκ ἐμολύνθησαν· παρθένοι γάρ

14. Ὡς καὶ ἔζησεν ἀπὸ τῆς μαχαίρας.

15. add. ἵνα ἡ τὴν εἰκόνα ὁμ. ἵνα 16. ἡ δώ-

ση ΑΙ. Ὡδύσουσιν Ὡς ἡράγματα ἡ τῶν μετώ-

πων 17. καὶ τὸ ἢ τὸ ὄνομα 18. τὸν

τὸ ὄνομα ἥξς'. 1. ἡ. ὁ. τὸ ἑστὸς add. ἀρι-

θμὸς ἡ. ὁ. αὐτοῦ καὶ τὸ ὄνομα 2. ἡ. καὶ φω-

νὴν ἡκουσα κιθαριστῶν 3. τὸ ὡς

- εἰσιν· αὐτοὶ ἑῖς οἱ ἀκολουθεῦντες τῷ ἀρνίῳ ἔκω
 ἂν ὑπάγῃ· οὗτοι ἢ ἠγαράσθησαν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων
 5 ἢ ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ ἀρνίῳ· καὶ ἐν τῷ στόματι
 6 αὐτῶν οὐχ ἐβρίθη· ψεῦδος· ἅμωμοι ἄρα εἰσι·. Καὶ
 εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἠτιτόμενον ἐν μεσουρανήματι,
 ἔχοντα εὐαγγέλιον αἰῶνιον εὐαγγελίσαι τοὺς ἢ καθη-
 μένους ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἢ ἐπὶ πᾶν ἔθνος καὶ φυλὴν
 7 καὶ γλῶσσαν καὶ λαόν· ἔλεγον ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Φο-
 βήθητε τὸν Θεόν καὶ δότε αὐτῷ δόξαν, ὅτι ἦλθεν ἡ
 ὥρα τῆς κρίσεως αὐτοῦ· καὶ προσκυνήσατε τῷ ποιῶ-
 σάντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἢ τὴν θάλασσαν
 8 καὶ πηγὰς ὑδάτων. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἠκολούθησα,
 λέγων· Ἔπισθε, ἔπισθε Βαβυλῶν ἢ ἡ μεγάλη· ὅτι
 ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς ἢ πιτό-
 9 τικε πάντα ἔθνη. Καὶ ἄλλος ἄγγελος τρίτος ἠκολού-
 θησεν αὐταῖς, λέγων ἐν φωνῇ μεγάλῃ· Εἴ τις προ-
 κυνᾷ τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ λαμβάνει χά-
 ραγμα ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτοῦ, ἢ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτοῦ·
 10 καὶ αὐτὸς πίεται ἐκ τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ
 πεπερασμένου ἀκράτου ἐν τῷ ποτηρίῳ τῆς ὀργῆς αὐτοῦ,
 καὶ βασανισθήσεται ἐν πυρὶ καὶ θείῳ ἑνώπιον τῶν
 11 ἁγίων ἁγγέλων καὶ ἐνώπιον τοῦ ἀρνίου. Καὶ ὁ κα-
 πνὸς τοῦ βασανισμοῦ αὐτῶν εἰς αἰῶνας αἰῶνων ἀποβαί-
 νει· καὶ οὐκ ἔχουσιν ἀνάπαυσιν ἡμέρας καὶ νυκτὸς οἱ
 προσκυνοῦντες τὸ θηρίον καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, καὶ
 12 εἴ τις λαμβάνει τὸ χάραγμα τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ. Ὡδὲ
 ἡ ὑπομονὴ τῶν ἁγίων ἐστίν, ἢ οἱ τηροῦντες τὰς ἐντολὰς
 13 τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν πίστιν Ἰησοῦ. Καὶ ἤκουσα φωνῆς

4. → εἰσιν ἢ add. ὑπὸ Ἰησοῦ ἢ ἀπ' ἀρχῆς 5. γ. δό-
 λος· ἢ → γὰρ ἢ ἑνώπιον τοῦ θρόνου τοῦ Θεοῦ.
 6. ἢ ἄλλον ἢ γ. πητόμενον ἢ γ. κατοικεῖντας
 ἢ γ. om. ἐπὶ 7. γ. λέγοντα· ἢ κύριον ἢ γ. om. τὴν
 8. add. δεύτερος ἢ om. ἔπισθε ἢ ἢ πόλις ἢ ὅτι
 ἢ → τοῦ θυμοῦ ἢ add. ἢς f. καὶ 9. γ. τρίτος ἄγ-
 γελος Al. → τρίτος 10. → ἁγίων 12. add. ἢ ἢ ὡδε

ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης· Γράψον· Μακάριοι οἱ
 ὑπερὶ οἱ ἐν πυρίᾳ " ἀποθνήσκοντες ἀπ' ἄρτι· ναί,
 λέγει τὸ πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν πόσων
 αὐτῶν. " τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ' αὐ-
 τῶν.

Καὶ εἶδον, καὶ ἰδοὺ νεφέλη λευκὴ, καὶ 14
 ἐπὶ τὴν νεφέλην " καθήμενον ὅμοιον υἱῷ ἀνθρώπου,
 " ἔχων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ στίφανον χρυσοῦν, καὶ
 ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ δρέπανον ὀξύ. Καὶ ἄλλος ἄγγελος 15
 ἐξῆλθεν " ἐκ τοῦ ναοῦ, κρᾶζων ἐν φωνῇ μεγάλῃ τῷ
 καθήμενῳ ἐπὶ τῆς νεφέλης· Πέμψον τὸ δρέπανόν σου,
 καὶ θείρισον, ὅτι ἦλθεν " ἡ ὥρα " τοῦ θείρισαι, ὅτι
 ἐξηράνθη ὁ θείρισμός τῆς γῆς. Καὶ ἔβαλεν ὁ καθή- 16
 μένος ἐπὶ τὴν νεφέλην τὸ δρέπανον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν
 γῆν· καὶ ἠθρίσθη ἡ γῆ. Καὶ ἄλλος ἄγγελος ἐξῆλθεν 17
 ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν τῷ οὐρανῷ, ἔχων καὶ αὐτὸς δρέ-
 πανον ὀξύ.

Καὶ ἄλλος ἄγγελος " ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ 18
 θυσιαστηρίου, ἔχων ἔξουσίαν ἐπὶ τοῦ πυρός· " καὶ
 ἐφώνησε κραυγῇ μεγάλῃ τῷ ἔχοντι τὸ δρέπανον τὸ
 ὀξύ, λέγων· Πέμψον σου τὸ δρέπανον τὸ ὀξύ, καὶ
 τρύγησον τοὺς βότρυας τῆς ἀμπέλου τῆς γῆς, ὅτι
 " ἤκμασαν αἱ σταφυλαὶ " αὐτῆς. Καὶ ἔβαλεν ὁ ἄγγε- 19
 λος τὸ δρέπανον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν, καὶ ἐτρύγησε τὴν
 ἀμπελον τῆς γῆς, καὶ ἔβαλεν εἰς " τὴν ληνὸν τοῦ θυμοῦ
 τοῦ Θεοῦ " τὸν μέγαν. Καὶ ἐπατήθη ἡ ληνὸς " ἔξωθεν 20
 τῆς πόλεως, καὶ ἐξῆλθεν αἷμα ἐκ τῆς ληνοῦ ἄχρι τῶν
 χαλινῶν τῶν ἵππων ἀπὸ σταδίων χιλίων ἑξακοσίων.

Καὶ εἶδον ἄλλο σημεῖον ἐν τῷ οὐρανῷ μέγα καὶ 15
 θαυμαστὸν, ἀγγέλους ἑπτὰ, ἔχοντας πληγὰς ἑπτὰ τὰς

13. † μοι " ἀποθνήσκοντες· ἀπ' ἄρτι λέγει καὶ τὸ
 " Ὡτὰ γὰρ 14. r. καθήμενος ὅμοιος " ἔχοντα ΑΙ.
 ἔχοντι 15. → ἐκ τοῦ ναοῦ, ΑΙ. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ,
 " † σοι " → τοῦ 18. → ἐξῆλθεν " om. καὶ
 " ~ ἤκμασεν ἡ σταφυλὴ " ~ τῆς γῆς 19. τὸν
 " r. τὴν μεγάλην. 20. r. ἔξω

ἰσχύατος, ὅτι ἐν αὐταῖς ἐτελέσθη ὁ θυμὸς τοῦ Θεοῦ.
 2 Καὶ εἶδον ὡς θάλασσαν ὑαλίνην μεμιγμένην πυρὶ, καὶ
 τοὺς νεκρῶντας ἐκ τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τῆς εἰκόνης αὐ-
 τοῦ, καὶ ἑκ τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, ἰστώ-
 τας ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ὑαλίνην, ἔχοντας πιδάρας
 3 τοῦ Θεοῦ. Καὶ ᾄδουσι τὴν ᾠδὴν Μωϋσείως ὁ δούλου
 τοῦ Θεοῦ, καὶ τὴν ᾠδὴν τοῦ ἀρνίου, λέγοντες· Μεγά-
 λα καὶ θαυμαστά τὰ ἔργα σου, κύριε ὁ Θεὸς ὁ παν-
 τοκράτωρ· δίκαιαι καὶ ἀληθιναὶ αἱ ὁδοί σου, ὁ βασι-
 4 λεὺς τῶν ἔθνων· τίς οὐ μὴ φοβῆθῃ σε, κύριε, καὶ
 δοξάσῃ τὸ ὄνομά σου; ὅτι μόνος ὁ ὄσιος· ὅτι πάντα
 τὰ ἔθνη ἤξουσιν καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου· ὅτι
 5 τὰ δικαιώματά σου ἐφανερώθησαν. Καὶ μετὰ
 ταῦτα εἶδον, καὶ ἠνοίγη ὁ ναὸς τῆς σκηπῆς τοῦ μαρ-
 6 τυρίου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ ἐξῆλθον οἱ ἑπτὰ ἄγγελοι
 οἱ ἔχοντες τὰς ἑπτὰ πληγὰς ἐκ τοῦ ναοῦ, ἑνδεδυ-
 μένοι λίθον καθαρὸν λαμπρὸν, καὶ περιβζωσμένοι
 7 περὶ τὰ στήθη ζώνας χρυσαῖς. Καὶ ἐν ἐκ τῶν τρι-
 σάκων ζώων ἔδωκε τοῖς ἑπτὰ ἄγγέλοις ἑπτὰ φιάλας
 χρυσαῖς, γεμούσας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος εἰς
 8 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Καὶ ἐγεμίσθη ὁ ναὸς ἡκα-
 πτοῦ ἐκ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκ τῆς δυνάμεως
 αὐτοῦ· καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο εἰσελθεῖν εἰς τὸν ναὸν,
 ἄχρι τελεσθῶσιν αἱ ἑπτὰ πληγαὶ τῶν ἑπτὰ ἀγγέ-
 16 λων. Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης ἐκ τοῦ ναοῦ,
 λεγούσης τοῖς ἑπτὰ ἄγγέλοις· Ὑπάγετε καὶ ἐκχέα-
 τε τὰς ἑπτὰ φιάλας τοῦ θυμοῦ τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν

2. ἐκ τῆς εἰκόνης καὶ ἐκ τοῦ θηρίου αὐτοῦ, ἥ ἐκ
 τοῦ χαράγματος αὐτοῦ 3. add. τοῦ ἁγίων· Al.
 ὡαίωνων 4. ἔσε, ἥ → κύριε, ἥ ἄγιος εἶ·
 ἥ πάντες ἤξουσιν 5. ἥ ἰδοὺ, 6. r. om. οἱ ἥ ἐκ
 τοῦ ναοῦ, Al. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἥ add. οἱ ἦσαν
 ἥ λίθον ἥ καὶ 8. add. ἐκ τοῦ 1. → ἐκ τοῦ ναοῦ,
 Al. ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἥ → καὶ ἥ r. om. ἑπτὰ

γῆν. Καὶ ἀπῆλθεν ὁ πρῶτος¹, καὶ ἐξέχεε τὴν 2
 φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ ἐγένετο ἕλκος^{'''} κα-
 κὸν καὶ πονηρὸν^{'''} εἰς τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ἔχοντας
 τὸ χάραγμα τοῦ θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνοῦντας τῇ
 εἰκόνι αὐτοῦ. Καὶ ὁ δεύτερος¹ ἄγγελος ἐξέχεε 3
 τὴν φιάλην αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν· καὶ ἐγένετο αἷμα
 ὡς νεκροῦ, καὶ πᾶσα ψυχὴ^{''} ζῶης ἀπέθανεν ἐν τῇ
 θαλάσσῃ. Καὶ ὁ τρίτος¹ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐ- 4
 τοῦ εἰς τοὺς ποταμούς καὶ εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδά-
 των· καὶ ἐγένετο αἷμα. Καὶ ἤκουσα τοῦ ἀγγέλου 5
 τῶν ὑδάτων λέγοντος· Δίκαιος^{''} εἶ, ὁ ὢν καὶ ὁ ἦν,
 ὁ ὅσιος, ὅτι ταῦτα ἐκρίνας· ὅτι αἷμα ἀγίων^{''} καὶ προ- 6
 φητῶν ἐξέχεαν, καὶ αἷμα αὐτοῖς ἔδωκες πιεῖν· ἀξιοί
 εἰσί. Καὶ ἤκουσα^{''} τοῦ θυσιαστηρίου λέγοντος· Ναί, 7
 κύριε ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ἀληθινὰ καὶ δίκαια αἰ-
 κρήσεις σου. Καὶ ὁ τέταρτος¹ ἐξέχεε τὴν φιάλην 8
 αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ἥλιον· καὶ ἰδόθη αὐτῷ καυματίσαι τοὺς
 ἀνθρώπους ἐν πυρὶ. Καὶ ἐκαυματίσθησαν οἱ ἄνθρω- 9
 ποι καὶ ἡμίμα, καὶ ἐβλασφήμησαν^{''} τὸ ὄνομα τοῦ
 θεοῦ τοῦ ἔχοντος ἐξουσίαν ἐπὶ τὰς πληγὰς ταύτας·
 καὶ οὐ μετενόησαν δοῦναι αὐτῷ δόξαν. Καὶ ὁ 10
 πέμπτος¹ ἐξέχεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν θρόνον
 τοῦ θηρίου· καὶ ἐγένετο ἡ βασιλεία αὐτοῦ ἐσκοτωμέ-
 νη· καὶ ἔμασσαντο τὰς γλώσσας αὐτῶν ἐκ τοῦ πό-
 νου, καὶ ἐβλασφήμησαν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐκ τῶν 11
 πόνων αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν ἐλκῶν αὐτῶν· καὶ οὐ μετε-
 νόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν. Καὶ ὁ ἕκτος¹ ἐξέ- 12
 χεε τὴν φιάλην αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν τὸν μέγαν· Εὐ-

2. add. ἄγγελος, " ~ εἰς^{'''} om. κακὸν καὶ^{'''} ~ ἐπὶ

3. ~ ἄγγελος^{''} → ζῶης Al. r. ζῶσα 4. † ἄγγελος

'' ἐγένοντο 5. † κύριε, " † καὶ Al. καὶ ὁ ἐσόμε-

νος, ὅτι 6. om. καὶ " † γὰρ 7. † ἄλλου ἐκ Al. Φω-

ρὴν ἐκ 8. † ἄγγελος 9. ~ οἱ ἄνθρωποι τὸ 10. † ἄγ-

γελος '' ἐμασσαντο 12. † ἄγγελος " † τὸν

- φράτην· καὶ ἐξηράνθη τὸ ὕδωρ αὐτοῦ, ἵνα ἐτοιμασθῇ
 13 ἡ ὁδὸς τῶν βασιλείων τῶν ἀπὸ ^{'''} ἀνατολῶν ἡλίου. Καὶ
 εἶδον ἐκ τοῦ στόματος τοῦ δράκοντος καὶ ἐκ τοῦ στό-
 ματος τοῦ θηρίου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ ψευδοπρο-
 14 φήτου πνεύματα τρία ἀπάθαρτα ὡς βάτραχοι· (εἰσὶ
 γὰρ πνεύματα ἑδαιμονίων ποιοῦντα σημεῖα·) ἃ ἐκ-
 πορεύεται ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ^{'''} τῆς οἰκουμένης ὅλης,
 συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς τὸν πόλεμον τῆς ἡμέρας ^{'''} ἐκεί-
 15 νης τῆς μεγάλης τοῦ θιου τοῦ παντοκράτορος. (Ἴδου,
 ἔρχομαι ὡς κλέπτης· μακάριος ὁ γρηγορῶν, καὶ τη-
 ρῶν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἵνα μὴ γυμνὸς περιπατῇ, καὶ
 16 βλέπωσι τὴν ἀσχημοσύνην αὐτοῦ.) Καὶ συνήγαγεν αὐ-
 τοὺς εἰς τὸν τόπον τὸν καλούμενον Ἐβραϊστὶ Ἀρμα-
 17 γεδών. Καὶ ὁ ἔβδομος ἔξεχε τὴν φιάλην αὐ-
 τοῦ ἐπὶ τὸν ἄερα· καὶ ἐξῆλθε φωνὴ ^{'''} μεγάλη ἀπὸ
 τοῦ ναοῦ τοῦ οὐρανοῦ, ἀπὸ τοῦ θρόνου, λέγουσα·
 18 Γίγνηται. Καὶ ἐγένοντο ἀστραπαὶ καὶ φωναὶ καὶ βρον-
 ται, καὶ σεισμὸς ἐγένετο μέγας, οἷος οὐκ ἐγένετο ἀφ'
 οὗ οἱ ἄνθρωποι ἐγένοντο ἐπὶ τῆς γῆς, τηλικούτος σει-
 19 σμὸς οὕτω μέγας. Καὶ ἐγένετο ἡ πόλις ἡ μεγάλη εἰς
 τρία μέρη, καὶ αἱ πόλεις τῶν ἐθνῶν ἔπεσον· καὶ Βα-
 βυλὼν ἡ μεγάλη ἐμνήσθη ἐνώπιον τοῦ θιου, δοῦναι
 αὐτῇ τὸ ποτήριον τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς ὀργῆς αὐ-
 20 τοῦ· καὶ πᾶσα νῆσος ἔφυγε, καὶ ὄρη οὐχ ἐκρίθησαν
 21 καὶ χάλαζα μεγάλη ὡς ταλαντιαία καταβαίνει ἐκ τοῦ
 οὐρανοῦ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ἐβλασφήμησαν αἱ
 ἄνθρωποι τὸν θιόν ἐκ τῆς πληγῆς τῆς χαλάζης, ὅτι
 μεγάλη ἐστὶν ἡ πληγὴ αὐτῆς σφοδρά.

12. ^{'''} ~ ἀνατολῆς 13. r. ὅμοια βατράχοις. "add. ἐκ-
 πορεύονται. 14. r. δαιμόνων "→ ἃ ἐκπορεύεται ΑΙ.
 ἐκπορεύονται ^{'''} † τῆς γῆς καὶ ^{'''} r. om. τὸν
 "→ ἐκείνης 15. add. Οὕτω γὰρ ἔλγειν ὁ κύριος.
 ΑΙ. Ἴδου ἔρχεται 16. r. Ἀρμαγεδδών. ΑΙ. ~ Μαγε-
 δών. 17. † ἄγγελος ^{'''} r. ~ εἰς ^{'''} → μεγάλη ^{'''} ~ εἰς
 "→ τοῦ οὐρανοῦ, 18. → ἐγένετο 21. αὐτῇ

Καὶ ἦλθεν εἰς ἐκ τῶν ἐκτὰ ἀγγέλων τῶν ἔχον- 1
των τὰς ἐκτὰ φιάλας, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, λέγων·
Δεῦρο, δείξω σοι τὸ κρίμα τῆς πόρνῃς τῆς μεγάλης,
τῆς καθημένης "ἐπὶ τῶν ὑδάτων τῶν πολλῶν· μεθ' ἧς 2
ἐπόρνευσαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, καὶ ἐμεθύσθησαν οἱ
κατοικοῦντες τὴν γῆν ἐκ τοῦ οἴνου τῆς πορνείας αὐ-
τῆς. Καὶ ἀπήνεγκέ με εἰς ἔρημον· ἐν πνεύματι· καὶ 3
εἶδον γυναῖκα καθημένην ἐπὶ θηρίον κόκκινον, γέμον
"ὀνομάτων βλασφημίας, ἔχον κεφαλὰς ἐκτὰ καὶ κέρα-
τα δέκα. Καὶ ἡ γυνὴ "ἦν περιβεβλημένη πορφύρου 4
καὶ κόκκινον, καὶ πεχρυσωμένη "χρυσίῳ καὶ λίθῳ τι-
μίῳ καὶ μαργαρίταις, ἔχουσα χρυσοῦν ποτήριον ἐν τῇ
χειρὶ αὐτῆς γεμον βδελυγμάτων, καὶ "τὰ ἀκάθαρτα
τῆς πορνείας " αὐτῆς, καὶ ἐπὶ τὸ μέτωπον αὐτῆς "ὄνο- 5
μα "γεγραμμένον· Μυστήριον· Βαβυλὼν ἡ μεγάλη,
ἡ μήτηρ τῶν πορνῶν καὶ τῶν βδελυγμάτων τῆς γῆς.
Καὶ εἶδον τὴν γυναῖκα μεθύουσαν ἐκ τοῦ αἵματος τῶν 6
ἁγίων, καὶ ἐκ τοῦ αἵματος τῶν μαρτύρων Ἰησοῦ.
Καὶ ἰθαύμασα, ἰδὼν αὐτὴν, θαῦμα μέγα. Καὶ 7
εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος· Διατί ἰθαύμασας; ἐγὼ σοι ἐρῶ
τὸ μυστήριον τῆς γυναικὸς, καὶ τοῦ θηρίου τοῦ βασιλεύ-
οντος αὐτὴν, τοῦ ἔχοντος τὰς ἐκτὰ κεφαλὰς καὶ τὰ
δέκα κέρατα. "Τὸ θηρίον ὃ εἶδες, ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, 8
καὶ μέλλει ἀνασταίνειν ἐκ τῆς ἀβύσσου, καὶ εἰς ἀπώ-
λειαν ὑπάγει· καὶ θαυμάζονται οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ
τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὰ ὀνόματα ἐπὶ τὸ βιβλίον
τῆς ζωῆς ἀπὸ καταβολῆς κόσμου, "βλεπόντων τὸ θη-
ρίον ὅτι ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, "καὶ πάρεστι. "Ὡς ὁ 9
νοῦς ὁ ἔχων σοφίαν. Αἱ ἐκτὰ κεφαλαὶ, ἐκτὰ ὄρη

1. † μοι "ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν. 3. om. ἐν "ὀνό-
ματα 4. r. ἡ περιβεβλημένη πορφύρεα καὶ κόκκινον,
" r. χρυσῶν " r. ἀκαθάρτητος πορνείας " αὐτῆς γῆς,
5. om. ὄνομα " γεγραμμένον μυστήριον 8. r. om. Τὸ
" r. βλέποντες " r. καίπερ ἐστίν. Αἱ. καὶ πάρεστι.

- 10 εἰσὶν, ὅπου ἡ γυνὴ κάθηται ἐπ' αὐτῶν. Καὶ βασιλεῖς ἐπτά εἰσιν· οἱ πάντες ἔπισαν, ὁ εἰς ἐστίν, ὁ ἄλλος οὕτω ἦλθε, καὶ ὅταν ἔλθῃ, ὀλίγοι αὐτὸν δεῖ μῆναι.
- 11 Καὶ τὸ Θηρίον, ὃ ἦν, καὶ οὐκ ἔστι, καὶ αὐτὸς ὄγδοός ἐστι, καὶ ἐκ τῶν ἐπτά ἐστι, καὶ εἰς ἀπώλειαν ὑπάγει.
- 12 Καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ εἶδες, δέκα βασιλεῖς εἰσιν, οἵτινες βασιλείαν οὕτω ἔλαβον, ἀλλ' ἐξουσίαν ὡς βασιλεῖς μίαν ὥραν λαμβάνουσι μετὰ τοῦ Θηρίου. Οὗτοι μίαν ἔχουσι γνώμην, καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐξουσίαν ἑαυτῶν τῷ Θηρίῳ διδώσιν. Οὗτοι μετὰ τοῦ ἀρνίου πολεμήσουσι· καὶ τὸ ἀρνίον νικήσει αὐτούς, ὅτι κύριος κυρίων ἐστὶ καὶ βασιλεὺς βασιλέων· καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, κλητοὶ καὶ ἐκλεκτοὶ καὶ πιστοί. Καὶ λέγει μοι· Τὰ ὕδατα αὐτοῦ εἶδες, οὗ ἡ πόρνη κάθηται, λαοὶ καὶ ὄχλοι εἰσὶ, καὶ ἔβη καὶ γλῶσσαι. Καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ εἶδες, καὶ τὸ Θηρίον, οὗτοι μισήσουσι τὴν πόρνην, καὶ ἡρμωμένην ποιήσουσιν αὐτὴν καὶ γυμνῇ, καὶ τὰς σάρκας αὐτῆς φάγονται, καὶ αὐτὴν κατακαύσουσιν ἐν πυρί. Ὁ γὰρ Θεὸς ἔδωκεν εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν, ποιῆσαι τὴν γνώμην αὐτοῦ, καὶ ποιῆσαι γνώμην μίαν, καὶ δοῦναι τὴν βασιλείαν αὐτῶν τῷ Θηρίῳ, ἄχρι τελεσθῆσονται οἱ λόγοι τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ γυνὴ ἣν εἶδες, ἐστὶν ἡ πόλις ἡ μεγάλη ἡ ἔχουσα βασιλείαν ἐπὶ τῶν βασιλέων τῆς γῆς.
- 18 Καὶ μετὰ ταῦτα εἶδον ἄλλον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα ἐξουσίαν μεγάλην· καὶ ἡ γῆ ἐφωτίσθη ἐκ τῆς δόξης αὐτοῦ. Καὶ ἔκραξεν ἐν ἰσχυρᾷ φωνῇ, λέγων· Ἐπεσει, ἔπεσε Βαβυλὼν ἡ με-

10. † καὶ 12. οὐκ " τὸ Θηρίον 13. ~ αὐτῶν
 " r. διαδιδώσουσιν. 14. ὁ Θεός ἐστι 16. r. ἐπὶ τὸ
 " om. καὶ γυμνῇ, Al. καὶ γυμνῇ ποιήσουσιν αὐτὴν,
 17. r. τελεσθῇ Al. ~ τελεσθῶσιν " r. τὰ ῥήματα
 1. r. om. ἄλλον 2. r. ἐν ἰσχύϊ, φωνῇ μεγάλῃ, Al.
 ὧς ἐν ἰσχύϊ

γάλη, καὶ ἐγένετο κατοικητήριον δαιμόνων, καὶ φυ-
λακὴ παντὸς πνεύματος "ἀκαθάρτου", καὶ φυλακὴ
παντὸς "ὀρένιου ἀκαθάρτου καὶ μεμισημένου· ὅτι ἐκ 3
'τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ τῆς πορνείας αὐτῆς "πέπτωκε
πάντα τὰ ἔθνη, καὶ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς μετ' αὐτῆς
ἐπόρνευσαν, καὶ οἱ ἔμποροι τῆς γῆς ἐκ τῆς δυνάμεως
τοῦ στρεφένους αὐτῆς ἐπλούτησαν. Καὶ ἤκουσα 4
ἄλλην φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λέγουσαν· "Ἐξέλθετε
ἐξ αὐτῆς, ὁ λαὸς μου, ἵνα μὴ συγκοινωνήσητε ταῖς
ἀμαρτίαις αὐτῆς, καὶ ἐκ τῶν πληγῶν αὐτῆς· ἵνα μὴ
"λάβητε· ὅτι "ἐκολλήθησαν αὐτῆς αἱ ἀμαρτίαι ἅχρῃ 5
τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐμνημόνευσεν" ὁ Θεὸς τὰ ἀδικήματα
αὐτῆς. "Ἀπόδοτε αὐτῇ, ὡς καὶ αὐτὴ ἀπέδωκε", καὶ 6
διπλώσατε "αὐτῇ διπλᾶ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς· ἐν τῇ
ποτηρίῳ" ᾧ ἐκέρρασε, κεράσατε αὐτῇ διπλοῦν· ὅσα 7
ἐδόξασεν ἑαυτὴν καὶ ἐστηνίαισε, τοσοῦτον δότε αὐτῇ
βασανισμὸν καὶ πένθος. "Ὅτι ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς λέ-
γει· "Κάθημαι βασίλισσα, καὶ χῆρα οὐκ εἰμὶ, καὶ πέν-
θος οὐ μὴ ἴδω· διὰ τοῦτο ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἤξουσιν αἱ 8
πληγαὶ αὐτῆς, θάνατος καὶ πένθος καὶ λιμός· καὶ ἐν
πυρὶ κατακαυθήσεται· ὅτι ἰσχυρὸς κύριος ὁ Θεὸς ὁ
'κρίνας αὐτήν. Καὶ "πλαύσσονται "καὶ κόψονται 9
ἐκ αὐτῇ οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς, οἱ μετ' αὐτῆς πορνεί-
σαντες καὶ στηνιάσαντες, ὅταν βλέπωσι τὸν καπνὸν
τῆς πυρώσεως αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν ἰστηκότες διὰ 10
τὸν φόβον τοῦ βασανισμοῦ αὐτῆς, λέγοντες· Οὐαὶ,
οὐαὶ, ἡ πόλις ἡ μεγάλη, Βαβυλὼν ἡ πόλις ἡ ἰσχυρά,

2. " add. δαιμονίου " add. καὶ μεμισημένου, "III" θη-
ρίου *Al*ii utrumque conjungunt. 3. om. τοῦ οἴνου *Al*.
om. τοῦ θυμοῦ *Al*. om. τῆς πορνείας " πεπτότικε *Al*.
πέπτωκαν *f*. πεπτώκασιν 4. ~ Ἐξέλθε " βλαβῆτε
5. r. ἠκολούθησαν " add. αὐτῆς 6. † ὑμῖν " om. αὐ-
τῇ *Al*. τὰ " add. αὐτῆς 7. " Ὅτι κάθημαι *Al*. " Ὅτι
καθῶς *Al*. Καθὼς κάθημαι 8. r. κρίνων *Al*. κρίνων
9. ~ πλαύσσουσι " † αὐτήν

- 11 ὅτι 'μια ὥρα ἦλθεν ἡ κρίσις σου. Καὶ οἱ ἔμποροι
 τῆς γῆς 'κλαίουσι καὶ πενθοῦσιν "ἐπ' αὐτῇ, ὅτι τὸν
 12 γόμον αὐτῶν οὐδεὶς "ἀγοράζει οὐκέτι· γόμον χρυσοῦ
 καὶ ἀργύρου, καὶ λίθου τιμίου καὶ μαργαρίτου, καὶ
 'βύσσινου καὶ "πορφύρας, καὶ σεριποῦ καὶ κοκκίνου·
 καὶ πᾶν "ξύλον θύϊνον, καὶ πᾶν σκεῦος ἐλεφάντινον,
 καὶ πᾶν σκεῦος ἐκ 'ξύλου τιμητοτάτου καὶ χαλκοῦ καὶ
 13 σιδήρου καὶ "μαρμάρου καὶ κινάμωμον, 'καὶ ἄμωμον,
 καὶ θυμιάματα, καὶ μύρον, καὶ λίβανον, καὶ οἶνον,
 καὶ ἔλαιον, καὶ σεμίδαλιν, καὶ σῖτον, καὶ κτήνη, καὶ
 πρόβατα· καὶ ἵππων, καὶ ῥεῖδων, καὶ σωματίων· καὶ
 14 ψυχὰς ἀνθρώπων. Καὶ ἡ ὁπώρα τῆς ἐπιθυμίας τῆς
 ψυχῆς σου ἀπῆλθεν ἀπὸ σοῦ, καὶ πάντα τὰ λιπαρὰ
 καὶ τὰ λαμπρὰ 'ἀπώλито ἀπὸ σοῦ, καὶ οὐκέτι οὐ μὴ
 15 "εὐρήσῃς αὐτά. Οἱ ἔμποροι τούτων οἱ πλουτήσαντες
 ἀπ' αὐτῆς, ἀπὸ μακρόθεν στήσονται, διὰ τὸν φόβον
 16 τοῦ βασιανισμοῦ αὐτῆς, κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, 'καὶ
 λέγοντες· Οὐαὶ, οὐαὶ· ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἡ περιε-
 βλημένη βύσσινον καὶ πορφυρεῦν καὶ κόκκινον, καὶ
 πεχρυσωμένη "ἐν "χρυσίῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ μαρ-
 γαρίταις· ὅτι μια ὥρα ἡρημώθη ὁ τοσοῦτος πλοῦτος.
 17 Καὶ πᾶς κυβερνήτης, καὶ πᾶς 'ὁ ἐπὶ τόπον πλείων, καὶ
 καὐται, καὶ ὅσοι τὴν θάλασσαν ἐργάζονται, ἀπὸ μακρό-
 18 θεν ἴστησαν, καὶ ἔκραζον 'ἐλπίοντες τὸν καπνὸν τῆς
 πυρώσεως αὐτῆς, λέγοντες· Τίς ὁμοία τῇ πόλει τῇ με-
 19 γάλῃ; καὶ ἔβαλον χοῦν ἐπὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν, καὶ
 ἔκραζον κλαίοντες καὶ πενθοῦντες, 'λέγοντες· Οὐαὶ,

10. † ἐν 11. ~ κλαύσουσι καὶ πενήσουσιν "ἐφ' ἑαυ-
 τοὺς, ΑΙ. ἐπ' αὐτοὺς, " ἀγοράζει· οὐκέτι γόμον
 12. γ. βύσσου " Ὑποφυρεῦν, " σκεῦος ' λίθου
 " μαργαρίτου 13. γ. σπ. καὶ ἄμωμον, " ραϊδῶν,
 14. γ. ἀπῆλθεν " ~ εὐρης 16. ‡ καὶ " ‡ ἐν
 " γ. χρυσῷ 17. γ. ἐπὶ τῶν πλοίων ὁ ὁμιλος, ΑΙ.
 ὁ ἐπὶ τῶν πλοίων πλείων, 18. γ. ὁρῶντες 19. ~ καὶ
 λέγοντες·

οὐαί· ἡ πόλις ἡ μεγάλη, ἐν ἣ ἐπλούτησαν πάντες οἱ ἔχοντες "πλοῖα ἐν τῇ θαλάσῃ ἐκ τῆς τιμιότητος αὐ-
 τῆς, ὅτι μιᾷ ᾠρᾷ ἤρημώθη. Εὐφραίνου 'ἐπ' αὐ- 20
 τῇ, οὐρανὲ, καὶ οἱ ἅγιοι "καὶ οἱ ἀπόστολοι καὶ οἱ
 προφῆται, ὅτι ἔκρινεν ὁ θεὸς τὸ πρῖμα ὑμῶν ἐξ αὐ-
 τῆς. Καὶ ἤρην εἰς ἄγγελος ἰσχυρὸς λίθον ὡς μύ- 21
 λον μέγαν, καὶ ἔβαλεν εἰς τὴν θάλασσαν, λέγων·
 Οὕτως ὁρμήματι βληθήσεται Βαβυλὼν ἡ μεγάλη πό-
 λις, καὶ οὐ μὴ εὗρεθῇ ἔτι. Καὶ φωνὴ κιθαρωδῶν καὶ 22
 μουσικῶν καὶ αὐλητῶν καὶ σαλπιστῶν οὐ μὴ ἀκουσθῇ
 ἐν σοὶ ἔτι, καὶ πᾶς τεχνίτης πάσης τέχνης οὐ μὴ εὗρε-
 θῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ μύλου οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ
 ἔτι, καὶ φῶς λύχνου οὐ μὴ φανῇ ἐν σοὶ ἔτι, καὶ φωνὴ 23
 νυμφίου καὶ νύμφης οὐ μὴ ἀκουσθῇ ἐν σοὶ ἔτι· 'ὅτι
 οἱ ἔμποροί σου ἦσαν οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, ὅτι ἐν τῇ
 φαρμακείᾳ σου ἐπλανήθησαν πάντα τὰ ἔθνη. Καὶ ἐν 24
 αὐτῇ 'αἵματα προφητῶν καὶ ἁγίων εὗρεθῇ, καὶ πάν-
 των τῶν ἐσφαγμένων ἐπὶ τῆς γῆς. 'Μετὰ ταῦτα 19
 ἤκουσα "ὡς φωνὴν μεγάλην ὄχλου πολλοῦ ἐν τῷ
 οὐρανῷ, "λεγόντων· 'Αλληλούϊα· ἡ σωτηρία καὶ ἡ
 'δόξα "καὶ ἡ δύναμις " τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ὅτι ἀληθινὰί 2
 καὶ δίκαιαι αἱ κρίσεις αὐτοῦ· ὅτι ἔκρινε τὴν πόρνην
 τὴν μεγάλην, ἣτις 'ἐφθειρε τὴν γῆν ἐν τῇ πορνείᾳ
 αὐτῆς, καὶ ἐξεδίκησε τὸ αἷμα τῶν δούλων αὐτοῦ ἐκ "
 χειρὸς αὐτῆς. Καὶ δεύτερον 'εἶρηκαν· 'Αλληλούϊα· 3
 καὶ ὁ κατὸς αὐτῆς ἀναβαίνει εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν
 αἰώνων. Καὶ ἔπεσον οἱ πρεσβύτεροι οἱ εἰκοσιτέσσαρες, 4
 καὶ τὰ τέσσαρα ζῶα, καὶ προσεκύνησαν τῷ θεῷ· τῷ
 καθήμενῳ ἐπὶ 'τοῦ θρόνου, λέγοντες· Ἀμήν· ἄλλη-

19. " ~ τὰ πλοῖα 20. r. ἐπ' αὐτὴν " r. om. καὶ οἱ
 23. om. ὅτι 24. r. αἷμα 1. † Καὶ " om. ὡς " r. λέ-
 γοντος· ' ~ δύναμις καὶ ἡ δόξα " † καὶ ἡ τιμὴ
 " r. κυρία τῷ θεῷ Al. τῷ θεῷ 2. ~ διέφθειρε
 " † τῆς 3. εἶρηκεν 4. ~ τῷ θρόνῳ,

- 5 λούϊα. Καὶ φωνὴ ἔκ τοῦ θρόνου ἐξῆλθε, λέγουσα·
 Αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἡμῶν πάντες οἱ δοῦλοι αὐτοῦ, καὶ
 οἱ φοβούμενοι αὐτὸν ^{'''}οἱ μικροὶ καὶ οἱ μεγάλοι.
 6 Καὶ ἤκουσα ὡς φωνὴν ὄχλου πολλοῦ, καὶ ὡς φωνὴν
 ὕδατος πολλῶν, καὶ ὡς φωνὴν βροτῶν ἰσχυ-
 ρῶν, ^{'''}λέγοντες· Ἀλληλούϊα· ὅτι ἐβασίλευσε κύριος
 7 ὁ θεὸς ^{'''}ἡμῶν, ὁ παντοκράτωρ. Χαίρομεν καὶ ἀγαλ-
 λιώμεθα, καὶ δῶμεν τὴν δόξαν αὐτῷ· ὅτι ἦλθεν ὁ
 γάμος τοῦ ἀρνίου, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἠτοίμασεν ἑαυ-
 8 τήν· καὶ ἰδόθη αὐτῇ, ἵνα περιβάλῃται βύσσινον λαμ-
 πρὸν καὶ καθαρόν. (Τὸ γὰρ βύσσινον, τὰ δικαιοῦματά
 9 ἔστι τῶν ἁγίων.) Καὶ λέγει μοι· Γράψον· Μα-
 κάριοι οἱ εἰς τὸ δεῖπνον τοῦ γάμου τοῦ ἀρνίου κεκλη-
 μένοι. Καὶ λέγει μοι· Οὗτοι οἱ λόγοι ἀληθινοὶ εἰσι
 10 τοῦ θεοῦ. Καὶ ἔπεσον ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν αὐτοῦ
 προσκυνῆσαι αὐτῷ· καὶ λέγει μοι· ^{'''}Ὁρα μὴ· σύνδου-
 λός σου εἰμὶ, καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν ἔχόντων τὴν
 μαρτυρίαν τοῦ Ἰησοῦ· τῷ θεῷ προσκύνησον. (Ἡ γὰρ
 μαρτυρία τοῦ Ἰησοῦ, ἔστι τὸ πνεῦμα τῆς προφητείας.)
 11 Καὶ εἶδον τὸν οὐρανὸν ἀνεργούμενον, καὶ ἰδοὺ ἵπ-
 πος λευκός, καὶ ὁ καθήμενος ἐπ' αὐτὸν, ^{'''}καλούμενος
 πιστὸς καὶ ἀληθινός, καὶ ἐν δικαιοσύνῃ κρίνει· καὶ
 12 πολεμεῖ· οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς φλοῦ πυρός, καὶ
 ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ διαδήματα πολλά· ἔχων ^{'''}ὄνο-
 13 μα γεγραμμένον ὃ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ αὐτός· καὶ περι-
 βεβλημένος ἱμάτιον βεβαμμένον αἵματι· καὶ ^{'''}καλεῖται
 14 τὸ ὄνομα αὐτοῦ· Ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. Καὶ τὰ στρα-
 τεύματα τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ ἠκολούθει αὐτῷ ἐφ' ἵπτοις
 15 λευκοῖς, ἐνδεδυμένοι βύσσινον λευκὸν ^{'''}καθαρόν. Καὶ

5. ~ ἀπὸ ^{'''} τῷ θεῷ ^{'''} † καὶ 6. απ. ὡς ^{'''} γ. λε-
 γόντων ΑΙ. ~ λέγοντας· ^{'''} γ. απ. ἡμῶν, 7. απ. αὐ-
 τοῦ 10. Ὁρα, μὴ ποιήσης· σύνδουλός σου ΑΙ.
 Ὁρα, μὴ σύνδουλός σου 11. απ. καλούμενος
 12. ~ ὡς ^{'''} add. ὀνόματα γεγραμμένα καὶ 13. ~ κέ-
 κληται 14. † καὶ

ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ ἔκπορεύεται ῥομφαία ὅξεια,
 ἵνα ἐν αὐτῇ "πατάξῃ τὰ ἔθνη, καὶ αὐτὸς ποιμαίνῃ
 αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ· καὶ αὐτὸς πατεῖ τὴν ληνὸν
 τοῦ οἴνου τοῦ θυμοῦ " τῆς ὀργῆς τοῦ Θεοῦ τοῦ πα-
 τοκράτορος. Καὶ ἔχει ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ ἐπὶ τὸν 16
 μηρὸν αὐτοῦ ὄνομα γεγραμμένον· Βασιλεὺς βασιλείων
 καὶ κύριος κυρίων. Καὶ εἶδον ἕνα ἄγγελον 17
 ἱστῶτα ἐν τῷ ἡλίῳ· καὶ ἔκραξε φωνῇ μεγάλῃ, λέ-
 γων πᾶσι τοῖς ὀρεῖαις τοῖς πετομέναις ἐν μισσορανή-
 ματι· Δεῦτε, " συνάχθητε εἰς τὸ δεῖπνον " τὸ μέγα τοῦ
 Θεοῦ, ἵνα φάγητε σάρκας βασιλείων καὶ σάρκας χιλιάρ- 18
 χων καὶ σάρκας ἰσχυρῶν, καὶ σάρκας ἵππων καὶ τῶν
 καθημένων ἐπ' αὐτῶν, καὶ σάρκας πάντων ἐλευθέρων
 " τε καὶ δούλων, καὶ μικρῶν " καὶ μεγάλων. Καὶ 19
 εἶδον τὸ Θηρίον καὶ τοὺς βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ τὰ
 στρατεύματα αὐτῶν συνηγμένα, ποιῆσαι ὅτι ἐπαρ-
 τὰ τοῦ καθήμενου ἐπὶ τοῦ ἵππου καὶ μετὰ τοῦ στρα-
 τεύματος αὐτοῦ. Καὶ ἐπιάσθη τὸ Θηρίον, καὶ ὁ μετ' 20
 αὐτοῦ ψευδοπροφήτης ὁ ποιήσας τὰ σημεῖα ἐνάστιον
 αὐτοῦ, ἐν οἷς ἐπλάυνον τοὺς λαβόντας τὸ χάραγμα
 τοῦ Θηρίου, καὶ τοὺς προσκυνούντας τῇ εἰκόνι αὐτοῦ·
 ζῶντες ἐβλήθησαν οἱ δύο εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρὸς
 τὴν καιομένην ἐν "θεῖῳ. Καὶ οἱ λοιποὶ ἀπεκτάνθη- 21
 σαν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ τοῦ καθήμενου ἐπὶ τοῦ ἵππου, τῇ
 ἡ ἐξεληθούσῃ ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ· καὶ πάντα τὰ
 ὄρεα ἐχορτάσθησαν ἐκ τῶν σαρκῶν αὐτῶν. Καὶ 20
 εἶδον ἄγγελον καταβαίνοντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἔχοντα
 τὴν ἁλυσὶν τῆς ἀβύσσου, καὶ ἄλυσιν μεγάλην ἐπὶ τὴν
 χεῖρα αὐτοῦ. Καὶ ἐκράτησε τὸν δράκοντα, τὸν ὄφιν 2

15. ~ δίστομος ὅξεια, " γ. πατάσῃ " † καὶ
 16. om. ἐπὶ τὸ ἱμάτιον καὶ " † τὸ 17. → ἕνα ΑΙ.
 ἄλλον " γ. καὶ συνάγεσθε " γ. τοῦ μεγάλου Θεοῦ·
 18. γ. om. τε " ~ τε καὶ 19. ~ τὸν πόλεμον 20. γ. με-
 τὰ τούτου ὁ ΑΙ. ὁ μετ' αὐτοῦ " † τῷ 21. γ. ἐκπο-
 ρευομένη 1. γ. κλειδα

- τὸν ἀρχαῖον, ὃς ἐστὶ διάβολος καὶ σατανᾶς, καὶ ἔδη-
 3 σαι αὐτὸν χίλια ἔτη, καὶ ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὴν ἄβυσ-
 σον, καὶ ἔκλεισε καὶ ἐσφράγισεν ἐπάνω αὐτοῦ, ἵνα
 μὴ "πλανῇ ἐπὶ τὰ ἔθνη, ἄχρι τελεσθῇ " τὰ χίλια ἔτη
 " καὶ μετὰ ταῦτα δεῖ αὐτὸν λυθῆναι μικρὸν χρόνον.
 4 Καὶ εἶδον θρόνους καὶ ἐκάθισαν ἐπ' αὐτοὺς, καὶ
 κρίμα ἐδόθη αὐτοῖς· καὶ τὰς ψυχὰς τῶν πετελεκισμέ-
 νων διὰ τὴν μαρτυρίαν Ἰησοῦ καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦ
 Θεοῦ, καὶ οἵτινες οὐ προσεκύνησαν τὸ θηρίον οὔτε
 " τῇ εἰκόνι αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔλαβον τὸ χάραγμα ἐπὶ τὸ
 μέτωπον " καὶ ἐπὶ τὴν χεῖρα αὐτῶν καὶ ἔζησαν, καὶ
 5 ἐβασίλευσαν μετὰ τοῦ Χριστοῦ " τὰ χίλια ἔτη· " οἱ
 δὲ λοιποὶ τῶν νεκρῶν οὐκ ἔζησαν " ἄχρι τελεσθῇ
 6 τὰ χίλια ἔτη. " Αὕτη ἡ ἀνάστασις ἡ πρώτη. Μακά-
 ρος καὶ ἅγιος ὁ ἔχων μέρος ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώ-
 τη· ἐπὶ τούτων ὁ δεύτερος θάνατος οὐκ ἔχει ἐξουσίαν,
 ἀλλ' ἔσονται ἱερεῖς τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ, καὶ
 βασιλεύσουσι μετ' αὐτοῦ χίλια ἔτη.
 7 Καὶ ὅταν τελεσθῇ " τὰ χίλια ἔτη, λυθῇσεται ὁ
 8 σατανᾶς ἐκ τῆς φυλακῆς αὐτοῦ καὶ ἐξελεύσεται πλα-
 νῆσαι τὰ ἔθνη τὰ ἐν ταῖς τέσσαρσι γωνίαις τῆς γῆς,
 τὸν Γαῶν καὶ τὸν Μαγῶν, συναγαγεῖν αὐτοὺς εἰς
 " πόλεμον, ὃν ὁ ἀριθμὸς " αὐτῶν ὡς ἡ ἄμμος τῆς
 9 θαλάσσης. Καὶ ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς, καὶ
 ἐκύκλωσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων, καὶ τὴν πό-
 λιν τὴν ἡγαπημένην καὶ κατέβη πῦρ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
 10 " ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, καὶ κατέφαγεν αὐτοὺς. Καὶ ὁ διάβο-
 λος ὁ πλανῶν αὐτοὺς, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ

2. add. ὁ πλανῶν τὴν οἰκουμένην ὅλην, 3. † αὐτὸν
 " γ. πλανήσῃ " om. τὰ " καὶ 4. γ. τῇ θηρίῳ
 " τὴν εἰκόνα " † αὐτῶν " → τὰ 5. om. οἱ δὲ
 λοιποὶ . . . ἔτη. " γ. ἀνέζησαν " γ. ἕως " ὅτι αὐ-
 τη 6. Ὡ μετὰ ταῦτα 7. Ὡ μετὰ τὰ " om. τὰ
 8. om. τὸν " Ὡ τὸν πόλεμον, " γ. om. αὐτῶν
 9. Ὡ ἐκύκλωσαν " → ἀπὸ τοῦ Θεοῦ,

πυρὸς καὶ θείου, ὅπου καὶ τὸ θηρίον καὶ ὁ ψευδο-
προφήτης· καὶ βασανισθήσονται ἡμέρας καὶ νυκτὸς
" εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

Καὶ εἶδον θρόνον μέγαν λευκόν, καὶ τὸν καθήμε- 11
νον ἐπ' αὐτόν, οὗ ἀπὸ προσώπου ἔφυγεν ἡ γῆ καὶ
ὁ οὐρανός, καὶ τόπος οὐχ εὗρέθη αὐτοῖς. Καὶ εἶδον 12
τοὺς νεκροὺς, μικροὺς καὶ μεγάλους, ἑστῶτας ἐνώ-
πιον τοῦ θρόνου, καὶ βιβλία ἠνοιχθήσαν· καὶ ἄλλο
βιβλίον ἠνεόχθη, ὃ ἔστι τῆς ζωῆς· καὶ ἐκρίθησαν οἱ
νεκροὶ ἐκ τῶν γεγραμμένων ἐν τοῖς βιβλίοις, κατὰ
τὰ ἔργα αὐτῶν. Καὶ ἔδωκεν ἡ θάλασσα τοὺς νεκροὺς 13
τοὺς ἐν αὐτῇ, καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾄδης ἔδωκαν τοὺς
νεκροὺς τοὺς ἐν αὐτοῖς· καὶ ἐκρίθησαν ἕκαστος κατὰ
τὰ ἔργα αὐτῶν. Καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ᾄδης ἐβλήθησαν 14
εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός· οὗτος ὁ θάνατος, ὁ δεύτερος
" ἐστὶ. Καὶ εἴ τις οὐχ εὗρέθη ἐν τῇ βίβλῳ τῆς ζωῆς 15
γεγραμμένος, ἐβλήθη εἰς τὴν λίμνην τοῦ πυρός.

Καὶ εἶδον οὐρανὸν καινὸν καὶ γῆν καινὴν· ὁ γὰρ 21
πρῶτος οὐρανὸς καὶ ἡ πρώτη γῆ ἀπῆλθον, καὶ ἡ θά-
λασσα οὐκ ἔστιν ἔτι. Καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν, Ἰε- 2
ρουσαλὴμ καινὴν εἶδον καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρα-
νοῦ, ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἡτοιμασμένην ὡς νύμφην πεποσμη-
μένην τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. Καὶ ἤκουσα φωνῆς μεγάλης 3
ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, λεγούσης· Ἰδοὺ, ἡ σκηνὴ τοῦ θεοῦ
μετὰ τῶν ἀνθρώπων, καὶ σκηνώσει μετ' αὐτῶν, καὶ
αὐτοὶ " λαὸς αὐτοῦ ἔσονται, καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς μετ' αὐ-

10. *γ. om.* καὶ " *om.* εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

11. *γ. αὐτοῦ,* 12. *γ. θεοῦ,* " *γ. ἠνεόχθησαν*

14. *γ. ἐστὶν ὁ δεύτερος θάνατος.* " *Ὥς ἐστὶν ἡ λίμνη*
τοῦ πυρός. 15. *κατὰ βιβλίῳ* 1. *γ. απῆλθε, ΑΙ.*

ἀπῆλθε, 2. *γ. Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης εἶδον τὴν πόλιν*
τὴν ἁγίαν, Ἰερουσαλὴμ καινὴν, καταβαίνουσαν ἀπὸ
τοῦ θεοῦ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ἡτοιμασμένην 3. *θεοῦ,*

" *γ. Ὑλαοὶ*

- 4 τῶν ἔσται, "Θεὸς αὐτῶν· καὶ ἐξαλείψει· " πᾶν δά-
κρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ
ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε πρηνὴ οὔτε πόσις οὐκ
5 ἔσται ἔτι· ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον. Καὶ εἶπεν ὁ καθή-
μενος ἐπὶ τῷ θρόνῳ· Ἰδοὺ, καὶ πάντα ποιῶ. Καὶ
λέγει "μοι· Γράψον· ὅτι οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ
6 ἀληθινοὶ " εἰσι. Καὶ εἰπέ μοι· Ἰέγονε. Ἐγὼ εἰμι τὸ
Α καὶ τὸ Ω, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ἐγὼ τῷ διψῶντι
" δώσω ἐκ τῆς πηγῆς τοῦ ὕδατος τῆς ζωῆς δωρεάν·
7 ὁ νικῶν " πληροποιήσεται " ταῦτα, καὶ ἴσονται αὐτῷ θεός,
8 καὶ αὐτοὶ ἔσονται μοι " ὁ υἱός. " Τοῖς δὲ δειλοῖς καὶ
" ἀπίστοις, καὶ ἐδδελυγμένοις, καὶ φονεῦσι καὶ πόρ-
νοις, καὶ " φαρμακεῦσι καὶ εἰδωλολάτραις, καὶ πᾶσι
τοῖς ψευδέσι, τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιο-
μένῃ πυρὶ καὶ θείῳ, ὃ ἐστίν " ὁ θάνατος ὁ δεύτε-
9 ρος. Καὶ ἦλθε " εἰς " τῶν ἐπὶ ἀγγέλων τῶν ἔχον-
των τὰς ἐπὶ φιάλας τὰς γεμούσας " τῶν ἐπὶ πλη-
γῶν τῶν ἐσχάτων, καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ, λέγων· Δεῦ-
ρο, δεῖξω σοι " τὴν νύμφην τοῦ ἁγίου τὴν γυναῖκα.
10 Καὶ ἀπήνεγκέ με ἐν πνεύματι ἐπ' ὄρος μέγα καὶ ὑψη-
λόν, καὶ ἔδειξέ μοι τὴν πόλιν " τὴν ἁγίαν Ἰερουσαλὴμ,
11 καταβαίνουσαν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἔχουσαν
τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ· ὁ φωστὴρ αὐτῆς ὅμοιος λίθῳ
12 τιμιωτάτῃ, ὡς λίθῳ ἱάσπιδι κρυσταλλίζοντι· ἔχουσα
τείχος μέγα καὶ ὑψηλόν, " ἔχουσα πυλῶνας δώδεκα,

3. " = θεὸς αὐτῶν. 4. † ὁ θεός " add. ἀπ' αὐτῶν

5. r. τοῦ θρόνου. " = μοι " add. τοῦ θεοῦ

6. ~ γέγονα. Ἐγὼ τὸ ΑΙ. ~ Γέγονα τὸ " ~ δώσω
αὐτῷ ἐκ 7. ~ δώσω αὐτῷ " r. πάντα, " απ. ὁ

8. r. Δειλοῖς δὲ " ~ ἀπίστοις καὶ ἁμαρτωλοῖς, καὶ
" r. φαρμακεῦσι, " r. δεύτερος θάνατος. 9. † πρὸς

με " ~ ἐκ τῶν " → τῶν " ~ τὴν γυναῖκα τοῦ ἁγ-
ίου. ΑΙ. ~ τὴν νύμφην, τὴν γυναῖκα τοῦ ἁγίου.

10. † τὴν μεγάλην 11. † καὶ 12. r. ἔχουσαν τε

" r. ἔχουσαν

καὶ ἐπὶ τοῖς πυλῶσιν ἀγγέλους δώδεκα, καὶ ὀνόματα
ἐπιγεγραμμένα, ἃ ἴστι " τῶν δώδεκα φυλῶν τῶν υἱῶν
'Ισραὴλ. " Ἀπὸ ἀνατολῶν, πυλῶνις τρεῖς. " ἀπὸ Βορ- 13
ρᾶ, πυλῶνις τρεῖς. " ἀπὸ Νότου, πυλῶνις τρεῖς. " ἀπὸ
δυσμῶν, πυλῶνις τρεῖς. Καὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως 14
ἔχον θεμελίους δώδεκα, καὶ 'ἐπ' αὐτῶν δώδεκα ὀνό-
ματα τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῦ ἀγίου. Καὶ ὁ λα- 15
ὸν μετ' ἐμοῦ, εἶχε 'μέτρον κάλαμον χρυσοῦν, ἵνα
μετρήσῃ τὴν πόλιν, καὶ τοὺς πυλῶνας αὐτῆς, " καὶ τὸ
τεῖχος αὐτῆς. Καὶ ἡ πόλις τετράγωνος καίται, καὶ τὸ 16
μῆκος αὐτῆς ' ὅσον " καὶ τὸ πλάτος. Καὶ ἐμέτρησε τὴν
πόλιν τῷ κάλαμῳ ἐπὶ " σταδίους δώδεκα χιλιάδων.
τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος " καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς ἴσα ἴστί.
Καὶ 'ἐμέτρησε τὸ τεῖχος αὐτῆς ἑκατὸν τισσαράκοντα- 17
τεσσαράκων " πηχῶν, μέτρον ἀνθρώπου, ὃ ἴστιν ἀγγέλου.
Καὶ ἦν ἡ ἐκδόμησις τοῦ τεύχους αὐτῆς, ἰασπς· καὶ ἡ 18
πόλις χρυσίον καθαρὸν ὅμοια ὕαλῳ καθαρῷ. " Καὶ 19
οἱ θεμελῖοι τοῦ τεύχους τῆς πόλεως παντὶ λίθῳ τιμὴν
κακοσμημένον· ὁ θεμελῖος ὁ πρῶτος, ἰασπς· ὁ δεύ-
τερος, σάσφιρος· ὁ τρίτος, " χαλκηδών· ὁ τέταρτος,
σμάραγδος· ὁ πέμπτος, σαρδόνυξ· ὁ ἕκτος, ' σάρδιος· 20
ὁ ἑβδομος, χρυσόλιθος· ὁ ὄγδος, βήρυλλος· ὁ ἔνα-
τος, τοπάζιον· ὁ ὄκατος, χρυσόπρασος· ὁ ἑνδεκάτος,
ὑάκινθος· ὁ δωδέκατος, ἀμάθυντος. Καὶ οἱ δώδεκα 21
πυλῶνις, δώδεκα μαργαρίται· ἀνὰ εἰς ἕκαστος τῶν
πυλῶνων ἦν ἐξ ἑνὸς μαργαρίτου. Καὶ ἡ πλατεῖα τῆς
πόλεως, χρυσίον καθαρὸν ὡς ὕαλος ' διαυγής. Καὶ 22
οἶον οὐκ εἶδον ἐν αὐτῇ· ὁ γὰρ κύριος ὁ Θεὸς ὁ παν-

12. " add. ὀνόματα 13. r. 'Απ' ἀνατολῆς, " ier Ὑκαὶ
ἀπὸ 14. r. ἐν αὐτοῖς ὀνόματα τῶν 15. r. om. μέ-
τρον " om. καὶ τὸ τεῖχος αὐτῆς. 16. † τοσεῦτόν
ἴστιν " † καὶ " σταδίῳν " add. δώδεκα·
" om. καὶ τὸ ὕψος αὐτῆς 17. om. ἐμέτρησε " στα-
δίῳν, Al. om. πηχῶν, 18. ὁμοίον 19. → Καὶ
" Ὑκαρχηδών 20. ὁ σάρδιον 21. r. διαφανής.

23 ταπρότωρ τὰς αὐτῆς ἔστι, καὶ τὸ ἀργύριον. Καὶ ἡ πό-
 λεις οὐ χρεῖαν ἔχει τοῦ ἡλίου οὐδὲ τῆς σιλήνης, ἵνα
 φαίνωσιν· " αὐτῇ· ἡ γὰρ δόξα τοῦ θεοῦ ἐφάντισεν αὐ-
 24 τήν, καὶ ὁ λύχνος αὐτῆς τὸ ἀργύριον· καὶ περιπατή-
 σουσι τὰ ἔθνη διὰ τοῦ φωτὸς αὐτῆς. Καὶ οἱ βασιλεῖς
 τῆς γῆς φέρουσι " τὴν δόξαν " καὶ τὴν τιμὴν " αὐτῶν
 25 εἰς αὐτήν· καὶ οἱ πυλῶνες αὐτῆς οὐ μὴ κλεισθῶσιν
 26 ἡμέρας· (οὐχ γὰρ οὐκ ἔσται ἐκεί·) καὶ οἴσουσι τὴν
 27 δόξαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν ἐθνῶν εἰς αὐτήν· Καὶ οὐ
 μὴ εἰσέλθῃ εἰς αὐτήν πᾶν " ποιόν, καὶ " ποιοῦν βδέλυ-
 γμα καὶ ψεῦδος· εἰ μὴ οἱ γεγραμμένοι ἐν τῇ βιβλίῳ
 22 τῆς ζωῆς τοῦ ἀργίου. Καὶ ἔδειξέ μοι " ποταμὸν ὕδα-
 τος ζωῆς λαμπρὸν ὡς κρύσταλλον, ἐκπορευόμενον ἐκ
 2 τοῦ θρόνου τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ ἀργίου. Ἐν μίση τῆς
 πλατείας αὐτῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ ἐκτεῖθεν " καὶ ἐκτεῖ-
 θεν. ξύλοι ζωῆς, ποιοῦν καρποὺς δάδασα, κατὰ μῆνα "
 " ἔκαστος ἀποδίδουν τὸν καρπὸν αὐτοῦ· καὶ τὰ φύλλα
 3 τῶν ξύλων εἰς διραπείαν τῶν ἐθνῶν. Καὶ πᾶν " κατὰ-
 θεμα οὐκ ἔσται· " ἔτι· καὶ ὁ θρόνος τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ
 ἀργίου ἐν αὐτῇ ἔσται, καὶ οἱ δοῦλοι αὐτοῦ λατρεύσου-
 4 σιν αὐτῷ· καὶ ὄψονται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ τὸ
 5 ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν μετώπων αὐτῶν. Καὶ οὐχ οὐκ
 ἔσται " ἔτι· καὶ " οὐ χρεῖα " λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου,
 ὅτι κύριος ὁ θεὸς " φωτίζει " ἐπ' αὐτούς· καὶ βασιλεύ-
 σουσιν εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων.

23. † ἐν " αὐτῇ γὰρ ἡ δόξα 24. r. τὰ ἔθνη τῶν
 σωζομένων ἐν τῇ φωτὶ αὐτῆς περιπατήσουσι. " αὐ-
 τῇ δόξαν καὶ τιμὴν " καὶ τὴν τιμὴν " τῶν
 ἐθνῶν εἰς 26. add. ἵνα εἰσέλθωσι. 27. r. ποιοῦν,
 " ποιοῦν 1. † καθαρόν 2. ~ καὶ ἐκτεῖθεν " † ἵνα
 " ἀποδίδους ἕκαστος f. ἕκαστος Al. ~ ἀποδίδους
 ἐκάστη 3. r. κατανάθεμα " ~ ἐκεί· 5. r. ἐκεί· Al.
 ~ ἐκεί· " r. χρεῖαν οὐκ ἔχουσι Al. ~ οὐχ ἔχουσι
 χρεῖαν " ~ φωτὸς λύχνου καὶ φωτὸς ἡλίου, ὅτι
 Al. λύχνου καὶ φωτὸς, ὅτι " r. φωτίζει " r. → ὅτι

Καὶ ἐπὶ μοι· Οὗτοι οἱ λόγοι πιστοὶ καὶ ἀληθι- 6
κοί· καὶ κύριος ὁ Θεὸς " τῶν πνευμάτων τῶν προφη-
τῶν ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον αὐτοῦ δεῖξαι τοῖς δούλοις
αὐτοῦ, ἃ δεῖ γενέσθαι ἐν τάχει. " Καὶ ἰδοὺ, ἔρχομαι 7
ταχύ· μακάριος ὁ τηρῶν τοὺς λόγους τῆς προφητείας
τοῦ βιβλίου τούτου. Καὶ ἐγὼ Ἰωάννης ὁ ἀκούων 8
καὶ βλέπων ταῦτα· καὶ ὅτε ἤκουσα " καὶ ἔβλεψα,
ἔπισσα προσκυνῆσαι ἔμπροσθεν τῶν ποδῶν τοῦ ἀγγέ-
λου τοῦ δεικνύοντός μοι ταῦτα. Καὶ λέγει μοι· "Ὅρα 9
μὴ· σύνδουλός σου εἰμὶ, καὶ τῶν ἀδελφῶν σου τῶν
προφητῶν, καὶ τῶν τηρούντων τοὺς λόγους τοῦ βι-
βλίου τούτου· τῇ Θεῷ προσκύνησον. Καὶ λέγει μοι· 10
Μὴ σφραγίσῃς τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βι-
βλίου τούτου· ὁ καιρὸς ἔγγυς ἐστίν. " Ὁ ἀδικῶν ἀδι- 11
κησάτω ἔτι, καὶ ὁ ῥυπαρὸς ῥυπαρευθήτω ἔτι· καὶ ὁ
δίκαιος " δικαιοσύνην ποιησάτω ἔτι, καὶ ὁ ἅγιος ἁγια-
σθήτω ἔτι. " Ἰδοὺ, ἔρχομαι ταχύ, καὶ ὁ μισθός 12
μου μετ' ἐμοῦ, ἀποδοῦμαι ἐκάστῳ ὡς τὸ ἔργον αὐτοῦ
" ἔσται. Ἐγὼ " τὸ Α καὶ τὸ Ω, " ὁ πρῶτος καὶ ὁ 13
ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Μακάριοι " οἱ 14
ποιοῦντες τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ, ἵνα ἔσται ἡ ἐξουσία
αὐτῶν ἐπὶ τὸ ξύλον τῆς ζωῆς, καὶ τοῖς πυλῶσιν εἰσ-
έλθωσιν εἰς τὴν πόλιν. " Ἐξω " οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμα- 15
καὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι,
καὶ πᾶς " ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν ψεῦδος. Ἐγὼ Ἰη- 16
σοῦς ἔπεμψα τὸν ἄγγελόν μου μαρτυρῆσαι ὑμῖν ταῦτα
ἐπὶ ταῖς ἐκκλησίαις· ἐγὼ εἰμι ἡ ῥίζα καὶ τὸ γένος

6. ~ λέγει " γ. τῶν ἁγίων προφητῶν 7. γ. → Καὶ
8. γ. βλέπων ταῦτα καὶ ἀκούων " ~ καὶ ὅτε εἶ-
δον, ἔπισσα 9. † γὰρ 10. γ. ὅτι ὁ καιρὸς Αλ. ~ ὁ και-
ρὸς γὰρ 11. γ. ρυπαρῶν ρυπαρώσάτω " γ. δικαιοθή-
τω ἔτι, 12. † Καὶ " → ἔσται. Αλ. ἐστίν. 13. † εἰμι
" γ. ἀρχὴ καὶ τέλος, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος.
14. ~ οἱ πλύνοντες τὰς στολὰς αὐτῶν, 15. † δὲ
" ~ ὁ 16. → ἐπὶ Αλ. ἐν

- 17 "Δαυὶδ, ὁ ἀστὴρ ὁ ^{'''} λαμπρὸς ὁ πρωϊνός. Καὶ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νύμφη λέγουσιν· "Ἔρχου· καὶ ὁ ἀκούων εἰπάτω ^{'''} Ἔρχου· καὶ ὁ διψῶν ^{'''} ἐρχέσθω, ὁ θέλων ^{'''} λαβέτω ὕδωρ ζωῆς δωρεάν.
- 18 ^{'''} Μαρτυρῶ ἰγὰ παντὶ τῷ ἀκούοντι τοὺς λόγους τῆς προφητείας τοῦ βιβλίου τούτου· Ἐάν τις ^{'''} ἐπιθῇ ἐπ' αὐτὰ, ἐπιθήσει ὁ Θεὸς ἐπ' αὐτὸν τὰς πληγὰς τὰς γεγραμμένας ἐν ^{'''} τῷ βιβλίῳ τούτῳ· καὶ ἴαν τις ^{'''} ἀφελῇ ἀπὸ τῶν λόγων ^{'''} τοῦ βιβλίου τῆς προφητείας ταύτης, ^{'''} ἀφελεῖ ὁ Θεὸς τὸ μέρος αὐτοῦ ἀπὸ ^{'''} τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῆς ἁγίας, ^{'''} τῶν γεγραμμένων ἐν ^{'''} τῷ βιβλίῳ τούτῳ. Λέγει ὁ μαρτυρῶν ταῦτα· Ναὶ ἔρχομαι ^{'''} ταχύ· Ἀμήν, ἔρχου κύριε Ἰησοῦ.
- 21 Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ^{'''} Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ πάντων ^{'''} τῶν ἁγίων.

16. " † τοῦ ^{'''} r. λαμπρὸς καὶ ὀρθρινός. 17. r. Ἐλθέ·
 " r. Ἐλθέ· ^{'''} r. ἐλθέτω, ' † καὶ " r. λαμβανέτω τὸ 18. r. Συμμαρτυροῦμαι γὰρ παντὶ ἀκούοντι
 " r. ἐπιτιθῇ πρὸς ταῦτα, ^{'''} r. om. τῷ 19. r. ἀφαιρῇ
 " r. βιβλίου ^{'''} ἀφαιρήσει ' r. βίβλου " † καὶ
^{'''} r. om. τῷ 20. r. ταχύ· ἀμήν. Ναὶ, ἔρχου
 21. † ἡμῶν Al. om. τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
 " r. ὑμῶν. Ἀμήν. Al. → ὑμῶν f. τῶν ἁγίων.

BIBLE. N.T. Greek. 1809.
Griesbach.

501
1809gra
v.2
cop.1

